

CONSTANTIN ARGETOIANU

ÎNSEMNĂRI ZILNICE

8

CONSTANTIN ARGETOIANU

ÎNSEMNĂRI ZILNICE

Vol. VIII

CONSTANTIN ARGETOIANU

ÎNSEMNĂRI ZILNICE

Volumul VIII

1 ianuarie — 21 iulie
25 octombrie — 31 decembrie 1940

Ediție
de
STELIAN NEAGOE

EDITURA *MACHIAVELLI*
București, 2007

Colecția
ISTORIE & POLITICĂ

EDITURII ***MACHIAVELLI***
DIRECTOR – FONDATOR
Prof. univ. dr. STELIAN NEAGOE

București-1, B-dul Banu Manta nr. 22

ISBN 973-96599-9-21

Notă asupra ediției

Au trecut peste trei ani şi jumătate de la publicarea volumului 7 din *Însemnările Zilnice* ale lui Constantin Argetoianu. În acest interval de timp am tot fost întrebaţi: „pe când volumul următor?“ Tuturor le-am mărturisit tristul adevăr: „din cauza lipsei fondurilor băneşti nu ştim când vom putea edita volumul 8 (anul 1940), pregătit pentru tipar încă din anul 2004“.

Volumele 2–7 le-am tipărit în doar 350 exemplare fiecare tom, din teama de a nu rămâne în stoc cu sute de exemplare, aşa cum s-a întâmplat cu volumul 1.

Chiar cu tirajul drastic redus, achiziționarea de către cititori s-a făcut anevoios, aşa încât nu ne-am putut baza nici pe modicile sume încasate din difuzarea volumului 7, spre exemplu. În fapt, chiar şi cu aceşti bani abia îți poți achita cheltuielile cu volumul pus în vânzare.

Nu este mai puțin adevărat că am sperat să găsim înțelegere şi sprijin cu vreo sponsorizare oarecare; din păcate nimeni dintre cei care pot prin lege să sponsorizeze activități cultural-ştiințifice n-a schițat vreun gest în acest sens.

Nu ne scuzăm şi nici nu acuzăm. Am dorit doar să constatăm întârzierile cu anii a publicării scrierilor politice argetoiene.

Dată fiind această neplăcută experiență, suntem îngrijorați şi avem temerea că nu vom putea duce la bun sfârşit întregul proiect din care mai sunt de editat doar două volume: 9 (anul 1941) şi 10 (anul 1942, căruia îi ataşăm perioada 1 ianuarie–2 februarie 1944). Cum am mai spus şi altă dată, din nenorocire *Însemnările Zilnice* din întreg anul 1943 s-au pierdut cu desăvârşire, iar caietele nr. 59 şi 60, ce cuprindeau lunile februarie, martie şi parte din luna aprilie 1944 — până la plecarea precipitată în străinătate a lui Argetoianu — sunt rătăcite prin cine ştie ce fonduri arhivistice de Stat sau private; există doar un caiet abia început, ce cuprinde *însemnările* din primele zile ale lunii aprilie 1944.

Volumul 9 este şi el în faza de „bun de tipar“, la volumul 10 se lucrează — însă după toate probabilitățile vor zace în portofoliul Editurii Machiavelli ani în şir, dacă cineva dintre cei cu dare de mână nu îşi va oferi sprijinul pentru acoperirea cheltuielilor tipografice necesare acestor ultime două volume din opera unui inegalabil scriitor politic român, singurul care a ambiționat să dea seamă în posteritate de trecerile şi petrecerile lumii româneşti din anii războiului de reîntregire național-teritorială.

Consecvent şi conştiincios, Argetoianu a panoramat cu har şi cu miez viața publică românească întinsă pe aproape o sută de ani: 1871–1944. Istoria poli-

tică a României are în *Memoriile* şi *Insemnările Zilnice* ale boierului de la Breasta de Dolj, o sursă pe cât de documentată, pe atât de singulară şi de importantă.

Câteva rânduri, acum, despre volumul 8 din *Însemnările Zilnice* pe care reuşim, în fine, prin sacrificii personale, să le facem să vadă lumina tiparului.

De la început trebuie să menţionăm, că sunt şi în acest volum două caiete manuscrise lipsă în toate fondurile arhivistice în care au fost depozitate: fosta Arhivă a CC al PCR, Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Academiei Române, Arhivele Naţionale ale României.

Prin urmare, avertizăm cititorii că vor avea dezamăgirea să constate lipsa *însemnărilor* din perioada 22 iulie–24 octombrie 1940. S-au păstrat caietele manuscrise nr. 27–29, ce acoperă intervalele de timp 1 ianuarie–21 iulie şi 25 octombrie–31 decembrie 1940.

Erau vremurile în care Europa şi Asia fuseseră prinse în războaie crâncene. În Europa Apuseană, armatele germane înfrângeau rezistenţa trupelor franceze, invadau Belgia şi Olanda, înaintând adânc în teritoriile franceze, în drumul spre Canalul Mânecii şi debarcarea pe ţărmurile Angliei. Parisul fusese ocupat, Führerul Adolf Hitler poza victorios lângă Turnul Eiffel. Guvernul rezistenţei franceze cedase locul unui Guvern ce avea ingrata misiune de a trata condiţiile de armistiţiu cu ocupantul; un Guvern de sacrificiu, încredinţat mareşalului Pétaine.

A doua Putere a Axei, Italia, pândea pofticioasă momentul prielnic pentru a intra în război, prin atacarea Franţei căzute.

În îndepărtata Asie, Japonia ducea de ani de zile un război ciudat cu China, pe care reuşise să o dezbine din interior, prin confruntările dintre cele două Guverne rivale.

Totodată, în Europa de Nord, Finlanda uimea lumea întreagă prin dârza opunere în faţa agresiunii imperialiste a URSS.

Cum evenimentele s-au acutizat, fronturile de luptă au intrat într-o nouă dinamică. Germania — după ce s-a înţeles cu Uniunea Sovietică asupra împărţirii Poloniei — şi-a îndreptat trupele şi înspre ţările scandinave, ocupând Danemarca. Sovieticii, nelăsându-se mai prejos, „au supus paşnic“ Ţările Baltice.

Armata franceză, încercuită, aproape nu mai conta şi de aci defecţiunea apărută în cadrul alianţei franco-engleze. Din teama, zice-se, de a nu deveni pradă de război în mâinile germanilor, englezii au procedat la distrugerea în mare parte a capacităţii de luptă a armatei franceze, iniţiativă unilaterală ce era cât pe aci să ducă la deteriorarea iremediabilă a raporturilor dintre cei doi Mari Aliaţi.

Dincolo de ocean, Statele Unite ale Americii asistau precum spectatorii la teatru, Preşedintele Roosevelt era preocupat mai mult de campania pentru propria-i realegere la Casa Albă. Când şi când, americanii întrajutorau cu armament şi muniţie eroica armată finlandeză, promiteau sprijin material Alia-

ților, în momentele de mare criză — însă nu arătau nicio disponibilitate pentru intrarea efectivă în război. În fond, pregăteau aceeași tactică precum cea la care recurseseră în anii primului război mondial: sosirea pe fronturile de luptă „la spartul târgului" și obținerea maximului de beneficii în dauna Statelor beligerante vlăguite într-un război lung și devastator.

Era, de asemenea, un timp în care relațiile dintre două mari State imperialiste diametral opuse ca ideologie — Germania și URSS — funcționau în baza unui tratat atipic, care până la urmă era sorocit să eșueze într-o confruntare care pe care.

Mussolini la Roma ținea opinia publică în priză, alimentându-i psihoza intrării iminente în război, alături de Hitler, vehiculând mari pretenții teritoriale în Franța, în Balcani și aiurea.

Zguduiri puternice se petreceau în Imperiul Britanic. Premierul moderat și șovăielnic Chamberlain lăsase locul dinamicului Winston Churchil. Londonezii erau ținuți sub presiune de raidurile avioanelor de bombardament germane. Aviația engleză, la rândul ei, cauza pierderi materiale și umane prin bombardarea marilor orașe germane. De o parte și de alta a Canalului Mânecii, armatele inamice stăteau în espectativă, pregătite pentru marea confruntare. Hitler însă întârzia declanșarea acțiunii, iar englezii profitau de răgaz pentru a-și spori capacitățile de luptă.

Într-un astfel de context internațional sumbru, marcat de războaie ce amenințau din zi în zi să capete caracter mondial, România se zbătea în neputința de a ieși din dilema: Aliații ori Axa. Inițial s-a încercat periculoasa politică de balansare între cei doi poli de putere ai momentului. Curând s-a constatat că trecutele „garanții" ale Aliaților nu mai puteau funcționa. Într-un târziu s-a renunțat cu nonșalanță la ele, în schimbul încercării stângace a unei apropieri de Germania socotită invincibilă. Numai că reorientarea politicii externe a prins contur destul de târziu, abia după ce Germania deja „dăduse liber" la ciopârțirea României Mari — mai întâi Rusiei Sovietice, apoi Ungariei și Bulgariei.

Tăvălugul rapturilor teritoriale a trecut peste țara atât de greu întrupată la 1918. Basarabia și Nordul Bucovinei au fost ocupate de URSS, Nordul Transilvaniei de Ungaria, Sudul Dobrogei de Bulgaria — prin ultimaturi și arbitraje-dictat instituite de „dreptul forței", împotriva „forței dreptului".

În zadar au fost repetatele întruniri ale Consiliului de Coroană, în care până la urmă — în lipsa oricăror alte oportunități viabile — se ajungea la consemnarea cedărilor impuse silnic de Statele imperialiste, revizioniste și revanșarde.

Pe planul politicii interne lucrurile nu stăteau nici ele mai bine. Maimuțărirea totalitarismelor mussolinian și hitlerist n-a dus decât la apariția unor surogate ridicole și, evident, ineficiente. Luându-se în cele din urmă act de eșecul prezumțiosului Front al Renașterii Naționale — creat ca urmare a loviturii de Stat de la 10 februarie 1938 — s-a sărit „din lac în puț", prin înființarea la repezeală a Partidului Națiunii, pus sub conducerea nemijlocită a Regelui Carol al II-ea, partid ce s-a dovedit de îndată a fi încă un avorton politic,

expiat odată cu regimul de dictatură regală, în vara pătimirii noastre din anul 1940.

Argetoianu era Consilier Regal când din senin a trăsnit cu „ultimatumul Molotov". I-a fost dat să ocupe funcţia de ministru de Externe în săptămânile pline de disperare când s-a nevoit cedarea de teritorii istorice naţionale către Rusia Sovietică.

Nu avem *Însemnări Zilnice* după data de 21 iulie şi până la 25 octombrie 1940. Şi astfel, nu ştim în ce fel a consemnat Argetioanu toate tevaturile legate de dictatul de la Viena, în urma căruia ne-au fost smulse alte părţi de provincii istorice româneşti la graniţele de Vest şi de Sud ale României.

Tot astfel, nu avem opiniile autorului asupra crizei politice din primele două săptămâni ale lui septembrie 1940, soldată cu abdicarea Regelui Carol al II-ea, în favoarea fiului său Mihai I, şi cu instituirea Statului Naţional Legionar prezidat de generalul Ion Antonescu, devenit adevăratul Conducător al Statului şi al Guvernului.

Avem, din fericire, *însemnări* consistente despre alte două–trei mari evenimente petrecute în perioada 25 octombrie–31 decembrie 1940: cutremurul de pământ din noiembrie care a produs un veritabil şoc, îngrozind populaţia bucureşteană din rândul căreia au fost multe victime, nemaivorbind de însemnatele pagube materiale; vendeta legionară de la fine de noiembrie, culminată cu uciderea celor 65 de foşti demnitari carlişti, deţinuţi în închisoarea Jilava, şi cu asasinarea lui Nicolae Iorga şi a lui Virgil Madgearu. Constantin Argetoianu însuşi a fost la un pas de a fi împuşcat de legionari — peripeţii oribile pe care n-a fost în stare să le aştearnă pe hârtie decât după trecerea a şase săptămâni de zile, timp în care a reuşit să-şi revină din spaimă şi din dezgustul faţă de cele prin care avusese să treacă. Sfârşitul anului 1940 îl găsea pe Argetoianu îndurerat pentru soarta hărăzită ţării sale, plin de tristeţe şi de deznădejde în faţa ororilor războaielor pe cale să bulverseze rosturile întregii omeniri.

Însemnările Zilnice sunt înserate în acelaşi mod în care autorul lor ne-a obişnuit deja. Radiografia documentată şi minuţioasă a mersului conflictelor armate de pe continente. Zugrăvirea în tonalităţi pe cât de grave pe atât de acide a vieţii politice interne româneşti, cu protagonişti din toate clasele sociale, de la simplul plugar al cărui avut era veşnic diminuat de intemperii, şi până la Suveranul falit.

Forţa portretistică a lui Constantin Argetoianu apare acum şi mai viguroasă, datorită dramatismului epocii şi tragi-comedianţilor reliefaţi prin derizoriul în care-şi bălăceau ifosele de profeţi absoluţi într-o lume atât de relativă.

Un an 1940 al contrastelor marcate: focul războaielor ce pârjolea totul în cale, pe de o parte, pe de altă parte puhoaiele apelor ieşite din matcă şi devastând truda oamenilor de peste anotimpuri.

STELIAN NEAGOE

1940

2 ianuarie 1940. „O victorie aduce alta". După ce a cucerit Ardealul de Crăciun, Regele Carol s-a dus să cucerească Dobrogea de Anul Nou. De data asta platitudinile au fost rezervate „crainicilor" de la Radiofonie; presa a fost ceva mai moderată. Au fost evocaţi Mircea cel Bătrân, toţi Voievozii şi până şi poetul Ovidiu — dar nu s-a mers până a se spune că această scurtă vizită (de la orele 9½ la 13½) a schimbat mersul Istoriei Mondiale. Nici nu s-a definit comoda deplasare ca un act eroic. De ce, cu prilejul acestor vizite, nu stă Majestatea Sa puţin mai mult şi nu vizitează trupele de-a lungul graniţei aducând fiecăruia cât de mic dar şi un cuvânt de îmbărbătare? Ce a fost mai ciudat, e că a adus la Constanţa şi pe nunţiul Papal care şi-a prezentat acolo felicitările Corpului Diplomatic. Cei din jurul Regelui au explicat ca o idee genială a Majestăţii Sale această deplasare a hiretiselilor de Anul Nou, căci a permis să nu se convoace întreg Corpul Diplomatic şi să se pună alături, unii cu alţii, reprezentanţii Puterilor beligerante. Poate că ar fi fost mai simplu să rămână Tătărescu la Bucureşti şi să vie Nunţiul să-l roage să transmită Majestăţii Sale felicitările colegilor săi. În fine — aşa am avut la Constanţa un discurs al nunţiului Cassulo şi altul al preşedintelui Guţă — un fel de „Cassoulet de Poiana" („Iahnie de fasole de Poiana"), dacă le-am băga pe amândouă în aceeaşi oală...

În schimb Regele a vorbit foarte bine şi foarte frumos. A spus ce trebuia să spună şi nimic mai mult. A insistat asupra faptului că înarmarea noastră este cu totul definitivă, că suntem doritori de pace, dar hotărâţi să ne apărăm ce e al nostru nu prin dispoziţiunile tratatelor, ci prin hotărârile de la Alba Iulia, de la Cernăuţi şi de la Chişinău.

O lecţie pentru Gafencu, prezent acolo şi care în ultima vreme prea a pus înainte clauzele unor tratate cam perimate, orice s-ar zice, şi nu voinţa popoarelor şi dreptul de autodeterminare, veşnic vii...

Vorbise foarte frumos Regele şi în ajun, la miezul nopţii, la Radio. Regele vorbeşte întotdeauna bine — păcat că faptele nu corespund mai niciodată vorbelor...

La Bucureşti am avut Te Deum la Patriarhie şi apoi ne-am dus în faţă să felicităm pe I. Prea Sfinţitul Nicodim. Aşa sta pe program. La

Mitropolie, eram numai eu, ca singurul Consilier Regal prezent. Nistor, cel mai vechi ministru a venit să mă întrebe cum procedăm, căci Tătărescu nu îi lăsase nici o instrucţie, nu îi spusese nimic. Am convenit împreună să nu spunem noi nimic, să treacă toţi cei prezenţi prin faţa popii şi să-l felicite şi după ce vor fi trecuţi toţi, popa să ia cuvântul şi să exprime urările tuturor celor prezenţi, pentru ţară şi pentru Rege. Aşa s-a şi făcut, dar amicul Nicodim a pus picioarele în toate străchinile. A vorbit de război şi a despărţit oamenii în două: cei fără frică de Dumnezeu, care au gonit credincioşii din biserică, cei care nu se închină Atotputernicului ci lui Wotan, cei care nu respectă nici proprietatea, nici familia, nici dreptatea — şi cei care luptă împotriva lor. Dumnezeu va pedepsi şi prăvăli pe cei dintâi, dând izbânda celor buni. A şi dat-o: cei răi sunt deja învinşi. Noi, românii nu putem sta decât alături de oamenii cu frica lui Dumnezeu, şi să ne ţină Dumnezeu pe Rege care înarmează ţara şi pregăteşte armata pentru ceasul de luptă... şi aşa mai departe. Ne uitam unul la altul şi ne gândeam: ce moaşă-sa a păscut până acum idiotul acesta de nu-şi dă seama că sunt lucruri care nu trebuiesc spuse în gura mare? Am convenit cu membrii Guvernului să se dea ordin la cenzură să nu lase să treacă nimic...

———

Regina Elisabeta mi-a trimis de Anul Nou un frumos „coupe-papier“ de baga şi argint, însoţit de următoarele rânduri:

„Urările pentru 1940 sunt nenumărate şi fără desluşire, dar cele pe care ţi le trimit pornesc din adâncul inimii, înzestrate de o prietenie veche şi sinceră. În acelaşi timp îţi trimit această mică amintire care, stând pe masa-ţi de lucru, aş dori să fie o dovadă statornică de recunoştinţă pe care o port celui care mi-a fost întotdeauna <un vrai ami>“.

Ce deosebire cu cuvintele seci pe care mi le trimitea în fiecare an frate-său, Regele, nu mi le-ar mai trimite!

———

Nemţii au vrut să înece şi vasul „Tacona“, vasul auxiliar al cuirasatului „amiral Graf von Spee“ — dar autorităţile din Montevideo au prins de veste şi l-au schestrat. Nemţii chiolălăe...

———

Statul nostru Major e informat că trupele ruseşti înşirate de-a lungul Basarabiei *au fost toate retrase*. Probabil că au fost trimise spre Finlanda unde lucrurile merg tot mai prost pentru sovietici. În ziua de 31

decembrie s-a terminat o mare bătălie care ţinea de 3 zile, în sectorul Suomisalmi. Ruşii au fost cu desăvârşire bătuţi şi respinşi în dezordine aşa încât încercarea lor de a se îndrepta spre golful Botnic a dat greş. Cu acest prilej armata roşie a pierdut vreo 15 000 de oameni, iar finlandezii au capturat 27 de tunuri, 11 tancuri, 2 automobile blindate, 150 camioane automobile şi 4–500 de căruţe încărcate cu provizii.

Şi pe celelalte fronturi ruşii dau înapoi. Admirabila rezistenţă a finlandezilor ţine mai departe...

Rezidentul din Cernăuţi, Flondor, povesteşte că membrii Comisiei sovietice care a tratat la Cernăuţi reluarea traficului feroviar între noi şi Galiţia s-au arătat ca tâmpiţi faţă de uşurinţele noastre de viaţă. Nu le venea mai ales să creadă că toate cele expuse în prăvăliile de comestibile erau la libera dispoziţie a publicului... După terminarea negocierilor, agenţii noştri de poliţie au văzut cum aceşti nenorociţi delegaţi au fost arestaţi îndată ce au trecut graniţa ca să nu povestească ce au văzut în România...

Moscova şi-a rechemat ambasadorul de la Roma, după manifestaţiile Italiei în favoarea Finlandei şi împotriva bolşevismului. Şi Guvernul italian a rechemat îndată ambasadorul său de la Moscova...

Italia nu renunţă la antisemitism. Fascismul socoteşte că bolşevismul este un fenomen de origine iudaică şi trage consecinţele urii sale împotriva comunismului.

A ars palatul Cancelariei Papale. Nu pot desprinde din telegrame dacă este faimosul şi splendidul palat „della Cancelleria“ de pe Corso Vittorio Emmanuele sau un alt palat din Cetatea Vaticanului. Ar fi păcat dacă ar fi palatul construit după planurile lui Bramante, unul din cele mai frumoase şi mai clasice edificii ale Renaşterii...

Starea catastrofală continuă în Anatolia. Viscolul, ploile torenţiale şi inundaţiile împiedică lucrările de salvare în localităţile încercate prin cutremur. Cu mari greutăţi au fost scoase până acum de sub dărâmături peste 40 000 de cadavre. Bieţii turci...

O adevărată comedie se joacă cu Tănase, afară din scenă. Sâmbătă s-a spus că a murit de pneumonia care-l trântise la pat. A doua zi, duminică, decesul a fost dezminţit — dar mulţi spuneau că a murit totuşi şi că faptul se ascunde ca să se poată vinde biletele la Cărăbuş, de sărbători. Alţii afirmau că nu numai că n-a murit, dar că n-a fost nici măcar bolnav, şi că totul a fost înscenat ca să se mişte sufletele bune şi să-l scape iarăşi de faliment, cum l-au mai scăpat după ce i-a ars *o parte* din recuzite... Cu Tănase nu se poate şti niciodată: e în stare să moară făcând o piruetă comică!

Tănase e sărac lipit pământului deşi câştigă bani buni. Dar mărturiseşte el singur: „Am un cusur, deschid cu doi valeţi..." — şi mai toate paralele şi le pierde la poker...

———

3 ianuarie. Acţiunea de ajutorare a Finlandei pusă de Anglia şi Franţa la cale face mai mult rău decât bine nenorocitei ţări. Căci mare ajutor, ajutor real, nu îi poate da nici Franţa, nici Anglia. Dar Germania în schimb, care până aci sta cel puţin neutră în conflictul ruso-finlandez, începe să se teamă ca nu cumva anglo-francezii să izbutească să organizeze baze militare în ţările scandinave şi de acolo să creeze un nou front împotriva ei. Această teamă de un nou front, e una din cele mai mari griji ale Germaniei. Din cauza ei, nemţii îşi accentuează acum politica în favoarea ruşilor şi îi vor ajuta împotriva Finlandei. Vor trimite tehnicieni şi ofiţeri să înveţe pe mujici cum să facă războiul... Vai de Finlanda în cazul acesta!

———

În mesajul său către poporul bulgăresc, Kiosseivanov a declarat o dată mai mult, categoric, că Bulgaria nu va intra în război şi că înţelege să-şi realizeze revendicările prin pace şi negocieri prieteneşti. Bulgaria nu se va amesteca în actualul război (până *va şti* de ce parte va cade victoria!!).

———

A murit ardeleanul Victor Deleu. E primul ardelean pe care l-am auzit vorbind, în 1917, la Iaşi, de pe piedestalul statuii lui Cuza, în piaţa Unirii. Venise cu voluntarii ardeleni, din Rusia, era în uniformă şi a vorbit frumos. Tânărul ofiţer, atât de talentat şi plin de avânt, ne-a încântat şi l-am crezut om de mare viitor politic. Cine vorbea pe atunci de un Mihai Popovici, de un Severdan, de un Severbocu şi de atâţia

alţii care au ajuns miniştri! Toată lumea vorbea numai de Deleu. Deleu n-a ajuns însă la nimic, şi iată că a şi murit...

———

Dunărea a îngheţat de tot (azi termometrul arată –10°) şi navigaţia s-a închis. Bucuria nemţilor... căci va trebui să-şi mai strângă cureaua cu vreo două găuri...

———

Americanii au protestat energic la Londra împotriva vizitării şi confiscării curierilor americani destinaţi Germaniei, pe vasele neutre şi chiar americane. Totuşi englezii par a nu voi să revină asupra măsurii pe care se mărginesc să o explice.

Se pare că concediul ambasadorului englez la Moscova va fi mai lung. Ambasadorul se află la Londra şi nu se va înapoia la post până ce raporturile dintre Anglia şi Soviete nu vor fi clarificate. Şi poate să se clarifice raporturile dintre ambele ţări în aşa mod, încât dl ambasador să nu se mai înapoieze deloc la post. Să de Dumnezeu!

———

4 ianuarie. Un nou cutremur a umplut de groază Asia Mică. De data asta epicentrul a fost la Yozgat, ceva mai la Vest ca prima dată. Victime omeneşti au fost mai puţine dar case dărâmate destule.

Inundaţiile din partea apuseană a Anatoliei fac de asemenea ravagii mari. Numai râul Sakaria a luat mai bine de 5 000 de case lăsând oamenii fără adăpost.

O adevărată catastrofă naţională. Ruşii şi nemţii trebuie să se bucure...

———

Mesajul cu care Roosevelt a deschis noua sesiune a Congresului e de frumoasă ţinută şi interesant. Roosevelt afirmă că nimeni în America nu vrea să bage un soldat în război, dar dacă America nu vrea să se lase târâtă în război, ea nu se poate dezinteresa de el şi trebuie să facă toate eforturile pentru restabilirea păcii. Economicul tuturor ţărilor se află în stare de strictă interdependenţă şi ruina unora atrage după dânsa adânci tulburări în domeniul celorlalţi. Roosevelt a încheiat arătând ce a făcut de la izbucnirea războiului până azi. Mesajul lui Roosevelt a avut succes şi a fost bine primit de majorităţile Congresului.

———

Agenția Stefani explică pentru ce ambasadorul italian Rosso a fost rechemat de la Moscova și pus în concediu. Măsura a fost luată ca răspuns la plecarea noului ambasador sovietic Gorelkine, care, sosit la Roma cu scrisorile sale de acreditare, a plecat cu ele, fără să le mai prezinte, în urma manifestărilor antisovietice italiene.

Chestiunea Finlandei provoacă mare nervozitate la Berlin, unde lumea ca și cercurile oficiale se găsesc între imboldurile sufletești naturale, favorabile Finlandei, și datoria politică care împinge spre Rusia aliată. Tendința generală e ca chestiunea să fie pusă pe alt teren. Nemții spun că oriunde se va ivi un soldat englez sau francez, acolo e inamicul împotriva căruia Germania va lupta. Atitudinea Reichului față de Finlanda va depinde prin urmare de ajutorul pe care îl va primi din partea anglo-francezilor. Până acum Germania n-ar fi intervenit în conflictul ruso-finlandez...

Ger mare în toată țara. Termometrul variază între –10° (București) și –20°. O sumă de nenorociți au fost găsiți înghețați. N-am avut așa frig de mai mulți ani.

Toate nenorocirile dau peste Gr. Manolescu-Strunga, care atâția ani a abuzat de noroc. După ce a fost pus la domiciliu forțat, după ce — iertat — a fost exoflisit totuși din FRN, iată că i s-au aprins și băile de la Strunga... Or fi fost asigurate — observa un rău-voitor...

A ars și vechiul schit de la Peștera Ialomicioarei, o duioasă amintire pentru toți clienții Sinaiei, care s-au plimbat pe acolo. Cu frigul acesta cumplit se întețesc și focurile.

Văzut ieri pe Urdăreanu într-o chestiune privitoare la interesele Jockey-Clubului și cu acest prilej am vorbit și ceva politică. Recunoaște că lucrurile nu merg, regretă mult plecarea mea (se face) și m-a întrebat cum s-ar putea ameliora lucrurile. I-am spus răspicat că atât timp cât vor fi două Guverne, nimic nu va merge. Regele să-și ia toate răspunderile dictaturii. Să suprime postul de prim-ministru. Să fie el și Rege, și prim-ministru și șef al FRN-ului. Să întrunească o dată pe săptămână pe miniștri și să le dea instrucțiuni pentru coordonarea lucrărilor. Să-și numească unul, doi, trei secretari generali — doi sau trei urdăreni, dacă unul nu ajunge — dar să renunțe la un așa-zis șef de Guvern, care nu

poate face nimic, între miniştrii care nu-l ascultă şi Rege care îi calcă atribuţiile. Dacă Regele vrea să aibă un locţiitor, pentru zilele de gutu-rai, să numească un vicepreşedinte în persoana celui mai vechi ministru sau a altui caraghios. Urdăreanu mi-a spus că va raporta Regelui sfaturile mele şi că e sigur că au să-i placă. M-a întrebat dacă Constituţia nu s-ar opune la o asemenea procedură. I-am răspuns că întru nimic.

Dar un lucru nu i l-am spus: că dictatură pentru gheşeftari, nu se poate...

Eu am părăsit desigur „puterea" fiindcă nu aveam nici una şi fiindcă două Guverne, din care unul pe deasupra mea, nu-mi conveneau. Dar nu încape îndoială că şi Regele a fost încântat să se scape de mine. M-am întrebat multă vreme de ce. Astăzi sunt convins că „lipsa de fluid" între mine şi Suveran era datorită faptului că simţea în mine un adversar ocult al tuturor gheşefturilor şi porcăriilor pe care Camarila le pune la cale *în folosul material* al Majestăţii Sale...

---

5 ianuarie. Fost ieri la cinematograf şi m-a impresionat „jurnalul". Pe rând: atac şi bombardamente japoneze în China; exerciţii de tir, de bombardament şi de apărare antiaeriană în Statele Unite; bombardamente la Helsinki şi în Finlanda; exerciţii de tir antiaerian pe coasta germană a Mării de Nord... Un infern! A înebunit lumea întreagă; o boală de distrugere a năpădit peste toate popoarele — cum o să ieşim din această stare de lucruri?

Când mă gândesc la viaţa liniştită pe care am dus-o până la vârsta de 44 ani (1914) nu-mi vine să cred că tot eu am trăit acele fericite vremuri; îmi pare că-mi aduc aminte viaţa altuia, trăită de mult, de veacuri... Cât conta viaţa unui om pe timpurile acelea!

Csaky plecat în concediu în Italia; va întâlni pe Ciano pentru un schimb de vederi. După câte se afirmă din Roma, politica ungară e de perfect acord în acest moment cu cea italiană: „satu-quo" în întreg Bazinul dunărean.

Din Finlanda veştile sunt tot bune şi reiese din ele că armata rusească nu face cinci parale. Un batalion sovietic s-a predat finlandezilor, în întregime, după ce şi-a ucis toţi ofiţerii. Aviaţia rusească e

slabă, pe când cea finlandeză lucrează cu efect împotriva trupelor inamice.

Mis Unity Mitford, fiica lordului Readdesdale şi amorează dezamăgită a Führerului s-a înapoiat în Anglia după ce s-a vindecat. Îndată după intrarea nemţilor în Polonia, mis Unity a încercat să se sinucidă, dar n-a murit. Acum i s-a vindecat rana, dar tot ţicnită a rămas.

În Germania s-a creat „conducerea supremă a întregii Economii de Război“ şi s-a încredinţat lui Göring. Până aci, îndrumarea economică militară era distinctă de cea civilă. Amândouă îndrumările s-au reunit acum în mâinile lui Göring, care avea deja conducerea părţii civile şi executarea planului de patru ani. Göring va fi ajutat de vechiul său colaborator Koerner şi de generalul Thomas, specialist în aprovizionările militare. Dr. Funk va rămâne ministrul Economiei şi guvernatorul Reichsbank-ului, şi va înlocui pe Göring în caz de absenţă. Ministerul Economiei, ca şi Banca, vor fi mai departe organe de execuţie.

Această generalizare a acţiunii lui Göring în materie economică e o nouă dovadă a greutăţilor în faţa cărora se află Germania.

Gerul s-a muiat, termometrul s-a urcat la 5–6 grade sub zero. La noi, în Oltenia, zăpada e de 40–50 centimetri, în Muntenia mai mică şi în Moldova nu e aproape deloc. Gerul a făcut multe victime — de n-ar mai veni iar...

S-a răspândit vestea că von Papen va fi rechemat de la Ankara şi numit la Roma. De la Ankara se telegrafiază că nu se ştie nimic despre aşa ceva.

Inundaţiile Guadalquivirului au ajuns în provincia Sevilla la catastrofă. Sute de case au fost distruse, oameni şi vite înecaţi. Şi Mansanarezul a ieşit din albie şi a produs mari stricăciuni în împrejurimile Madridului.

Olcovski, vulpoi bătrân, îmi face confidenţe politice. Ştie el, că Guvernul Tătărescu nu va mai ţine mult. „De ce“? — întreb eu —

„Fiindcă Iamandi e nerăbdător“ — răspunde Olcovski... În realitate Iamandi n-are nici o trecere — nerăbdător poate că e Regele, care cu un Iamandi poate să-şi facă *toate* mendrele, şi pe acelea pe care nici chiar un Tătărescu nu i le poate satisface. Până acum Regele nu îndrăzneşte să-şi bată joc de opinia publică până la gradul unui Iamandi — dar poate că formula mea, cu un simplu vicepreşedinte, să-l ajute...

Caragea, consulul nostru general la Berlin, e în concediu la Bucureşti şi povesteşte prăpăd din Germania. Privaţiunile au ajuns la extrem, lumea suferă nespus şi e ahtiată de pace. Popularitatea lui Hitler e redusă la nimic, dar în patriotismul lor, ca să scape ţara de dezastrul unei înfrângeri totale, nemţii se strâng totuşi în jurul lui. Caragea povesteşte că în ultima conversaţie pe care Hitler a avut-o cu Burckhardt, comisarul S.D.N.-ului la Danzig, înainte de a ataca Polonia, acesta a prevenit pe Führer că anexarea Danzigului la Reich ar însemna nu numai ruina oraşului care nu trăia decât din comerţul cu Polonia — dar şi război imediat, cu această ţară. Hitler a râs şi deodată un ţipăt strident a ieşit din gura lui şi s-a aruncat ca un nebun asupra feresterei şi a început să muşte perdelele... Burckhardt privea înmărmurit. După câteva secunde Führerul s-a calmat, a revenit la masă şi a reluat conversaţia... La ieşire, secretarii lui Hitler l-au întrebat pe Burckhardt dacă a fost mulţumit de audienţă. Burckhardt a povestit tot ce s-a întâmplat şi unul din aghiotanţi a murmurat: „Pentru prima dată n-a prevăzut...“ — şi a tăcut. Din aceste cuvinte Burckhardt a tras concluzia că Führerul suferă de atacuri epiliptoide, dar că le presimte şi evită să vadă lumea în momentele de criză. S-a povestit şi după întrevederea cu Chamberlain în septembrie 1938 la Berchtesgaden, că Hitler ar fi avut un asemenea acces, dar atunci s-a aruncat pe canapea şi a muşcat perna în loc de perdele şi Chamberlain a crezut că face teatru şi a blamat o atitudine care nu era demnă de un gentlemen...

De la un epileptic la un nebun deosebirea nu e mare — şi acum putem pricepe mai bine multe din câte s-au întâmplat...

Se spune că englezii trimit avioane peste Germania şi aruncă cartele de alimente şi de efecte perfect falsificate, încurcând astfel toate socotelile „economilor“ germani! Încă o fromă bizară a războiului actual: războiul cu cartelele!

---

6 ianuarie. Bobotează cu ploaie! Termometrul arată circa 0 grade. Cerul posomorât, parcă ar fi suflet de muscal, dar mai bine aşa decât gerul de acum câteva zile...

———

Demisie neaşteptată a lui Hore Belisha din Guvernul englez. Belisha era ministru de război din 1937. Telegramele sosite nu lasă să se întrevadă încă cauza acestei demisii. Belisha şi Chamberlain au schimbat scrisori prin care declară că nici un dezacord n-a existat între ei. Atunci de ce s-au despărţit? Pentru Anglia, pentru prestigiul ei, prezenţa unui ovrei în fruntea Apărării Naţionale era regretabilă. Din acest punct de vedere demisia lui Hore Belisha e binevenită. În locul lui a fost numit Sir Oliver Stanley, ministrul Comerţului, iar în locul acestuia a fost numit Sir Andrew Duncan, un mare industriaş din afară de Parlament. Şi titularul de la Ministerul Informaţiilor a fost schimbat: în locul lordului Mac Millan a fost numit dl John Reith.

———

Csaky a ajuns la Veneţia. Ciano - grăsunul a pornit din Roma aseară ca să-l întâlnească. Presa străină, dar mai ales cea italiană fac o gălăgie de nepriceput în jurul acestei întrevederi: S-ar crede că Ungaria e Împărăţia rusească, de pe vremuri. Şi Ungaria şi Italia cred că pot înlocui adevărata putere prin zgomot...

———

Finlandezii au pătruns pe teritoriul rusesc şi luptele au loc acum la 25 de kilometri de graniţă. Linia Murmanskului a fost distrusă în mai multe locuri — ştirea se confirmă oficial — aşa încât transportul trupelor sovietice spre Nord şi aprovizionarea, sunt compromise. Toate atacurile ruseşti, din zilele trecute au fost respinse.

După informaţii din izvor finlandez, noul comandant al trupelor sovietice, Gregori Stern n-ar fi ovrei, *ci finlandez.* Numele lui adevărat ar fi Georg Mattson şi s-ar fi născut în Marienhann, în insula Aaland. Părinţii lui trăiau în Finlanda până acum câţiva ani şi erau cultivatori înstăriţi. Încă un renegat...

———

Noi cutremure foarte uşoare au fost resimţite în Anatolia, fără să producă stricăciuni. În acelaşi timp au fost înregistrate uşoare zguduituri şi la noi în ţară, în judeţul Muscel.

———

Restricţiile populaţiei civile în Germania sunt groaznice. Până şi merele au ajuns la cartelă, 4 pe săptămână de om. Untul, 63 de grame pe săptămână, pentru mâncat şi gătit. Cafea, ceai, cacao — ioc. Dimineaţa se recomandă „Deutscher Thee" (ceai nemţesc), un fel de amestec de izmă, de trifoi şi alte ierburi — o oroare. Peşte aproape deloc. Ouă, 60 pe lună, din care de obicei 58 sunt stricate şi trebuie aruncate.

Chiar cu cartelă, femeile trebuie să facă coadă ceasuri întregi. Toată lumea blestemă... în gând!

Kronprinţul a fost aclamat la Potsdam. A doua zi primarul oraşului „a dispărut" — iar Prinţul a primit ordin să nu mai iasă din casă...

---

8 ianuarie. Colocontronsis a luat obiceiul să ne părăsească de fiecare sărbătoare. De Crăciun s-a dus la Oradea şi la Cluj, de Anul Nou la Constanţa, alaltăieri, de Bobotează s-a dus la Chişinău. Platitudinea comentariilor gazetăreşti cu privire la aceste eroice etape e în scădere. Se vede că urletele mele după plimbarea la Oradea şi Cluj au avut efect. Mă întreb totuşi cine poate fi salahorul de la *Universul* care scrie: „Ostaşii *înşurubaţi pe glie*" (mai întâi, onorabile, se zice însurupaţi nu înşurubaţi!) şi „se aud puternice armonii de alarmă!" (la sosirea Regelui) — ca să nu citez decât două perle.

Lăsând la o parte latura de vicleim a acestor deplasări, orice om de bun simţ nu poate decât să aprobe intenţia Regelui ca şi cuvântările pe care le ţine. Au fost toate bune — ultima la Chişinău excelentă. Prezenţa Regelui în Basarabia, afirmarea energică şi solemnă a drepturilor noastre, consensul tuturor minorităţilor prin glasul reprezentanţilor lor — au trebuit să contribuie toate la liniştirea spiritelor peste Prut, alarmate prin toate câte s-au întâmplat în ultimele luni — şi să dea de gândit muscalilor. Dacă nu sunt mulţumiţi cu rahatul pe care-l mănâncă la graniţa finlandeză, să poftească pe Nistru...

A murit ieri-seară Gr. Trancu-Iaşi. Despre dânsul am spus odată că e singura broască care a izbutit să se umfle cât un bou. Dar o boală năpraznică îl slăbise în ultima vreme de nu mai era de recunoscut. Armean simpatic — lucru rar — Trancu-Iaşi, cu toate micile lui cusururi, era un om cumsecade şi n-avea decât prieteni. Dumnezeu îl crease contabil şi eu ministru în 1920. A fost cel dintâi ministru al Muncii. „Ca fost prim-ministru... al Muncii" — avea obiceiul să spună el în zilele de specială umflătură...

Să-l ierte Dumnezeu şi să-i fie ţărâna uşoară.

Motivele demisiei lui Hore Belisha n-au fost încă date în vileag şi chiar la Londra se discută asupra lor. Pare că nu sunt de ordin politic. Belisha a declarat că le va expune în faţa Parlamentului.

În jurul întrevederii Csaky–Ciano de la Veneţia, presa internaţională şi diferitele posturi de radio fac mare zgomot. Intră în metodele ungureşti ca şi în cele italiene să zăpăcească opinia publică prin declaraţii şi comentarii ca să înşele lumea şi să o facă să creadă în puterea fiecăruia din aceste State mediocre. Se pare că subiectul conversaţiei, de astă dată, a fost pe lângă apropierea maghiaro-iugoslavă, o împăcare între unguri şi noi. Pericolul comunist şi poziţia luată de Italia împotriva Moscovei, a împins pe Ciano să netezească calea între Budapesta şi Bucureşti. Noi dorim ca încercarea italienilor să reuşească, dar să nu-şi închipuie că ei sunt arbitrii lumii. La Radio de la Roma s-a anunţat că dumnealor domnii Ciano şi Csaky discută la Veneţia „Fruntariile României“ — Să ne ierte: fruntariile României nu depind nici de dl Ciano, nici de dl Csaky, nici de amândoi împreună.

Din Finlanda tot ştiri bune. Pe tot lungul frontului lor, finlandezii sunt stăpâni pe situaţie şi împing operaţii cu forţe uşoare şi rapide pe teritoriul sovietic. Un general finlandez, din regiunea Petsamo, a fost dovedit spion — s-au găsit asupra lui bani şi documente ruseşti — şi imediat împuşcat...

Regele a decorat pe Ottescu (Nicu) cu Mare Cordon al Coroanei României. Pe lângă această ştire, Ottescu îmi mai aduce una buimăcitoare: Titulescu a înebunit de-a binelea şi a fost internat. Ştirea o ţine de la Ionel Christu, nepotul lui Titulescu. Acesta a vizitat pe Titulescu luna trecută, cu prilejul mergerii sale în Italia şi a fost impresionat de starea în care a găsit pe fostul mare om. O stare de beatitudine, o stare de prostraţie extraordinară! Locvacele om de odinioară nu mai putea lega două vorbe...

---

9 ianuarie, marţi. O telegramă laconică din Paris anunţă că Daladier şi-a frânt piciorul. Nici un amănunt afară de unul: că primul ministru nu şi-a întrerupt ocupaţiile...

În Statele Unite s-a votat un nou credit de 1 300 000 000 dolari (vreo 400 de miliarde lei!!!) pentru sporirea marinei de război. Noi de când ne înarmam pe capete, de 2–3 ani, am cheltuit *cu totul* mai puţin de 50 de miliarde! Vai de sărăcia noastră.

Aşa-zisa libertate valutară organizată de Bujoiu a dus lira engleză la 2 000 lei şi dolarul american la 600 lei (cursurile de azi). Napoleonul de aur se vinde cu 4 000 lei...

Ziarele de azi aduc vestea unei mari victorii finlandeze. La Suomisalmi, sovieticii au fost complect învinşi, au pierdut o divizie întreagă, 102 tunuri şi 42 de tancuri... Pe toate celelalte părţi ale frontului ruşii au fost respinşi cu pagube.

Germania a oprit tanzitul de arme şi avioane italiene destinate Finlandei, probabil după cererea Moscovei... Reichul declară că a adoptat în conflictul ruso-finlandez o atitudine „de strictă neutralitate". Oprirea transporturilor italiene şi chiar sechestrarea unora din ele au făcut cel mai prost efect la Roma şi la Milano. Că raporturile dintre Reich şi Italia se răcesc din ce în ce, o mai dovedeşte şi faptul că întâlnirea de la Veneţia dintre Ciano şi Csaky, în jurul căreia italienii fac atâta zgomot, a trecut aproape nebăgată în seamă în presa germană. Fără să se dea acestei întrevederi o importanţă mai mare decât are, nu e mai puţin adevărat că de pe urma ei rezultă o dorinţă de pace din Sud-Estul european clar exprimată — şi că, ca atare, ea n-ar fi trebuit să lase pe nemţi indiferenţi. Dar s-a cam strâmbat faimoasa „Axă de oţel".

Opinia publică începe să ceară în Franţa din ce în ce mai mult ruptura relaţiilor diplomatice cu Rusia. De-ar putea ajunge chiar la război... Am fi scăpaţi!

În Londra se discută încă în jurul demisiei lui Belisha şi nu se cunosc încă cauzele exacte ale acestei demisii. După gazetarii englezi din Bucureşti, aceste cauze nu sunt de ordin politic. Plecarea lui H. Belisha ar fi fost determinată de neînţelegeri de ordin organic cu generalii mai vechi, care n-au aprobat toate reformele ministrului de Război. Unii

din aceşti gazetari se întreabă dacă remanierea Cabinetului englez nu înseamnă un avans făcut Germaniei pe calea păcii, oricât de inverosimil ar părea lucrul. Într-adevăr, nemţii au declarat că nu vor sta de vorbă cu englezii, pentru pace, cât timp un ovrei va fi în fruntea armatelor britanice — iar pe de altă parte, atât Sir Oliver Stanley, care a înlocuit pe Belisha, cât şi John Reith, noul ministru al Propagandei sunt foşti germanofili notorii. John Reith avea portretul lui Hitler deasupra biroului său şi încă azi vorbeşte cu respect de Führer... Şi când te gândeşti că până ieri acest domn John Reith era preşedintele B.B.C.[1], şi că azi e ministrul Propagandei Imperiului... Nu numai la noi sunt toate anapoda!

Se anunţă inundaţii dezastruoase nu numai în Anatolia — dar şi în Spania şi Portugalia. Tajoul, ca şi Guadalquivirul au înecat nenumărate localităţi. Pagube mari şi victime omeneşti. Cu tot gerul, care de ieri s-a înteţit din nou, şi la noi a început Dunărea să facă mici farse şi să se reverse — tocmai din cauza sloiurilor ca împiedică apele să curgă spre Mare.

De la Externe, aflu că starea lui Titulescu ar fi disperată. Interpretând medical ştirile primite, am impresia că e mai mult vorba de un delir decât de demenţă. Între altele, Titulescu nu mai vrea să-şi vadă nevasta. A fugit de la hotel Subreta (St. Moritz) cu un medic, în alt hotel. Gurănescu telefonează de la Berna că medicii de la Saint Moritz cred într-un deznodământ fatal repede, în 10–15 zile. Dacă aceste ştiri se confirmă, nu poate fi vorba decât despre o carenţă complectă a funcţiilor glandulare, cu intoxicaţie consecutivă a centrelor nervoase. Săracul Titulescu! Până acum n-a fost internat, nici măcar într-un sanatoriu. Azi-dimineaţă a plecat Christu (Ionel) la Saint Moritz.

Gafencu mă pune la curent cu rezultatele misiunii lui Victor Antonescu la Roma. Antonescu a fost trimis ca să pipăie pulsul şi să obţină informaţii precise — dacă se putea — cu privire la atitudinea Italiei faţă de Rusia, faţă de noi, faţă de Balcani.

Misiunea lui Antonescu a fost foarte secretă, nu suntem mai mult de doi sau trei la curent cu ea. La Roma, conform instrucţiunilor primite,

[1] British Broadcoasting Company — o federaţie semioficială a tuturor întreprinderilor de radioemisiune, cu industriile lor anexe, din Anglia.

Antonescu s-a dat drept un turist, un turist de vază bineînţeles, fost ministru de Externe şi a cerut să vadă pe Ciano în dorinţa — a spus el — de a duce ceva informaţii Guvernului şi Regelui său.

Ciano l-a primit şi Antonescu l-a întrebat, faţă de repetatele declaraţii ale Italiei — că se va interesa de afacerile din Balcani — care sunt formele sub care Italia plănuieşte să concretizeze acest interes. Dacă Rusia ne va ataca, ne va da Italia ajutor? Va contribui dânsa în acest caz, ca să ne asigure pacea pe celelalte graniţe şi să împiedice să fim atacaţi pe la spate? Ciano a mărturisit că nu poate răspunde în mod precis la aceste întrebări până nu vorbeşte cu Ducele...

După 3 zile a chemat pe Antonescu şi i-a spus că e autorizat să-i facă următoarele declaraţii:

1) Dacă România ar fi atacată de Rusia, poate conta pe tot sprijinul Italiei. Ceea ce Italia a făcut în Spania împotriva bolşevismului nu e nimic pe lângă ce e hotărâtă să facă în România, România fiind ultimul zăgaz de oprire a bolşevismului în Europa. Armament, aviaţie, voluntari — ne va da de toate.

2) Să nu avem nici o teamă de un atac pe la spate. Italia ne garantează că nu va avea loc. Prin atac pe la spate se înţelege Ungaria — căci de Bulgaria are grijă Turcia.

Ciano a adăugat că ne recomandă să fim cât se poate de dârji faţă de Rusia şi a repetat încă o dată să fim siguri de concursul Italiei. Guvernul italian, foarte bine informat, îşi dă seama că România e punctul de rezistenţă împotriva comunismului sovietic, că e singurul Stat necontaminat de bolşevism şi că dispune de forţe suficiente — dacă este ajutat — ca să reziste armatei roşii. Despre aceasta Ciano a dat informaţiile cele mai deplorabile şi a înmânat lui Antonescu un memoriu militar, asupra situaţiei armatelor sovietice, ca să fie remis Regelui nostru.

Ciano ne sfătuieşte să nu ne aruncăm în braţele Germaniei „care e prea tare" (o - ironie!) şi ne-ar putea înăbuşi.

Gafencu crede că vom începe să primim armament italian chiar din primăvara asta...

Regele a fost atât de încântat de declaraţiile lui Ciano, încât l-a invitat la Bucureşti... Gafencu socoteşte că s-a cam grăbit, dar tot ce a putut obţine de la Rege a fost să nu fixeze ministrului italian o dată şi să lase la discreţia lui alegerea ei.

Atitudinea Italiei a permis Regelui să vorbează cum a vorbit la Chişinău. Ciano a mai spus lui Antonescu că trebuia să meargă la Budapesta, dar că Ducele a schimbat părerea şi a invitat pe Csaky în Italia. De aci întâlnirea de la Veneţia, care văzută prin prisma ştirilor aduse de

Antonescu de la Roma ia pentru noi un aspect cu totul diferit decât cel ce mi se înfăţişa numai prin prisma informaţiilor de gazetă.

Dacă Antonescu n-a visat şi dacă ştirile aduse de dânsul sunt exacte, apoi ni se ia o piatră de pe piept.

Cu turcii, atât de încercaţi prin cutremur şi inundaţii, raporturile noastre continuă să fie excelente şi nu încape îndoială că îi vom avea alături de noi, într-un eventual atac al ruşilor. E foarte probabil chiar ca să înceapă turcii prin a ataca pe ruşi, căci altfel pentru ce i-ar înarma francezii, pentru ce ar fi masat francezii trupe la Beirut?

După informaţiile lui Gafencu până acum n-au fost aduşi la Beirut mai mult de 100 000 franco-africani. Dar foarte multe cadre şi armament, pentru încadrarea şi înarmarea trupelor ce vor veni de la primăvară înainte.

Din Anglia nu avem încă precizări.

La ultima sa venire în Bucureşti, Tilea a adus „un mesagiu" din partea lui Halifax, pe care l-a stors ministrului englez înainte de a părăsi Londra, deşi avea instrucţiuni să nu insiste. Halifax spune în mesajul său că evident garanţia dată României de către Anglia era generală şi fără rezerve, dar că Guvernul britanic nu-şi dă seama cum ar putea ajuta România în situaţia actuală, căci nu ştie ce ar face Turcia în asemenea caz, şi nu e sigură că Italia... Gafencu a răspuns ca să se lase Turcia şi Italia pe seama noastră. De la mesajul lui Halifax au trecut 6 săptămâni şi în acest răstimp, iată că graţie finlandezilor s-au pronunţat şi Italia şi Turcia!

Bine, bine, bine — să răsuflăm puţin şi noi căci cine ştie ce ne va mai cădea pe cap!

Gafencu îmi spune că Tătărescu ar vrea o alianţă mai precisă cu turcii. Dl Gafencu e de părere să lăsăm lucrurie cum sunt — Pactul Balcanic şi interesele Turciei însăşi faţă de ruşi şi de bulgari sunt legături suficiente. Un nou pact ar putea stârni furia nemţilor şi să-i determine să se asigure de resursele noastre economice. Pare că şi Regele e de părerea lui Gafencu.

Se pare că situaţia lui Tilea la Londra e foarte zdruncinată. Nu ascultă de ordinele primite de la Bucureşti şi a plictisit pe Halifax, care nu-l mai poate vedea în ochi.

Gafencu a primit ştiri suplimentare de la Titulescu, via Berna. Rinichii sunt prăpădiţi — va să zică uremie şi delir uremic... Într-o ultimă criză a căzut şi nenorocitul şi-a frânt o claviculă. În nebunia lui are o idee fixă — vrea un copil, şi fiindcă nevastă-sa nu poate (!!) să i-l dea,

vrea să o repudieze. Biata femeie nu mai știe unde să se vâre de rușine. E o nenorocire, mai mult decât o rușine...

---

10 ianuarie. De ieri Rusia ne-a atacat cu un crivăț glacial. Azi-dimineață la orele 6, termometrul arăta –17 grade... De la Constanța se vestește că pe mare suflă o furtună îngrozitoare. Motonava „Basarabia" a sosit în port cu 8 ore întârziere. Dunărea a înghețat tun. Prăpăd...

Chamberlain a rostit un important discurs la Mansion House, în care arată că războiul n-a început încă nici pe pământ, nici în aer — ci numai pe mare. Efectele și rezultatele războiului trebuiesc prin urmare judecate numai pe mare, și pe mare Anglia are toate motivele să fie satisfăcută. Primul englez citează cifre și arată prin ele că Anglia nu a pierdut în aceste 4 luni nici a 100-a parte din tonajul ei comercial, pe câtă vreme comerțul maritim german a fost desființat. Chamberlain crede că anul 1940 va fi hotărâtor pentru război. Anglia nu urmărește distrugerea Germaniei, cum pretinde Hitler și oamenii lui, ci numai să o împiedice să mai tulbure pacea. Numai nemții vorbesc de distrugerea Angliei și de distrugerea Germaniei, ca respective scopuri de război, și o fac probabil ca să mai ridice moralul poporului, atât de deprimat.

Primul ministru britanic a mai vorbit despre formidabilele pregătiri ce se fac în vederea începerii războiului aerian și terestru, despre nenorocirile Turciei aliate (pe care Anglia împreună cu Franța o vor ajuta) și despre piciorul lui Daladier. Cuvântare măsurată dar importantă care a făcut efect și la Paris și la Washington.

Finlanda merge înainte. Finlandezii au nimicit până acum 3 divizii sovietice și au capturat un enorm material de război. Se crede că rușii au pierdut în ultima vreme numai, peste 100 000 de oameni. E puțin probabil ca situația să se schimbe, căci topografia teatrului de război nu permite desfășurări de mase. Rămâne de văzut dacă finlandezii vor putea rezista valurilor succesive de atac...

Rapoartele lui Radu Crutescu de la Berlin, continuă să fie pesimiste. Între altele, dânsul semnalează că niciodată bisericile nu au fost așa pline în Berlin. Sunt pline de gem, sunt pline în toate zilele; afluxul lumii către ele impresionează; Crutescu trage concluzia din acest fapt,

că nemții nu mai au nădejde decât în Dumnezeu. O altă concluzie care ar putea fi trasă, e că nu mai ascultă de Hitler, care i-a scos din biserici ca să-i ducă la Wotan...

În Franța a început o adevărată acțiune de epurare împotriva comuniștilor. Sunt scoși de pretutindeni, din Cameră, din primării, din școli... În fine!

Poliția a pus mâna pe întreaga organizație a cerșetorilor din București. Cerșetoria ajunsese o adevărată plagă în ultima vreme. Nu mai putea cineva ieși în stradă fără să fie asaltat. Eu m-am întrebat deseori, cum de poate fi atâta mizerie într-un oraș bogat ca Bucureștii... Iese acum la iveală că cerșetoria era organizată în orașul nostru, ca o adevărată mafie. Avea un șef, pe Tănase Burdujan, „cocoșatul olog cu cărucioruI“, un simulant de primă forță. Dânsul și cu soția lui Ioana (cu un picior de lemn), împreună cu un consiliu de administrație, domneau asupra lumii cerșetorilor împărțită pe căprării, cu șefi de posturi, cu controlori, cu tot dichisul. Posturile bune raportau mai bine de 1 000 lei pe zi. Burdujan e om cu avere, cu fermă lângă București, cu mai multe rânduri de case la mahala, cu taximetre pe piață, cu camion automobil. Să felicităm pe dl Rodrig, prefectul, că ne-a scăpat de această plagă...

Frigul excepțional de care ne bucurăm nu e un privilegiu românesc. Duciuc, ambasadorul sârbilor, îmi spune că pe Coasta Dalmației termometrul a coborât până la –17°. Ce o fi zicând palmierii și cele plante plapânde?

---

11 ianuarie. Frigul continuă și e chiar în creștere. De-a lungul malului, Marea Neagră a înghețat. La Iași și Cernăuți termometrul a coborât până la –30 . În Basarabia și prin Moldova, o sumă de oameni au fost găsiți înghețați.

La Roma a nis ca niciodată și ziarul francez *Excelsior* publică o fotografie senzaționala: domni și doamne în costum de sport fac ski pe piața Sfântului Petru, acoperită de zăpadă.

La București temperatura se menține cam la –20°.

Finlandezii continuă să reziste eroic dar la Sallo, unde ruşii au reînceput să atace cu o vigoare neconstatată până aci (poate influenţa noului comandant general Stern?), au dat de greu...

Un aviator finlandez a dat o lovitură foarte frumoasă. A aşteptat până a venit o escadrilă sovietică asupra oraşului Helsinki, s-a înălţat pe un avion sovietic capturat de către finlandezi şi amestecându-se cu avioanele ruseşti s-a înapoiat cu ele spre baza rusească de unde porniseră. Aviatorii sovietic nu şi-au dat seama de prezenţa inamicului printre ei, fiindcă pierduseră 2–3 avioane în luptă, aşa încât la înapoiere erau încă sub numărul de la pornire — cu finlandez cu tot. Nestânjenit astfel de nimeni, finlandezul s-a coborât până la 50 de metri şi a lăsat o serie de bombe incendiare pe hangarele şi aparatele ruseşti... Sovieticii au fost aşa de buimăciţi, încât nici n-au tras asupra îndrăzneţului aviator care s-a înapoiat nevătămat la baza lui finlandeză... Ca fapt de război e de toată nostimada.

Informaţii din ziarele străine vor să arate că la Veneţia, în conversaţiile avute cu Csaky, Ciano ar fi declarat că Italia va sprijini revendicările teritoriale ungureşti. Nu ştiu ce va fi vorbit Ciano cu Csaky şi ce i-o fi spus ca să-l domolească — dar ştiu că lui Victor Antonescu i-a vorbit foarte cuminte: „Cunosc stările din Transilvania şi îmi dau seama că, dacă ar trebui să cedaţi oriunde teritorii Ungariei, ar trebui să daţi Ungariei, pentru un ungur trei români — ceea ce nu se poate. Dar n-aţi putea da undeva un colţişor de pământ, la o graniţă o rectificare mai mult simbolică?“ Antonescu a răspuns cum trebuia, că e la mijloc o chestie de principiu: să nu dai niciodată, căci nu ştii unde te opreşti. Ciano a surâs şi n-a mai insistat.

Un mic conflict diplomatic — primul de la începutul războiului — s-a ivit între Germania şi Italia pe chestiunea furniturilor de război destinate Finlandei, expediate din Italia şi oprite în Germania. Germania n-a răspuns încă la protestul Italiei.

Un comunicat german ne informă că mai multe avioane engleze au fost atacate de trei avioane germane, deasupra coastei germane a Mării Nordului, şi că trei avioane engleze au fost doborâte pe când avioanele germane n-au suferit nici o pagubă.

Un comunicat englez relatează această luptă dând rezultate exact contrare celor date de germani.

Pe cine să credem?

Mosciski cu fiica au ajuns la Friburg în Elveţia şi s-au instalat acolo. Germanii nu ne-au mai plictisit cu chestiunea plecării lui din România, pe care au încasat-o. Dar polonezii se poartă prost; noi le-am dat, chiar şi ofiţerilor, libertate de circulaţie prin ţară şi ei se folosesc de această libertate ca să treacă graniţa şi să meargă în Franţa să se înscrie în legiunea poloneză. Astfel a evadat zilele trecute generalul X, fost şef al Statului Major polonez. Când vor afla nemţii, au să ne înjure rău...

Liciu, faimosul prim-preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti, a fost condamnat, după cum se ştie, la 8 luni închisoare, la Roman, pentru omor. Apelul trebuia judecat la Curtea din Iaşi. Dar Liciu a cerut strămutarea procesului, pentru legitimă suspiciune. Într-adevăr, toţi ma-gistraţii care trebuiau să-l judece la Iaşi, fuseseră ad-hoc înaintaţi de ministrul Iamandi care jurase pieire lui Liciu... Curtea de Casaţie a găsit cererea întemeiată — ce palmă pentru Iamandi — şi a mutat procesul la Curtea din Galaţi.

Ieri, Consiliul la Banca de Credit. S-a aprobat bilanţul pe anul 1939. De când e Banca de Credit n-a avut bilanţul gata la 10 ianuarie. Nici măcar la sfârşitul lui februarie — de obicei prin martie. Bilanţul se prezintă cu totul altfel ca pe vremea lui Kaufmann. E un bilanţ sincer, cinstit şi cu notabile economii, deşi au fost sporite lefurile funcţionarilor în cursul anului. E meritul lui Cancicov care s-a înhămat la o treabă grea, dar a reuşit pe deplin.

---

12 ianuarie. Revista *Schwarze Korps*, organul oficios şi în general bine informat al S.S.-urilor naziste, anunţă noi impozite şi noi restricţii în Germania. Asupra veniturilor e vorba să se pună un impozit care să meargă până la 95%. „Războiul cel vesel“!

Finlandezii au respins toate atacurile sovietice. Un corespondent de război suedez povesteşte lucruri interesante de pe front. Nu e adevărat

că trupele ruseşti aduse împotriva finlandezilor au fost trupe de adunătură. Aşa de pildă Divizia 44, identificată şi decimată, a fost multă vreme dată ca o divizie model, şi la serbările din octombrie de la Moscova a defilat ca atare. Aviaţia rusească s-a arătat sub orice aşteptare. Din cele 1 000 avioane aduse pe front, numai 450 au funcţionat (modele străine) cum trebuie, şi din ele finlandezii au doborât 200... Piloţii sunt slabi. Cu toate bombardările lor, nici un obiectiv militar finlandez n-a fost atins. Mecanicii nu ştiu să adapteze motoarele pentru temperatura scăzută ce domneşte pe teritoriul de război. Carburantul şi uleiurile sunt de calitate detestabilă...

———

Cu prilejul plecării ministrului bulgar Kirov din Bucureşti, Gafencu a oferit diplomatului transferat obişnuitul dejun. La sfârşit, ministrul de Externe a ţinut o călduroasă cuvântare pentru înţelegerea românobulgară şi pentru strângerea cât mai mult a raporturilor şi a prieteniei dintre ambele ţări. Kirov a răspuns în acelaşi sens. Cuvântarea lui Gafencu a fost foarte bine primită la Sofia şi comentată cu prietenie de către gazetele bulgăreşti.

Ieri a trecut prin România, venind de la Moscova, ministrul bulgar al Finanţelor, Boilov. De la graniţa bulgărească a trimis Guvernului român o telegramă de mulţumiri pentru modul cum a fost primit şi tratat pe pământul României, cu care Bulgaria vrea să întreţină raporturi de pace şi de prietenie.

Înţelegerea Balcanică se va întruni la Belgrad în zilele de 2 şi 3 februarie.

———

Un nou cutremur catastrofal — deşi mai limitat ca cel dintâi — a avut loc în Turcia, în regiunea Eski-Schehir. Ministerul de Interne turcesc publică cifrele oficiale privitoare la seismele trecute: 25 000 morţi, 8 000 răniţi, 30 000 case dărâmate...

———

A treia zi de ger cumplit. La Cernăuţi a fost un frig siberian, –37°! La Bucureşti azi frigul s-a mai domolit, –14° în loc de –18°. Crivăţul s-a potolit. Barometrul, nemaipomenit, la 800!

———

13 ianuarie. Roosevelt a rugat membrii Congresului să studieze mijloacele practice de a veni în ajutorul Finlandei. Deocamdată Guver-

nul federal ar fi hotărât să șteargă datoriile Finlandei către Statele Unite.

Se zvonește de asemeni că Germania ar fi dispusă să-și propună mediațiunea pentru încheierea păcii între Rusia și Finlanda. Această încercare de mediațiune ar fi bazată pe dorința Germaniei de a împăca capra cu varza, adică pe Stalin și pe Mussolini, cel puțin pe terenul raporturilor lor cu Berlinul. Încetând războiul din Finlanda, Hitler socotește că ar putea rămâne aliatul lui Stalin fără a pierde prietenia Ducelui. Pe de altă parte, campania din Finlanda absoarbe toată activitatea Sovietelor și le pune în imposibilitatea de a organiza aprovizionarea Germaniei, așa cum ar vrea nemții. Totuși despre intențiile Germaniei nu se știe nimic pozitiv și sunt chiar unii la Berlin care cred că o intervenție ar fi cu atât mai inoportună cu cât prestigiul Rusiei aliate ar suferi mult din încheierea unei păci acum.

Fapt ciudat este că Germania nu a recunoscut Guvernul comunist al lui Kussinen și continuă raporturile sale cu Guvernul legitim din Helsinki. Chiar zilele trecute a acordat exequatorul cerut de acest Guvern pentru numirea unui consul la Essen.

Se pare că pe frontul finlandez, sovieticii pregătesc o nouă ofensivă, tot în direcția Salla. Noi contingente au fost chemate în acest scop. Până atunci, finlandezii vor mai captura sau distruge probabil încă o divizie rusească, pe care au tăiat-o de bazele ei de aprovizionare situate pe teritoriul sovietic la Est de Salla.

———

Porcăria de Rusie continuă ofensiva ei de frig împotriva Europei. La noi suflă de aseară din nou crivățul și e prăpăd. Deși termometrul nu arată decât –14°, oamenii plâng aproape de suferință. Cei care intră la mine sunt stacojii la față, cu nasul și cu urechile înghețate... Valul de frig s-a întins asupra Europei întregi. La Berlin sunt –23°, la Triest –10°. Lagunele Veneției au înghețat de tot. Zăpadă și ger în Sudul Italiei. La Atena viscol și frig. La Vilna s-au înregistrat –41°, ceea ce nu s-a văzut încă.

Și pe când în Europa murim de frig, la antipozi oamenii mor de cald. La Buenos Aires sunt 36° de căldură și 80 de persoane au fost internate în spital...

Se zice că aceste extraordinare perturbațiuni climaterice sunt datorate unor noi pete apărute în Soare... O fi.

———

În Iugoslavia s-a decretat o nouă lege electorală: sufragiu universal, direct, secret și obligatoriu — fără restricțiile de până acum. Totodată

se pregăteşte pentru zilele acestea o vizită triumfală a Principelui Regent la Zagreb. Ziarele croate salută cu entuziasm acest eveniment, şi până şi Macek pare împăcat. Numai de ar ţine...

———

În Franţa, Guvernul a propus un proiect de lege prin care se retrag mandatele tuturor comuniştilor aleşi în Cameră, în Senat şi în celelalte adunări publice elective. Proiectul a trecut deja prin comisia Camerei şi a fost admis cu unanimitate.

———

Voievodul Mihai a cedat diurna sa de Senator pe decembrie şi ianuarie (30 mii lei) pentru înzestrarea armatei. Un gest frumos: şi-a luat băiatul pâine din gură!...

———

Ziarele aduc vestea că un avion englez a realizat o viteză de 1 000 km pe oră. Să aşteptăm confirmarea.

———

14 ianuarie. Gerul continuă în Europa şi insolaţiile în Argentina. La noi a mai scăzut ceva frigul, în schimb s-a înteţit în Occidentul Europei. La Piatra Neamţ s-au închis trei zile şcolile; pe căile ferate s-au suspendat multe trenuri – oamenii mor de frig. Aşa o iarnă năpraznică n-am avut de mult. Se pretinde că la Cernăuţi termometrul s-ar fi coborât până la minus 40 grade...

———

Costică Angelescu îmi explică toată greutatea situaţiei, parcă n-aş cunoaşte-o. Este evident că aşa nu mai merge. Pentru că mi-am dat seama că nu mai merge, am întocmit cu Mitiţă Constantinescu un proiect de decret, care a rămas însă proiect şi până azi. E ciudat cum un om atât de inteligent ca Bujoiu a putut să se înşele cum s-a înşelat. Sistemul lui de liberă negociere a 70% din devizele importante — de liberă negociere legată de un permis de import care nu se dă — e mai rău decât cel mai coercitiv sistem. Graţie lui a scăzut lira la 800 lei, dar fictiv, pe hârtie. Se oferă livra la acest preţ, dar nimeni nu o poate cumpăra şi după 15 zile nenorociţii de detentori sunt obligaţi să-şi cedeze deviza Băncii Naţionale pe 685 lei — căci aşa dispune legea. Aşa încât, pentru plăţile curente în străinătate s-a creat o nouă bursă neagră în care livra a ajuns la 2 000–2 400 lei! Până şi zlotul insistent, a ajuns în

această bursă neagră la peste 3 lei! Când toată economia este dirijată, nu e posibil ca o singură ramură a ei să scape de sub îndrumarea și controlul Statului. Desigur că trebuie să tindem spre libertatea economică, dar cu întreg aparatul economic, nu numai cu o ramură a lui.

Singura soluție este: toate devizele la Banca Națională, distribuirea lor după anumite norme la prețuri fixe, suprimându-se clearing-urile. Ar trebui pusă la bătaie şi o parte din aurul Băncii Naţionale, stocul nostru metalic ne mai servind la nimic deoarece leul nu mai este convertibil.

Bătrânul inginer Panaitescu pe care l-am însărcinat, pe când eram ministru al Industriei, cu ancheta de la Rimma şi care a descoperit toate hoțiile de acolo, vine să-mi spună că a mai descoperit şi altele. Toate actele de concesiune ale societăților foste ungureşti, „Ruda 12 Apostoli" (actualmente „Mica"), „Marginea" (fabrică de oțet din Banat) şi „Titan–Nădrag–Călan" ar fi false. L-am sfătuit să aducă descoperirile sale la cunoştința ministrului Economiei Naționale... Puteam face altfel?

———

Telegrama de la Helsinki anunța că sovieticii au hotărât să aducă pe frontul de la Sudul şi Nordul lacului Ladoga, 20 de divizii şi 2 000 de tunuri... Vai, vai!

Germania a ridicat interdicția pentru transporturile de armament italian destinate Finlandei. După ce a capitulat în fața Rusiei, acum capitulează şi în fața Italiei...

Anglia a acordat un nou credit de 25 milioane lire sterline, Turciei. O compensaţie pentru nenorocirile încercate în ultima vreme de această țară „amică şi aliată". Cutremurele nu s-au terminat încă. Mai slabe şi mult mai puţin dezastruase ca la început, continuă şi azi...

———

Posturile de radio din Anglia, din Roma, din Budapesta, din Stockholm, din Sofia — au dat ştirea unei întâlniri între Regele Carol al II-lea şi Prinţul Regent Paul al Iugoslaviei — întâlnire ce ar fi avut loc la granița celor două țări, cu prilejul vânătorii regale de la Timişoara şi Arad. Ba unele posturi au dat şi amănunte povestind că ambii Şefi de Stat s-au întâlnit la Vârşeţ şi că de acolo au plecat amândoi la Banloc, la Regina Elisabeta. În realitate n-a avut loc nici o întâlnire şi toată această senzațională informație a fost întemeiată pe o eroare a jidănaşilor — reporteri din Timişoara. La această vânătoare, care a avut loc marți, miercuri şi joi din săptămâna încheiată ieri, Regele a poftit între alții pe contele Paul (Poly) Palffy, un semi-nebun pe care l-am cunos-

cut pe vremuri la Viena, dar care nu s-a schimbat de atunci, deşi au trecut mai bine de 30 de ani. Paly Palffy, căsătorit pentru a 4-a oară cu o domnişoară de Vilmorin (ce pretinde că coboară din D-ra de La-vallière), Paly Palffy care a devenit cetăţean slovac (!) şi se plictiseşte într-un castel de lângă Bratislava, a venit să petreacă câteva săptămâni la Bucureşti. Cum e unul din cei mai cunoscuţi trăgători din Europa, Regele l-a poftit la vânătoare, i-a dat cifra Sa şi l-a tratat cu toate onorurile, aşezându-l la dreapta lui şi luându-l cu el în trăsură. Jidănaşii văzând pe Rege cu „un prinţ" străin în trăsură, au întrebat cine este şi n-au reţinut probabil decât numele de *Paul*, socotind poate că celălalt nume era de împrumut, ca să ascundă personalitatea Regentului *Paul*. În a treia zi de vânătoare, Georges Lakeman şi Georges Plagino au plecat la Banloc unde erau invitaţi la altă vânătoare — şi jidănaşii au mai făcut o confuzie...

Ministrul nostru de Externe a dat o dezminţire, dar nu pricep de ce au dat-o numai ziarelor străine. În cele româneşti n-a apărut nimic, deşi toţi românii au prins de la posturile străine ştirea falsă...

Ilustrul Macek a dat un interviu unui corespondent al *Agenţiei* noastre *Rador*, în care spune că alianţa Iugoslaviei cu România este esenţială politicii iugoslave şi că nimic nu o va clinti. Că nimic nu o va clinti, cred şi eu — e de văzut însă până la ce punct va fi eficace. Desigur *până* ne vor ataca ruşii sau nemţii... Atunci?

---

15 ianuarie. De pe frontul finlandez nu sunt astăzi veşti prea importante. Mici ciocniri de patrule şi avanposturi. În schimb vin ştiri senzaţionale din Rusia, prin Talin. Kaganovici, comisarul Aviaţiei, ar fi fost împuşcat, ca pedeapsă pentru falimentul armei aerului pe front. Ar fi fost de asemenea împuşcaţi Jdanov, guvernatorul Leningradului, generalul Merejkov - şeful garnizoanei aceluiaşi oraş şi Lerevianski, fostul ministru al Sovietelor la Helsinki.

Principele René de Parma, fratele mai mic al Împărătesei Zita şi al Principelui Sixt de Bourbon, s-a angajat ca voluntar în armata finlandeză şi a părăsit deja Parisul. Prinţul e în vârstă de 43 ani.

Frigul s-a domolit mult, dar pişcă încă. Ca să-şi bată joc de noi, *Universul* publică în fiecare zi, în primă pagină, buletinul insolaţiilor din Argentina...

Toate trenurile suprimate din cauza gerului au fost restabilite (Circulația e din nou normală).

———

Prințul Paul și a sa consoartă Olga, au fost primiți ieri la Zagreb cu mare entuziasm. Această vizită trebuie să pecetluiască împăcarea dintre croați și sârbi, după cum o spune însuși Macek în căldurosul discurs de primire pe care l-a rostit la sosirea perechei princiare. Cu atât mai mult cu cât Prințul Paul a folosit prilejul vizitei sale pentru a promulga o lege specială electorală pentru Banovina Croației.

———

Un nou val de panică asupra Belgiei și a Olandei, dar mai ales asupra Belgiei. Starea de alarmă a fost proclamată în regiunea Liège-ului, toate concediile și permisiile militare au fost revocate, contingente noi de rezerviști au fost concentrate.

În Olanda, măsurile luate în Belgia au provocat multă îngrijorare și s-au luat și acolo măsuri suplimentare de apărare. Un Consiliu de Miniștri, prezidat de Regina Wilhelmina, a fost întrunit. Un comunicat rezumă astfel hotărârile luate: „Criza nu va găsi Olanda nepregatită". Formula similară celei de la Bruxelles: „Belgia veghează asupra securității sale".

La Londa, măsurile luate de Belgia și Olanda, au impresionat și sunt viu comentate. Totuși, în Anglia nu se crede într-o intenție imediată de atac din partea Germaniei.

———

A murit, după lungi suferințe, Manda Murgășanu, născută Gigurtu. Biata Manda ajunsese ca o țigancă cu ghioci — dar în tinerețea ei a fost fată foarte frumoasă. Rea de muscă, se ținuse în timpul războiului, la Craiova, cu ofițeri nemți. Când ne-am înapoiat de la Iași, pe toate zidurile Bucureștilor am văzut afișat cu litere mari: „Manda sub nemți". Era titlul unei reviste la Alhambra!! Biata Manda!

———

În Japonia, Guvernul Abe și-a dat demisia care a fost primită. Deși se aștepta un Guvern al Prințului Konoye, s-a încercat unul cu generalul Hata, care n-a reușit însă. În cele din urmă a fost însărcinat cu formarea noului Cabinet amiralul Yonai, fost ministru al Marinei în ultimii doi ani. Se zice că amiralul Yonai este adversar hotarât al unei alianțe cu Germania. Criza a fost provocată de neînțelegerile dintre

elementele militare şi civile asupra directivelor politice şi a războiului din China. Pe acest din urmă teren, mai există o rivalitate şi între armată şi marină...

---

16 ianuarie. Măsurile de înfrigurată apărare luate de Belgia şi Olanda produc enervare la Berlin. În cercurile oficiale naziste se pretinde că nimic din partea Reichului nu justifică aceste măsuri care n-au putut fi luate decât pe baza instigărilor franceze. Anglo-francezii vor să prezinte Belgia ameninţată ca să aibă un pretext să o ocupe în scop de apărare. Într-un asemenea caz Germania va fi la faţa locului înainte de adversarii săi. Să nu fie această acuzare adusă Franţei tocmai un pretext pentru a acoperi un atac german asupra celor două ţări neutre?

Cutremur şi la Palermo — dar incomparabil mai slab ca cele din Anatolia. Totuşi câţiva răniţi şi un mort.

Statele Unite au pus în construcţie un avion uriaş: 70 tone greutate, 62 metri lărgime de aripi, 11 200 kilometri rază de acţiune fără ravitaliere...

Presa bulgară e de o neobişnuită amabilitate faţă de noi... Încă un succes al eroismului finlandez!

Oraşul Shizuoka, situat la 300 de kilometri de Tokio, a fost în bună parte distrus printr-un incendiu. Au ars 8 500 de case şi 50 000 de persoane se găsesc fără adăpost.

Amiralul Yonai şi-a constituit Guvernul, cu Arita la Externe şi generalul Hata, exponentul revendicărilor armatei, la Război. Guvernul se prezintă ca o formaţiune de coaliţie şi este bine primit de toate grupările politice japoneze. Amiralul Yonai este considerat ca adversar al unei alianţe cu Germania şi Italia şi ca favorabil Puterilor democratice. Din această cauză Guvernul său este bine văzut şi în Statele Unite ale Americii.

Primit vizita d-lui Joshisuke Aikawa, preşedintele „Manchuria Industrial Development Corporation", pe care însărcinatul cu afaceri al

Japoniei mi l-a prezentat ca „le Malaxa du Japon“!! Malaxaua Japoniei vine de la Moscova, unde n-a stat decât câteva zile, dar pare să fi fost convins de binefacerile comunismului, căci mă pune la un examen serios și-mi cere să-i demonstrez *pentru ce* suntem împotriva comunismului. Deşi mă plictiseşte să o fac, căci părerile Malaxalei japoneze îmi sunt indiferente — mă execut.

Dl Marcel Pilet-Golaz a fost ales Preşedinte al Confederaţiei Elvetice pe anul 1940. Ce simplă şi admirabilă organizaţie, cea elveţiană! O Adunare Naţională, care reprezintă totalitatea poporului; un Sfat al Statelor, care reprezintă cantoanele confederate; un Consiliu federal, compus din 7 membri care guvernează. Fiecare membru al Consiliului federal este şeful câte unui Departament, cum se numesc ministerele în Elveţia. În fiecare an, unul din membrii Consiliului este ales Preşedinte de către colegii săi, dar continuă să îndrume mai departe şi afacerile Departamentului său. Consiliul federal nu e responsabil faţă de adunările legislative. În această adevărată democraţie nu există vot de încredere şi vot de blam. Nu există nici competiţii: de obicei consilierii federali sunt realeşi, la expirarea mandatului lor. Şi fericită ţară în care sunt numai 7 miniştri!!

După ştirile care ne vin din Ţările Baltice, în Rusia Sovietică se procedează la „o purificare“ serioasă, în cadrele armatei. În afară de împuşcările pe care le-am însemnat aci, se execută pe capete ofiţeri superiori şi inferiori făcuţi răspunzători de dezastrele din Finlanda. După ce că n-au cadre instruite, sovieticii mai decimează şi pe cele pe care le au! De s-ar putea ucide toţi, unii pe alţii!

Vremea a înebunit de tot. Pe când la Dolhasca se înregistrează minus 36 de grade, la Iaşi termometrul s-a urcat la plus 5 grade! Şi la Bucureşti s-a încălzit: termometrul oscilează între –10 şi –5.

Mi se rupe inima. Dl Victor Alboteanu a fost arestat, în urma anchetei făcute de controlorul de Stat Teodorescu la Ministerul Propagandei. Dl Victor Alboteanu, fost şef de cabinet al escrocului Eugen Titeanu, este unul şi acelaşi cu dl Victor Alboteanu care îşi permitea, în otreapa (gazeta) zisului Titeanu, articole ironice la adresa mea şi la adresa po-

liticii mele economice. De obicei escrocii sunt împăciuitori şi obsecvioşi; ăsta era obraznic. E de necrezut ce porcării a făcut la Propagandă: falsuri, delapidări, şperţuri. Nu se poate să nu fie tras în urmărire şi Titeanu, vădit complice...

S-a deşteptat şi dom' Mihalache şi a dat preşedinţia Senatului în judecată pentru îndepărtarea sa de la exercitarea mandatului de senator de drept. Spre deosebire de dom' prezident Maniu, dom' ministru Mihalache n-a dat în judecată şi Preşedinţia Consiliului de Miniştri, aşa încât mă voi judeca singur cu el.

---

17 ianuarie. Parlamentul englez s-a redeschis ieri şi Hore Belisha a venit la Camera Comunelor să explice pentru ce a părăsit Guvernul. N-a explicat nimic. A fost şi este de perfect acord cu Chamberlain şi cu toţi ceilalţi miniştri. N-a avut nici un diferend cu nici un general şi s-a înţeles perfect cu toţi comandanţii unităţilor mari şi mici ai armatei. Atunci de ce a plecat? A recunoscut dreptul primului ministru de a-şi remania din când în când Cabinetul în vederea unui maximum de randament. După dânsul a luat cuvântul Chamberlain şi a repetat exact aceleaşi lucruri. Un deputat din opoziţie a pretins că Belisha a fost sacrificat curentului antisemit, care a început să se accentueze, mai ales în armată... Ar fi o explicaţie.

În Japonia nu pare că va fi o schimbare totală de orientare în politică externă, dar o încercare de apropiere faţă de Statele Unite şi de Anglia, menţinându-se totuşi principiile de absolută independenţă. Ministrul de Externe Arita a făcut totuşi o declaraţie senzaţională: „Pactul Anti-Komintern, cu *Germania* şi cu Italia, e mai solid ca oricând!“

Tătărescu a poftit la el pe membrii de la „Păreri libere“. Cu câteva zile înainte aceiaşi domni fuseseră invitaţi la un dejun cu Ghelmegeanu de către Dorel Dumitrescu. Scopul dejunului — ca şi al consfătuirii de la Tatărescu — era să determine pe cei de la „Păreri libere“ să activeze în FRN Declaraţiile lui Ghelmegeanu au fost primite cu surâsuri şi sfaturile lui cu indiferenţa pe care o impunea marea mediocritate a sfătuitorului...

La Tătărescu s-au adunat Aznavorian, Bentoiu, C. Tătăranu, Dorel Dumitrescu, Alexandrini, Patrulius, Şerbescu şi alţii „ejusdem fa-

rinae". Guţă-Trâmbiţă le-a ţinut un logos în trei puncte şi patru mişcări prin care le-a explicat că de acum înainte, politică nu se va mai face decât în cadrul F.N Cu Partidul Liberal s-a sfârşit. Cine din domni vrea să mai însemneze ceva, să „activeze" în Front. Dintre cei prezenţi mai toţi erau înscrişi în Front, dar de formă, cu gândul la ziua de mâine când se vor găsi iar în caşcavalul liberal. Astfel stând lucrurile, cuvintele lui Guţă-Trâmbiţă n-au provocat nici un entuziasm. Din mijlocul consternării generale a luat cuvântul Tătăranu (care n-a uitat că Tătărescu n-a putut să-l ridice nici măcar la rangul de subsecretar de Stat) şi a vorbit cu curaj, subliniind *trădarea* Tătărescului faţă de ideea, de tradiţia şi de fiinţa Partidului Liberal. I-a reproşat apoi „excesul de supunere faţă de Rege", ca să nu zică slugărnicie. Aci Tătărescu l-a întrerupt şi a spus că Partidul Liberal e debitorul Regelui care l-a menţinut 4 ani la putere şi i-a mai dat apoi o alegere, pe care a pierdut-o.

„E vina d-tale dacă am pierdut alegerile în decembrie 1937! Nu trebuia să pui pe caraghiosul de Franasovici la Interne şi pe hahalera de Sassu la Justiţie! Nu trebuia să te cerţi cu Dinu Brătianu!..." au urlat băieţii. Şedinţa s-a sfârşit „fără nici o concluzie".

Mă întreb: ce importanţă au domnii de la „Păreri libere" ca să li se dea târcoale??

Victor Antonescu a stat de vorbă cu Blumenfeld, dar din câte repetă Blumenfeld, se vede că nu i-a spus nimic esenţial despre vizita sa la Roma, pe care n-a tăinuti-o — şi atâta tot.

Antonescu s-a arătat însă foarte pesimist asupra zilei de mâine. Se vede că din călătoria sa de la Roma a prins gust să se mai vadă o dată în treabă. Căci pesimismul său, aşa cum îl mărturiseşte, este legat de personalul pe care-l foloseşte Regele. „Cu cine are să se prezinte Regele la pace, dom'le? — întreabă Victoraş — cu Tătărescu? Pierdem partida — Tătărescu e un ambiţios fără scrupule, nelipsit de inteligenţă, dar gol! Regele e foarte prost sfătuit, aşa nu merge, dom-le. De ce a plecat Argetoianu? El avea cel puţin idei, şi cu toate greutăţile putea face ceva... " Blumenfeld a avut impresia lămurită că Victoraş vrea ceva. Vrabia mălai visează!

În cartea galbenă franceză „Documents diplomatiques 1938–1939" se găseşte sub nr. 232 (pag. 254) o telegramă foarte interesantă pentru noi, pe care dl Couloudre, ambasador al Franţei la Berlin, o trimite d-lui Bonnet, în ziua de 24 august 1939. Dl Couloudre telegrafiază că

după amănuntele pe care le-a aflat cu privire la Pactul încheiat în ajun (23 august) de către Germania şi Rusia, cele două ţări au convenit nu numai să hotărască între ele, cu excluderea oricărei alte Puteri, soarta Poloniei — dar încă şi rezolvarea tuturor problemelor relative la Europa Centrală şi Sud-Orientală.

Citez textual urmarea telegramei: „Din zvonurile care circulă, pare să rezulte că, se consideră aci, Pactul germano-sovietic trebuind să aibă drept primă consecinţă împărţirea Poloniei.

Din spusele atribuite secretarului de Stat Lammers, Berlinul şi Moscova ar fi hotărât să-şi stabilească frontiera comună pe Vistula. Rusia va primi un porto-franco la Danzig.

După alte zvonuri, Polonia va fi redusă la rolul de Stat-tampon; Lituania va juca acelaşi rol şi va recăpăta Vilna.

Provinciilor din Boemia şi Moravia li se vor acorda o anumită independenţă şi vor servi pentru aşa-zisa punte de legătură între slavism şi germanism.

Reichul şi Rusia Sovietică vor revizui de asemenea de comun acord frontierele Statelor Baltice şi ale României..."

Toate previziunile lui Couloudre au trecut de atunci pe ecranul realităţilor, deşi unele din ele n-au putut fi complect înfăptuite. Să sperăm că în această categorie va intra şi previziunea referitoare ţării noastre...

Îmi aduc aminte că la noiembrie s-a împlinit abia anul de când Göring mi-a spus: *„Graniţa noastră e pe Nistru; vom veni să vă apărăm, de veţi voi sau nu...*" Cum se schimbă punctele de vedere, în problemele cele mai esenţiale, când sunt în funcţie de oportunism!

———

Primit ieri vizita lui Ghigi, ministrul Italiei, cu care am stat de vorbă asupra politicii noastre. La plecare mi-a anunţat că am fost decorat cu Ordinul Sfinţilor Mauriciu şi Lazăr, în gradul de Mare Cruce. Mi-a mai spus-o o dată Puricelli la Milano, în martie anul trecut şi de atunci n-am văzut nimic. Nu e vorbă, nu i-am dus nici lipsa! Ghigi îmi spune că are brevetul şi că aşteaptă insignele (el zice: „bijuteria"!!) ca să-mi remită totul deodată. Şi mulţumesc, cum am mulţumit şi lui Puricelli — şi să întoarcem pagina.

Puricelli a fost numit conte. Pass, vecinul şi rivalul său în „onoruri", trebuie sa moară de necaz!

18 ianuarie — Pentru ce?

Pentru ce se zice: *fumează ca un şarpe*? Fiindcă pe zidurile bisericii balaurii vărsau foc, fiindcă în iconografia mai veche şerpii erau totdea-

una reprezentaţi cu limba scoasă, o limbă subţire ce le ieşea din gură ca o ţigară...

Pentru ce se zice: *până în pânzele albe*? Fiindcă la ţară se albesc în spălături succesive ţesăturile de in şi de cânepă şi se merge cu *albitul* după hărnicia femeilor; unele merg până ce pânza devine albă ca zăpada — de aci expresia citată...

Pentru ce se zice: *prea de oaie*? Oaia e un animal esenţialmente gregar, de aci reputaţia de a fi prost. Unde merge o oaie merg toate, şi nu e chip să le mai opreşti — intră sub roţile căruţelor sau automobilelor, dacă au pornit să treacă peste o şosea. S-a mai dat încă o explicaţie acestei expresii: *prea de oaie*, bazată pe argumente de... miros, şi a dat-o răposatul Bogrea, protopopul ardelean atât de bun cunoscător al ascunzişurilor limbii române. Bogrea pretindea că expresia *prea de oaie* vine de la bacii români de peste munţi, care dormeau totdeauna împreună cu oile lor prin târle, şi că mirosul greu al acestora îi urmăreau pretutindeni şi le servea chiar de termen de comparaţie, când dau de ceva prost...

Iscusinţa, dar şi fantezia părintelui Bogrea era mare. Astfel explica el cuvântul „Zotecuşte"! cu care salută ţărănimea în jurul Albei Iulii, ca o contractare şi o alterare a cuvintelor latine: „Domnul cu tine!"› cu care se întâmpină clericii catolici locali. O fi...

———

Între Rusia Sovietică şi ţările scandinave a avut loc un schimb de note interesant. Interesant, nu prin faptul că Sovietele au protestat împotriva atitudinii antiruse manifestată pe toate tărâmurile de către opinia publică din acele ţări, atitudine — zicea madam Kollontai — incompatibilă cu starea de neutralitate, dar prin faptul că pentru prima dată, în răspunsul lor, ţările scandinave iau poziţie pe faţă, în numele intereselor lor, împotriva intereselor sovietice... Prăpastia se sapă din ce în ce între ţările nordice şi grupul ruso-german. Ţările scandinave pot fi trecute deja în sfera de influenţă engleză...

Pe frontul finlandez luptele continuă pe un frig boreal, ce nu s-a mai văzut, spun informatorii locali, de 35 de ani. Finlandezii resping toate atacurile. Luptele mai violente par a avea loc înspre Salla. După telegrame din Stockholm, bestiile ar începe să se retragă de prin toate punctele unde au atacat Finlanda.

———

Negocierile economice germano-sovietice tot nu sunt terminate, deşi alianţa a fost semnată de 5 luni şi războiul durează cam tot de

atâta. Telegrame anunță că zilele acestea ambasadorul Ritter va pleca la Moscova să semneze convenția definitivă. Definitivă? Pare că asupra proiectului stabilit, Direcțiunea Planului Economic (Göring) nu e deloc de acord cu Ministerul Afacerilor Străine...

Pare că intențiile Germaniei, în ce privește atacul Belgiei, au fost serioase. Anglo-francezii pretind că numai atitudinea lor hotărâtă a împiedicat pe nemți să înainteze. Inverosimil, căci nemții își închipuiau bine de la început că anglo-francezii vor sări în ajutorul Belgiei — prin urmare nu asta i-a oprit, dacă intenție de atac a fost... Dar poate că, totuși, n-a fost nici o intenție?

Roosevelt a adresat un mesaj Congresului prin care lasă Adunărilor Legislative hotărârea privitoare la ajutorarea Finlandei, precum și modalitățile acestei ajutorări.

Congresul, ca și Președintele, sunt dependente de opinia publică — toată favorabilă Finlandei. Trecând mâna Camerelor, Roosevelt a vrut să se apere de bănuiala că ar vrea să atragă America în război alături de Aliați — și să facă act de democrație fără nici un risc.

Cele două mari legi ale Guvernului Tătărescu — legea pentru numirea în funcțiile publice și reforma FRN-ului. Pe cea dintâi Tătărescu mi-a trimis-o prin Portocală, ministrul lui, care mi-a și expus-o. Pe cea de a doua, dl Giurescu mi-a trimis-o într-un plic, cu o cartă. Legea numirii funcționarilor e o lege de principiu; principiul (examen și numiri numai prin primele trepte) e bun, rămâne de văzut cum se va aplica acest principiu.

Reorganiza FRN-ului e fără interes. Organizația a fost omorâtă din prima zi. Acum, toate schimbările sunt inutile... Nu învie morții!

Ceea ce Bujoiu n-a putut să-mi facă, cu toate insistențele mele, a făcut-o Costică Angelescu: a înființat un comisariat general al Petrolului. Când petrolul a devenit principalul obiect al schimburilor, pe baza cărora făurim politica noastră externă, era admisibil ca comerțul acestui produs să fie lăsat liberei negocieri? Guvernul trebuie să fixeze cât petrol vindem Germaniei, cât Italiei, cât Franței sau Angliei etc. Bujoiu n-a fost contra, dar voia să introducă măsura pe care i-o ceream, în

Legea comerțului exterior pe care a tot frecat-o și pe care n-a putut să o ducă până la promulgare, căci a fost redactată alandala...

---

19 ianuarie. Deși ideea FRN-ului vine de la mine, deși organizarea lui s-a făcut după schema mea (decapitată ce e drept), deși am fost unul din crainicii Frontului în decembrie 1938 (zi în care s-a pornit la organizare prin trei întruniri ținute la Cluj, Chișinău și Craiova — aceasta din urmă prezidată de mine) — dumnealor domnii Tătărescu și Giurescu mi-au făcut abia alaltăieri-seară cinstea să-mi trimită proiectul de reorganizare al Frontului. Și nu mi l-au trimis pentru a-mi cere avizul, ci pentru a lua textul lor la cunoștință. Aseară a fost convocat *Directoratul* la Președinția Consiliului, tot așa, pentru a lua cunoștință, căci nici o observație nu s-a îndrăznit (decât de mine) și mamelucii au ridicat labele, după cum li se dăduse în prealabil ordin... M-am dus și eu la această ședință ridicolă, nu ca să obțin ceva, dar ca să fac anumite rezerve și constatări, care să rămână cel puțin în amintirea celor prezenți.

După o scurtă expunere a lui Giurescu — care a subliniat modificările introduse: câte un președinte la circumscripțiile de periferie, peste cei 3 secretari (la comună, județ, ținut); un președinte, 3 vicepreședinți, 1 secretar general și 3 primi-secretari la centru, o vagă alegere (care tot desemnare este) pentru numirea demnitarilor Frontului de la comună până la ținut (inclusiv) — Tătărescu, care prezida, a întrebat dacă cere cineva cuvântul. Tăcere mormântală. Nimeni neavând nimic de spus (!), am cerut eu să vorbesc.

Am arătat că F.R.N.-ul a pornit greșit. Că a făcut cum zice francezul „o pornire greșită“. Un partid nu se poate alcătui decât în jurul unei ideologii sau a unui om, care să inspire încredere maselor. Frontul nostru are o ideologie (stârpirea abuzurilor de partid, suprimarea rotativei, întărirea puterii regale, sprijinirea unei guvernări de ordine și de autoritate etc.) — dar această ideologie nu este accesibilă maselor. În lipsa unei ideologii, trebuia un om. Acesta nu putea fi decât Regele. Regele trebuia de la început să fie șeful Frontului cum e șeful Armatei, cum e șeful Guvernului. Am spus-o și am propus-o de atunci. În discuțiile mele cu Călinescu (pe atunci ministru de Interne) și cu Urdăreanu, amândoi au admis punctul meu de vedere. Regele a șovăit, și-a amânat răspunsul și în cele din urmă a refuzat categoric — făcându-ne totuși o concesie: aceea de a nu numi nici președinte, de a nici nu prevedea măcar în regulament o asemenea demnitate. Suveranul pretindea că lipsa de președinte trebuia să însemne pentru întreaga opinie publică,

că rolul de preşedinte îl asumă El, fără să poarte titlul... Opinia publică n-a priceput nimic şi FRN-ul a rămas o organizaţie pe hârtie, fără viaţă şi fără răsunet în mase. Cele 2–3 încercări de reînviere au dat greş şi nici nu putea fi altfel... Reorganizarea actuală nu va da nici un rezultat. Fie că sunt 3 secretari generali şi un ministru în fruntea Frontului, fie că un preşedinte şi 3 vice, în plus de secretari — tot o mâncare de peşte. Acelaşi lucru se poate spune pentru parodiile de alegeri de la comună, judeţ şi ţinut... Frontul va rămâne mai departe o organizaţie moartă şi fără chiag...

Am demonstrat apoi că FRN-ul trebuie să devină o organizaţie trainică în împrejurările de faţă, *fiindcă n-avem altă soluţie politică*. Am amintit că acum 10–12 ani, într-o cuvântare la Cameră, am arătat, spre mirarea tuturor, că pe terenul economic nu avem de-a face *cu o criză*, adică cu o stare patologică şi vremelnică, a cărei vindecare s-ar putea căuta, ci cu o stare nouă economică, normală şi ea, derivând din noile raporturi stabilite de împrejurările belice şi postbelice — o stare pe care nu trebuie să o combatem, *ci căreia trebuie să ne acomodăm*. Concluziile mele au fost primite atunci cu un surâs. După câţiva ani, toată lumea a fost de părerea mea...

Aş vrea să mă înşel, dar azi mă văd nevoit să constat *că o normalitate nouă se stabileşte, şi pe terenul politic*. Pe terenul economic mi-au trebuit 10 ani ca să o constat — pe cel politic, 5 luni mi-au fost deajuns. Noua normalitate politică poate fi definită: *stare de război, cu un minimum de lupte înarmate, şi cu un maximum de lupte economice*. În afară de scurtul incident polonez, şi de îndepărtatele lupte fino-ruse — *ţările Europei nu se mai tem azi de război, ci de pace*. Pentru război s-au aranjat oamenii să nu-şi facă prea mult rău; dar când se gândeşte la pacea viitoare, fiecăruia îi face rău. Nota de plătit va fi formidabilă. Unii vor plăti cu jertfe de pământ, de populaţie — alţii se vor vedea pe deplin minaţi în toate întreprinderile lor. Gândească-se cineva la lichidarea războiului din 1914–1918, ca să-şi dea seama ce va fi lichidarea actualului război în care toată lumea a intrat cu povara celui precedent încă în spinare... *De frica păcii, războiul acesta va ţine încă mult, şi trebuie să ne adaptăm condiţiilor de trai de astăzi...*

Dar poate cineva concepe în condiţiile de azi, când toate puterile ţării, când toate voinţele trebuiesc mobilizate pentru apărarea graniţelor — poate cineva concepe rivalităţi politice, lupte de idei şi de partide? Desigur nu. Şi iată că existenţa unui front unic devine o necesitate... Ca FRN-ul să fie însă un organism viu, *trebuie ca M. Sa Regele să se pună în fruntea lui*. După cum e în fruntea Guvernului şi a Arma-

tei. Nu e admisibil că numai îndrumarea resorturilor sufleteşti să fie lăsată din mână de cel ce conduce tot restul...

Am mai vorbit aşa — şi am conchis că atât timp cât Regele nu se va pune în fruntea FRN-ului, acesta va rămâne un organism mort... un organism pe hârtie...

După cuvântarea mea, ca şi înainte de ea — nimeni nu s-a înscris la cuvânt. Fie că adunarea de slugi se temea de stăpân, fie că „chestiunea" nu interesa pe nimeni... Niţel din una, niţel din alta...

Victor Iamandi a căutat să apere în câteva cuvinte Guvernul Călinescu de învinuirea de inacţiune ce i s-a adus; Malaxa, galben ca un căcat nemistuit a întrebat dacă uniformele rămân (asta-l interesa pe el!); iar Tătărescu, după ce a spus că va raporta M. Sale observaţiile mele, a declarat proiectul adoptat (!!!) şi a ridicat şedinţa.

Deşi am simţit pe când vorbeam că toţi mă aprobau, unul din peştii prezenţi n-a îndrăznit să mi-o spună, chiar după şedinţă. Ba aproape nu îndrăznesc să-mi întindă mâna, de frică să nu se raporteze Stăpânului... Erau acolo o droaie de miniştri. Rare ori am văzut aşa nulităţi cocoţate în posturi considerate până acum ca „înalte" — dar care nu mai reprezintă astăzi nimic... În ce hal ne-a umilit banda de străini — de la Hohenzollern la Malaxa — care a pus mâna pe biata noastră ţară! O, laşitate românească!!!

Titulescu, sosit la Paris, e mai bine. Dovadă mai mult că a fost o criză de uremie, cu delir — şi nu demenţă.

Cât va putea ţine ameliorarea şi cât va putea fi ţinut în viaţă, e altă chestiune. Se zice că abia venit în fire ar fi dat prin gazetele din Paris dezminţiri cu privire la boala lui şi că ar fi telefonat lui Urdăreanu, întrebându-l după o scurtă conversaţie: „Ei, mă, sunt nebun, ce zici?" Nu ştiu ce a zis Urdăreanu...

Telegramele de azi anunţă că ruşii s-au retras de la Salla, în regiunea căreia lupte înverşunate au fost duse zilele din urmă. Ruşii s-au retras ca să nu fie încercuiţi şi fiindcă nu mai puteau ţine piept vrăjmaşului pe frigul cumplit ce domneşte pe acolo. La Nikky, în Finlanda mijlocie, s-au înregistrat 56 grade sub zero! Se zice că pierderile ruşilor la Salla întrec 40 000 de oameni, morţi, răniţi şi prizonieri! E o strălucită victorie pentru finlandezi!

Frankgurter Zeitung anunţând că Petsamo şi regiunea de Nord a Finlandei constituie una din principalele revendicări ale Sovietelor;

Agenția TASS dă o dezmințire oficială acestei informații și afirmă că niciodată Rusia Sovietică n-a revendicat Petsamo, nici regiunile învecinate... Simptomatic!

———

În Riksdagul suedez mare ședință consacrată politicii suedeze față de conflictul ruso-finlandez. Mare manifestație în favoarea Finlandei. Ministrul de Externe, Günther, a declarat că „fiind hotărâtă să-și păstreze neutralitatea, Suedia regretă că n-a putut face tot ce ar fi dorit pentru a ajuta Finlanda..." Fostul ministru de Externe, Sandler, a protestat viguros împotriva acestei politici prin care înțelegerea nordică a fost sfărâmată în dauna Statelor scandinave și în favoarea Rusiei...

———

Primit vizita lui Franasovici, în treacăt prin București. Foarte interesat (săracul!) de ce se petrece pe aici, politician nărăvit, trăiește încă sub sugestia vechilor patimi. Se declară fericit la Paris, departe de tot „putregaiul" nostru politic! Cine vorbește! Plânge pe Tătărescu, care nu va putea rezista mult. Mă întreabă de ce am părăsit „puterea". Alunec — nu e Franasovici omul confidențelor mele.

Îmi dă și câteva știri interesante de la Paris. Pentru moment, nu e vorba de un front oriental, sau de o intervenție anglo-franceză fie pe la noi, fie spre Kaucaz. A fost planul și marota lui Weygand. Englezii n-au vrut însă să audă de așa ceva și au declarat că, dacă francezii vor să organizeze un front *ofensiv* în Orient, ei nu vor contribui cu un om sau cu un șiling. Francezii au cedat. Weygand a întrebat atunci dacă Aliații vor interveni în cazul unui atac german sau rus împotriva României. Răspunsul a fost categoric și afirmativ. Weygand, pe baza hotărârii Comandamentului aliat, a primit însărcinarea să pregătească forțele necesare unei acțiuni de ajutor, în cazul unui asemenea atac, devenit din ce în ce mai improbabil, dealtfel. Până acum nu sunt concentrate la Beyrouth decât 3 divizii franceze.

Dovada dezorganizării și incapacității rusești, făcută de finlandezi, a schimbat cu totul atmosfera politică în Occident. Slăbiciunea dovedită a rușilor a determinat hotărârea atât de categorică a Aliaților să ne vină eventual în ajutor — de unde până acum o lună se arătau plini de rezerve. Acțiunea împotriva comuniștilor din Franța a fost determinată și ea tot de dovezile de slăbiciune dovedite de ruși. De unde până în decembrie, Franasovici alerga după Suritz, ambasadorul Sovietelor în Franța, ca să afle câte ceva asupra intențiilor Moscovei, acum Suritz se ține de el ca să afle ce vor Aliații. „Ce intenții au cu noi?" — „De ce

sunt supărați?" — „Noi n-avem nici un pact secret cu Germania" — și câte altele de acest fel, sunt întrebări și afirmări zilnice pe care sovieticul le face ambasadorului nostru. Întreaga orientare politică s-a schimbat. În Franța, în Anglia, în Italia și până și în Germania — toată lumea ia atitudine fățișă împotriva Sovietelor". „Și în Turcia, și până și la noi — ca să nu mai vorbesc de Ungaria — e același lucru" — am adăugat eu... Trăiască Finlanda!

Lui Franasovici i s-a telefonat azi-dimineață de la Paris, că Titulescu care se află încă în hotel Ritz, a început iar să aiureze... Franasovici crede că ar trebui internat într-o casă de sănătate, să nu ne facă o boroboață!

———

Nou cutremur în Anatolia meridională, în regiunea vilaietului Nigde: vreo 80 de morți și 260 de răniți. Aliata și amica noastră Turcia e supusă la grele încercări...

———

Din datele mărturisite de o parte și de alta rezultă că Anglia a pierdut până acum 3 submarine — iar Germania vreo 35...

———

Poftit de d-na Tătărescu, Iorga a ținut o conferință la Crucea Roșie, în care n-a făcut decât să înjure pe Giurescu. Cenzura n-a lăsat să se reproducă nimic, ceea ce a înfuriat și mai mult pe nebun, care spurcă pe Tătărescu și mă laudă pe mine... Am ajuns și în bunele grații ale paranoicului — vai de mine! D-na Tătărescu e dezolată...

———

Curtea de Casație a respins ieri recursul lui Max Auschnit și a admis pe al Parchetului. Auschnit făcuse recurs împotriva ordonanței de trimitere în judecată. Parchetul, împotriva hotărârii Tribunalului care declarase că actul de depunere în gaj personal a titlurilor aparținând „Reșiței" (faimoasele 18 milioane depuse la Cepi) era supus prescripției. Semne rele pentru judecata definitivă, în ce privește pe Auschnit...

———

Într-un cartier din Nordul Londrei, Waltham Abbey, a sărit în aer o fabrică de muniții. Formidabila explozie — ale cărei cauze nu sunt încă cunoscute — a fost resimțită la mai bine de 10 kilometri. La fața locului, 5 morți și 30 de răniți. Pagube enorme.

———

Muzicalia:

Există în Bucureşti o pereche cunoscută de toţi, perechea Rădulescu-Baumann. El cântă la clavecin, ea din gură cu o frumoasă voce de contralto. Împreună fac muzică de cameră şi sunt în relaţii cu toate saloanele muzicale. Separat, d-na Rădulescu născută Baumann, cântă şi la Operă. După Erna Berger, faimoasa cântăreaţă berlineză, a cântat şi d-na Rădulescu la Ateneu aceeaşi bucata de muzică, iar criticul răguşit Ciomag a îndrăznit să spună că Erna Berger a cântat-o mult mai bine. Întâlnindu-l d-na Rădulescu l-a apostrofat: „Dacă nu mi-ar fi frică să-mi mânjesc mâinile, ţi-aş trage două perechi de palme!“ Ciomag pretinde că în stare de război (??) nu poate provoca la duel pe Rădulescu, *şi a reclamat cazul* lui Costică Manu, preşedintele Asociaţiei Muzicii de Cameră! Costică Manu, care tremură de umbra lui, a înnebunit şi el, nu ştie cum să iasă din încurcătură şi consultă pe toată lumea... O notă veselă în tristeţea vremurilor!

———

20 ianuarie. Citesc în *Universul* că Puricelli a fost nu numai făcut conte, dar încă şi cu titlul pompos de conte di Lumnago. Lumnago este numele proprietăţii lui Puricelli, pe o înălţime ce domină lacul Varese şi în jurul căruia se desfăşoară o minunată panoramă a Alpilor. La Lumnago are Puricelli faimoasele sale sere cu orhidee şi garoafe!

Legea prin care deputaţii comunişti sunt scoşi din Cameră a fost votată şi de Camera şi de Senatul francez. Numai să nu se realeagă aceiaşi comunişti; corpul electoral francez e aşa de păcătos...

———

A murit şi amiralul Coandă, fratele mai mic al generalului... Nu era lucru mare de el, dar e încă o figură simpatică a Bucureştiului ce nu mai e, care se duce...

———

21 ianuarie. Afacerea Auschnit, misterioasa afacere Auschnit ale cărei resorturi profunde nici până astăzi n-am putut să le descopăr, s-a complicat cu două intervenţii diplomatice şi cu o mică escrocherie a prietenului Tătărescu.

Fosta fabrică de puşti din Brünn (Zbroiovska sau aşa ceva), înghiţită de Hermann Göring Werke, poseda de pe vremea cehă un însemnat pachet de acţiuni „Reşiţa“. Aceste acţiuni au fost ridicate şi depuse în Anglia şi în Franţa şi în ambele ţări au fost sechestrate la începutul

războiului ca bunuri inamice. Nemţii, ca să-şi scape acţiunile, le-au cedat lui Malaxa şi au cerut, pe baza legii Auschnit, să fie anulate şi să se emită duplicatele cuvenite, exact cum s-a procedat cu acţiunile puse în gaj de Auschnit.

Termenul sorocit de Tribunalul Ilfov pentru pronunţare a fost 17 ianuarie, prin urmare, după lege, termenul de opoziţie expira în seara de 14 ianuarie. Thierry a fost la Tătărescu şi a reclamat energic în numele Guvernului francez care urma să fie deposedat de titlurile sechestrate. Tătărescu a rugat pe Thierry să retragă opoziţia făcută la tribunal, *angajându-se el să amâne toată afacerea până se va găsi o soluţie amiabilă.* Thierry a primit, a restras opoziţia şi a mai scris o scrisoare lui Tătărescu în ziua de 14, amintindu-i făgăduiala lui. Hoare, ministrul Angliei, a făcut şi el un demers pe lângă Tătărescu, dar mai tardiv, pare-se în ziua de 14 ianuarie. Şi lui Hoare Tătărescu a făgăduit acelaşi lucru. Ministrul Angliei n-a avut însă încredere în Tătărescu, pe care-l ştie mincinos şi a însărcinat pe Alex. Ottulescu să facă opoziţie la tribunal în numele Angliei. Cu toate făgăduielile date, Tătărescu n-a făcut — sau mai bine zis n-a putut face nimic, căci tribunalul a anulat în ziua de 17 ianuarie titlurile depuse la Paris şi la Londra şi a ordonat emiterea duplicatelor. Thierry şi Hoare sunt furioşi, se declară escrocaţi şi fac mare caz de această afacere. Hoare a mers până a spune că va întreba Londra dacă nu e cazul să părăsească Bucureştii... Şi totuşi, e vina lor, a miniştrilor străini, dacă lucrurile nu s-au întors altfel, cum doreau ei. De ce s-au dus la Tătărescu şi nu s-au dus la Malaxa? Nu ştiu ei că Ţara românească a fost arendată grecoteiului, ca o simplă moşie boierească, pe vremuri?

De câteva zile lumea nu vorbeşte decât de „evenimentul covârşitor“ anunţat de Chamberlain în ultimul său expozeu, eveniment care va schimba toată situaţia, va pune capăt războiului şi va împiedica războaiele viitoare. De la aceste senzaţionale declaraţii, comentate pretutindeni, n-au mai venit altele să le confirme. Nici ieri, în cuprinzătorul său expozeu de la Leeds, Halifax n-a făcut nici o aluzie la ele.

De arme noi se vorbeşte, dar de partea nemţilor. Se zice că au început să construiască submarine „de buzunar“, un tip foarte redus ca dimensiuni, manevrat numai de doi oameni, dar greu de detectat şi de atins căci se poate coborî până la 650 metri adâncime pe când submarinele normale nu trec de 100. Aceste submarine „de buzunar“ ar putea fi construite într-o lună şi 60 de şantiere ar fi ocupate în momentul de faţă, în Germania, cu construcţia lor. Germania ar plănui un atac masiv

cu sute de asemenea vase, împotriva Angliei. De altminteri tipul acestor submarine nu e nou. Vase identice au fost deja construite în Japonia, şi nu pare ca Japonia să fi distrus lumea cu ele... În tot cazul nu e probabil că la aceste noi arme să se fi gândit Chamberlain când a anuţat sfârşitul războiului în favoarea Angliei...

———

Destindere în Belgia şi calm complect în Olanda. Se pare că alarma din ultima vreme a fost provocată de ştiri inexacte sau de dorinţa Guvernului de a obţine mai cu uşurinţă (e vorba de Belgia) sporirea mijloacelor de apărare...

———

Finlandezii susţin că aviaţia rusă consumă zilnic 2 milioane litri de benzină pe frontul finlandez, deoarece toate operaţiunile ei se fac în masă, prin cooperarea a peste 400 de avioane la câte o acţiune. Aprovizionarea pentru o asemenea consumaţie va deveni tot mai dificilă din cauza greutăţilor de transport.

Posturile radiofonice transmit că luptele de pe frontul finlandez au continuat ieri şi alaltăieri toată ziua. În împrejurimile lacului Ladoga, din cauza gerului prea aspru, luptele au fost mai slabe. Pe ziua de ieri 450 de avioane sovietice au zburat deasupra Finlandei. Şase din aceste avioane au aruncat 150 de bombe. Ziarul italian *Popolo di Roma* cuprinde scene dramatice de pe frontul finlandez, descrise de corespondentul său. Întregul câmp unde s-au desfăşurat ultimele lupte a fost acoperit cu cadavre îngheţate, care din cauza gerului n-au putut fi ridicate. În rândurile soldaţilor ruşi domneşte nemulţumirea şi neîncrederea.

Din Italia se pretinde că s-ar fi înscris până acum 5 000 de voluntari pentru Finlanda. Pe de altă parte ziarul olandez *Algemeen Haudelsblad* din Amsterdam crede a şti că trupe italiene au fost admise pe teritoriul Ungariei în vederea unei eventuale apărări împotriva unui atac sovietic sau german. Ar fi trupe italiene chiar în Budapesta, dar consemnate în cazărmi, ca să nu fie văzute! Aceste ştiri sunt probabil de domeniul fanteziei şi nu le înregistrez decât fiindcă sunt simptomatice cu privire la starea opiniei publice..

———

Ziarul *Timpul* (îndrumat de Gafencu, proprietarul lui) află din Londra că revista *Komintern* din Moscova, organ oficial al organismului comunist purtând acelaşi nume, a publicat în ultimul său număr o notă

cu privire la România. Nota confirmă că articolul apărut în decembrie[1] a fost datorat unei erori (!!!) şi că el nu exprimă nici părerea Guvernului sovietic, nici pe aceea a Partidului Comunist şi că el nu era nici măcar conform directivelor revistei *Komintern*. Rău trebuie să meargă lucrurile în Rusia, ca să se facă asemenea retractări...

Clodius, de astă dată însoţit de noua lui soţie (şi mai urâtă, zice-se, ca cea de înainte), e din nou la Bucureşti pentru câteva zile. A venit ieri la mine să-mi prezinte pe Neubacher, noul plenipotenţiar economic instalat la noi. O experienţă similară făcută cu un domn Neuhäuser ar fi dat excelente rezultate la Belgrad şi nemţii încearcă acum acelaşi lucru la Bucureşti. Neubacher e un austriac simpatic şi a fost până acum primarul Vienei...

Nu mai văzusem pe Clodius de când am demisionat din fruntea Guvernului şi diplomatul german mi-a mărturisit că lucrurile mergeau mai bine sub mine, între Germania şi România. Cuvântul era cuvânt, pe când acum... Berlinul mă regretă mult, adăuga Clodius.

Am explicat lui Clodius că în ultima vreme s-au schimbat multe, dar că în raporturile noastre cu Germania, două lucruri au contribuit la încetinirea schimburilor între ţările noastre:

1) iarna grea, care a îngheţat Dunărea şi a încetinit transporturile;

2) informaţiile pe care le avem azi şi pe care nu le aveam acum două luni, că Germania ne-a „lăsat" faţă de Rusia...

Clodius a protestat energic în ce priveşte această a doua afirmaţie a mea. El pretinde că Germania a făcut tot ce a putut, şi a reuşit, să liniştească Rusia cu privire la revendicările ei asupra Basarabiei...

„Poate acum, de când Finlanda a făcut dovada dezorganizării şi slăbiciunii Rusiei, *dar la început*, când aţi semnat în august 1939 convenţia cu Moscova" — am răspuns eu — „ne-aţi abandonat cu totul. August 1939!! Îmi aduc aminte de conversaţia mea cu Göring la Berlin, în noiembrie 1938, şi de afirmarea acestuia *că graniţa Germaniei e pe Nistru* — şi mă întreb dacă puţin *self respect* n-ar fi cerut o atitudine mai puţin contradictorie în limita unui singur an..."

Clodius părea plictisit de dreptatea observaţiei mele şi m-a asigurat din nou de atitudinea amicală a Germaniei. Am avut impresia că după cele întâmplate în Finlanda, atitudinea Germaniei s-a schimbat mult faţă de Rusia. De unde trăiau şi ei, ca şi noi, ca şi toţi, în teroarea puho-

---

[1] Articol care a făcut mare vâlva şi prin care se precizau intenţiile Rusiei de a ocupa Basarabia...

iului rusesc şi se supuneau la toate sugestiile Moscovei, acum au început să ridice capul şi să zică: nu.

Fabricius a fost chemat telegrafic la Berlin şi a plecat aseară. Clodius pretinde că a fost chemat împreună cu alţi reprezentanţi ai Germaniei din străinătate, în vederea instrucţiunilor generale pe care Ministerul de Externe obişnuieşte să le dea periodic. Cum a circulat însă cu persistenţă, de 3 zile, zvonul că Germania va obţine de la Rusia — fie şi numai provizoriu — să ocupe Galiţia şi să stăpânească linia ferată Cernăuţi–Lemberg, mă întreb dacă chemarea lui Fabricius la Berlin nu e în legătură cu această chestiune... Germania, pentru care transporturile din România prin Galiţia constituie o problemă de cea mai mare importanţă, ar obţine teritoriile meridionale din vechea Polonie, în schimbul concursului cerut de Soviete în Finlanda. Nemţii ar trimite ofiţeri şi cadre care să îndrumeze bestiile moscovite şi poate chiar material de război...

Pilder (Dresdner Bank), sosit şi el de la Berlin, povesteşte cum căile ferate au ajuns în Germania la limita puterilor de funcţionare. Toată industria şi tot potenţialul Germaniei de muncă fiind îndreptat de ani de zile spre înarmarea ţării, căile ferate au fost lăsate la o parte şi azi se răzbună. Nu mai sunt locomotive bune şi linia s-a slăbit rău. Unde e perfecta funcţionare a căilor ferate din 1914–1916, când Înaltul Comandament plimba trupele cu uşurinţă de pe un front pe altul! Acum, orice transport a devenit o problemă...

Plecat marţi seara de la Berlin, în loc să ajungă a doua zi dimineaţa la ora 8½ în Viena, Pilder n-a sosit decât la 6½ seara... Nici o călătorie nu mai poate fi fixată dinainte: trenurile pleacă sau nu, nu se ştie niciodată.

Altfel Pilder e optimist. Crede în pace! Führerul e gata că constituie o Cehie şi o Polonie independente! Ce mai vor englezii? Vor o Cehie şi o Polonie după planul lor, nu după al lui Hitler... şi atât ajunge pentru ca pacea să nu se încheie...

———

Suarez (cunoscutul autor al amintirilor asupra lui Clémanceau şi al altor cărţi bune) care a fost la noi şi pe care l-am primit cu bunăvoinţă, mă dă de gol în revista pariziană *Vu*. Face din mine un calomniat şi mă declară francofil sincer. Şi ce spune despre mine mai spune şi despre români în general. Şi noi care ne căznim să salvăm faţada şi să părem prieteni cu nemţii ca să trecem râul — ne-a dat de gol franţuzul! „Cui foloseşte“ Şi se zice că franţuzii sunt oameni deştepţi...

———

Senatorul american Borah a murit alaltăieri. Borah era cel mai înverşunat campion al izolării Americii şi avea mare influenţă asupra Congresului fiind şi preşedinte al Comisiei Afacerilor Străine la Senat. În dorinţa lui de a se amesteca în afacerile Europei, Roosevelt n-a avut mai mare adversar decât Borah. Încăpăţânatul bătrân era alesul unui milion şi jumătate de cow-boys şi fermieri. După sesiunile Parlamentului, Borah se reîntorcea la alegătorii săi şi explica cow-boy-lor politica externă şi tainele ei...

———

Paderewski, marele pianist polonez, a declarat că nu va mai cânta la pian până ce independenţa Poloniei nu va fi restabilită. Săracul...

———

Gregori Gafenko a plecat vineri seară să se întâlnească la graniţă cu Tzintzar Marcovici, ministrul de Externe iugoslav. Întâlnirea a avut loc ieri la Vârşeţ, în Banatul sârbesc. Ambii miniştri au vrut să ia contact şi să se pună de acord înainte de deschiderea Conferinţei Înţelegerii Balcanice care se va întruni la Belgrad în ziua de 2 februarie. Băiatul nostru de la Externe şi ţânţarul de la Beograd au folosit bineînţeles prilejul pentru a face „un tur de orizont“. Nu încape îndoială că toate problemele ce agită lumea întreagă au încăput în orizontul de la Vârşeţ. Soluţiile le-a dat deşteapta Esmée, zisă şi Nouchette (Gafencu) — dansând o rumbă. Sârbul a rămas cu gura căscată...

———

Întreg Guvernul, cu Tătărescu în frunte şi cu Vaida Voievod, colac peste pupăză, s-a transportat la Cluj unde a ţinut ieri „o adunare gospodărească“ la care au participat Rezidentul local, prefecţii, parlamentarii etc. „Da — sau — nu“ a caracterizat scopul întrunirii, lapidar, după obiceiul premierului: „N-am venit pentru a vorbi, ci pentru a înfăptui...“ După ce au înfăptuit câteva ceasuri, obosiţi, s-au înapoiat toţi miniştrii la Bucureşti. Ideea acestor întruniri n-ar fi rea, dacă ar fi oamenii care le alcătuiesc mai serioşi. Am văzut ce au dat în trecut, sub marea guvernare de 4 ani a aceluiaşi dom' Guţă... Întrunirea de la Cluj a dovedit însă un lucru: perfecta inutilitate a postului de Rezident...

———

Una bună a lui Iorga. După cum se ştie, e la cuţite cu Giurescu, pe care nu-l poate vedea-n ochi. La ultima şedinţă a Academiei, Giurescu, care e membru corespondent, prezent mai devreme s-a aşezat din nebă-

gare de seamă pe scaunul ocupat de obicei de către Iorga. Sosind şi paranoicul şi văzând scaunul său ocupat, a fulgerat pe îndrăzneţ — iar acesta pricepând greşeala săvârşită, s-a sculat repede să facă loc academicianului Fute-Vânt. Dar acesta, spre bucuria celor prezenţi, a exclamat: „Şezi, şezi, domnule, curul meu sau curul dumitale e tot una — la cap e deosebirea între noi!“ Au râs toţi, afară de Giurescu, nenorocitul!

A murit şi Olga Gigurtu, văduva generalului. Cu dânsa dispre ultima contemporană a mumă-mi, şi ca atare moartea ei mă doare... Avea multe cusururi, dar a fost o personalitate şi a zbârnâit mult la Craiova între anii 1880 şi 1910. Deşteaptă, cu spoială de cultură, se amesteca în toate ca şi surorile ei. Dintre fetele Bălcescu era totuşi cea mai echilibrată. De câţiva ani, îi slăbiseră facultăţile intelectuale, căci suferea de scleroză progresivă. A murit câteva zile după fiică-sa Manda, şi poate că această nenorocire a contribuit să determine şi sfârşitul vieţii sale, care nu mai ţinea decât de un fir...

A lăsat câteva amintiri bine scrise despre viaţa socială din Craiova de acum o jumătate de veac.

Lui fiu-său Ionel, nu i-a fost ministeriatul cu noroc: în 15 zile a îngropat pe soacră-sa, o soră şi pe mamă-sa...

Pleacă toţi bătrânii... Din generaţia părinţilor mei n-a mai rămas nimeni; am luat noi locul lor, până să plecăm şi noi...

Florian Marinescu, contabilul nostru de la Jockey-Club, care este şi administratorul bunurilor Regelui, îmi povesteşte ingrigăria de la Palat, unde nu mai este de trăit. Mitocanul Stavăru-Boul, cocoţat prefect al Palatului, încurcă toate şi ţine toate firele intrigilor, care merg până la Urdăreanu. Marinescu se aşteaptă la un mare Krach, cât de repede...

---

22 ianuarie. Toate pachetele, toate scrisorile, toate gazetele *care ies* din Anglia sunt controlate. Numai la Londra în biroul Cenzurii lucrează peste 3 000 de funcţionari. „Războiul este un lucru frumos“.

Agenţia „Havas“ difuzează o ştire după care Mussolini ar fi întrebat pe Hitler — nu se precizează dacă telefonic, prin telegraf sau prin mijlocirea unui trimis special — despre ţelurile de război ale Reichului în Baltică şi în Balcani. Ducele ar fi adăugat că, în cazul în care

Reichul ar favoriza o expansiune sovietică în aceste direcţii, Italia se va vedea nevoită să revizuiască politica ei externă; parcă n-ar fi revăzut-o deja — şi încă de două ori, de la izbucnirea războiului.

Berlinul ar fi răspuns că în conflictul ruso-finlandez, Germania înţelege să păstreze o desăvârşită neutralitate, iar în ce priveşte Balcanii vrea linişte şi pace, fie şi numai ca să se poată aproviziona mai departe din aceste regiuni...

Pe de altă parte, Guvernul Reichului dă cea mai categorică dezmințire informaţiei răspândită de presa franceză privitoare la o înțelegere nouă germano-rusă, în virtutea căreia Sovietele ar ceda Germaniei, Galiția în schimbul unui ajutor în Finlanda.

Nemții sunt foarte plictisiți de izolarea tot mai mare a Germaniei în opinia publică mondială din cauza simpatiilor unanime de care se bucură Finlanda şi a legăturilor Reichului cu Moscova infamă.

În ziarele de azi o altă ştire senzațională: Germania ar fi trimis agenți în străinătate ca să prepare o ofensivă pentru încheierea unui armistițiu pe baza evacuării Poloniei şi Cehiei... Pare inversosimil.

———

Se comunică din Helsinki că alaltăieri, sâmbătă a fost cea mai grea zi din câte a avut de îndurat nenorocita Finlandă. Neputincioşi pe pământ, sovieticii şi-au dat drumul din aer. Peste 300 de avioane au bombardat toată ziua principalele oraşe. Ruşii atacă întâi cu bombe luminoase care nu se sting îndată şi lamuresc astfel locurile asupra cărora avioanele lasă apoi să cadă bombe incendiare şi destructive. Numai la Abo ar fi fost astfel distruse vreo 800 de case. Stricăciunile materiale au fost îngrozitoare, dar victime omeneşti foarte puține: se vorbeşte de mai puțin de 10 morți şi de vreo 100 de răniți în total...

Pe frontul Careliei, finlandezii au respins toate atacurile ruseşti şi au capturat material de război. Avioanele finlandeze au bombardat cu succes bazele aeronautice ruseşti, distrugând multe avioane...

———

Crucişătorul englez „Granville" a fost scufundat. Au pierit vreo 8 oameni, 73 sunt dispăruți (?) — restul până la 118 salvați. „Granville" e al 5-lea crucişător de acelaşi tip (1 485 tone deplasare) scufundat de la începutul războiului.

———

Vreme oribilă în toată Europa. În Ungaria viscol nemaipomenit. La noi, ieri, termometrul s-a urcat până la +1°, apoi către seară s-a coborât

iarăşi (azi-dimineaţă –7°) şi astfel s-a întins un polei pe care oamenii şi vitele alunecă şi îşi rup picioarele...

———

Conferinţele chino-japoneze din jurul Anului Nou par să nu fi dat rezultate, fiindcă condiţiile puse de japonezi pentru o împăcare au fost găsite inacceptabile de chinezi. Luptele între cele două părţi au reînceput, mai violente şi mai nemiloase ca oricând...

———

23 ianuarie. Alaltăieri seară, duminică, a avut loc o masă cu poker la Urdăreanu. Prezenţi pe lângă Majestatea Sa Regală, Măria Sa Duduia, perechea Malaxa, alţi zei minori ai Camarilei şi... dl şi d-na Bujoiu!! Încă o iluzie pierdută; am crezut până azi că Bujoiu era un băiat curat! Pfui, pfui! Masa şi „partida“ au durat de la ora 6 seara la ora 4 dimineaţa. Pentru oamenii cumsecade Palatul nu e accesibil şi e natural să fie aşa de vreme ce Regele îşi petrece viaţa cu escrocii lui familiari. Ce o fi căutat un om cinstit printre ei? Căci dacă nu mai pot socoti pe Bujoiu *om curat*, îl socotesc totuşi încă cinstit...

———

Un comunicat oficial german ne informează că Ribbentrop a primit pe un comerciant danez, anume Plesz Schmidt, care i-a oferit un plan pentru încheierea imediată a păcii. Îndată ce a luat cunoştinţă de acest plan, Ribbentrop — adaugă comunicatul — a expulzat pe Schmidt. Fapt ciudat nu e că Ribbentrop a primit pe Schmidt, căci danezul pare un om încăpaţânat şi după cum a ajuns la ministrul de Externe german ajunsese înainte la cel englez — dar s-a crezut util să dea un comunicat cu privire la vizita primită. Dar cine ştie ce dedesupturi o avea această vizită...

Fiindcă vine vorba de dedesupturi, Pilder mi-a spus — cu totul confidenţial, zicea el — *că negocieri de pace sunt în curs prin mijlocirea lui Roosevelt.* Cercurile din apropierea Führerului sunt destul de optimiste cu privire la mersul acestor negocieri care au întâmpinat însă o neaşteptată opoziţie din partea Vaticanului. Papa ar dori *o schimbare totală* de regim în Germania, şi pentru a-l împăca, Roosevelt ar fi acreditat un prieten intim al său pe lânga dânsul... O fi? Dea Dumnezeu să fie!

Până să se ajungă la pace, telegramele agenţiilor ne aduc vestea că Franţa a comandat *6 500* de avioane în Statele Unite şi că Anglia vrea să comande material de război în America pentru suma frumuşică de 1 miliard de dolari...

Ziarele berlinieze scriu asupra temei: „Germania nu mai are nevoie de comerţ maritim“, şi speră să descurajeze Anglia prin asemenea constatări...

———

O nouă ediţie portativă, pentru soldaţi, a cărţii lui Hitler, *Mein Kaumpf* a ieşit de sub tipar. Cu această ediţie, numărul exemplarelor tipărite până acum a ajuns la 5 000 095. Cel mai mare succes de editură din lume şi din toate timpurile! Bună afacere pentru nenea Adolf. Se zice însă, că tot câştigul lui, îl dă pentru operele de binefacere ale partidului...

———

Finlanda a publicat o carte „albastră şi albă“ cu toate documentele privitoare la negocierile Finlandei cu Rusia, pentru a dovedi că condiţiile impuse de Soviete ar fi însemnat sfârşitul independenţei finlandeze...

———

Revista de propagandă engleză *Free Europe,* care ni se trimite probabil fiindcă o plătim, publică în ultimul său număr două articole semnate, unul de Coste Todorov, reprezentant al Bulgariei la S.D.N., altul de Balcanicus, care probabil e tot Todorov, sau un alt „ov“ oarecare — articole în care suntem înjuraţi rău, în care se spune fără înconjur că armata noastră e cea de pe urmă şi incapabilă să reziste singură împotriva nimănui, că sprijiniţi pe alţii şi pe noroc am despuiat popoarele vecine de pământurile lor...

Sub Cenzură, asemenea articole apărute în Anglia, nu pot decât să ne facă plăcere... Sau poate că bulgarii au dat mai mulţi bani decât noi?

Sub titlul *Injurii nemeritate*, Iorga a scris în *Neamul Românesc* de ieri un excelent articol de punere la punct. Are şi Fute-Vânt zilele lui...

———

„Grazio“, un transatlantic italian, a ars între Barcelona şi Genova, fără să dea de o mină nici să fie torpilat. Li s-a părut italienilor că războiul nu trimite la fund destule vase? „Grazio“ s-a scufundat după ce toţi pasagerii au fost salvaţi. N-au pierit decât câţiva oameni la maşini în momentul exploziei care a provocat incendiul. „Grazio“ făcea cursa din America de Sud la Genova şi deplasa cam 12 000 de tone.

Ţările nordice şi Olanda au afirmat din nou nestrămutata lor hotărâre de a rămâne neutre. Singurul ajutor pe care ţările scandinave îl pot

da Finlandei, în afară de aprovizionările compatibile cu tratatele, e o acţiune cât de intensă pentru pace...

Duminică a fost viscol mare în Oltenia şi în regiunile dinspre munte. Zăpada a venit de la Vest, din Banat. Maşinile pornite din Bucureşti spre Sinaia n-au putut ajunge la Ploieşti şi au trebuit aduse pluguri de zăpadă ca să fie degajate, căci viscolul le închisese şi calea de întoarcere. Pe când ningea la o distanţă de 20 kilometri, în Bucureşti străzile se dezgheţau şi se îngheţau la loc, ca să-şi frângă lumea picioarele... Teribilă iarnă!

Când o citi lumea peste 50 de ani — dacă o mai citi ceva — ditirambele tuturor gazetelor la adresa Regelui şi le va compara cu înfăptuirile Majestăţii Sale, o să se sperie de platitudinea şi de slugărnicia noastră manifestată, pe un ton şi mai hiperbolic, în cuvântările şi în actele oficiale. Orice s-ar zice, suntem un popor fără suflet, şi bine face Hohenzollernul că îşi bate joc de noi.

Ca toţi robii, nu îndrăznim unul să ne ridicăm împotriva acestei batjocuri, dar şi printre robi poate să mocnească focul sub cenuşă...

Ca să mai râdem:

Era pe vremea ultimului Guvern liberal; Andreescu-Rigo, o puşlama ce scotea o foaie de şantaj, *Avangarda* şi câştigase ceva bani, se războia în Sectorul de Verde cu Matak şi voia să-l scoată din Primărie. Izbutise să facă o sciziune în Partidul Liberal local şi ţinea întruniri. Într-o zi, faţă de o sălişoară plină a exclamat: „... Şi domnilor, am fost la Roma şi am văzut pe Mussolini pe balcon aclamat de mii de oameni... Ducele m-a zărit, şi cum m-a zărit mi-a strigat: «Rigo, tot pungaşul ăla de Matak e primar la Verde»?“

Alta, mai recentă.

Escrocul de Alboteanu (actualmente în puşcărie), pe vremea gloriei sale, cumula funcţiile de director la Propagandă cu cele de gazetar internaţional. Cum nu ştia să scrie, lua de la Cenzură gazete străine interzise şi traducea articole la noroc. Se vede că într-o zi căzuse pe o gazetă germană sau germanofilă care spurca pe Roosevelt. Scribul căruia Alboteanu dicta, şi care era un prieten, îl întrerupe: „Nu crezi, dom-le Alboteanu, că tocmai acum *când te ridici* nu e bine să te cerţi cu Roosevelt?“ — „Ai dreptate, a răspuns ilustrul, şterge“...

Nevastă-mea a prânzit ieri-seară la Cosacescu, cu Malaxa care a întrebat-o: „Nu cumva n-a venit președintele (ăla eram eu) din cauza mea? Am avut zilele trecute o discuție cu dânsul și mi-a spus: «Între concepția d-tale, d-le Malaxa, de a vedea lucrurile și a mea, sunt o mie de leghe», și poate s-a supărat pe mine." Nevastă-mea i-a răspuns că habar n-are dacă sunt sau nu supărat pe dânsul, dar că desigur nu el m-a împiedicat să vin, căci nici nu știam de prezența lui la această masă — și dacă n-am venit, e că nu merg nicăieri. Malaxa a fost apoi toată seara de o amabilitate grețoasă față de soția mea, căreia a sfârșit prin a oferi... un cal de curse.

Or, eu n-am vorbit mai mult de trei cuvinte cu Malaxa, de doi ani de zile... Cum a putut spune chiar nevestei mele o asemenea minciună? Nu-și da seama că mi-o va repeta și că în cazul acesta mă voi simți silit să-l consider drept nebun?

Se vede că în bolnăvicioasa lui patimă are năluci și aude voci. Ceea ce l-a făcut să creadă că sunt „la o mie de leghe" de dânsul e probabil atitudinea lui Pavlu în afacerea Auschnit, singurul lucru care-l mai interesează pe lume. Pavlu a fost numit de mine comisar al Guvernului la „Titan–Nădrag", și este devotatul meu. Probabil că Malaxa e convins că Pavlu n-a putut să se dea de partea lui Auschnit decât cu consimțamântul dacă nu cu *îndemnul* meu. În realitate lucrurile s-au petrecut așa. Pavlu a venit să-mi spună că i se oferă un onorariu important ca avocat, dacă consimte să ia apărarea lui Auschnit (era la începutul afacerii) — și mi-a cerut un sfat. I-am spus că trebuie să aleagă: ori comisar al Guvernului la Titan, ori avocat al lui Auschnit — alegerea însă să o facă el cântărindu-și interesele. Nici un alt sfat, nici o altă indicație n-am dat lui Pavlu, căci afacerea Auschnit nu mă interesează. Am convingerea că Auschnit nu e ușă de biserică, deși găsesc că procedura împotriva lui trece de limitele omeniei. Au fost doar toți prieteni, și o apă — până acum... Cât despre ce gândește sau nu gândește Malaxa despre mine, nici capul nu mă doare. Eu i-am găsit merite și calități și l-am apărat întotdeauna până acum. Vrea să se pună pe alt teren față de mine? Primesc cu plăcere.

Giurescu convocase ieri-seară la ora 6 pe reprezentanții presei să le vorbească de noua organizare a FRN-ului. Cum a aflat Tătărescu, s-a făcut că nu știe și a convocat el presa la amiază, rugând la telefon pe Giurescu să ia parte și el la ședință. Tătărescu a explicat gazetarilor noul ritm al Frontului și le-a declarat solemn că de acum înainte „Frontul se confundă cu însăși țara..."

Seara la ora 6, Giurescu, furios, s-a mulțumit să spună gazetarilor că îi chemase *să ia contact personal* cu ei și i-a rugat să nu mai scrie nimic prin foile lor despre această ședință ratată.

Miercuri, 24 ianuarie. Dejunat ieri la Tătărescu cu Urdăreanu care mi-a comunicat ultimele știri venite de la Titulescu. Sunt caraghioase în tristețea lor. Acum se știe tot: nimic din ce s-a crezut, nici demență nici uremie. Dar totuși nebunie. Nu se știe cine, ce doctor, și-a făcut păcate cu el, și i-a recomandat injecții de Pantocen (sau așa ceva), ca să-l îmbărbăteze, recomandându-i să facă 3 injecții pe săptămână. În loc de 3 injecții pe săptămână, Titulescu s-a pus să facă 10–12 pe zi. Și le face singur; și-a făcut o provizie formidabilă de fiole, două-trei geamantane pline și se înțeapă toată ziua, căci pe lângă drăcia cu hormoni, își mai injectează și un stupefiant, al cărui nume Urdăreanu nu și-l mai aducea aminte. Rezultatul acestui fantastic tratament a fost o supraexcitare generală glandurală și a centrelor nervoase erotice. I-a crescut omului penisul, cel puțin în aparență, din cauza stării de continuă congestionare probabil; a început să-i crească și barbă — barbă de care nenorocitul e nespus de mândru și a ajuns să nu se mai gândească decât la copulare. Se aruncă pe toate femeile care îi ies în cale și când găsește o ocazie se screme și cade leșinat, dar convins că va merge din ce în ce mai bine și că în curând își va ajunge țelul, și va face copii, *căci ăsta este visul.* Deocamdată se mulțumește cu scandalul. Iese pe culoarele hotelului în care stă și aleargă după bone. Deunăzi a făcut scandal directorului de la Riz și a urlat fiindcă la toate etajele hotelului erau slujnicuțe drăguțe, numai la etajul lui babe bătrâne... Când a sosit d-na Pleniceanu (sora d-nei Titulescu, o damă în vârstă) și a intrat în camera lui, Titulescu s-a repezit spre ușă, a zăvorât-o și apoi s-a aruncat pe biata femeie și a încercat să o violeze, urlând: „Te-a adus Caterina (nevastă-sa) ca să fii metresa mea, da metresa mea!“ Și pup-o, și strânge-o în brațe! D-na Pleniceanu a trebuit să lupte, ca să scape...

A dat și divorțul: cel puțin așa ne-a informat Tătărescu, l-a introdus *chiar ieri* la Tribunalul Ilfov, prin Raicoviceanu. Întâi s-a adresat lui Micescu, care a refuzat — apoi lui Sașa Silbermann-Roman, care a refuzat și el. În fine, Raicoviceanu a primit. Să vedem ce se va alege și și cu divorțul acesta. Deocamdată dl Titulescu ar trebui internat într-un sanatoriu. Era și părerea lui Tătărescu și a lui Urdăreanu...

Jocuri inocente
A, E, I, O, U

Sunt cele cinci vocale fundamentale în rând alfabetic. Succesiunea lor a fost pe vremuri interpretată astfel:

„Austriei îi este dat să stăpânească întreaga lume“

sau mai exact:

„Austria va fi ultima în lume“

Austria a avut parte şi de alte devize latine. Cea mai cunoscută e:

„Alții poartă războaiele, tu fericită Austrie căsătoreşte-te!“

———

Preşedinte al FRN-ului a fost numit Vaida. S-a ales dintr-adins un ardelean, ca răspuns la toate pretențiile afişate de Ungaria asupra Transilvaniei. Din 3 vicepreşedinți s-a numit numai unul: Tătărescu.

Secretar general a fost desemnat Giurescu, iar prim-secretari: pentru agricultură Cornățeanu, pentru industrie Bujoiu şi pentru intelectuali Victor Moldovan (!!!). N-am nimic de zis, dacă n-a vrut să primească Regele, Vaida sau altul totuna e. Vaida e chiar poate mai bine ales decât altul — *dar FRN-ul tot cadavru rămâne...*

Pentru vicepreşedinți pare că a fost ceartă mare. Regele a voit să numească pe Tătărescu, pe Victor Iamandi şi pe Istrate Micescu. Pe Tătărescu fiindcă era prim-ministru şi ca să dea şi liberalilor o satisfacție, pe Victor Iamandi ca complice al omorurilor, iar pe Istrate Micescu ca să împace pe cuzişti şi pe foştii gogişti, care au început să mârâie... Cu mare greutate Tătărescu a obținut să se amâne cele două numiri şi să rămână deocamdată singur vicepreşedinte...

———

Deşi dejunasem la dânsul, Tătărescu mi-a făcut aseară la ora 6 o lungă vizită. M-a pus la curent cu ultimele înfățişări în politica externă, unde, fără să se fi întâmplat nimic senzațional, lucrurile merg foarte mulțumitor. Cu Tzintzar Marcovici, întrevederea lui Gafencu a fost foarte cordială; iugoslavii merg pe linia dreaptă şi nici o notă discordantă nu se va auzi la Belgrad cu prilejul sesiunii Înțelegerii Balcanice. Dar iugoslavii mărturisesc mari dificultăți, prinşi cum sunt între Italia şi Germania... Turcii merg strună; cu Ungaria ameliorare sensibilă. Cu Anglia–Franța şi cu Germania toate în regulă. Rusia, prinsă în Finlanda, a muiat-o de tot.

Tătărescu prevede mari dificultăți pe terenul economic, pentru noi, şi înăuntru şi în afară. E de acord cu mine că regimul actual al devizelor e deplorabil şi că trebuie schimbat. L-am întrebat de ce nu l-a

schimbat până acum, căci găsise tot pregătit de mine; a scăpat-o prin tangentă, după obiceiul lui şi mi-a declarat că îndată ce s-o scula Mitiţă din pat (e bolnav de o criză de ficat) va da drumul decretelor. Ca şi mine socoteşte împrumutul lansat de Mitiţă o tâmpenie — dar l-a găsit în curs de executare şi mă întreabă de ce l-am autorizat eu. Eu? Nici n-am ştiut de dânsul. L-a hotărât şi lansat Guvernul de la Palat. Eu n-am putut decât să trag consecinţele, pe lângă altele multe, şi să plec. Vorbim de problema preţurilor, de tarifele transporturilor, de petrol. Aci Tătărescu îmi comunică că englezii vor să scadă cât pot producţia noastră, pe când nemţii vor să o mărească — şi e la mintea omului, căci englezii nu ţin deloc să ne cumpere scump petrol ca să nu-l dăm nemţilor. Tătărescu crede totuşi, şi are dreptate, că trebuie să sporim producţia noastră ca să putem da nemţilor şi obţine în schimb armament. Dar nu trebuie nici să supărăm pe englezi, căci alături de ei vom juca finala... Trebuie manevrat cu tact, şi pentru această manevră un Comisariat General al Petrolului este indispensabil. Tătărescu îmi mulţumeşte că am avut ideea să-l creez — şi eu îi mulţumesc că l-a putut înfiinţa.

Mai vorbim de multe. De armament; merge, pe cât se poate, cu sărăcia noastră. Mai trebuie 35 miliarde, îndată, peste investiţiile făcute. Speră o sporire de credit în Anglia; restul: rotativa.

Vorbim administraţie — fără să ne punem de acord. Imi comunică numirile la FRN care mă lasă indiferent. Eu mi-am spus formula mea; în afară de preşedinţia Regelui, nici o alta nu poate să învie Frontul...

Convenim o strânsă colaborare între Guvern şi Consiliul Superior Economic. Tătărescu vrea să vină săptămâna viitoare să ia parte la o şedinţă şi să îndemne pe miniştrii economici la un contact mai des cu Consiliul. Numai să se ţină de vorbă...

E aproape hotărât ca Parlamentul să se deschidă la 15 februarie şi că sesiunea să ţină vreo trei luni. Tătărescu nu crede că Regele să vrea o schimbare în alcătuirea birourilor. Dacă o vrea, locul meu e la dispoziţie. Cu cât mă voi libera mai mult, cu atât mai fericit voi fi...

Ieri dimineaţă a fost la mine dl Fetzer (Fritz). Dl Fetzer a venit cu Pilder să se plimbe, căci — spune Pilder — e prietenul lui. De fapt Fetzer este „consilier ministerial“ în Ministerul Marinei şi om de încredere al marelui-amiral Roeder, care joacă un rol din ce în ce mai însemnat în Germania şi a ajuns aproape rivalul lui Göring. Am impresia că Fetzer este „un ochi“ al lui Roeder, pe care şeful l-a trimis la Bucureşti *să vadă şi să raporteze*. Înainte de a părăsi Bucureştiul, a

venit să stea puţin de vorbă şi să mă întrebe dacă am o dorinţă de transmis la Berlin. După ce i-am expus punctul nostru de vedere, pacific şi defensiv, i-am conturat pretenţiile noastre faţă de Germania, şi am conchis cu o singură cerere: *asigurarea siguranţei noastre faţă de Rusia*... Am adăugat, că mai înaintasem ca prim-ministru, o cerere identică, prin Gerstenberg, lui Göring — dar că nu primisem nici un răspuns. E drept că era înainte de dovada dezorganizării Rusiei şi a incapacităţii ei militare, date pe frontul finlandez... Fetzer mi-a făgăduit că va raporta conversaţia noastră amiralului... Pleacă fără să fi văzut pe nimeni din Guvern. N-a luat contact decât cu mine „ca prieten apreciat al Germaniei“ (!)...

———

Moare lumea pe capete; nu numai la noi. A murit Giuseppe Motta, fost de 5 ori Preşedinte al Confederaţiei Elvetice; a murit Otto Wolff, faimosul industriaş din Essen, la vârsta de 59 ani — şi a murit şi Prinţul Cristofor al Greciei, ultimul frate al Regelui Tino. Pentru acesta din urmă, Curtea noastră a luat doliu...

———

Finlandezii au respins toate atacurile sovietice la Nord de lacul Ladoga. Comunicatul finlandez arată că într-o săptămână ruşii au aruncat aproape 7 000 de bombe asupra oraşelor şi diverselor localităţi din Sudul Finlandei, dar n-au ucis decât 18 persoane şi rănit 109. În schimb, pagubele materiale sunt foarte mari...

Se vorbeşte de o mediaţie a Estoniei pentru încheierea păcii între Rusia şi Finlanda, dar ştirea nu e încă confirmată.

———

Frigul excepţional din anul acesta continuă să bântuie în toată Europa şi în America de Nord. În Statele Unite au murit până acum 257 de persoane îngheţate. La Berlin s-au închis case, birouri au licenţiat funcţionari, şcoli au dat vacanţe din cauza lipsei cărbunilor. Ceea ce mai dovedeşte cât de insuficient a ajuns serviciul transporturilor în Germania. S-au suprimat trenurile de permisionari de pe front. Spre marea nemulţumire a combatanţilor — spre a se transporta cărbuni... Şi n-au trecut decât 5 luni de la începutul războiului...

———

25 ianuarie. O unitate finlandeză a văzut plutind în aer şi îndrumând-o un înger alb cu arma în mână. A fost o vedenie colectivă căci

mai bine de 600 oameni jură că au văzut îngerul... Şi în 1914 pe frontul franco-german, trupele franceze au avut o astfel de viziune, cunoscută sub numele de „îngerul de la Mons". Iluzie sau nu, legenda îşi face drumul şi dă prilej de mare îmbărbătare trupelor convinse că Dumnezeu însuşi le duce, prin trimişii săi, la victorie.

De pe fronturile finlandeze veştile sunt aceleaşi. Ruşii sunt pretutindeni respinşi, cu pierderi mari — în schimb bestiile atacă violent cu aeroplane. De data asta s-au înverşunat împotriva spitalelor. Pierderile finlandezilor nu par însă însemnate.

În Canada, Guvernul a interzis exportul unei cantităţi de 1 milion tone grâu, destinat Rusiei Sovietice.

———

Crucişătorul uşor englez „Exmouth" a fost torpilat şi se pare că întreg echipajul (130 oameni) a pierit în valuri.

S-a scufundat lovindu-se de o stâncă la intrarea portului Sebenico (Adriatica) şi torpilorul iugoslav „Lubliana", unul din cele 4 torpiloare sârbeşti... au pierit mulţi oameni.

———

Ieri, din ordin, s-a serbat „Unirea", adică toate unirile noastre, cu mare tambălău la Mitropolie, prin bresle, în judeţe. Intenţia era *să se arate* străinătăţii cât suntem de uniţi. Mai era nevoie? Nu pe tema unirii sau dezunirii noastre revendică vecinii bucăţi din trupul nostru — ci bazaţi cu totul pe alte argumente. Dar aşa suntem noi, ne bucurăm de orice prilej de vorbărie şi de argumentare uşoară.

Aseară, a avut loc la Palat recepţia decoraţilor cu Ordinul „Ferdinand", la care n-am luat parte fiind singurul om politic mai însemnat nedecorat cu acel ordin. Eu n-am făcut nimic pentru unire, dimpotrivă am lucrat contra; aşa crede Regele Carol, care a lucrat, el, atât, pentru întregirea neamului (la Odessa, cu Zizi Lambrino). Pentru unire au lucrat Ghiţă Mironescu fugarul, Tabacovici gheşeftarul şi Stârcea... Eu mă consolez cu gândul că nici Nicu Filipescu, nici Lucaci, nici Ionel Brătianu, nici Take Ionescu, nici Delavrancea n-au avut ca şi mine cinstea să poarte pe buric panglica pângărită prin sudoarea atâtor escroci ai „ideii naţionale"...

Regele a introdus aseară două mode noi: a ţinut un discurs patriotic şi a citit pomelnicul „cavalerilor" decedaţi în cursul anului, după care asistenţa a păstrat un minut tăcerea...

———

În urma conferinței de la Tsiug-Tan s-a constituit sub oblăduirea japonezilor un *Guvern național al Republicii Chineze,* cu reședința în Nanking. În fruntea acestui Guvern a fost ales *Wang-Cing-Wei.*

Împotriva acestui Guvern protestează al lui *Ciang-Kai Shek*, mareșalul, care guvernează din *Ciung King* părțile Chinei necotropite de japonezi, cu care duce război crâncen mai departe. Ciang-Kai Shek anunță chiar o mare victorie asupra japonezilor... Guvernul din Ciung-King este singurul recunoscut de Anglia și de Statele Unite și, lucru ciudat, deși e de culoare aproape comunistă, nu recunoaște cesiunea Manciuriei, pe când Guvernul nou din Nanking, colorat naționalist, o aprobă... Dar așa merg lucrurile în lume, cam anapoda...

———

Ieri la dejunul Miliardarilor am pariat cu Giurescu, pe o masă bună, că nici peste 6 luni FRN nu va fi înviat și că pe baza actualei organizări, tot organizație moartă va rămâne...

———

Radio-Londra dă în fiecare seară la ora 10,30 o emisiune în limba română. Aseară, după ce a comentat cu amabilitate aniversarea Unirii, Radio-Londra s-a ridicat destul de tare împotriva decretului prin care s-a creat un Comisariat General al Petrolului, și a declarat ca inadmisibil ca societăți create cu capital englez sau francez să fie silite să furnizeze petrol Germaniei. Englezii nu pricep situația. Preferă ei oare să vină germanii să ne ocupe și să ia tot petrolul nostru, în loc de cincimea pe care o iau azi? După câte știu Anglia nu e favorabilă creării unui front de luptă la noi. Atunci?

———

Kiosseivanov, primul ministru bulgar a acordat trimisului special al ziarului *Tan* (turcesc) un interviu asupra atitudinii politice a țării sale.

Declarațiile președintelui de Consiliu al Bulgariei pot fi rezumate în următoarele patru puncte:

1) Politica Bulgariei *are drept unic scop menținerea păcii.*

2) O neutralitate absolută va asigura o asemenea pace.

3) Întreținerea de bune raporturi cu toate Statele vecine.

4) *O dreaptă și amicală* reparație a erorilor politice făcute față de Bulgaria în trecutul recent.

Bulgaria nu vede absolut nici un folos pe care l-ar putea trage de pe urma unui război. Nu numai că Bulgaria a rămas neutră în cursul actualului război, dar ea nu înțelege nici să facă greutăți vecinilor ei.

„Dorința noastră comună“ — a spus dl Kiosseivanov — „este ca Balcanii să fie feriți de focul dezastruos care arde departe și de care căminurile noastre trebuie să rămână ferite cu orice preț“.

———

Cu chestiunea petrolului se cam încurcă lucrurile. Zarvă mare în presa engleză. Corespondenții de ziare americani au fost întrebați aseară telefonic de jurnalele lor, cum a putut lăsa România să se facă atâta larmă pe această chestiune în foile apărute în Londra. Corespondenții au pus chestiunea Ministerului Propagandei, care, luat de scurt n-a știut ce să spună, și a făgăduit un răspuns pentru azi-dimineață... Nu știu ce le va spune Radian azi, dar știu că s-a telegrafiat lui Tilea un comunicat liniștitor și explicativ, pe care să-l publice. Vom vedea mâine efectul...

———

26 ianuarie. Englezii au oprit în plin ocean pachebotul japonez „Asama Maru“ care transporta tineri germani ce mergeau să-și îndeplinească acasă datoriile militare. Din cauza acestei percheziții s-a născut un incident diplomatic între Anglia și Japonia, incident ce a mers tot înveninându-se și a ajuns la o stare de tensiune dezagreabilă între cele două State. La Tokio sunt manifestări de stradă — dar și englezii sunt dârji și nu se lasă...

———

A murit la Craiova Nicu Popp, fiul mai mare al lui N.T. Popp. Un prost, dar plin de ambiție și prezumțios, a zbârnâit mai mult în viața lui și a fost pe primul plan în viața orașului său natal. Sportiv din snobism a întemeiat în tinerețe Jockey-Clubul din Craiova, a cărui viață a fost efemeră. Politician, a întemeiat o gazetă zilnică, *Doljul*, care n-a trăit nici ea decât câțiva ani. Căsătorit cu d-ra Aurelia Bragadiru, a divorțat după 20 de ani de căsnicie, dar a pus în lume o „Prințesă“, pe A.S. Jeana, soția lui Nicu Mavrocordat–Dângeni. La sfârșitul vieții a căzut în beție, s-a însurat cu bucătăreasa lui și i-a făcut 4 copii. A trăit degeaba și a irosit o avere mare...

———

Regele a fost ieri la Regimentul 1 Pionieri, cu Voievodul, cu Tătărescu, cu cei trei miniștri ai Apărării Naționale. Serbare camaraderească — daruri reciproce... Regele a ținut o cuvântare patriotică în care a spus că pe lângă înzestrarea armatei, a doua condiție esențială,

ca să ne putem apăra hotarele, *este o mobilizare morală*... Păcat că n-a fost de față și Malaxa...

Rușii au dezlănțuit un nou atac puternic la Nord de Ladoga. E cel mai puternic atac, de la începutul războiului sovietico-finlandez. Totuși, forțele finlandeze au respins toate atacurile rusești. Care e cheia minunii? Sunt finlandezii supra-oameni și sământă de eroi — sau sunt bestiile moscovite sub orice închipuire de păcătoase?

Ghigi mi-a adus „bijuteria“ și o scrisoare de la Ciano, care îmi anunță decorarea mea cu Marea Cruce a Ordinului Sfinții Mauriciu și Lazăr. Ghigi cere scuze pentru întârzierea datorată numai duratei formalităților. Și răspund că „nu-i nimic“. De la martie până în ianuarie următor, nu e într-adevăr o întârziere mare...

---

27 ianuarie. Zile de enervare. Englezii și francezii, care de mai multă vreme deja dau semne de supărare, au izbucnit cu prilejul legii Comisariatului Petrolului, în care au văzut cu drept cuvânt o încercare de înstăpânire a Statului asupra societăților petrolifere, o încercare menită să stăvilească politica de compresiune a producției pusă la cale de societățile mari în mâna anglo-franco-americanilor (70% din producție) — o încercare în fine în favoarea nemților. Și au și anglo-francezii dreptate. Ei zic: Cum? Vă garantăm oficial granițele țării împotriva Germaniei și oficios împotriva Rusiei, vă furnizăm armament și materii prime — iar dvs. furnizați benzină nemților și aeroplanele și submarinele germane care ne bombardează granițele și vasele pe mare se mișcă cu petrol și benzină din România? Asta nu se mai poate...

Noi răspundem: preferați să vie nemții să ne ocupe și să ne ia tot petrolul și tot grâul? Faimoasa sabotare a exploatărilor de petrol, pe care suntem gata să o facem în caz de război, nu face două parale. Tehnica de azi ar permite Germaniei să repună în 6 luni șantierele în producție și pentru 6 luni, stocurile Reichului sunt suficiente. Lăsați-ne să le dăm cât le dăm *și să ne strecurăm până la momentul oportun*, când veți fi mulțumiți sa găsiți o armată româna înzestrata cu tot ce îi trebuie și intactă... Unii pricep, alții nu, și de aici frecături dezagreabile. Grele zile și grea politică!

Ca să mai calmeze nervii Londrei și Parisului (nu numai că ne atacă radiodifuziunile franceze și engleze, dar chiar și ziarele și până și *Le*

Temps pe care totuşi îl ajutăm să trăiască; şi ca să dovedească (?) că Comisariatul Petrolului era mai mult creat pentru reglementarea distribuţiei interne a petrolului şi a derivatelor sale, Guvernul s-a hotărât să creeze pe lângă Preşedinţia Consiliului un „serviciu al aprovizionării" însărcinat să coordoneze măsurile diverselor departamente economice şi să raţionalizeze distribuirea materiilor de consumaţie, materiilor prime la industrii şi a combustibilului pentru toată lumea — şi a băgat *toate* comisariatele precedent create în acest serviciu. Şi pe lângă Comisariatul Petrolului se va mai crea şi al metalurgiei şi al combustibilului şi poate încă şi altele — şi toate vor fi subordonate noului serviciu al Aprovizionării, care, deşi dependente de Preşedinţia Consiliului, va avea în fruntea lui un ministru, de fapt pe dl Radu Portocală... Se pare că ideea acestui serviciu vine de la armată, care l-a cerut Regelui şi Regele l-a impus Guvernului. Era vorba întâi să se creeze un minister — apoi s-a renunţat la această idee (erau deja şi aşa prea multe departamente) şi s-a înfiinţat numai un serviciu. Dar se mai zice că, în caz de război, acest serviciu va fi imediat transformat în minister şi încredinţat armatei.

Noul serviciu va cuprinde un personal foarte redus. Toată organizaţia *producţiei* rămâne la Ministerul Economiei Naţionale, transporturile la Comunicaţii şi raţionalizarea producţiei agricole la Agricultură. Noul serviciu va supraveghea numai *distribuirea* producţiei, ca să fie mai raţională şi va coordona măsurile militare (cumpărări, aprovizionări, rechiziţii) cu cele civile precum şi pe ale diferitelor autorităţi civile între ele.

Concepţia nu e rea. Rămâne de găsit omul. Căci o lege cât de bună, dacă nu e un instrument în mâinile unui om destoinic, nu face parale. Poate să fie Portocală „omul care ne trebuie", iar dacă n-ar fi el poate că se va găsi un altul. Până acum în toate posturile de comandă, nu s-a găsit unul. Dea Dumnezeu să fim mai norocoşi de acum înainte...

Ieri-dimineaţă ne-au venit 4 legi la Consiliul Superior Economic şi ni s-a cerut avizul până la amiază. Chiar pentru legea „Serviciului Aprovizionării" ni s-a cerut avizul în 48 de ore. Am fost ieri la Tătărescu şi am protestat. S-a hotărât să ni se lase timpul necesar pentru discutarea proiectelor şi redactarea unui aviz bine cumpănit. A convenit şi Tătărescu că sistemul adoptat de către miniştri de a trece legile în 24 de ore, fără să fie serios studiate nici măcar de către serviciilor departamentelor, necum de către Consiliul Legislativ şi de către Consiliul Superior Economic — e deplorabil.

S-a răspândit ieri şi alaltăieri cu insistenţă zvonul că nemţii s-au înţeles cu ruşii şi ocupă Galiţia până la graniţa noastră. Informaţii culese, zvonul vine de la faptul că s-au văzut uniforme germane la graniţa dinspre Orăşeni. În realitate este vorba numai de paza trenurilor cu aprovizionări germane trecute de la noi în Galiţia. Bestiile de ruşi devalizau aceste trenuri şi nemţii au obţinut de la Moscova să-şi păzească avutul. Cum trenurile se înmulţesc zilnic pe acea linie, trupă destul de numeroasă şi un Stat Major corespunzător au fost instalate prin gări. De aci confuzia... Ruşii au mers cu sălbăticia *până să bea benzina*, dând găuri vagoanelor-cisterne...

———

Ieri-seară la ora 5 s-a ţinut un Consiliu de Miniştri. Un comunicat în 12 puncte ne informează că s-au rezolvat într-o oră şi jumătate toate problemele economice ce-şi aşteptau de atâta amar de vreme soluţia... Să ne bucurăm! Să ne bucurăm mai ales că întreg Guvernul a plecat după Consiliu, la Chişinău ca să fericească, azi, colonia noastră Basarabia...

———

Ungurii au suprimat 2 trenuri directe cu noi, din 3 câte erau. Se invocă frigul şi zăpada. O fi, căci pretutindeni trenurile circulă cu greu. Simplonul care vine din Iugoslavia, fără să treacă pe teritoriu unguresc, soseşte în fiecare zi la Bucureşti cu 5–6–7 ore întârziere. Totuşi...

———

Anglia a trimis Japoniei răspunsul său cu privire la reclamaţia făcută după oprirea şi percheziţia vasului „Asama Maru“. Japonezii de partea lor au interzis companiilor de navigaţie japoneze să mai îmbarce bărbaţi de naţionalitatea beligerantă, fără o viză specială a autorităţilor nipone. Pentru a se evita incidente neplăcute în viitor, căci cel actual pare pe cale de aplanare.

———

Finlandezii au respins definitiv atacul ruşilor la Nordul lacului Ladoga şi urmăresc pe inamic. Încercarea de a întoarce pe la Miază-zi, linia Mannerheim — inexpugnabilă — prin atac de front — a dat astfel greş. Sovieticii au suferit mari pierderi. O nouă mare izbândă pentru finlandezi...

———

Din Iugoslavia ştirile nu sunt prea bune, din nou. Împăcarea dintre croaţi şi sârbi n-ar fi decât aparentă. Religia joacă un rol mare. Între

catolici şi ortodocşi, deşi sârbi de fapt şi unii şi alţii, nu se poate arunca o punte serioasă.

Pare că se lucrează la alcătuirea unui Stat catolic cuprinzând Ungaria, Croaţia şi Slovenia, şi că Sf. Scaun şi chiar şi Italia n-ar fi străini la aceste uneltiri. Noul Regat ar fi să fie oferit lui Otto de Habsburg sau unui principe italian. Acum se spune că ar fi şi Prinţul Paul, Regentul, printre candidaţi... Poate să fie multă fantezie în aceste informaţii culese de Ministerul Propagandei noastre, dar fapt este că în ziua în care Prinţul Paul şi Prinţesa Olga şi-au făcut intrarea în Zagreb, o foarte ciudată manifestaţie lealistă a avut loc la Belgrad. În acea seară, la o reprezentaţie obişnuită a Operei au asistat Regina Marioara şi minorul Rege Petru. Cum au intrat în sală, ofiţerii şi generalii, care veniseră în număr, deşi nu era nici reprezentaţie de gală nici praznic, s-au ridica în picioare şi au aclamat îndelung, şi cu tâlc, pe Rege şi pe Regina Mamă... ca un răspuns la aclamările croate adresate în aceeaşi clipă Prinţului Paul.

———

Îmi sosesc ştiri din Italia de la Farinacci, Gobbi, Varenna & C°. Sunt nemulţumiţi că în toate ultimele cuvântări ale Regelui Carol al II-lea n-au citit nici un cuvânt amabil la adresa Italiei. O decepţie după atitudinea amicală a Italiei faţă de noi. O notă foarte apropiată (asemănătoare) reiese din ancheta făcută de Radian la Roma, prin trimişi speciali care au luat contact cu conducătorii presei italiene, cu Gayda în cap. Toţi s-au arătat foarte favorabili României, dar au declarat, că date fiind prea desele schimbări de Guvern în România (şi deplorau plecarea mea, ca prieten recunoscut al Italiei), nu mai au încredere în declaraţiile oamenilor politici români, *şi vor un angajament din partea Regelui.* Au explicat atitudinea Guvernului italian faţă de revendicările ungureşti *pe care nu le-am aprobat niciodată decât în principiu şi fără vreo specificare care să angajeze viitorul* — ca un mijloc de a conserva influenţa Italiei asupra Guvernului de la Budapesta — dar că nu poate fi vorba de nici o ciuntire serioasă a României...

Trimişii lui Radian au mai adus de la Roma impresia că raporturile dintre Italia şi Bulgaria s-au răcit mult, de când Guvernul din Sofia a început să cocheteze cu Moscova. Italienii par să considere chiar Bulgaria ca un teren pierdut...

Am cerut lui Gafencu să propună Regelui decorarea lui Puricelli (are Coroana României din 1927...) şi a lui Farinacci. Mi-a făgăduit. Dacă n-ar uita...

———

Banditul de Gavrilă Marinescu s-a înapoiat din străinătate. Tot comerțul tremură la ideea că omul ar putea fi reînscăunat. De când a plecat și a venit Modreanu, nici un prăvăliaș n-a mai fost tulburat. Nu era zi sub Gavrilă în care să nu calce un comisar prăvăliile și să ceară câteva sute de lei pentru bilete de teatru, de concerte, de baluri — toate fictive, numai biletele și leii erau reali. La orice act ce trebuia să scoată comerciantul de la Comisariat sau de la Poliție, alte sperțuieli, cărămizi, chete etc. Și peste acestea toate mai veneau amenzi și când comerciantul întreba pentru ce, i se răspundea că nu se știe, *că așa e ordinul de executare*.

Argumentul că cu acești bani s-a clădit Prefectura Poliției nu e valabil, căci *tot materialul clădirii* a fost luat cu japca, iar munca a fost contribuția nenorociților de arestați, de multe ori închiși pe meserii, tocmai ca să muncească pe gratis la cladire... În schimb, pe lângă Gavrilă care a strâns o avere de nabab, s-au îmbogățit toate liftele din jurul lui. Am însemnat deja aci pe unii din acești sperțari. Azi mi se vorbește de unul Eustațiu Constantinescu, *sub*-șef la Circulație, mofluz până ieri, care și-a măritat acum fata și i-a dat 2 milioane zestre, o casa și un automobil — plus că mai întreține alt copil în Anglia „la educație" și că trăiește ca un boier...

---

28 ianuarie. Chestiunea cu petrolul se complică. Anglia a oprit, pe ziua de ieri, expedițiile de armament și de materii prime destinate României. E probabil că Franța va face la fel. Pare că anglo-francezii ar mai admite să livrăm Germaniei ce ne-am angajat să-i livrăm prin convenția din primăvara 1939 — dar nu mai mult. Ceea ce a înfuriat pe englezi sunt trei lucruri: 1) neaprobarea contractelor de cumpărare pe termen de un an[1] încheiate cu societățile petrolifere cu capital englez; 2) înființarea Comisariatului Petrolul cu drept de control asupra determinării producției, comprimată dinadins în societățile sub influența Londrei și 3) anularea acțiunilor depuse la Londra de fabrica Zbroiovska (din Brünn).

În ce privește această afacere, Sir Reginald Hoare a trimis chiar un raport foarte dur în care conchidea *că beneficiile acestei escrocherii* au fost împărțite între Rege, Urdăreanu și „Reșița" (citește Malaxa). Raportul a fost trimis în urma unei vizite făcute la Palat de către ambasadorul Franței, Thierry, care a făcut pe Urdăreanu atent asupra faptului

[1] Anglia a încheiat un contract cu „Astra" pentru cum-părarea întregii producții pe 1940 și cu „Steaua Română" pentru jumătate producția — contracte foarte avantajoase și pentru societăți.

că primul ministru Tătărescu își dăduse cuvântul de onoare că drepturile Franței și Angliei vor fi respectate și că anularea acțiunilor nu se va face. Urdăreanu ar fi răspuns: „Dl Tătărescu nu avea calitatea, ca prim-ministru, să-și dea cuvântul de onoare într-o afacere care nu-l privea!“ Doamne, Doamne, din ce am scăpat!

Toată Europa nu se ocupă decât de noi, la radio, prin gazete, cum poate. La Berlin suntem natural susținuți și presa germană se indignează împotriva presiunii pe care o exercită Anglia asupra noastră. Cercurile conducătoare ale Reichului aprobă înființarea Comisariatului Petrolului și au tactul să declare că această înființare e o măsură de ordin intern, pentru asigurarea unei mai bune distribuții a derivatelor petrolifere pe teritoriul românesc, și nu privește exportul. De altminteri, adaugă nemții, România va înființa în același scop de distribuire mai rațională și un comisariat al metalurgiei și altul al textilelor...

Această bunăvoință față de noi nu împiedică Germania să se dea împotriva neutrilor în general și să-i amenințe cu fulgerele ei, fiindcă — zicea ea — țările neutre nu respectă principiile neutralității. Principalul reproș pe care Reichul îl face neutrilor, e că nu au protestat împotriva blocus-ului Germaniei și că au mers la Societatea Națiunilor. Cine mai participă la adunările S.D.N.-ului, afirmă presa Reichului, se alătură în fapt de inamicii Germaniei... Aceste amenințări împotriva neutrilor nu constituie decât o atitudine simetrică față de violentele ieșiri ale lui Churchill și ale presei engleze împotriva celor care ajută Germania (am primit și noi, mai ales noi, porția noastră).

Churchill a ținut un al doilea discurs, la Manchester, oficial, dar de data asta nu s-a ocupat de neutrii și s-a mulțumit să îmbărbăteze pe englezi, să le arate că, cu toate pagubele suferite, Anglia rămâne stăpâna mărilor, și să-i asigure de izbânda finală...

Gheron Netta a fost numit comisar general al Petrolului. Banca Națională pretutindeni, căci Gheron Netta, deși secretar general (unul din 4) la Economia Națională, e omul Băncii și al lui Mitiță.

În ultima vreme s-au încercat apropieri între Guvern și foștii național-țărăniști rămași în afara de FRN Primul contact l-a avut Ghelmegeanu cu d-rul Lupu, dar rezultatul a fost nul, căci Ghelmegeanu a început prin a reproșa violent lui Lupu atitudinea țărăniștilor de la schimbarea regimului și până azi. Lupu s-a enervat, a declarat că nu venise să i se facă un proces, ci ca să caute o platformă de apropiere și

a plecat, fără să mai discute nimic. O altă întrevedere a avut-o Urdăreanu cu Mihalache — ministrul Palatului a încercat să demonstreze d-lui Cămaşă cu bibiluri că noua organizare a FRN-ului permitea o apropiere a foştilor ţărănişti de Front. Şi a pledat în sensul unei concentrări a tuturor forţelor politice în jurul Regelui. Mihalache a găsit reformele FRN-ului insuficiente şi argumentele favoritului slabe — şi a rămas la părere, dar fără violenţă.

După întrevederea sa cu Ghelmegeanu, d-rul Lupu a făcut o propunere Guvernului. Senatorii de drept naţional-ţărănişti să fie lăsaţi să vină la Senat fără uniformă şi ei se obligă să citească o declaraţie prin care ar aproba politica externă a Regelui şi s-ar declara gata, în caz de pericol, să dea tot concursul lor Coroanei. În ce priveşte chesiunea uniformei, argumentul lui Lupu e că Regele nu s-a pronunţat încă asupra acestei afaceri şi poate să o facă acum (se înşeală, Regele s-a pronunţat, promulgând Legea electorală) — iar Senatul nu-şi poate face din ea o chestiune de amor propriu, fiindcă n-a luat el iniţiativa hotărârii de excludere, ci n-a făcut decât să aplice o lege pe care n-a votat-o.

Propunerea lui Lupu a fost înaintată Regelui, care nu s-a pronunţat încă. Cred exclus însă ca Regele să intre în vederile lui Lupu...

De altminteri ţărăniştii sunt departe de a cânta la fel. Mihalache şi Madgearu s-au îmblânzit mult şi nu mai urmează pe Maniu decât „à contre-coeur“. Lupu, hărţuit de datorii şi de nevoi, ar voi o apropiere cât mai grabnică de Guvern şi de... buget. Cu prilejul serbării de la 24 Ianuarie, Maniu hotărâse că nici unul din decoraţii partidului să nu meargă la Palat, în semn de protestare pentru deţinerea lui Leucuţia şi Ilie Lazăr, amândoi decoraţi cu Ordinul Ferdinand — şi totuşi doctorul Lupu şi mulţi alţii au fost...

Deşi nu s-au sfârşit — tot vin valuri noi de ruşi — luptele de pe frontul finlandez, la Nord de Ladoga, au slăbit mult. Sovieticii par descurajaţi şi epuizaţi... Finlandezii le-au luat în ultimele lupte peste 100 de care de asalt şi material mult, de tot felul.

Guvernul, transportat la Chişinău, a fericit ieri Basarabia. Au venit toate lichelele regimului şi fiecare a cerut, în numele Basarabiei şi al Moldovei, câte un ghelir. Aşa de pildă, Nicu Carp a ajuns şi el sfetnic al Guvernului, a cerut să se autorizeze tăierea pădurilor peste „posibilităţile“ legale, ca să nu ducă populaţia lipsa combustibilului, în realitate ca să-şi vândă el lemnele de la Ţibăneşti... Şi aşa fiecare.

Din fericire Guţă a avut o frază lapidară: „Azi Prutul nu mai desparte, azi Prutul uneşte..." O reproduc toate ziarele. Încât costisitoarea călătorie tot a fost cu folos...

———

29 ianuarie. Vâlva în jurul petrolului românesc continuă în străinătate. Poate că explicaţiile noastre să fi liniştit Guvernele, dar gazetele şi posturile de radio se arată încă foarte îngrijorate de soarta noastră. Situaţia n-ar fi poate atât de grea pentru noi dacă n-ar fi cele 800 tunuri antiaeriene pe care ni le propun nemţii în schimbul unei sporiri a cotei de petrol...

După ziarele elveţiene şi informaţiile italiene, Germania ar fi renunţat pentru moment la petrolul rusesc, inaccesibil şi s-ar fi aruncat cu toată furia asupra petrolului din Galiţia şi din România.

Din comunicările posturilor străine de radio ar rezulta că în alegerile care au avut loc acum în Rusia pentru sovietele muncitoreşti, comuniştii ar fi fost înfrânţi mai pretutindeni, mai ales la Moscova. Candidaţii independenţi ar fi avut mai multe voturi. Dar candidaţii independenţi, nu sunt şi ei tot comunişti?

În ziarele româneşti n-a apărut nimic despre aceste alegeri.

———

Iarna aceasta s-a lăsat pretutindeni cu un frig teribil. De mult n-a fost o iarnă atât de grea. Nu mai vorbesc de Finlanda, unde oamenii, adică ruşii, se găsesc îngheţaţi şi înfipţi în zăpadă ca stâlpii, dar în Anglia termometrul a căzut pe alocuri până la –28° şi Tamisa a îngheţat. Asemenea lucruri nu s-au mai văzut de la 1814...

În Danemarca, frigul a pricinuit adevărate dezastre şi aproape în toate ţările Europei a tulburat adânc transporturile şi aprovizionările...

———

Presa germană şi cea filo-germană din ţările vecine afirmă din nou că Reichul păstrează o atitudine de perfectă neutralitate faţă de conflictul ruso-finlandez. Convenţia de chearing dintre Germania şi Finlanda care expirase zilele acestea a fost prelungită: cea mai bună dovadă a bunelor raporturi dintre cele două ţări.

Aceste informaţii se dau ca răspuns la ştirile împrăştiate de posturile de radio ruseşti, după care Germania ar fi ajutat Rusia împotriva Finlandei... Cine minte?

———

Svetcovici, primul ministru iugoslav şi ministrul său de Finanţe Giuteci era să fie striviţi într-un accident de cale ferată pe când se înapoiau de la Zagreb la Belgrad. Trenul lor s-a ciocnit cu un tren de marfă, în staţia Ruma. Amândoi miniştrii au scăpat cu uşoare contuzii.

———

Vladimir Mavrocordat vine din Italia unde a luat contact cu multă lume, în diferite oraşe. Impresiile lui:

1) Nimeni nu vrea război; 2) Dacă totuşi Italia ar trebui să intre în luptă, nimeni nu vrea împotriva Franţei. Germania e urâtă pretutindeni, mai ales în armată. Volpi a mărturisit lui Mavrocordat că lumea afacerilor e încântată fiindcă Franţa şi Anglia au făcut şi fac multe comenzi în uzinele italiene, care pot astfel să-şi procure materii prime şi să câştige mult. Tot Volpi a mai spus lui Mavrocordat să n-avem nici o grijă de unguri, căci nu-i lasă Ducele să ne facă o boroboaţă. Toate forţele Italiei sunt îndreptate împotriva comunismului, care din nenorocire — pretinde Volpi — face progrese în Iugoslavia unde lucrurile de altminteri nu merg deloc. Mavrocordat a avut impresia că în cazul unei descompuneri a Iugoslaviei, Italia s-ar împăca destul de bine cu Dalmaţia...

———

Holul de la Athénée Palace s-a transformat între orele 5 şi 7 în club politic. Acolo mişuna toţi răsuflaţii politici de ieri, împarte dreptate şi urlă doctorul Lupu, împuşcă câţiva franci „prietenii" de pe vremea ghelirurilor de partid rămaşi desculţi. Căci la Athénée Palace — şi nu numai între orele 5 şi 7, ci toată ziua — e şi bursă de afaceri. Acolo, la bar, pun nemţii la cale toate afacerile lor... Zilele trecute a fost chef mare, s-au împărţit păhărele la toţi galoşarii ligniţi, în semn de bucurie „că se terminase" cu afacerea floarea soarelui, adică a unei societăţi[1] (Solagra — Societate anonimă română) pentru exploatarea oleaginoasei cu acelaşi nume constituită pe modelul Societăţii „Soja". Omul influent pe lângă „maherii" nemţi e Ştefan Tătărescu, „der Herr Bruder", cum îl numesc teutonii...

———

30 ianuarie. Cu privire la incidentul anglo-român referitor la anularea acţiunilor româneşti sindicate şi depuse de *Zbroiowska* la Londra, am primit ieri informaţii suplimentare din izvor sigur.

După ce Sir Reginald Hoare a depus protestul său la Afacerile Străine, l-a chemat Urdăreanu la telefon „să-i explice". Se vede că Urdă-

reanu nu cunoaşte părerea oamenilor cinstiţi asupra „celor care explică" şi pe care Nicu Filipescu socotea nimerit să-i trimită în *p.m.* Dar abia începuse Urdăreanu să explice şi Hoare l-a întrerupt cu cuvintele: „Eu sunt ministrul Angliei, eu am cerut explicaţii Guvernului responsabil al României, al cărui răspuns îl aştept, şi n-am nevoie de explicaţii suplimentare din partea unui Domn..." şi i-a închis telefonul.

Se zice că Urdăreanu e fiert şi că toată banda e foarte plictisită de turnura pe care a luat-o afacerea Auschnit. Mai ales cavalerul Jaretierei — care nu vrea să se strice cu englezii...

Lumea nu ştie ce să mai născocească, şi cel mai inverosimil zvon se răspândeşte cu iuţeala fulgerului. Astfel, nu e om care să nu întrebe: E adevărat că se mai face o nouă expropriere? E adevărat că se ştampilează biletele de bancă ca să li se reducă valoarea? Bineînţeles că nimeni nu se gândeşti nici la una nici la alta. În fine, Guvernul s-a hotărât să publice comunicate de categorică dezminţire.

Între Japonia şi Anglia sunt tratative în curs şi se pare că se vor sfârşi printr-o înţelegere. Bunăvoinţă e şi de o parte şi de alta.

Şi în Anglia se cere un minister al Coordonării Economice...

Daladier a ţinut ieri-seară la radio o bună cuvântare. Are incontestabil darul clarităţii în expunere şi vorbeşte cu mult bun simţ, fără să cadă niciodată în patos şi în exagerări de ordin sentimental sau politic. La adresa neutrilor şi a petrolului românesc — nimic.

Procesul Auschnit la Tribunal a fost sorocit pe ziua de 16 februarie.

Procesul intentat de Ion Mihalache Senatului (chestiunea uniformei) a fost amânat. La sfârşitul lui februarie se judecă la Casaţie recursul lui Maniu, care nu vrea să poarte nici el uniformă, dar nici să depună jurământul cerut de lege.

Din informaţii primite de la Londra rezultă că Anglia ar declara imediat război Rusiei, dacă Suedia l-ar declara în prealabil. Dacă ruşii ne-ar ataca pe noi, atitudinea Americii ar depinde de atitudinea Turciei.

Deşi ungurii cheltuiesc nebuneşte pentru propaganda lor, pare că simpatiile englezilor pentru dânştii au scăzut mult. Corespondentul meu recunoaşte că Tilea se agită mult şi că ar fi reuşit să creeze o atmosferă bună pentru România în lumea parlamentară...

———

31 ianuarie. Cu prilejul aniversării preluării puterii de către Partidul Naţional Socialist, Hitler a urlat aseară aproape două ceasuri la „Sport Palast" în Berlin. Tot alea şi tot alea, dar spuse cu multă vervă şi cu o incontestabilă putere de sugestie. A făcut istoricul înfăptuirilor naziste, apoi trecând la război, a declarat cum cauza izbucnirii lui e faptul că Anglia şi Franţa cu o populaţie ceva mai mare de 40 milioane fiecare poseda cea dintâi 40 milioane kilometri pătraţi, cea de a doua 9 milioane — pe când Germania cu 80 milioane locuitori posedă numai 600 000. A recunoscut prin urmare implicit că Germania a dezlănţit războiul... Hitler a mai declarat, referindu-se la inactivitatea de pe frontul de Vest, că Comandamentul german ştie cât s-a înmulţit şi cât s-a perfecţionat înarmarea franco-engleză în aceste 5 luni iniţiale de linişte ale războiului, dar că francezii şi englezii nu ştiu cu cât s-a mărit în acelaşi timp potenţialul german... El, Hitler, poate afirma în faţa poporului că ce s-a făcut în 7 ani nu e nimic pe lângă ce s-a pus la punct şi s-a desăvârşit în aceste 5 luni... (ovaţii, delir etc.).

Discursul lui Hitler neconţinând nimic nou care sa poată influenţa asupra mersului războiului, n-a făcut nici o impresie, nici la Paris, nici la Londra. Şi probabil nici aiurea...

———

Radu Irimescu sosit din America vine sa ne vada. A făcut călătoria cu pachebotul italian „Rex", New-York–Neapoli (8 zile). La Gibraltar au fost opriţi de englezi şi invitaţi să intre în port unde „Rex" a fost reţinut 8 ore. Toată lumea a fost perchiziţionată şi toată corespondenţa ridicată spre a fi cenzurată şi reexpediată mai departe pe cale de uscat — chiar corespondenţa pentru Italia. Pentru ca italienii să se supună fără urlete şi protestări la asemenea vexaţiuni incompatibile cu legile internaţionale, e că sunt bine plătiţi sau răsplătiţi de Anglia...

Statele Unite, de pildă, nu primesc acest control şi după protestarea pe care au adresat-o Angliei, negocierile merg greu şi nu se ştie încă cum se vor sfârşi.

Irimescu povesteşte totuşi că în Statele Unite unanimitatea opiniei publice este pentru anglo-francezi şi pentru ajutorarea lor. Nimeni nu vrea însă ca Statele Unite să fie atrase în război — nimeni afară de

Roosevelt, care ar fi câştigat pentru o intervenţie, dar, deşi după Constituţie hotărăşte el de pace şi de război, nu poate să facă nimic împotriva opiniei publice. Înainte de război, Bullit, ambasadorul american la Paris, ţinând seamă numai de ideile şi de părerea lui Roosevelt a mers cam departe şi a împins cât a putut Franţa şi Anglia în conflict „Acum trebuie o decantare". Ajutor cât de mult, dar numai atât şi încă şi ăsta „dat cu bani gheaţă".

Americanii erau pozitiv informaţi, spune ministrul nostru, că ruşii, dacă ar fi terminat în câteva zile cu Finlanda, s-ar fi îndreptat înspre noi, nu numai pentru Basarabia, dar ca să treacă peste noi până la Strâmtori. Că în acest scop s-ar fi înţeles cu Germania să ocupe Ţara românească până la Carpaţi... Rezistenţa finlandeză ne-a scăpat. Ne-a scăpat şi fiindcă s-au răsturnat complect lucrurile. De unde până acum o lună dictau ruşii — dictează acum nemţii. Şi e cu totul altceva...

———

Tratativele dintre Anglia şi Japonia s-au încurcat iarăşi. Japonezii cer, ca cei 21 de germani ridicaţi de pe vasul „Asama Maru" să fie predaţi autorităţilor nipone. Englezii până acum refuză... Iar chestiunea de prestigiu, de o parte şi de cealaltă...

———

Câteva cifre pentru lămurirea potenţialului Angliei şi Franţei cu privire la cheltuielile de război:

La Banca Angliei şi la a Franţei sunt 5 milioane de kilograme de aur, cu alte cuvinte aur în valoare de 5 miliarde 600 de milioane dolari; totalul plasamentelor engleze în străinătate se urcă la alte 3 miliarde dolari, în titluri care aduc un venit de circa 200 milioane livre (jumătate din aceste plasamente sunt în Statele Unite ale Americii) — adică cam 200 miliarde lei!

După cum se vede creditul Angliei în străinătate şi mai ales în Statele Unite e încă solid!

———

Finlanda continuă să reziste eroic. Toate atacurile ruseşti continuă să fie respinse. Dar câtă vreme va mai putea rezista această mână de oameni?

———

La recepţia de la 24 Ianuarie, Regele a primit foarte bine pe Lupu. Apropiindu-se de el i-a spus: „Ce mină bună ai, Doctore!" — „Şi răul

foloseşte la ceva (Tot răul e spre bine) — i-a răspuns Lupu — de când sunt şomer am vreme să mă odihnesc şi-mi merge mai bine..." — „Dar de ce eşti şomer?" — Păi ce să fac, să vin în Front?" — „Desigur" — „Nu se poate Sire, fiindcă sunt democrat. Şi apoi, aşa ca democrat mai fac eu cât fac, dar în Front m-aş demonetiza, ca Vaida, care nu mai are nici 100 de oameni cu el!" Regele a râs. D-rul Lupu i-a spus mai departe că-l iubeşte. „Ştiu..." a punctat Regele. Continuând, doctorul a complimentat pe Suveran pentru politica externă pe care o face şi împotriva căreia nu e nimic de zis. Dar această politică nu s-ar potrivi cu cea internă, căci Anglia şi Franţa nu admit regimurile totalitare. „Dar n-avem regim totalitar în România", a întrerupt Regele. Lupu a pretins că nu putea explica în două minute punctul său de vedere şi a întrebat pe Rege dacă i-ar acorda o audienţă. „Cere-o..." a răspuns Regele.

———

1 februarie. Prinţul Stahremberg, fostul vicecancelar şi agitator naţionalist austriac şi comandant al Heimwehrului, a fost primit în armata franceză cu gradul de locotenent.

———

Senatul din Washington studiază propunerea Guvernului de a înfiinţa embargo-ul asupra mărfurilor destinate Japoniei, ca răspuns la atitudinea neamicală a Comandamentelor militare japoneze faţă de interesele americane în China şi a insuficienţei măsurilor de îndreptare din partea Guvernului din Tokio.

Comisia afacerilor străine mai studiază, pe lângă acest proiect, şi concretizarea măsurilor de ajutor pe care Guvernul Statelor Unite vrea să le ia în favoarea Finlandei.

———

Abia ieri au început să sosească ziarele franceze cu chesiunea petrolului românesc. Ocupăm în toate foile locul de onoare şi înfiinţarea Comisariatului General al Petrolului a făcut mai multă vâlvă decât merită. În ziarele noastre de azi, ministrul Economiei Naţionale încearcă să pună lucrurile la punct. Spune şi el ce poate...

Dar ce să spună? E Comisariatul creat ca să împiedice pe anglo-francezi din societăţile mari să saboteze producţia? Are el ca altă menire decât să asigure îndeplinirea angajamentelor cu Germania şi să împiedice monopolizarea producţiei de către Anglia? E păcat că englezii şi francezii nu pricep *că nu putem face altfel pentru moment.*

———

Dinu Arion vine să-mi spună că e pozitiv informat *că din ordin de Sus*, s-a procedat la o anchetă asupra averii lui Malaxa; că cu această anchetă a fost însărcinat Mecu, omul Băncii Naţionale, actualmente unul din secretarii generali ai Ministerului Economiei Naţionale. Arion pretinde că nu-mi poate lămuri izvorul informaţiei sale, dar că e un izvor de toată încrederea... Ştiind ce ştiu despre raporturile Regelui cu Malaxa, nu pot crede un minut în exactitatea informaţiei — o notez totuşi fiindcă cu Regele nostru te poţi aştepta la toate. Cine ar fi putut presupune acum un an încă, că Auschnit va ajunge unde e... Ar zice cineva că Regele îi umple pe rând, pe toţi, ca să-i stoarcă apoi mai bine... Poate că o face în interesul obştesc şi că va sfârşi prin a vărsa milioanele stoarse în tezaurul public, sub o formă oarecare...

———

2 februarie. Înainte de a pleca la Belgrad, amicul Saracioglu a dat un interviu prin care lămureşte că Turcia nu e neutră, ci numai nebeligerantă (formula italiană). Acest interviu a încurcat grozav pe junele Gafencu care va prezida întrunirea Înţelegerii Balcanice de la Belgrad (e anul României) şi îşi pregătesc, cu picioarele în apă caldă, un discurs de deschidere pe tema neutralităţii Statelor Balcanice, până dincolo de neutralitate! Dar nu numai că s-a dus dracului discursul, dar s-au mai încurcat şi muzicile, aşa încât de ieri domneşte teama că la Belgrad va ieşi o cacofonie...

Interviul buclucaş al lui Sarcioglu n-a fost publicat în nici o gazetă românească. De ce?

———

Radian a venit să mă vadă din partea lui Vaida şi a lui Tătărescu. Amândoi se bat pe locuri la FRN şi fiecare ar vrea să poata opună celuilalt, din când în când, câte un candidat de-al meu — Vaida ca să scadă numărul liberalilor, Tătărescu pe al vaidiştilor! Cu ce se ocupă caraghioşii ăştia! „De ce nu propune Conu Costică", „Conu Costică *«s 'en font»"* — dar ca să le fac plăcere am autorizat pe Radian să propună şi să susţină în numele meu pe cine o vrea, unde o vrea...

———

De la cuconetul nostru:

Tânarul Constantin Djuvara a fost prezentat zilele trecute într-un salon al Principesei Woroniecka, ex Adina Take Ionescu. Înfumurată şi proastă cum e a început să îngâne: „Dju, Dji, Dje... cum aţi spus?"— „Dju-va-ra, a apăsat tânărul, care se vede că e deştept căci a adaugat:

„Dar dumneavoastră Doamnă, nu sunteţi Prinţesa Mavrocordat?"* — „O! De ce?"— „Fiindcă sunteţi tot atât de spirituală ca dânsa!"[1]

Ieri-dimineaţă au fost resimţite trei cutremure la Bucureşti, al căror epicentru a fost calculat la o distanţă de circa 700 kilometri. Să fi fost în Anatolia sau în Grecia?

După Rosenberg, care se ocupa cu afacerile băneşti ale propagandei habsburgice în Austria, a murit acum şi baronul Wiesner, şeful politic al legitimiştilor din fosta Monarhie dunăreană...

În chestiunea petrolului anglo-francezii s-au mai calmat. Presa germană ne susţine „tematic". Cum e mai rău...

---

3 februarie. Luat aseară masa la Legaţia Germaniei şi stat mult de vorbă cu Fabricius care mi-a povestit despre conversaţiile sale de la Berlin, unde a fost chemat de curând împreună cu reprezentanţii Germaniei în Balcani, la o conferinţă. Din cele discutate la Berlin rezultă o atitudine a Germaniei foarte interesantă pentru noi. Germania începe să-şi dea seama că Rusia nu e o afacere pentru dânsa. A semnat în august trecut tratatul de la Moscova mai ales ca să împiedice pe anglo-francezi să semneze dânşii unul, dar şi în nădejdea de a avea în Rusia un izvor nesecabil de materii alimentare şi de materii prime. Or, în această din urmă privinţă, deziluzia este complectă. Sabotarea transporturilor româno-germane în Galiţia, în ultima vreme a dovedit de ce sunt capabili muscalii. Chiar dacă Germania ar organiza — şi i-ar trebui minimum doi ani pentru aceasta — producţia şi transporturile în Rusia, nu e deloc sigur că Moscova să nu-i închidă graniţa tocmai când îi vor fi nevoile mai mari. Germania îşi mai dă seama că o legătură prea strânsă cu Rusia, i-ar atrage antipatia lumii întregi, mai ales de când au început luptele cu Finlanda.

Pentru toate aceste motive, Germania a revenit la vechea ei politică de a nu permite Rusiei să se întindă prea mult şi de a ne ajuta pe noi, care putem să-i procurăm — şi îi procurăm — o aprovizionare mult mai sigură.

---

[1] E vorba de Jeana Mavrocordat, născută Popp — o gâscă bine cunoscută ca atare.

În consecință, s-ar fi hotărât la Berlin să nu se îngăduie nici un atac Rusiei împotriva noastră. Căci acum nemții vorbesc rușilor de sus. Dar nu numai atât: Germania vrea *să ne dea nouă siguranța că nu vom fi atacați*, ca să ne permită să desconcentrăm contingentele noastre și să le lăsăm la muncă *pentru obținerea unui maximum de producție*. Fabricius pretinde că se caută formele. Germania nu ne poate garanta pe față împotriva Rusiei cu care e aliată și caută o formulă de garanție comună a granițelor noastre în care ar intra și Rusia și Italia.

Interesant e că pentru prima dată mi-a repetat de trei-patru ori: „n-aveți nici o grijă de Rusia, nu veți fi atacați!" După Fabricius, m-au luat pe rând în primire Neubacher și Schmidt (Herman Göring Werke) și amândoi mi-au vorbit la fel...

Berlinul a răspândit o știre pe care ar avea-o din Suedia și anume că Aliații ar trimite în ajutorul finlandezilor o armată de 100 000 polonezi... Chiar Berlinul socotește că numărul e exagerat, dar se ridică cu violență împotriva principiului și declară că, dacă Aliații trimit trupe în Finlanda ca să creeze un nou front în nordul Europei, vor lua și germanii — rămași până acum neutri în conflictul ruso-finlandez — măsurile necesare ... Să nu fie la mijloc o înscenare care să pregătească tocmai o intervenție germană în Finlanda?

Joia trecută s-a dezlănțuit în Carelia o ofensivă rusească de o violență ce a întrecut pe toate câte s-au desfășurat până acum. Se pare că noul general rus, Stern, a inaugurat o nouă metodă de atac, mult mai inteligentă. Totuși ofensiva a dat greș, și finlandezii au respins toate atacurile pricinuind mari pierderi rușilor...

Conferința Înțelegerii Balcanice a început ieri la Belgrad. Animație mare. Audiențe succesive la Prințul-Regent Paul. Mese. Din cât se spune și se telegrafiază, pare că sunt toți de acord și solidari... Să așteptăm sfârșitul ca să ne bucurăm.

Ce se întâmplă cu *împrumutul înzestrării* e un adevărat scandal. Agenții fiscali merg din prăvălie în prăvălie, din casă în casă și amenință oamenii silindu-i să subscrie cât au și cât n-au. La mahala, oamenii sunt porniți pe bătaie... Așa e când dai treburile pe mâinile proștilor...

În Statele Unite, în vederea alegerii prezidențiale — fixată pentru toamna viitoare — toți candidații posibili se leapădă unul după altul de orice intenție, cât de depărtată, de intervenire în război. Azi a fost rândul lui Hoover, ale cărui declarații au fost înregistrate de presa lumii întregi...

Duminică, 4 februarie. Ieri-dimineață am avut vizita lui Gavrilă Marinescu, înapoiat din străinătate. Gavrilă este acum omul meu, mă iubește (amor subit, ca guturaiul), o spune la toată lumea. A părăsit Guvernul odată cu mine, a plecat cu oamenii cinstiți, căci nu putea sta cu pungașii — zice el. Din voiaj mi-a trimis cărți poștale cu câteva linii — călduroase, dar puține, căci nu se putea altfel. Acum vine să-mi istorisească, el...

„Domnule Consilier Regal" — începe amicul Gavrila — „v-a mâncat și îndrăznesc să zic, ne-a mâncat Urdăreanu căci totul în țara asta se învârtește în jurul p...i lui Urdareanu și p-z...i Duduei[1]. Ea e nebuna dupa el, și i-a făcut toată cariera. Într-o zi în care băuse un pahar prea mult, mi-a marturisit, mie, că nimeni n-o regulează ca Urdăreanu. Noaptea, când se culcă Regele cu ea, părăsește patul și se duce la Urdareanu... E ca o cățea după el... Nu știu dacă Regele știe; poate nu știe, sau se face că nu știe — poate știe, și fac chiar figuri în trei... sunt toți atât de depravați încât sunt în stare de orice. Regele nu există, e un slab; când nu face ceva ce au hotărât ei doi, Duduia strigă la el și-l înjura de a se aude de afară; Regele surâde, îi sarută mâna și îi spune: Iarta-mă, maică!

Daca ea e o curvă fără rușine, el, Urdăreanu e un pește fara obraz, dar deștept și mincinos. A uitat de unde a ieșit magarul, parcă-l vad și acum ofițeraș pudrat la ușa mea, ciupind un sutar de aici, un sutar de colea. I-am dat și eu, i-am dat pe la Automobil Club unde făcea pe samsarul lui Collin.... Tot ăla e, numai puțină spoială peste murdăria de ieri. Bine i-a spus Kerciu la Eforie: Mă, cum te zgârie puțin cineva, da de solzi... Pește, pește, domnule Consilier Regal — dar pește arțagos. Când s-a amorezat Duduia de Kerciu și Urdareanu a fost dat afara, s-a dus la Paris și acolo a spus lui Grigore Filipescu ca a plecat de la Palat de dezgust, fiindca nu mai putea sa vadă imoralitatea din jurul lui! El, care fura cu lingura mare și coțăia zi și noapte pe Duduia! Filipescu l-a întrebat: îmi vorbești numai mie confidențial, sau ca să se știe? Iar el,

---

[1] Reproduc cuvintele lui Gavrila în toata trivialitatea lor — caci în materie de documentare trebuie să fim exacți.

scârba, a declarat că n-are nimic de ascuns... şi atunci Filipescu a umplut redacţiile gazetelor cu destăinuirile porcului...

N-a trecut anul şi s-a împăcat cu Duduia, care l-a adus iar la Palat căci nu se poate lipsi de p..a lui — şi l-a adus cu galoane mai multe şi mai obraznic. Cu Duduia l-a împăcat... Auschnit! Cum s-a stricat căruţul, nu ştiu nici eu, dar e la mijloc o porcărie de alcov. Ştiu că odată Urdăreanu a dat la Auschnit peste o străină, care i-a plăcut şi a ademenit-o la el acasă. Lupeasca care stă peste drum a aflat şi s-a dus ca o furie noaptea peste ei! Străina — i-am uitat numele — a fugit în cămaşă, cu părul vâlvoi şi a dus-o poliţia la hotel! Domnule ministru, ăştia sunt saltimbanci (sic) sunt în stare de orice când îi apucă... Să fie asta? Să fie că i-a fost Duduii teamă de d-na Auschnit, căci plăcuse Regelui (s-a vorbit şi despre asta), să mai fie altceva? În tot cazul mai este Malaxa. Malaxa e întotdeauna înţeles cu Duduia şi cu Urdăreanu cu care împarte câştigurile. Domnule ministru, când s-ar afla o dată lucrurile, nu mai scapă unul, nu mai scapă nici Regele — şi-mi pare rău. Oamenii care ştiu, au socotit: două miliarde a înghiţit Malaxa de la Stat în avansuri şi din două miliarde n-a investit decât 600 de milioane, restul s-a împărţit cum trebuia... Şi mă face pe mine pungaş! Eu care n-am nimic, săracu de mine! M-a înjurat Regele că am cumpărat trei mânji pe când eram ministru al Ordinii Publice! Vai de cele 13 milioane de fonduri secrete, a căror cheltuială lunară era angajată şi justificată până la un franc! Să vă spun cu cum a fost cu caii: a venit Moruzi la mine, generalul, şi mi-a spus: «Mă Gavrilă, ai făcut treabă pe unde ai fost, ai pus sporturile atletice pe cale bună, vino şi la noi că nu merge; eu sunt bolnav, să fii succesorul meu!» Şi mi-a propus să cumpăr mânjii că nu e nevoie să-i plătesc numaidecât. M-am lăsat ademenit, căci îmi place să muncesc şi am cumpărat mânjii pe datorie. Ştiţi cine mi-a plătit? Mi-a plătit Kupferberg (parcă aşa i-a zis), proprietarul fabricii de ciorapi «Adesgo», pe care-l ajutasem la naturalizare (pe gratis?) şi care nu ştia cum să-mi manifeste recunoştinţa lui... Eu să fur, domnule ministru? Am luat, am pus taxe, am încasat amenzi, am cerut, am cerşit — dar ca să fac din Poliţie ce am făcut. Întrebaţi oamenii: când m-am dus la Auschnit să-i cer o reducţie pentru calorifer (8 milioane!), Auschnit mi l-a dat gratis, dar mi-a spus: «Mă, Gavrilă, te ştiu nevoiaş, îţi dau caloriferul gratis dar ţi-l facturez şi tu încasezi factura»[1]. Am protestat şi m-am dus drept la Prefectură unde am lăudat în gura mare generozitatea lui Auschnit...

---

[1] Interesant. Uşă de biserică mai era şi Max Auschnit. Nu mă mai miră că a ajuns la secret, la Văcăreşti...

Dar să revin la Malaxa. Malaxa e duhul rău al Regelui; e foarte deştept, dar tot atât de fricos. De obicei Urdăreanu şi Duduia pregătesc pe Rege, şi când soseşte Malaxa, Regele îl întreabă: «Tu ce gândeşti?» Şi Malaxa aprobă natural totdeauna ce au spus cei doi maheri, care de fapt, în chestiunile de bani mai ales, sunt creaturile lui. Malaxa a găsit în pornirea Duduii şi a lui Urdăreanu (care n-a putut niciodată suferi pe Auschnit) un prilej bine venit să despoaie pe Max pe ieftin şi să-i ia acţiunile lui la „Reşiţa", căci la atât s-au gândit la început. Mai târziu Malaxa n-a fost pentru închiderea lui Auschnit, fiindcă e fricos şi s-a temut să nu i se întâmple şi lui odată tot aşa... Şi are să i se întâmple, să n-aibă el grijă!

Şi cum c...l Duduii e buricul României, şi cum afacerea Auschnit a devenit principala preocupare a celor trei fraţi de cruce — iată că afacerea Auschnit a mai devenit şi pivotul în jurul căruia se învârteşte întreaga politică românească...

Domnule ministru, nu ştiu de ce ai plecat de la Guvern, dar ştiu că Urdăreanu a fost încântat şi că a făcut tot ce a putut să te învrăjbească cu Regele... Nu era sigur de d-ta în afacerea Auschnit... De două, trei ori Regele m-a întrebat: ce spune Argetoianu de Auschnit? Şi am răspuns: ce sa spună, nu spune nimic... Pe mine m-au curăţat fiindcă nu sunt un porc ca ei şi n-am vrut să muşc dintr-un nenorocit care mi-a făcut numai bine, şi mie, şi Poliţiei...

M-au dat la o parte ca pe un câine, fără să ţină socoteala de toate serviciile câte le-am făcut acolo Sus, tuturor. M-au acuzat că am furat şi au pus pe incapabilul de Modreanu, un dobitoc, să mă controleze. Căci nu mai întrebuinţează decât proşti ca Modreanu sau oameni ieşiţi din dancinguri ca Dombrowski, şi cu ăştia au să se curețe, la rândul lor. Au pretins că mă amestec mai departe în Poliţie, şi m-au trimis în străinătate! În ce să mă amestec? În tărâţa lui Modreanu dat afară de la primăria din Timişoara, pentru că încurcase tot? Ei şi cinste! Îţi vine rău! *Ştiţi dumneavoastră că Armand Călinescu îşi dăduse demisia la 12 septembrie, fiindcă nu mai putea rezista presiunilor lui Urdăreanu şi lui Malaxa care puneau în fiecare zi un gheşeft la cale?* Au avut îndrăzneala să spună că trebuia să plec fiindcă o destindere era necesara şi eram eu, omul omorurilor din septembrie. Eu? Eu n-am făcut decât să execut ordinul Regelui. *Am primit ordin să curăţ până seara* şi pe asasinii lui Călinescu şi pe cei de la Râmnicu Sărat şi câte trei de judeţ. Am cerut răgaz, să mai pot lua oamenilor câte o declaraţie, să se mai poată alege printre cei vinovaţi. *S-a refuzat.* Au fost prefecţi care n-au avut culpabili de desemnat, căci toţi cei bănuiţi mai serios fuseseră concentraţi şi trimişi prin alte garnizoane, *şi au împuşcat inocenţi!* Vă

citez cazul de la Braşov, pe care l-am cunoscut... Domnule ministru, s-au omorât mulţi oameni degeaba, numai din cauza hienei de Urdăreanu care înnebunea pe Rege, de frică pentru pielea lui... care tot o să plesnească! De câte ori nu le-am spus, să stăm de vorbă cu oamenii, căci îi putem întoarce... N-au vrut; eu am ascultat de poruncă! M-au învinuit că tolerez în Poliție oameni care s-au îmbogăţit... Domnule ministru, *cu oameni care nu se îmbogățesc voiau ei să ucid fără sentință??"*

Îl ascultam, îl ascultam, îl ascultam — şi mă minunam cum Dumnezeu dăduse limbă unuia din complicii bandei care a pus stăpânire pe ţară şi o jupoaie..., căci nu e Gavrilă mai breaz ca Urdăreanu sau Malaxa. *Aceeaşi şleahtă*... Dar e plin de ură. Am impresia că o să i-o coacă lui Urdăreanu — dacă nu s-o împăca cu el...

Gavrilă, la plecare, mi-a cerut voie să mai vină.

E omul meu...

Nemţii au construit un nou tun uriaş, de două ori mai puternic ca „Berta cea mare" din timpul războiului trecut. „Berta cea mare" fusese numit astfel în cinstea d-nei Bertha Krupp; noul tun a fost botezat „Emmi cea mare", în cinstea graţioasei d-ne Emmi Göring... „Emmi cea mare" e lung de 36 de metri, trage obuze de 280 mm şi bate la 250 kilometri... Viteza iniţială a obuzului e de 1 800 metri pe secundă; ajuns în stratosferă parcurge 200 kilometri cu o iuţeală de 1 200 metri pe secundă, apoi cade aproape perpendicular, la o distanţă de 250 kilometri de punctul de plecare... Omul e o bestie — dacă poate inventa asemenea orori...

De la Belgrad, nimic important. Pare că asistăm la solemnele şi inutilele manifestări de pe vremuri ale Micii Înţelegeri defuncte... Ce spun sau nu spun reprezentanţii României, Iugoslaviei sau Greciei n-are nici o importanţă. Ce să spună: pace, solidaritate, rahat... Mai important e ce pot spune turcii, fiindcă au pe englezi şi pe francezi în spatele lor — dar turcul n-a vorbit încă... sau cel puţin nu ne-a sosit încă discursul sau. Natural, mese, recepţii, reclamă de presă — toate cu profuziune. Vax!

Englezul Ernest Bevin, secretarul Sindicatului Transporturilor din Marea Britanie a rostit un discurs şi a propus *fuziunea imperiilor englez şi francez!* La această nouă şi neaşteptată alcătuire politica s-ar putea lipi, după dl Bevin, şi Belgia, şi Olanda, şi chiar Italia. Iată Statele

Unite ale Europei schițate! Sindicatul Transporturilor engleze are un om de geniu în fruntea lui. Un om de geniu, dar restul oamenilor sunt proşti şi nu vor să asculte de el...

A murit, la Geneva, Henri Spies care trecea de cel mai talentat poet elvețian. Nu ştiu de ce noțiunile de poet şi de elvețian îmi par incompatibile...

Ziarele ilustrate reproduc o mitralieră rudimentară, suedeză găsită de ruşi pe câmpul de bătălie de la Poltava şi conservată până azi în Muzeul militar de la Leningrad. Hotărât, nimic nou sub soare...

Agenția DNB publică un comunicat prin care aduce la cunoştința publică că linia ferată Cernăuți–Lemberg care trece prin Galiția ocupată de ruşi, funcționează perfect, şi că sute de vagoane cu mărfuri sunt îndrumate zilnic din România în Germania, pe această cale. Comunicatul e menit să facă plăcere Sovietelor, de aceea nu se spune nici o vorbă despre însoțirea trenurilor de către militari germani...

Deputatul Saito a provocat mare scandal nu numai în Camera japoneză, dar şi în toată țara, punând chestiunile: când se va încheia pacea cu China? care sunt scopurile de război ale Japoniei? Opinia publică japoneză e atât de enervată încât aceste simple chestiuni au dezlănțuit furtună. Saito a fost exclus din partidul guvernamental şi va fi dat afară şi din Cameră... Dacă majoritatea e încă de partea războinicilor, trebuie să fie şi multă lume pentru pace, căci altfel simpla intervenție a lui Saito n-ar fi avut atâta răsunet. Sunt şi în Japonia multe lucruri putrede...

De pe zidurile Romei.

Se ştie că la Roma sunt trei animale scare: acvila legiunilor, lupoaica lui Romulus şi Remus şi gâştele Capitoliului.

Iată definiția lor:

Acvila e rapace,
Lupoaica e lacomă,
Gâsca e Starace"![1]

---

[1] Starace e secretarul general al Partidului Fascist.

5 februarie. S-a terminat şi conferinţa caraghioşilor de la Monte-Carlo — pardon de la Belgrad, şi au dat şi un comunicat. Prin comunicat, trag limbi în dreapta, trag limbi în stânga, îşi trag între ei, trag vecinilor — şi le trag şi în vânt. Interesant ar fi fost dacă cele 4 State ar fi proclamat: Suntem solidari, formăm un bloc, cine va ataca pe unul din noi ne va atace pe toţi şi vom răspunde toţi. Aşa da, era ceva. Nu numai că nu s-a spus nimic în acest sens, dar întreg comunicatul şi toate cuvântările nu sunt decât un imn înălţat păcii, ceea ce trebuie tradus aşa: nu ne atacaţi, pe fiecine din noi, căci se destramă imediat Înţelegerea noastră! Un neputincios, sau patru la un loc — tot o mâncare de peşte e. În comunicat nu se pomenesc cuvintele de *neutru* şi de *neutralitate* — probabil ca să-l poată semna şi turcul care din neutru a devnit „nebeligerant".

Discursul lui Sărăcăgioglu e scurt, dar suficient: Turcia rămâne credincioasă prietenilor ei şi vrea pacea cu toată lumea. Înţelegerea Balcanică a fost prelungita pe 7 ani — e şi asta un rezultat — şi viitoarea şedinţă a fost fixată la... februarie 1941!

Şnapanii presei, veniţi în număr la Belgrad şi bine plătiţi fac o gălăgie enormă în jurul acestei conferinţe cu rezultat nul şi o preamăresc în gazetele din toate ţările... Peste trei zile nimeni nu va mai vorbi de ea — decât Grègory (Gafencu), Nuşetei, seara în pat cu mâna pe mapamondă...

Ducele a dat instrucţiuni pentru expoziţia de la Roma care se va deschide în mai viitor. Ziarele italiene au primit însă ordin să scrie cum cuvintele pacifice rostite de Mussolini nu înseamna pentru Italia o neutralitate fără sfârşit... Italia reaminteşte cu acest prilej lumii întregi că nu e neutră, ci nebeligerantă — pentru moment! Alţi caraghioşi şi macaronarii mei!

---

6 februarie. O conferinţă ceva mai importantă ca cea de la Belgrad s-a întrunit la Paris: este a 5-a întrunire a Consiliului Suprem al Aliaţilor. Au participat primii miniştri, miniştrii de Externe, ai Aerului, Armatei, Aprovizionării etc. — dintr-o parte şi alta, precum şi generalii cu comandamente mai importante. S-au hotărât măsuri noi pentru asigurarea unei cât de strânse colaborări militare şi civile între cele două ţări beligerante.

Haimanalele presei continuă şi astăzi să zăpăcească lumea prin comentarii şi reportaje privitoare la băşinăria de la Belgrad. S-ar putea

crede că acolo s-a hotărât soarta lumii. Audiențele d-lui Gafenko, declarațiile d-lui Tzintzar, vânturile aromatice ale d-lui Metaxas, telegramele de mulțumire ale d-lui Sărăcăcioglu umplu coloane întregi. În *Universul* de azi-dimineață sunt și poze. Una reprezintă pe colonelul Grègory citind comunicatul în mijlocul gazetarilor cu capete de șalăi. Printre ei, placidă, fața de bou a lui Victor Cădere, lipită pe hârtie ca un timbru vechi moldovenesc — dar fără valoare.

Cu astfel de caraghioși să ieșim noi din încurcătură?

Se putea altfel? Linia de fortificații săpată la graniță a primit numele de „linia Regele Carol al II-lea"! Slugărnicia militarilor nu se putea lăsa mai prejos de a civililor...

După câte aflu, a avut unul o idee inteligentă (cine o fi ăla), ideea de a săpa un canal paralel cu frontiera ungurească, ca să oprească tancurile. S-au construit și bazine de alimentare. Nu știu dacă canalul acesta va opri vreun tanc, dar în tot cazul va servi pentru irigații și va apăra împotriva inundațiilor... „Tot răul e spre bine".

Stocul de aur al Statelor Unite se urcă actualmente la 18 miliarde dolari — adică două treimi din tot aurul din lume... Frumos drum a făcut în 3 veacuri această colonie de sclavi, de bandiți și de desculți — rebutul Europei aruncat cu dispreț peste mare...

Din Finlanda se anunță un nou mare succes: Divizia a 18-a rusească a fost nimicită, ca acum câtva timp a 44-a. Prada de război pare a fi de astă dată mai mică, dar efectul moral e enorm.

Se pare că și în aer, mica aviație finlandeză a paralizat cele 5 000 de avioane cu care sovieticii se laudă că ar fi pornit în război. Probabil că 5 000 sunt pe hârtie, „după moda rusească", dar că în realitate sunt mult mai puține. Până acum finlandezii au pierdut 15 avioane, dar au doborât vreo 300...

Victor Iamandi continuă să înjure pe Tătărescu în gura mare. Prietenii lui — are și el prieteni! — vestesc pretutindeni că Guvernul e pe ducă și că „vine" Iamandi. Date fiind legăturile de sânge pe care Iamandi le-a înnodat cu Coroana, lumea, proastă, crede. Tătărescu, care pretinde că Iamandi îi scade autoritatea (!!!) a reclamat la Palat... Urdă-

reanu a convocat pe delincvent și în numele Regelui i-a făcut aspre observații. „Pardon — a replicat Iamandi — întrucât privește înjurăturile, ele sunt justificate. Cum? Noi care am combătut Garda de Fier și am distrus-o cu riscul vieții noastre, să ne vedem izgoniți și înlocuiți tocmai prin domnul care prin incapacitatea lui i-a dat viață? E așa ceva de neînțeles, e așa ceva de monstruos, *încât numai mort am să tac!* Iar întrucât privește zvonurile despre venirea mea la putere, *nu eu le răspândesc*, le răspândește lumea, fiindcă lumea și zice: dacă l-au făcut pe Iamandi Consilier Regal, e că au vrut să-l pregătească pentru viitoarea șefie de Guvern — și cum actualul Guvern *nu poate să meargă,* lumea trage consecințele naturale..."

Se vede că Urdăreanu și-a zis că Iamandi a înnebunit și n-a mai insistat, *dar l-a rugat să plece în străinătate*, să lase pe Tătărescu în pace să fericească țara și pe Malaxa. „Dacă aveți bani de dat, plec, de ce nu?" a răspuns Iamandi și s-a dus să bea o țuică...

Coriolan Tătaru vine să-mi spună că lumea e foarte nemulțumită în Ardeal cu noua organizație a FRN-ului. Vaida caută să-și facă partid și nu vrea să numească în demnitățile Frontului decât pe partizanii săi, adică pe foștii. Tătărescu pe de altă parte caută să bage liberali, urâți de toată lumea. Mai e și fobia lui Vaida pentru tineret. „Generațiile de ieri" sunt singurele care contează pentru fratele Alexandru. Tineretul ardelean e pe punctul să se organizeze în afară de Front *și să aștepte omul care va libera țara de insuportabila gașcă care o stăpânește azi...* Ce să-i faci, fiecare după capul lui.

Miercuri, 7 februarie. Rușii continuă să atace și finlandezii continuă să respingă atacurile cu mari pierderi pentru sovietici. Luni, numai pe frontul de la Nord de Ladoga au pierdut 22 de tancuri. Ce e mai interesant, e că și în aer, unde până acum muscalii erau stăpâni, încep să domine finlandezii. O adevărată minune — dar cât va putea ține? Ca valurile mării bat în apărările finlandezilor valurile bestiilor, nesfârșite...

S-a zvonit zilele acestea despre o mediație germană. Zvonul a fost stârnit de chemarea ministrului Reichului în Finlanda, la Berlin. Știrea se dezmite însă, categoric, în cercurile politice germane...

Un deputat maghiar, Avajana (!?) a interpelat în Parlamentul unguresc asupra persecuției la care sunt supuși cei mai vechi locuitori din

Transilvania (adică ungurii!!!) din partea românilor... Drept răspuns, *Universul* publică *documente secrete* dinainte de 1914 din care reies nu numai persecuțiile puse la cale de unguri împotriva românilor, dar și — ceea ce este mai interesant — constatarea că în Ardeal populația românească e în covârșitoare majoritate... Actele publicate de *Universul* n-au fost până acum date în vileag și sunt de o mare importanță.

———

Deși informațiile publicate de nemți cu privire la stările din Indii trebuiesc socotite ca tendențioase, pare totuși că lucrurile nu stau tocmai bine în cea mai însemnată colonie engleză, căci Vice Regele, într-o lungă convorbire avută cu Gandhi a propus în numele Imperiului, pentru Indii, o Constituție prin care întreaga peninsulă ar fi ridicată la rangul de Dominion — Gandhi a refuzat, declarând că nu Anglia trebuie să hotărască asupra soartei Indiilor, ci Congresul...

Probabil că nu se va ajunge la nimic.

———

În Iran (fosta Persie) și în Afganistan se procedează la înarmări febrile. Atât la Teheran cât și la Kabul temerea de un posibil atac al rușilor, pornit spre Indii, e mare. Ambele țări se vor rândui de partea Angliei. Un atac rusesc este însă puțin probabil...

———

Masă mare oferită ieri la Athénée-Palace, de Ghigi, ministrul Italiei. O noutate (pentru mine): vermut alb. După masă, stat mult de vorba cu Tanriöer, ambasadorul turcesc. Mi-a confirmat că în cazul unui atac rusesc, Turcia va fi imediat alături de noi cu toate forțele sale. O declarație în acest sens, oficială, a fost făcută Guvernului românesc. Idiotul de Grègory (Tremarello) mi-a tăinuit-o. A uitat javra ceasurile grele în care venea la mine să-l îmbărbătez. Așa sunt lichelele: curte cât ești tare și mare — apoi spatele! Am să-l văd și pe ăsta cu botul în praf, cum m-a învrednicit Dumnezeu să-l văd și pe Titulescu, lichea și el, dar totuși de altă anvergură...

———

8 februarie. Germania favorizează agitația ucrainenilor în vederea constituirii unei Ucraine independente. Rușii, dupa ce au ocupat părțile rutene din Polonia, au arestat pe toți conducătorii politici ucraineni, pe câți au putut pune mâna. Cei care au scăpat, au fost adăpostiți în Galiția ocupată de nemți. La Berlin s-a constituit un *birou politic ucrainean*,

care funcţionează sub ocrotirea autorităţilor Reichului... Aşa aliaţi mai rar!

Guvernul, adică Mitiţă, vrea să pună o taxă pe exportul anumitor produse, al căror preţ a crescut enorm, de la declararea războiului anglo-francez-german. Aşa de pildă petrolul, al cărui preţ s-a întreit. În acest scop s-a pregătit un proiect de lege cu un singur articol, un proiect de lege de depline puteri, prin care se dă Guvernului dreptul să înfiinţeze taxe, pentru orice produse, prin jurnal al Consiliului de Miniştri. Proiectul a alarmat pe toţi producătorii, dar a speriat mai ales pe agricultori — care observă cu drept cuvânt că exportul grâului se bucură încă de *prime* de export. A fost o vie discuţie în Consiliul Superior Economic asupra acestui proiect — mai toţi voiau să dea un aviz defavorabil. Am obţinut totuşi un aviz favorabil, explicând că nu putea fi vorba de taxe de export pentru articole care se bucurau încă de încurajarea primelor, că nevoile înzestrării apărării naţionale sunt atât de mari încât Ministerul de Finanţe trebuie să găsească bani chiar cu riscul de a ne ruina pe trei sferturi — şi că, ca să găsească bani trebuie să dăm Guvernului deplinele puteri cerute. Le-am aprobat, amintind însă în „avizul“ nostru că principial suntem contra taxelor de export şi că le aprobăm numai pentru vremurile excepţionale în care trăim, în care trebuie să sacrificăm orice interes ca să salvăm graniţele ţării...

Regele a acordat lui N. Lupu audienţa cerută. Îl primeşte mâine, dar azi primeşte şi pe Mihalache care a cerut şi el audienţă. Nu cred că rezultatul acestor audienţe să fie nici înscrierea lui Mihalache şi Lupu în FRN — nici înscrierea Regelui în Partidul Ţărănesc... Dar poate că cei doi rebeli vor mai informa pe Majestatea Sa asupra stărilor de lucruri din ţară, pe care Regele le vede prea exclusiv prin ochelarii domnului Urdăreanu.

Mihalache şi Lupu au fost împreună şi la Patriarh să pledeze pentru episcopia din Râmnic (Vâlcea). Şi eu sunt pentru reînfiinţarea ei. Patriarhul a promis concursul său, şi a mai promis că dă episcopiei din Curtea de Argeş, judeţul Muscel (azi în eparhia Mitropoliei Bucureşti) pentru ca această episcopie să poată ceda la rândul ei judeţul Olt celei din Vâlcea. Cheltuiala reînfiinţării episcopiei din Râmnic n-ar trece de 2 milioane lei pe an...

Se vorbeşte de un complot împotriva Regelui, organizat în Iugoslavia şi descoperit zilele trecute. Autorii complotului ar fi gardiştii refu-

giaţi în străinătate... Se mai zice că unii din ei ar fi şi trecut graniţa noastră, că ar fi fost prinşi şi împuşcaţi la Timişoara... Dacă şi Ghelmegeanu a apucat-o pe calea executărilor fără judecată, apoi e prost de tot. Sângele cheamă sânge — de câte ori să o spunem?

Ştiri din Stockholm par a dovedi că finlandezii încep să fie obosiţi de continuele atacuri ruseşti şi că bestiile ar fi izbutit să pătrundă într-o parte a liniei Mannerheim. Pe de altă parte, chiar mareşalul Mannerheim recunoaşte într-un interviu dat revistei franceze *Match*, că Finlanda nu va putea rezista indefinit puhoiului şi că are nevoie de ajutoare... E drept, comunicatul finlandez de azi-dimineaţă nu confirmă ştirile pesimiste din Stockholm, care pot să fie şi tendenţioase...

Peter Barnes şi James Richards, doi irlandezi condamnaţi la moarte ca părtaşi la atentatul de la Coventry, au fost spânzuraţi ieri în închisoarea din Birmingham.

Dintre bestiile irlandeze, care terorizează Anglia de doi ani de zile, sunt cele dintâi trimise pe lumea mai bună. În Irlanda s-a decretat doliu naţional în urma acestei execuţii — în schimb la Londra şi în Anglia toată lumea s-a declarat mulţumită. Oamenii se înţeleg greu între ei...

Presa din Berlin, din Roma şi din Moscova publică comentarii favorabile cu privire la Conferinţa din Belgrad şi declară că Germania, Italia şi Rusia au tot interesul să fie pace în Balcani. *Cu atât mai bine...!*

Amiralul Păiş a fost numit preşedinte al „Ligii Navale", în locul defunctului amiral Coandă. După ce trepăduşul de Paul Teodorescu a refuzat demnitatea, ca fiind prea ocupat...

Vineri, 9 februarie. Contele Mikeş a văzut pe Istrate Micescu, cu prilejul nesfârşitului său proces. Ministrul Justiţiei i-a spus că Guvernul se schimba şi că Tătărescu pleaca. Halal ministru! Şi bietul Tătărescu se întreaba cine întreţine în public convingerea că Ministerul (Guvernul) e pe ducă...

„Prezidiul“ FRN-ului ţine în toate după-amiezile şedinţe la Cameră pentru numirea şefilor de ţinuturi şi de judeţe. E un bâlci scârbos... ca pe vremea electorală. Se bat pe locuri, mai ales vaidiştii şi cuziştii. Cum spurcă tot bietul nostru Rege! O să vedem huliganii lui Cuza bătând şi ucigând pe evrei în nordul Moldovei şi în Bucovina, în numle unui partid de Stat şi al Regelui !!! Tătărescu se amestecă cât mai puţin în această porcărie, spre disperarea multor liberali. Nici ţărăniştii din Guvern nu dau ghes. Lupta se dă între lichelele lui Vaida între ele şi cu cuziştii şi foştii gogişti... Singurul care mai caută să ţină piept puhoiului de derbedei e Giurescu. Dar ce poate face un om singur? Vaida e o jucărie în mâinile partizanilor săi...

În Camera Comunelor a avut loc predica săptămânală obişnuită a lui Chamberlain. Tot alea şi alea...

Tot în Camera Comunelor, cu prilejul discuţiei referitoare la un ajutor de dat polonezilor refugiaţi în ţări străine, subsecretarul de Stat la Foreign Office, Butler, a adus călduroase mulţumiri României pentru neprecupeţita asistenţă şi larga ospitalitate acordată polonezilor.

La Camera Lorzilor, lordul Snell, leaderul laburiştilor a întrebat Guvernul asupra politicii ţărilor balcanice. A răspuns lordul Stanhope că politica balcanică e afacerea ţărilor balcanice, dar că Conferinţa de la Belgrad a dovedit că aceste ţări sunt animate de un excelent spirit de solidaritate în pace şi în neutralitate...

Foc mare la Fălticeni. Au ars vreo 15 case, mai toate evreieşti...

Ştirile mai pesimiste de ieri, cu privire la rezistenţa finlandezilor, venite din Stockholm, sunt dezminţite azi. Finlandezii rezistă perfect. Puternica ofensivă sovietică dezlănţuită în Carelia şi la nord de Ladoga, care durează de 7 zile, n-a putut înregistra un succes... Ruşii sunt respinşi pretutindeni cu mari pierderi. Ceea ce cer finlandezii acum e armament, şi pare că primesc, mult. Comandorul Daru (ajutorul ataşatului militar francez în România) mi-a afirmat ieri că englezii au trimis cel puţin 150 de avioane de bombardament, cu care finlandezii au bombardat centrele de ravitaliare ruseşti şi Kronstadul. Până acum şi de la începtul războiului, ruşii ar fi lăsat în mâinile finlandezilor 600 tancuri, 300 avioane (cu cele distruse), 200 tunuri grele, 1 300 mitra-

liere, 600 autocamioane. Au mai fost distruse 3 vase mici de război şi un submarin... Să le ajute Dumnezeu finlandezilor...

Daru mi-a spus ieri că francezii n-au oprit comenzile destinate României şi că întârzierea livrărilor militare e datorită faptului că Aliaţii vor să înarmeze întâi armata turcească, pe care o înzestrează pe capete...

Mare vâlvă în Europa. La Paris, poliţia a făcut o percheziţie în stil mare la Reprezentanţa comercială a Rusiei Sovietice. S-au deschis toate sertarele, toate casele şi s-a ridicat un enorm material. Pare că acolo era centrala întregii propagande comuniste... S-au făcut descinderi şi la dl Evstratov, girantul Reprezentanţei, şi la toţi funcţionarii acasă. A fost un fel de asalt, şi cartierul întreg a fost o zi întreagă sub stare de război. Mulţimea a manifestat ostil faţă de Soviete... Cât s-au schimbat lucrurile, din zilele de glorie ale *frontului popular!...* Suritz, ambasadorul Sovietelor, a protestat energic şi a cerut restituirea actelor ridicate; a fost însă trimis la plimbare. Până la ruperea relaţiilor Franţei cu Rusia nu mai e decât un pas... La Berlin, toată presa urlă, acuză Franţa că a călcat legile neutralităţii (!) şi câte şi mai câte. Sprijin moral — dar atât. Germania trebuie să fie încântată, căci cu cât se îndepărtează Rusia de Franţa şi de Anglia, cu atât se leagă mai strâns de ea. Şi pentru noi *e bine*. Dacă s-ar ajunge la o declaraţie de război între anglo-francezi şi sovietici, ar fi şi mai bine. S-ar fixa şi poziţia Italiei şi soarta noastră finală...

Fostul secretar al Sovietelor la SDN, Sokolin rămăsese la Geneva şi după ce Rusia s-a retras din Societatea Naţiunilor. Guvernul Federal l-a expulzat din Elveţia... După cum se vede bolşevismul şi bolşevicii sunt apreciaţi pretutindeni...

De câtăva vreme acţiunile IRDP se urcă întruna. De la 150 au ajuns la 700 lei. Societatea e submediocră ca administraţie şi cu un pasiv mare, dar produce totuşi vreo 40 vagoane de petrol pe zi.

Explicaţia urcării acţiunilor stă în goana dintre nemţi şi anglo-francezi după petrolul nostru. Germania, după acordurile din primăvara trecută, intrase în tratative cu Creditul Minier şi se ajunsese la o înţelegere în sensul că Creditul Minier şi un grup german (Deutsche Bank)

să constituie o societate nouă pentru exploatarea şi rafinarea petrolului, fiecare parte aducând în noua afacere câte 200 milioane lei. Nu ştiu pentru ce negocierile cu Creditul Minier s-au rupt şi nemţii au luat atunci Petrol-Blokul, ca rafinărie şi au pus ochii pe Societatea Petrolul Românesc, ale cărei concesiuni trebuiau să servească ca câmp de aprovizionare pentru rafinărie. Nemţii au încercat să ia opţiuni de la principalii acţionari ai acestei societăţi (dr. Angelescu etc.) prin persoane interpuse, toţi români, *nu germani*. Fratoştiteanu, directorul general al Petrolului Românesc, a crezut că opţiunile se iau pentru contul „Astrei", care se află în proces cu Societatea Românească şi că englezii vor să pună pe această cale mâna pe societatea lui şi să stingă procesul în favoarea lor. S-a dus la Banca Naţională, la Mitiţă Constantinescu, la cine a putut şi a urlat că străinii care posedă deja cele mai mari exploatări în ţară vor să pună mâna şi pe această ultimă rezervă românească. Rezultat: Stoicescu, delegatul Băncii Naţionale la Creditul Minier, care cunoştea pe cei ce umblau după Petrolul Românesc a chemat pe Oberwind, reprezentantul Germaniei în afacerile de petrol şi l-a rugat, în numele Guvernului român, să renunţe la acţiunile Petrolului Românesc, această societate şi Creditul Minier urmând să rămână sută în sută societăţi româneşti. Germaniei, Guvernul a oferit concesiuni noi (?) şi i-a dat drumul să se înţeleagă cu orice altă societate în afară de cele două. Pe de altă parte Creditul Industrial a împrumutat 70 de milioane Creditului Minier, cu care acesta a cumpărat cât a putut din acţiunile Petrolului Românesc. Nemţii, galanţi, s-au declarat gata să asculte sugestiile primite, au renunţat la Petrolul Românesc şi la orice speranţă de înţelegere cu Creditul Minier şi şi-au îndreptat năzuinţele spre IRDP. Dar au intervenit atunci francezii, prin Wanger, şi ca să împiedice pe nemţi să acapareze IRDP-ul, s-au pus şi ei să cumpere acţiuni de-ale acestei societăţi şi iată cum s-au urcat cursurile cu de 3 şi 4 ori valoarea reală a hârtiilor...

———

Banca Naţională şi-a publicat bilanţul pe 1939: 500 milioane câştig la 600 milioane capital! Frumoasă afacere. Şi publicate sunt numai beneficiile licite... Sau mai bine zis legale!

———

Ştirea audienţei lui Mihalache pentru ieri nu era exactă. Nici n-a cerut audienţă. Regele primeşte însă azi pe dr. Lupu, după cum îi făgăduise pe jumătate la 24 Ianuarie.

———

Văzut pe Tătărescu. I-am comunicat cele spuse mie vinerea trecută de Fabricius cu privire la pericolul rusesc şi dorinţa Germaniei de a ajunge la un act care să ne convingă *şi pe noi* că nu mai avem de ce să ne temem din partea Rusiei. I-am reprodus şi conversaţiile avute în aceeaşi seară, la Legaţia Germaniei, cu Guido Schmidt şi cu Neubacher. Tătărescu a fost foarte interesat de câte i-am spus, căci faţă de dânsul Fabricus (pe care l-a văzut ieri) a fost mai puţin categoric. I-a spus că situaţia s-a schimbat mult, că pericolul rusesc s-a îndepărtat, că Germania a lucrat mult în favoarea noastră etc., dar n-a mers până la planul unui act de garantare germano-italo-rus. Am fost de acord cu Tătărescu că probabil nu era autorizat să vorbească *oficial* cum a vorbit cu mine *în particular* — şi am mai fost de acord că Italia nu va semna în conjunctura actuală un act alături de Rusia Sovietică. „Nici alături de Germania" a adăugat Tătărescu, şi cred că are dreptate. Mi-a mulţumit pentru informaţia adusă, *un homme averti en vaut deux* — şi mi-a vorbit de greutăţile prin care trece. Germanii cer tot mai mult petrol, iar englezii cer să nu le dăm deloc. Acum francezii se arată mai înţelegători şi englezii mai intransigenţi, tocmai invers de ce era la începutul războiului. Prohibiţia de export în România a fost ridicată şi în Franţa şi în Anglia. Englezii tratează cu noi, vor să ne dea credite şi materiale, armament şi devize americane — tot ce voim numai să restrângem partea Germaniei de petrol...

Cu Italia bine — dar să nu-i silim să se pronunţe împotriva Ungariei, pe care nu vor să o piardă. Cu bulgarii de asemenea bine. Kiosseivanov a spus lui Saracacioglu că Bulgaria ar fi chiar gata să meargă cu noi şi cu turcii în cazul unui atac sovietic, rămânând să se înţeleagă cu noi după război... E prea frumos, trebuie să fie o porcărie la mijloc... Şi cu ungurii s-au îndulcit mult relaţiile... În rezumat un moment de răgaz. Ruşii şi-au ridicat toate trupele de pe lângă graniţa noastră şi le-au dus la dracul...

Tătărescu mi-a spus că Parlamentul nu se va deschide decât la 1 martie, fiindcă nici bugetul, nici legile pe care vor să le treacă prin Cameră şi Senat nu sunt gata.

Au renunţat la legea „Serviciului Aprovizionării" care nu va mai fi promulgată, şi bine au făcut, căci ar fi fost un continuu conflict cu Ministerul Economiei Naţionale — în schimb se creează un *Minister al schimburilor* care va avea ca titular pe Christu, de la Externe. Alegere excelentă. Tătărescu va veni cu legea, marţi sau miercuri, la Consiliul Economic şi va profita de acest prilej ca să asiste la şedinţă. L-am rugat să aducă şi pe miniştrii economici; mi-a promis.

Vorbind despre FRN i-am arătat îngrijorarea mea faţă de invazia cuziştilor antisemiţi. Mi-a spus să nu am nici o teamă. Nu le dă nici un

ținut. A. C. Cuza ceruse Ținutul Prutului pentru el ; ca să-l îndepărteze, Regele a hotărât că nici un Consilier Regal să nu ia ținut sau județ. Președințiile ținuturilor au fost împărțite astfel: Timișul — Silviu Dragomir; Oltul — I. Gigurtu (!!); Bucegii — M. Ghelmegeanu; Marea — M. Ralea; Dunărea — Victor Slăvescu; Prutul — Petre Andrei; Nistrul — Istrate Micescu; Suceava — Gh. Vântu; Mureșul — N. Șerban; Someșul — Iuliu Moldovan; Bucureștiul — Costică Angelescu.

Cuziștilor nu se vor da decât trei județe: Bălți — Gh. Cuza; Tighina — D. Topciu și Baia — V. Prelipceanu. Prea mult și atât.

———

Cercurile guvernamentale răsună de succesele trâmbițate de Gafencu cu prilejul Conferinței de caraghioși de la Belgrad.

Astfel se spune că Iugoslavia era hotărâtă să saboteze conferința și că Gafencu a obținut ca Tzintaro să-și schimbe atitudinea. Într-adevăr mare succes!

Apoi, că toți veniseră la Belgrad hotărâți să obțină de la România „sacrificii“ ca să împace pe unguri și pe bulgari, și că Gafencu a obținut ca turcii, sârbii și grecii să consimtă la integritatea teritoriului nostru... Ce noroc!

Nu tăgăduiesc că Gafencu a făcut figură bună la Belgrad. Gafencu face totdeauna impresie bună, când se găsește fără Nușeta. Tăgăduiesc însă orice importanță internațională întrunirii de pârliți cunoscută sub numele de Înțelegerea Balcanică.

———

10 februarie. Faptul însemnat al zilei este trimiterea subsecretarului de Stat Sumner Welles „în misiune“, în Anglia, Franța, Germania și Italia. Dl Sumner Welles e însărcinat de Roosevelt „să studieze situația“ în aceste patru țări și să raporteze direct Președintelui „impresiunile“ sale, care nu vor fi comunicate decât secretarului de Stat Cordell Hull. Știrea oficială din Washington adaugă că dl Sumner Welles nu e însărcinat cu nici o încercare de mediație și că n-are de-pline puteri ca să trateze. Nu încape însă îndoială — și importanța pe care toată presa Europei o dă acestei misiuni o dovedește — că călătoria lui Welles e în legătură cu ideea unei încercări de mediație, pe care Președintele Roosevelt o pregătește de mai multă vreme[1].

Dl Sumner Welles nu va merge nici în Rusia, nici în Finlanda. Dar Statele Unite vor căuta un contact cu principalele State neutre interesate mai de aproape la terminarea ostilităților. Cu toate atuncea...

———

[1] A se vedea pag. 55 a acestor „Însemnări“.

Ionel Christu a depus ieri jurământul, ca ministru de Stat deocamdată, până la crearea Ministerului Schimburilor. Probabil că s-a căutat astfel să i se lase lui organizarea noului Departament. Presupun că serviciile existente pe lângă Ministerul Economiei Naţionale şi pe lângă Banca Naţională vor fi trecute la Ministerul Schimburilor. Costică Angelescu şi Mitiţă Constantinescu trebuie să fie încântaţi...

Pare totuşi că în Finlanda ruşii atacând în masă au izbutit să pătrundă în linia Mannerheim, la Hotinen, în sectorul Summa — dar că au fost imediat alungaţi şi siliţi să se retragă pe primele lor poziţii... Chestiunea unei nesfârşite rezistenţe a finlandezilor se pune serios...

Bieţii oameni mai au un nenoroc: scrie în favoarea lor putoarea de Pertinax, piază rea cunoscută...

Ieri, două şedinţe secrete la Camera Deputaţilor din Paris. S-au discutat *à fond* problemele apărării naţionale şi atitudinea împotriva comuniştilor.

Ziarele noastre publică o informaţie cu litere groase prin care se anunţă că în Franţa s-a recurs la cartele ca să se evite risipa alimentelor într-o vreme în care consumaţia e sporită şi producţia diminuată din cauza concentrării oamenilor... Informaţia are toate aspectele unui comunicat pregătitor pentru măsuri de restricţie ce ar urma să se ia şi la noi...

Turcii au concediat pe toţi tehnicienii germani care lucrau în fabricile şi uzinele a căror producţie e legată de apărarea naţională. Nervozitate şi nemulţumire mare la Berlin, din această cauză...

S-a răspândit zvonul că Ungaria nu mai permite nici un tranzit de mărfuri spre România fără autorizaţie specială. Informaţia este inexactă: permisele speciale sunt necesare, ca în toate ţările, numai pentru transporturile de arme şi muniţii. De altminteri aceste permise se dau fără greutate.

Ne civilizăm întruna: un autobuz a intrat în strada Romană în prăvălia unui croitor, sfărâmând uşa şi zidul. Maşina derapase pe polei... Ca la Paris sau la Londra...

Fabrica de artificii „Golden State“ de la Los Angeles a făcut explozie. Geamurile au fost sparte şi oamenii au fost răniţi până la o depărtare de 15 km. Din nenorocire nici un „star“ cinematografic n-a fost ucis...

———

Primele legi care vor fi prezentate Parlamentului vor fi legea breslelor şi legea pentru ajutorarea familiilor concentraţilor, lipsite de mijloace. Aşa a hotărât Consiliul de Miniştri în şedinţa sa de ieri.

———

11 februarie. Prin crearea Ministerului Schimburilor, Ministerul Economiei Naţionale a fost redus aproape la ce era mai înainte, pe când era Ministerul Comerţului şi Industriei. Întâlnind pe S., după această *capitis diminutio*, Costică Angelescu l-a întâmpinat: „Ei, îţi place cum i-am lucrat? Am scăpat de toate belelele!“ Şi lumea care se aştepta la demisia lui, după certificatul de incapacitate ce i s-a dat! Oamenii cu obraz subţire devin din ce în ce mai rari!

———

În *Monitorul Oficial* a apărut un Statut de organizare a baptiştilor. În fine! Un act de dreptate faţă de oameni credincioşi şi cumsecade pe care Biserica Ortodoxă i-a urmărit şi persecutat cât a putut. Mă miră că I. Nistor a îndrăznit să contrasemneze un asemenea decret şi-l felicit. Bărboşii noştri pravoslavnici trebuie să fie furioşi...

———

Pa baza legii de depline puteri, promulgată zilele trecute, s-au şi pus taxe de export pe principalele noastre produse. Taxele variază de la 5 la 25% *ad valorem*. Pe lemne 5%, pe seminţe 25%, pe petrol şi derivate 13% (aceste articole plăteau deja 12% aşa încât ajung şi ele la 25%). Economiceşte e un dezastru — dar ce se putea face faţă de prăpastia înarmării care înghite tot... Mama lor, lui Hitler şi lui Stalin...

———

Radian a venit ieri şi mi-a povestit toate intrigăriile şi lucrăturile ce se fac cu prilejul numirilor la FRN. Nimeni nu e mulţumit. Cele mai mari dificultăţi sunt cu ţinuturile Timiş şi Olt. Nimeni în Oltenia nu vrea să admită pe Gigurtu, care, după spusele lui Radian, ar fi împărţit bani ca să ajungă „şef de ţinut“! Mai întâi a vrut să fie la Mureş, unde sunt minele societăţii „Mica“, dar ardelenii nu l-au primit... În Oltenia,

unde n-a pus piciorul de când s-a născut şi unde toată lumea-l cunoştea ca *simplă secătură cu noroc*, nimeni nu va primi (dintre oamenii cu cât de puţină vază) să lucreze cu dânsul.

Bănăţenii de asemenea nu vor să audă de Silviu Dragomir, *fiindcă e ardelean*. Ura bănăţenilor împotriva ardelenilor e mai mare ca oricând. Titus Popovici subsecretar de Stat şi liberal de la Lugoj declară că mai bine ar primi pe Sever Bocu sau pe Caius Brediceanu, vrăjmaşii săi politici de totdeauna — decât pe Silviu Dragomir!

În fine Istrate Micescu e foc, fiindcă nu i s-au dat decât două judeţe, Tighina pentru Topciu şi Muscelul pentru el însuşi. Supărat fiind, a refuzat şi Ţinutul Nistrului a cărei preşedinţe i se dăduse de asemeni. În locul lui a fost numit doctorul Petre Cazacu... La Muscel se caută om.

Toţi gogiştii sunt furioşi, fiindcă nu li s-a dat mai nimic. Tilică Ioanid urlă cât îl ţine gura fiindcă nu i s-a dat Mehedinţii, atribuiţi filosofului grânar Gh. Ionescu-Siseşti...

Nebun cum e, Micescu face dealtminteri scandal şi în Guvern. Pretinde — cu drept cuvânt — că Codurile promulgate de Iamandi, au fost promulgate de un analfabet şi cere imediata lor revizuire. Mai ales pentru Codul civil — în a cărui materie Micescu e o incontestabila autoritate — adevărate aberaţii au fost puse în lumină.

Acţiunile lui Micescu par a fi scăzut şi la Palat. S-a aflat că înainte de a fi ministru ar fi îndraznit să declare, după ce a văzut dosarul afacerii, că Max Auschnit e nevinovat şi „curat ca lumina zilei". Această declaraţie a fost aflată abia acum, căci dacă ar fi fost cunoscută mai înainte, *niciodată n-ar fi ajuns Micescu ministru.* Căci în România de azi totul se învârteşte în jurul afacerii Auschnit. *Afacerea Auschnit a ajuns să fie singura preocupare a trinităţii care domneşte peste ţară, Regele, Malaxa şi Urdăreanu.* Căci, pupăză peste colac, Lupeasca nu e decât un simplu instrument în mâna celor doi din urma... Nimic nu se mai rezolvă, nici o numire nu se mai face decât în vederea condamnării lui Auschnit. Se pun două întrebări:

Cum a putut ajunge această ţară într-un aşa grad de abjecţie ca să tolereze un asemenea regim?

Ce poate fi între cei trei bandiţi şi al patrulea, Auschnit, ca să fi provocat o asemenea ură de moarte?

Despuierea ovreiului? Dar omul *a dat tot,* de ce-l mai urăsc, de ce l-au mai închis, de ce vor să-l condamne?

Afacerea Auschnit va fi misterul domniei Regelui Carol al II-lea. În tot cazul, într-o aşa stare de ignomenie n-am fost niciodată, nici pe

vremea lui Puiu Dumitrescu. Atunci se făceau simple gheşefturi, dar nu s-a mers niciodată până la actele inchizitoriale de azi, şi nu s-au confundat interesele Statului cu afacerile dinastice. Mai era puţină ruşine — acum nu mai e nici una...

Şi când mă gândesc că trebuie să le înghiţim toate, fiindcă *rău e cu El, dar mai rău ar fi fără El* — mai ales acum când suntem împresuraţi numai de duşmani care stau la pândă...

———

Transmiterea însărcinărilor. Ex-Sa Gafencu a trimis o lungă telegramă — pe care o publică — lui Sărăcăgioglu pentru a-i transmite preşedinţia Înţelegerii Balcanice, pe ziua de 9 februarie. Ce i-o fi mai transmis, pe lângă această anuală şi onorabilă preşedinţie? Un baton de ciocolată, un fez de alviţă, o cutie de rahat? Sau un papuc al Nuşetei? Gravă problemă...

———

Misiunea lui Sumner Welles constituie principalul subiect de conversaţie din Europa întreagă, şi e viu comentată în presa tuturor ţărilor. Numai la Berlin cu ceva mai multă discreţie, din calcul, dar se publică încă o dată cele două baze *pe care singure* Germania a hotărât să negocieze pacea: să nu se mai vorbească de o Polonie *cum a fost* — şi să nu se discute protectoratul german asupra Boemiei şi Moraviei...

La Paris şi la Londra se afirmă de asemenea intransigenţă dar se salută cu bucurie iniţiativa americană...

Această iniţiativă e bine primită, de asemeni, în Italia, la Sfântul Scaun şi în toate ţările neutre...

Sa aşteptăm sosirea d-lui Weles...

La Paris, şi ieri, înainte şi după amiază, au mai fost şedinţe secrete la Cameră. La sfârşit s-a votat o moţiune de încredere în Guvern, cu lozinca: „Război până la victorie". Moţiunea a fost semnată de toţi şefii de grupuri, şi a întrunit *unanimitatea voturilor,* în număr de 534.

———

În Finlanda, ruşii atacă straşnic în Carelia şi afirmă chiar câteva succese pe care finlandezii le dezmint. Reiese însă din chiar comunicatele finlandeze că rezistenţa s-a îngreunat. Bestiile vin în număr din ce în ce mai mare...

Sovieticii declară că vor fi nevoiţi să ceară Statelor Baltice noi garanţii de neutralitate — adică noi baze militare — în cazul în care Pu-

terile occidentale *vor extinde teatrul operațiunilor lor până în Finlanda...*

Primind o delegație a „Tineretului american“, Preşedintele Roosevelt a declarat pe față că toate simpatiile sale merg către poporul finlandez. Nădejile americane cu privire la o evoluție pacifică a dictatului bolşevic s-au năruit. Ajutorarea Finlandei nu însemnează totuşi că Statele Unite vor ieşi din neutralitatea lor...

Până acum, Sovietele n-au reacționat față de percheziţiile de la Paris, şi s-au mulţumit cu protestul din prima zi, al ambasadorului Suritz...

---

12 februarie. „La Candelora“ nu minte. A ieşit soarele în ziua de 12 februarie şi s-a întors iarna. Ieri a nis toată dimineaţa iar în partea de răsărit a ţării a suflat un viscol îngrozitor. În Basarabia s-au găsit oameni morţi, sub zăpada troienită. La Chişinău s-au rupt firele electrice şi au fost mai multe accidente de persoane, din care unele mortale. Viscolul a suflat cu putere până dincoace de Râmnic. La Bucureşti azi-dimineaţă –7°.

Ştirile din Finlanda sunt iarăşi toate favorabile finlandezilor. Nu numai că atacurile ruseşti au fost respinse pretutindeni, dar patrule finlandeze au putut pătrunde în spatele trupelor sovietice şi distruge numeroase convoaie cu muniţii şi provizii.

Ministrul de Externe finlandez declară că nu are cunoştinţă de nici o încercare de mediaţie a vreunei mari Puteri (aluzie la Germania) şi că Guvernul din Helsinki nu a cerut nici unei Puteri să intervină în conflict. Finlanda, care a rezistat singură Sovietelor două luni şi jumătate, e cu atât mai sigură să reziste de acum înainte, de când primeşte ajutoarele solicitate de S.D.N. ...

Poliţia americană a descoperit un vast plan de sabotare a comenzilor militare engleze şi franceze în Statele Unite. Planul, conceput la Berlin, urma să fie executat de agenţi şi tehnicieni germani camuflaţi în lucrători prin diferitele uzine americane. Planul a fost descoperit la timp şi nu va avea urmări.

Misiunea lui Welles continuă să fie la ordinea zilei. Günther, ministrul USA la noi, care se întoarce din Italia unde a vorbit cu ambasadorul Statelor Unite înapoiat de la Washington, povesteşte că Welles e într-adevăr însărcinat — deşi nu pe faţă — cu o misiune de mediaţie şi *că sunt speranţe să reuşească*, deoarece schimburile de vederi pregătitoare au fost favorabile... Tot din Italia, Grünther aduce impresia că situaţia noastră faţă de Rusia s-a îmbunătăţit sută în sută...

Deşi Germania e în stare de război, concursurile internaţionale de sporturi de iarnă de la Partenkirchen au avut loc ca de obicei, cu participarea francezilor, englezilor şi finlandezilor în minus. Am participat şi noi şi ne-am făcut de râs, ca mai totdeauna. Mai bine stam acasă.

În audienţa pe care i-a acordat-o Regele, dr. Lupu a cerut desfiinţarea imediată a FRN-ului şi îndepărtarea lui Urdăreanu. Cel puţin aşa s-a lăudat în holul de la Athénée Palace, urlând în gura mare. Nu încape îndoială că Regele se va executa fără întârziere...

V. V. Tilea nu se lasă: a tras un dejun lui Chamberlain, la care au asistat şi ambasadorul Franţei şi al Belgiei. Poftise ce e drept şi pe italian, ca să mai neutralizeze atmosfera. Ar trebui acum să invite şi Radu Cruţescu, la Berlin, pe Göring. Göring e boier mare şi probabil că n-ar primi invitaţia Valahului...

---

13 februarie. Anne-Marie Callimaki s-a înapoiat de două zile de la Londra şi ne povesteşte de pe acolo. Călătoria de la Paris la Londra şi vice-versa, de unde era în vremurile bune o plimbare de nimic, a devenit acum un adevărat „voiaj“ şi ţine o zi, două sau trei... Peste Mânecă, o singură linie Boulogne–Folkestone, şi vapoarele — unul singur pe zi într-un sens şi în altul — nu circulă decât 20 de zile pe lună, fără să se spună în ce zi nu trec. Dacă călătorul are nenorocul să cadă peste o zi în care nu se trece, trebuie să aştepte 24 de ore la Boulogne sau la Folkestone. Dar afară de aceasta mai sunt şi alte cauze de întârzieri. Ceaţa, marea prea agitată (care poate să rupă minele de pe linia Dover–Calais şi să le împingă spre vest, ordinele Amiralităţii, capriciul autorităţilor locale — sunt tot atâtea motive de amânare a pornirii vapoarelor. Pe calea aeriană, avioanele pleacă sau nu pleacă — uneori nu pleacă 2–3 zile, fiindcă sunt silite să zboare foarte jos, sub nori, înălţi-

mile fiind exclusiv rezervate avioanelor militare — şi foarte jos e foarte des ceaţă. Când pleacă, nu se ştie pe ce aerodrom se coboară fie în Anglia, fie în Franţa. Formalităţile de plecare şi de trecere dintr-o ţară într-alta sunt nesfârşite. Vize pe paşaport, permis special militar de trecere, declaraţia banilor posedaţi (nu se mai poate ieşi din Anglia decât cu maximum 19 livre şi din Franţa cu cel mult 2 000 franci) şi câte şi mai câte. Deşi ambele ţări sunt unite pe hârtie, în ce priveşte măsurile economice şi monetare, restricţiile şi greutăţile de tranzit între ele sunt mai mari decât între Franţa şi ţările neutre de pe continent... Anne-Marie a făcut călătoria Paris–Londra cu avionul şi a trebuit să meargă trei zile de-a rândul la aeroport: într-o zi n-a avut actele în regulă, într-alta n-a mai avut loc în singurul avion care pleca — a treia zi în fine a putut să plece. La înapoiere, aeroplanele ne mai circulând din cauze diverse, trei zile, a plecat din Londra la ora 9 seara, a ajuns la Folkenstone la ora 11½, s-a îmbarcat imediat, dar vaporul n-a pornit decât a doua zi la ora 10¾. A sosit la Paris la ora 8 seara, făcând astfel 23 de ore de la Londra la Paris... Hélène Morand (născută Chrissoveloni) a stat 48 de ore pe vapor, la Boulogne, căci odată îmbarcat, călătorul este considerat ca ieşit din Franţa — respectiv din Anglia — şi nu mai poate coborî pe uscat...

Între Calais şi Dover este aşezată o perdea de mine ancorate la diferite adâncimi prin care nu se poate trece; în plus, nenumărate vase mici de război patrulează tot timpul între cele două coaste. Curentul Canalului fiind de la Est spre Vest, minele flotante (inamice) nu pot peregrina în direcţia Vest–Est, aşa încât înspre ieşirea în Atlantic, englezii se mulţumesc cu o patrulare continuă care să împiedice submarinele să treacă. Cu acest sistem de apărare anglo-fancezii n-au avut până acum nici un accident de semnalat pe linia Folkestone–Boulogne...

Ca atmosferă generală, contrariu stărilor din 1914, calm complect la Paris şi enervare destul de mare la Londra. Liniştea Parisului se explică prin faptul că războiul nu e purtat pe teritoriul Franţei, că lupte nu sunt, nici incursiuni cu aeroplanele, astfel încât francezii, în afară de restricţii foarte limitate şi de întunericul străzilor noapte nu suferă de război. Dimpotrivă, toate pierderile pe mare şi veşnica ameninţare a Londrei de a fi bombardată, exasperează pe englezi. De data asta, dacă războiul ar continua în acelaşi ritm, francezii ar putea spune că se vor bate „până la ultimul englez". În consecinţă, Anne Marie a putut să constate „mult mai multă simpatie pentru pace" în Anglia decât în Franţa — în cercurile „mondene" bineînţeles. Enervarea englezilor împotriva războiului se mai datorează şi faptului că toate obiceiurile lor

au fost răsturnate şi că efortul războiului apasă mai greu decât oriunde asupra cetăţeanului. Impozitele au ajuns să ia 17½ şilingi din fiecare livră de venit. Oameni din cei mai bogaţi au trebuit să plece din casele lor, fiindcă nu mai puteau face faţă cheltuielilor. Anne Marie citează pe lady Cunard, multimilionară, care s-a mutat într-o cameră de hotel, pe ducele de Wesminster care s-a retras la ţară şi a pus „de închiriat" pe casa sa din Londra ca să nu mai plătească colosalul impozit pe locuinţe, pe lord Lloyd care s-a instalat la Winston Churchill etc. etc. Serile la Londra sunt îngrozitoare. E o negură absolută şi pe lângă „black out-ul" londonez, întunericul Parisului pare o iluminaţie... Accidentele sunt atât de numeroase încât au pierit la Londra din cauza întunericului aproape tot atâţia oameni decât pe mare... Căci la lipsa oricărei lumini[1] se mai adaugă la Londra şi ceaţa... Şi cu toate astea, niciodată nu s-a mâncat atât de bine, la Paris şi la Londra, şi nu s-a chefuit atât în dosul obloanelor trase...

În Anglia, ca şi în Franţa de altminteri, *regimul e dictatorial.* Cheamberlain face ce vrea şi îşi schimbă miniştrii cum n-au mai fost niciodată schimbaţi în Anglia. Îşi bate chiar joc de ei. Pe fostul ministru al Propagandei, lordul Mac Millian, l-a scos sub pretext că nu putea, ca lord, să ia parte la dezbaterile Camerei Comunelor şi l-a înlocuit cu unul care nu era nici deputat în Camera Comunelor, nici lord!

Pe Hore Belisha l-a schimbat din cauza nemulţumirii armatei, e sigur. Hore Belisha „a vrut să împingă spre stânga o organizaţie proastă de dreapta". Ofiţerii urmau să nu mai fie aleşi decât dintre oamenii ieşiţi din front. Toate tradiţiile militare engleze, bune, rele, erau răsturnate. Numise inspectori civili care să controleze pe front starea sanitară a trupelor, hrana şi curăţenia lor. Dispreţul lui faţă de „marii generali" mersese până a primi „în pijama" pe generalii Gort şi Gamelin... Nu mai mergea... Mai era şi faptul că era ovrei. „De altă naţionalitate" ziceau englezii disciplinaţi...

După Anne-Marie, Anglia decide astăzi tot şi Franţa a ajuns să fie „singurul Dominion" adevărat fidel al Coroanei Britanice... Directivele Angliei sunt însă departe de a fi stabile, aşa încât şi politica de război până la nimicirea Germaniei ar putea să se schimbe într-o bună zi. De unde englezii s-au opus şi au făcut să se renunţe la planul lui Weygand de atac asupra Kaucazului, acum tot englezii vorbesc *despre necesitatea creării unui front oriental*, şi au început să-l pregăterască serios... Rusia e foarte prost văzută în cercurile engleze, şi toată lumea e

---

[1] Semnalele pe străzi au fost reduse la simple cruciuliţe, roşii, verzi sau galbene, care abia se văd. Lămpile de buzunar nu pot fi îndreptate decât în jos, spre trotuoare, şi ca să intri într-o casă, nimereşti întâi în trei uşi greşite...

convinsă că războiul va trebui îndreptat şi împotriva Sovietelor. Noi, după câteva zile de supărare (afacerea petrolului) suntem iarăşi bine văzuţi. Tilea a lucrat bine, dar cine a contribuit mai mult să restabilească situaţiunea noastră ar fi fost Cancicov[1], care a explicat ce vrem şi ce urmărim — şi a avut darul să convingă...

Ministerul de Finanţe a primit următoarea denunţare:

„Domnule ministru,

Înţelegând a beneficia de dispoziţiile legilor fiscale, devizelor şi apărării patrimoniului public[2] am onoarea a vă aduce la cunoştinţă următoarele:

În strada Dionisie nr. 19 se află Direcţia generală a Uzinelor Malaxa. În fruntea acestor uzine, de la fundarea lor, se află dl ing. N. Malaxa. Acesta, sub diverse forme, s-a sustras de la plata impozitelor, cifrei de afaceri etc. întrebuinţând diferite sisteme de contabilizare.

Evaziuni fiscale: Pentru camuflarea diferitelor beneficii care în decursul anilor de la 1930 până la 1939 luna octombrie au atins suma de lei 388 000 000 — s-au operat în conturile de fabricaţie diferite posturi fictive, operaţiunile fiind înregistrate cu textele: „Spese diverse", „Cheltuieli cu personal", „finisaj" (?) etc., „cheltuieli de reprezentare", „complectarea operaţiunilor de fabricaţie", „diferenţe de curs" etc. Toate aceste înregistrări sunt acoperirea sumelor ridicate de dl ing. N. Malaxa, pentru care acesta nu a plătit nici un fel de impozit. Evidenţa acestor sume se află trecută într-un registru personal al d-lui Malaxa, care se află închis în biroul său de la adresa de mai sus. Operaţiunile sunt trecute în majoritatea lor de către d-ra Hulubei, care poate da toate lămuririle necesare pentru luminarea acestor operaţiuni.

Personal am văzut o situaţie extrasă de pe acest registru.

Tot sub forma de diferenţă de curs, a fost înregistrată în aceeaşi perioadă *în diverse conturi creditoare* şi de fabricaţie suma de lei 955 000 000, — din care 900 000 000 lei au fost trecuţi în străinătate şi formează depozite personale ale d-lui ing. Malaxa. Aceste operaţiuni sunt trecut în acelaşi registru al d-lui Malaxa. În cazul când registrul acesta nu va fi găsit, posed fotografia unei situaţii a acestor sume scrisă la maşină şi purtând însemnat cu creionul roşu, însemnări făcute de dl ing. Malaxa, personal.

---

[1] Amicul Cancicov nu mi-a vorbit de o misiune la Londra; poate că i s-a dat dupa ce a plecat. Acum pricep de ce s-a întâlnit cu Kaufman la Londra şi nu la Paris...

[2] E vorba de prima acordata denunţatorilor.

Devize: În cursul anilor 1929–1930, dl ing. N. Malaxa a scos afară din țară suma de *1 300 000 000 lei*, sub următoarele forme:

A creat conturi creditoare fictive în valută forte, prezentând declarațiile cerute de lege, deşi aceste plăți erau cu totul fictive, d-sa având un interpus în străinătate care pe hârtii cu antet al unor firme fictive întreține corespondență de justificare a posturilor creditoare, din conturile respective. Toată corespondența se află depusă în trei dosare, care în ziua de 3 octombrie au fost transportate acasă la dl ing. Malaxa, unde au fost închise într-un <safe> din biroul său. Dosarele au fost aduse acasă la dl Malaxa de către d-na Likovesky.

În biroul d-sale personal, de la domiciliu, în care nu are voie să intre absolut nimeni, se află dosare cu corespondență din care se pot cunoaşte băncile din oraşele Londra, Lyon, Zürich şi Berna, unde sunt depuse depozitele în valută ale d-lui ing. Nic. Malaxa.

Verificându-se cantitatea produselor fabricate ieşite din fabricile Malaxa, cu cantitatea materialului brut şi semifabricat importat, şi pentru care s-au acordat devizele respective, se va vedea o diferență ce atinge suma de lei 620 000 000, pe aceeaşi perioadă de timp. Aceste devize au fost aprobate pe baza unor duble facturi şi documente prezentate spre aprobare de Uzinele Malaxa.

Posed documente fotografiate, pe care, în cazul când, din diferite motive nu se vor găsi registrele arătate mai sus, sau concluziile raportului de expertiză ar suna altfel decât cele arătate mai sus, prezentate fiind vor dovedi realitatea celor afirmate mai sus şi reaua credință a celor ce vor fi desemnați să ancheteze acest caz.

Pe baza prevederilor legilor arătate la începutul prezentei, înțeleg să beneficiez de prima ce se acordă denunțătorului în cazurile arătate mai sus şi sper că în timpul cel mai scurt se va da curs prezentei.

În cazul când nu se va da curs prezentei, ținând seamă de interesele mele în această chestiune, voi trimite o copie de pe prezenta M. S. Regelui, primului ministru şi tuturor miniştrilor, procurorului general al Curții de Casație, procurorului general al Curții de Apel Bucureşti şi primului procuror al Tribunalului Ilfov — şi sper că pe această cale voi găsi dreptate.

Rezerv trimiterea unor copii după prezenta tuturor ziarelor din Capitală şi provincie[1].

Cu deosebită stimă

(ss) *I. D. Dumitrescu*

Calea Griviței 235“

Inutil să mai spun că muşamaua națională a fost întinsă asupra afacerilor simpaticului exponent al bandei, care în schimb va fi probabil

[1] A uitat omul Cenzura!

decorat cu „Cununa de Spini“, decorația „intimă“ a Majestății Sale. Mitiță Constantinescu a și primit, vinerea trecută, această înaltă (!) distincție. Fiindcă a pus denunțul la dosar?

Un nou acord economico-comercial a fost semnat la Moscova între Germania și Rusia Sovietică. Negocierile acestui acord au început la 28 septembrie, după vizita lui Ribbentrop în Rusia. Pentru a se ajunge la un rezultat, au fost multe tratative. A fost Ritter la Moscova, a fost o misiune sovietică la Berlin. Acordul pare a fi de o importanță capitală, căci prin el se reglementează participarea Germaniei la reorganizarea economică a Rusiei și exportul materiilor prime rusești în Germania...

Pare că Arcizewski, care s-a purtat atât de bine față de greutățile provocate prin adăpostirea polonezilor refugiați în România, aplanând toate numulțumirile de o parte și de alta, a fost iertat de Gmuvernul din Angers și că va pleca la Paris. Cel puțin așa mi-a spus contele Tarnovski, brațul său drept în ultimele luni... E primul colaborator al lui Beck iertat de Guvernul polonez din Franța...

Roosvelt a avut ieri o lungă conferință cu Bullit, ambasadorul Statelor Unite la Paris, în prezența lui Cordell Hull, iar azi va primi pe Kennedy, ambasadorul american în Londra, tot în prezența lui Hull. Amândoi ambasadorii vor pleca imediat la posturile lor, cu instrucții.

Misiunea Welles continuă să facă obiectul comentariilor presei engleze și franceze. Un fir de pesimism leagă toate aceste comentarii, căci după declarațiile lui Daladier, lui Churchill și lui Frieck în Germania — beligeranții par hotărâți să ducă războiul până la capăt...

Un mare transport de trupe australiene și neozeelandeze a sosit în Egipt. Se zice că până azi un asemenea convoi de vase încărcate cu soldați n-a mai străbatut mările... Anthony Eden, ministrul Dominioanelor a fost trimis dinainte la Alexandria să salute ostașii Imperiului, și a ieșit întru întâmpinarea lor, în largul mării. E probabil că aceste trupe sunt destinate Siriei și viitorului front oriental...

În Statele Unite, senatorii Norris și Pitmann (președintele Comisiei afacerilor străine) au propus să se decreteze un „embargo“ general

pentru toate comenzile Rusiei și Japoniei. O măsură a sentimentelor americane pentru aceste două țări...

Dl Penev, prefectul de la Varna a venit să facă o vizită oficială d-lui colonel Gorski, prefectul de la Bazargic. Bulgarul a fost primit cu mari onoruri și cu căldură. În curând colonelul Gorski îi va restitui vizita la Varna. Și se mai îndoiește cineva de frăția de cruce bulgaro-română?

Noua iarnă s-a întins peste toată Europa și încă mai rău ca la noi. La Budapesta sunt –20°. În Iugoslavia moare lumea de frig. Același lucru în Italia, Franța, Anglia și Germania. În Basarabia și în nordul Moldovei liniile ferate, înzăpezite, sunt întrerupte. La București să fim fericiți cu –5°!

În Finlanda presiunea rusească e din ce în ce mai mare în Carelia... Bestiile anunță succese. Finlandezii le dezmint însă, dar ce e drept cu gura cam pe jumătate. Puhoiului nu poate rezista nimeni indefinit.

Am numărat în *Universul* la pagina programelor: în București sunt 13 teatre și 58 de cinematografe principale. Și toate pline. Și să n-aibă Bucureștii un milion de locuitori? Se poate?

Blumenfeld vine cu havadișurile lui. Schwetz a fugit, Schwetz a plecat fără bagaje, s-a suit în tren și a și ajuns la Paris. Pașaportul și vizele îi fuseseră pregătite din vreme de Legația engleză. „Bine, dar cine e Schwetz?“ — întreb eu. Schwetz e reprezentantul lui Zbroiovska în București. Presiuni mari au fost făcute asupra lui ca să retragă el însăși acțiunile „Reșița“ și „Cugir“, sindicate și depuse la Londra *de el*. Presiunile au fost exercitate de banda Malaxa și de Guido Schmidt, actualmente omul lui „Hermann Göring–Werke“. Schwetz a fost amenințat până și cu arestarea și cu un „regim Auschnit“. Schwetz a refuzat însă și a fugit cu ajutorul englezilor.

Chestiunea cu acțiunile depuse la Londra de Zbroiovska s-au încurcat de altminteri rău. Englezii nu admit anularea titlurilor și emiterea unora noi, decât pe baza însăși a legii excepționale promulgate în noiembrie. În acea lege se precizează însă că operația nu poate fi făcută

decât în favoarea unor proprietari de acțiuni români... Deși Tribunalul a pronunțat, din ordin, anularea titlurilor și emiterea unora noi în favoarea lui „Hermann Göring Werke“, Guvernul a oprit, de teama Legației engleze, redactarea și publicarea sentinței... Pe de altă parte, ca să regularizeze lucrurile (!!!) banda a cerut nemților să vând titlurile Statului român, sau consorțiului Malaxa... Guido Schmidt a lăsat ieri la Micescu o notiță cu condițiile sale, pe care Blumenfeld a putut să și-o procure și mi-a adus-o în copie.

Iată aceste condiții:

„1)Tratative pentru vânzare sunt posibile numai după eliberarea sentinței;

2) Lichidarea tuturor intereselor („Reșița“, acțiuni și ipoteci, „Copșa Mică“).

3) Prețul să fie acela care corespunde cu plățile făcute la timpul său:

S-au plătit:

328 255 acțiuni „Copșa Mică – Ciugir“	393 750
160 000 acțiuni „Reșița“	250 000
Ipoteca „Reșița“:	
Dobânzi și dobânzi de întârziere a acestei ipoteci până la 15.I.1940 (netto)...	54 937
	Total: 698 687
17 600 acțiuni „Reșița“ din noile emisiuni a 500 lei bucata..................................	8 800 000

(Pentru plata ipotecii, atât capital cât și dobânzi și dobânzi de întârziere a fost convenită paritatea de 140 sh 2 egală cu 1 unce aur).

4) Fixarea unui curs al livrei st. (circa 1 600 lei) care să corespundă realității.

5) Plata în lei la predarea acțiunilor care sume să fie întrebuințate pentru exporturi din România în Germania și pentru investiții în România“.

Abia plecase Blumenfeld de la mine și *comme par hasard* mi-a venit o lege la Consiliul Economic prin care se scutea de orice formalitate plata în devize din depozit propriu[1], pentru cumpărarea de acțiuni de ale întreprinderilor interesând apărarea națională.

———

Nici până azi n-au apărut numirile președinților de ținuturi la FRN. Intrigării și greutăți mari. Aflu că Micescu a fost curățat de la Nistru

[1] Multe devize în depozit propriu mai trebuie să aibă *banda*, dacă poate plăti 698 687 livre!!!

prin acţiunea concomitentă a lui Tătărescu şi a lui Petre Andrei, licheaua de la Instrucţie, javră favorită a Regelui pentru moment. Andrei a alarmat pe Rege asupra pericolului de a da un ţinut cuzist şi antisemit pe mâna nebunului, care cine ştie la ce dezordine ar fi putut să provoace, odată ieşit din Minister. Iar Tătărescu s-a plâns că, deşi prim-ministru şi vicepreşedinte al Frontului, nu i s-au dat decât două ţinuturi, Suceava şi Dunărea, şi încă şi astea cu titulari foarte dubioşi în ce priveşte influenţa lui — pe când s-au dat o sumă de locuri ţărăniştilor (de fapt trei). Şi aşa a ajuns Cazacu, după recomandarea lui Iamandi, în locul lui Micescu. Dar cu Cazacu, Tătărescu a dat de altă belea, căci Cazacu e vrăjmaş de moarte cu Inculeţ... Rar a fost înjurat un om de liberali, cum e înjurat Tătărescu acum... Pentru şefiile judeţelor se luptă la cuţite. E o adevărată porcărie... Ce fericit sunt că am ieşit din tărâţe...

După audienţa la Rege şi după ce a răsuflat câteva minute la Athénée Palace, doctorul Lupu s-a dus la Badea Spânu, un prieten al lui Mihalache, unde-l aştepta tot areopagul naţional-ţărănesc. Cineva prezent mi-a raportat cu precizie povestirea doctorului.

Lupu a declarat Regelui că reia firul convorbirii întrerupte în seara de 24 Ianuarie. În seara aceea, Lupu felicitase pe Rege pentru curajul său, curaj care nu fusese răsplătit. Căci — complecta el acum —ce a urmărit Regele?

Regele a urmărit 4 lucruri:

1) Să dea stabilitate Guvernului, prea des schimbat din cauza necesităţilor de partid. Or, de la instalarea dictaturii, de la înlăturarea partidelor, *şase Guverne s-au succedat în mai puţin de doi ani!* Prin urmare primul scop n-a fost atins.

2) Să oprească puhoiul de legi pe care regimul democratic îl revărsa asupra ţării. De când cu noul regim, ritmul de promulgare al legilor a crescut însă în mod înspăimântător, încât nici profesionişti nu se mai recunosc în noianul de legi ce apar zilnic. Iată că nici al doilea scop n-a fost atins.

3) Să purifice atmosfera morală în administraţia generală şi locală. Or, nici acest scop n-a fost atins, căci se fură acum de sus până jos, de zece ori mai rău decât înainte. Se fac afaceri cu sute de milioane beneficii şi se şperţuieşte, până la ultimul aprod. Şi la acest punct, Lupu a remis Regelui o lungă listă de pungăşii cunoscute lui — şi altora. Regele s-a uitat pe listă şi s-a încruntat.

4) Să provoace o unire sufletească prin creare FRN-ului şi portul unei uniforme care să măgulească amorul propriu al cetăţeanului.

Acest scop a fost şi mai puţin atins, căci în Front nu s-au înscris oamenii de voie ci de nevoie, *iar uniforma nu o poartă decât funcţionarii, încolo nimeni.*

După ce a rezumat astfel falimentul încercărilor regale, Lupu a încheiat (după multe dezvoltări, bineînţeles) cu constatarea că toată lumea iubeşte pe Rege (?!) *că toată lumea e de acord cu fondul politicii lui, dar că nimeni nu e de acord cu forma acestei politici.*

Pentru un zăpăcit cum e, Lupu a expus lucrările cum sunt şi cu o claritate de mirare...

În concluzie a propus Regelui desfiinţarea FRN-ului, ca să vină toată lumea în jurul lui. Aşa de bine a convins pe Rege, încât acesta înainte să strângă mâna de plecare doctorului, i-a spus: „De ce nu veniţi să vă înscrieţi toţi în FRN?" Lupu era să-l înjure. S-a mulţumit să-i spună: „Aiasta nu se poate, Sire!" Vorba veche a lui Lascăr Catargiu...

După istorisirea lui Lupu s-a încins o discuţie între fruntaşii adunaţi la Badea Spânu. Maniu a subliniat că audienţa lui Lupu fusese inutilă, aşa cum o prevăzuse dânsul şi că acţiunea „partidului" împotriva regimului trebuie dusă cu dârzenie crescândă... Mihalache l-a întrerupt, a observat că audienţa nu fusese inutilă deoarece se stabilise un contact preitenesc între Rege şi un fruntaş al „partidului" (Regele rugase pe Lupu să mai vină) şi a declarat ritos:

„Domnule Maniu, nu mergem cu dictatura, nu mergem cu Frontul Renaşterii Naţionale — dar atât tot. Încolo nu facem nici o greutate Regelui în momente în care ţara luptă pentru existenţa ei..."

— „Dar la Belgrad, sunt informat" — a replicat Maniu — „că Gafencu a cedat Cadrilaterul..."

— „Domnule Maniu, te rog nici în glumă să nu spui aşa ceva..."

— „Dar noi ardelenii, în Ardeal..."

— „Domnule Maniu, d-ta poţi vorbi în numele Ardealului, dar atunci faci politică regionalistă, nu politică naţional-ţărănistă..."

Sindrofia s-a spart într-o atmosferă cam rece...

Lupu a mai povestit că a cerut Regelui mai multă propagandă românească în străinătate. „Ştiţi, Sire, că în politică socotesc pe Iorga ca un caraghios, dar de propagandă în străinătate ar fi bun..." Regele a întâmpinat: „De ce Iorga, n-ar fi bun şi Giurescu?" — „Giurescu, Sire — a răspuns Lupu — are fiţuicile lui tată-său, pe când Iorga le are pe ale lui..."

Când a coborât de la Rege, Lupu a întâlnit pe Balif, care i-a spus: „Îmi pare bine să te văd aici; ar trebui să vii mai des... E tare nevoie să veniţi aci cât de mulţi, şi cât de des!"

---

14 februarie. De ce ne era teamă pare că se va întâmpla — Finlanda să ajungă la limita rezistenței sale... Din știrile încă nu bine lămurite, reiese că rușii au pătruns în ziua de 11 februarie în linia Mannerheim și că până azi au ocupat 32 de posturi blindate, instăpânindu-se pe întreg materialul de război aflat în acele posturi. Deși știrile rusești sunt precise, finlandezii dezmint succesele sovietice și afirmă că au recucerit cele mai multe din posturile pierdute... Pe de altă parte se anunță că moralul trupelor rusești, decimate de scorbut, ar fi prost... Până în opt zile vom fi lămuriți. Rușii atacă în Carelia cu 12 divizii. După telegramele din Moscova, trupele sovietice nu sunt comandate de generalul Stern, care s-ar afla în Extremul Orient...

———

Acordul ruso-german ocupă întreaga presă europeană și a scos de la ordinea zilei misiunea americanului Welles. La Berlin nu se dau încă în vileag amănuntele acordului, al cărui conținut e încă secret. Acordul este însă considerat ca un instrument de mare eficacitate împotriva blocadei englezești, asigurând *în viitor* aprovizionarea Germaniei cu materii prime.

———

Vorbit ieri în treacăt cu Sir Reginald Hoare care mi-a spus că neînțelegerile anglo-române sunt pe cale de aplanare. Chestiunea petrolului n-a fost la început destul de bine lămurită și a supărat la Londra. Explicațiile ulterioare (?) au mai liniștit. Și afacerea Zbroiovska, pretinde Hoare, e pe cale de „tassare“ (?). Cu atât mai bine. Asupra misiunii Welles, e pesimist. Crede și el că la Londra, crearea unui front oriental e la ordinea zilei...

Interesant: Hoare pretinde că demonstrația incapacității rusești, în războiul cu Finlanda, *a mers prea departe*, fiindcă a dat Rusia pe mâna Germaniei...

———

Iarnă cumplită pretutindeni. În Olanda, –24°. În Ungaria nenumărați morți cauzați de frig; oameni înghețați pe șosele...

Pe Marea Neagră suflă o furtună care a paralizat întreaga navigație...

———

Pungași au pătruns la Constanța pe motonava Transilvania și au furat toată argintăria din cambuză, în valoare de 300 000 lei. Pe linia Ploiești–Vălenii de Munte s-a furat material de cale ferată în cantitate

mare. Faţă de gheşeftarii şi sperţarii noştri din Bucureşti, aceşti curajoşi rău-făcători apar simpatici...

---

15 februarie. Dejunat ieri cu Günther, ministrul Statelor Unite, care mi-a vorbit despre misiunea lui Sumner Welles. Diplomatul american pretinde că trimisul lui Roosevelt a fost însărcinat să trateze cu marile Puteri europene un acord privitor la stările *de după război*!!! şi nimic mai mult. Dezarmament, limitarea fabricaţiilor de război şi toate bazaconiile pe care pacifiştii n-au izbutit să le impună după 1919. Statele Unite urmăresc de pe acum organizarea păcii — când toată lumea vorbeşte de 4, 5 şi mai mulţi ani de război! Dl Günther vorbeşte evident din ordin, dar prea e de oaie şi prea ne cred proşti, domnii americani. Ca să organizezi pacea trebuie întâi să încetezi războiul... Prea s-au făcut multe pregătiri în jurul misiunii lui Welles, pentru ca ea să fie menită să ducă numai cuvântul lui Roosevelt despre ce va fi sau nu va fi, într-o vreme îndepărtată, când onoratul domn nu va mai fi desigur Preşedintele unei mari Puteri... Formula unei călătorii de informaţii era mai inteligentă şi salvgarda tot atât de bine amorul propriu al lui Roosevelt în caz de insucces...

Günther mai are naivitatea să creadă că nemţii ca şi franco-englezii nu bombardează cu avioanele oraşele dinapoia frontului şi populaţia civilă, fiindcă le-a cerut-o Roosevelt şi că beligeranţii, de o parte şi de alta, nu vor să indispună pe americani! În realitate oraşele şi populaţia civilă au fost menajate până acum de ambele părţi ale frontului, *de frica represaliilor.* O să vadă Roosevelt şi Günther câtă seamă ţin beligeranţii de opinia americană, din acest punct de vedere, îndată ce se va înteţi războiul. Günther pretinde că tot pentru a nu nemulţumi opinia publică americană, n-au bombardat până acum finlandezii Leningradul şi alte localităţi ruseşti dindărătul frontului. Aci poate să fie ceva, căci finlandezii se sprijină mult pe ajutorul american şi atacurile sălbatice ruseşti împotriva populaţiei civile dezarmate din Finlanda au contribuit mult la vrăjmăşia ce se dezlănţuie de câtăva vreme în Statele Unite, în toate straturile sociale, chiar printre muncitorii cei mai de stânga, împotriva Rusiei. Mişcarea de opinie în Statele Unite e atât de serioasă în aceasta privinţă, încât în Camera Reprezentanţilor de la Washington, moţiunea Mac Cormick, prin care se propunea suprimarea Ambasadei de la Moscova din buget, era să fie votată, cu toată opunerea Guvernului, mai prudent decât opinia publică în materie de raporturi internaţionale. Moţiunea Mac Cormick a avut pentru ea 105 voturi, şi contra —

numai din motive de disciplină politică — 108. Trei voturi deplasate şi ruptura era gata...

Nu va fi uşor pentru nemţi să obţină petrol din Rusia. Deşi producţia ruseascä a crescut în ultimii ani de la 14 la 30 milioane tone pe an, exportul rusesc de petrol şi derivate a scăzut în aceeaşi perioadă de la 4 milioane tone sub 1 milion. Ruşii au motorizat tot ce au putut şi mai ales în agricultură motorul a înlocuit pretutindeni animalele de tracţiune, dispărute odată cu desfiinţarea gospodăriilor individuale ţărăneşti şi înlocuirea lor prin colhozuri şi sovhozuri. Pentru cele 3 milioane de tone pe care le cer germanii pe an, Sovietele ar trebui să renunţe să mai cultive Siberia...

Şedinţă solemnă ieri la Consiliul Superior Economic. Dl Guţă Tătărescu ne-a cinstit cu prezenţa d-sale. E pentru prima oară că un prim-ministru vine să ia parte la Consiliu. Vizita lui Tătărescu e urmarea converaţiilor noastre şi a dorinţei primului ministru de a strânge cât mai mult legăturile între Guvern şi Consiliu, în vederea unei rodnice colaborări.

Am deschis şedinţa cu câteva cuvinte de mulţumire în care am subliniat greutatea vremurilor şi am arătat că Consiliul, ca orice organ ce vrea să nu moară, trebuie să se adapteze împrejurărilor. Creat pentru alcătuirea unor planuri de normalizare economică pe termen lung, Consiliul trebuie să se mărginească azi să îmbrace în cele mai nimerite forme economice măsurile excepţionale şi de expedient pe care lupta pentru existenţa ţării le impun Guvernului. Am mai adăugat că în lipsa Parlamentului, Consiliul mai are şi menirea de a uşura răspunderea miniştrilor prin solidarizarea lui cu hotărârile lor şi am rugat pe onorabilele Excelenţe să vină cât de des printre noi.

Tătărescu a luat apoi cuvântul, ne-a acoperit cu flori, pe toţi şi pe mine în parte şi a declarat că vrea să colaboreze „intim“ cu Consiliul pentru sporirea producţiei. Pe acest punct l-am întrerupt cu observaţia că producţia roadelor anuale ale pământului trebuie sporită cât de mult, dar că producţia exploatării rezervelor care nu se refac, din sânul pământului, trebuie exploatată cu prudenţă, căci aceste rezerve constituie şi patrimoniul generaţiilor de mâine. Cu alte cuvinte să o împingem în domeniul agriculturii, dar să o lăsăm mai moale în al minelor...

După ce şi-a sfârşit Tătărescu cuvântarea, am procedat la examinarea proiectului de lege pentru înfiinţarea Ministerului Comerţului Ex-

terior, care a trecut cu uşoare retuşări. Au fost de faţă toţi miniştrii economici, afară de Mitiţă Constantinescu, care, după câte mi-a spus Costică Angelescu, economistul naţional, e furios fiindcă noul Minister i-a luat aproape toate atribuţiile în materie de schimb şi de valută... Au asistat la şedinţă şi R. Portocală şi noul ministru Ion Christu, pe care îi invitasem. Prin noua lege a devenit membru de drept al Consiliului şi ministrul Comerţului Exterior şi nici nu se putea altfel. Costică Angelescu părea încântat că a rămas ministru, că a scăpat de bucluc şi că a fost lovit Mitiţă. „I-a dat Regele *Cununa de spini* ca să-l consoleze de amputaţia pe care i-a făcut-o“ — rânjea simpaticul Cadrilaterist...
Ce oameni mici!

Secretar general al noului Minister a fost numit Emil Marian. Greşeală. E om cinstit, dar fără concepţie şi i-e frică până şi de umbra lui. Mecu, omul devizelor, a rămas la Ministerul Economiei Naţionale. De ce?

Dl Sumner Welles părăseşte America luni, pe transatlanticul italian „Rex“. Să vină sănătos.

Hecatombă pe Oceanul Atlantic. Mai multe vapoare mari, de peste 10 000 de tone au fost scufundate de nemţi. Englezii de partea lor au scufundat două submarine germane...

Ştirile din Finlanda sunt încă contradictorii. Ruşii anunţă succese, ce e drept mai puţine ca ieri — iar finlandezii le dezmint şi afirmă că au reluat cele câteva poziţii pierdute în dârzele lupte ce se duc în Carelia de două săptămâni. Ce e sigur, e că rezistenţa finlandezilor nu e încă înfrântă... dar vin ruşii, vin mereu.
O telegramă anunţă ca un fapt de importanţă doborârea „avionului negru“, un avion sovietic condus de un semiturbat care zbura la mică înălţime şi prăpădea lumea şi vitele cu mitraliera...

---

16 februarie. Finlandezii rezistă... Dar cu greu. Ruşii atacă cu trupe încontinuu reînnoite şi cu tancuri de 70 tone. Se pare că în sectorul Summa al liniei Mannerheim, sovieticii au ocupat poziţiile din linia 1-a,

dar au suferit pierderi enorme. O sumă de aeroplane ruseşti au fost doborâte. Lupte grele, şi zilnice.

Teofil (Sidorovici) a sosit la Roma cu reprezentanţii „Strajei Române". Primit la Triest cu alai şi la Roma în gară de autorităţile italiene şi române, Teofil a căzut în braţele lui N. Petrescu-Comnen şi aceste două mari suflete româneşti au trăit un moment de emoţie. Ce am face noi fără Teofil? Şi fără nenea Nae Comnen?

Criză în Bulgaria. Ministerul Kiosseivanov a demisionat. Cauza: neînţelegeri interne, în special între primul ministru şi ministrul Agriculturii, Adrianov. Regele Boris a primit demisia Guvernului şi a însărcinat cu formarea noului Cabinet pe profesorul universitar Filov, până acum ministru al Instrucţiei Publice. Pentru Externe a chemat pe Popov, ministrul Bulgariei la Belgrad. Se crede că noul Guvern se va forma chiar azi. Nici o schimbare în politica externă. Păcat că pierdem pe Kiosseivanov, om de încredere, şi care luase câteva angajamente importante, în ultima vreme faţă de Sărăcăcioglu. Va trebui să o luăm din nou. Kiosseivanov a declarat că se retrage din viaţa politică, ceea ce dovedeşte că e supărat, prin urmare că criza a venit pe neaşteptate — deşi se certau în Guvern de 15 zile, de la alegeri...

Göring a pronunţat ieri un mare discurs (adică lung...) la Radio. Toate merg bine în Germania. Nimeni nu moare de foame (numai de frig). Germania stochează materii prime în depozite sigure şi bine păzite. Anglia pe fundul mărilor... În discursuri sunt nemţii foarte tari. Să-i vedem şi la fapte.

Olanda a protestat energic la Berlin împotriva scufundării vaporului „Burgerdijk", torpilat fără cercetare pe bord, deşi venea dintr-un port neutru (America) şi era îndreptat înspre alt port neutru (Olanda). Nemţii au răspuns că aşteaptă raportul comandantului submarinului care a torpilat vasul. Alte două vase, unul norvegian, celălalt danez, au fost scufundate ieri în aceleaşi condiţii...

Comisia afacerilor străine a Senatului american a amânat proiectul Pitmann referitor la supunerea mărfurilor destinate Japoniei reglemen-

ţării unor măsuri speciale de „embargo". Pitmann a declarat că totuşi moţiunea se va trece în sesiunea actuală a Senatului.

Scandal la *Viaţa Românească.* Această revistă moştenită de M. Ralea şi de P. Andrei de la C. Stere, era condusă în ultima vreme de C. Vişoianu *pe spezele Ministerului Propagandei.* Un oarecare Catz, expulzat din Franţa ca comunist, a publicat în ultimul număr un articol în care laudă pe ruşi şi înjură pe finlandezi. Numărul a fost confiscat şi Vişoianu silit să demisioneze. Coloratura de extremă stângă a celor doi miniştri (Ralea şi Andrei) apare din ce în ce...

În Franţa comuniştii sunt urmăriţi pretutindeni. Condamnări până la 5 ani închisoare, pentru simple acte de propagandă. Vreo 25 de cehi care lucrau într-o uzină au fost arestaţi, şi vor fi probabil expulzaţi.

Ţigănia e din ce în ce mai mare la FRN. Vaida, omul cu pipa, de o slăbiciune nespusă. Recomandasem la Tecuci pe G. Apostoleanu, după care ar fi trebuit să alerge — au numit o secătură ţărănistă, pe V. Beldie. La Dorohoi, la Botoşani, cuzişti parşivi. O să fie o frumuseţe: pogromuri organizate de FRN în numele Regelui! În Ardeal nu vor să admită decât ardeleni. A fost ceartă mare pentru Hunedoara, unde Costică Bârsan a băgat capitaluri mari şi avea pretenţii şi mai mari... S-a numit un vaidist necunoscut! Sunt încântat că nu m-am amestecat în această tărâţă.

---

17 februarie. Academia Română a comemorat ieri solemn 100 de ani de la naşterea lui Titu Maiorescu. A venit şi Regele şi a spus zece cuvinte. Discursul comemorativ l-a ţinut discipolul Maestrului, I. Petrovici. Academicienii au inaugurat cu acest prilej uniforma pe care le-a dat-o şi lor Vodă: frac negru cu broderii de verdeaţă. Se putea să fim noi mai prejos ca alte ţări! Oameni n-avem, dar fracuri să fie! Sufletul lui Maiorescu, atât de formalist, trebuie să fie mulţumit pe lumea cealaltă.

Toată viaţa lui, Maiorescu a fost proslăvirea tipicului. Eforturile lui au dus la crearea unui tip intelectual care a predominat în straturile noastre culte mai multe decenii şi ai cărui ultimi reprezentanţi sunt Pipi Negulescu şi Jiji Petrovici...

Titu Maiorescu, ca caracter, ca ambiție, și ca seninătate a fost un fel de Goethe al nostru. Un Goethe cu țăcălie dar fără Faust, fără Ifigenie și fără teoria culorilor. I-a lipsit Weimarul și... Italia.

Procesul Auschnit a început ieri în fața Tribunalului Ilfov.

Numai în preajma Parisului (comunele suburbane) au fost anulate 162 de mandate comuniste în consiliile comunale. Merg bine franțuzii...

Finlanda continuă să reziste...

Trei torpiloare comandate de noi la Portsmouth în Anglia, au fost botezate: „Viforul", „Vijelia" și „Viscolul". S-a strâmbat Tilea la ele și au alunecat toate în apă... Cu aceste 3 vase, Marina noastră s-a îndoit și a devenit formidabilă. Fiecare torpilor are 25 metri lungime și un echipaj de 8 oameni.

Guvernul bulgar a fost reconstituit, conform prevederilor, cu Filov în frunte. Noul prim-ministru a făcut presei declarații din care reiese că *nimic* nu s-a schimbat în politica Bulgariei, care urmează mai departe linia păcii, a neutralității și a înțelegerii cu toată lumea.

Vâlvă mare în presa noastră în jurul vizitei lui Teofil la Roma. Teofil fiind sluga Regelui, nici nu se putea altfel. Dar pare că și la Roma caraghiosul a fost luat în serios, căci l-au primit Ducele și Regele, i s-au oferit mese prezidate de câte un ministru și nu i s-a dat nici un picior în c.r!

18 februarie. Maniu a redactat un memoriu prin care critică politica noastră externă. După ce laudă pe Rege pentru îndrumările sale, atacă violent pe Gafencu care ar fi zadărnicit planurile Regelui (!!!) Și ar fi pierdut Cadrilaterul la Belgrad. Adusese deja aceasta învinuire ministrului nostru de Externe în consfătuirea național-țărănistă ținută după audiența d-rului Lupu la Rege. Maniu cere să renunțăm la neutralitate,

să ne declarăm pentru moment şi noi *nebeligeranţi* şi să pregătim intrarea noastră în război alături de Aliaţi. N-am putut să-mi procur încă textul exact al acestor declaraţii asupra cărora presa noastră este bineînţeles mută. Se spunea ieri că Maniu a fost chemat la Parchet şi se vorbea chiar de eventuala lui arestare.

Dacă presa noastră este mută, telegramele din străinătate (pe care le primim confidenţial) vorbesc. Iată conţinutul unei note a *Agenţiei Stefani* cu data de 17 februarie:

„Bucureşti, ora 9,45. Fostul preşedinte de Consiliu de Miniştri, Iuliu Maniu, şeful Partidului dizolvat Naţional Ţărănesc, care de multă vreme ducea campania împotriva noului regim din România, a publicat la 14 februarie în presa străină o declaraţie împotriva politicii externe a României.

În această declaraţie, dl Maniu afirmă că recenta Conferinţă de la Belgrad a fost o trădare a intereselor româneşti, că politica urmărită de dl Gafencu este în gravă contradicţie cu politica Majestăţii Sale Regelui (!!!) şi că, în sfârşit, trebuie restabilit în România regimul democratic în înţelegere cu democraţiile occidentale, alături de care România trebuie să fie gata să se bată în caz de război.

În urma acestei declaraţii, fostul preşedinte de Consiliu a fost invitat ieri seara să apară în faţa Tribunalului Militar al Corpului II de Armată, pentru a-şi clarifica atitudinea.

Cum acţiunea sa este socotită ca periculoasă pentru interesele Statului, dl Maniu va fi supus unei urmăriri penale. Faptul a produs impresie enormă la Bucureşti" (Nici o impresie, căci până azi nimeni nu ştie despre toate cele relatate mai sus).

Vizita lui Teofil la Roma, continuă să facă vâlvă în presa românească, în cea italiană şi chiar în celelalte ţări ale Europei. Mulţi ar putea să creadă că ceea ce se subliniază în presă este apropierea dintre Italia şi România, simbolizată prin trimiterea reprezentanţilor Străjeriei Româneşti la Roma. Eu unul cred că ceea ce a impresionat lumea, e întâlnirea marelui om de Stat român cu Mussolini şi cu Papa. Căci Teofil a fost şi la Papa...

Malaxa e pe „seletă" — cel puţin în gura lumii. Denunţul lui Dumitrescu, împărţit oamenilor în copie a provocat un val de ură şi de înjurături la adresa magnatului industriei române, pe care nimeni nu-l poate suferi. Nervos cum e, şi bolnav de ficat, tipul s-a pus la pat. Prie-

tenii — cine n-are prieteni — spun că se face bolnav ca să nu fie silit să depună la procesul Auschnit, unde nu îndrăzneşte să dea ochii cu fostul său tovarăş, cu atât mai mult cu cât tovarăşul se apără atât de minunat, încât iese basma curată în ochii celor care asistă la proces. Dezgustător, cu privire la acest proces, e că preşedintele completului duce dezbaterile cu o vădită parţialitate, în speranţa unei înaintări, iar presa venală insultă pe inculpat fără ruşine, pe când cenzura interzice orice informaţie sau apreciere favorabilă osânditului dinainte...

———

Se vorbeşte de o posibilă călătorie a Regelui în Italia, călătorie pe care ar pregăti-o la Roma marele om de Stat Teofil. Nu-mi vine să cred.

———

Pare că Gh. Alexeanu, profesor universitar şi Rezident Regal al Bucegilor, va intra rău în acţiunea deschisă împotriva administraţiei Fondului Religionar din Bucovina.

Ancheta preliminară care se face a fost îndreptată împotriva mitropolitului Visarion Puiu, pe care Regele vrea să-l scoată din Scaun, fiindcă e cam ţicnit, ghişeftar şi s-a dat cu gardiştii. Dar iată că pe lângă Puiu mai iese vinovat şi Alexeanu, care, în calitate de consilier juridic al Fondului, a încheiat o convenţie cu zisul Fond, prin care se obliga să urmărească o serie de procese ca şi pierdute ale Fondului, pe preţul cesiunii unei treimi din valorile reclamate, în caz de câştig — şi că în lista afacerilor putrede ar fi băgat, în înţelegere cu mitropolitul, şi o serie de procese însemnate în care dreptul Fondului şi solvabilitatea pârâtului nu făceau nici o îndoială... Alexeanu ar mai fi comis şi o serie de abuzuri şi de nedelicateţe în calitatea sa de Rezident, mai întâi la Cernăuţi, apoi la Bucureşti... Călinescu vroia să-l facă ministru! A avut mâna fericită şi mucenicul Armand, protectorul junelui Lobei!

———

Regele a subscris 10 milioane la împrumutul pentru înzestrare; Voievodul Mihai - 2 milioane iar personalul Palatului - 2 milioane şi 17 mii lei. Se vede că au sângerat pe Malaxa, căci Auschnit şi Kaufmann s-au dus şi Aristide Blank „nu mai marşează“!

———

A apărut Legea de organizare a Ministerului Comerţului Exterior şi numirea lui Ionel Christu ca ministru. Încă un faliment în perspectivă...

———

Popov, noul ministru de Externe bulgar a făcut şi el declaraţiile cele mai liniştitoare. Vrea pacea şi bună înţelegere cu toţi, mai ales cu vecinii. Va continua politica lui Kiosseivanov...

În Germania, Ministerul Filov are o presă bună. Ziarele insistă asupra caracterului pacific al noului Guvern, iar despre Filov se reaminteşte că este membru al Academiei de Ştiinţe din Prusia şi doctor al Universităţii din Berlin.

———

Senzaţie mare, atât în Germania cât şi în Anglia, face urmărirea crucişătorului auxiliar german „Altmark", în apele teritoriale norvegiene, de trei vase de război engleze. Vasul „Altmark" transporta 55 de ofiţeri şi 220 de marinari englezi şi se strecura de-a lungul coastelor Norvegiei, ca să ajungă într-un port german. Somat să se oprească de vasele britanice, s-a refugiat în fiordul Joessing, unde englezii l-au urmărit şi au luat prizonierii fără să scufunde vasul german. Protestări violente la Berlin, protestări mai puţin violente, dar protestări şi din partea Norvegiei. În Anglia mare entuziasm — cu atât mai mare cu cât săptămâna trecută marina regală a scufundat 5 submarine germane. Săptămână rea pentru nemţi...

———

Sumner Welles a părăsit ieri New Yorkul, pe transatlanticul italian „Rex". Odată cu el a plecat şi Myron Tailor trimis de Roosevelt ca reprezentant personal pe lângă Papa. Roosevelt a plecat să se odihnească, în mare, pe un vas al Flotei americane.

———

Sărbătorirea centenarului lui Maiorescu, de alaltăieri, vineri, la Academie, a avut ca epilog un articol al lui Iorga în *Neamul Românesc*. Paranoicul, care nici mort nu iartă pe Maiorescu că l-a judecat cum merită şi mai ales că a ştiut să facă şcoală şi el nu, îşi varsă — deşi cu sfială — veninul. Gestul unei javre care ridică laba şi se uşurează pe trunchiul unui bătrân copac...

———

Finlandezii rezistă... dar mărturisesc că ruşii au ocupat unele poziţii din prima linie Mannerheim. Din informaţiile Statului nostru Major rezultă că 14 divizii ruseşti luptă în Carelia cu 3 divizii finlandeze...

Mareşalul Mannerheim a lansat totuşi un manifest optimist prin care afirmă că finlandezii nu mai luptă singuri, că au primit şi primesc

în fiecare zi ajutoare... Pare că mai ales francezii au trimis material de război foarte util și eficace...

Nici până azi n-au fost redate circulației toate liniile înzăpezite... De-ar fi barem ultima zăpadă anul acesta!

Întâlnit ieri pe Vaida. I-am mulțumit pentru amabilitatea cu care au primit recomandările mele la FRN. Am cerut și eu 5 locuri, la județe, pentru băieți de prima ordine. Mi s-au refuzat toate! S-au numit numai epavele vechilor partide! Vaida se scuză și se declară amărât și neputincios. Îl speculează Tătărescu și țărăniștii! Acum îl amenință și A. C. Cuza, că iese cu toți ai lui din Front, fiindcă nu li s-au dat destule locuri deși li s-au dat vreo 7! Păcat și de falimentul FRN-ului, care e asigurat!

Primit o scrisoare de la Victor Alboteanu, din închisoarea Văcărești. Dl Alboteanu este scribul lui Titeanu care ironiza în gazetele escrocului activitatea mea la Consiliul Economic. Prins cu mâna în sac, la Propagandă, a fost dat pe mâna justiției. Idiotul își închipuiește că am cerut eu să fie urmărit, și îmi cere iertare, pe trei pagini... Pe lângă că e escroc, mai e și prost. Parcă de el îmi arde mie! N-am contribuit cu nici o vorbă la urmărirea lui. Am să i-o scriu...

---

19 februarie. Finlandezii au fost siliți să părăsească prima linie Mannerheim și să se retragă pe a doua... Ni se strânge inima la toți...

Incidentul „Altmark" *se agravează*, scriu ziarele. Adică ce? Va declara Germania război Angliei?!

În Norvegia îngrijorare cu privire la soarta neutrilor. O mărturisește ministrul de Externe norvegian, Koht, într-o cuvântare ținută la Tronthjem.

Un val de frică pare că trece peste lumea oficială. Fel de fel de zvonuri se susură la ureche, polițiștii aleargă din colo încoace, la Minis-

terul de Interne e mobilizare, posturile militare de pază au fost întărite şi înmulţite pe la autorităţi. Până şi la Consiliul Superior Economic ni s-au trimis jandarmi... Să fie teama de Maniu, de gradiştii reînviaţi, de avocaţii lui Auschnit? Sub o dictatură poliţistă condusă de oameni terorizaţi prin propria lor conştiinţă te poţi aştepta la toate caraghioslâcurile. Natural, prin ziare nu transpiră nimic...

În schimb, citim în *Paris Soir* din 13 februarie, în prima pagină, următoarele:

Mai întâi 8 linii de titluri:
„Pe malurile Dunării
O explozie distruge
bateriile româneşti
care apără
Porţile de Fier
Santinela trage:
unul din autorii atentatului cade!
E un neamţ!"
Şi apoi textul:

„Londra, 12 februarie (prin telegraf). Explozia cauzată de agenţii germani şi care a distrus bateriile de pe malul românesc, pe Dunăre, a făcut să apară teama că printre planurile Reichswerhrului (armatei germane) (!!) se află şi unul al invaziei României pe Dunăre, telegrafiază corespondentul lui *Daily Express* la Bucureşti.

Până ieri seara, duminică, scrie confratele nostru, ştirile, privitoare la această explozie, au fost riguros suprimate de autorităţile româneşti. Se poate spune acum că a avut loc la Orşova, la câţiva kilometri în amonte de Porţile de Fier, unde Dunărea curge într-un defileu îngust. Este singurul sector al Dunării apărat de baterii.

Toate tunurile au fost distruse şi trei soldaţi români ucişi. Câteva minute după explozie o santinelă interpela un om care fugea în întuneric. Cum necunoscutul nu se oprea, gradianul (?) a tras şi l-a omorât. Necunoscutul a fost identificat, este un neamţ".

O ştie Parisul, o ştie Londra, şi noi nu ştim nimic!

S-a facut bilanţul exact al cutremurelor din Anatolia: 32 741 de morţi, 9 404 de răniţi...

Întreaga presă europeană continuă să se ocupe de mişcările eminentului om de Stat Teofil Sidorovici, demnul reprezentant al trinităţii Po-

pescu–Urdăreanu–Malaxa, care domneşte astăzi peste poporul românesc şi îl stoarce mai rău decât pe timpul fanarioţilor.

Ieri, adunarea generală la Banca Naţională. S-a trecut cu făţărnicie şi cu minciunile dincolo de limitele permisului.

Pe cine vor aceste sinistre puşlamale să înşele? Cei de azi văd, şi cei de mâine vor şti să citească... Atunci? Sinistre lichele!

Dl Gh. Leon, excroc cu pretenţii, a fost ales director şi dl Mecu, om cumsecade dar prost, cenzor, în locul lui Leon. Băicoianu a rămas în fine pe dinafară. S-a reales şi Costin Stoicescu...

Centenarul lui Maiorescu a fost sărbătorit ieri *unde* şi *cum* trebuie – la Universitate. Au vorbit, rectorul Stoicescu în numele Universităţii, profesorul Caracostea în numele Facultăţii de Litere şi Mircea Djuvara în numele foştilor elevi al maestrului...

Turma FRN-ului a fost adunată ieri la Cameră, preşedinţii ţinuturilor la un loc cu ai judeţelor. La ţinuturi s-a mai făcut o schimbare: Portocală, la Galaţi, în locul lui Slăvescu, care n-a primit. Şefii judeţelor: o jale. Întrunirea searbădă. Nici o vlagă. A vorbit Vaida, ca de obicei, alandala. A încercat Tătărescu în zadar să înfierbânte adunarea prin câteva cuvinte calde. Au mai vorbit Giurescu şi Iuliu Moldovan, ca şi cum n-ar fi vorbit. Faliment înainte de a se deschide tarabele...

Primit prin generalul Bengliu (?), comandantul Jandarmeriei, o lungă spovedanie scrisă în puşcărie de tânărul Milcoveanu. Nenorocitul speră să pot face ceva pentru graţierea lui... Ce? Urdăreanu nu vrea să ştie de aşa ceva...

---

20 februarie. Cercurile politice sunt adânc tulburate. Toată lumea urlă împotriva regimului, împotriva lui Tătărescu, şi ce e mai grav împotriva Regelui. Dacă n-ar fi starea de război care ne ameninţă şi faţă de care fiecine îşi mai pune frână pornirilor, justificate sau nu, aş zice că ne aflăm cu adevărat într-o stare prerevoluţionară. În toate cercurile mai ridicate e o încordare mare, iar în jos, în rândurile poporului, o nemulţumire cum n-a mai fost de mult...

Printre cauzele imediate ale încordării de sus:

1) Scumpirea traiului şi o dată cu ea sporirea dărilor directe şi indirecte, precum şi a angaralelor, între care împrumutul *benevol* pentru înzestrarea armatei a exasperat în cel mai înalt punct;

2) Convingerea intrată în public, şi pe care nimeni şi nimic nu i-o va mai scoate din cap, că Regele asociat cu Malaxa şi cu Urdăreanu jefuiesc ţara şi trimit capitaluri în străinătate. În această privinţă procesul Auschnit a pregătit calea, denunţul lui Dumitrescu (cu privire la matrapazlâcurile neurmărite ale lui Malaxa), răspândit în toată ţara în sute de exemplare, a umplut paharul...

3) Acţiunea de subminare, de fiecare zi, a fruntaşilor fostelor partide dizolvate care se întrunesc regulat, unii sub preşedinţia lui Dinu Brătianu, alţii sub a lui Maniu sau a lui Mihalache şi pun la cale pe de o parte tot ce se poate pune împotriva regimului — iar pe de alta propaganda cea mai activă pentru a convinge lumea că s-a sfârşit cu el, şi că în scurtă vreme partidele îşi vor recâştiga atotputernicia;

4) Modul tâmpit cum s-a alcătuit organizaţia FRN-ului pe ţinuturi şi pe judeţe:

5) Lipsa oricărei consideraţii pentru actualul Guvern şi pentru conducătorul lui. Împotriva lui Tătărescu s-au dezlănţuit în special liberalii care îl înjură cum n-a fost încă înjurat om politic în România.

Iar pentru nemulţumirea de jos:

1) Continuele şi prelungitele concentrări;

2) Rechiziţiile;

3) Brutalităţile agenţilor fiscali şi şperţuiala exercitată de micii funcţionari;

4) Lipsa oricărei posibilităţi de intervenţie sau de cerere de ajutor, deoarece parlamentarii şi şefii electorali, care mai înainte serveau nenorociţilor drept organe de recurs, n-au fost înlocuiţi prin nimic — iar cei mari de azi nu primesc pe cei mici...

———

Duminică la Cameră s-a lăsat urât de tot — dar bineînţeles nu s-a publicat nimic prin gazete. Mai întâi Gheorghe Cuza a venit să declare că toţi cuziştii se retrag din Front. Dânşii au înţeles să li se dea în bloc nordul Moldovei, nordul Basarabiei şi Bucovina; de vreme ce li s-a dat numai câteva judeţe răzleţe, nu le primesc şi pleacă. Şi s-au dus, a alergat după ei Giurescu, a alergat Vaida, nimic n-a folosit, nimic nu i-a oprit... G. Cuza a mărturisit unui prieten al meu că ei nu intraseră în FRN decât ca să-şi păstreze organizaţiile *pentru ziua apropiată în care Frontul se va desface....* Dacă era însă vorba să piardă cele mai bune organizaţii, mai bine rămân pe dinafară, cu propaganda clandestină,

care va prinde cu atât mai mult cu cât FRN-ul va deveni foarte curând odios...

După „chestia“ cu cuziştii s-au mai ivit şi altele. Preşedintele de la Storojineţ s-a prezentat în aşa hal, încât Giurescu l-a eliminat „stante pede“ şi a rămas locul vacant.

S-au depus la birou acte prin care se dovedea că 6 din noii şefi sunt alcoolici învechiţi, iar alţi 11 din ei clienţi ai Parchetului... Mergem bine cu regenerarea!

La „ceaiul“ politic din urmă, de la Dinu Brătianu, nu s-a vorbit decât de lichidarea Frontului. Unanimitatea celor prezenţi a hotărât să se ţină „cadrele“ gata pentru organizarea din nou a partidului. Tătărescu a fost tratat de laş, de nătâng, de trădător. Dinu a reamintit că în vizita pe care i-a făcut-o după chemarea lui la Guvern, Tătărescu i-a spus: „Peste 3 săptămâni nu va mai fi Front al Renaşterii Naţionale şi vom fi din nou toţi laolaltă!“...

Cu Maniu „era să fie lată“. Ghelmegeanu a fost ieri la mine şi iată cum mi-a povestit că s-au întâmplat lucrurile. Declaraţiile d-lui prezident n-au fost date sub formă de interviu; Dl prezident le-a redactat pentru uzul valahilor, dar a chemat reprezentanţii presei străine şi le-a comunicat textul, pe care unii au izbutit să-l transmită gazetelor lor. Textul conţine cam cele pe care le-am însemnat deja mai sus.

Vineri seară la ora 8, un comisar Regal s-a transportat la domiciliul lui Maniu şi l-a poftit să vină să dea explicaţii şefului Parchetului Militar. „Domnule Comisar, bine că aţi venit la timp — a întâmpinat Maniu — vedeţi, am pus şoşonii să mă duc să iau masa cu prietenii la Cina; decât să faceţi scandal acolo, mai bine mă ridicaţi în linişte, la mine acasă...“ A cerut apoi voie să ia cu dânsul pe Buteanu, secretarul său... „Cine ştie poate să fie nevoie să-mi aducă câte ceva...“, a mai adăugat dl prezident, făcând aluzie la o posibilitate de arestare... Deşi comisarul l-a liniştit asupra acestui punct, Buteanu a însoţit totuşi pe şef. Interogatoriul a durat până la orele 11, după care Maniu s-a dus la *Cina* unde-l aşteptau prietenii.

În interogatoriul de vineri seară, Maniu a fost foarte blajin, a lăudat politica externă a Regelui şi discursul său de la Chişinău şi n-a atacat decât pe Gafencu, dar pe acesta violent. A doua zi, sâmbătă, a trimis însă un supliment de declaraţii, scrise, prin care complecta depoziţia

din ajun *în sensul că întindea asupra întregului regim, inclusiv Regele, învinuirile aduse lui Gafencu*... Mare emoție în Guvern și până Sus... Regele a vrut să se deschidă imediat acțiune penală împotriva delincventului; unii miniştri au propus să se dea chestiunea pe față, să se publice declarațiile lui Maniu, să se discute şi să se dovedească că conținutul lor nu era prielnic intereselor României... Miniştrii s-au străduit şi s-a amânat rezolvarea chestiunii pe azi. Azi s-a ajuns în fine la o soluție mai cuminte. Mâine va apare un decret-lege în virtutea căruia, orice publicație, sub orice formă, imprimată, scrisă la maşină, scrisă cu mâna (oricare ar fi modul ei de împrăştiere), care nu va fi trecută prin cenzură, va fi declarată *clandestină* şi autorul oricărei scrieri clandestine va fi pasibil de închisoare până la 2 ani, de amendă şi de pierderea oricărei funcții publice sau particulare precum consiliile de administrație (o atențiune specială pentru liberali). Maniu va primi un *avertisment*, de data asta, şi incidentul actual va fi închis. Pe viitor, dacă mai scrie, va fi însă închis, el...

Cu explozia de la Orşova a cărei ştire a fost publicată de *Paris-Soir*, Ghelmegeanu mi-a dat cuvântul său de onoare că totul a fost inventat, şi că n-a fost nimic. După câte ştiam şi eu, nu avem nici o baterie, nici la Porțile de Fier, nici la Orşova, nici în Cazane...

Ghelmegeanu mi-a mai spus că e aproape gata să încheie un acord cu câți au mai rămas din şefii de organizații ai Gărzii de Fier, cu cei care au scris la *Bunavestire* şi la alte foi. Toți aceştia vor semna „o spovedanie" prin care se vor lepăda de Crezul lor şi vor adera la FRN. *După care se va acorda o amnistie generală.* Era să întreb: „Şi celor care au fost împuşcați?" I-am remis şi petiția lui Milcoveanu. Se va rezolva la amnistie... Numai să dea Negru Vodă amnistie... Dacă se va opune P.U.M.? [P. = Popescu = Regele Carol al II-lea; U. = Urdăreanu; M. Malaxa]

———

Regele Gustav al Suediei, jucătorul de tenis, a întrunit Consiliul de Miniştri şi a făcut declarații solemne de neutralitate în numele Suediei. O participare la războiul fino-rus ar atrage Suedia în războiul mondial contrariu intereselor acestei țări pe care ar mai pune-o o asemenea eventualitate şi în neputință de a mai ajuta Finlanda nici atât cât o ajută astăzi. Declarațiile Regelui Gustav fac să se prevadă care va fi şi hotărârea finală a țărilor nordice ce se întrunesc într-o conferință în zilele de 24 şi 25 februarie.

Finlandezii n-au fost demoralizaţi prin pierderea primei linii Mannerheim. Ei s-au instalat pe o nouă linie bine fortificată, tot de la mare la lacul Ladoga, dar mai aproape de Vyborg. Comunicatul finlandez anunţă o mare victorie la nord-est de lacul Ladoga, unde divizia a 18-a rusească a fost complect distrusă. Ruşii ar fi lăsat 18 000 morţi pe câmpul de bătaie (pare cam mulţi) şi un bogat material de război. Pe de altă parte presiunea rusească în Carelia ar fi slăbit, trupele sovietice care atacă de 17 zile având nevoie de repaus. Admirabila rezistenţă finlandeză e încă departe de a fi înfrântă...

Pe lângă preşedinţia Consiliului din Franţa s-a creat o nouă Direcţie pentru *coordonarea serviciilor menite să garanteze securitatea materială şi morală a naţiunii.* Această Direcţie va trebui să aducă la cunoştinţa Guvernului toate doleanţele justificate ale publicului, doleanţe ce ar putea fi satisfăcute — şi să explice totodată cetăţenilor pentru ce anumite măsuri împovărătoare şi chiar vexatorii, impuse de împrejurări, trebuiesc primite şi suportate în interesul comun al izbânzii finale... În fruntea acestei Direcţiuni a fost numit consilierul de Stat Delfan.

Un asemenea Serviciu sau Direcţie ar trebui să se înfiinţeze cât mai neîntârziat şi la noi. „Un paznic al moralului francez" a fost numit noul director de la Preşedinţia Consiliului francez; de ce n-am avea şi noi unul?

Abs, Neubacher, Pilder au fost opriţi în drum spre noi, de zăpezi şi intemperii. Avionul cu care venea Pilder, pornit de la Budapesta, a ajuns până deasupra Aradului şi s-a întors înapoi. Mâine sosesc toţi.

Toţi domnii aceştia, care vin cu instrucţiuni noi de la Berlin, vor să constituie de mult proiectata Societate de Import-Export germano-română. Radu Cruţescu, care i-a precedat la Bucureşti, mi-a spus că vor să mă numească pe mine preşedinte. Nu ştiu însă dacă voi primi... Pe de altă parte ştiu că Guvernul nostru ar voi să mai amâne înfiinţarea acestei societăţi ca să nu se supere iarăşi englezii împăcaţi azi pe trei sferturi.

Din câte am aflat de la ai mei, de la Bancara, domnii vin pentru constituirea zisei societăţi, dar mai vin şi pentru altceva. Le trebuie lei, ca să plătească tot ce cumpără de la noi *şi vin să ne ofere devize în schimbul acestor lei. Da, devize*! Când s-a declarat războiul, la 1 septembrie, Germania a rămas cu un cont activ în Anglia, în Franţa, în Sta-

tele Unite etc. Anglia şi Franţa au sechestrat bineînţeles activele germane. În ţările neutre însă ele au rămas disponibile, dar în Statele Unite, spre exemplu, inutilizabile, din cauza stăpânirii mărilor de către englezi. Germania vrea să utilizeze acum aceste disponibilităţi la noi...

Cecropid îmi povesteşte toate intrigăriile dintre nemţii din Bucureşti. Misiunile lor, grupate pe lângă Legaţie, au ajuns să cuprindă un număr de agenţi ce trebuie să dea de gândit Guvernului nostru, căci domnii de la Berlin nu se ocupă numai de furniturile Statului german *dar şi de nazism*. Noroc pentru noi că nu se înţeleg şi se mănâncă între ei. Clodius, vrea cu tot preţul locul lui Fabricius şi şi-a pus la Bucureşti ca agent pe Neubacher care a fost astfel desemnat de Ribentrop, iar nu de Göring, deşi reprezintă *interesele economice ale Reichului*. Göring a vrut să numească pe Guido Schmidt, dar faţă de propunerea Ministerului de Externe n-a insistat, ca să nu jignească partidul, căci Neubacher e sută în sută omul partidului şi Ribbentrop l-a ales tocmai ca să nu-l poată refuza Göring. Dar în realitate, la Bucureşti, nu e nici Guido Schmidt omului lui Göring; omul lui Göring a fost, este şi va rămâne Gerstenberg... La Berlin lupta între Göring şi Ribbentrop e mai acută ca oricând şi toţi iniţiaţii socotesc că până în 3–4 luni Ribbentrop va fi curăţit... În toate aceste intrigării ar fi loc de jucat o partidă frumoasă pentru Guvernul românesc...

———

Procesul Auschnit continuă. Deocamdată jurisconsulţii petrec, ridicând incidente. Preşedintele duce interogatoriul după un carnet în care Malaxa a însemnat întrebările de pus... Condamnarea e sigură.

———

Fost ieri la Micescu să-l consult asupra cazului lui Şafran, ales şef rabin, şi prin urmare senator de drept, deşi nu are decât 30 de ani. Ca şi mine, e şi el de părere că trebuie admis în Senat, deşi nu are încă 40 de ani, limită care după lege nu se poate aplica decât senatorilor aleşi.

Cu acest prilej Micescu mi-a povestit ce păţeşte cu Codul Civil cel nou, redactat alandala şi care intră în aplicaţie pe ziua de 1 martie. Or, aşa cum e, nu se poate aplica. Prevede, de exemplu, că nici o vânzare nu se mai poate face fără transcriere în cartea funduară şi în vechiul Regat şi în Basarabia nu există carte funduară. Admite dreptul Statului de preemţiune la păduri, *fără termen* (!) aşa încât nu s-ar mai putea vinde o pădure. Introduce dreptul cercetării paternităţii fără limită, aşa încât dezorganizează familia. Toate năzbâtiile comunistului Lady au

fost introduse în Cod. Regele — spune Micescu — nu vrea însă să revină asupra promulgării din ambâț, și ca să o sfârșească o dată cu unificarea codurilor. Caută o formulă ca să împace pe Rege. Îi dau următoarea: se amână aplicarea Codului de Comerț și Codului Civil *pentru coordonarea lor.* Formula îi place, o va supune azi Regelui.

———

Ora 6 p.m. Decretul-lege împotriva publicărilor clandestine a apărut azi-dimineață. Pe lângă cele notate ieri, decretul mai cuprinde și domiciliul obligatoriu, până la un an pe bază de jurnal al Consiliului de Miniștri.

Decretul e reprodus în toate gazetele și însoțit cu declarații foarte bune făcute de Tătărescu. Sunt simple, precise, fără lăudăroșenii, fără gargarisme de fraze. O dată a nimerit-o și Tătărescu.

L-am întâlnit azi și l-am felicitat. Mi-a spus că pregătește 30 de camere la Tismana și că va începe cu familia lui Maniu, cu Boiteștii și alții, ca să izoleze pe dl Iuliu. Dacă dl Iuliu va continua însă, îl va ridica și pe d-sa...

———

Miercuri, 21 februarie. Înfrângerea rușilor la nord de Ladoga apare mai importantă din ceas în ceas. Pe lângă divizia a 18-a sovietică care a fost nimicită, ar mai fi încă o divizie aproape pierdută. Finlandezii au luat 100 care de asalt, 78 de automobile, 58 de tunuri și nenumărate puști, mitraliere, muniții și aprovizionări. Planul de învăluire rusesc pare să fi dat greș. Presiunea în istmul Careliei a scăzut și întreg efortul sovietic se îndreaptă acum spre Vyborg, care e amenințat...

———

Incidentul cu vasul „Altmark" continuă să fie obiect de discuție. Germania vrea să profite de dânsul pentru a face presiune asupra neutrilor de la Nord și a-i determina să aleagă între cei doi beligeranți. Chamberlain, în Camera Comunelor, a dovedit reaua credință a norvegienilor care nici n-au vizitat vasul „Altmark", cât a stat în Bergen, și dreptul englezilor de a fi procedat cum au procedat, față de carența autorităților norvegiene.

———

Camera Deputaților franceză, în unanimitate, a anulat mandatele celor 60 de deputați comuniști, declarați în principiu decăzuți de la drepturile lor prin legea specială votată acum câtva timp.

———

Cincizeci de ofiţeri englezi au sosit la Adrianopol însărcinaţi să refacă fortificaţiile din această regiune, fortificaţii autorizate prin înţelegerea turco-bulgară de la Salonic. Totuşi, această activitate specială turco-britanică nu trebuie să încânte pe prietenii noştri de la Sofia...

———

Dintre refugiaţii polonezi la noi, 150 de femei şi 100 de copii au fost porniţi în Algeria. Printre copii sunt mulţi care şi-au pierdut şi tatăl şi mama... E o jale. Oribil lucru e războiul. Cum mai poate dormi liniştit Hitler?

———

22 februarie. „Legea pentru protecţia naţională“, care a fost pusă în vigoare în Turcia, a fost primită în unele ţări cu îngrijorare şi socotită ca o măsură pregătitoare pentru intrarea Turciei în război. Pare însă că legea nu urmăreşte decât coordonarea unor măsuri interne menite să asigure mai bine apărarea ţării.

———

Mai gravă pare situaţia în ce priveşte Rusia, care pe zi ce trece se apropie mai mult de momentul în care va fi silită de împrejurări să intre în conflagraţia europeană. Astfel, întreaga presă moscovită — care nu publică nimic fără autorizaţie — e dezlănţuită împotriva Angliei şi a Franţei, pe care le acuză de complicitate cu Finlanda. Cu Statele nordice, Rusia caută de asemenea ceartă: 7 avioane sovietice au bombardat un sat suedez lângă Torneo. Suedia a protestat energic la Moscova, dar fără rezultat...

În Finlanda nimic senzaţional pe ziua de ieri. S-ar părea că ambii beligeranţi, istoviţi, îşi îngăduie câteva clipe de odihnă...

———

Ministrul nostru de Finanţe a plecat ieri la Sofia să întoarcă vizita făcută la Bucureşti de către ministrul de Finanţe bulgar, Bodjilov, în noiembrie 1938. Era şi timp. Mitiţă a plecat prin Bazargic, şi la Oborişte, graniţă bulgărească, a fost întâmpinat de şeful protocolului, de secretarul general de la Finanţe şi de alţi demnitari bulgari veniţi de la Sofia „esprè“ (anume). Un tren special i s-a pus la dispoziţie şi presa bulgărească îl salută ca pe un Rege.

Tot aşa e primit şi Teofil, care se plimbă prin Italia şi vorbeşte... (Vai de noi!). Întoarce-te în mormânt, umbră a lui Kogălniceanu, căci

au ajuns Mitiță și Teofil să te înlocuiască! Firma „La 3 Regi[1] și o Curvă" e bine reprezentată în străinătate, nu e vorbă!

Regele a consimțit la amânarea aplicării codurilor (Civil, Comercial și de Procedură) până la 15 septembrie. În raportul lui Micescu, hotărârea e motivată pe încurcăturile cu cartea funduară *și pe necesitatea coordonării acestor coduri între ele și cu Constituția nouă* (argumentul meu).

Mai toată lumea e convinsă că decretul-lege cu publicațiile și comunicările scrise clandestine n-a fost făcut contra lui Maniu, *ci pentru a apăra pe Malaxa de învinuirile gen Dumitrescu* — ceea ce nu e exact. Decretul a fost provocat de ieșirile lui Maniu; că vine și în favoarea lui Malaxa, e o fericită întâmplare. Poate numai că această prielnică consecință să fi biciuit zelul lui Ghelmegeanu, devenit creatura lui Malaxa, care l-a impus[2] la Interne.

Curățirea Franței:
Cachin, singurul senator comunist, a fost exclus și el din Senat. Dintre deputații excluși, 8 au fost dați în judecată pentru înaltă trădare. Printre aceștia e și Duclos...

Instalarea lui Christu ca ministru al Comerțului Exterior a avut loc alaltăieri prin transmiterea serviciilor de la Ministerul Economiei Naționale, la noul Departament. Christu și Costică Angelescu s-au acoperit reciproc cu lauri și s-au lăudat unul pe altul. Mai puține laude, domnilor, și mai multă treabă...

Regele s-a pus pe poker! De două ori pe săptămână au acum loc la Palat partide omerice, la care au fost poftiți și Stârcea și nepotul său Niculița, ca să fie jumuliți...

În jurul „croisière-ei" Președintelui Roosevelt, care a plecat cu crucișătorul „Tuscaloosa" să se odihnească pe mare, e mare fierbere în

[1] Carol al II-lea, Urdareanu și Malaxa... plus „dama"!
[2] Informație greșită: pe Ghelmegeanu l-a impus Moruzov.

presa americană, ca şi în Anglia şi în Franţa. Se atribuie Preşedintelui cele mai machiavelice planuri, se spune că se va întâlni în largul Oceanului cu trimişi englezi, francezi şi chiar italieni! Întrebat înainte de plecare, Roosevelt care e un mucalit, a răspuns că pleacă să se odihnească, dar poate şi pentru anumite afaceri... Atât a fost de ajuns!

În America, ideea unei a treia candidaturi a lui Roosevelt, la Preşedinţie îşi face drum şi începe să fie privită ca probabilă, şi cu sorţi mari de izbândă...

Şi ideea unei posibile intervenţii a Americii în război, în scop de a-i pune capăt, începe să câştige aderenţi. Multă lume leagă de altminteri o a treia preşedinţie a lui Roosevelt cu politica de intervenţie împotriva căreia unanimităţile de acum o lună nu mai sunt atât de compacte...

———

Din cauza frigului care continuă şi a lipsei de combustibil, multe teatre din Berlin au închis. S-au închis şi fabrici, chiar din cele care lucrează pentru armament. La reclamaţiile ce se fac, autorităţile răspund: n-am adus noi gerul şi zăpada!

———

Vineri, 23 februarie. Tătărescu mi-a adus ieri plăcuta ştire că impozitele se vor mări prin noua lege bugetară, cu 6 miliarde. Se vor spori cotele... Primul ministru va face mâine seara, prin radio, un călduros apel la toţi contribuabilii, ca să suporte şi acest sacrificiu pentru înarmarea ţării. Nimic de zis, dar cum vor face cei mici, ca să nu moară de foame?

———

Mitiţă e formidabil, Mitiţă e diplomat, Mitiţă a curcerit Bulgaria. Primit la Sofia cu gară împodobită cu alai, cu miniştri, o ţine într-un chef. Finanţul Bodjilov i-a oferit o masă mare, numai cu domni în -ov. După masă au vorbit, el şi Mitiţă. Ghiveci economic, presărat cu piperul amiciţiei tradiţionale (!) dintre cele două popoare. S-a vorbit mult de ferry-boatul de la Ramadan. De acum înainte putem să nu mai avem nici o grijă despre partea Bulgariei... Dacă aş fi Regele, aş trece pe Mitiţă la Externe şi pe Gafencu la Finanţe. Ar câştiga mult Finanţele...

———

Celălalt mare diplomat, Teofil, a obţinut la Roma o pagină din *Messagero* pentru marele Rege Carol, cu poze.

———

La amenințările Germaniei împotriva neutrilor, prilejuite de incidentul „Altmark“, Anglia și Franța răspund cu alte amenințări adresate acelorași neutri, a căror situație devine, cum se vede, din ce în ce mai plăcută. Un important Consiliu de Miniștri ținut la Paris a hotărât că discuțiile juridice trebuiesc părăsite și că Puterile aliate vor trece la fapte. Dacă Norvegia și Suedia, țări de altminteri foarte simpatice, nu sunt în măsură să-și apere neutralitatea împotriva Germaniei, vor apăra-o Anglia și Franța...

Conferința țărilor nordice se va deschide mâine la Copenhaga și va ține două zile.

Zăgazuri de gheață, cum nu s-au mai văzut în acea regiune, s-au îngrămădit pe Dunăre în dreptul satului Câma (Dolj). Din cauza acestui obstacol de neînvins, apele Dunării s-au ridicat în amonte cu 5 metri în 3 ore, au trecut peste diguri și au inundat — zice-se — 10 000 de pogoane semănate, până înspre Rast. Sunt și case distruse și inundate. Un dezastru fără precedent în acele regiuni.

Rușii continuă să năvălească și finlandezii să reziste. E o adevărată epopee pe care acest mic popor o scrie cu sângele său...

Noi înzăpeziri, în Moldova și în Basarabia, pe liniile secundare. Azi, 23 februarie, termometrul arată –7°!

De când a început procesul Auschnit, P.U.M.[1] nu mai doarme și nervozitatea lui a ajuns la extrem. Nici unul din cei 3 asociați nu mai e abordabil. Tătărescu nu mai știe cum și de unde să ia poruncile și e disperat...

Iorga face cataractă. Cu un ochi nu mai vede deloc și celălalt curge. Bine că s-o fi oprit de scris — vor zice unii. Aș! Dictează Catincăi și fetei mai mare, care își blesteamă ceasul când s-au născut...

---

[1] P.U.M., adică Popescu Urdăreanu–Malaxa.

S-a hotărât: Parlamentul se va deschide luni, 4 martie.

———

24 februarie. Enervarea provocată printre beligeranţi şi în ţările nordice de incidentul provocat prin abordarea vasului „Atlmark" de către englezi, în apele teritoriale ale Norvegiei neutre, e departe de a se potoli. De o parte şi de alta se merge până la teama încurcării Norvegiei şi chiar a Suediei, în război — şi fiecare aruncă vina asupra adversarului. Norvegia se teme de complicaţii ca de dracul şi vrea să supună cazul Curţii Internaţionale de la Haga. Dar când vorbeşte tunul, ce să mai caute glasul unei neputincioase adunături de pârliţi?

———

Din America se comunică că Roosevelt n-a luat încă nici o hotărâre cu privire la a treia sa candidatură. De luat, o fi luat-o el, dar nu o spune...

În Finlanda, ruşii au făcut ce au putut ca să ia Vyborgul pe ziua de ieri, a 22-a aniversare a întemeierii armatei roşii. Neputând lua Vyborgul şi celebra astfel „o mare victorie", sovieticii s-au mulţumit să publice necontrolabile statistici prin care dovedesc că fabricile lor produc astăzi cu 43% mai mult armament ca în 1938.

După unele ştiri s-ar părea că în Finlanda ar fi început dezgheţul. Dacă nu e „o alertă falsă", dislocarea gheţurilor de pe lacuri va fi de mare ajutor finlandezilor. Avioanele auxiliare trimise de italieni, de francezi şi de englezi au permis acestora să treacă la atacul avioanelor ruseşti, care sunt doborâte în număr mare, în fiecare zi. Să sperăm că finlandezii vor putea măcina încă multă vreme trupele sovietice.

———

Asistat aseară la reprezentaţia lui Fotino, actorul craiovean care-şi sărbătoreşte 30 de ani de teatru. S-a jucat „Prostul", de Fulda. Piesa ca piesa, şi jocul ca jocul. Amuzantă era sala, căci Fotino plasase lojele sale la „vedete". De o parte eram eu, Nistor ministrul Cultelor şi Sadoveanu [Ion Marin], Dombrowski, Modreanu, prefectul Poliţiei şi Gavrilă Marinescu etc. — de alta Maniu cu Mihalache, Stelian Popescu, Costache Lupu cu dl Hudiţă etc. Oştile stau faţă în faţă şi marama d-nei Mihalache fâlfâia ca un steag... Maniu mi-a părut foarte îmbătrânit şi obosit, Mihalache încărunţit. Şi el şi madame Mihalache au făcut burtă. Se vede că le merge bine cu Opoziţia...

———

25 februarie. Guvernul turcesc a publicat un comunicat prin care dezminte orice concentrare de trupe la granița rusească, spre Caucaz.

Ziarul *Pravda*, din Moscova, publică pe de altă parte un articol oficios prin care se afirmă că Sovietele nu au nici o intenție agresivă în Orientul Apropiat... „Embrassons-nous, Folleville!“

După comunicatul finlandez, rușii au fost respinși pretutindeni, în istmul Careliei ca și la nord de Ladoga, cu mari pierderi pentru ei, în oameni și material — după cel rusesc, armata sovietică ar fi înregistrat mai multe succese...

Hitler a vorbit ieri la München și Chamberlain la Birmingham. Ambii conducători au brodat și de data asta pe temele cunoscute. Chamberlain nu e niciodată violent, dar Hitler care mai totdeauna este, de data asta n-a fost. Chamberlain a declarat că Anglia și Franța vor continua războiul până vor obține de la Germania garanții că pacea nu va mai putea fi tulburată și că libertatea și drepturile fiecărei națiuni, mare sau mică, vor fi respectate.

Hitler a făcut din nou istoricul trecutului și a găsit în această privință o formulă bună: „tratatul de la Versailles a distrus numai fațada Germaniei; în dosul acesteia, poporul a rămas intact, cu toate năzuințele, cu toate drepturile și cu toate forțele lui“. Führerul și-a încheiat cuvântarea, menită să celebreze a 21-a aniversare a întemeierii Partidului Nazist, prin asigurarea că Germania nu va fi redusă în sclavie (!) și prin nădejdea că Providența va proteja mai departe poporul german. Ne apropiem de acel „Domnul e cu noi!! al disperării formulat de Wilhelm al II-lea.

Vorbind ieri cu Pilder (din nou la București) despre cele ce se cred la Berlin cu privire la o posibilitate de pace, în legătură cu misiunea Welles, bancherul berlinez mi-a mărturisit și de data asta mult optimism. Dânsul crede că sorții de pace sunt în proporție de cam 65%. Cam aceasta ar fi, spune el, și proporția dată la Londra de Lloyd. În schimb la Paris se crede că momentul negocierilor cu Germania n-a sosit încă. Dar și Pilder e convins că, dacă pacea nu se încheie până începe într-adevăr războiul, și dacă acesta se dezlănțuie pe frontul occidental, apoi *ani de zile nu se va mai putea vorbi de negocieri...*

Legaţia Americii din Bucureşti publică un comunicat în doi peri: pe de o parte dezminte că Welles ar veni ca să propună formule de împăciuire, pe de alta mărturiseşte că Roosevelt a luat anumite contacte în vederea opririi războiului...

Pilder îmi afirma ieri cu toată tăria, că *Roosevelt ştie exact condiţiile în care Germania ar fi dispusă să încheie pacea şi că aceste condiţii nu exclud anumite concesii...*

Noul regulament al Comisiei Europene a Dunării consfinţeşte suveranitatea deplină a României la gurile fluviului. În conformitate cu Convenţia de la Sinaia din 1939, fondurile şi aurul (!) Comisiei au fost remise autorităţilor româneşti competente să le primească.

Principesa de Piemonte a născut o fetiţă căreia i s-a dat numele de Maria Gabriela.

Cuceritorul Bulgariei, Mitiţă Constantinescu-Talleyrand s-a înapoiat ieri în Capitala sa. Valahii i-au făcut o primire triumfală în Gara de Nord; a fost de faţă şi Gafencu care îşi regăsise memoria[1].

Cuceritorul Teofil Sidorovici-Cavour nu s-a înapoiat încă din Italia. Îndată ce va sosi şi el, amândoi Eroii noştri vor fi sărbătoriţi cum merită.

---

26 februarie. Ieri după-amiază adunarea generală anuală la Jockey-Club. Am fost reales vicepreşedinte pe patru ani, împreună cu Barbu Catargi. Lume multă.

Seara masă colegială de 80 de tacâmuri. S-a încins un poker de nebuni: la ora 11, când am plecat eu, Bâzu Cantacuzino pierdea deja 550 mii lei, Urdăreanu 250 mii. Niculiţă, nepotul lui Stârcea, câştiga 600 mii... Justificarea comunismului...

---

[1] Zilele trecute, mergând pe jos de la el de acasă la Minister, Gafencu a alunecat pe gheaţă şi a căzut, lovindu-se la cap. S-a ridicat totuşi şi a mers mai departe până la Minister; ajuns acolo însă, nu şi-a mai adus aminte de nimic, nu ştia unde era şi cine era şi nu mai recunoştea pe nimeni. Această stare de amnezie a durat două ore, după care, din nenorocire, Grégori şi-a regasit memoria şi Nuşeta.

Sumner Welles a fost primit la Napoli de un delegat al lui Ciano şi Myron Taylor de unul al secretarului de Stat papal. Welles n-a vrut să facă decât o singură declaraţie: „Sper că voi îndeplini misiunea mea repede şi bine..." De la Napoli a plecat la Roma unde va sta puţin. Cu Italia „va sta de vorbă" după ce va fi vizitat Berlinul, Londra şi Parisul. Asupra misiunii sale, circulă în America nu mai puţin de 8 ipoteze oficioase — cel puţin aşa le-a numărat corespondentul ziarului englez *News Chronicle*.

———

Conferinţa Statelor nordice de la Copenhaga s-a terminat şi comunicatul final publicat rezumă astfel activitatea ei: 1) S-a trimis un salut frăţesc guvernamental Finlandei şi Islandei (şi Islandei, pentru ca salutul trimis numai Finlandei să nu apară ca un act de solidarizare prea strânsă cu „unul din beligeranţi" (!!!); 2) S-a reînnoit hotărârea de strictă neutralitate, dar s-a manifestat dorinţa încetării ostilităţilor între Finlanda şi Rusia şi respectării integrităţii şi independenţei Finlandei; 3) S-a protestat împotriva războiului maritim şi a modului cum beligeranţii interpretează legile neutralităţii.

———

Primul ministru al Suediei, Hansson, a declarat „că neutralitatea Suediei nu înseamnă nici egoism, nici inerţie". Suedia nu vrea să fie atrasă în războiul european şi socoteşte că poate ajuta mult mai bine Finlanda rămânând neutră, decât printr-o participare directă la ostilităţi.

———

În ultimul discurs al lui Chamberlain de la Birmingham se subliniază faptul că Primul Britanic n-a vorbit de *integritatea Poloniei şi a Cehoslovaciei*, ci numai de „independenţă pentru cehi şi polonezi" iar despre Austria nimic. Această moderaţie se interpretează ca menită să nu îngreuieze negocierile lui Sumner Welles...

———

Două avioane germane de vânătoare au zburat deasupra Olandei. Unul peste Utrecht, şi a fost gonit de artileria antiaeriană — celălalt peste Brabantul de Nord şi a provocat o luptă din care avionul olandez urmăritor s-a ales cu avarii. Guvernul olandez a protestat energic la Berlin, dar probabil că va rămâne cu protestul...

———

Ştirile de pe frontul Careliei au început să fie foarte contradictorii... Ruşii înaintează foarte încet, dar înaintează. Situaţia Vyborgului pare serios ameninţată...

---

27 februarie. Se împlinesc azi doi ani de la promulgarea Constituţiei noi... Regimul cel nou a dat multe rezultate bune, dar şi ce dezamăgiri... Noi am făurit un instrument de care Regele să se slujească spre folosul ţării, dar nu spre al lui Malaxa, cu participare la beneficii a Majestăţii Sale... şi a celor mai apropiaţi de Majestatea Sa.

În Statul Illinois (U.S.A.) au loc primele alegeri pentru desemnarea candidatului democrat la viitoarea competiţie prezidenţială. Prin faptul că Roosevelt a primit să i se pună candidatura la aceste alegeri preliminare se dovedeşte că a primit de fapt să candideze pentru o a treia oară la Preşedinţia Statelor Unite. Din ştirile ce vin din America se pare că are toţi sorţii să reuşească.

Dl Sumner Welles a fost primit succesiv de Ciano şi de Mussolini. Ducelui i-a remis un mesaj autograf din partea Preşedintelui Roosevelt.

Asupra convorbirilor dintre cei trei auguri nu s-a comunicat nimic. Dl Sumner Welles a declarat numai că a fost primit cu mare cordialitate şi că a ieşit mulţumit de la Mussolini. Să dea Dumnezeu să iasă aşa şi de la Hitler...

Mr. Myron Taylor a fost primit de către cardinalul Maglione şi azi va prezenta scrisorile sale de acreditare Papei.

Inevitabilul se apropie. Ştirile din Finlanda sunt îngrijorătoare. Năvălind în mase tot mai mari, ruşii par a străpunge istmul Careliei, de-a lungul mării... Chiar finlandezii mărturisesc că au pierdut fortul important şi insula Koivisto, de lângă coastă şi că Vyborgul e bombardat neîncetat. Putea-vor opune trupele lui Mannerheim o rezistenţă serioasă în spatele primei lor linii de apărare şi câtă vreme? Soarta Finlandei pare pecetluită, e o chestiune de timp. Va rămâne însă în istoric o înălţătoare epopee trăită şi o naţiune care a fost în stare să facă astfel de minuni nu poate să piară...

Mr. John Lugoşianu, ginerica de la Stelian Popeşte, se produce. Chemat de Asociaţia Presei Române din Basarabia, a ţinut o confe-

rință, cu mare succes — zice *Universul*. Subiectul: „De la pacea armată la război..." Candidatură la un portofoliu. De ce nu? Lugoşianu se încadrează de minune într-un regim Urdăreanu–Malaxa...

Un vânt de nebunie a suflat în noaptea de duminică spre luni asupra liniştitului Jockey-Club. Partida de poker despre care am pomenit mai sus a ținut până la ora 8 dimineața, mai cu icre moi, mai cu curcan rece şi tot timpul cu şampanie. Niculiță a plecat cu 570 mii lei câştig, Urdăreanu s-a refăcut şi a mai câştigat 200 mii lei. Marii pierzători au fost Bâzu Cantacuzino cu vreo 500 mii lei şi nenorocitul de Solacolu (ginerele lui Marie Ghika-Negulescu) care a pierdut 600 000 lei...

În tot oraşul se vorbea ieri despre înlocuirea lui Radian, la Propagandă, prin Stoica, ambasadorul nostru la Ankara. Până azi ştirea nu s-a adeverit, dar cred că Radian are plumb în aripi...

---

28 februarie. Nemții, veniți să negocieze un nou avans în lei pentru finanțarea cumpărăturilor germane, au întâmpinat ieri un refuz din partea lui Mitiță Talleyrand. Ei au propus *să ne împrumute* un stoc de devize olandeze şi de aur pe baza căruia Banca Națională ar fi putut să emită circa un miliard şi jumătate lei (pe care să îl pună la dispoziția comisiilor de cumpărături ale Reichului). Mitiță a răspuns cu drept cuvânt că *un împrumut* de devize, numai în vederea sporirii circulației, deja prea mare, nu-l interesa. Dacă ar fi fost vorba *de o cesiune* s-ar mai fi putut sta de vorbă...

Se vede că nemții — Abs, de la Deutsche Bank şi Pilder de la Dresdner — se aşteptau la un refuz, căci nu s-au supărat şi pleacă mâine ca să se înapoieze în curând cu noi instrucțiuni.

Abs şi Pilder au venit să mă vadă şi mi-au spus lucruri foarte interesante despre război. Ei pretind că *după declararea războiului*, până la începutul lui septembrie, s-a încheiat între Anglia şi Franța pe de o parte şi Germania de alta o înțelegere în virtutea căreia: 1) să nu se bombardeze oraşele cu avioanele; 2) să se lase supuşii fiecărui Stat beligerant aflători pe teritoriul inamic să se înapoieze în patria lor; 3) să nu se confişte sau lichideze în nici una din cele 3 țări bunurile inamice. De fapt, nici o bombă germană n-a căzut până acum pe teritoriu englez sau francez, după cum nici o bombă franceză sau engleză n-a fost lăsată pe teritoriul german.

Abs mi-a mai spus că toate vasele germane, *de război sau de comerț*, au ordin să nu se predea inamicului, şi dacă nu pot să se afunde.

„Graf von Spee“ n-a mai dat luptă şi s-a scufundat de-a dreptul, *fiindcă nu mai avea muniţii* şi nu mai putea trage nici o lovitură de tun. „Graf von Spee“ costase 180 milioane mărci, adică mai bine *de 7 miliarde lei* (noi vrem să echipăm întreaga noastră armată cu 30 miliarde, când o singură unitate a marinei germane costă mai bine de 7!). E îngrozitor câţi bani — şi prin urmare câtă muncă se pierd într-un război!

———

Cambrun publică în *Revue des Deux Mondes* interesante amintiri de pe vremea războiului, din zilele pe care le-a petrecut în 1916–1917 la Petrograd. Cu acest prilej citează o judecată profetică a lui Nisard, foarte inteligentul şi spiritualul ambasador francez pe lângă Sfântul Scaun, la începutul veacului. Nisard spunea, cu 15 ani înainte de războiul din 1914 şi cu 40 de ani înainte de cel din 1939: *„Pacea Europei se bazează pe un mormânt rău crăpat: Polonia...“* Bătrânul colaborator al revistei *La Vie Parisienne* vedea departe...

———

Negocierile Angliei cu Japonia, privitoare la incidentul pricinuit prin abordarea vaporului „Asama Maru“ şi ridicarea tinerilor nemţi în drum spre Germania s-au încheiat printr-un acord: Anglia va remite Japoniei pe toţi rezerviştii germani capturaţi pe zisul vas.

———

Circulă cu intensitate noi zvonuri de mediaţie germană în conflictul ruso-finlandez. La Berlin, totuşi, ele se dezmint, deşi mai puţin energic ca până acum.

———

Sumner Welles va începe turneul său cu Berlinul, unde va sosi la 1 martie după ce se va opri azi şi mâine în Elveţia. Din Roma a plecat aseară. La Paris domneşte mare scepticism în jurul misiunii sale. La Berlin, comentarii multe dar pronosticuri puţine.

———

Senatul Statului New York, întrunit la Albany, a votat o moţiune prin care se cere o lege federală împotriva posibilităţilor unei a treia candidaturi consecutive la Preşedinţia Republicii Federale... O lovitură a republicanilor împotriva lui Roosevelt...

———

A murit pictorul Tonița. Avea talent, dar n-a ținut ce promitea acum 20 de ani...

Ionel Christu a adus ieri noua lege a regimului schimburilor, în fața Consiliului Economic. Discuție aprinsă și inutilă, dar Bujoiu a vrut să justifice regimul său, împotriva evidenței. Noul regim e conceput pe baza fixării cursului devizelor străine. E o încercare teoretic bună, în practică stânjenită prin convențiile pe care le avem cu unele țări, în special cu Anglia. În tot cazul, politica comerțului exterior și reglementarea devizelor au fost luate din ghearele Băncii Naționale și date noului Minister — și e bine.

Ne-a sosit și o misiune economică italiană pentru „strângerea schimburilor" între cele două țări... De mult ce o să ne „strângă" toți din toate părțile nu vom mai rămâne cu nimic. Războiul nu se duce pe fronturi, se duce economicește în țările neutre, și înaintea tuturor la noi. De, de ce ne-a dat Dumnezeu și petrol și grâu, și lemne... Din nefericire ne-a dat și proști și lichele...

În fruntea delegației italiene este simpaticul d'Agostino, până mai ieri directorul Băncii Comerciale Italiene în București, ajuns acum om mare în Italia. După ce a fost pus în fruntea schimburilor (devize) cu străinătatea, Ducele l-a cocoțat director general al Băncii Comerciale la Milano...

Aseară, masă mare cu 100 de tacâmuri la Externe. Vechea clădire a Ministerului (Palatul Sturdza) intră în dărâmare pe ziua de 15 martie și Gafencu a hotărât să-și ia rămas bun de la ea, prin două prânzuri oferite corpului diplomatic și înalților demnitari. Unul a avut loc aseară, cu francezii, englezii, finlandezul și o parte din neutrii, cea de a doua, cu nemții și ceilalți neutrii va avea loc mâine.

După masă, Tătărescu m-a luat în cabinetul ministrului, să-mi explice că are mari dificultăți cu Ministerul Propagandei. Regele s-ar plânge că propaganda în străinătate nu e făcută cum trebuie și că cenzura, în țară, lasă de dorit. La observațiile pe care le-a făcut lui Gafencu și lui Ghelmegeanu, cel dintâi a răspuns că propaganda în străinătate trebuie pusă sub direcția Ministerului de Externe, care duce răspunderea *tuturor raporturilor țării în afară* — iar cel de al doilea că nu

se poate concepe o despărţire între Poliţie, Siguranţă şi Cenzură. Acest punct de vedere pare că a fost primit de Rege, şi-l împărtăşeşte până la un oarecare punct şi el, Tătărescu. E vorba prin urmare să se desfiinţeze Ministerul Propagandei şi să se treacă presa străină la Externe, presa internă la Preşedinţie (poate un subsecretariat special) şi cenzura la Interne. Mi le spunea toate fiindcă voia să se înţeleagă şi cu mine, Radian fiind reprezentantul meu în Guvern. Am întrerupt imediat: „Radian nu e reprezentantul meu în Guvern. N-am cerut şi n-am nici un reprezentant în Guvern. Pe Radian l-a desemnat Regele şi după ce l-a desemnat te-a trimis să mi-o spui, *ca să-mi facă plăcere*. Prin urmare, Regele l-a făcut, Regele îl poate desface şi eu nu am nimic de zis!" Tătărescu a învârtit-o atunci şi mi-a declarat că vrea el să cazeze pe Radian în Guvern în alt post (?) *fiindcă ţine la el* şi nu vrea pe de altă parte să schimbe coloritul Guvernului (???). L-am asigurat, că, dacă politiceşte chestiunea nu mă interesează, personal aş fi foarte mulţumit, *ca prieten*, să nu fie prea diminuat Radian... În sfârşit, Tătărescu a conchis că Radian trebuie să rămână în Guvern (mă întreb unde şi cum), şi că toată chestiunea se va tranşa azi în audienţa sa la Rege.

Aşa stă chestiunea cu Radian. Blumenfeld (informat probabil de Ghelmegeanu) venise să-mi spună alaltăieri că sare Radian şi că va fi înlocuit prin Stoica (!), ambasadorul de la Ankara. Astfel dată, vestea era, cum se vede inexactă.

Tătărescu mi-a cerut şi părerea mea cu privire la o bună organizare a propagandei în străinătate. I-am explicat că indiferent de organizare, fie că propaganda ar fi pusă sub îndrumarea cutărui sau cutărui Departament, nimic nu se poate face *fără bani*. Dacă poate obţine un credit de 500 milioane sau 1 miliard de lei (ce e 1 miliard? O sută de mii de livre...) să încerce ceva, dacă nu să o lase în pace. Cu pardesiu la braţ şi cu pălăria în mână, nu poţi obţine nimic, nici de la gazetele din Paris, nici de la cele din Londra sau de aiurea. Toate lichelele presei sunt de cumpărat, şi numai de cumpărat. Ungurii n-au făcut pe puterea mare ca noi, cu ambasade şi cu tunuri, dar au pus la bătaie muniţia cu care se cuceresc toate democraţiile...

Una bună a lui Vaida. Poftit la masă la Externe pentru mâine, a venit aseară, la ora 9 fără 5. „No, am venit în seara asta, fiindcă mâine plec, şi nu pot veni joi!" Capul lui Gafencu şi al protocolului! I s-a explicat cu toată politeţea că era imposibil să se modifice în ultimul moment plasamentul unei mese de 100 de persoane... A priceput, dar

s-a supărat. A plecat şi a spus că nu vine nici joi! Tot neciopliţi, fraţii de „ghincolo"!

———

29 februarie. Văzut ieri pe Cancicov, înapoiat din străinătate. L-am întrebat ce cap a făcut Kaufmann când a dat de el şi dacă nu s-a ruşinat de milioanele şterpelite la Mediaş. Pare că nu; omul n-a pierdut încrederea în sine care l-a caracterizat întotdeauna şi a tratat cu Cancicov de la egal la egal şi s-a tocmit ovreieşte. A recunoscut că „operaţiile" de la Mediaş, n-au fost legale, dar n-a dat nici o explicaţie pentru întrebuinţarea sumelor, deşi a pretins că au fost ridicate în *folosul Băncii...* A întrebat pe Cancicov dacă era convins de buna lui credinţă, sau nu. În caz că da, era gata să stea de vorbă, în caz contrar, nu. Cancicov care venise la Londra „să recupereze", iar nu să facă scandal i-a dat satisfacţia morală (!) cerută. Tratativele n-au mers prea greu, căci Cancicov aflase în Elveţia că „iubitul" Oskar întemeiase acolo un mic „sediu" pentru administrarea averii sale, evaluată de oamenii de afaceri din Zürich la circa 15 milioane franci elveţieni, şi când i-a dat pe la nas cu numele „sediului", Kaufmann a muiat-o de tot. A consimţit repede să dea 31 de milioane „pentru repararea erorilor făcute" şi pentru a veni în ajutorul Băncii de Credit şi 6 milioane pentru casa din strada Călăraşi. A consimţit de asemenea să se reducă pensia pe care Banca i-o garantase prin contract, de la 5 milioane pe an la 1 080 000 (90 000 lei pe lună, destul de frumos pentru un coţcar) şi să fie plătită în lei în loc de dolari).

Mă întreb pentru ce a cumpărat casă în Bucureşti, şi ce va face cu ea, căci nu-l văd revenind printre noi...

Chestiunea Kaufmann a fost astfel reglată şi terminată, fără scandal pentru Bancă, şi poate că e mai bine aşa.

Cancicov mi-a povestit lucruri interesante de la Londra, unde pretinde că n-a avut nici o misiune oficială (e om discret), dar unde a putut da lămuriri care au contribuit la destinderea raporturilor dintre Anglia şi noi care se încordase în vremea din urmă.

Supărarea englezilor n-a fost pricinuită numai de crearea „Comisariatului Petrolului"; crearea acestui comisariat a fost numai picătura de apă care a umplut paharul. Guvernul român informase pe cel britanic, că pe baza convenţiilor noastre ne obligasem să furnizăm petrol Reichului în proporţia de 25% din totalul exportului nostru. Era o proporţie rezonabilă pentru un regim de neutralitate şi Londra o acceptase, cu atât mai mult cu cât, producţia marilor noastre societăţi fiind sub

influenţa anglo-franco-americană, Guvernul englez spera să poată reduce cantitatea de petrol pe care o livram Germaniei *reducând totalul producţiei noastre.* Instrucţiuni în consecinţă s-au şi dat societăţilor „Astra“, „Steaua Română“, „Columbia“, „Româno-Americană“ etc. Cu câtă mirare am aflat într-o bună zi că sondele „Stelei“ de la Ţintea, care trebuiau să ne inunde, nu dau aproape nimic... Mi-a dat Angot explicaţii tehnice, dar n-am priceput nimic...

Mai târziu, englezii au aflat că pe lângă proporţia de 25%, mai garantasem nemţilor şi un plafon anual de 1 300 000 tone. *Asta i-a înfuriat.* Căci toate planurile lor de reducere a producţiei generale de petrol ca să reducă valoare celor 25% destinate Germaniei nu mai făceau cinci parale. Guvernul român a fost acuzat de făţărnicie, bine că n-au zis escrocherie, şi criza a izbucnit în momentul creării Comisariatului în care s-a văzut (cu drept cuvânt) un organ menit să provoace sporirea producţiei ţiţeiului... Şi s-au oprit toate transporturile spre România.

Guvernul nostru a început cu explicaţiile şi Cancicov a fost trimis la Londra (deşi nu o mărturiseşte) să pună punctele pe i. Explicaţiile au fost de altminteri cam încurcate... Că nu s-a ascuns nimic englezilor, ca plafonul de 1 300 000 tone corespundea în momentul încheierii convenţiei cu 25% din producţie, că... că... că... În fine s-a mai lămurit că Comisariatul era menit mai mult să regleze distribuţia internă decât să provoace sporirea producţiei sau că contingenteze exportul...

Deşi a negat orice misiune, Cancicov – cel – Discret mi-a mărturisit că a văzut pe toţi conducătorii economiei britanice la mese organizate de Tilea, la Legaţie. Şi cu acest prilej mi-a mai spus că Tilea şi-a creat o foarte bună situaţie la Londra. Cu ministrul Comerţului îşi zice pe nume, cu Dalton, viitorul ministru laburist de Externe şi un mare prieten al României, e în relaţii de strânsă prietenie. Cu Van Sittard, cu Montagn Normann, *cu tot tineretul politic*, e în termenii cei mai buni. Pe Cancicov l-a impresionat Dalton care cunoaşte bine toate afacerile Orientului European, pricepe greutatea situaţiei noastre şi a asigurat pe Cancicov că va da tot sprijinul unei politici engleze favorabile României. Tot el a spus lui Cancicov că Parlamentul a fost ostil creditului de 5 milioane de livre ce ne-a fost acordat şi că dânsul a întors opinia colegilor săi în favoarea noastră. „În politica, toate se bazează pe încredere — a adăugat Dalton — şi noi pricepem că de multe ori dumneavoastră nu sunteţi liberi să faceţi ce aţi vrea, dar nu zdruncinaţi încrederea noastră în ţara dumneavoastră, şi toate se vor sfârşi cu bine...“

La mesele lui Tilea, fiecare cum venea găsea o foaie informativă în care erau însemnate vârsta, funcţiile prezente şi trecute, lucrarile etc. fiecăruia dintre comeseni... Acest mod „comercial“ de a trata până şi

întâlnirile cu caracter necomercial a încântat pe Cancicov şi probabil că l-a dispus atât de bine în favoarea ministrului nostru la Londra...

În altă ordine de idei, Cancicov a avut impresia, la Londra ca şi la Paris, că încercările de pace n-au pentru moment sorţi de izbândă. Şi englezii şi francezii sunt hotărâţi sa ducă războiul până la sfârşit... Până la sfârşitul Europei?

———

Deschiderea Parlamentului hotărâtă pentru luni, 4 martie, a fost amânată pe joi, 7 ca să permită Guvernului să promulge prin decret legea schimburilor, promulgare ce nu se va putea face până sâmbătă, din cauza unor neînţelegeri în sânul Guvernului. La Delegaţia Economică de ieri, Gigurtu şi Slăvescu s-au ridicat cu „energie" împotriva proiectului lui Christu. Amândoi sunt mai ales potrivnici unei noi devalorizări a leului prin adausul noii prime proiectate, la cursul actual (pentru fixarea preţului livrei la 850 lei). Pe de altă parte, Regele şi Tătărescu care nu pricep nimic în aceste probleme sunt încă nehotărâţi... Cum nu ar fi elegant să se promulge o lege prin decret în ajungul întrunirii Corpurilor Legiuitoare, s-a amânat deschiderea lor cu câteva zile.

Înainte de deschiderea Parlamentului va avea loc un Consiliu de Coroană (Consilieri Regali), probabil marţi sau miercuri, în care Gafencu ne va face o expunere a situaţiei internaţionale, în raport cu interesele noastre.

———

Refuzul lui Mitiţă de a primi aur nemţesc pentru deschidere de noi credite n-a scăpat nici pe Abs nici pe Pilder, căci nici unul nici altul nu aprobau propunerea ce fuseseră însărcinaţi să facă. Ei zic cu drept cuvânt că, dacă Germania începe să ofere aur, aur va *cere toată lumea*. N-a fost însă şi părerea lui Neubacher care a plecat furios de la Banca Naţională şi a declarat că nu se mulţumeşte cu răspunsul lui Mitiţă, că va pune chestiunea pe tărâmul politic şi va merge la Gafencu, la Tătărescu şi până la Rege. Temperamentul agentului nazist a fost mai tare ca orice raţionament...

Mitiţă a refuzat aurul şi devizele, dar n-a refuzat să examineze necesitatea unui nou credit de acordat Germaniei, *când creditul actual va fi epuizat* (ceea ce nu este cazul).

———

Daladier a mai întrunit o dată aproape unanimitatea Camerei: 450 de voturi, contra 1 — pe chestiunea Cenzurii şi a îndrumării presei. În

Franța aceste chestiuni sunt foarte gingașe și speculate mult în cercurile politice; votul Camerei e prin urmare cu atât mai semnificativ și dovedește că Ministerul Daladier e foarte solid. Să nu cadă mâine...

Aseară, masă mare de 76 tacâmuri, dată de Ghigi la Clubul Miliardarilor, în cinstea delegației economice italiene. Ne-am înfrățit până la ora 12...

---

1 martie. Reofik Saydam, primul ministru turc a dat declarații categorice cu privire la politica turcească față de Soviete: nimic nu s-a schimbat în vederile Guvernului de la Ankara, de șase luni; acum ca și atunci, Turcia nu are nici cea mai mică pornire să atace Rusia, după cum e de presupus că n-are nici Rusia vreo intenție să atace Turcia...

Vorbe goale... dar cu rost.

Dl Cordell Hull, secretarul de Stat, a făcut declarații ca să explice că misiunea lui Sumner Welles și a lui Myron Taylor nu e în legătură cu un proiect de pace imediată. Statele Unite urmăresc numai să împiedice ca la pace — când o fi — forțele autarhice și totalitare să nu obțină preponderența... Și pentru asta merge Sumner Welles la Roma și la Berlin? Și pentru asta a fost acreditat Taylor pe lângă Papa? De când e Vaticanul buricul autarhiei? Mai bine tăcea dl Cordell Hull...

Parlamentul va fi deschis joi, 7 martie.

Războiul: bugetul Franței pe 1939 se lichidează până acum (11 luni) cu un deficit de circa 123 de miliarde franci, din care numai 80 de miliarde reprezenta credite de război propriu-zis. Restul, 43 de miliarde, e un deficit al bugetului ordinar...

Prin decret-lege au fost luate o serie de măsuri care reglementează tot: prețurile, deschiderea și închiderea restaurantelor, vânzarea cerealelor și a tuturor materiilor prime etc. Ca în Germania. S-au mai pus și impozite noi...

A murit fostul Președinte al Republicii Austriece, Michael Hainisch, bătrân simpatic care a fost și la Breasta cu prilejul Congresului

Internațional de Agricultură din 1929. A murit la Gloggnitz, în vârstă de 82 de ani.

Aseară a doua masă la Ministerul de Externe — și ultima în Palatul Sturza, condamnat la dărâmare...

Plasament alandala: ministrul Danemarcei înaintea ambasadorului Iugoslaviei, și alte anomalii.

Mutra de un cot pe care o face Tătărescu și starea lui de deprimare se datoresc faptului că Regele i-a exprimat adâncă nemulțumire. Nemulțumire înainte de toate pe chestiunile economice. Regele a primit mai multe memorii în care se zugrăvea starea de exasperare a producătorilor, mai ales a agricultorilor.

Doleanțele acestora din urmă au impresionat mult pe Vodă, deja enervat prin informațiile primite despre vertiginoasa creștere a impopularității sale... Tătărescu s-a justificat spunând că el nu e competent în problemele economice, că a stimulat cât a putut pe miniștrii economici fără să poată obține nimic de la ei... Mitiță Constantinescu întrebat de Rege i-a spus că vor fi poate și miniștrii economici de vină, dar că înainte de toate primul ministru Tătărescu nu pricepe nimic... Cu mine toate mergeau pe strună, pricepeam tot, cunoșteam toate problemele economice și financiare *și știam să iau o hotărâre*. Tătărescu nu știe... Regele a înghițit în sec, și n-a mai spus nimic. Mitiță, care a povestit lui Blumenfeld scena, l-a mai pus în curent și cu ultima încurcătură pe care i-a făcut-o Guță, cu nemții. Vorbind cu Fabricius și acesta cerându-i ca valoarea mărcii să fie sporită cu 10 lei, dom' Guță i-a răspuns: „Ai dreptate, am să vorbesc cu ministrul de Finanțe...!“ Când a aflat Mitiță, era să-i vină rău și s-a dus numaidecât cu demisia la Rege... De-abia a scăpat din încurcătură...

Dar Regele nu e nemulțumit numai cu inacțiunea Guvernului pe terenul economic. El mai socotește că Guvernul nu face nimic ca să-l apere de acuzațiile zilnice ce i se aduc, de înjurăturile cu care e suduit, pentru fiecare impozit sporit, pentru fiecare om concentrat, pentru fiecare vită rechiziționată. Cu alte cuvinte se plânge că nu este acoperit („tu ai vrut-o, Georges Dandin!“). Pe acest punct, Tătărescu s-a scuzat invocând lipsa sa de autoritate asupra Cenzurii și asupra propagandei interne... „Ia-o!“ — i-a răspuns Regele, astfel, din vorbă în vorbă s-a ajuns la desființarea Ministerului Propagandei și la trecerea serviciilor de presă la Președinția Consiliului...

Ieri la procesul Auschnit, mare scandal. Procurorul a anunțat că Malaxa nu va putea depune deoarece a fost silit să plece la Londra unde este chemat la un arbitraj, „din vina domnului de acolo, din boxă". Avocații apărării au protestat cu gălăgie mai întâi asupra faptului că Ministerul Public scuză absența unui martor pe câtă vreme această sarcină e de competența exclusivă a reprezentantului părții. Ce? Dl Malaxa este o instituție publică, un factor constituțional — de poate dispune astfel de Ministerul Public? Apoi împotriva acuzației aduse lui Auschnit, de același reprezentant al Ministerului Public... În sală, incidentul a provocat agitație și rumoare mare; toată lumea înjura pe Malaxa. Ca să nu vină la proces, Malaxa s-a făcut întâi bolnav și a trimis un certificat al d-rului Lupu (internistul) din care reieșea că nu va putea parăsi patul 14 zile". Deodată lumea află că dl Malaxa a plecat la Londra, deși nu putea părăsi patul... Cum rămâne cu certificatul d-rului Lupu? A plecat la Londra (sau se preface că a plecat la Londra), ca să nu i se poată trimite un judecator acasă, să-i ia depoziția... Frică mai îi e de lumina zilei! Ce bandit!

---

2 martie. De ieri au început restricțiile și cartelele în Franța. Pâinea nu se va mai vinde decât pe bază de cartele. De două ori pe săptămână cofetăriile vor fi închise. Aperitivele au fost suprimate. Și benzina nu se va mai vinde decât pe bază de cartele, ca și pâinea. Restricțiile n-au fost hotărâte din cauza lipsei, ci pentru evitarea risipei, pentru disciplinarea populației și pentru egalizarea distribuției între diversele straturi ale populației. Publicul a primit noile măsuri cu bunăvoință, dându-și seama că erau necesare pentru organizarea victoriei". Populația Parisului se dă chiar, ca de obicei, la glume pe socoteala cartelelor și a suprimării aperitivelor. În Germania se va exploata mult însă necesitatea la care a ajuns și Franța de a impune cartelele, necesitate la care n-a ajuns niciodată în războiul din 1914...

Steinhardt, ambasadorul Statelor Unite la Moscova, a fost poftit la un mare dejun pe care Molotov l-a dat în cinstea lui. Masa a ținut 3 ceasuri, *à la russa*. Se afirmă că Steinhard a sfătuit pe Molotov să intervină pentru o pace dreaptă între URSS și Finlanda. Se spune că și Germania și Suedia ar fi dispuse să încerce o mediație între cei doi beligeranți — dar această veste n-a fost încă nici confirmată, nici dezmințită, la Berlin și la Stockholm.

Sumner Welles a sosit ieri dimineață la Berlin și înainte de amiază a și avut o întrevedere cu Ribbentrop. Welles nu e considerat ca oaspete oficial; deși e primit cu mari onoruri, steagul american n-a fost ridicat pe hotelul Adlon, unde e găzduit.

Întrevederea lui Welles cu Ribbentrop a ținut mai bine de două ore. Deși vorbește perfect englezește, Ribbentrop n-a vrut să vorbească decât nemțește, așa încât toate întrebările și răspunsurile sale au trebuit să fie traduse de interpretul Schmidt prezent la convorbire. După-amiază, Welles a avut altă convorbire cu subsecretarul Weiszsäcker. Azi va vedea pe Hitler și mâine pe Göring, care dă în cinstea sa o serbare intimă la Karinhall. Pe Goebbels nu-l va vedea... ca să nu piardă vremea.

La Berlin, vizita lui Welles a produs multă excitare. Cercurile germane sunt însă mute asupra convorbirilor care au avut loc. Din cercurile americane a mai răsuflat câte ceva. Astfel se pretinde că Ribbentrop ar fi rezumat scopurile de război ale Reichului în *unica pretenție de cucerire a spațiului vital necesar poporului german.*

În câte felii se desparte acest spațiu vital, o fi spus-o Ribbentrop lui Welles, dar în public nu se știe, deși se ghicește...

Ribbentrop ar fi amenințat în același timp cu o ofensivă pe frontul de Vest, cum n-a mai văzut lumea. Se zice că Germania a preparat care de asalt automate, care merg fără să fie conduse de nimeni și pline cu materii explozive îngrozitoare. Aceste care sunt menite să se izbească de fortificațiile liniei Maginot, să facă explozie acolo și să distrugă tot. Ca în povești!

———

Presa portugheză subliniază succesul împrumutului nostru pentru înzestrarea armatei. Bine că a ajuns să fie un succes, cel puțin în Portugalia!

———

Cădere, ambasadorul nostru la Belgrad, în treacăt prin București, a venit să-mi povestească despre starile din Iugoslavia. Sunt proaste de tot. Tensiunea dintre sârbi și croați e din ce în ce mai mare. Programul lui Macek nu mai e considerat suficient de demagogii din spatele lui. Acum aceștia cer o armată croată deosebita de cea sârbească. Și nu se știe ce mai vor încă, dar e probabil că nu se vor opri niciodată în revendicările lor ca să nu-și piardă situațiile politice personale. Nemții fac o propagandă deșănțată pe tot teritoriul Croației și al Sloveniei, în scopul Regatului iugoslav.

Pe de altă parte, tot în Slovenia şi de-a lungul coastei Dalmate, au început să lucreze italienii *susţinuţi de popii catolici*, care, de când Vaticanul s-a împăcat cu Quirinalul, au devenit cei mai vajnici susţinători ai lui Mussolini şi ai ambiţiilor italiene asupra coastei de răsărit a Adriaticii. Dacă la aceste tulburări interne se mai adaugă şi prezenţa albanezilor la graniţă, a albanezilor pe care îi organizează italienii şi care stau de veghe la mai puţin de 100 kilometri în linie dreaptă de Belgrad — situaţia Iugoslaviei apare precară de tot. Şi ca să facă faţă la această situaţie, nimeni. În politica sârbească nu mai există un Pasici, sau un Rege Alexandru care să vadă departe şi să îndrăznească. Singurul către care se mai îndreaptă privirile, deşi e cu mult sub nivelul oamenilor de mâna întâi, este generalul Jefcovici, fostul prim-ministru şi comandant al Gărzii... Generalul Jefcovici tace însă şi aşteaptă. Aşteaptă majoritatea (majoratul) Regelui Petre (peste un an şi jumătate) şi speră să poată interveni atunci, cu prilejul unei noi Domnii, care n-ar fi legată de concesiunile făcute de Regele Paul, care, după cum se vede, n-au dat rezultatele aşteptate.

Întrucât priveşte politica externă, Cădere crede că Iugoslavia se va menţine pe linia ei actuală şi tradiţională, cât timp şi în măsura în care dubla presiune germană şi italiană îi vor lăsa libertate de hotărâre şi de mişcare...

———

Domnul Costică Angelescu ne-a trimis o lege, la Consiliul Economic, ieri la ora 3 cu rugămintea să dăm imediat un aviz căci azi e ultima zi în care se mai pot semna decrete-legi, Regele neadmiţând să se promulge decrete în ajunul deschiderii Parlamentului. Tocmai pentru a mai permite câteva promulgări s-a amânat deschiderea Parlamentului de la 4 la 7 martie...

Legea lui Angelescu răscoleşte însă toată organizarea producţiei, introducând controlul Statului nu numai în toate întreprinderile industriale şi comerciale, dar până şi în exploatările agricole cele mai mici. În fapt, legea e menită să introducă controlul Statului în exploatările de petrol şi ca să se arunce praf în ochii englezilor şi francezilor, s-au înecat drepturile Statului în această ramură a economiei naţionale în tot felul de altele care n-au nici un rost. Parcă englezii şi francezii ar fi orbi sau proşti!

Consiliul a dat un aviz favorabil. După ce a declarat că o asemenea lege, de o importanţă capitală în dezvoltarea economiei noastre naţionale, nu poate fi examinată într-o singură şedinţă — Consiliul a arătat că principalele dispoziţii ale legii, cu foarte puţine excepţii, sunt dezas-

truoase şi nu vor putea fi aplicate fără o revoltă generală. E destul să citez un articol în virtutea căruia agricultorii sunt obligaţi să semene în fiecare an cel puţin atât cât au semănat în anul precedent (dar dacă plouă întruna, ca în toamna trecută?) şi dacă nu o fac, *primarul (!!) poate lua posesiune de pământ şi semăna el (!!!) în contul proprietarului*!!! S-a crucit şi Tătărescu când i-am vorbit, pentru a protesta despre acest articol! Să sperăm că legea va fi revizuită înainte de a fi promulgată!

Duminică, 3 martie. Intru azi în al 70-lea an... Lumânarea s-a făcut muc, şi în curând se va sfârşi fitilul. Cum o vrea Dumnezeu. Deocamdată Dumnezeu mi-a dăruit o zi de primăvară cu soare, foarte bine venită după 3 zile de ninsoare şi de viscol... A douăzecea iarnă anul acesta...

Sumner Welles a vizitat ieri pe Hitler. Întrevederea, cu interpret şi în prezenta lui Ribbentrop, a durat o oră şi un sfert. Înainte de a pleca, Welles va mai întâlni odată pe Ribbentrop care îi va remite o scrisoare pentru Roosevelt din partea lui Hitler. Până ieri, Hitler trata pe Roosevelt de inamic public nr. 1, acum îi scrie. Consecvenţa nu este o însuşire a Führerului. Despre cele vorbite — secret. Dar presa germană e plină de ameninţări la adresa franco-englezilor şi cercurile oficiale declară că armata aşteaptă numai un ordin pentru a declanşa „ofensiva de nimicire". Intimidare a inamicului ca garnitură pentru propunerile făcute lui Welles, sau necaz faţă de intransigenţa celor din Londra şi Paris? Una sau alta şi poate şi una şi alta...

Oprirea transporturilor de cărbuni germani destinaţi Italiei a început ieri. Englezii au oprit şi au întors la Rotterdam, patru vase italiene în drum spre Genova. De fapt nu e o măsură nouă, ci încetarea unei toleranţe excepţionale acordată cu termen. În noiembrie, amiralitatea engleză a încunoştinţat lumea întreagă că nu va tolera pe mare nici un transport de marfă germană, chiar încărcată pe un vas neutru. În acelaşi timp, amiralitatea a făcut cunoscut Italiei că excepţional, va tolera câteva luni transporturile de cărbuni ce îi erau destinate, în aşteptarea încheierii unei Convenţii comerciale anglo-italiene. Termenul a expirat acum şi Anglia a revenit la ce consideră dânsa dreptul comun. Convenţia anglo-italiană nu s-a încheiat încă, dar se speră că se va încheia în curând.

Măsura Guvernului englez, lucru ciudat, n-a produs o reacţie fulgerătoare în Italia, aşa cum s-ar fi putut aştepta date fiind obiceiurile fasciste. Foarte calmă, presa italiană ia act de cele întâmplate — cel puţin deocamdată — şi speră că negocierile anglo-italiene vor fi repede încheiate. Ziarele dezmint totodată intenţia Guvernului italian de a se aproviziona cu cărbuni în America: ar fi mult prea scump, pentru posibilităţile Italiei. Atitudinea supusă şi binevoitoare a Italiei dovedeşte din două una: sau că Anglia a plătit-o deja bine ca să tacă — sau că frica de un conflict prelungit care să o lipsească de combustibil sperie pe cei din Roma. În acest din urmă caz s-ar dovedi în ce strictă dependenţă e Italia de Anglia. Şi erau oameni, printre macaronari, gata să declare război Marii Britanii!

Papa Pacelli împlineşte astăzi 63 de ani, şi unul de când s-a urcat pe tronul pontifical. Te Deum la catedrala Sf. Iosif, la care ar trebui să mă duc, căci sunt decoratul Vaticanului. Îi iert însă — să mă ierte şi ei!

Ziua de ieri a fost o zi neagră pentru aviaţia belgiană. Trei aparate belgiene au fost atacate deasupra Luxemburgului de un aparat german care a doborât două din ele. Alte trei avioane belgiene au căzut pe diferite aeroporturi indigene distrugându-se şi ucigând piloţii sub sfărâmăturilor lor. Aviaţia belgiană pare mediocră, ca noroc cel puţin...

Finlandezii trăiesc zile grele. Ruşii atacă în masă, cu tunuri grele şi cu o aviaţie numeroasă — în Carelia cel puţin. Faţă de această puternică ofensivă, trupele finlandeze s-au retras *pe o a treia* linie de rezistenţă care trece totuşi încă la est de Vyborg. Ruşii (dar ruşii nu se jenează să mintă), ruşii anunţă o însemnată pradă de război lăsată de finlandezi în retragerea lor.

Pe când lucrurile merg cam prost pentru prietenii noştri în Carelia, la nord-est de lacul Ladoga situaţia e cu totul alta. Finlandezii iar au bătut rău pe ruşi, nimicind o brigadă, luând peste 100 care de război, puşti, tunuri, camioane şi aprovizionări...

Din Statele Unite se anunţă că a plecat primul transport de voluntari pentru Finlanda. De n-ar ajunge prea târziu şi de ar fi mulţi...

A apărut decretul-lege cu noul regim al schimburilor. Din câte am putut constata dintr-o repede citire a textelor nu s-a schimbat nimic din

cele conţinute în proiectul prezentat Consiliului Superior Economic. S-a ţinut numai seamă de cele câteva observaţii de detaliu făcute de Consiliu. Odată cu decretul-lege au apărut şi trei jurnale ale Consiliului de Miniştri prin care se stabilesc normele de aplicare ale legii, suprimându-se şi primele la export înlocuite prin a doua primă valutară la schimbul devizelor. Vom avea prin urmare de mâine, livra la 850 lei...

N-a apărut însă legea lui Costică Angelescu pentru intensificarea producţiei, lege alandala pe care a trebuit să o trecem vineri seară prin Consiliul Economic, într-o singură şedinţă, când ne-ar fi trebuit zece ca să o examinăm serios! N-a apărut nici legea pentru desfiinţarea Ministerului Propagandei, nici convocarea Corpurilor Legiuitoare pentru joi. Pentru aceasta din urmă Tătărescu îmi spusese că va apare azi. Poate că s-a amânat din nou convocarea...

Avem ca oaspete în mijlocul nostru pe dl Wedgwood Benn, deputat în Camera Comunelor şi unul din cei mai proeminenţi laburişti. Dl Benn ne va face o conferinţă mâine-seară, la care nu mă voi duce, şi va fi sărbătorit, tot mâine, de asociaţia „Amicii Angliei" printr-un dejun la Clubul Miliardarilor, la care voi lua parte.

Ca propagandă, decât pe onorabilul Benn, mai bine ne-ar trimite Anglia o trupă de „fete" să ne mai facă să uităm de necazuri. Cu teoria şi cu vorba, să ne mai slăbească!

Luni, 4 martie. Tatăl „de la" Duduia a fost înmormântat joi şi sâmbătă (alaltăieri) a fost bal la Palat, pentru Voievodul Mihai. Se duc toate tradiţiile de familie, de aşa „ginerică" să ferească Dumnezeu pe oricine! Doliu la Curte nu s-a luat, în ziua înmormântării, steagul de la Palat n-a fost pus în bernă; mă întreb atunci pentru ce s-a mai vorbit în avizul mortual publicat în *Universul* despre *familiile înrudite?*

Spre ruşinea noastră, la înmormântarea bătrânului târtan au fost o sumă de ofiţeri şi de magistraţi, pe lângă escrocii casei inconsolabilei (!) Antigone. Dacă ar fi fost prieteni, n-aş avea nimic de zis — fiecine poate să aibă prieteni. Dar nu erau prieteni, erau lichele şi javre, tip Pascu de la Curtea de Apel, care căutau să prindă o numire sau o avansare şi făceau pe cioclii ca să câştige favoarea târtancei.

Ginerică a trimis o coroană (nu pe cea de oţel) şi pe Urdăreanu. Iar sâmbătă seara a prezidat la danţuri. Serata de la Palat a fost foarte reuşită. Au fost poftiţi numai băieţi şi fete până la 25 de ani. Nici parinţii

care au adus fetele n-au fost lăsați să intre. Din generația mai coaptă n-a asistat decât Regele și Regina Elisabeta. — Piftie. S-a petrecut până la ora 2½ dimineața... Să sperăm că pe lumea cealaltă au petrecut și umbrele celor masacrați de Majestata Sa în septembrie...

La Paris s-a înființat „Centrul de Studii pentru Politică Străină" al cărui scop e să contureze de pe acum aspectele Europei, mai ales Europei Centrale și Orientale, de după război. În comitetul acestui „Centru" au primit să ia loc d.d. Charléty, fostul rector și amicul lui Iorga, Camille Bloch (fără jidan se putea?), Henry Bonnet, Marlio. Seydoux, toți profesori iluștri, de Margerie, ambasador etc. Acest „Centru", ca și „Roxal Institute of Extern Affairs", cu care stă în legătură, nu e decât o instituție camuflată a propagandei ungurești. „Centrul" trebuie să dovedească, dinainte, că drepturile naționalităților sunt mofturi, pe lângă cele istorice, interpretate și astea în interesul cauzei. Revista „Centrului" intitulată *Politique Etrangère* s-a și pus pe lucru. Și Charléty cel puțin, ca să nu mai vorbesc de ceilalți, s-a declarat totdeauna prietenul nostru... Confuzia domnește pretutindeni, chiar în cele mai lămurite suflete...

Italia a protestat la Foreign Office împotriva împiedicării transporturilor de cărbuni germani de la Rotterdam la Genova. Protestul nu e însă violent și în cercurile engleze se pretinde că incidentul va fi repede aplanat.

A protestat și Belgia la Berlin împotriva atacării avioanelor belgiene deasupra teritoriului belgian. Nemții au răspuns că avioanul lor s-a crezut încă deasupra teritoriului Franței și că a luat avioanele belgiene de tip englez drept avioane engleze. Guvernul Reichului a făcut scuze d-lui Davignon, ambasadorul Belgiei la Berlin.

Bilanțul primelor 6 luni de război, publicat de nemți, înregistrează 285 avioane franceze și engleze doborâte... Nu e păcat de oameni și de parale? Care a fost rezultatul? Nul.

Un deputat laburist[1] a făcut o violentă ieșire în Camera Comunelor împotriva războiului și a declarat că Anglia nu trebuia să se bată pentru

[1] Deputatul Charles Cayzer.

alții. A treia zi a fost găsit ucis, la el acasă. Servitorul său, care îi sărise în ajutor, a fost ucis și el... „Intelligence Service" a învățat, de la „odioșii nazi", cum să opereze. Bineînțeles că ucigașii n-au fost găsiți...

Jupân Șafran a fost instalat ieri, în prezența ministrului Cultelor și a altor autorități, ca șef Rabin. Până la sfârșitul săptămânii îl facem și senator.

Dl Ciomacov, noul ministru al Bulgariei, a sosit în București.

Adunarea generală a Societății Comunale a Tramvaielor a fost anul acesta agitată. La prima convocare, duminica trecută, n-a venit primarul, care se vede că nu primise încă instrucțiunile lui Malaxa pentru alegerile în Consiliu. Ieri, primarul a venit cu ordinele necesare și adunarea s-a ținut. Trei consilieri ieșiseră la sorți. Voicu Nițescu, N. Săveanu și Manolescu Strunga; Voicu Nițescu a fost reales (e de ai lui Vaida), iar în locul celorlalți doi au fost numiți Victor Iamandi și Nicu Penescu (omul lui Mitiță), potlogar vestit. Din eroare a fost apoi cooptat din Consiliul generalul Balif, căci e om cinstit. Probabil că Palatul vrea să-l pună președinte în locul lui Pantazi...

La Gaz-Metan a intrat în Consiliu, Malaxa. La Astra-Vagoane, Comitetul se compune din Malaxa, Vidrighin și Bursan! Încetul cu încetul selecția se face pretutindeni. Crema escrocilor va îndruma în curând tot și toate în buna țară a lui Hübsch!!

E iarăși frig. Zăpadă și viscol mare în Basarabia... Iarna asta nu se mai sfârșește...

---

5 martie. Prosperitate românească: industria petrolului, pe spinarea căreia se fac aproape toate plățile în străinătate, e supusă prin noile taxe la un supliment de impozite în valoare totală de peste *6 miliarde lei!* Numai „Steaua Română" va avea de plătit anul acesta, *peste ce a plătit până acum*, frumușica sumă de 530 milioane lei! Și suntem țară cu noroc! În aceste sume nu sunt cuprinse sumele impuse de curând sub formă de împrumut forțat. Alt miliard!

Germanii s-au pus pe investiții mari la noi. La Giurgiu construiesc o fabrică pentru extragerea uleiurilor vegetale, fabrică care va fi gata să funcţioneze în martie. Undeva (nu s-a ales încă locul) în regiunea Dunării de Jos se va construi o mare uzină pentru fabricarea celulozei din trestie şi apoi a lânii, din celuloză. Alte mari investiții sunt în studiu, investiții ce se vor face în tovărășie cu societățile *Petroșani* și *Mica*... În fine, în Basarabia se va da anul acesta o mare extindere culturii de soia...

Toată această activitate dovedeşte că nemții nu se tem de un atac al ruşilor şi de un război, în părțile noastre. Îmbucurător.

Ieri s-a constituit o comisie la Preşedinția Consiliului, cu mare solemnitate, pentru pregătirea legilor şi măsurilor necesare menite să pună de acord organizația noastră de Stat cu noua Constituție. După doi ani s-ar părea că a sosit vremea, dar mai bine mai târziu ca niciodată. Armonizarea salariilor. Statutul funcționează, cumulul de funcții, organizarea Preşedinției Consiliului, simplificarea şi unificarea serviciilor publice, coordoanrea funcționării ministerelor — sunt problemele pe care Comisia le va ataca imediat. Comisia a fost pusă sub preşedinția lui Ottescu. Încă o satisfacție pentru mine? Să nu se sfârşească şi cu Ottescu ca şi cu Radian...

Comedia cu Ministerul Propagandei a luat ieri o învârtitură neaşteptată. Blumenfeld a venit să-mi aducă „ultimele ştiri" de sorginte oficială. Ministerul Propagandei nu se mai desființa. Regele nu acceptase propunerile lui Tătărescu de împărțeală a zisului Minister, deşi dl prim se dusese la Palat cu decretul gata semnat (de dânsul). Ministerul Propagandei rămâne, numai că în locul lui Radian se numea Giurescu. Se suprima în schimb Ministerul Frontului, iar la al Propagandei se adăuga un subsecretariat încredințat lui Stoica. Giurescu îşi da şi demisia din Secretariatul general al Frontului. La Propagandă urma să se ocupe el de propaganda în străinatate, iar Stoica de cea internă (probabil fiindcă vine de la Externe!).

După Blumenfeld a venit Radian, de la Tătărescu, şi mi-a confirmat cele spuse de Blumenfeld, cu o retuşare logică. Propaganda internă (presa, radio etc.) se da în sarcina lui Giurescu şi cea externă în a lui Stoica. Giurescu *rămânea* secretar general al Frontului, ideea Regelui fiind să canalizeze propaganda internă şi îndrumarea presei *prin FRN* Cum se vede Regele n-a renunțat la marotele lui...

Tătărescu a cerut demisia lui Radian care a dat-o... Până mâine se va veni poate cu o altă formulă, căci cea de ieri nu s-a cristalizat nici azi în decrete Regale de numiri...

Toată criza de la Propagandă se termină astfel prin simpla înlocuire a lui Radian. Bietul Radian n-a avut noroc. În cinci luni de zile a fost jumătate vreme bolnav şi restul timpului n-a avut concursul nimănui, ca să facă ceva!.

Dar în tot acest răstimp, n-a făcut cel puţin gafe, şi a împăcat de minune capra franco-engleză cu varza nemţească, şi au fost zile când n-a fost uşor... Eu n-am putut interveni în favoarea lui. Nu cerusem Reglui să-l numească (fiindcă nu cerusem şi nu cer nimic), aşa încât mă găseam afară din joc. E cazul să se spună pentru amicul Radian: Domnul a dat, Domnul a luat! Îi va rămâne şi lui amintirea că a fost 5 luni de zile ministru plin!

Dar cum rămâne cu Tătărescu, care mi-a făcut acum 4 zile teoria agregării propagandei la Departamentele care deţineau serviciile complementare? Cum rămâne cu obrazul lui, după ce mi-a spus că totul era hotărât şi că Regele aprobase?

Pe Stoica se pare că l-au adus la Propagandă (cam din cal măgar), fiindcă nu mai putea sta în diplomaţie: s-a încurcat cu o dactilografă, a făcut scandal, şi a dat hârtie de divorţ...

După câte spune Radian, Tătărescu pare opărit. „Ce o să fac acum cu Iorga, când va afla că Giurescu e în fruntea Presei? Ce o să fac cu Gafencu, care vrea morţiş să ia propaganda externă, care se înţelegea cu d-ta dar nu se va înţelege cu Stoica?“ Şi bietul Prim îşi frângea mâinile...

În oraş, circulau ieri cu insistenţă zvonurile şi altor schimbări în Guvern. Se vorbea de plecarea lui C. Angelescu, lui Ralea, lui Andrei. Se mai spunea că Malaxa a hotărât înlocuirea lui Ilcuş prin generalul Glatz şi desfiinţarea Ministerelor Înzestrării şi Aerului. În locul lui Slăvescu şi al generalului Paul Teodorescu ar fi numiţi doi subsecretari la Ministerul Apărării Naţionale... Malaxa ar fi hotărât să înlocuiască şi pe generalul Ţenescu, la Statul Major, prin secătura de Mihail...

Încetul cu încetul încep să pătrund secretul regimului: ce nu pricepeam până acum mi se lămureşte bine. Dar până ce nu voi avea probele certe, după care mă zbat de trei luni, nu voi mărturisi ce gândesc — prea este oribil...

Legea pentru „Activarea producţiei şi pentru controlul preţurilor“, faimoasa lege a lui Angelescu a fost promulgată azi. O bună parte din

modificările propuse de Consiliul Superior Economic au fost admise şi introduse în textul promulgat.

Finlandezii rezistă cât pot, dar nu mai pot aşa mult. Ruşii tot blegi, dar mulţi. Vyborogul n-a fost încă luat... Se tot vorbeşte de mediaţie — dar nimic până acum.

Un astronom italian a demonstrat că pământul va fi făcut ţăndări în ziua de 23 martie 2 540. Ce precizie! E probabil că nu voi mai fi viaţă la acea dată...

Ultima zăpadă a căzut enorm, în nordul Moldovei şi Basarabiei şi în Bucovina. Sunt locuri unde zăpada viscolită a trecut de 3 şi 4 metri înălţime. Mai toate liniile secundare din ţinuturile de miază-noapte ale ţării sunt întrerupte.

Dejunat ieri cu Wedgwood Benn. Bătrân simpatic dar banal. Rar am văzut un englez vorbind aşa bine franţuzeşte. Aproape fără accent...

Duminică seară iar a fost partidă mare la Jokey-Club şi a ţinut până la ora 8 dimineaţa. De data asta a fost o singură victimă: Mihail Sturdza care a pierdut 600 000 lei... Marele câştigător a fost Ştefan Văleanu, pârlitul.

---

6 martie. Vasele „Vifor“, „Vijelia“ şi „Viscol“ au ajuns la Paris venind din Anglia. Sunt „torpiloare de buzunar“ de un tip nou, cu tonaj redus. Foarte repezi (fac 80 kilometri pe oră), lungi de 24 metri. Sunt înarmate cu tunuri, mitraliere şi aruncătoare de torpile şi de bombe. Sunt excelente vase de luptă împotriva submarinelor. De la Paris, cele trei vase vor fi duse prin canale la Marsilia, de unde vor relua marea. La Paris, vasele noastre au fost obiectul curiozităţii publice; Exc. Sa dl ambasador Franasovici a cinstit cu posteriorul său banchetele unuia din ele şi s-a plimbat de la Auteuil la Bercy şi înapoi...

Controlul vaselor cu cărbuni germani destinaţi Italiei este în plină funcţionare. Patru vase au fost conduse ieri într-un port englez. Din di-

feritele telegrame sosite, chiar din cele de la Berlin, rezultă că nici Italia, nici Anglia nu vor da o prea mare amploare acestor incidente. La Londra ca şi la Roma se speră că se va stabili o repede înţelegere între ambele State.

A apărut în fine azi numirea lui Giurescu în locul lui Radian, şi a lui Stoica ca subsecretar de Stat. Stoica e trecut în decret ca ministru plenipotenţiar, nu ca ambasador. Mă împac cu ideea că n-a fost la Ankara decât ambasador de contrabandă...

Dinu Brătianu a fost în audienţă la Rege, căruia i-a înmânat un memoriu. Conţinutul? Tot aia şi aia... Neica Dinu a declarat Regelui că el şi ai lui — n-a îndrăznit să zică „Partidul Liberal" — nu vor face Guvernului şi regimului nici o greutate cât va ţine războiul. Vor intra „în adormire", cum se zice în jargonul masonic scump iacobinilor. Regele l-a poftit din nou în Front, pe Dinu — şi Dinu a refuzat, din nou. Omul e obosit şi plictisit. Plictisit: fiul său al doilea s-a căsătorit cu o jidoavcă („Lupeasca noastră", cum se spune în familie), continuând astfel seria căsătoriilor neautorizate, inaugurată de băiatul mai mare care a luat o dactilografă. Rămâne ca al 3-lea (căci mai e un al 3-lea) să se căsătorească cu o negresă...

Văzut ieri pe Thierry, ambasadorul Franţei. Vorbit cu el de multe, şi de ale noastre şi de ale lor. El se declară plin de încredere în politica Regelui; cunoaşte şi punctul la care vrem să ajungem şi drumul pe care trebuie să-l parcurgem până la acel punct — zice el...

Graţie lui, după câte spune, Franţa nu ne-a plictisit în ultimele incidente provocate de Anglia cu privire la organizarea Comisariatului Petrolului şi la convenţiile de livrare cu Germania. Guvernul francez n-a făcut nici o aluzie lui Franasovici la această chestiune, nici el Guvernului din Bucureşti. De altminteri, Daladier nu cere decât un singur lucru României în materie de petrol: distrugerea exploatărilor şi rafinăriilor în caz de pericol de ocupare din partea nemţilor...

Thierry mi-a mai citit pasaje interesante din rapoartele diplomatice franceze de la Moscova. După aceste informaţii, situaţia Sovietelor ar fi din cele mai rele. Foametea a început în mai multe provinciii, nemulţumirea şi teroarea au ajuns la limitele lor, iar întreg regimul economic şi industrial, inaugurat cu atâta încredere acum câţiva ani, a dat fali-

ment. Motoarele existente se strică cu zecile şi cu sutele în fiecare zi, şi altele noi le înlocuiesc cu greu. În aviaţie, *fabricaţia s-a coborât la 5 avioane pe săptămână...* Bravo, bravo!

După Thierry, Rusia e azi incapabilă să mai încerce un atac...

După rapoartele de la Moscova, Thierry îmi citeşte şi părţi din rapoartele lui François Poncet, de la Roma. Fleacuri, diplomaţii... Poncet nu pricepe că italienii sunt oameni fini şi că mânuiesc şantajul ca nimeni pe lume! Nici un pericol din partea Italiei, cum pare a crede dl Poncet. Italia nu va intra în război alături de Germania cât timp va exista o Franţă şi o Anglie...

Am vorbit şi despre turci. Entuziasm (din partea lui Thierry). Teorie nouă: *în Mediterana nu poate exista decât o mare Putere — ori Italia, ori Turcia.* România, ca şi Franţa, ca şi Anglia, are tot interesul să fie Turcia...

Thierry adoră pe Rege: „Îi datorez atâta recunoştină[1], că dacă regimul său s-ar schimba şi dl Maniu ar câştiga partida (???) „aş cere imediat rechemarea mea..." Să ne ferească Dumnezeu de Maniu, să nu pierdem pe Thierry!

---

7 martie. Ieri-seară de la ora 5 la ora 7½ ne-am jucat la Palat sub preşedinţia Regelui, de-a Consiliul de Coroană. Au fost de faţă mareşalul Prezan, mai verde ca oricând, Mironescu şi dr Angelescu, blegi ca întotdeauna, Vaida, Tătărescu, Văitoianu, Iorga, veninos ca de obicei, Cuza, mai odihnit şi eu. Prezenţi de asemenea Gafencu care trebuia să facă expozeul pentru care eram convocaţi şi Urdăreanu ca să citească comunicatul (ceea ce ar fi putut face şi cameristul de la uşă). Gafencu ne-a citit foarte frumos o foarte clară şi frumoasă dare de seamă a evenimentelor diplomatice petrecute de astă-toamnă şi până acum şi a arătat cum s-a desfăşurat acţiunea noastră politică faţă de beligeranţi şi de celelalte Puteri. Asupra politicii noastre externe nu pot decât să repet cu acest prilej că a fost perfect condusă şi că nu s-a făcut nici o greşeală, în deosebire — mare — cu politica noastră internă.

Nou, n-am aflat lucru mare. Gafencu n-a făcut decât să confirme tot ce ştim asupra desfăşurării evenimentelor, desfăşurare notată deja, în principalele ei puncte, în aceste caiete. Expozeul său a dezvăluit totuşi câteva poziţii importante, pentru mine înca necunoscute:

1) După întrevederea cu Csaky de la Veneţia, Ciano a chemat pe Bossy (ministrul nostru la Roma) şi i-a confirmat toate cele spuse

---

[1] A ramas ambasador la Bucureşti numai după insistenţele Regelui la Paris.

înainte lui Victor Antonescu. Ciano a găsit în Csaky un om foarte înțelegător al intereselor *europene* care cer Ungariei să pună revendicările sale (la care nu renunță) pe planul al doilea. Ungaria și-a luat obligația să nu atace România în cazul în care ar fi atacată de Rusia. Bossy a întrebat dacă, în acest caz, nu s-ar putea încheia un pact de neagresiune între Ungaria și România, întrebare la care Ciano a răspuns categoric *nu*, „din cauza opiniei publice unguresti domolită pe terenul politicii interne numai prin fluturarea continuă a revendicărilor externe..."

Bossy a mai întrebat atunci, față de cine își ia Ungaria angajamentul de a nu ne ataca, față de noi, sau față de Italia? Răspunsul lui Ciano a fost categoric și de data asta: „Față de Italia". Ungaria s-a angajat față de Italia să nu miște, cu următoarele rezerve, care ar anula angajamentul ei: a) să nu se procedeze la masacrări de unguri în Ardeal (!!!); b) să nu se formeze un Guvern bolșevic în România (!); c) să nu se abandoneze Basarabia și să nu se dea nimic Bulgariei fără luptă (!!).

Ciano a declarat din nou lui Bossy că Italia va fi cu toate forțele ei alături de România în cazul unui atac din partea Rusiei Sovietice...

2) La Belgrad s-a convenit cu turcii să se ia contactul între Statul lor Major și al nostru pentru stabilirea unui plan de coordonare a operațiunilor celor două armate.

3) Molotov a chemat acum o lună pe Davidescu (ministrul nostru la Moscova) și i-a exprimat dorința Sovietelor de a avea cât se poate de bune raporturi cu România. I-a mai spus că Sovietele vor numai cât mai repede un ministru la București — dar până acum nu l-au numit. Davidescu a zugrăvit audiența sa ca foarte mulțumitoare.

După expunerea lui Gafencu, Regele a cerut părerea Consilierilor. Prezan a povestit o istorioară din 1916 și alta din 1920 ca să dovedească — ceea ce toată lumea știa — că rușii au pretenții asupra Basarabiei. Iorga a spus că nu trebuie să ne încredem prea mult în vorbele altora și a descris pe Filov (noul prim-ministru bulgar) ca un vrăjmaș al românilor, împotriva cărora ar fi și scris. Cuza a cerut să mergem cu nemții împotriva rușilor (Regele l-a întrerupt prin cuvintele: dar crezi că vor merge cu noi contra rușilor? întrebare la care Cuza a răspuns că crede...) Tătărescu a cântat din trâmbiță un „morso" de bravură iar ceilalți bâlbâiți au îngânat câteva cuvinte neînțelese. Vaida a adăugat felicitări pentru Gafencu — la care Iorga a observat că Gafencu și Guvernul nu au nici un merit *fiindcă politica externă a făcut-o Regele...*

Eu mi-am permis două observații, după ce am aprobat tot ce se făcuse și o politică la a cărei îndrumare am contribuit și eu cât de puțin. O primă observație privitoare la bulgari. Aceștia au declarat, cu fiecare prilej, *că nu vor lăsa trupe străine să treacă peste teritoriul lor.* Decla-

rațiile au fost totdeauna făcute în urma unor conversații dintre ei și turci în care era, ce e drept, vorba de un eventual atac rusesc. Pentru noi e însă indiferent dacă bulgarii vor lăsa pe ruși să treacă după ce vor fi trecut peste noi; interesant ar fi de știut *dacă cumva bulgarii n-ar împiedica și pe turci să treacă înspre noi* ca să ne ajute împotriva sovieticilor... Am cerut să se ia contact cu Turcia pe această chestiune, și în înțelegere cu Ankara să se discute cu bulgarii și să se ajungă la precizări...

A doua mea observație a fost privitoare la politica noastră față de Rusia. Pace, pace cu Rusia, e o lozincă ademenitoare dar trebuie să ne gândim și la ziua de mâine. Dacă nu se pune azi, chestiunea Basarabiei se va pune mai târziu, dar odată se va pune, între Moscova și noi. Pericolul cel mare ar fi să ne aflăm singuri față de Rusia și acesta ar fi cazul după război, când odată pacea încheiată nimeni n-ar mai tulbura-o ca să vină în ajutorul nostru. Părerea mea ar fi deci să căutăm să încurcăm Anglia și Franța într-un război cu Rusia la care să participăm și noi, cu toate șansele de a tranșa chestiunea Basarabiei în favoarea noastră. Faptul că Franța și Anglia au înarmat Turcia cum au înarmat-o și încadrat-o, că concentrează armate la Beirut, în Palestina și în Egipt — dovedește că ideea unui război cu Rusia nu e străină Puterilor occidentale: să batem fierul cât e cald.

Gafencu mi-a răspuns că pe ambele chestiuni pe care le-am ridicat e de acord cu mine...

———

Din știrile oficiale, dar confidențiale, primite zilele trecute, pacea între Finlanda și Rusia părea iminentă; prin mediația Suediei ea trebuia să se încheie până la sfârșitul săptămânii. Știri sosite ieri, în momentul când s-a deschis ședința Consiliului de Coroană, arată că totul a căzut baltă. Condițiile rușilor corespundeau unei adevărate capitulări din partea finlandezilor. Condițiile păcii fiind astfel inacceptabile pentru Finlanda, războiul va continua...

———

Welles Sumner a sosit la Paris, unde a fost întâmpinat cu mare prietenie dar fără nici o încredere în misiunea lui.

———

Radian a predat ieri lui Giurescu Ministerul Propagandei. A început, în cuvântarea sa, prin laude la adresa Regelui și a lui Tătărescu și prin mulțumiri. Mulțumiri pentru ce? Pentru că l-au dat afară fără ma-

niere măcar? Giurescu și ceilalți abia au pomenit numele lui. Ședință penibilă pentru prietenul meu Alecu, cel puțin după darea de seamă publicată în ziare...

Francezii „reevaluează“ încă o dată aurul de la Banca Franței. E formula elegantă adoptată de toți cei care sunt siliți să coboare cursul monedei lor. Prin această operație, aurul Băncii care valora până acum 97 miliarde franci, va valora de aci înainte 114 miliarde... Cu diferența se va acoperi datoria Statului la Bancă, dinainte de război (cam 20 miliarde).

Circulă cu persistență zvonul că lui Procopiu, secretarul general de la Finanțe, i s-ar fi furat 22 milioane lei (inclusiv bancnote străine în valoare de 6 milioane lei) de sub saltea!!! Procopiu e unul din cei mai buni funcționari de la Finanțe. E drept că „s-a cam vorbit“ despre el, cum se vorbise pe vremuri și de Fianu, cel mai bun funcționar de la Domenii și care a sfârșit prin sinucidere... Procopiu ar fi comis imprudența să denunțe furtul la Poliție... Dosarul s-ar afla la Tătărescu. Amicii lui Procopiu sunt indignați, vorbesc de înscenare și de calomnie și povestesc că unei cumnate a lui Procopiu i s-ar fi furat o valiză cu bijuterii, de unde zvonul... Faină cumnată mai are și amicul Procopiu, cu valize pline de bijuterii...!

Vineri, 8 martie. Ieri la amiază, pe o vreme îngrozitoare, pe zăpadă și pe viscol, s-au deschis cu obișnuitul alai Corpurile Legiuitoare. De când sunt n-am pomenit așa ceva. De obicei, până acum, Corpurile Legiuitoare s-au deschis toamna, înainte de zăpadă, sau, chiar când excepțional au fost deschise iarna (după alegeri noi, ca în 1914), au fost scutite de viscol. Ieri de abia am putut să ajungem în Dealul Mitropoliei, nu se vedea la doi pași și automobilele aluneacau și derapau, de nu puteau înainta...

Pe ușile deschise la sosirea Regelui, viscolul împingea zăpada spre Sala Pașilor Pierduți, unde așteptam înșirați. Regele luase se vede zăpadă pe tălpi, căci în momentul când să-mi dea mâna (eram, ca Președinte al S[illegible]lui, în capul [illegible]dului de miniș[illegible] spre ușa) a alunecat și cât p[illegible] cada în br[illegible]. Se[illegible] pentru noua legislatură? Sau pent[illegible]

Regele a citit Mesajul cu mai puțina vioiciune ca de obicei; aplauzele parlamentarilor au fost și ele mai slabe, deși destule. N-a fost însă

acea „ameţeală“ de slugărnicie şi de platitudine care caracteriza entuziasmul majorităţilor de până aci. Tătărescu, tot posomorât — transformat din gornist în cioclu. Urdăreanu nedormit[1], ceilalţi curteni fără chef.

Mesajul a fost de o banalitate covârşitoare. L-ar fi putut redacta primul uşier de minister venit. Singura frază care a impresionat a fost următoarea: „Guvernul meu va putea să îndeplinească misiunea pe care i-am încredinţat-o, *având asigurate toate condiţiile de stabilitate şi continuitate necesare pentru executarea unui program de durată*“.

Un răspuns la zvonurile zilnice de schimbare de Guvern şi de concediere de miniştri, zvonuri repetate cu atâta insistenţă încât au sfărâmat şi picul de autoritate pe care-l mai avea Guvernul Tătărescu, şubred din naştere în această privinţă. Dar un Guvern cu „certificat“, iată totuşi ceva nou, chiar la noi. Guverne cu „condicuţă“, am avut destule — dar cu „condicuţă“ şi cu „certificat de viaţă“ în acelaşi timp, e desigur o noutate.

După şedinţa solemnă, Regele a mai stat de vorbă cu miniştrii şi cu noi, Preşedinţii. Vorbind despre revizuirea Regulamentelor, s-a arătat cam refractar. Vor trebui totuşi rectificate, căci aşa nu pot merge, cum sunt, pline de contradicţii şi de dispoziţiuni absurde.

Micescu mi-a dat prilejul unei observaţii interesante. Regele e foarte strict în avansarea miniştrilor la decoraţii. Le dă întâi Marele Cordon al Coroanei, *apoi clasa I (cu lentă) a Stelei*, iar nu Marea Cruce a acestui ordin. Aşa a procedat cu Mitiţa Constantinescu, cu Ionescu-Siseşti, cu Ghelmegeanu, cu Iamandi etc. Cu Micescu, care poseda Cordonul Coroanei de la proclamarea Constituţiei, n-a urmat ordinea ierarhică şi i-a dat de-a dreptul Marea Cruce a Stelei, cu care se furlandisea ieri, spre necazul celorlalţi. Faptul în sine nu e interesant şi n-ar fi meritat poate să fie însemnat, *dacă n-ar fi fost explicaţia:* Micescu a organizat procesul şi condamnarea lui Auschnit — *şi Malaxa l-a recompensat pe loc* (în afară de ce-i va fi dat „de la mână la mână“).

După amiază am fost ales din nou Preşedinte al Senatului, prin unanimitatea senatorilor prezenţi. Vicepreşedinţi, secretari, chestori, au fost aleşi tot cei din anul trecut, „aranjându-se“ puţin rezultatul buletinelor depuse în urne...

[1] Jucase până la ora 8 dimineaţa poker la Costandake, poker la care Bâzu Cantacuzino a pierdut peste un milion de lei...

Am mulţumit Senatului în câteva cuvinte, subliniind intenţia Maturului Corp de a păstra linia continuităţii...

Mediaţia Suediei în conflictul ruso-finlandez a fost pusă la cale printr-o cerere a Sovietelor, care au trimis în acelaşi timp şi un ultimatum Finlandei. În cererea lor de mediaţie, pe baza acestui ultimatum, ruşii cereau Finlandei:

1) Înlocuirea Guvernului actual printr-un Guvern simpatic Sovietelor;

2) Dezarmarea completă a Finlandei;

3) Finlanda să cedeze Rusiei: întregul istm al Careliei inclusiv Vyborg, tot teritoriul de la Nord-Est de la lacul Ladoga, inclusiv Sortavala, partea nordică a Laponiei inclusiv Petsamo, baza Han Goe şi întreaga peninsulă cu acelaşi nume.

După ce a chemat la Stockholm pe ministrul de Externe finlandez Tanner, Guvernul suedez a trimis la Helsinki un reprezentant special al Regelui Gustav. Îndată ce dl Tanner s-a înapoiat de la Stockholm, cu trimisul Regelui, s-a ţinut un mare Consiliu finlandez, şi s-au respins propunerile moscovite. Răgazul acordat Finlandei prin ultimatumul rusesc expiră în noaptea de azi spre mâine...

Guvernul Daladier a avut un nou succes în faţa Camerei. După dezbateri privitoare la politica agricolă a Statului, încrederea în Guvern a fost votată de *unanimitatea* celor 517 deputaţi prezenţi.

În Anglia, ţara controlului parlamentar, s-a votat pentru Ministerul Aerului un *buget simbolic* de 100 000 livre, ca să nu se dea în vileag sumele astronomice şi secrete destinate apărării antiaeriene. La ce fundamentate schimbări de doctrină şi de tradiţii n-a împins pregătirea războiului fără cruţare ce ameninţă civilizaţia occidentală!

Totalul vaselor scufundate de la începutul războiului reprezintă un volum de 1 944 957 tone... Faţă de asemenea pagube, stă mintea în loc.

Vasul englez „Queen Elizabeth", perechea lui „Queen Mary", (85 000 tone) terminat abia acum în şantierele de la Glasgow a străbătut Oceanul (fără pasageri) şi s-a adăpostit la New York, alături de „Queen

Mary“ şi de transatlanticul frncez „Normandie“. Valoarea acestor vase e atât de mare, încât au fost puse la adăpostul aeroplanelor, şi submarinelor, pe tot timpul războiului...

Există în Italia un premiu de 50 000 lire ce se dă în fiecare an unui scriitor străin. Acest „premiu San Remo“ a fost atribuit anul acesta de către o comisie prezidată de Bottai, ministrul Instrucţiunii Publice — compatriotului nostru profesorul Alexandru Marcu. Am aflat astfel şi noi despre existenţa lui...

Am întrebat ieri pe Mitiţă Constantinescu despre afacerea Procopiu. Era indignat. Nişte borfaşi s-au introdus într-adevăr la Procopiu şi i-ar fi furat câteva ţoale fără valoare. Inamicii lui Procopiu, şi are mulţi, căci nu poate satisface pe toţi cei ce vin să-i ceară ceva, au inventat pe de-a întregul istorioara cu cele 22 milioane şi au răspândit-o cât au putut. Aş vrea să fie aşa, căci Procopiu îmi e simpatic, dar... vorba francezilor: „calomniaţi, calomniaţi, va rămâne întotdeauna ceva“ — tot nu sunt pe deplin convins, căci prea se afirmă, *până în anturajul lui Tătărescu* (Condu Săulescu, directorul său de cabinet) că cele date drept zvonuri sunt adevărate...

---

9 martie. Toată ziua de ieri au circulat zvonuri contradictorii cu privire la pacea dintre Finlanda şi Rusia. După unele ştiri Finlanda respinsese propunerile sovietice, după altele le primise. Se mai spunea că Mannerheim plecase la Stockholm, să trateze. Azi-dimineaţă se lămuresc câteva precizări: Finlanda n-a acceptat condiţiile ruseşti, dar nici nu le-a respins; Mannerheim nu a plecat la Stockholm, dar au plecat d.d. Paasikivi (care a condus la Moscova negocierile din octombrie) şi Vaion Vaionmann (fost ministru); Moscova declară că condiţiile de pace publicate de ziare nu sunt cele exacte şi că condiţiile propuse nu au formă de ultimatum. Prin urmare posibilităţi de negociere sunt deschise, şi pare că ele au şi început.

E probabil că de la Stockholm d.d. Paasikivi şi Vaino Vaionmann vor merge la Moscova.

În Suedia, unde domneşte teama unei extinderi a războiului, opinia publică e pentru împăcarea dintre ruşi şi finlandezi, cu condiţia ca independenţa Finlandci să fie respectată. În Germania de asemeni mare străduinţă pentru ajungerea la o înţelegere, fără de care executarea planurilor germane economice în Rusia e aproape imposibilă.

În Franța și în Anglia domnește un spirit de intransigență. Aceste două Puteri au trimis până acum în Finlanda 323 avioane, 600 de tunuri, un milion de obuze, granate, mitraliere, puști antitanc, 40 milioane cartușe (cifre oficiale) și se declară gata să trimită mai departe și din ce în ce mai mult — numai ca Finlanda să nu iasă învinsă din conflict și Rusia victorioasă.

În Italia, lucru ciudat, se observă o ușoară schimbare de atitudine. De unde până acum italienii au ajutat pe finlandezi și s-au declarat gata să intre în luptă directă cu Sovietele — acum au mai muiat-o, sfătuiesc pe finlandezi să încheie pace *căci nu vor putea învinge o Putere mare ca Rusia.*

Ba se scrie chiar în presă, că Italia ar putea revizui politica ei față de Soviete... Toate astea de pe urma celor câteva nenorocite vapoare încărcate cu cărbuni germani destinați Italiei, sechestrate de englezi... S-ar fi prăpădit pământul dacă s-ar fi dat mai departe drumul cărbunilor așteptați de italieni... Pentru un câștig de nimic, britanicii au compromis din nou raporturile lor cu Italia. Ziarele din Roma și-au dat drumul și afirmă că, dacă e vorba să plătească cărbunii cu devize, îi vor lua din America, dar nu din Anglia... Pe când raporturile italo-britanice se încordează, Ribbentrop a plecat la Roma... să întoarcă vizita lui Ciano. Multe prostii mai fac și prietenii noștri de pe malurile Tamisei.

———

Curtea de Casație a admis ieri recursul lui Maniu (chestiunea Senatului). L-a admis pe motivul că Curtea de Apel care a judecat astă-vară (și a respins cererea lui Maniu) a fost prost constituită. A admis recursul și a evocat afacerea pe care o va judeca în fond la 12 aprilie. Deși procesul nu e pierdut, și va fi probabil chiar câștigat de Stat la 12 aprilie, efectul sentinței de ieri va fi dezastruos pentru regim. Maniu se va lăuda în tot Ardealul, până la 12 aprilie cel puțin, că Justiția *e de partea lui*... După ședința Senatului m-am dus la Cameră în speranța să găsesc pe Istrate Micescu care mă asigurase încă alaltăieri dimineață *că totul e aranjat la Casație*... Nu l-am găsit, dar am găsit pe Tătărescu și pe Ghelmegeanu: erau fierți. Tătărescu mai era enervat și prin hahalerismul lui Vaida, care în două zile n-a fost în stare să-și aleagă birourile. Joi s-a ales el și a ridicat ședința; ieri balotaj pe toată linia și în loc să fixeze ședință azi ca să termine cu constituirea birourilor, a anunțat pe marți viitoarea ședință! Și ministrul Finanțelor așteaptă cu bugetele și nu va mai avea decât câteva zile ca să le treacă prin Cameră și Senat! La Cameră, e mai rău ca pe vremea celei mai deșănțate demagogii — Ghelmegeanu îmi spunea ieri: „În asemenea condiții de anarhie nu pot

să-mi mai iau răspunderea liniştii în ţară; cer să devin iar tehnician..." Toată încurcătura de la Cameră a făcut-o ieri Gigurtu, ca să scoată vicepreşedinte pe urdurosul de Stan Ghiţescu, pe care Goga l-a făcut ministru spre ruşinea lui şi a ţării... Dacă membrii Guvernului se pun să lupte împotriva Guvernului însuşi, apoi putem ajunge departe...

———

Mitiţă Constantinescu a depus ieri la Cameră Bugetul pe 1940/41 şi vreo zece legi anexe... Totalul bugetului: 35 miliarde — afară de fondurile speciale pentru înarmare... Vai de noi — dar ce să-i faci? Să blestemi pe Hitler!

———

La Senat, s-a citit ieri proiectul de Adresă, remarcabil prin scurtimea lui: Raportor I. Botez, de la Iaşi, Regulamentul cerând 3 zile libere de la distribuirea proiectului de Adresă, pentru începerea discuţiei şi neavând altceva la ordinea zilei, am fixat viitoarea şedinţă pe marţi. Iorga a cerut un concediu de 30 zile. I s-a acordat cu plăcere, deşi şi-a rezervat dreptul să ia cuvântul la Adresă, cu tot concediul său.

———

La Academia Română, Răducanu Ion a comemorat ieri pe Adam Smith (150 ani de la naşterea sa). Daca Adam Smith ar fi putut bănui o asemenea nenorocire, cu siguranţă că ar fi renunţat să scrie...

———

10 martie. Mare vâlva în toată Europa în jurul tratativelor de pace din Finlanda şi Rusia. Ţările scandinave se tem să nu fie atrase fara voia lor în razboi, dacă pacea nu s-ar încheia. Anglia şi Franţa par a dori continuarea războiului şi întinderea lui în nord, spre a determina o acţiune a blocului germano-rus în această direcţie. În asemenea împrejurari, Anglia şi Franţa ar veni *efectiv* în ajutorul Statelor Nordice şi un nou front de război s-ar stabili. Pentru noi, „ar fi bine", căci s-ar îndepărta primejdia din Sud.

Germania face toate presiunile posibile şi asupra Statelor Nordice şi asupra Finlandei, şi asupra Rusiei pentru încheierea păcii, cautând să atragă şi Italia în aceasta acţiune. În caz de succes, Germania ar lăsa Italiei tot meritul mediaţiei sale.

Oficial, Suedia afirmă că n-a fost supusă la nici o presiune şi că n-a exercitat nici dânsa vreuna, fie asupra Finlandei, fie asupra Rusiei. În mediaţia ei, Suedia vrea sa se ştie *că n-a jucat decât rolul unui cutii de scrisori* şi ca n-a făcut decât să transmită propunerile primite.

Din Finlanda, veştile sunt contradictorii. Se pare însă că majoritatea finlandezilor, cu Mannerheim în frunte, e pentru o pace onorabilă, chiar cu preţul câtorva concesii.

Deşi nu s-a comunicat nimic oficial în acest sens, e sigur că negocieri directe între Soviete şi Finlanda au început la Moscova şi că condiţiile puse de ruşi sunt departe de a fi atât de grele cât s-a spus la început. În două, trei zile vom fi lămuriţi...

La Paris, ţelurile de război aliate au fost expuse în 5 puncte d-lui Sumner Welles, de către primul ministru Daladier.

Ele ne sunt transmise prin următoarea telegramă:

„*Paris, 9 martie.* În cercurile politice pariziene se afirmă că dl Daladier a rezumat d-lui Sumner Welles, ţelurile de război ale Angliei şi ale Franţei:

1) Aliaţii socotesc că nu este posibilă încheierea unei păci atâta vreme cât există în Germania un regim naţional-socialist;

2) Pacea este imposibilă fără restabilirea unei Polonii şi a unei Cehoslovacii independente;

3) Germania trebuie să dea garanţii solide şi concrete că nu se va mai face vinovată de agresiune;

4) Numai după victoria Aliaţilor se va putea discuta planul unei cooperări economice europene;

5) Numai după complecta reorganizare a Europei şi crearea unui sistem de pace permanentă se va putea examina proiectul dezarmării

....

....

———

Trecerea Mânecii începe să nu mai fie sigură... Vaporul „Domala“, 8 441 de tone, a fost scufundat de către un aeroplan german aproape de coastele engleze, la limita Mânecii cu Marea Nordului. Scufundarea a fost de altminteri o porcărie din partea nemţilor căci vaporul „Domala“ transportă de la Anvers în Anglia supuşi englezi autorizaţi de Reich să reintre în patrie. Din vreo 300 câţi erau, 108 s-au înecat...

———

Incidentul cu vapoarele italiene încărcate cu cărbuni germani s-a aplanat. Anglia a dat drumul vapoarelor reţinute, cu încărcatură cu tot şi vapoarele care mai sunt în încărcare la Rotterdam vor putea trece şi ele şi transporta cărbunii în Italia — dar Italia la rândul ei se obligă să nu mai trimită alte vapoare la încărcare. Din acest incident va rămâne

însă un resentiment adânc în Italia, împotriva Angliei, cu posibile repercusiuni în politică...

———

Noul ministru al Propagandei a fost mai practic ca predecesorul său Radian: a dat pe toţi paraziţii plasaţi acolo de Titeanu afară, şi a numit oameni de-ai lui. Cel puţin aşa nu va fi sabotat. A mai convocat ieri şi pe toţi corespondenţii gazetelor străine — o gloată — şi le-a făgăduit că vor primi zilnic informaţii inedite... În fine şi-a luat ca şef de cabinet pe escrocul Frasin Munteanu, fiul lui Munteanu-Râmnic (căcat) — omul lui Iorga. Să trăiesc să văd şi pe Giurescu la braţ cu Iorga?

———

A murit Numa Frumuşanu, fratele lui Titu, de veselă memorie. Nüma n-a avut duhul lui Titu, dar în schimb a avut mâna mai lungă...

———

Frigul continuă. Azi-dimineaţă –10°. Până să se topească zăpada, să se mai zvânte pământul, vor trebui încă câteva săptămâni. Semănăturile vor fi începute cu o lună întârziere, şi din nenorocire mai trebuiesc împlinite şi lipsurile de semănătură de astă-toamnă... Ne ameninţă şi inundaţiile, dacă zăpezile se vor topi repede cum e foarte posibil, căci căldura se lasă la noi deodată.

———

Ieri adunarea generală la Banca de Credit. Am prezidat-o eu, şi la sfârşitul şedinţei am adus laude lui Cancicov, care, într-adevăr, a scăpat Banca de la pieire. Dacă mai sta un an Kaufmann, gata era...

———

11 martie. În fine începe să se încălzească! De ieri până azi 10 grade diferenţă! Ieri la ora 5 dimineaţa termometrul marca –10, azi la aceeaşi oră +2 grade.

———

Un comunicat oficial finlandez aduce la cunoştinţă că au început negocieri directe între Finlanda şi Rusia, deja de câtva timp, în vederea încheierii păcii. Aceste negocieri, spune comunicatul, au putut fi începute mulţumită mediaţiei Suediei. O delegaţie compusă din d.d. Risto Ryti, preşedintele Consiliului finlandez, Paasikivi (ministru), generalul Rudolf Walden şi deputatul Vaino Vaionmann, a plecat miercuri

seară, 6 martie, la Moscova. Finlanda, adaugă comunicatul, e gata, acum ca şi mai înainte, să încheie o pace onorabilă care să nu atingă independenţa ei.

Moscova e până acum mută.

De la Londra vine ştirea că Rusia nu va acorda negocierilor decât un termen limitat, care va expira în cursul săptămânii acesteia.

Până să se facă pace, dacă se va face, nemţii s-au şi înţeles cu ruşii să organizeze exploatarea minelor metalice din apropiere de Petramo, toată regiunea din jurul acestui oraş fiind în mâna moscoviţilor. Ingineri germani ar fi şi pornit la faţa locului.

Reacţia Suediei şi Norvegiei, în stadiul actual al conflictului ruso-finlandez, nu e identică. Deşi nici suedezii, nici norvegienii nu vor război, cei din urmă se arată mai intransigenţi faţă de Soviete ca cei dintâi, fiind mai la adăpost de un atac bruscat rusesc. Astfel, primul ministru norvegian a declarat, într-o cuvântare publică, că ţara sa înţelege să păstreze o neutralitate integrală şi cu orice preţ — pe când Moştenitorul Tronului suedez a pronunţat cuvinte mai în doi peri la înmormântarea colonelului Dayssen, căzut ca voluntar pe front mulţumindu-se să, spună frumos: „Cauza Finlandei este cauza noastră!“

———

Senatorul Pittman, preşedintele Comisiei Afacerilor Străine a Senatului Statelor Unite, a ţinut o cuvântare la Radio în care a declarat că după înapoierea lui Sumner Welles, Statele Unite vor propune un armistiţiu de 30 de zile pentru a permite neutrilor să găsească o formulă de împăciuire între beligeranţi. Neutrii ar fi stânjeniţi în propunerile lor dacă acest armistiţiu ar fi respins.

Despre vizita lui Ribbentrop la Roma, Guvernul italian a dat un comunicat în care se spune numai că ministrul german a avut o convorbire cu Ciano, alta cu Ducele — şi că conversaţiile vor începe din nou azi.

La Londra se crede că Hitler se aşteaptă, în urma vizitei lui Ribbentrop la Roma, ca Italia — rămânând mai departe nebeligerantă — să declare că susţine politica germană actuală.

Se mai afirmă că Ducele ar fi primit din partea Führer-ului *garanţia scrisă că Rusia nu are intenţii agresive nici în Nord, nici în Sud-Estul Europei*. Hitler l-ar fi asigurat în acelaşi timp că nu a încheiat alianţă militară cu Rusia.

Odată înlăturată primejdia extinderii războiului în Finlanda — spun englezii — Hitler crede că va putea convinge lumea şi îndeosebi pe dl

Sumner Welles, că numai o pace de compromis ar putea scoate Europa din impasul actual.

Ziarele engleze afirmă că scopul călătoriei d-lui Ribbentrop la Roma ar fi să ceară Italiei să ia parte la o acţiune germano-rusă împotriva Marii Britanii. Între Berlin şi Roma ar fi existat divergenţe cu privire la războiul din Finlanda.

Acum Führerul ar fi convins că tensiunea a slăbit şi că Italia ar putea să susţină sforţările Germaniei faţă de Rusia, pentru restabilirea păcii cu Finlanda.

Mitropolitul Blajului şi episcopii uniţi din Ardeal au fost primiţi de Papa, *„ad limina“* (*„la Roma“*). Papa Piulică, care s-a pronunţat — ca să facă plăcere lui Mussolini — pentru o revizuire a Tratatelor, a vorbit acum cu dragoste de România, de români şi de petrol. A luat-o de la Traian şi a mers până în zilele noastre, urându-ne *pace*. Despre integritatea graniţelor noastre însă, nici vorbă.

Prelaţii români mi-au trimis o carte poştală cu semnăturile lor, din catacombele San Callisto...

Generalul Negruzzi, bărbosul, a scris o scrisoare în calitatea sa de comisar al Guvernului la „Reşiţa“, prin care afirma că urmărirea lui Auschnit constituie o infamie. Pentru această faptă ar fi primit un milion lei, în mână. Scrisoarea a fost citită în instanţă şi a făcut senzaţie. A doua zi Negruzzi a fost înlocuit la „Reşiţa“ prin... Nicu Ottescu! Norocul lui Ottescu!

Lupta pentru scoaterea lui Visarion Puiu din scaunul mitropolitan al Bucovinei continuă. După ancheta făcută la Fondul bisericesc din Cernăuţi, administratorul inginer, Constantinescu, a fost arestat. Or, mitropolitul „se ţine“ cu nevasta lui Constantinescu, şi, furios, a început să facă prostii. Urlă şi înjură Guvernul şi deocamdată a refuzat să constituie Fondul „parte civilă“ la procesul intentat lui Constantinescu...

Marţi, 12 martie. Ne aflăm la punctul hotărâtor al războiului. Pe de o parte negocierile de la Moscova vor da o întorsătură definitivă conflictului ruso-finlandez — pe de alta vizita lui Ribbentrop la Roma va fi probabil determinantă în evoluţia acţiunii de pe frontul occidental.

Oficial, de la Moscova, nu se știe încă nimic precis. Ieri, atmosfera era foarte favorabilă pentru încheierea pacifică a tratativelor. Faptul că Moscova a intrat în negocieri cu Guvernul finlandez dovedește că Rusia a renunțat la tactica de a nu recunoaște în Finlanda decât Guvernul comunist Kuussinen — ceea ce constituie, dată fiind mentalitatea sovietică, un pas considerabil înapoi. Se pare că celelalte pretenții ale Moscovei au fost mult reduse. Acum se află că în momentul în care s-a adresat Suediei pentru o mediație, Rusia încercase deja să pună în mișcare o intervenție engleză. Condițiile de pace propuse prin ambasadorul Maiski Guvernului britanic au fost însă de așa natură încât acesta a refuzat să le transmită Guvernului finlandez.

Se pare că în Anglia perspectiva unei păci ruso-finlandeze e privită cu oarecare nemulțumire. Ieri a avut loc o dezbatere destul de vie în Camera Comunelor. Răspunzând la o întrebare a majorului Attlee, Chamberlain a declarat că Anglia și Franța sunt gata să ajute mai departe Finlanda, și dacă aceasta va cere, *cu toate mijloacele ce stau acestor două Puteri la dispoziție.* Întrebat mai departe dacă un asemenea ajutor ar constitui o declarare de război Rusiei, Chamberlain s-a arătat rezervat și a raspuns *„că încă nu“*.

Despre vizita lui Ribbentrop la Roma nu s-au publicat, de asemenea, până acum, decât orariile vizitelor schimbate între ministrul Reichului și oficialitățile Quirinalului și Vaticanului. Este cert însă că vizita lui Ribbentrop la Roma trebuie sa urmărească țeluri de cea mai mare importanță. Din unele izvoare ar rezulta că Italia pregătește un plan de pace pe care-l va remite d-lui Sumner Welles la trecerea sa prin Roma, în drum spre Napoli unde se va îmbarca pentru America. La Paris și la Londra se crede că Germania e în plină ofensivă de pace, socotind că momentul sfârșitului ostilităților dintre Rusia și Finlanda ar fi favorabil unei asemenea încercări, cu atât mai mult cu cât prezența lui Summer Welles în Europa e și ea o încurajare. Cercurile politice franceze și engleze sunt însă foarte sceptice cu privire la această încercare, care, socotesc ele, va da greș, Germania neînțelegând să se supună cerințelor anglo-franceze, care sunt ireductibile...

Vizita lui Ribbentrop la Vatican ar fi avut de scop reglarea situației clerului catolic din Polonia...

Procesul Auschnit s-a sfârșit ieri. Sentința va fi dată poimâine, joi...

În legatură cu acest proces, circulă tot felul de zvonuri în oraș, zvonuri care trebuie primite cu toată rezerva, ca toate zvonurile.

Se spune astfel că Regele a citit regulat notele stenografice ale dezbaterilor procesului şi că ar fi fost înmărmurit de câte a aflat. Ar fi aflat astfel, între altele, că Malaxa şi Urdăreanu l-au indus în eroare şi că au abuzat de încrederea lui (!!)... Rezultatul descoperirilor regale, ar fi fost noi instrucţiuni date acuzării care a şi pus multă apă în vin, în ultimele şedinţe. Ba chiar, pretinde Blumenfeld, Aznavorian, avocatul părţii civile, ar fi propus un armistiţiu avocaţilor lui Auschnit... Dovezile aduse de aceştia (din care cenzura n-a lăsat să răsufle nimic în presă) *despre aprobarea tuturor operaţiunilor efectuate de Auschnit, de către Malaxa — aprobare consemnată în scris,* ar fi impresionat adânc nu numai Tribunalul, dar chiar şi pe Rege... Aş vrea să fie aşa, căci mi s-ar lua o piatră de pe piept dacă aş putea constata că *Regele n-a fost în toată această afacere un complice, ci un indus în eroare...*

Pe de altă parte se spune că faţă de schimbarea de sus, Malaxa e desfiinţat. Nici vorbă de deplasare la Londra. E închis în casă şi nu vede pe nimeni, prăbuşit. A circulat zvonul că s-a sinucis. Alţii spun că e într-o stare de nervi care apropie nebunia, alţii că e în ultimul stadiu de uremie. Se poate să fie zvonuri răspândite de amicii lui Auschnit, ca să creeze atmosferă în preajma sentinţei... Se poate să fie şi ceva adevărat... Vom vedea joi, după sentinţă...

Un nou val de frig, cu viscol şi zăpadă s-a abătut asupra Basarabiei, în regiunea Chişinăului şi a întrerupt comunicaţiile. În Bucureşti de alaltăieri soare şi căldură, parcă ar fi sosit primăvara...

Asistat ieri-seară la reprezentaţia Teatrului Naţional: se juca „Magda" lui Suderman, marele succes de acum 50 de ani, în care au strălucit pe rând Agata Bârsescu, Sarah Bernard şi Duse. Excelentă reprezentaţie, cum nu se poate mai bună. Soţia lui Sadoveanu, remarcabilă — ca şi Storin şi ceilalţi. Ce deosebire cu ultima reprezentaţie de acum trei luni, a unei piese a lui Shaw, care a fost o nenorocire...

„Magda" marchează toată evoluţia morală a generaţiilor noastre în ultimii 50 de ani. Azi, subiectul acestei piese nu mai poate fi înţeles... Am făcut drum mult de atunci...

---

13 martie. Pacea s-a încheiat la Moscova între Rusia şi Finlanda! În momentul când scriu aceste rânduri, mai lipseşte încă ratificarea Dietei finlandeze, dar această ratificare nu e îndoielnică...

Din punct de vedere material, Finlanda iese mai prost din război decât cum ar fi fost fără război, căci pierde istmul Careliei, inclusiv Vyborgul şi încă câteva teritorii în marginea lacului Ladoga conservând ce e drept Petsamo şi accesul la Marea Arctică. Din punct de vedere moral însă, situaţia actuală nu se compară cu aceea pe care ar fi avut-o Finlanda fără război. Dacă într-adevăr Guvernul din Helsinki s-ar fi supus fără rezistenţă ultimatumului moscovit, soarta Finlandei ar fi fost identică cu a celorlalte ţări baltice; incapabilă să opună o rezistenţă Sovietelor, Finlanda ar fi devenit o anexă a Rusiei, o ţară sub protectorat trecută pe lista clientelei comuniste. Astăzi, după epopeea pe care a scris-o în Istorie, Finlanda şi-a asigurat independenţa fie şi cu preţul câtorva sacrificii teritoriale.

Pacea ruso-finlandeză are dedesubturi. Daladier a destăinuit ieri în Camera Franceză, că *încă de la 5 februarie Anglia şi Franţa hotărâseră să trimită trupe în Finlanda*, pe lângă armamentul şi muniţiile pe care le-au trimis. Un corp de 50 000 oameni era gata de îmbarcare într-un port francez, iar în Anglia se pregătise un corp şi mai numeros. Această adevărată armată nu se putea pune în mişcare decât pe baza unei cereri finlandeze. *Finlanda n-a cerut însă trimiterea unei armate de ajutor.* Problema s-a mai complicat încă prin faptul că Norvegia şi Suedia au declarat că se vor opune cu forţa la trecerea oricăror trupe prin teritoriul lor. Suedia a adăugat că mai bine va rupe şinele de pe liniile ei ferate decât să lase o armată străină să treacă... Probabil că din cauza acestor atitudini intransigente ale Suediei şi Norvegiei, a renunţat şi Finlanda la ajutorul trupelor franco-engleze... Câteşitrei ţările nordice nu voiesc cu nici un preţ să fie atrase în conflictul european. În această privinţă sunt de acord cu Rusia, căci probabil tot teama unei extinderi a războiului a hotărât şi Sovietele să renunţe la trei sferturi din revendicările sale şi să încheie repede pacea cu Finlanda.

Pacea aceasta, dacă nu e un succes direct al Germaniei — deşi Berlinul a intervenit cu multă insistenţă la Moscova pentru aplanarea conflictului — e aproape un insucces pentru Aliaţi. Aşa cum se învârtise lucrurile, prin trimiterea de armament şi de bani, Aliaţii luase sub ocrotirea lor cauza finlandeză. Iată însă că Finlanda, ne mai încrezându-se în sprijinul final al Angliei şi al Franţei după păţania Poloniei, s-a dus la o tranzacţie...

Eşecul a fost înregistrat şi în Franţa şi în Anglia, şi explicaţiile lui Chamberlain şi ale lui Daladier în Parlamentele lor, nu au alt scop decât să atenueze o impresie rea în opinia publică. La Paris, ziarele au început de câtva timp să înjure pe suedezi în mod atât de trivial, încât

ministrul Suediei a fost silit să intervină şi să protesteze... Probabil că va scădea, în Occident şi entuziasmul pentru finlandezi...

Pentru Germania, pacea finlandeză e de o importanță capitală, în schimb, cât timp Rusia era agățată în război, organizarea ei economică şi furniturile de materie primă arvunite de nemți erau anevoioase de adus la îndeplinire. Acum se schimbă lucrurile...

Pentru noi, e greu de precizat dacă pacea va avea sau nu o consecință. Pe de o parte, ce e drept, Rusia îşi recâştigă libertatea de acțiune şi ar putea să se îndrepte împotriva noastră. Pe de alta însă, nu încape îndoială că, după cele pățite în Finlanda, dacă am fi atacați, Anglia, Franța şi Turcia vor sări imediat în ajutorul nostru — şi tocmai un război cu aceste țări este ceea ce Rusia vrea cu orice preț să evite... Şi mai e şi Germania, care se va face luntre-punte, numai să împiedice un război între noi şi ruşi...

Dar toate sunt posibile şi viitorul nu e al nimănui. Cine va trăi va vedea ce se va mai întâmpla. Să-i fie Domnului milă de noi...

În cercurile noastre diriguitoare se ştia de câteva zile că pacea se va încheia între Rusia şi Finlanda. O telegramă a lui Franasovici, de alaltăieri, ne-a adus deja informații precise cu privire la enervarea Franței şi la mirarea ei că Finlanda *nu cere ajutor.*

Despre vizita lui Ribbentrop la Roma, continuăm în schimb sa nu ştim lucru mare. Ea a fost brusc hotarâtă. După telegramele lui Crutescu şi lui Bossy, cu 24 de ore înainte, de plecarea ministrului nu se ştia nimic la Berlin, şi nici la Roma. Nu încape îndoială că această vizită e legată de problema păcii generale şi s-ar părea că întrevederea de la Vatican, nu a fost, în această privință, neglijabilă.

Raporturile noastre cu turcii de bune ce sunt, devin afectuoase: după mărturisirea ambasadorului Tanrioer am trimis până acum în Turcia pentru refacerea satelor distruse de cutremur, câteva milioane lei şi material lemnos în valoare de alte zece milioane. Acum, din inițiativa Regelui, se pregateşte un proiect de lege pe baza căruia vom lua asupra noastra construirea unui sat model în atât de încercata regiune din jurul oraşului Erzindjan.

În locul lui Stoica, ca ambasador la Ankara, va fi trimis Victor Antonescu — daca va primi, caci n-a fost întrebat până acum. E numai o

intenție a Regelui, pe care Gafencu mi-a destăinuit-o sub pecetea secretului. A ajuns și Victoraș Lată-Rău, om de nădejde...

Ieri s-a depus la Senat proiectul de lege pentru ajutorarea familiilor concentraților nevoiași. În fine...

Tot la Senat a început ieri discuția la Adresă. Ne-a ucis dl Ioan Ioan...

La Cameră s-au ales vicepreședinții și chestorii rămași în balotaj. Vicepreședinții s-au ales Voicu Nițescu și... Stan Ghițescu. Cu Vaida, demagogia veche începe să scoată părul prin căciulă, în Dealul Mitropoliei. Pe lângă alegerea lui Ghițescu, mai avem de înregistrat pe ziua de ieri citirea unei comunicări de la tribună, când regulamentul Camerei interzicea formal această publicitate și nu permite decât comunicările scrise depuse la birou pentru a fi transmise ministerelor. Încetul cu încetul o să ne înapoiem iar la vechile deprinderi...

---

14 martie. Ieri la Senat, la discuția Adresei, era să înnebunesc. Cum pot oamenii să fie atât de inconștienți? A citit dl Mircea Bădărău *un ceas și un sfert*, o peltea agricolă-economică, fără interes...

Apele Dunării au început să se reverse. În curând se vor umfla și celelalte. Ce ne mai așteaptă?

Ziarele de azi publică tratatul de pace dintre Rusia și Finlanda, precum și un protocol anexat tratatului. N-am nimic de schimbat la aprecierile mele de ieri.

Tanner, ministrul de Externe finlandez, a vorbit ieri la Radio, frumos și cu demnitate. „Am arătat drumul popoarelor mici, pe care se rezistă pretențiilor dictaturilor". A mai lămurit ministrul de Externe finlandez, că țara lui a trebuit să se închine în fața Destinului *din lipsă de efective*. Dacă Suedia ar fi venit în ajutorul Finlandei, *sau dacă cel puțin ar fi lăsat trupele aliate să treacă,* situația ar fi fost cu totul alta. Finlanda a negociat în amănunte ajutorul englez și francez; dacă nu l-a cerut formal, a fost din cauza opoziției Suediei de a lăsa trupe străine sa treacă pe teritoriul ei. În concluzie, Tanner a declarat că Finlanda se va reface, *că armata ei este intactă*, și că nimic nu va doborî curajul poporului finlandez, care în suferințele lui seculare a cunoscut nenorociri mai mari fără să piară...

La Paris, ca şi la Londra, impresia este adâncă. Poporul finlandez se bucură de toată simpatia, în schimb Suedia şi Guvernul suedez sunt obiectul dispreţului general. *Times* scrie: „Dl Günther, ministrul de Externe suedez a spus: «Cauza Finlandei este şi cauza Suediei... Prin urmare odată cu Finlanda a fost înfrântă şi Suedia...» Presa franceză şi cea engleză socotesc că întreaga peninsulă Scandinavă a căzut acum în „spaţiul vital" germano-rus... O judecată cam exagerată, datorită necazului...

Se zvoneşte că faimosul Kuusinen, şeful aşa-zisului Guvern finlandez comunist recunoscut de Moscova, ar fi fost executat de ruşi, sub învinuirea că ar fi dat informaţii greşite asupra stării de spirit din Finlanda...

Se zice că Italia va începe negocieri pentru încheierea unui tratat de comerţ cu Rusia... După violentele ieşiri împotriva comunismului şi a Sovietelor, după asigurările date nouă că lupta din Spania n-a fost nimic pe lângă ce va pune la cale Italia în cazul în care ne vor ataca ruşii — această ştire e cam neaşteptată. În atitudinea Italiei faţă de Rusia, s-a operat însă cu certitudine o schimbare din momentul în care Anglia a oprit vasele cu cărbuni destinate Italiei, şi mai ales după vizita lui Ribbentrop. Să fi asigurat acesta pe Duce că ruşii nu vor păşi la nici un atac spre Occident, adică spre România? Se poate şi asta.

În tot cazul, după încetarea războiului finlandez, şi eliberarea forţelor sovietice agăţate de patru luni pe graniţa lor de nord, după incontestabila evoluţie a politicii italiene faţă de Moscova — cerul nostru s-a înnourat din nou...

Mă mângâi cu convingerea că ruşii nu vor consimţi cu nici un preţ să se încurce într-un război european cu Franţa şi cu Anglia, ceea ce *azi* ar fi desigur cazul dacă ne-ar ataca pe noi. După ştirbirea de prestigiu suferită la nord, Aliaţii n-ar mai putea suferi una la sud. Şi ca să vină la noi, anglo-franco-turcii n-au nevoie să treacă prin Suedia, şi Marea Neagră e la dispoziţia lor...

Într-o întrunire ţinută la Londra, la Caxton Hall, întrunire provocată de interesele Indiei Orientale, bătrânul Michael Odwer, fost guvernator al Pendjabului, a fost ucis printr-o împuşcătură de revolver, de către un indian. Are şi Anglia greutăţi şi încă mari, cu Imperiul ei colonial...

---

15 martie. Senatul francez a ţinut o şedinţă secretă ca să plângă asupra destinului Finlandei. Mai bine o ajuta cât a fost vreme. La Paris „s-ar fi

hotărât" să nu se mai lase germano-ruşilor iniţiativa — şi succesul — acţiunilor de război, în detrimentrul prestigiului Puterilor democratice...

Armăsarii ţărilor baltice se întrunesc la Riga ca să discute asupra „adaptării" acelor ţări la noile condiţii determinate prin tratatul de pace fino-rus.

Armăsarul Günther, ministrul de Externe al Suediei a rostit un voluminos discurs ca „să explice" atitudinea Statelor scandinave faţă de războiul din Finlanda. Degeaba explică: va rămâne în Istorie că Bernadoţii au trădat încă o dată. Se vorbeşte de un tratat de garanţie şi de apărare, între ţările nordice. Acum nu mai are nici o importanţă şi Moscova declară chiar, că nu se opune unei asemenea înţelegeri, cât timp va păstra un caracter defensiv. Dacă un tratat de asistenţă mutuală ar fi fost semnat între Statele nordice acum 4 luni, e probabil că Rusia n-ar fi atacat Finlanda. Bine că nu l-au semnant, căci atunci ne atacau ruşii pe noi...

În Statele Unite, indignare mare împotriva Rusiei şi a „Statelor agresoare". S-a declarat chiar un „embargo moral" (!!) faţă de URSS. Nu s-a hotărât însă dacă acest „embargo moral" va fi transformat într-un „embargo material". Laşitatea omenească este mare...

———

Preşedintele Kallio a publicat un manifest plin de demnitate, adresat poporului finlandez. În fraze simple, Preşedintele reaminteşte că în cursul veacurilor, Finlanda a mai pierdut Vyborgul — dar Vîborgul tot finlandez a rămas...

Şi Mareşalul Mannerheim a adresat un ordin de zi armatei, prin care constată că armata finlandeză a rămas intactă şi neînvinsă, dar că ţara a trebuit să accepte un tratat oneros faţă de imposibilitatea de a se ţine indefinit piept, fără ajutor străin, atacurilor unei Puteri covârşitoare ca număr... În ordinul său de zi Mannerheim mulţumeşte Scandinaviei, Franţei, Angliei şi Italiei pentru materialul trimis şi aduce omagiul Patriei celor căzuţi eroic pentru apărarea ei. Mareşalul mai precizează că în aceste 4 luni de lupte 1 500 tancuri şi 700 de avioane ruseşti au fost distruse sau capturate. Ruşii au pierdut peste 200 000 de oameni, iar finlandezii nici 15 000...

———

Bugetele şi cele 10–12 legi complementare au fost votate ieri la Cameră, fără modificare, după o discuţie care a durat — pentru toate — o zi. Ministerul de Finanţe tăindu-mi nişte sume în bugetul Senatului m-am dus la Cameră să le restabilesc. Spre nenorocul meu am căzut la

jumătatea discursului lui Mitiță și a trebuit să înghit timp de 30 de minute figurile de retorică ale fostului trepăduș de la Comitetul Agrar. Bugetul din anul acesta e un buget de *ananghie;* trebuie să ne sângerăm ca să facem față, pe cât putem pericolului din răsărit. Bine. Dar să o facem fără fraze și fără minciuni. Să tăiem din carne vie și să nu ne plângem. Atât. Dar să facem dintr-o operă de nevoie o operă de artă — e inconștiență sau îndrăzneală. Cu lovituri de pumni în piept și în masă (la un moment dat s-a răsturnat și paharul de apă peste dosare), Mitiță a vorbit cum nu cred că se mai vorbește nici la Montevideo. N-a lipsit nimic: platitudine la adresa Regelui, inepții economice și minciuni pe terenul financiar și monetar au fost învăluite în sosul celei mai deșănțate demagogii și celei mai goale frazeologii. Cațavencu a fost întrecut cu mult. Flanșneta a turuit cu acea facilitate a prostului bun de gură. În treacăt am cules câteva perle: „Frontierele de la periferie", „am să vă destăinuiesc cele 3 mari izvoare de avuție a țării: agricultura, comerțul și industria...", am alcătuit un buget uman (!!!)" etc. etc. Și ca minciună de frunte: „Ministrul de Finanțe n-a fost complicele guvernatorului Bancii Naționale și a împiedicat inflația!" (adică cum? guvernatorul Băncii Naționale voia inflația?) O spune fără rușine ministrul de Finanțe care a sporit *într-un an* circulația monetară de la 25 la 50 de miliarde lei... că a trebuit să facă inflație e altă chestiune; dar de ce să spună că n-a făcut?

Imbecilii din Cameră au fost și siderați de elocința clănțăului, *și au cerut afișarea discursului!* Iar hahalera de Vaida a încheiat cu cuvintele: „Să mi te ție Dumnezeu!" Ce scârbă, ce scârbă — și cât de jos am ajuns!

Cu prilejul vizitei mele la Cameră, Vaida mi-a spus că nu vrea pe Victor Moldovan ca secretar general la FRN și că a cerut pe Cădere (!) sau pe doctorul Ionescu-Sisești în locul lui Giurescu... Azi-dimineață citesc în gazete că a fost numit Victor Moldovan. Armonia domnește în sferele celeste ale FRN-ului!

———

Auschnit a fost condamnat ieri la 6 ani închisoare și la vreo 200 milioane (n-am adunat toate sumele) despăgubiri către „Reșița" și către Stat...
Tribunalul a fost compus din: Traian Nicoreșteanu, președinte — G. Petrescu, judecător și Vintilă Bănescu, procuror. Să reținem numele acestor lichele: până în 6 luni vor ajunge consilieri la Casație...

———

Până acum, am avut în ziare rubrica gerului și a zăpezii; de azi înainte s-a deschis rubrica inundațiilor. Au început în Basarabia, în Ba-

nat, şi de-a lungul Dunării. De o sută de ani nu s-ar fi văzut apele Dunării la nivelul celor de acum.

Malaxa vrea să pună mâna şi pe „Metrom“ şi pe „Vulcan“, societăţi în care majoritatea acţiunilor sunt în mâna lui Mişu Shapira. Voiajul din urmă al lui Tancred Constantinescu la Paris, n-a avut alt scop decât să obţină o opţiune de la Shapira în favoarea „unui grup român“. *Grupul român,* e toată banda (P.U.M.)... Liberalii au început să se teamă şi pentru Banca Românească şi pentru „Letea“ — apetiturile P.U.M.-ului fiind mari...

---

16 martie. Chamberlain a împlinit 71 ani. Şi se ţine bine. Dar e cam lent la hotărâri. Cu dânsul deciziile pripite sunt excluse — dar nu se iau nici la timp. A se vedea cazul cu Finlanda...

Ieri-dimineaţă a murit Nae Ionescu. Suferea de inimă. Se pusese la pat acum trei zile; n-avea decât 49 ani. Ambiţios de clasă mare, foarte inteligent şi fără nici un scrupul, făcuse planuri mari odată cu Restauraţia şi izbutise să câştige desăvârşita încredere a Regelui în primii ani ai Domniei noi. Steaua sa a apus după asasinarea lui Duca. Arestat, pus în libertate, cu toate punţile spre Palat rupte — Nae s-a lăsat dus de curentul legionar, şi fără să fie înscris formal în Garda de Fier (unii spun că n-a vrut Codreanu; el pretindea că nu voise el) a fost târât în toate nenorocirile ei. Prăbuşirea planurilor sale de ascensiune i-a dat o lovitură morală care l-a pus în stare de inferioritate faţă de încercările fizice ca regimul domiciliului forţat, deţinerile în penitenciare şi prin sanatorii de mâna a doua şi a treia — şi toate la un loc au zdruncinat adânc sănătatea sa. Boala sa de cord, necăutată, a făcut progrese mari şi deznodământul s-a produs ieri...

Imaginaţia oamenilor care nu văd în aceste vremuri agitate şi de constrângere decât prăpăstii în jurul lor, a îmbrobodit numaidecât un sfârşit cât se poate de natural. Punând moartea lui Nae în legătură cu tratativele duse de Guvern cu rămaşiţele Mişcarii Legionare, s-a povestit pretutindeni *că omul fusese ucis.* Ministerul de Interne, ca să pună capat zvonurilor a trimis o comisie de medici legişti şi de reprezentanţi ai Parchetului la domiciliul defunctului şi rezultatul anchetei — comisia a constatat că moartea a fost numai consecinţa bolii de cord — s-a fost publicat azi-dimineaţă în toate ziarele...

Dar zvonul public nu s-a mulțumit cu asasinarea lui Nae Ionescu. Câte nu s-au spus şi nu se spun despre cele întâmplate în ultima săptămână cu prilejul *împăcării* regimului cu gradiştii... Unii spun că Nae Ionescu a fost primit în audiență de Rege, pe baza acestei împăcări şi solicitat să intre în Guvern!!! Că Nae n-ar fi primit, că ar fi vorbit verde cu Regele, că în locul lui s-ar fi oferit un portofoliu lui Manoilescu! Alții povestesc că Nae a refuzat să semneze actul de contrițiune impus gardiştilor, invocând în sprijinul refuzului său faptul că n-a fost niciodată gardist, şi că nu e nici acum... Față de acest refuz, Guvernul ar fi amenințat pe Nae cu retrimiterea la domiciliul forțat, şi în cele din urmă l-ar fi ucis...

Nimic din toate acestea nu e adevărat. Guvernul n-a cerut lui Nae Ionescu să semneze alături de gardişti. Regele nu l-a primit în audiență şi nici un portofoliu n-a fost propus nici lui, nici lui Manoilescu. Moartea lui Nae Ionescu a fost banală: a mâncat prea mult la Continental, a zăcut trei zile în pat şi a murit în brațele Celei Delavrancea (Lahovari)...

Moarea lui m-a durut. Mi-a fost simpatic. A zice că mi-a fost prieten ar fi prea mult — dar câțiva ani de zile a fost amestecat în politica mea şi mi-a rămas o amintire plăcută din colaborarea noastră.

De când se dăduse cu gardiştii contra Regelui, aproape nu l-am mai văzut. Să-l ierte Dumnezeu pentru câte a făcut şi el!

Ghelmegeanu e încântat. A dus în fine la bun sfârşit marea operă a împăcării regimului cu Garda de Fier. Se pune de la sine întrebarea: dacă s-a ajuns la împăcare, *de ce nu s-a ajuns înainte de omorurile rituale care au însângerat* — în ipoteza de azi, degeaba — *țara*?

În realitate nu s-a ajuns la nici o împăcare, şi totul e farsă. Ciurucurile Gărzii au semnat o adresă de pocăință îndreptată către Rege şi un apel „către camarazi" (mai sunt şi alții în afară de cei care au semnat? Parcă ni se spusese că Garda de Fier a fost desființată?), apel redactat cu grijă de platitudine scârboasă. Or, adevărații gardişti, conducătorii Mişcării Legionare, au fost în parte ucişi şi în parte au trecut granița şi s-au refugiat în Germania. Dintre cei semnați pe actele publicate azidimineață de toate gazetele, dacă ar fi 3–4 din vechea organizație. Restul sunt arivişti, înscrişi în ultimul moment, după succesul din alegerile lui Tătărescu din decembrie 1937 — arivişti doritori *să ajungă* pe aripile avântului legionar unde nu putuseră să ajungă cu căruțele vechilor partide politice. Nişte şmecheri...

Cei ascunşi în Germania, cei câți ori mai fi, ascunşi prin oraşele şi satele noastre *nu se vor împăca. Vor profita însă de libertatea ce se dă astăzi tuturor şi de amnistia ce se va da mâine, ca să reînceapă, clan-*

destin, acțiunea lor... Că șmecherii pocăiți reținuți prin lagăre sau prin închisori, nu puteau să fie deținuți perpetuu, nici scoși din viața publică și din posibilitatea de a-și câștiga o pâine, e adevărat. Dar nu trebuia dată reașezării lor în viața normală, o importanță prea mare, cum s-a făcut astăzi. Trebuiau oamenii chemați *individual* și repuși *individual* în circulație cu înștiințarea că la prima recidivă vor fi desființați... Fără măcar ca această operație să fie cunoscută de marea mulțime. Așa începusem eu în octombrie...

S-a făcut enorma greșeală *să se trateze cu ei în grup, reînchegându-se astfel un organism politic care fusese desființat* și care nu va avea de acum înainte altă preocupare decât să se răzbune împotriva celor care l-au făcut să treacă prin adevărate furci caudine.

S-a tratat *și s-a mers până a se primi condițiuni*, condițiuni care nu s-au publicat, dar care au fost așternute în scris, și care sunt următoarele:

1) Desființarea lagărelor legionare, autoritatea având suficiente mijloace de supraveghere, iar încadrarea în ritmul vieții de Stat făcându-se mai ușor în libertate decât în lagăr.

2) Amnistie atât pentru pedepse cât și pentru procesele în curs, majoritatea lor având la bază fapte de minimă importanță și stingerea lor creând mai ușor mediul prielnic pacificării depline a spiritelor.

3) Până la amnistie, dacă aceasta ar mai necesitat timp, stingerea proceselor în curs și ameliorarea traiului celor din închisori.

4) Anularea deciziilor de suspendare din funcțiile publice și reintegrarea funcționarilor de orice fel în situația avută anterior.

5) Reprimirea în școli și universități a celor eliminați din cauza Mișcării.

6) *Faptul de a fi legionar* să nu mai fie o piedică la obținerea oricărei funcții de Stat sau particulare și la exercițiul profesiilor inclusiv comerțul.

7) Dispoziții către autoritățile în subordine pentru încetarea oricărei șicane sau prejudecăți față de foștii legionari.

8) Rezolvarea problemei celor aflători în străinătate, dându-se posibilitatea reîntoarcerii lor în țară.

9) Pentru cei decedați: eliberarea actelor de deces, posibilitatea de a fi îngropați în cimitire, de a avea o cruce creștinească la cap și de a li se face serviciile religioase de către familiile lor.

10) Ajutorarea familiilor celor decedați; acordarea de pensii întregi urmașilor funcționarilor publici — rente viagere pentru urmașii celor care nu au fost funcționari.

11) Suspendarea vânzării bunurilor legionare până la o nouă examinare a problemei.

12) Achitarea de către Stat a debitelor cooperativelor legionare, debite provenite din faptul lichidării lor forțate.

Toate aceste condiții au fost primite.

De observat că prin admiterea punctului 6 se recunoaște implicit *dreptul de a fi legionar* — iar că prin admiterea punctelor 9, 10, 11 și 12 se face un fel de „mea culpa", contra căruia n-am decât atât de zis: mai bine nu se omorau oamenii și nu se lichida averea lor...

Deși aceste condiții n-au fost publicate, ele sunt cunoscute și în jurul lor se face mare zarvă și e mare fierbere. Maniu și ai lui se agită, evreii chiolălăiesc, iar oamenii de bun simț se întreabă nedumiriți: pentru ce s-au făcut execuțiile sumare, care au indignat la vremea lor pe toți cei care nu-și pierduseră mintea?...

Cea mai bună dovadă că pocăirea legionarilor (câți au rămas) nu e sinceră, e că, pe lângă documentele oficiale publicate azi, am mai primit fiecare din oamenii de seamă ai țării și următorul manifest clandestin:

„Către Studențimea Română. Camarazi!

Sunt ani de când tineretul universitar este prigonit și ucis pentru linia sa naționalistă, creștină și dinastică.

De ani, tineretul universitar — în totalitatea lui legionar — își plătește marele său tribut de sânge, de jertfe și moarte.

De aceea, astăzi, acest tineret are drept la cuvânt, *astăzi când Mișcarea Legionară se află aproape pe culmea biruinței sale*[1], astăzi când Mișcarea Legionară a izbutit să rupă toate zăgazurile, să nimicească toate uneltirile și să înfrângă toate dușmăniile ajungând să convingă pe M.S. Regele de toată loialitatea și credința sa sfântă.

Acum când parte din foștii conducători legionari au fost chemați în Capitala țării spre a li se comunica voința și hotărârea M.S. Regelui de a se pune capat valurilor de ură și prigoană ce s-au abatut cu atâta cruzime asupra noastră, *cuvântul nostru este următorul:*

Suntem mulțumiți de faptul că M.S. Regele s-a convins *că toate informațiile ce le-a avut despre Mișcarea Legionară au fost cele mai mari infamii, au fost cele mai odioase calomnii ce s-au spus vreodată.*

Acum când se încearcă o destindere și o împacare a sufletului românesc, *studențimea noastră cere cu tot respectul M.S. Regelui să definitiveze măsurile de îndepărtare a tuturor elementelor care sunt o piedică în realizarea dorinței M.S. Regelui și a țării întregi.*

Asemenea elemente care au defilat cu pumnul strâns sub flamurile steagului roșu, nu pot nici să ne cheme, nici sa ne ofere loc sub steag și lânga Tronul M.S. Regelui, nouă celor care am suferit și am fost

[1] Subliniat de mine.

martirizaţi pentru steag şi pentru Tron. Asemenea elemente care ne-au umplut trupurile şi sufletele cu răni, care ne-au ucis conducătorii, nu pot să ne ofere iertare *nouă celor ce nu am greşit niciodată*, şi nu le putem îngădui să ne batjocorească morţii noştri sfinţi, aşezându-i alături de trădatorii de neam şi de ţară.

Asemenea elemente de discordie şi anarhie să fie înlăturate, fiindcă nici ei nu au încredere în noi, nici noi în ei.

O singură şi reală împăcare nu se poate face decât atunci când cei alungaţi peste graniţă de furia ucigaşă a duşmanilor noştri şi ai ţării, când cei retraşi în sânurile tăinuite ale Mişcării Legionare, când cei aruncaţi fără judecată în funduri de închisori uitate — îşi vor putea spune cuvântul lor hotărât românesc. Şi acest lucru nu se poate întâmpla decât atunci când cei care sunt purtătorii de cuvânt ai M.S. Regelui vor fi din acei care să se bucure atât de încrederea M. Sale Regelui cât mai ales de încrederea noastra.

Facă Dumnezeu ca în acest ceas mare pentru neamul românesc să se găsească drumul cel bun pentru pace şi unire.

Centrul Studenţesc Legionar."

În aceste rânduri se găseşte spiritul şi dârzenia legionară, nu în peltelele semnate la Ministerul de Interne şi date publicităţii.

Curentul legionar n-a încetat o clipă să-şi facă drum în minţile tineretului nostru. Înăbuşit pe cât s-a putut prin forţă, el nu mai avea însă pe cine sa-l îndrume. Mi-e frică, că singurul rezultat pe care-l va obţine Ghelmegeanu, e acela de a da din nou curentului posibilităţi legale de propăşire şi de organizare...

Sa dea Dumnezeu să mă înşel.

În şedinţa secretă pe care a ţinut-o Senatul francez s-a votat sub formă de moţiune „*un salut*" la adresa poporului finlandez... Şi la noi în Senat a vrut senatorul Nic. Miclescu să propună o asemenea moţiune; l-am rugat să renunţe la proiectul său, căci cu un „salut" mai mult nu era să se procopsească Finlanda, dar se putea supăra tenebroasa şi puternica noastră vecină, cu care trebuie să trăim în pace...

Sumner Welles a sosit la Roma, venind din Londra şi Paris. A fost primit de Regele Italiei. Marţi se va îmbarca spre New York. Adio şi la revedere...

Parlamentul finlandez a ratificat cu 143 de voturi contra, tratatul de pace cu Rusia Sovietică. În toată Finlanda jalea e mare. Cât au fost

voințele încordate în luptă, oamenii nici nu s-au uitat la prăpădul caselor și gospodăriilor lor. Acum s-au pus pe plâns...

Președintele Dietei a rezumat, în momentul votului, amărăciunea tuturor: „Finlanda a trebuit să încheie pacea fiindcă a fost lăsată singură..."

Se dezminte știrea executării lui Kuussinen. Nu numai că n-a fost executat, dar va fi numit Președintele Sovietului care va guverna Republica Careliei, căci Sovietele vor crea sub numele de Carelia, un Stat finlandez comunist.

Din Berlin vine știrea că Reichul, fără să fie entuziast de idee, nu se va opune creării unei alianțe defensive nordice și va privi dezvoltarea evenimentelor în simplu spectator, *cum a făcut și până acum în conflictul ruso-finlandez* (!!!) Germania pare foarte mulțumită că Danemarca nu va intra în noua alianță care va cuprinde numai Suedia, Norvegia și Finlanda — dacă se va face.

Se vorbește foarte mult de lărgirea Ministerului francez. S-ar crea un minister al Propagandei și Daladier ar renunța la ministerele lui (Afacerile Străine și Apărarea Națională), rămânând numai președinte al Consiliului.

Faimosul Cotnăreanu (Léon), soțul dotal al d-nei Coty, „dija" consul general la Nisa, a fost numit și la Monaco, în aceeași calitate.

Cu lipsa lor de tact, nemții au aranjat o reprezentație cu invitații filmului lor oficial „Cucerirea Poloniei și distrugerea armatei poloneze", uitând că am fost aliații Poloniei, nu contra lor — dar aliați. Regele furios împotriva lui Giurescu care a autorizat filmul, era să-l demisioneze. A trimis pe Gafencu la Fabricius să-l roage să înlocuiască filmul „Poloniei" prin altul. Fabricius, jenat și el, a intervenit la Berlin, dar degeaba. Se vede că Hitler vrea să ne arate ce s-ar întâmpla cu noi în cazul în care... Astfel stând lucrurile, s-a dat ordin ca nici un ofițer român să nu se ducă la reprezentație, și Regele ne-a trimis vorbă, celor oficiali, să nu mergem nici noi. N-aveam de altminteri nici o intenție... Sunt proști, nemții!

Se anunţă inundaţii, mari pretutindeni. Asta ne mai lipsea...

Ieri-seară mare recepţie de la ora 7 la ora 10 la Ambasada Franţei în cinstea comedianţilor de la Teatrul francez. Am fost şi eu, să nu se zică...

Lume nebună, mâncare bună, băutură excelentă. Dintre comedianţi, am văzut pe Schachmann, zis Yonnel şi m-am fotografiat cu madame Marie Bell!

Dragoste şi frăţie — ca acum 20 de ani...

De afacerea Auschnit, două zile după condamnare, nu mai vorbeşte nimeni. Deşi lumea simte o mare nedreptate la mijloc, şi o afacere colosală pusă la cale de P.U.M., indiferenţa e generală. Mai întâi fiindcă lumea nu se mai miră de nimic. Apoi fiindcă crede că condamnarea nu e definitivă şi că nu e decât un mijloc de presiune. În fine fiindcă Auschnit e jidan şi nu e simpatic... Un singur regret pe toate buzele; de ce n-a fost condamnat şi Malaxa! Ca şi cum partea cea mai eficace al P.U.M.-ului ar putea fi condamnată sub domnia bunului plac al aceluiaş P.U.M.!!!

Duminică, 17 martie. Zilele acestea s-au semnalat mai multe incidente destul de grave la frontierele ruso-japoneze. Cel din urmă în insula Sahalin. Patrule ruseşti au încălcat graniţa şi au tras în patrule japoneze. Mai mulţi soldaţi japonezi au fost ucişi sau răniţi. Japonia pare a da o mare importanţă incidentelor. Unde ar fi norocul să se declare un război între Soviete şi japonezi! Dar prea ar fi frumos; să nu ne legănăm cu asemenea nădejdi!

Suedia primeşte *în principiu* alcătuirea unei alianţe *defensive* şi fără spirit de *revanşă*, între cele 3 State nordice (Norvegia, Suedia, Finlanda) — rămânând să studieze *amănuntele* la momentul oportun. Probabil că idealul celor de la Stockholm ar fi o alianţă fără nici un fel de obligaţie de a înfrunta un război...

Azi se inaugurează cu mare tambălău la Belgrad, Camera de Comerţ iugoslavo-română. Christu şi numeroşi delegaţi din Bucureşti au sosit de ieri la Belgrad unde s-au dat deja mese, s-au rostit deja discursuri şi s-au decorat reciproc miniştrii. Ca pe vremea bună a lui Titu-

lescu şi a Micii Înţelegeri. Nu e degeaba Christu ciracul lui Titulescu. Noua Cameră nu va face rău nimănui, chiar dacă nu va face nici un bine. Principalul ei scop au fost discursurile de ieri, şi decorările. Scopul a fost atins...

Cu un alai mai redus, şi în prezenţa unor personalităţi de ordin secundar, dl Victor Moldovan a fost instalat ieri secretar general al FRN-ului. A prezidat Vaida, cel care nu-l voia pe Moldovan, şi în cuvântarea sa a subliniat că era regretabil ca doi ardeleni să fie în fruntea FRN-ului. Se va putea astfel ridica obiecţie de regionalism, deşi el, Vaida, respinge orice acuzare de acest fel... Lipsă totală de avânt, iată rezumatul şedinţei. Cu Giurescu, cu Moldovan, cu Bentoiu şi cu generalul Georgescu P. ar fi fost şi greu să sufle vânt de însufleţire.

Ca urmare la „împăcarea“ cu gardiştii, 114 „persoane“ (aşa spune comunicatul oficial) au fost eliberate din lagărele de concentrare — pe ziua de azi.

La Bârlad, în Covurlui, la Brăila — mari inundaţii. În Banat, în nordul Moldovei şi Basarabiei — poduri luate, linii ferate întrerupte...

O conferinţă a „Misiunilor Străine“ se ţine actualmente la New York. Regina Wilhelmina şi Preşedintele Roosevelt au schimbat cu acest prilej lungi telegrame prin care îşi mărturisesc străduinţele lor de a readuce pacea printre oameni. Şi această manifestaţie intră în cadrul în care Preşedintele Statelor Unite şi-a aşezat activitatea de mediator în conflictul european. Numai să ajungă să-i convingă pe încăpăţânaţii, care, pentru a salva un prestigiu distrug tot...

La Paris se vorbeşte foarte serios de remanierea Guvernului. Personalitatea lui Daladier nu e pusă însă în discuţie, şi dacă se va alcătui un nou Guvuern, tot sub preşedinţia sa se va face. Sunt două curente: unii ar voi lărgirea Ministerului în sensul pe care l-am notat ieri — alţii restrângerea lui la câteva personalităţi necontestate şi în care poporul francez ar avea o desăvârşită încredere. Un moment s-a crezut că, capitularea Finlandei putea să răstoarne Guvernul, cu Daladier cu tot.

Dar în şedinţa sa secretă, Senatul, după ce a omagiat eroismul finlandez, a votat primului ministru o desăvârşită încredere. Camera Deputaţilor care se întruneşte marţi, va vota şi ea, cu aceeaşi unanimitate, încrederea în Daladier. Chestiunea remanierii, în vederea consolidării Guvernului, rămâne însă deschisă.

Luni, 18 martie. Bum! Bum! Ieri după-amiază, Mussolini însoţit de Ciano şi Hitler însoţit de Ribbentrop, au plecat cei dintâi din Roma, cei din urmă de undeva din Germania, ca să se întâlnească pe Brenner. Ducele se va înapoia imediat după întâlnire — care va avea loc azi-dimineaţă — la Roma ca să mai prindă pe Sumner Welles înainte de îmbarcarea sa... Atât spun agenţiile telegrafice, dar importanţa evenimentului nu scapă nimănui şi este evident că convorbirea dintre cei doi dictatori se va învârti mai mult în jurul păcii decât în jurul războiului[1].

Pentru public, şi pentru noi străinii, ştirea acestei întrevederi a explodat ca o bombă. Întrevederea n-a fost totuşi hotărâtă pe neaşteptate, ci pregătită cu prilejul vizitei lui Ribbentrop la Roma, dar ţinută secretă. Vom vedea ce va da...

Pe când Hitler se pregătea de drum ca să întâlnească pe Mussolini, 14 avioane germane au atacat baza navală engleză de la Scapa Flow. După nemţi, 3 vase de linie şi un crucişător au fost avariate — după englezi, numai 1 vas, şi încă uşor. O bombă a căzut în mijlocul satului Bridge of Whait; 5 persoane au fost ucise şi mai multe vile incendiate. O altă escadrilă germană a bombardat bazele aeronautice engleze de la Stromness, de la Earthouse şi de la Kirkwall. O a treia escadrilă, în fine, a atacat la nord-est de Scoţia vasele „Redehall“, „Mirelle“ şi Avoude“ pe care le-ar fi avariat uşor. Ceea ce este extraordinar, *e că toate avioanele germane s-au întors nevătămate la bazele lor.* Sau englezii erau beţi, sau apărarea antiaeriană se dovedeşte neputincioasă faţă de atacurile avioanelor. Într-un caz şi într-altul, pronosticul nu e îmbucurător pentru Anglia. Dacă englezii nu s-au putut apăra împotriva a 14 avioane, ce vor face când vor veni peste ei, 500 sau 5 000?

În tot cazul, pe ziua de ieri s-a înregistrat primul atac german pe teritoriul Angliei. Convenţia din septembrie pare prin urmare denunţata, cel puţin din partea Germaniei. Faptul că n-au fost atacate decât centre militare (bomba din satul Bridge of Whait a căzut acolo din

[1] Ce eroare! — notă adaugată la recitirea acestor *însemnări*.

greşeală) şi că atacurile n-au fost date decât cu puţine avioane ar dovedi că încercarea de ieri a fost mai mult un avertisment menit să întărească propunerile ce probabil vor ieşi din convorbirea lui Hitler cu Mussolini... În evoluţia războiului trăim ceasuri importante. Reacţia Angliei e aşteptată cu nerăbdare...

Finlanda nu demobilizează şi a început construirea unei noi linii de fortificaţii pe graniţa ce i s-a fixat. Suedia, ruşinată, contribuie cât poate la repararea dezastrelor pricinuite de război şi ajută Finlanda cu parale şi cu materiale de tot soiul. În Anglia, o bună parte a presei critică cu vehemenţă atitudinea britanică faţă de conflictul ruso-finlandez. E cert că Aliaţii, Anglia mai ales, trec printr-o serie neagră... Nimic nu e însă pierdut. Dar strivirea Germaniei apare ca o posibilitate din ce în ce mai depărtată...

Tătărescu a cântat ieri-seară la Radio. Omul acesta nu pricepe că un şef de Guvern trebuie să vorbească scurt, în câteva formule precise şi concise. Nimeni n-ascultă sau nu citeşte o nesfârşită peltea de lucruri cunoscute şi arhicunoscute... „Să rămânem uniţi pentru a fi tari şi tari pentru a fi noi înşine“, „sângele strămoşilor“, „înfrângerea robiilor din trecut“, „problema păcii“, „acţiune de veghe“, „nevoile oştirii“, „zăpada care a copleşit năpraznică ogoarele noastre“ — sunt formule şi postulate, care, diluate într-o nesfârşită enumerare plictisesc pe oricine. Tătărescu nu e prost — de ce nu pricepe?

A murit ieri-dimineaţă şi Iancu Brezeanu, actor şi beţiv împărătesc. Nu ştiu de ce ajunsese la celebritate, căci era un talent mediocru. La Sinaia, i s-a ridicat chiar un bust, probabil de către tovarăşii săi de pelin. Fiind la Guvern am pus să-l dea jos. Acum iar l-am văzut ridicat pe soclul său...

A murit în Suedia şi cunoscuta scriitoare Selma Lagerlöf, la vârsta de 81 ani. A scris romane plicticoase dar remarcabile şi a fost distinsă cu Premiul Nobel.

Lângă staţia Zalanka, în Iugoslavia, un tren de persoane s-a prăbuşit într-un râu cu apele umflate, şi 80 de persoane au pierit înecate. În

Italia, lângă Roma, un avion cu călători s-a răsturnat în momentul aterizării. Sunt 2 morți.

———

După o splendidă duminică de primăvară, timpul iar s-a răcit, azi. Termometrul arată 0°. În Suedia a căzut la –12° și în unele locuri, chiar la –27°.

Nae Ionescu a fost înmormântat ieri la Bellu. Mi se spune că a fost foarte, foarte multă lume. În schimb, ziarele n-au avut voie să publice despre defunct decât notițe succinte, de 3–4 linii... Bietul Nae a murit oropsit, dar chiar cei care nu-l stimau foarte mult au vărsat o lacrimă pe mormântul lui, *de ura celorlalți*...

———

Marți, 19 martie. Mussolini și Hitler s-au întâlnit ieri-dimineață în gara Brennero. Trenul lui Mussolini a sosit la orele 9,30 — al lui Hitler la orele 10,10. Ningea ca în toiul iernii. Întrevederea, la care au asistat și Ciano și Ribbentrop, a durat 2 ore și jumătate. Domnii au luat apoi dejunul împreună, tot în trenul lui Mussolini, și după dejun cele două trenuri au pornit înapoi, unul spre Berlin, cu Hitler și Ribbentrop — celălalt spre Roma cu Mussolini și cu Ciano.

Despre întrevedere și cele vorbite nu s-a dat nici un comunicat, cel puțin până acum. La Berlin însă domnește mare fierbere în cercurile politice și în presă și nu se discută decât despre cele ce s-au putut hotărî pe culmea Brennerului. Toate celelalte au căzut pe planul al doilea. La Ministerul de Externe din Wilhelmstrasse se caută vădit să se diminueze importanța întrevederii dintre cei doi conducători, care n-ar depăși limitele unor consultări naturale între capii de guvernământ a două țări aliate. Discreția cu care a fost pregătită întâlnirea, conjunctura momentului și faptul că cele discutate nu se dau în vileag, ațâță însă curiozitatea oamenilor și ipotezele circulă.

În cercurile bine informate se crede că convorbirea dintre Hitler și Mussolini a avut înainte de toate drept scop, întâi, ultimele propuneri de făcut lui Sumner Welles, în legătură cu pacea — și al doilea situația în sud-estul Europei. Se specifică chiar, în ce privește situația din sud-estul Europei, că Germania vrea să convingă Italia să semneze împreună cu Rusia o convenție de garanție a „statu-quo-ului“, cu condiția unui angajament de neagresiune față de Germania și Rusia din partea țărilor din centrul și răsăritul Europei...

În legătură cu acest proiect se pune o foarte apropiată vizită pe care Ribbentrop ar urma să o facă la Moscova și o altă vizită a lui Teleky la

Roma, care va avea loc zilele acestea. In fine se mai spune că Germania mijloceşte un pact de neagresiune între Turcia şi Soviete, pact pe care în anumite condiţii (garantarea păcii în Balcani) Ankara ar fi dispusă să-l semneze.

La Paris se socoteşte că întrevederea Hitler–Mussolini n-ar fi decât primul pas pentru începutul noii ofensive de pace pe care Reichul vrea să o pornească. Cum însă e foarte probabil că Mussolini n-a putut impune lui Hitler un alt program de pace decât cel pretins de Reich, importanţa întrevederii ca şi a ofensivei de pace e socotită ca foarte scăzută, de întreaga presă franceză, şi de asemeni de cea engleză.

Totuşi, agenţia Reuter (engleză) a anunţat ieri că o întrevedere între Daladier şi Mussolini, la Genova, pentru azi sau mâine, nu este exclusă. Ce e drept, ştirea a fost imediat dezminţită de la Paris... Să aşteptăm...

Ieri s-a încheiat la Senat discuţia Adresei. Din cele 28 de discursuri pronunţate anul acesta la tribună — lăsând la o parte scurtele declaraţii ale minorităţilor, n-a fost decât unul bun, al lui Iorga, cu care s-a închis seria. Iorga a avut ieri o zi bună, n-a pus picioarele în străchini şi a vorbit cu însufleţire şi cu bun simţ. A salvat cinstea Senatului. Gafencu, care a raspuns în numele Guvernului şi se străduia de opt zile cum să vorbească fără să spună nimic — a reuşit pe deplin. Raportorul I. Botez, de la Iaşi, a fost nul, dar şi scurt. Bine că s-a sfârşit şi această plictiseală a Mesajului...

Raidul avioanelor germane la Scapa Flow a pus din nou în discuţie posibilităţile de luptă între arma aeriană şi bateriile de aparare terestre şi maritime. În Germania se face mare caz de succesul obţinut prin demonstrarea vulnerabilităţii flotei şi teritoriului englez. De observat însă că o escadrilă engleză a strabătut întreaga Germanie, până la graniţa polono-rusă şi s-a înapoiat nevătămată la baza ei. Ar fi putut bombarda, în drum, nenumărate oraşe germane. În concluzie, pare demonstrat, ca apararea antiaeriana *nu e eficace*, oriunde. *Pe de altă parte e evident, că prin bon bardamente aeriene o ţară poate fi nenorocită dar nu cucerită.* Atunci?

Primul ministru bulgar Filov a vorbit întocmai ca predecesorul sau Kiosseivanov. Şi el vrea pacea şi numai pacea, şi el constata ca rapor-

turile Bulgariei cu toți vecinii săi sunt foarte bune, că relațiile cu România s-a ameliorat — şi el vrea revizuirea tratatelor numai pe cale paşnică. Cum asta, nu spune.

———

Finlandezii au hotărât să construiască trei noi oraşe cu numele de Vyborg (Viipuri), Hangoe şi Somosalvi în locul celor cu aceleaşi nume distruse de război şi cedate Rusiei. În aceste trei oraşe noi se vor muta locuitorii evacuați din oraşele cedate.

Ruşii au început să construiască în Carelia, între mare şi Ladoga o linie „Voroşilov" pentru apărarea graniței sovietice...

———

Inundații mari, în toate părțile joase ale țării. Mai ales de-a lungul Dunării pagubele sunt imense. Zăpoarele de gheață au umflat apele în dosul lor şi acestea au trecut peste diguri, ba în unele locuri au spart chiar digurile... O mulțime de proprietari sunt ruinați. Când vine una vin toate... Ieri-dimineață 18 martie a nins ca la Bobotează...

———

Afacerea „Rimma", una din cele mai mari porcării ale vremurilor, a fost clasată.

La trecerea mea pe la Ministerul Industriei în 1938, am numit o anchetă. Inginerul Panaitescu şi Mecu *au dovedit* culpabilitatea administratorilor, care au delapidat averea Statului. În clasarea afacerii văd mâna spurcată a lui Malaxa. Malaxa se pregăteşte să înghită tot avutul „Rimmei", şi se vede că vrea să scape pe predecesorii săi de puşcărie... În lumea industrială e o indignare generală...

———

20 martie. Presa din toate țările continuă să se ocupe de întâlnirea dictatorilor de pe Brenner. Nimic sigur nu se ştie despre cele vorbite şi hotărâte între Hitler şi Mussolini, o mărturiseşte chiar Chamberlain în expozeul său din fața Camerei Comunelor. Tot felul de ipoteze circulă. La Berlin se dă o importanță covârşitoare celor hotărâte pe Brenner. În Italia comentariile sunt foarte rezervate: clopotele din Berlin şi din Roma nu sună la fel. În Germania se crede că convorbirea dintre Führer şi Duce a avut mai mult de obiect sud-estul Europei şi garantarea păcii în actualul „statu-quo", de către Germania, Italia şi Rusia.

New York Times publică condițiile de pace pe care Germania le-ar fi făcut cunoscute lui Sumner Welles. Condițiile sunt enumerate în 11

puncte, pentru noi acceptabile, căci prin ele se menține în sud-estul Europei situația de azi — dar incceptabile pentru Anglia, Franța, Polonia și Cehoslovacia. La Berlin se dă o categorică dezmințire știrii publicate de *New York Times*, calificată chiar de mistificare.

Se zice că Führerul va convoca Reichstagul pentru a expune în fața lui hotărârile luate la Brenner.

———

Chamberlain a făcut un nou expozeu în fața Camerei Comunelor. Nimic senzațional. A acoperit cu flori Finlanda. A declarat că atacul asupra bazei navale de la Scapa Flow n-a constituit un fapt atât de senzațional cum a fost interpretat de unii: 20 de bombe au fost aruncate, din care una a lovit un vas secundar al Marinei — nici un vas de linie n-a fost atins, iar vasul lovit n-a suferit decât avarii neînsemnate...

A mai declarat, ca de obicei, că Anglia e sigură de victoria finală și că va lupta cât va trebui ca să-și atingă țelurile de război...

———

La Paris și la Londra se vorbește cu insistență de remanierea Guvernelor celor două țări aliate. Remanierea se va face până în Paști. La Paris, probabil prin lărgirea Ministerului — la Londra prin restrângerea lui. Și într-o țară și în alta opinia publică e nemulțumită. Pe când Hitler continuă să înregistreze succese, Aliații, în complectă inacțiune, nu parvin să înscrie pe răbojul lor decât decepții... Prăbușirea Finlandei cere țapi ispășitori...

———

Inundații, inundații pe toate văile țării... De-a lungul Dunării, de-a lungul Prutului, prăpăd curat...

———

Joi, 21 martie. Lovitură de teatru: de unde ne așteptam la o simplă remaniere a Ministerului Daladier, telegraful ne aduce vestea demisiei sale și a întregului Cabinet. Metodele democrațiilor se pierd în negura tuturor fanteziilor; repetatele voturi unanime de încredere pe care le-a recoltat Daladier în ultima vreme au dus la căderea lui. De unde până ieri nu putea presupune un alt om în fruntea Guvernului Franței, astăzi se vorbește de zece alții dar de el, nu.

Pe Daladier l-a mâncat Finlanda. Ca și opinia publică, Camera a fost enervată de „score-ul“ meciului ce se joacă în care echipa germană înscamnă într-una puncte, iar echipa franco-engleză nici unul. După

şedinţa secretă de alaltăieri de la Camera Deputaţilor, Daladier a cerut vot de încredere şi încrederea i-a fost acordată cu 245 voturi contra!, *dar cu 300 de abţineri*. Faţă de această situaţie, Daladier a remis ieri-dimineaţă Preşedintelui Republicii demisia întregului Cabinet. Preşedintele Lebrun a primit demisia şi după ce a consultat pe preşedinţii Camerei şi Senatului, a însărcinat cu formarea noului Guvern pe Paul Reynaud, ministrul de Finanţe în Cabinetul Daladier.

La Paris, ca şi în Anglia, opinia publică socoteşte că războiul e dus prea moale şi că toate iniţiativele sunt lăsate Germaniei. Schimbarea de Guvern de la Paris trebuie interpretată ca o dorinţă a Parlamentului — care în această privinţă oglindeşte perfect opinia publică — de intensificare a războiului. Nu e exclus ca la Londra să se întâmple ce s-a întâmplat şi la Paris...

Paul Reynaud a început negocierile sale, căci vrea să constituie un Guvern de uniune naţională, mergând de la Blum până dincolo de Louis Martin. Până acum a întâmpinat refuzul lui Daladier, care n-a primit să conducă mai departe Departamentul Apărării Naţionale, pretextând nevoia de odihnă... Reynaud va da azi Preşedintelui Republicii răspunsul său, dacă poate sau nu să constituie noul Guvern.

La Berlin, demisia lui Daladier n-a impresionat, deşi criza este judecată sub adevăratul ei aspect: o dorinţă de înteţire a războiului...

———

Aviaţia engleză a atacat baza navală germană din insula Sylt de lângă coasta Schleswigului. A fost răspunsul britanic la atacul german de la Scapa Flow. Raidul englezesc a reuşit tot aşa de bine ca cel nemţesc. Escadrila de atac n-a pierdut decât un singur avion, şi a bombardat cum a vrut baza, pricinuind mari stricăciuni şi incendii — după versiunea engleză, mai puţine după cea germană. Interesant este de constatat, că şi de partea germană, apărarea antiaeriană s-a dovedit tot atât de neputincioasă ca cea engleză... Două crude experienţe... Moralul englezilor a venit însă la loc, după acest incontestabil succes al aviaţiei lor.

———

La Berlin se aşteaptă evenimente foarte importante, senzaţionale. Ambasadorul sovietic Schwartze a zburat la Moscova pe neaşteptate: se zice că se prepară fie o vizită a lui Göring şi a lui Ribbentrop în Rusia — fie una a lui Molotov în Germania. Aceste vizite ar fi în legătură cu întrevederea dictatorilor de pe Brenner şi evenimentul senzaţional

semnalat ar fi un act de o covârşitoare importanţă cu privire la sud-estul Europei, act la care ar participa Germania, Italia şi Rusia...

———

După un atac violent împotriva inerţiei Guvernului în războiul fino-sovietic, Hoare Belisha şi-a dat demisia şi din preşedinţia grupării naţional-liberale din Camera Comunelor...

———

Agenţia TASS dezminte ştirile privitoare la o aprobare sau la o indiferenţă sovietică faţă de plănuitul tratat defensiv al ţărilor nordice. *Agenţia TASS* afirmă, dimpotrivă, că Sovietele ar considera o alianţă între Norvegia, Suedia şi Finlanda ca îndreptată împotriva lor şi Agenţia mai adaugă, că o asemenea alianţă ar fi incompatibilă cu tratatul de pace ruso-finlandez...

———

Ieri la Senat, discuţie generală asupra bugetului şi a legilor care îl însoţesc. Discuţia s-a desfăşurat în limitele obiectivităţii şi s-a ridicat la un nivel mult mai înalt ca discuţia la Adresă. Au vorbit 12 oratori şi mai toţi au adus obiecţiuni legitime şi observaţiuni interesante. Azi după-amiază vor vorbi raportorul N. Penescu şi dom' Mitiţă Finanţul.

———

Curtea de Casaţie, care evocase fondul procesului lui Maniu împotriva hotărârii Preşedinţiei Senatului[1], l-a judecat alaltăieri marţi şi a amânat pronunţarea sentinţei pentru miercurea viitoare. Se vede că Guvernul a intervenit ca să se pronunţe mai repede, şi Curtea s-a executat dându-şi hotărârea ieri. Maniu a fost ras — pe motivul că decizia Preşedintelui Senatului nu poate fi asimilată cu un act administrativ, şi că prin urmare nu e susceptibilă de anulare pe cale de contencios administrativ...

———

La Cameră, discuţia la Adresă nu se mai sfârşeşte. Şi cum să se sfârşească când hahalera de Vaida întrerupe într-una pe oratori, comentează declaraţiile lor, şi face şi el un discurs suplimentar, o dată, de două, de trei ori pe şedinţă. Şi fac două şedinţe pe zi, dimineaţa şi după-amiaza...

———

[1] Prin care „domnul Prezident" a fost exclus din Senat pe toată legislatura, deşi senator de drept, fiindcă n-a vrut sa îmbrace uniforma FRN şi să jure.

Inundațiile se întind, deşi vremea rece de trei zile a mai oprit topitul zăpezilor. Şi Ialomița a ieşit din matcă şi a distrus tot...

Vineri, 22 martie. Criza de guvernământ din Franța s-a terminat ieri prin formarea unui Minister Paul Reynaud. Daladier a rămas ministru al Apărării Naționale şi Chautemps vicepreşedinte al Consiliului. Reynaud a luat şi Ministerul Afacerilor Străine, iar la Finanțe în locul lui a fost numit Lamoureux. Mandel a rămas la Colonii. De Monzie la Lucrări Publice şi Transporturi. S-a creat un nou Minister al Informațiilor şi Propagandei (Frossard). O droaie de subsecretari. În total 34 de miniştri şi de subminiştri.

Se zice că, căile Domnului sunt necunoscute — tot astfel recunoscute sunt şi ale Democrației! Până ieri Daladier era omul indispensabil care cristaliza în jurul său toată încrederea Franței. La Cameră şi Senat unanimități. Deodată, din frunte a fost trecut la coadă... Cât va dura „trecerea“ lui Paul Reynaud? Mister... Căile Democrației sunt nu numai necunoscute, dar încă şi „insondabile“!

Evenimentele din Finlanda, consecință a metodelor de pasivitate cu care a fost condus războiul, au determinat retragerea lui Daladier. Va putea Paul Reynaud să schimbe ritmul războiului? Se pretinde că — şi o pretinde şi el — noul prim-ministru a fost comparat cu Churchill, în Anglia, şi deşi mai puțin, e totuşi un impulsiv şi el. Întrebat de gazetari asupra intențiilor sale, a răspuns ieri răspicat: „Voi face ce a făcut Clémanceau. *Aş face război.* Ministerul meu se compune exact din atâția miniştri ca şi al lui Clémenceau...“ O fi, dar nu e de ajuns: lipseşte Clémenceau...

De la Berlin se telegrafiază că săptămâna se va termina în linişte. Ştirile sosite ieri şi alaltăieri cu privire „la un eveniment senzațional“, ar fi fost simple zvonuri. Totuşi — ce e drept nu din Berlin — noi informații par a confirma vizita lui Molotov în capitala Reichului, vizită ce ar urma să aibă loc în timpul vacanței Paştelui (catolic).

Presa berlineză afirmă că un convoi a fost atacat de avioanele germane în Marea Nordului, nu departe de Scapa Flow şi că mai multe vase englezeşti, de război şi comerciale, au fost scufundate.

Un comunicat dezminte energic această ştire, inventată pe de-a întregul şi menită să atenueze efectul atacului asupra bazei navale germane de la Sylt.

În Anglia, Parlamentul a luat vacanță până la 2 aprilie. E probabil că remanierea Guvernului nu se va face decât după vacanță, şi se spune că Guvernul *va fi redus*. Această reducere ar părea în contrazicere cu metoda adoptată în Franța, unde Guvernul a fost sporit. Contrazicerea e numai aparentă, căci în noul Guvern Reynaud s-au creat două comitete, *un comitet de război* şi *un comitet economic*, amândouă restrânse, care de fapt vor avea îndrumarea celor mai importante Departamente în mână.

———

În Guvernul Paul Reynaud au intrat socialiştii (dar nu şi Blum) — n-au intrat însă reprezentanții grupurilor de dreapta, fiindcă n-au fost mulțumite de modul cum s-a înjeghebat Ministerul. Paul Reynaud a trebuit astfel să renunțe la alcătuirea unui Guvern de uniune națională pe care l-ar fi dorit.

———

Se pare că cu prilejul ratificării tratatului cu Finlanda, care e în curs la Moscova, Sovietele mai cer câteva petice de pământ, ca să-şi asigure poziții strategice. Guvernul din Helsinki a demisionat, dar cel care-l va înlocui va trebui să primească şi acest nou sacrificiu... Când eşti mic şi singur...

Sovietele declarându-se împotriva unei alianțe a țărilor nordice, a întors şi Germania foaia, şi de unde la început se declara indiferentă față de noua formație defensivă, acum se ridică împotriva ei...

———

Ieri şedință nesfârşită la Senat. Ne-a pisat Penescu, raportorul bugetului şi apoi un ceas şi un sfert ne-a cântat Mitiță din toate strunele patriotismului ca să ne dovedească cât de genială era opera sa. Băiatul are o mare, o deplorabilă facilitate de elocuțiune, dar la dânsul trilurile şi gargarismele vocale țin loc de argumente. În loc să ne spună pe şleau că a fost nevoit să pună mâna în toate buzunarele ca să strângă banii necesari apărării naționale, a vrut să ne demonstreze că a ridicat o operă financiară rațională...

După ce a sfârşit, un complice a cerut — ca la Cameră — afişarea discursului. Ca să nu mă las mai prejos decât Vaida, i-am adresat şi eu câteva cuvinte de mulțumire pentru hapul amar pe care mi l-a dat pe gât.

Au urmat 13 voturi (buget şi legi anexe) din care am ieşit tâmpit...

La Cameră, harababura continuă. Discuția la Adresă nu s-a terminat încă. Vaida răspunde la întreruperi în locul interpelatului, şi mai ros-

teşte astfel două-trei discursuri pe şedinţă. Ieri a reclamat împotriva cenzurii, împotriva *României* (ziarul FRN-ului), împotriva lumii întregi! *Şi ăsta* reprezintă Ardealul, reprezintă ritmul nou al FRN-ului, reprezintă ultima nădejde a ţării! A ţării lui Hübsch!

---

23 martie. Ieri după-amiază am prezentat Majestăţii Sale din partea Senatului, cu alaiul obişnuit, Adresa de răspuns la Mesajul Tronului. Ajunşi la Palat, Marele Voievod Mihai a venit şi a luat loc, ca senator în mijlocul delegaţiei Maturului Corp. O inovaţie protocolară...

La citirea Adresei mi s-a întâmplat ceva fără precedent în analele parlamentare. Am avut imprudenţa să nu examinez în prealabil textul frumos caligrafiat pe care mi l-a remis Olochovski la plecarea de la Senat; când, citind cu ifos, am ajuns la ultima pagină am constatat cu stupoare *că sfârşitul lipsea*! Fără să mă tulbur am improvizat această ultimă parte, prefăcându-mă că citesc! Nenorocirea era că nu citisem înainte Adresa, nici nu ascultasem, în Senat, când a citit-o Botez raportorul! Dar lucrurile au mers strună, şi dacă n-ar fi fost Botez autorul, să mă controleze, şi dacă n-aş fi fost nevoit să cer lui Urdăreanu înapoi Adresa *ca să o complectez* — nimeni n-ar fi ştiut despre neplăcuta improvizare, căci nimeni n-ascultă ce se citeşte în asemenea ceremonii şi nimeni din câţi îl citiseră nu-şi mai aducea aminte de text!

Regele a fost foarte amabil cu senatorii şi a schimbat câteva cuvinte cu fiecare. Cu mine a stat mai mult de vorbă: nu băgase de seamă substituirea, căci mi-ar fi spus-o. În tot cazul nenorocită întâmplare: şi cum se putea să fie altfel — venisem la Palat cu un popă în trăsură, cu patriarhul!

Abia constituit şi primit cu multă simpatie şi mulţumire de opinia publică — Ministerul Paul Reynaud s-a şi poticnit. S-a poticnit la Cameră. Monsieuer Paul, care a început cu aere de Clémenceau era să o sfârşească repede ca Gribouilla, în lac... Într-adevăr, prezentându-se ieri la Cameră, după ce a citit o scurtă declaraţie pe tonul „Fac război", a cerut un vot de încredere. Încrederea i-a fost acordată dar numai cu 169 voturi, contra 156 şi 111 abţineri. Adică 269 de o parte, 267 de alta...

Uşurinţa franţuzească, care-şi permite jocuri politice în momente în care existenţa însăşi a ţării e în joc, a impresionat rău în ţările neutre, chiar în cele prietene, care nu pricep că răsturnat de Reynaud în înţelegere cu socialiştii, Daladier a vrut să se răzbune cu sprijinul celor 111

radicali care s-au abţinut. Nu prin asemenea metode se poate restabili prestigiul Franţei, ştirbit prin succesele — fie şi discutabile — înregistrate de Germania de la începutul războiului. Faptul a fost înţeles până şi în Anglia aliată, care şi-a amânat remanierea ministerială ca să nu sublinieze prin analogia aparentă a gestului, greşeala franceză.

Păcat...

Negocierile noastre cu italienii — e vorba de negocieri de ordin economic — s-au sfârşit cu bine. Cu bine, adică fără supărare, păruială şi ruptură — că numai bine pentru noi nu s-au sfârşit. Pezevenchiul de d'Agostino ne-a strâns cât a putut. A trebuit să cedăm pe toată linia şi să primim un curs mult mai ridicat al liretei (cam cu vreo 30%) pentru cumpărăturile italieneşti la noi. Ce era să facem? Trebuie *să plătim* bunavoinţa celor mai mari şi mai puternici ca noi, ca să ne scăpăm ţara intactă. Vom izbuti să o scăpăm? Dacă da, nici un sacrificiu nu va fi fost prea scump.

Frankfurter-Zeitung publică azi un lung articol asupra temei „Sud-Estul European" socotit în centrul interesului cercurilor politice din Berlin, în urma întrevederii de la Brenner dintre Hitler şi Mussolini.

În ce priveşte pericolul unui atac din partea unei mari Puteri asupra Statelor mici din acea parte a Europei, ziarul subliniază că în aceste State a existat mai înainte teama unei posibilităţi de agresiune din partea Rusiei, dar că această îngrijorare trebuie să se liniştească deoarece *apariţia Rusiei pe câmpul Sud-Est european se desfăşoară în cadrul procesului de reorganizare a Europei.*

Frankfurter-Zeitung mai arata ca esenţial faptul că între cele trei mari Puteri vecine ale „Spaţiului Sud-Est European" şi anume între Germania şi Italia, şi Germania şi Rusia există un acord. Statelor din Sud-Estul European li se atrage atenţia că se pot simţi mult mai sigure cât timp între marile Puteri ce le sunt vecine nu există certuri ce ar putea fi lichidate în detrimentul ţărilor mici.

Se creează astfel o formula nouă: *Sincronizarea politicii italo-germano-ruse în Sud Estul Europei.*

Date fiind legăturile presei, în Germania, cu Guvernul, o atenţie specială trebuie dată acestui articol din *Frankfurter-Zeitung.*

Se pare că negocierile germano-italiene (Brenner) şi germano-ruse (Molotov la Berlin) tind la menţinerea „statu-quo-ului" în întreg Sud-Estul european.

Vizita lui Ribbentrop la Belgrad, anunțată de presa italiană, se dezminte categoric la Berlin.

În telegrama adresată Reginei Wilhelmina cu prilejul Congresului „Christian Foreign Service“, de la New York, Președintele Roosevelt a spus textual: „Numai triumful idealurilor de Dreptate, de Fraternitate, de Bunătate și de Credință va asigura o pace durabilă. Pacea nu va fi durabilă dacă națiunile mici vor fi osândite să trăiască în teama puternicilor lor vecini“.

Declarația aceasta a lui Roosevelt a fost publicată cu litere mari de toate gazetele franceze și engleze...

Madgearu a fost osândit la domiciliu forțat și expediat la mănăstirea Bistrița. Nu-i mai tăcea gura... Cleanța-cleanța împotriva regimului, împotriva tuturor măsurilor ce se luau, împotriva Regelui... Acum în urmă ținea conferințe la el acasă și anunța sfârșitul regimului și al Domniei... La Bistrița se va răcori, și va mânca păstrăvi...

Azi-dimineață la Palat, unde am asistat la remiterea Adresei Camerei, am avut satisfacția să reamintesc lui Ghelmegeanu că d-sa a fost unul din cei care au urlat mai mult când am spus lui Madgearu, în 1921, în plină Cameră, să mă pupe... unde se știe. Cum se întoarce roata lumii! Ghelmegeanu a fost cirac și slugă plecată la Madgearu — și acum îl trimite la pușcărie! Deși n-am nici o simpatie pentru Madgearu, mai bine aș vrea să fiu în pielea lui decât în a lui Ghelmegeanu...

Malaxa a plecat într-adevăr în străinătate, s-a dus la Paris *să se înțeleagă* cu Edgard Auschnit, care a luat cu el toate actele compromițătoare pentru el Malaxa, pentru Duduia, pentru Urdăreanu și mai ales pentru Rege. În schimbul acestor acte, Malaxa va oferi lui Edgard revizuirea condamnării lui Max, în Apel. Pare că toți acești escroci n-au nici o încredere unul în altul. Malaxa spune: dă-mi actele și vei fi achitat — iar Max răspunde: achită-mă și îți dau actele!

Duminică, 24 martie. Încetul cu încetul sosesc și informațiile de la Paris. Se pare că votul Camerei n-a fost determinat, față de Guvernul Reynaud, numai de jocul politicii meschine. În Franța s-ar fi format un

curent puternic pentru pace — curent a cărui existenţă fusese semnalată încă din octombrie–noiembrie prin telegramele lui Franasovici. O bună parte a poporului francez *nu pricepe* războiul acesta care nu e dus pentru apărarea Franţei ci pentru scopuri ce apar din ce în ce mai nerealizabile. Armata, în tranşee, pe de altă parte, se enervează în lipsă de lupte, care singure oţelesc voinţa soldatului. Soldatul se plictiseşte şi mârâie. Natural că mulţi francezi sunt însă de o părere contrară şi vor războiul până la nimicirea Germaniei (!!) Căderea lui Daladier, mai mult decât intrigilor de culise, ar fi datorită acestui antagonism. Daladier s-a arătat slab şi cu inclinaţii înspre curentele pacifiste, *deşi nu le mărturisea.* Paul Reynaud a fost şi este partizanul războiului total şi până la sfârşit... Blum şi socialiştii la fel. Louis Marin, Flandin şi prietenii lor înclină pentru pace... Acest antagonism explică şi formarea Ministerului Reynaud şi compunerea lui, şi lozinca pe care a adoptat-o — şi în fine şi votul care a avut loc la prima ciocnire între noul Guvern şi Cameră...

———

Miercuri, 27 martie. De sâmbătă seara m-a apucat un acces de gută — primul de astă-vară. Cura de la Eforie şi-a menţinut efectul şapte luni. Foarte frumos. Şi l-ar fi ţinut mai mult, dar ultima vreme, uitându-mi de boală, am făcut abuzuri mari alimentare, am ţinut-o în icre proaspete şi în şampanie — şi acum icrele şi şampania se răzbună.

Gafencu vine să mă vadă. Îl întreb ce mai e nou. „Ce să fie? Am ajuns la preţ mare. Germania e în plină desfăşurare de putere şi de farmece pentru a obţine de la Rusia şi de la Italia, sub o formă oarecare, o garanţie a „statu-quo-ului" în Sud-Estul Europei. Sud-Estul Europei, suntem mai ales noi. Germania vrea să taie iarba de sub picioare Franţei şi Angliei, în politica lor balcanica şi să nu le mai lase nici un pretext de intervenţie. După ce Nordul a fost eliminat ca şi câmp posibil de luptă — izbutind să elimine şi Sud-Estul Europei şi dat fiind că pe frontul de Vest o decisivă nu e de presupus, nemţii socotesc că s-ar apropia foarte mult de ţelul pe care-l urmaresc: *o pace de compromis.* Negocierile nemţilor cu prietenii lor merg însă greu. Italienii sunt de acord asupra fondului, dar nu asupra formei fiindcă n-ar vrea să semneze nimic alături de ruşi; ruşii s-ar împăca cu toate formele, dar nu prea vor sa se angajeze asupra fondului... Ştiri contradictorii au circulat după întrevederea de pe Brenner, s-a spus ca Ribbentrop va merge la Moscova, apoi ştirea s-a dezminţit şi s-a anunţat sosirea lui Molotov la Berlin — dar şi aceasta a fost dezminţită ieri de *Agenţia TASS.* Reichul

socoteşte că ministrul său de Externe a fost de două ori la Moscova şi că ajunge: acum e rândul d-lui Molotov să se deranjeze. Dar de când au încheiat pacea cu finlandezii, ruşii au început iar să se lase greu... În tot cazul, pentru moment, nu pare să fie pentru noi nici un pericol din partea Sovietelor care nu vor cu nici un preţ să intre în războiul european, ceea ce ar fi cazul dacă ne-ar ataca. Cuvântarea de ieri la Radio, a lui Paul Reynaud şi declaraţiile lui Saracioglu nu lasă nici o îndoială asupra acestui punct".

Gafencu mi-a mai repetat şi explicaţia însărcinatului cu afaceri sovietic de la Roma asupra fobiei manifestate de Guvernul italian faţă de Moscova: grija de a nu pierde simpatiile Spaniei, Portugaliei, Americii de Sud, Elveţiei... O fi, dar eu cred că mai mult grija de a putea manevra faţă de Germania, determină politica Ducelui în ce priveşte Sovietele.

———

Corespondentul *Agenţiei Reuter*, un anume Moritz-Loewell, supus englez, a fost expulzat zilele trecute şi a trebuit să părăsească România în 12 ore. Loewell telegrafiase la Londra că Germania ne trimisese un ultimatum de pe urma căruia Tătărescu demisionase şi că un Guvern Vaida era în formaţie. De la Londra ştirea a fost difuzată prin toate posturile de radiodifuziune amice sau neutre... Interogat, anglo-jidanul a afirmat că obţinuse informaţia direct de la Legaţia germană (!!!) Expulzarea lui Loewell a indispus foarte mult pe englezi, fiindcă faţă de greşeala evidentă a tipului, ei se oferiseră să-l recheme imediat — dar Guvernul nostru a preferat calea expluzării. Gafencu părea şi el indispus, căci prin acte de acest fel se îngreunează şi sarcina lui. Cu acest prilej mi-a făcut o destăinuire gravă — pentru el — spunându-mi: „A fost iar la mijloc codiţa intrigantului *ăla*, care nu mai încetează de a excita pe unul contra altuia..." *Intrigantul ăla* e Urdăreanu; apoi dacă aşa au ajuns lucrurile, atunci zilele lui Gafencu la Ministerul de Externe sunt numărate. Mi-o spusese deja Cancicov foarte legat în momentul de faţă cu Urdăreanu, mi-au mai spus-o şi alţii, dar n-am vrut să o cred. Vom vedea...

———

Dacă englezii sunt nemulţumiţi de expulzarea lui Lewell, germanii în schimb sunt încântaţi: un englez şi un ovrei — „coup double". Presa şi posturile lor de Radio ne laudă fără restricţie, ne socotesc rupţi de Aliaţi şi ne garantează toate fericirile alături de „Axă"... Niciodată pre-

sa germană n-a fost atât de asigurătoare față de noi — și se știe ce legături există în Germania între presă și Guvern...

De la Roma, unde primul ministru ungur Teleky a petrecut sărbătorile Paștelui, se telegrafiază că întrevederile pe care le-a avut cu Ciano și cu Mussolini n-au dus la nimic senzațional...

Se dezminte pe de altă parte „importanta convorbire ce ar fi avut loc între Teleky și Charles, însărcinatul cu afaceri al Angliei, conversație speculată de cercurile filo-maghiare. Teleky și Charles s-au întâlnit la golf și au schimbat câteva vorbe de politețe. Dacă Charles era beat, nu e nici un pericol să fi spus prostii... altfel, nu se știe...

A murit, aproape centenar, marele fizician Branly, părintele transmisiunii undelor, fără fire. În 1890 Branly a izbutit să transmită cuvinte, fără fir, prin emisiune, la 20 de metri. În 1899, Marconi a izbutit prima transmisiune peste Canalul Mânecii... Branly a fost nu numai un mare savant, dar încă și un sfânt...

Duminică s-a întemeiat „din ordin“, Asociația culturală româno-japoneză. Președinte I.Gr. Periețeanu — în comitet, Băgulescu și o serie de chinezi (în materie). Am fost numit și eu membru de onoare...

Madgearu Virgilică, trimis să se răcorească la mănăstirea Bistrița, a fost suspendat și din învățământ, pe ziua de 22 martie.

Declarațiile de guvernământ făcute de Paul Reynaud, ca prefață a politicii de război dus „cu înverșunare“, în numele căreia a preluat succesiunea lui Daladier, au impresionat mai mult prin tonul decât prin conținutul lor. Oricum ar fi, majoritatea opiniei publice franceze *a crezut* într-o schimbare de metode și a fost mulțumită de noua îndrumare. De aci zvonul că cererea de rechemare a ambasadorului sovietic la Paris era preludiul noii politici și că va fi urmată de o ruptură a relațiilor diplomatice între Franța și Rusia. Un comunicat al Guvernului francez pune lucrurile la punct și lămurește că deocamdată poziția „oficială“ a Franței nu s-a schimbat. Guvernul francez a cerut la Moscova rechemarea lui Suritz fiindcă acesta telegrafiase *în alb* Sovietelor felicitări

pentru pacea încheiată cu Finlanda, felicitări al căror text a fost considerat la Paris ca jignitor pentru Franța. Telegrama fiind în alb, Guvernul a luat cunoştinţă prin cenzură de textul ei. Cererea de rechemare a fost motivată pe faptul că „dl Suritz nu se mai bucură de încrederea Guvernului Republicii". Sovietele au răspuns că nu văd în telegrama d-lui Suritz nici o jignire față de poporul sau de Guvernul francez, dar de vreme ce acesta nu mai are încredere în dl Suritz, Guvernul sovietic „*îl descarcă* de funcțiunile de ambasador la Paris pe care le ocupa". O formulă în doi peri, care nu cuprinde termenul „rechemare", ca să nu se pună chestiunea unei înlocuiri. De la Moscova se pretinde, că fără cererea chiar a Franței, dl Suritz ar fi fost poftit la Moscova, deoarece ambasadorul Naggiar e în concediu de la începutul războiului și Franța nu mai e reprezentată decât printr-un însărcinat cu Afaceri, în Rusia.

Comunicatul francez lămureşte că nu e vorba de o ruptură a relațiilor dintre cele două țări, dar că Rusia, dacă voieşte să beneficieze mai departe față de Franța şi Anglia de avantajele (?) neutralității, *trebuie să rămână într-adevăr neutră...*

S-a interpretat de unii la Paris că și chemarea lui François Poncet de la Roma era în legătură cu o schimbare de politică și s-a adăugat că noul Guvern nu era deloc mulțumit de acțiunea ambasadorului Franței în Italia. S-a spus că nu era o chemare, ci o rechemare. S-a dezmințit însă oficial și acest zvon. Poncet a fost *chemat* — și nu rechemat — de noul ministru de Externe numai pentru consultări, cum a fost chemat și Bargeton, ambasadorul din Belgia, și cum vor fi chemați pe rând și alți reprezentanți ai Franței în străinătate.

———

Ziarele berlineze sunt foarte sobre în comentariile lor cu privire la vizita lui Teleky la Roma. Ele se mulțumesc să reproducă articole din presa italiană, subliniind hotărârea de pace în Sud-Estul Europei, hotărâre pe care ațâțările democrațiilor occidentale (zic nemții) nu vor izbuti să o slăbeasca... De vizita lui Molotov la Berlin nu se mai vorbeşte însă, așa încât se pare că o acțiune în trei (Germania–Italia–Rusia) n-ar mai putea fi pusă la cale. Germania lucrează însă pe terenul diplomatic, și la Roma şi la Moscova, pentru a-și ajunge scopul: îndepărtarea influenței franco-engleze din Sud-Estul Europei prin liniştirea spiritelor din România mai ales, în ce privește un eventual atac rusesc...

———

Zvonul că Anglia nu va mai respecta neutralitatea apelor Norvegiei a fost dezmințit la Londra. Față de nerespectarea acestor ape de către

unitățile germane, Anglia a hotărât însă *să facă poliția lor*... Adică tot aia!

Pe coastele asiatice ale Mării Negre s-a văzut o auroră boreală. În același timp fenomene magnetice au tulburat toate aparatele de navigație așa încât în cursul nopții de alaltăieri spre ieri, multe vase care se îndreptau spre Bosfor și-au pierdut calea... La Constanța și de-a lungul coastei noastre, fenomenele magnetice au fost însoțite de un val de căldură. Termometrul s-a ridicat ieri până la 22–24° grade, la umbră.

Procesul Auschnit, în Apel, a fost sorocit pentru ziua de 5 aprilie. Probabil că i s-a urât lui Malaxa în străinătate, sau poate că îi trebuie și presiunea termenului ca să ducă la bun sfârșit „afacerile" în curs... de discuție... cu Edgar Auschnit!

Au început semănăturile în toată câmpia Dunării. Doctorul Măldărescu, de la Craiova, îmi spune că grânele n-au ieșit așa bine din iarnă, cum se spera. Le-ar trebui o ploaie! Dar atunci ce facem cu semănăturile? Urâtă meserie mai e și agricultura...

---

29 martie. Hotărârea Aliaților de a face poliția apelor teritoriale scandinave a provocat mare agitație în cercurile politice din Berlin. Acestea protestează împotriva învinuirii aduse Germaniei că nu respectă regulile neutralității în acele ape, învinuire luată ca pretext de Aliați pentru intervenția lor. Adevăratul motiv al acestei intervenții este o încercare de a împiedica transporturile de materii prime din Norvegia și Suedia în Germania. Dacă hotărârea luată de Aliați se va aplica, extinderea războiului spre Nord este inevitabilă. Deocamdată, presa berlineză amenință Norvegia cu toate fulgerele Reichului. Guvernul norvegian este acuzat de complezență față de Anglia, și chiar de complicitate cu „bandiții" de la Londra! „Dacă Norvegia vrea război, îl va avea!" — Iată lozinca Berlinului...

Consiliul Suprem de război al Aliaților a ținut a șasea sa ședință la Londra. În fruntea delegației Franței a fost salutat cu vorbe măgulitoare Paul Reynaud. În jurul acestei ședințe, presa engleză ca și cea

franceză fac larmă mare. „E cea mai importantă şedinţă a Consiliului din câte au avut loc până acum" — scriu ziarele din Paris ca şi cele din Londra.

Din comunicatul publicat reiese într-adevăr:

1) Obligaţia luată de cele două ţări aliate de a *nu încheia pacea decât împreună* (până acum un asemenea angajament nu fusese *oficial* luat), *şi de a duce războiul până ce securitatea Angliei şi a Franţei vor fi pe deplin asigurate;*

2) Hotărârea de a interveni în apele teritoriale scandinave în scopul de a împiedica pe germani să nesocotească legile neutralităţii;

3) Afirmarea că Franţa şi Anglia nu se vor da la o parte de la apărarea „statu-quo-ului" în Balcani, în cazul în care ar fi pus în primejdie.

După cum se vede şedinţa de la Londra a fost de data asta de o importanţă care depăşeşte măsura, şedinţelor de acest soi, căci din hotărârile ei reies pentru prima dată scopurile comune de război ale Angliei şi ale Franţei, care le publicase până acum numai fiecare în parte — şi mai rezultă şi posibilitatea extinderii războiului în Nordul şi în Sud-Estul Europei, posibilitate mărturisită şi ea pentru prima dată în comun.

În comunicat se mai vorbeşte şi de „pacea de la Moscova" (pacea ruso-finlandeză) cu o acreală care va da de gândit ruşilor, atât de hotărâţi şi ei să *nu* intre în războiul european şi să rămână cu forţele lor nemăcinate până la încheierea păcii...

„Vijelia", „Viforul", şi „Viscolul", cele trei torpiloare de buzunar ce ne vin din Anglia, au sosit la Avignon... Peste câteva zile vor înfrunta marea... De nu s-ar îneca!

La Florenţa, ploaie de nisip roşu! La Siena de asemenea. Se crede că ar fi nisip de prin pustiile Africii, adus de vânturi. Un uşor strat roşiatic a acoperit toate lucrurile... Aşa ceva nu s-a mai văzut în Italia...

Sumner Welles a sosit în America şi a prezentat lui Roosevelt raportul său. În cercurile guvernamentale din Washington se socoteşte că sorţii unei păci repezi sunt foarte reduşi.

Ambasadorul Angliei la Ankara şi miniştrii englezi din Sofia, Atena, Belgrad şi Bucureşti au fost chemaţi la Londra, pentru o consfătuire. A fost chemat şi ambasadorul din Roma. Pe de altă parte se vor-

beşte stăruitor la Paris de numirea lui Laval — un pricten al lui Mussolini — ca ambasador al Franței în Italia. Aceste deplasări şi noua numire, sunt puse în legătură cu intenția Aliaților de a se afirma mai energic în Balcani, în înțelegere cu Italia.

———

A apărut ordonanța lui Dombrovski privitoare la restricțiile alimentare. Miercurea şi vinerea nu se va mânca carne de vacă, de porc şi de oaie în Bucureşti. Nici în restaurante, nici în casele particulare. Marțea şi joia, oribilul abator nu va funcționa... Când vor renunța oamenii definitiv la carne?

———

Mi se aduce un pamflet al propagandei germane, intitulat *Paris-Noir* (!!!) E o contrafacere a ziarului *Paris Soir*, redactată şi ilustrată cu destul duh!

———

Citesc în momentul de față amintirile lui Ghensi, „Cinquante ans de vie a Paris". Sunt plicticoase, căci autorul s-a învârtit printre oamenii cei mai puțini simpatici din acel „Tout-Paris" snob şi antipatic din jurul vedetelor politicii radicale şi al celor de pe scenele subvenționate. Amănunte despre o sumă de oameni care nu interesează. Dar şi informații inedite despre acțiunea lui Galieni în timpul războiului, despre intrigăriile din acele vremuri. Prea mult despre Gambetta şi anturajul său, despre Pedro Gaillhard şi balcâzele de la Operă.

Despre Verlaine, judecată sumară şi insuficientă. Ghensi nu pricepe cât de mare poet a fost acest nenorocit, deşi citează următoarele doua versuri, admirabile:

„Iată fructele, florile, frunzele şi ramurile,
Şi iată inima mea care nu bate decât pentru dumneata".

Aproape nimic despre Clémenceau — se vede că l-a plesnit — şi prea mult despre toți ovreii din politică şi de prin teatre!

———

30 martie. Dupa ce câteva săptămâni nu s-a vorbit decât de el, nu se mai aude nimic despre Titulescu. Divorțează, nu divorțează — e nebun, nu e nebun, nu se mai ştie nimic...

———

În Consiliul de Miniştri de ieri s-au hotarât cotele de ajutor pentru familiile concentraților nevoiaşi, de la 600 lei pe lună (Bucureşti) la

300 (în comunele rurale). Rămâne de văzut care va fi criteriul după care se va stabili categoria „nevoiaşilor", căci la ţară şi la mahala sunt toţi pârliţi.

După câte aflu concentraţii se înapoiază la sate, fie în concediu, fie că sunt desconcentraţi, cam otrăviţi la suflet. Pe jumătate bolşevizaţi, pretind, sub pretext că au drept la ajutor, ca alţii să le facă muncile, dar ei stau cu braţele încrucişate. De acelaşi spirit îndărătnic sunt animate şi muierile rămase la vatră. E o stare de lucruri care ar trebui supravegheată, să nu iasă încurcături, ca în 1907...

De la Washington se afirmă *că* Sumner Welles n-a dus şi n-a adus propuneri de pace. Misiunea lui, pur informativă, va duce la o înţelegere mai bună între USA şi statele Europei. Iar materialul pe care l-a adunat va fi folosit la momentul oportun, când va suna ceasul păcii...

O complicată mărturisire că dl Welles n-a găsit unde să sădească ramura de măslin cu care pornise în Europa...

Ambasadorul britanic la Moscova nu se va întoarce deocamdată la post, dar Anglia nu va rupe relaţiile diplomatice cu Sovietele. Va rămâne faţă de ele în aceeaşi situaţie ca Franţa.

Valul de căldură a determinat ieri şi alaltăieri o puternică şi timpurie furtună care a suflat mai ales în Răsăritul ţării. Cum focurile iernatice nu erau încă bine stinse prin gospodăriile oamenilor, nenumărate incendii întreţinute şi sporite de vânt s-au întins şi au distrus *sute* de case şi de acarete, mai ales în judeţele Ialomiţa, Constanţa, Brăila şi Botoşani. O pacoste de un soi nou, necunoscută până acum la noi... Bucuriile vin toate deodată!

Şi doctorul Lupu era să fie trimis să pescuiască păstrăvi la Bistriţa... Un colonel de jandarmerie din Iaşi s-a prezentat la el, la Arsura în Fălciu, unde domnul doctor venise să se mai răcorească în casa părintească. „Cu ce te pot servi, domnule colonel?" — „Nu e vorba să mă serviţi d-voastră, domnule doctor, am venit să vă spun eu ceva..." Şi dă-i. Să se astâmpere, să-şi ţină gura, să nu mai clevetească împotriva regimului, căci altfel va păţi ca Madgearu. În cele din urmă, colonelul a cerut lămuriri asupra participării doctorului la o întrunire de „răzvră-

tiţi" ce a avut loc la Bucureşti după internarea lui Madgearu. Lupu s-a pus la masă şi a scris un lung memoriu. Aci două versiuni: a lui Costache Lupu, fratele, care pretinde că doctorul a făcut un dârz rechizitoriu împotriva regimului poliţist şi că a încheiat cu declaraţia că n-are nimic personal de mărturisit „Poliției", deoarece „a spus Regelui tot ce avea de spus" — şi alta a Ministerului de Interne, unde se afirmă că Lupu a negat toate învinuirile ce i se aduceau şi s-a declart cu totul supus legilor şi regimului...

———

31 martie. Împlinesc azi opt zile de pat. Abia mi-a trecut un acces de gută, a venit altul... Scriu ca vai de mine, cu caietul proptit pe o perină... Ieri am început un tratament cu unde scurte; pare că-mi face bine.

———

Cuza a luat cuvântul la Senat, la legea colonizărilor, ca să protesteze împotriva Consiliului Superior Economic şi a mea personal, ca preşedinte al acestui Consiliu, fiindcă în avizul nostru cerusem să se înlocuiască în lege calitatea cerută de „etnic român" prin cea de „cetățean român", pentru beneficiarii legii. Cererea noastră se întemeia pe consideraţia că în vremurile actuale nu era nimerit să mai ațâțăm nemulţumiri minoritare, Ministerul Agriculturii, stăpân pe aplicația legii, putând în fapt rezerva numai românilor etnici loturilor de colonizare. Bătrânul Cuza nu putea evident pierde un prilej să mai sune o dată din trâmbița sa. Senatul a aplaudat ieşirea naţionalistă a bătrânului luptător, dar n-a mai aplaudat deloc când trâmbița a început să sune laudele lui Hitler... Cum nu mă aflam în Senat, incidentul n-a avut urmare. M-am înțeles azi-dimineaţă cu Gafencu să obţină de la Ionescu-Siseşti să-l lase şi el să cadă în cuvântarea pe care o va rosti în şedinţa de mâine, (căci abia mâine se isprăveşte discuția legii). Când duşmanul stă cu armele încărcate la graniță, orice pretext de conflict trebuie evitat. Asta o pricepe oricine, afară de pătimaşi de teapa lui Cuza...

———

Ţârcovnicul Molotov a făcut în fața Sovietului Suprem moscovit o lungă expunere a politicii externe ruseşti. Spiritul pacific sovietic, conflictul cu Finlanda şi pacea care a urmat, raporturile *economice* cu Germania, încercările de provocare anglo-franceze — au făcut pe rând obiectul unor disertaţii scarbede şi făţarnice. Pentru noi, e interesant că pentru prima dată un reprezentant oficial al Sovietelor a pus pe faţă

chestia Basarabiei şi a raporturilor Moscovei cu România. După ce a vorbit de pactele de neagresiune încheiate de Rusia cu Turcia şi cu Iranul, dl Molotov, continuând expunerea raporturilor ruseşti cu ţările de la Sudul Republicii, a declarat că cu România, Sovietele n-au încheiat pact de neagresiune, din cauza Basarabiei, a cărei anexiune Sovietele n-au recunoscut-o niciodată. Dl Molotov a adăugat că Sovietele *n-au avut şi n-au intenţia să rezolve această chestiune pe cale militărească* şi că prin urmare relaţiile dintre Rusia şi România sunt şi rămân paşnice...

Aceste declaraţii ale lui Molotov au impresionat adânc opinia publică românească, căci, deşi ştiam noi toţi ce ne coc ruşii, nu avusesem până acum dovada oficială a pretenţiilor moscovite. Acum o avem. În fapt, declaraţiile lui Molotov nu schimbă cu nimic situaţia: bănuiam noi că Moscova va aştepta un prilej favorabil ei pentru a pune chestiunea Basarabiei, *acum o ştim*, şi atâta tot. Ruşii nu ne vor declara război cât timp vor risca să se încurce în acelaşi timp şi într-un război balcanic şi prin urmare european. E mai probabil că vor aştepta pacea generală ca să pună chestiunea. Dacă atunci marile Puteri europene vor fi istovite şi neputincioase, situaţia noastră va fi rea — dacă marile Puteri vor mai fi încă în picioare, vom vedea...

Am impresia că sovieticii vor mai mult să ţină chestiunea Basarabiei deschisă, pentru orice eventualitate şi pentru orice şantaj posibil, şi că pentru moment nu există într-adevăr pericol din partea lor.

Dl Molotov a mai explicat că dacă Sovietele nu mai au un ministru la Bucureşti, cauza este incidentul însărcinatului cu afaceri Butenko[1] care a dispărut în toamna anului 1938, incident care n-a fost încă lămurit!!

Ziarele noastre de azi-dimineaţă publică o lungă informaţie, un fel de comunicat neoficial, dar vădit redactat de Ministerul nostru de Externe, prin care se răspunde afirmaţiilor neexacte ale d-lui Molotov, arătându-se că avem chiar două dacă nu trei pacte de neagresiune cu Rusia: pactul Kellog din 1928, pactul de întărire a acestuia (Varşovia, 1929), în ce ne privea pe noi, pe Estonia, pe Letonia şi pe Soviete — şi pactul de definiţie a agresorului (din Londra 1933) prin care se recunosc posesiunile teritoriale din acel moment al Statelor semnatare... Toate acestea le ştiu şi ruşii, dar e bine să le amintim că noi nu le-am uitat...

[1] Dupa plecarea lui Ostrovski, însărcinatul cu afaceri Butenko a dispărut din Bucureşti, delapidând şi o suma însemnată de livre sterline aparţinând Sovietelor. S-a făcut o ancheta la care a luat parte şi reprezentantul Sovietelor din Praga, ancheta care n-a dat nici un rezultat. Sovietele au rămas cu convingerea că autoritatile române au favorizat fuga diplomatului escroc. Butenko, dupa ce a sosit în Italia, s-a predat Ducelui, care a speculat destăinuirile lui în politica sa antisovietică....

La Berlin se comentează favorabil declaraţiile lui Molotov faţă de noi — în sensul că ele îndepărtează orice pericol momentan de război. Presa germană adaugă că, cât timp va exista prietenie între România şi Germania, nu va fi nimic de temut pentru noi din partea ruşilor...

Presa germană ar trebui să mai adauge: şi cât timp va fi Germania puternică şi prin urmare ascultată la Moscova!

Azi se inaugurează cu mare solemnitate Camera de Comerţ româno-iugoslavă. Sârbii ne întorc politeţele făcute cu prilejul inaugurării Camerei iugoslave-române la Belgrad. Ne-au trimis pe Andreş, ministrul lor de Comerţ şi pe primarul Belgradului. Şedinţa de inaugurare de azi trebuia să o prezidez eu. M-am scuzat, fiind în pat — ca şi la diferitele mese şi recepţii date în cinstea oaspeţilor noştri, care au venit cu duiumul.

Hotărârea noastră (Camera a şi votat legea) de a clădi un sat nou în Asia Mică încercată de cutremur a produs o excelentă impresie în sferele turceşti.

Noul Guvern central al Chinei, alcătuit sub influenţa japonezilor şi sub preşedinţia lui Wang-Cing-Wei, s-a instalat la Nanking şi a publicat un foarte atrăgător program de muncă şi de pace.

Guvernul chinezesc din Ciung-King protestează împotriva noului Guvern, şi diplomaţii săi acreditaţi pe lângă Puterile străine cer ca „uzurpatorii" din Nanking să nu fie recunoscuţi...

---

1 aprilie. Luni. Promoţiile de ofiţeri, care urmau să termine şcolile în iunie, au fost înaintate excepţional acum, în vederea eventualelor necesităţi de complectare a cadrelor. Tinerii sublocotenenţi, de toate armele, au depus ieri jurământul în faţa Regelui, care cu acest prilej a răspuns indirect lui Molotov că România e gata să facă faţă oricărui pericol... Noua promoţie de ofiţeri a primit numele de „promoţia Regele Ferdinand".

Guvernul Naţional din Nanking şi cel vechi din Ciung King au intrat în lupta diplomatică deocamdată. Ce e nostim e că tocmai Guver-

nul instalat de inamic — cel din Nanking — poartă numele de Guvern *național*, iar cel într-adevăr național din Ciung King e învinuit de a fi vândut strănilor. Guvernul care se constituise la Peking (tot sub protecția japonezilor) s-a transformat în „Consiliul Chinei de Nord".

Statele Unite ale Americii au declarat deja că nu vor recunoaşte Guvernul din Nanking.

Reichul a publicat o *carte albă* ce conține o serie de rapoarte şi documente menite să dovedească că ambasadorii Statelor Unite mai ales Bullitt, de la Paris, au împins cât au putut la declararea războiului. Despre Bullitt aş putea mărturisi şi eu şi declarațiile lui de acum un an se găsesc la locul cuvenit în aceste însemnări.

Publicația germană a fost făcută în scopul să producă zâzanie în America şi să ridice opinia publică împotriva lui Roosevelt şi a agenților săi, tocmai în ajunul alegerilor prezidențiale şi a zădărnici astfel o posibilă a treia candidatură a actualului Preşedinte. Scopul n-a fost însă atins şi întreaga opinie publică americană, dimpotrivă, s-a ridicat împotriva „calomniilor" germane cu atât mai multă furie cu cât şi-a dat seama că nu toate actele din *cartea albă* puteau fi considerate ca falsificate...

Rezultatul ieşirii germane a fost astfel diametral opus celui urmărit. Nemții au fost totdeauna lipsiți de dibăcie şi de tact.

Ieri, mare concurență româno-iugoslavă pe terenul fotbalului. S-au jucat 3 meciuri, 2 la Bucureşti şi 1 la Belgrad. Echipele cele mari, la Bucureşti, au făcut partidă nulă (3:3), echipa „juniorilor" iugoslavă a bătut pe cea română (2:0) — tot la Bucureşti — iar echipele B, care s-au întâlnit la Belgrad s-au ales cu 0 pentru România şi 1 pentru Iugoslavia. O singură victorie putând fi şi darul întâmplării, putem zice că echipele ambelor țări s-au clasat la egalitate.

---

2 aprilie. Cartea albă germană continuă să fie discutată cu aprindere în Apus, până în America. Documentele publicate fiind ridicate din arhiva Ministerului de Externe din Varșovia, Potocki de la Washington şi polonezii din Paris le declară false... Bullitt şi Kennedy, ambasadorii din Paris şi Londra, protestează şi ei...

Pe de altă parte, secretarul de Stat Cordell Hull declarând în treacăt că politica lui n-a corespuns şi nu corespunde cu a ambasadorilor USA

din Paris şi Londra — admiţându-se că documentele publicate n-ar fi apocrife — presa germană caută să pună în contradicţie pe zisul Cordell Hull cu şeful său Roosevelt...

Din încordata polemică reiese tot mai mult solidarizarea politicii Statelor Unite cu Anglia şi cu Franţa. Toată presa americană şi cercurile politice, cu excepţia celor neînsemnat de puţini germanofili, înjură pe nemţi. Dacă asta a urmărit Guvernul din Berlin, apoi a reuşit pe deplin...

Cu privire la noul Guvern chinez din Nanking, Cordell Hull a declarat că constituirea lui e în flagrantă contrazicere cu tratatul celor 9 Puteri, şi că în consecinţă USA nu-l va recunoaşte. Guvernul japonez a declarat în schimb că „Japonia nu va putea colabora cu ţările care nu vor recunoaşte Guvernul din Nanking", şi a explicat *că acest Guvern constituie singura încercare viabilă de a pacifica China.* Cine e contra lui dovedeşte că vrea să întreţină războiul...

Statele Unite au început mari manevre în Oceanul Pacific, spre insulele Hawai, manevre la care vor particpa 130 vase de război, 500 avioane şi 43 000 oameni...

Se dezminte ştirea publicată de presa germană după care Anglia ar fi cerut Turciei autorizaţie de trecere prin Strâmtori pentru flota aliată în vederea stabilirii unui blocus al coastelor ruseşti. De la Ankara se observă că în conformitate cu tratatul din Montreux o asemenea autorizaţie nici n-ar putea fi acordată câtă vreme Turcia va rămâne neutră. E drept că de curând ministrul de Externe turc a declarat că Turcia nu e neutră, ci numai „nebeligerantă"...

Din Paris se telegrafiază — în legătură cu chemarea lui François Poncet — că toţi reprezentanţii Franţei în Europa vor fi chemaţi pe rând, noul Guvern dorind să se informeze asupra posibilităţilor franco-engleze.

Confederaţia Sovietelor s-a înmulţit cu un Stat nou, al 12-lea: Republica Carelo-Finlandeză, care s-a constituit şi a fost admis în „uniunea" republicilor sovietice (URSS). Să-i fie de cap!

Comentariile expunerii lui Molotov: Rusia Sovietică ar fi putut cuceri întreaga Finlandă, dar n-a făcut-o, ci s-a mulţumit să asigure apă-

rarea Leningradului şi a Murmanskului, lăsând Finlandei întreaga ei independenţă internă şi externă, după cum această îndoită independenţă a fost lăsată şi Statelor Baltice care continuă să trăiască liniştite... Aceste lucruri frumoase le spun gazetele din Moscova şi Berlin ca să dovedească că Sovietele sunt esenţialmente pacifice şi nu urmăresc cuceriri... Probabil ca să întărească „pacea" vor să pună mâna şi pe Basarabia...

Dom' Guţă Tătărescu a făcut „o inspecţie inopinantă" în Ţara Moţilor... Vechile obiceiuri demagogice... Din această inspecţie „inopinantă", Ţara moţilor s-a ales cu reparaţia casei lui Avram Iancu...

Incendiile continuă din cauza vântului şi a frigului care opreşte pe gospodari să-şi stingă focurile. Peste o sută de case din satul model Fărşari la 12 km de Silistra, au ars cu tot ce era pe lângă ele... Satul Fărşari e primul sat model construit de coloniştii macedoneni.

S-a stins în fine focul de gaz metan care ardea lângă Mediaş, din vara anului *1933*. De şapte ani, ca o flacără de vulcan, focul lumina noaptea la zeci de km. Valoarea gazului astfel irosit se urcă la zeci de milioane... Toate încercările de stingere au dat greş, până la aceasta din urmă. Succesul stingerii e datorat unui inginer Popovici, care a muncit din noiembrie până la sfârşitul lui martie, dar în fine a izbutit.

Ziarele franceze cu data de 30 martie sosite azi ne aduc textul comunicatului de la Londra, dat cu prilejul celei de-a 6-a întruniri a Consiliului Suprem de Război aliat.

Comunicatul este publicat sub titlul *Declaraţia solemnă franco-britanică* şi partea lui esenţială e următoarea: „Guvernul Republicii Franceze şi Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord *se angajează mutual*, să nu negocieze, nici să încheie armistiţiu sau tratat de pace, în timpul acestui război, decât de comun acord.

Ele se angajează să nu discute clauzele păcii decât după un acord complect între ele, asupra condiţiilor necesare, *pentru a le asigura respectiv* garanţiile efective şi durabile ale securităţii lor.

Ele se angajează, în sfârşit, să menţină, după restabilirea păcii, comunitatea lor de acţiune *în toate domeniile atâta timp cât ea va fi*

necesară pentru apărarea securităţii lor şi pentru reconstrucţia, cu concursul altor naţiuni, a unei ordini internaţionale care să asigure în Europa libertatea popoarelor, respectul dreptului şi menţinerea păcii".

Pentru noi, ca principiu, e foarte bine. Rămâne de văzut aplicarea.

Blumenfeld povesteşte că Victor Antonescu — vechiul confident al francezilor — i-ar fi spus că Thierry e pe punctul să ceară transferarea lui, deoarece e personal prea recunoscător Regelui Carol ca să se lase târât într-o situaţie în care ar avea de combătut politica Majestăţii Sale...

Nu corspunde cu starea de spirit pe care am găsit-o eu la Thierry, în ultima noastră întrevedere. Dacă informaţia lui Antonescu e totuşi exactă, atunci aveam o dovadă mai mult că Thierry e stăpânit numai de nervii lui. *Căci n-are motiv să se plângă de politica pe care o urmăreşte Majestatea Sa...*

Afacerea expulzării ziaristului Löwell nu e terminată încă. Englezii nu se lasă. *Reuter* a cerut o anchetă. Ancheta a dovedit că nu Loewell a trimis telegrama încriminată, fiindcă n-a trimis nici una. Deştepţii noştri au obiectat că a trimis-o din Sofia (de la Bucureşti la Sofia prin curier). Ancheta oficială provocată de englezi a dovedit însă că nici de la Sofia, Loewell n-a trimis nimic. Acum deştepţii nu ştiu pe unde să scoată cămaşa. Se zice că Loewell va fi autorizat să revină pentru 10 zile în ţară — unde şi-a lăsat bagajele şi nevasta — şi apoi va pleca, *el*, de bună voie...

Afacerea Procopiu (Finanţe) despre care nu se mai vorbea, după dezminţirile oficiale din toate părţile, revine la ordinea zilei. „E totuşi ceva..." („Nu iese fum fără foc"...) Iată ce mi se spune acum din izvor destul de sigur:

Amicul Procopiu e însurat, dar mai are şi o damă, şi vrea să divorţeze de legitima lui şi să ia, *poate*, dama. De câtva timp închisese sculele nevestei, *care de fapt erau ale lui*, într-o casetă, şi în altă casetă închisese banii numerar agonisiţi cu sudoarea frunţii sale. Prin urmare casete — nu saltea sau saltele. Intr-o bună zi (mai mult într-o zi rea) casetele au dispărut. Procopiu n-a stat un moment la îndoială: casetele fuseseră şterpelite sau de legitimă, ca să se asigure de „avutul comun" şi să-şi asigure viitorul — sau de ilegitimă, doritoare să-şi asigure o arvună în vederea viitorului contract.

Procopiu a țipat, s-a tocmit și cu una și cu alta, a încercat „să se împace“ cu ele. Nici un rezultat... Atunci a reclamat la Poliție *pentru furtul sculelor* numai, ca să împiedice vânzarea lor și în acest scop a trebuit să dea o descripție amănunțită a giuvaerelor dispărute. Prefectul Modreanu, care, fenomen de necrezut în regimul de azi, e un om cinstit, a fost impresionat de descripția primită și a chemat un expert care a evaluat sculele, *după descripție* la 4–5 milioane lei. Modreanu s-a întrebat cum un funcționar, fie el și înalt, a putut realiza o asemenea sumă, și la ziua sa de lucru a supus cazul Majestății Sale... Regele s-a mirat și el și a pus să se facă o anchetă. Ancheta e în curs... Mitiță, care nu vrea să piardă un colaborator atât de prețios capabil să scoată bani din pământ, înăbușă cât poate afacerea. Nu se știe până acum care va fi rezultatul anchetei...

Miercuri, 3 aprilie. Discursul săptămânal de ieri al lui Chamberlain, la Camera Comunelor, a fost așteptat cu nerăbdare în nădejdea că va lămuri planurile de înteţire a războiului, fixate în ultimul Consiliu Suprem. Din acest punct de vedere discursul premierului britanic a fost o decepție, căci n-a spus nimic mai mult decât se știa de pe urma comunicatului publicat cu prilejul faimoasei ședințe. Între rânduri se poate însă pricepe că înteţirea războiului se va manifesta înainte de toate prin intensificarea până la extrema limită a blocus-ului maritim.

Se poate pune aci întrebarea — și și-au pus-o mulți, chiar în Anglia și în Franța[1] — la ce servește blocus-ul maritim al Germaniei dacă căile ei terestre rămân deschise? Germania nu mai poate importa nimic pe mare, dar poate importa, dacă nu tot ce vrea, în tot cazul ce îi trebuie, prin Italia, prin Iugoslavia, prin România, prin Rusia. Pe de altă parte blocus-ul și contrablocus-ul maritim aduc enorme pagube neutrilor, Angliei și Franței. Aliații nu vor putea constrânge Germania prin blocus-ul maritim. Trebuie găsit altceva — sau dacă nu să se încheie pacea...

După cuvântarea lui Chamberlain, a luat cuvântul șeful opoziției „megior“ Alttee care și-a exprimat mulțumirea asupra hotărârii luate de Consiliul Suprem cu privire la continuarea colaborării cu Franța și după război.

---

[1] Articolul generalului Duval în ultimul număr din *Revue des Deux Mondes* e foarte interesant, în această privință.

Camera franceză s-a redeschis ieri. Guvernul Reynaud n-a fost răsturnat. De altminteri n-a fost nici un vot.

Am găsit un american care să pledeze pentru noi. Profesorul Moseley, de la Universitatea Cornell (?) a scris în revista *Foreign Affairs* un articol intitulat: „Drepturile României asupra Basarabiei". Argumentele cunoscute. Bine şi aşa, tot e ceva...

Generalul Weygand a dat un interviu. „Ştiu că Germania e gata să dea lovituri în jurul ei. Unde va încerca să lovească, vom lovi imediat şi noi. Avem în Siria tot ce ne trebuie pentru o intervenţie repede..."

Generalul a adăugat că dânsul este comandantul forţelor franceze în Siria *şi nimic mai mult*. Armata turcească e comandată de mareşalul Ceaşmak — iar forţele engleze din Palestina depind de Comandamentul britanic din Egipt.

Discuţiile în jurul *cărţii albe* germane continuă, mai ales în America unde au pătruns şi în Parlament. Senatorul democrat Reynolds a cerut numirea unei comisii în faţa căreia să fie chemaţi ambasadorii Bullitt şi Kennedy precum şi subsecretarul de Stat Sumner Welles spre a fi ascultaţi. O cerere identică a fost făcută în Camera Reprezentanţilor de către deputatul Fisch (cel cu propunerea de armistiţiu de la Oslo, cu prilejul conferinţelor interparlamentare...).

Secretarul de Stat Cordell Hull a declarat presei că deşi s-a încheiat pace între Finlanda şi Soviete, „embargo-ul" moral, în materie de armament, trebuie menţinut mai departe împotriva Rusiei.

Cu toată temperatura scăzută (de trei zile, între + 3° şi + 5°) inundaţiile continuă. Nistrul şi Prutul au ieşit din matcă şi au cotropit locurile joase de lângă albia lor. Floare la ureche pe lângă dezastrele din Iugoslavia...

Cecropid la mine. Pe lângă Clodius a venit şi Pilder. Printre nemţi domneşte o anarhie completă. Vor lei, ca să poată face cumpărări masive de cereale, *dar nu se mai înţeleg nici între ei asupra metodelor de a şi-i procura*... Unii propun sporirea valorii markului, alţii cer credite

de finanţare, alţii nu mai ştiu nici ei ce mai cer. Neubacher, deşi adus şi prezentat de Clodius ca omul lui, nu se mai înțelege cu el. Guido Schmidt, cântă şi el cântecul său. În total harababură... La urma urmei tot în spinarea noastră se vor sparge toate...

———

Joi, 4 aprilie. Ministerul Chamberlain a fost remaniat. Deşi poziţia lui Sir Neville era identică cu a lui Daladier, englezul a scăpat cu o remaniere şi a rămas în fruntea Guvernului. Deosebire de moravuri şi de tradiţie politică...

Lord Chatfield, ministrul Coordonării, a demisionat şi a ieşit din Guvern. Alt ministru al Coordonării n-a fost numit, dar Winston Churchill, rămas Prim Lord al Amiralităţii va prezida „un comitet de coordonare" compus din miniştrii resorturilor militare şi navale. Kingsley Wood, ministrul Aviaţiei, a trecut la Sigiliul Privat şi în această calitate va prezida un „comitet de coordonare economică" — iar în locul lui a fost numit Sir Samel Hoare. La principalele portofolii — Finanţe, Interne, Externe, au rămas foştii miniştri. Numeroase schimbări la Departamentele secundare. Politiceşte, aspectul Cabinetului a rămas acelaşi.

———

Revista hebdomadară *l'Illustration* a reprodus pe coperta numărului său din săptămâna trecută o fotografie reprezentând pe Paul Reynaud în Cabinetul său de la Finanţe, stând de vorbă cu Sumner Welles — fotografie în care se vede pe peretele Cabinetului ministerial o hartă a Europei. Acelaşi clişeu a fost reprodus şi de alte foi ilustrate franceze. Harta de pe peretele lui Reynaud a ridicat însă o furtună în Ungaria, în Bulgaria şi în Germania şi natural a ţinut isonul protestărilor şi Italia. *Toate aceste ţări au văzut în harta cu pricina proiectul Aliaţilor de împărţire a Europei după război.* În realitate, harta este o hartă a Europei de înainte de război. Cehoslovacia, Polonia, Germania nu se arată pe dânsa *reconstituite*, ci aşa cum au fost înainte de modificările de graniță din 1938 şi 1939. Reproducerea fotografică nu e nici măcar exactă: fotograful a întărit unele trasee de fluvii, altele de granițe încât unele confuzii sunt vizibile. Astfel, Dunărea pare a fi devenit granița Ungariei spre Nord.

De aci urletele patrioţilor de la Budapesta care declară că „nu vor ceda nimic" din teritoriul pe care-l ocupă azi. Tot e bine că în loc „să ceară", ungurii afirmă azi „că nu vor da"!

Vâlva pe care o face acest incident ridicol, arată pe de o parte nesiguranța zilei de mâine, pe de alta starea de enervare în care a ajuns lumea...

Parisul a dat dezminţirile cele mai categorice în ce priveşte „intenţiunile“ ce s-au atribuit Guvernului francez prin publicarea acestei hărţi... Budapesta tot nu s-a liniştit încă...

Paul Reynaud a trimis prin radiofonie un mesaj Statelor Unite — mesaj prin care explică poziţia Franţei faţă de ideea păcii şi de ideea unui echilibru european postbelic bazat pe înţelegere şi pe libertate economică... Interesantă de relevat afirmaţia că pacea nu se va încheia la masa verde ci pe câmpul de bătaie...

I. Gr. Perieţeanu, vicepreşedintele Senatului, a fost brusc expediat la Londra. Nici n-a avut vreme să vină să mă vestească... Se zice că a fost chemat, sau trimis, de Malaxa (după cum se admite că ilustrul Maher e la Londra sau la Bucureşti, căci nu se ştie...) pentru un proces pe care i l-ar fi intentat Cepi, sau Pepi, sau altă societate din ale lui Auschnit — sau poate chiar Westminister Bank...

Misterul continuă să planeze asupra tuturor acestor afaceri nemaipomenite...

Se zice că Guvernul polonez din Angers vrea să dea în judecată (în faţa cărei instanţe?) pe Smigly Rydz, pe Beck şi pe generalui Skladovski (fostul prim-ministru) pentru nepregătirea ţării de război şi pentru abandonarea Poloniei pe când luptele erau încă în curs...

Cenzura franceză a oprit răspândirea acestei ştiri, care n-a fost însă dezminţită.

Primele alegeri în Partidul Democrat pentru desemnarea delegaţilor care vor participa la alegerea Preşedintelui Republicii au avut loc în Statele Wiscontin şi New York şi rezultatul lor a fost o majoritate zdrobitoare pentru Roosevelt. Prezentarea şi a treia alegere a actualului Prezident par de pe acum certe. Afară numai dacă evenimente neprevăzute nu vor schimba cu totul conjunctura politică actuală...

Secretarul de Stat Hull a declarat deputatului Fissh că nu autorizează pe ambasadorul Bullitt să apară în faţa unei comisii de anchetă parlamentară. D-sa a adăugat că dl Bullitt a dezminţit cuvintele ce i

s-au pus în sarcină prin *cartea albă* germană, şi că Secretariatul de Stat a aprobat această dezminţire.

———

Ieri am ieşit din casă, după 12 zile de pat şi de odihnă, la care m-au osândit două accese subintrante de gută. Am dejunat la Clubul Miliardarilor şi am prezidat şedinţa de Senat...

———

Cei 44 de foşti deputaţi comunişti francezi daţi în judecată pentru că au contravenit la legea prin care Partidul Comunist a fost dizolvat în Franţa au fost condamnaţi — unii în lipsă — la 4 şi 5 ani de închisoare, şi unii din ei şi la amenzi.

Unde sunt zilele Frontului Popular!

———

Pilder, în treacăt prin Bucureşti pentru două zile, a fost ieri la mine. Ca director al afacerilor lui Dresdner-Bank în străinătate ştie multe. A văzut de curând şi pe Führer şi pe Ribbentrop. *El afirmă* că Führerul *nu vrea* să facă război cu Franţa şi nici cu Anglia şi că din ordinele lui nu se săvârşeşte nici un atac atât pe teritoriul francez cât şi pe cel englez. Hitler şi Ribbentrop *îşi dau seama de pericolul rusesc* şi vor să evite prăbuşirea Europei. Am întrebat: atunci de ce au început războiul? Pilder a părut cam jenat de întrebarea mea şi mi-a mărturisit că crede că atât Führerul cât şi Ribbentrop *n-au crezut că Anglia se va mişca, în ajutorul Poloniei...*

Pilder mai crede că şi azi (mi-a spus-o deja cu prilejul ultimei sale vizite) *că se lucrează serios pentru o înţelegere*, că Roosevelt e complect câştigat la această idee, şi că pacea va veni *peste câteva luni, fără ca războiul să se înteţească până atunci.* Chiar dacă anglo-francezii vor pune stăpânire pe apele scandinave, *Hitler tot nu va reacţiona.* Cum? am întrebat eu, dacă flota britanică ar face poliţia apelor scandinave, Hitler nu va face nimic? *Nimic* — a fost răspunsul categoric al interlocutorului meu.

Pilder mi-a mai spus lucruri foarte interesante în domeniul economic. *Blocus-ul e foarte sensibil Germaniei.* Pe căile de uscat, deschise Germaniei, nu se poate importa serios decât din România. Din Rusia, nu se importă *nici un sfert* din cât se importă de la noi. *Ruşii pun rea voinţă şi sabotează convenţiile lor cu Germania.* Politiceşte vor şi mai puţin să se angajeze cu Berlinul. Hitler a încercat să pună la cale un pact de neagresiune faţă de noi, şi la Brenner s-a tratat chestiunea „te-

meinic". Nu e exact că Mussolini nu vrea să semneze alături de sovietici (pretinde Pilder) — ruşii nu vor să semneze nimic: vor să-şi păstreze libertatea acţiunilor lor... Revenind la cele economice, după ce mi-a vorbit de Rusia, Pilder a trecut la celelalte ţări neutre din care Germania şi-ar putea procura materii prime şi alimente. Aceste ţări — Scandinavia, Elveţia, Italia, Iugoslavia *nu pot însă furniza lucru mare*, fiindcă pe de o parte ele nu produc cele necesare Germaniei iar pe de alta *propriul lor import este contingentat de Aliaţi şi redus la necesităţile locale*. Astfel, importul Germaniei din aceste ţări a scăzut enorm şi de unde la începutul războiului Germania era debitoare faţă de ele, acum e creditoare căci a trimis foarte multe mărfuri manufacturate şi maşini în speranţa unui import care nu s-a realizat. Astfel, Pilder mi-a citat cifre: în Elveţia, Germania are un disponibil de 60 milioane franci elveţieni, în Suedia de peste 70 milioane coroane suedeze. „Am ajuns — a adăugat Pilder — să fim ţară cu devize disponibile!" *Azi toată economia Germaniei e bazată pe România*. Iată de ce raporturile dintre cele două ţări trebuie să fie excelente, întrucât priveşte intenţiile Germaniei...

Cu privire la negocierile actuale dintre noi şi nemţi, pentru găsirea „leilor" necesari tranzacţiilor germane, Pilder e sigur că se va găsi o soluţie... E vorba acuma să se negocieze din disponibilul Germaniei în Suedia, şi să se transforme coroane suedeze în lei româneşti, prin savante viramente...

Cele spuse de Pilder în această privinţă corespund cu afirmaţiile făcute mie ieri de Christu, că *nu e vorba de sporirea cursului mărcii...*

Pilder pleacă azi, dar revine la 20 aprilie (adunarea generală a Societăţii Bancare).

———

Cercurile financiare şi cafeneaua — până la un punct şi lumea politică — sunt încă la noi sub „emoţia" discursului lui Molotov. La bursă, toate efectele au scăzut. Au scăzut ce e drept şi din cauza noii taxe de 2% pusă asupra tranzacţiilor, taxă al cărui efect real e de 6 şi de 8% căci aceleaşi titluri trec prin mai multe mâini în aceeaşi zi.

În ce priveşte discursul lui Molotov, nu pricep „emoţia". Discursul lui Molotov n-are nici o importanţă. Ce spune sau nu spune un bolşevic, sau mai mulţi bolşevici — e egal cu zero. Între Rusia şi noi situaţia e clară. Politica Sovietelor a evoluat în ultimii ani şi din comunist şi pacific Statul rusesc s-a transformat pe îndelete într-un Stat imperialist şi de pradă. În programul actual al Moscovei e cuprinsă şi *re-*

stabilirea vechilor granițe ale Imperiului țarist (cel puțin). Pe baza acestui program rușii pretind și vor Basarabia noastră. Dacă am fi numai noi și rușii pe lume, soarta Basarabiei ar fi lămurită: un popor de 20 milioane nu poate rezista unui popor de 200. Dar cât timp nu vom fi singuri, rușii nu ne vor ataca. Rușii nu vor să intre în războiul european. Toată politica lor e să rămână cu forțele lor intacte până la sfârșitul conflictului și să împingă pe de altă parte războiul până la istovirea Puterilor occidentale. Și atunci, la pace să vină cu pretențiile lor...

Dacă războiul se va termina fără distrugerea Germaniei, Franței și Angliei — n-avem nimic de temut din partea Rusiei — dacă nu, atunci nu numai noi, dar Europa întreagă va fi la cheremul Moscovei. Ce spune sau nu spune Molotov *astăzi*, e fără importanță...

Politica pe care o face Rusia, e exact și politica pe care o face Italia. E nostim că făcând aceeași politică, cele două dictaturi nu se înțeleg... Și Italia e hotărâtă să aștepte *cu forțele ei intacte* istovirea beligeranților și atunci, când nimeni nu va mai putea opune vreo rezistență lăcomiei ei *să ceară realizarea tuturor dezideratelor sale.*

Ca și Rusia, Italia are interes *să dureze* războiul cât de mult, dar fără dânsa. Cât aud de mediația Ducelui pentru pace, îmi vine să râd...

———

Vineri, 5 aprilie. În ședința de ieri a Senatului am avut puțin teatru. S-au deșteptat pentru o clipă boierii din somnul cel de moarte și pașnica incintă s-a animat. Incidentul a fost provocat de Nicușor Miclescu și de Aurică Vlad, care au luat cuvântul în chestiune personală. În ședința de marți (eu nu eram de față), cu prilejul discutării proiectului de lege pentru ratificarea decretelor-legi, cei doi senatori sus-numiți au protestat împotriva numărului exagerat de legi promulgate prin decret în timpul vacanței de Crăciun a Parlamentului. În răspunsul său, Istrate Micescu a gafat: în loc să aducă argumente oarecare în favoarea decretării legilor, a pretins că senatorii numiți[1] *n-aveau dreptul să se ridice împotriva inițiativei regale de legiferare.* Miclescu și Vlad au protestat pe loc, în aprobarea întregului Senat, și ieri au cerut cuvântul în chestiunea personală ca să lămurească chestiunea. Miclescu a fost foarte bine; deși e departe de a fi un orator, a vorbit ca un om cinstit și de bună-credință, cum e. Vlad deși sifilitic terțiar, paralitic general și diabetic, n-a spus prea multe prostii, și a amintit de monarhismul său de pe vremea războiului, când agenții boșofili din București veneau în Ardeal să facă propagandă pentru detronarea Regelui Ferdinand. Mi-

[1] Și Miclescu și Vlad sunt senatorii numiți.

clescu, amintind că a început să facă politică sub Regele Carol I, alături de Carp, a avut o formulă bună: „Pe vremea aceea Guvernul acoperea pe Rege, acum s-au răsturnat toate şi miniştrii vor să se acopere cu Regele..." În treacăt a mai plesnit pe Micescu, dureros. Nenea Istrate a avut o zi rea; de altminteri începe să se ramolisească: înainte de discuţia personală, în cursul discuţiei asupra legii chiriilor, adormise pe banca ministerială.

În răspunsul său a tăiat fire de păr în patru, a explicat că a spus că n-a vrut să spună, a dat înapoi. Incidentele mai vii au fost însă provocate prin două întreruperi: a ministrului Portocală în cursul cuvântării lui Miclescu şi a ministrului lichea Andrei în cursul cuvântării lui Vlad. În slugărnicia lor s-au ridicat împotriva cuvântătorilor sub pretext că încălcăm art. 50 din Regulament care interzice punerea Coroanei în discuţie. I-am pus în două cuvinte pe fiecare la loc arătându-le că poliţia şedinţei îmi aparţine numai mie, şi că de altfel oratorii n-au pus Coroana în discuţie, ceea ce n-aş fi tolerat.

Cearta a avut un epilog în Comisie, după şedinţă, unde dl Portocală, al cărui mandarinat politic e de dată recentă, şi-a permis să exclame: „Senatul s-a purtat astăzi *în mod ignobil*, ar merita să fie dizolvat, sau cel puţin trimis acasă pe o lună..." Senatul aplaudase într-adevăr foarte zgomotos pe Miclescu şi deloc pe Micescu... Dacă aş fi fost de faţă aş fi chemat la ordine pe dl ministru — dar n-am fost. Incidentul mi s-a raportat aseară târziu. Azi-dimineaţă am pus lucrurile la punct cu Tătărescu, care a dezaprobat pe cei doi miniştri, pe Portocală şi pe Micescu şi mi-a făgăduit că le va face observaţiile cuvenite. În ziare a apărut *in extenso* răspunsul lui Micescu *şi nimica* din cuvântările lui Miclescu şi Vlad. Ba despre Vlad s-a spus chiar că a luat cuvântul la legea chiriilor!

Biroul publică dezbaterile în *Monitorul Oficial*, şi de această publicare e răspunzător. Pentru ce apare sau nu apare în gazete, e răspunzător Guvernul, cu Cenzura lui...

După telegramele din Londra, remanierea Guvernului Chamberlain nu e decât un prim pas pe calea unei adevărate lărgiri a Ministerului. Deocamdată n-a intrat nici un laburist, schimbările în echipă n-au fost determinate decât de consideraţii tehnice si de ordin personal. Din punct de vedere al stabilităţii de direcţiune, ţările democratice se arată în stare de inferioritate faţă de cele totalitare. La Berlin se judecă remanierea ca lipsita de mare importanţă; caracteristica ei este sporirea de influenţă a lui Churchill, cel mai dinamic om politic englez, care, deve-

nind preşedintele Comitetului de coordonare al războiului, ia poziţie de adevărat îndrumător al Guvernului.

La Londra s-a întemeiat „The English Comercial Corporation Led“, o societate anonimă menită să dezvolte reaţiile comerciale cu România, Iugoslavia, Ungaria, Bulgaria şi Turcia. *Toate acţiunile au fost subscrise de Ministerul de Finanţe* iar în consiliul de administraţie figurează cele mai importante personalităţi din City. Se pun mari speranţe pe activitatea acestei societăţi pentru captarea Statelor neutre din Sud-Estul Europei...

De data asta Malaxa a fost reperat: Şoneriu a vorbit cu el la gară alaltăieri-seară — pleca la Londra cu Perieţeanu şi alţii. Vasăzică până acum s-a ascuns în Bucureşti. Afară numai dacă n-a fost în străinătate, s-a întors şi a plecat iarăşi alaltăieri.

P.U.M. e în apogeul agitaţiei. Procesul Auschnit reîncepe astăzi, la Curte. Radu Pascu, primul preşedinte ieşit din bideul Duduii, va intra în şedinţă ca să asigure condamnarea...

Ca rezultat al vizitei sale în Bucureşti Buré a început în *L'ordre* o campanie împotriva Ungariei. E inadmisibil, susţine dezinteresatul gazetar, ca miniştrii francezi să patroneze asociaţii şi întreprinderi maghiare, când Ungaria s-a declarat pe faţă pentru revizuirea tratatelor şi când contele Csaky, ministrul de Externe de la Budapesta afirmă că reconstruirea Cehoslovaciei, unul din scopurile de război ale Franţei, n-ar fi de dorit... Bine că şi pe parale, mai vorbeşte cineva şi în favoarea noastră, la Paris.

Cu toate explicaţiile Parisului, presa germană continuă să discute chestiunea cu „harta“ din biroul lui Reynaud şi blamează pe Sumner Welles care a avut *indelicateţea* să se lase fotografiat în faţa acelei hărţi, ca şi cum ar fi aprobat planurile anglo-franceze de împărţire a Europei!!!

---

6 aprilie. Condamnarea celor 44 de foşti deputaţi comunişti a făcut cea mai bună impresie în Franţa. Cu toate măsurile luate până acum,

comuniştii n-au încetat propaganda lor defetistă, şi stând mereu în legătură cu agenţii Internaţionalei a III-a moscovite, otrăvesc sufletele. De acord cu opinia publică, Guvernul a hotărât şi decretat noi măsuri: dreptul de percheziţie la orice oră din zi şi noapte, mutarea concentraţilor din lagărele din jurul Parisului, în Africa de Nord şi pedeapsa cu moartea pentru cei internaţi în aceste lagăre care s-ar dovedi vinovaţi de complicitate în distribuirea manifestelor şi broşurilor comuniste...

Măsurile contra comuniştilor vin cam târziu, dar bine că au venit. S-a calculat că Guvernul Blum, care a fost de fapt în mâna comuniştilor a costat economia franceză frumuşica suma de *218 miliarde franci...*

———

Numirea lui Churchill în fruntea Comitetului apărării naţionale continuă să fie viu comentată la Berlin. Presa germană crede că în curând Churchill va înlocui pe Chamberlain ca prim-ministru. Nu e probabil, date fiind moravurile şi tradiţiile britanice ca soarta Imperiului să fie dată pe mâna unui impulsiv ca Churchill.

———

În cercurile autorizate franceze şi engleze se vorbeşte de o *alianţă permanentă* între Franţa şi Anglia. Unii vorbesc chiar de *o fuziune*, de o federaţie cel puţin, a ambelor State, cu un Parlament comun. Pentru ca Germania să înţeleagă că de aci înainte o putere mai mare ca a ei va sta în calea oricăror proiecte de expansiune şi de cotropire ale regimurilor totalitare.

———

În polemica privitoare la harta din cabinetul lui Paul Reynaud a intrat şi Sumner Welles care a declarat oficial că niciodată în conversaţiile sale din Paris, ca şi din Roma şi Berlin de altminteri n-a fost vorba de vreo hartă şi că nici nu-şi aduce aminte să fi văzut una în cabinetele ministrului de Finanţe francez. Dacă a fost una — după cum fotografia pare a o dovedi — atât de puţină importanţa i-a dat diplomatul american, încât nici n-a băgat de seamă existenţa ei.

Pe de altă parte Paul Reynaud a convocat pe reprezentanţii ziarelor străine la Ministerul de Finanţe, le-a arătat harta incriminată şi i-a pus să constate că era o hartă veche, dinainte de anexarea Austriei şi că liniile în culori trase cu mâna pe dânsa reprezentau hotarele Statelor astfel cum fuseseră modificate de evenimente. În fotografia incriminată,

fantezia fotografului care a făcut retuşările a schimbat sau a îngroşat unele linii fără nici o intenţie sau criteriu politic.

S-ar zice că Alah vrea să-i pedepsească pe turci pentru alipirea lor de Aliaţi. După îngrozitoarele cutremure care au ruinat ţara, au început acum inundaţiile în proporţii catastrofale. Toate văile Anatoliei sunt sub apă...

Duminică, 7 aprilie. Suflă furtuna ca pe mare, fulgueşte şi termometrul abia s-a ridicat la + 2 grade...

Anglia şi Franţa au trimis note identice Suediei şi Norvegiei pentru *clarificarea* raporturilor acestor ţări cu beligeranţii, pe terenul neutralităţii. Conţinutul notelor e încă ţinut secret, dar după declaraţiile făcute în ultima vreme, atât de conducătorii Guvernului britanic cât şi de ai Franţei, se poate lesne pricepe ce poate însemna această „clarificare". Franţa şi Anglia înţeleg ca Germania să nu mai beneficieze de apele teritoriale, ale Norvegiei mai ales. Monnet, ministrul blocus-ului se află la Londra pentru coordonarea măsurilor ce se vor lua de Aliaţi.

La Berlin, demersul franco-englez era aşteptat şi n-a produs prea mare emoţie. În cercurile oficiale se declară că Germania nu se va pronunţa decât după ce Suedia şi Norvegia vor fi răspuns şi vor fi luat poziţie, faţă de presiunea exercitată asupra lor de către Anglia şi Franţa. La Stockholm nu se dă în vileag conţinutul notelor aliate, dar se afirmă că Guvernul suedez va răspunde cât de repede, nu fără a se fi consultat însă în prealabil cu cel norvegian.

După câte se pare, Aliaţii înţeleg înteţirea războiului mai ales prin masuri de presiune şi de coerciţie exercitate împotriva neutrilor. Probabil că va veni repede şi rândul nostru: noua societate de Import-Export, creată la Londra n-are alt scop, desigur.

În provincia Amasia, din Anatolia, 30 de sate au fost inundate şi 200 000 de oameni au rămas fără adăpost...

Chinezii din Ciung-King anunţă succese militare împotriva japonezilor pe care i-au silit să se retragă spre Nanking.

Dejunat ieri la ambasadorul Greciei, Collas, cu Ciomacov, noul ministru al Bulgariei. Omul se prezintă bine şi elegant, e însurat cu o englezoaică foarte nostimă. Mâncătorii de praz s-au civilizat — nu mai există balcanici...

Au sosit în Bucureşti 9 ofiţeri şi 21 subofiţeri din aviaţia italiană ca să încadreze şcolile noastre de pilotaj şi să înveţe pe piloţii noştri să mânuiască aparatele cumpărate în Italia. Au fost primiţi cu multă căldură, de toată lumea.

Contele Puricelli mi-a trimis o invitaţie la Fiera di Milano (12–27 aprilie). Aş vrea să mă duc, dar nu ştiu dacă voi putea...

S-a inaugurat ieri în localul fostei Legaţii cehoslovace din strada Vasile Lascăr, „Institutul German pentru Ştiinţă". Scopul mărturisit: contribuţie la înţelegerea paşnică între cele două popoare. Scopul real: propagandă — sub toate formele. În fruntea institutului a fost pus profesorul Gamillscheg, cunoscutul specialit în limbi romanice, din Berlin. Dl Gamillscheg vorbeşte perfect româneşte, a scris despre noi şi ne iubeşte. De nu ne-ar năbuşi cu dragostea...

Ziarul moscovit *Pravda* publică un lung articol pentru a dovedi forţa Imperiului Britanic care dispune de cea mai însemnată parte a materiilor prime din lume. După înjurăturile adresate până acum Angliei, această preamărire din partea Sovietelor merită să fie subliniată...

Luni, 9 aprilie. *Agenţia Reuter* comunică din Londra:

„Ofensiva diplomatică şi economică a Aliaţilor, care este actualmente în desfăşurare, se manifestă în 3 direcţii:

1) Notele adresate Guvernelor suedez şi norvegian cu privire la intenţia Aliaţilor de a intensifica blocada.

2) Conversaţiile dintre d.d. Monnet şi Cross menite să strângă blocada.

3) Începerea, luni (azi) a conversaţiilor dintre lord Halifax şi miniştrii Angliei în Balcani.

Este probabil că Norvegia şi Suedia vor răspunde la notele britanice.

Este sigur că aceste note nu conţin clauze de intimidare, notele având caracterul unei declaraţii a drepturilor britanice şi de apărare a acestor drepturi în legătură cu încercările Germaniei de a folosi apele scandinave drept drum pe care să scape de blocadă.

D.d. Monnet şi Cross au căzut de acord să astupe unele din găurile controlului contrabandei şi să coordoneze chiar mai strâns ca până acum mijloacele aliate pentru exercitarea controlului.

Când miniştrii britanici în ţările balcanice vor începe luni conversaţiile lor la Londra, ei vor putea — pe baza societăţii E.N.C.O., recent creată de Guvern — să discute cum poate fi îndrumat comerţul cu Balcanii pentru ca el să folosească cât mai mult Aliaţilor şi cum pot fi îndreptate orice produse vitale din această regiune către pieţele Aliaţilor, împiedicând astfel Germania să prelungească războiul.

Conferinţa va avea de examinat şi probabilitatea reînsărcinării d-lui Schacht de către dl Hitler de a stăvili aceste eforturi aliate. Nu este probabil că această eventuală reînsărcinare să neliniştească prea mult pe membrii conferinţei de la Londra. Într-adevăr, Aliaţii dispun de bani şi de organizaţie şi sunt hotărâţi să atragă o tot mai importantă parte a comerţului ţărilor balcanice. Nici un «vrăjitor financiar», oricât de abil ar fi el, nu poate rezista unei presiuni serioase cu o monedă blocată şi cu tocul drept singură armă.

Ministrul Aprovizionării şi ministrul Războiului Eonomic sunt tot atât de mult interesaţi în conferinţa diplomaţilor britanici din Balcani cât este şi Foreign Office. Miniştrii britanici din Balcani vor coopera la o întreprindere care depăşeşte cu mult cadrele diplomaţiei, aşa cum era înţeleasă înainte".

Pe de altă parte corespondentul ziarului olandez *Telegraf*, din Berlin, scrie:

„În cercurile politice germane se declară că orice concesiuni făcute de neutrii blocadei constituie un ajutor dat Aliaţilor. Germania stă de veghe şi aşteaptă să vadă care vor fi reacţiile Suediei şi Norvegiei la notele franceză şi engleză.

Războiul pare a continua să se desfăşoare pe plan diplomatic.

Situaţia continuă a se prezenta confuză. Ofensiva diplomatică începută de Germania acum trei săptămâni nu a dat până acum rezultate pozitive. Scopul principal al întrevederii de la Brenner, care a fost realizarea unei apropieri între Moscova şi Roma a fost mult stânjenit prin ultimul discurs al d-lui Molotov".

După două zile de crivăţ, ieri-dimineaţă ne-am deşteptat în plină iarnă. Toată ziua a nins, ca în ajun de Crăciun. Deşi în Bucureşti termo-

metrul nu s-a coborât sub zero grade, zăpada a căzut atât de abundentă încât seara un strat de zăpadă de vreo 5–10 centimetri s-a întins pe tot oraşul. La munte a fost mai rău: termometrul a căzut până la – 8°, iar între Sinaia–Predeal–Braşov zăpada căzută s-a ridicat până aproape de un metru înălţime... Cum a fost şi viscol, o sumă de automobile au rămas înzăpezite între Sinaia şi Timiş. Trenurile n-au mai putut circula în acea regiune.

În schimb Dunărea creşte într-una. La Severin a trecut peste cheiuri, a înecat podul căii ferate de peste Topolniţa şi a întrerupt linia între Şimian şi Severin. De-a lungul fluviului, până la cotul Galaţilor, sute de hectare de semănături au fost distruse.

În Iugoslavia peste 15 000 de oameni sunt fără adăpost. Cataclismele nu s-au năpustit numai asupra Europei: furtuni groaznice sunt semnalate şi în America de Nord, în Statele Unite.

Vânturile continuă şi ele să provoace pagube mari: la Fălticeni au ars alte 30 de case de jidani (au mai ars tot atâtea şi mai mult, acum câtva timp!), iar la Giurgiu internatul Gimnaziului industrial.

Ca urmare la demersurile Crucii Roşii s-a efectuat primul schimb de prizonieri civili şi militari, între Franţa şi Germania. Un prim transport de 120 de prizonieri germani au sosit la Geneva. În total vor fi schimbaţi mai multe mii.

Guvernul chinezesc din Nanking a hotărât să nu recunoască nici un tratat pe care l-ar fi semnat sau l-ar semna Guvernul mareşalului Ciang Kai-Şek după 30 martie 1940.

În procesul fraudelor de la Fondul Bisericesc din Bucovina va fi compromis şi rezidentul regal din Bucureşti, Alexianu. Mi s-a adus o copie de pe procesul verbal nr. 4/1938 al Comitetului de Direcţie al Fondului prin care se pun sume însemnate la dispoziţia lui Alexianu — pe atunci consilier juridic al Fondului — atât ca recompensă pentru dânsul cât şi ca „provizie pentru şperţ" de împărţit la Bucureşti... Şi fostul director al Capsului, Petre Ioan, pare că va fi tras la răspundere. Dar poate că se vor face toate muşama — după obiceiul pământului. Sunt atâţia hoţi care s-ar putea descuraja...

Se povesteşte că Citta Davila, romanticul personaj exclus de la cetăţenia română, care se însurase de curând cu o domnişoară frumoasă

din Cannes, a fost părăsit de nevastă-sa, tot în condiţii romantice. „Tânăra pereche“ (dacă se poate spune) se legase cu actorul Francen, bătrână puşlama şi tânără vedetă de cinematograf. Într-o seară s-au dus câteşi trei la Cazinoul din Monte-Carlo. Pe la orele 11, Davila, obosit, s-a înapoiat acasă iar d-na şi Francen au mai rămas „să-şi încerce norocul“. D-na Davila nu s-a mai înapoiat însă deloc acasă şi a scris soţului un bileţel ca să-l prevină că a plecat cu Francen. Francen este căsătorit — se zice însă că va divorţa ca să se însoare la rândul său cu „domnişoara de la Cannes“...

---

9 aprilie. Zarvă mare: anglo-francezii au minat apele teritoriale ale Norvegiei, şi vase de război aliate au pătruns şi au patrulat în ele. În acelaşi timp, *Agenţia Reuter* a dat publicităţii nota Aliaţilor adesată Guvernelor din Oslo şi Stockholm, notă ţinută secretă câteva zile pentru a se înlesni aşezarea minelor. Minele au fost aşezate cu o repeziciune extraordinară: într-o jumătate de zi.

Norvegia a protestat solemn împotriva încălcării neutralităţii ei şi a cerut îndepărtarea imediată a minelor. Literatură... pentru a îmblânzi pe nemţi şi a-i reţine de la o acţiune împotriva coastelor norvegiene. În Suedia enervare mare, dar până acum fără reacţiune.

Aliaţii explică în nota pe care au adresat-o Statelor scandinave, că hotărârea lor a fost dictată de atitudinea Germaniei care a nesocotit continuu, de la începutul războiului, toate regulile neutralităţii şi toate angajamentele convenţionale, atât împotriva beligeranţilor cât şi împotriva neutrilor. Dată fiind neputinţa Norvegiei de a impune Germaniei respectarea apelor ei teritoriale, Anglia şi Franţa şi-au luat asupra lor această sarcină.

Norvegia nu trebuie să privească intervenţia Aliaţilor ca un act inamical faţă de dânsa, dimpotrivă — încheie nota.

La Berlin, deocamdată se scuipă jăratec prin diferitele posturi de radiofonie şi se explică că această „scandaloasă călcare a legilor neutralităţii, cum s-a mai văzut“ (decât din partea Germaniei?) dovedeşte slăbiciunea Angliei...

La Paris şi la Londra, entuziasm pentru actul de bărbăţie săvârşit, ca şi cum s-ar fi câştigat o mare bătălie...

Conferinţa diplomatică de la Londra a început ieri. Ambasadorii britanici din Roma şi Moscova, miniştrii din Bucureşti, Budapesta, Belgrad, Sofia, Ankara şi Atena au ţinut o lungă şedinţă sub preşedinţia

lordului Halifax. Azi vor fi primiţi de primul ministru şi de ministrul Comerţului.

Şedinţă animată la Consiliul Superior Economic ieri după-amiază. Duel pe marginile politeţei între Ralea şi Bujoiu. Înţepături crude. În cele din urmă am hotărât să mărginim avizul nostru la aspectele economice ale legii.

În prealabil se ţinuse o şedinţă la FRN, cu membrii biroului. S-a convenit să se înmormânteze legea la Cameră, în Comisie (cu consimţământul de „Sus" luat de Tătărescu). Ralea nu ştie nimic însă şi e plin de încredere în soarta proiectului său. Dat fiind că a primit modificări esenţiale şi anume: suprimarea dreptului Consiliului Superior al Breslelor de a edita legi (cu simpla aprobare a unui jurnal al Consiliului de Miniştri), scoaterea Camerelor profesionale din bresle, menţinerea sindicatelor şi asociaţiilor agricole existente, suprimarea dreptului breslelor de a face operaţiuni lucrative — legea, astfel emasculată n-ar mai prezenta nici un pericol. Dar şi, nici un folos...

Italia a început să se aprovizioneze cu cărbuni din Anglia... Vine vrabia la mălai!

Curtea de Apel din Galaţi a achitat pe Liciu, condamnat la 8 luni închisoare de Tribunalul din Iaşi. Se putea ca un escroc cu legături simandicoase să rămână osândit în ţara lui Hübsch?

Zăpada căzută duminică s-a topit mai toată ieri. Pe Bărăgan, totuşi trenurile n-au putut circula 12 ore.

La Severin, Dunărea creşte încontinuu şi nivelul apelor a ajuns cu 9 metri peste cota normală. Dacă vor continu să mai crească, circulaţia trenurilor, chiar cu transbordare nu va mai fi posibilă. Insula Ada Kaleh e ameninţată să dispară sub valuri...

Miercuri, 10 aprilie. Bucureştiul a fost adânc zguduit ieri de evenimentele petrecute în Nordul Europei. Telegramele se urmau cu atâta repezeală încât aproape nu puteau fi urmărite...

Se vorbise de posibilitatea unui atac german împotriva ţărilor scandinave încă de asta-iarnă, şi mai ales după încheierea păcii ruso-finlan-

deze, dar nimeni nu credea în realizarea unor astfel de amenințări: încercarea părea prea îndrăzneață. Belgia și Olanda se credeau mult mai amenințate, dar vorba românului, unde dai și unde crapă...

Berlinul pretinde că invazia Danemarcei și Norvegiei sunt un răspuns la minarea coastei norvegiene efectuată alaltăieri de anglo-francezi — dar această justificare nu face cinci parale căci o expediție efectuată în condiții atât de perfecte nu putea fi improvizată în câteva ore și a trebuit să fie lung pregătită, așa încât se poate spune dimpotrivă că minarea franco-britanică a coastelor norvegiene a fost motivată de teama Aliaților de o debarcare germană, despre pregătirea căreia probabil că aveau informații precise.

Și atunci nu se pricepe cum a putut flota engleză să lase să treacă vasele germane spre Bergen, Trondhjem și Narvik?

Succesul moral e mare, căci Germania a demonstrat că are inițiativa războiului, că este stăpână să facă ce vrea pe Marea Nordului și că execută repede hotărârile luate. Dar lovitura are și consecințe de ordin material, asigurând o bună parte din revitalizarea Reichului cu alimente și cu materii prime, mai ales cu minereurile din Scandinavia.

La noi, deprimare mare. Toată lumea își dă seama că rândul nostru va veni, mai curând sau mai târziu. Înstăpânirea asupra resurselor Țărilor de Nord va fi fără doar și poate complectată cu înstăpânirea asupra resurselor Ungariei, României, Iugoslaviei. Odată stăpână peste toate aceste țări, și cu ce mai ciupește de la ruși, de la elvețieni și de la italieni, Germania va putea rezista Aliaților aproape indefinit...

Pe când Germania își organizează astfel rezistența și „face efectiv război", Aliații se mulțumesc cu discursuri, cu comunicate, cu voturi de moțiuni prin Camere și cu crize ministeriale... Din știrile ce sosesc din Paris și din Londra, pare că o zăpăceală totală domnește printre Aliați. Nu știu ce să facă, cum să o dreagă, ce să înceapă... Reynaud și Daladier au zburat la Londra și au convocat Consiliul Suprem de Război! Guvernele aliate au declarat că vor veni în ajutorul Norvegiei — dar cum? Și când?

Un moment, am crezut ieri că anglo-francezii au lăsat pe nemți să treacă și să ocupe Norvegia ca să justifice ocuparea Belgiei și Olandei de către trupele lor. Știri oficiale din Anglia și Franța ne informează astăzi că nici nu se gândesc la așa ceva. Guvernul din Londra și cel din Paris urmăresc — și bine fac — atragerea Statelor Unite în război; această politică n-are însă sorți de izbândă decât prin menținerea Aliaților pe un teren strict legal față de o Germanie care-și calcă toate an-

gajamentele. O ocupare anglo-franceză a Belgiei şi a Olandei ar potoli imediat indignarea provocată în America prin actul de brutalitate săvârşit de Germania faţă de Danemarca, de Norvegia şi de Suedia...

Războiul a intrat de ieri într-o fază nouă. Acum ne dăm seama despre ce au vorbit Hitler şi Mussolini, sus pe Brenner...

Să vedem ce ne aduce ziua de mâine...

Situaţia Suediei nu e încă clară. Se pare că va rămâne neutră. Germania o va lăsa neutră — dacă se va da complect supusă.

În Norvegia, pare că luptele au fost destul de serioase şi că nemţii au suferit pagube însemnate. În tot cazul, norvegienii şi-au salvat onoarea necapitulând de la prima somaţie...

Era să o păţim şi noi, dând un pretext de intervenţie Germaniei. Patruzeci de marinari englezi s-au îmbarcat, mai jos de Sulina, pe şlepul „Termonde" (proprietate englezească) cu tunuri, mitraliere şi o mare cantitate de dinamită, pe care le aduseseră cu ei pe un vas britanic ce trecuse prin Dardanele cu învoirea turcilor. Expediţia era menită să urce Dunărea, până la Porţile de Fier şi acolo — se zice — să facă să sară în aer lucrările canalului şi să-l astupe, ca să nu mai poată trece şlepurile germane; alţii spun că voiau să atace convoaiele încărcate cu marfă cumpărată de nemţi. Oricum ar fi acest „coup de main" ne-ar fi pus într-o frumoasă situaţie faţă de Germania. Din fericire şlepul englezesc — generalul Ilcuş[1] îmi spunea ieri că ar mai fi fost însoţit de alte două — a fost oprit la Giurgiu, „contrabanda descoperită" a fost confiscată şi marinarii englezi trimişi acasă. Ai noştri pretind că au descoperit ei „afacerea". Eu cred că au descoperit-o agenţii germani care mişună în porturile noastre şi că „ai noştrii" nu numai că n-au descoperit nimic, dar că au fost chiar oarecum complici cu „îmbarcarea" de la Sulina. Un vag comunicat al Guvernului a adus ieri incidentul la cunoştinţa publicului, dar fără să spună nimic, căci e vorba în el numai „de o încărcătură ce nu corespundea declaraţiilor vamale la intrarea în ţară".

---

[1] Ministrul Apararii Naţionale.

Odată cu lovitura germană, Parisul a aflat şi moartea arhiepiscopului său, cardinalul Verdier. O mare figură a Bisericii şi o mare personalitate politică s-a dus... Vaticanul, ca şi Franța, sunt în doliu.

A nins iarăşi la Cernăuți şi e frig ca iarna. Inundații pretutindeni. Nu se poate semăna... Ce o fi vrând Dumnezeu cu noi?

Ataşații militari din Berlin au fost poftiți să viziteze cu deamănuntul linia Siegfried. Ca să se convingă țările neutre că nu poate fi străpunsă...

---

11 aprilie. De ieri pe la amiază trăim sub emoția luptelor navale de pe lângă coastele scandinave. Situația e încă confuză, dar după ultimele ştiri pare că avantajul ar fi de partea engleză. Nemții au pierdut două crucişătoare mari, pe când britanicii două mici. Dar luptele sunt încă în curs. Una din ele s-ar da lângă insulele Pater Noster, nu departe de Göteborg (Suedia). Ceea ce ar dovedi că flota engleză a răzbit prin Categatt. După telegrame din Londra, 600 de avioane şi un corp de debarcare ar fi în drum spre Norvegia. Ar exista şi un proiect de ocupare a Islandei şi a insulelor Feroe, considerate ca țări ocupate de inamic deoarece aparțin Danemarcei care s-a supus Germaniei.

În urma acțiunii energice întreprinse de Aliați pe coastele Norvegiei, depresiunea de la Londra şi de la Paris a făcut din nou loc nădejdilor şi optimismului... Manifestații ca cele din Downing–Street, cu mii de oameni care strigau în fața locuinței primului ministru: „Unde e flota engleză?“ — n-au mai fost semnalate. În Parlamentul englez, ca şi în cel francez, declarațiile d-lor Chamberlain, Halifax şi Paul Reynaud au fost primite cu încredere. De semnalat — pentru noi — afirmația lui Halifax *că atacul URSS.-ului împotriva Poloniei şi Finlandei nu va fi uitat.*

Nici atitudinea Guvernului norvegian nu e foarte clară. Nemții au numit un Guvern germanofil la Oslo, prezidat de un caraghios, Quissling, şeful naziştilor norvegieni (!?). Dar nici comandamentul german nu-l ia în serios (e probabil că Guvernul Quisling va avea în Norvegia aceeaşi soartă pe care a avut-o în Finlanda Guvernul Kuussinen) şi tratează cu Regele şi cu Guvernul legitim refugiat întâi la Hamar şi plecat şi de acolo. Pe de altă parte norvegienii luptă pretutindeni împotriva forțelor năvălitoare, în unele locuri se anunță chiar succese şi pare că unul din crucişătoarele mari germane a fost scufundat în fiordul de la Narvik de bateriile de coastă norvegiene.

Situaţia politică a Norvegiei, ca şi rezultatele luptelor navale, nu se vor lămuri decât peste o zi sau două...

Rusia a făcut din nou, prin gura lui Molotov, declaraţii de neutralitate desăvârşită. Se pare că la Moscova, ofensiva germană spre Nord să nu prea fi încântat pe conducătorii politicii Sovietelor...

Suedia, până acum, e neutră şi neatacată de germani, care sunt hotărâţi să nu pună chestiunea suedeză decât după ce vor fi rezolvat problema ocupării Norvegiei.

Afacerea şlepurilor englezeşti de la Giurgiu face obiectul comentariilor aprinse în toată presa europeană, mai ales în cea germană şi în cea italiană. Ziarele din aceste ţări umflă enorm incidentul şi pun în paralel „călcarea neutralităţii" din partea Angliei, pe coastele Norvegiei (aşezarea minelor) şi pe malurile Dunării. Ziarele germane afirmă că 42 de şlepuri trase de remorcherele „Britania", „Danubian Shell nr. 2", „King George", „Scotland", „Lord Byron" şi „Albion" au încercat să urce Dunărea ca să atace convoaiele germane. O adevărată flotă, după cum se vede!

În realitate n-au fost decât două şlepuri remorcate de un remorcher. Gafencu mi-a dat următoarele amănunte asupra afacerii:

Încărcarea şlepurilor s-a făcut în largul Dunării, în afară de Sulina. Dunărea fiind un fluviu internaţional, conform convenţiilor de navigaţie, autorităţile noastre nu puteau să nu acorde *tranzitul* spre Ungaria *pe baza declaraţiei vamale făcute conform Regulamentului*. Marfa conţinută în lăzi a fost declarată *părţi de automobile şi piese de rezervă* cu destinaţia *Budapesta*. După ce şlepurile au plecat pe Dunăre la deal, un denunţ a fost făcut autorităţilor noastre. Acestea nu puteau însă opri convoiul pe firul apei internaţionalizat şi dacă şlepurile nu s-ar fi oprit, din imprudenţă, în portul Ramadan, ar fi trecut mai departe. Odată oprite în apele teritoriale româneşti, autorităţile noastre au intervenit şi încărcătura a fost confiscată *pe baza legilor vamale*, iar marinarii englezi au fost expediaţi prin Constanţa.

Gafencu pretinde că soluţia dată de noi a satisfăcut pe nemţi — cum să nu-i fi satisfăcut? — şi în acelaşi timp şi pe englezi, ceea ce îmi pare mai dubios...

Scopul expediţiei n-a putut fi stabilit, englezii au pretins *că transportau armament pentru Ungaria!!!*

Fostul ambasador sovietic la Paris, Suritz, a trecut prin Bucureşti, în drum spre Moscova. De ce a trecut prin Bucureşti, nu se ştie, poate fiindcă era drumul mai uşor. O misiune specială la noi n-a avut, căci n-a luat contact cu nimeni, deşi Gafencu i-a dat să înţeleagă prin Kokuliev că ar fi voit să-l vadă. Pare de altminteri că dl Suritz e în dizgraţie şi nu e exclus să facă cunoştinţă cu pivniţele GPU-ului...

Gafencu părea ieri destul de îngrijorat despre partea Rusiei. Sovieticii mârâie, fac tot felul de reclamaţii, ca şi cum ne-ar căuta nod în papură... După câte spunea ministrul nostru de Externe, şi autorităţile noastre civile şi militare fac prostii. Astfel, trupele de pe graniţă trag într-una focuri de puşcă spre Rusia. Reclamaţia sovietică transmisă Statului Major a primit singurul răspuns „că soldaţii fac exerciţiu cu arma..."

La sosirea lui Suritz, Poliţia a pus un cordon la gară şi n-a lăsat să treacă pe nimeni, nici chiar pe însărcinatul cu afaceri Kokuliev. Mai mult: acesta vrând să forţeze cordonul a fost arestat!

Sunt cu toate astea convins că ruşii nu ne vor ataca. Ei vor cere Basarabia, la pace — şi n-ar încerca să o ocupe înainte decât dacă nemţii ar ocupa, ei, restul ţării. Să ne ferească Dumnezeu!

———

Procesul faimoşilor fraţi Cernăianu, vestiţi pentru matrapazlâcurile lor, mai ales pentru cele puse la cale cu complicitatea, sau graţie slăbiciunii fostului episcop Vartolomeu al Râmnicului, s-a terminat ieri prin condamnarea avocatului la 1 an închisoare şi achitarea popii... Mai pezevenchi din doi e popa — dar Justiţia noastră!

———

În Bucovina şi la Chişinău ninge iarăşi şi s-a întors iarna! În regiunea noastră pare că ne îndreptăm totuşi spre primăvară.

———

Iorga zănatecul a fost doborât alaltăieri de un automobil, pe Şoseaua Jianu. S-a spus că ar fi fost grav rănit. M-am dus ieri să-l văd, ca să-l împac şi cu Senatul, căci se supărase din cauza unei convocări stupid transmise. Având nevoie azi de prezenţa a două treimi din senatori pentru luarea în consideraţie a noului proiect de Regulament, am intervenit la Ministerul de Interne ca domnii senatori să fie *rugaţi*, prin prefecţi, *să binevoiască* a veni la şedinţă. Prefecţii au trimis senatorilor o

fițuică prin care le puneau în vedere „să se prezinte la Senat *din ordinul Ministerului de Interne!*" În loc să-și dea seama că nu putea fi la mijloc decât o prostie a subalternilor (cum au făcut ceilalți senatori), paranoicul s-a pus să fulgere și să trăsnească...

Vizita mea a avut darul să-l liniștească de tot, căci e foarte sensibil la orice act de politețe. Am putut constata cu acest prilej cât e de solid: deși bara de apărare a automobilului s-a îndoit răsturnându-l, nu s-a ales decât cu contuzii — nici o fractură, nici o rană...

M-a plimbat prin tot Institutul lui, mi-a arătat biblioteca și colecția de orori așezate în vitrine, prin saloane. Mi-a cerut cărți vechi de la Senat. I le-am făgăduit, a fost încântat... Mă adoră!

Șoacății publică un buletin informativ pe care ni-l trimit, buletin tendențios și prost ca orice publicație de propagandă. În ultimul număr buletinul se ocupă de noua societate engleză pentru comerțul extern și spune: „Tranzacțiile acestei societăți sunt mai degrabă *măsuri de război pe tărâm economic.* Însă orice Guvern neutru care ar susține măsurile de război ale unui Stat beligerant *își violează prin aceasta neutralitatea*".

Amenințare sau bluff?

Consiliul de Miniștri a hotărât ieri reorganizarea Cenzurii. Presa a fost convocată aseară de Ghelmegeanu și libertate a fost dată gazetarilor *să critice obiectiv* (??) actele administrative și măsurile Guvernului de ordin nepolitic (??).

Destindere sau capitulare?

Vineri, 12 aprilie. Toată ziua de ieri Bucureștiul a fost în fierbere. Ceas cu ceas soseau telegramele, din tot felul de izvoare, dar nici unul oficial — și zvonurile cele mai impresionante se răspândeau.

Pe la amiază Narvik-ul, Oslo, Bergen erau necucerite de englezi. Flota britanică trecuse strâmtorile și o mare luptă navală era în curs, mai la vale de Göteborg... Transporturile germane de trupe și de muniții erau tăiate, corpul expediționar din Norvegia nimicit și câte și mai câte. Blumenfeld *știa*, din izvor sigur, de la Legația Angliei, că Aliații vor ocupa Suedia...

Din citirea telegramelor de azi-dimineaţă reiese concluzia „că trebuie s-o laşi mai moale“. Situaţia se prezintă încă confuză, *ştiri precise, oficiale*, nu sunt, dar din tot complexul informaţiilor apare că avantajul e de partea Aliaţilor şi că germanii s-au cam aventurat cu expediţia lor în Norvegia. Englezii n-au luat nici Narvik, nici Oslo — de parcă norvegienii au recucerit Bergen.

De reţinut declaraţia precisă făcută de Paul Reynaud în Senat: primul ministru francez a afirmat că de acum înainte Germania nu va mai putea căpăta minereuri din Scandinavia — şi că în luptele navale în curs, din 22 de nave scufundate, 18 sunt germane şi 4 aliate.

Deocamdată situaţia este încă confuză şi trebuie aşteptat. Un singur lucru s-a lămurit şi este important: Norvegia a refuzat să se înţeleagă cu Germania şi s-a declarat în stare de război cu ea. O proclamaţie semnată de Guvern şi aprobată de Regele Haakon şi de Storting a împrăştiat poporului norvegian această atitudine. Printr-o altă proclamaţie adresată tuturor ţărilor străine, Norvegia protestează împotriva nejustificatei agresiuni germane şi se declară în stare de război, alături de Alianţă...

În Suedia, îngrijorare, nedumerire şi — pentru moment — neutralitate. Două vase cu trupe germane care s-au refugiat într-un port suedez (prin urmare englezii au trecut strâmtorile, cu toate dezminţirile germane?) au fost dezarmate.

———

Parlamentul nostru se va închide spre sfârşitul săptămânii viitoare şi se va redeschide după 15 mai.

———

Bătrânul Cuza a luat ieri cuvântul la Senat, la Legea învăţământului industrial. Deşi în vârstă de 83 ani, a vorbit aproape un ceas, frumos, cu şir şi cu duh. Cu prilejul a două-trei întreruperi, a plesnit pe ministrul Andrei, ca în zilele lui bune. Moşul e admirabil în vigoarea lui juvenilă, cu toţi anii pe care îi poartă pe umeri, cu toată boala care l-a încercat acum un an...

———

Abia s-a sfârşit cu „expediţia“ engleză pe Dunăre, că ne-a sosit alta, de data asta franţuzească. Ghelmegeanu mi-a spus ieri la Senat că s-au luat măsurile necesare pentru ca această nouă încercare să se termine

în aceleaşi condiţii ca cea dintâi. Totul se ţine secret şi nu se dă nimic la gazete. Guvernul se teme ca nu cumva nemţii să ceară să facă ei poliţia Dunării.

———

Ironia lui Winston Churchill (din cuvântarea lui la Camera Comunelor): „Era indicat ca Germania să se arunce întâi asupra Danemarcei; nu e nici un an de când a încheiat cu această ţară, şi nu numai cu această ţară, un pact de neagresiune...".

———

Sâmbătă, 13 aprilie. Deşi situaţia nu e încă lămurită, acţiunea fiind încă în curs de desfăşurare, se pare că, pe vastul câmp de lupte din Nord, avantajul trece din ce în ce mai neted de partea Aliaţilor. Zvonuri multe, ştiri oficiale puţine, cele germane vizibil tendenţioase. Corpul expediţionar german, din Norvegia, pare să fie tăiat *pe mare* de bazele lui, comunicaţia între Germania şi Norvegia nemaifăcându-se decât prin aer. E cel puţin ce afirmă comunicatul de ieri-seară al Amiralităţii britanice care pretinde că un enorm câmp de mine a putut fi aşezat din dreptul coastei olandeze şi până la Baltica în dreptul coastei suedeze. E cel mai vast câmp de mine care să se fi instalat vreodată. Acest zid de mine nu e menit numai să taie comunicaţia Germaniei cu Norvegia dar şi să împiedice unităţile flotei germane din larg şi din fiordurile norvegiene să mai poată reveni la bazele lor şi să scape astfel flotei engleze la pândă...

Pare confirmat că englezii au ocupat Bergen (o mărturisesc şi nemţii) şi că au început să debarce trupe care au şi luat contact cu forţele norvegiene în plină mobilizare. O altă debarcare a Aliaţilor pare în curs de desfăşurare lângă Narvik. Se zice că norvegienii au distrus o bună parte din linia ferata Narvik–Suedia, linie ce servea la transportul minereurilor suedeze.

În Norvegia sunt două Guverne. Cel oficial, cu Regele şi al lui Quisling, instalat de nemţi la Oslo. Cu Guvernele din Oslo nu merge decât o mână de oameni, mica grupare naţional-socialistă existentă înainte de lovitura germană. Tot poporul norvegian a rămas credincios Regelui, Guvernului legal şi libertăţilor tradiţionale ale acestui neam de oameni dârji... mobilizarea se face pretutindeni destul de repede. Rămâne de văzut dacă vor putea sosi şi arme şi muniţii, din Anglia sau din Suedia...

Suedia a declarat solemn că rămâne neutră, dar Guvernul din Stokholm ia toate măsurile de precauţie pentru rezistenţa armată, în cazul în care neutralitatea declarată ar fi călcată.

Avioane engleze au bombardat o gară în Schleswig-Holstein şi nemţii fac mare caz de acest fapt. Ar fi primul caz de bombardare „a unui obiectiv nemilitar“ în acest război şi această iniţiativă — zic nemţii — ar putea da loc la represalii şi la o schimbare totală în tactica aeriană germană de până acum...

———

Tătărescu a depus ieri la Cameră noul proiect de Lege a breslelor şi cu acest prilej a declarat că Guvernul *nu e zorit*, că roagă Camera să-l discute cât mai pe larg, să-l studieze în comisie *pe îndelete* şi să-i aducă modificările pe care le-ar socoti oportune. Guvernul vrea ca legea să iasă dintr-o adevărată colaborare între Parlament şi Guvern... „O înmormântare de clasa I“...

La Senat (n-am fost prezent, fiind ocupat la Consiliul Superior Economic), Cuza a reclamat la sumar împotriva modului cum a fost reprodusă în *România*, oficiosul FRN-ului, cuvântarea sa din ajun. La sfârşit Cuza a întrebat: „Mai sunt eu în Frontul Renaşterii Naţionale, sau nu? Şi dacă nu, atunci unde sunt?“ Anibal Teodorescu, care prezida, i-a răspuns: „Dacă nu eşti în FRN, nu eşti nicăieri!“

———

Ali Kadri, reprezentantul turcilor din insula Ada Kaleh, a venit să-mi arate fotografii impresionante: tot Ostrovul e sub apă, de la o casă la alta se circulă cu luntrea. Nimeni nu-şi aduce aminte să fi crescut vreodată Dunărea atât. Şi tot mai creşte... L-am trimis lui Tătărescu, să le dea ajutorul necesar.

Parlamentul a votat o lege (la Senat prezida dr Tănăsescu şi eu n-am ştiut nimic de ea) prin care s-a modificat art. 78 al Legii de expropriere în sensul că indemnitatea de expropriere a bunurilor aparţinând membrilor familiei regale să poată fi achitată prin darea în plată a unor bunuri ale Statului de o egală valoare (!!) pe baza unui Jurnal al Consiliului de Miniştri.

Oamenii ăştia sunt nu numai fără ruşine, dar şi imprudenţi. Nu se gândesc ei că va veni odată ceasul socotelilor? Legea a fost făcută „pentru valorificarea“ cocioabelor expropriate în str. Sf. Ionică şi în str.

Câmpineanu, *pentru amenajarea Palatului Regal* (prin urmare tot pentru ei). În schimbul cocioabelor Majestatea Sa şi Principesa Ileana vor primi pe gratis pământ bun de-al Statului român, de-a lungul Dunării... Să ne trăiască!

Ce e mai nostim e că legea n-a fost prezentată de Guvernul Majestăţii Sale, ci propusă, *din iniţiativă parlamentară!!!*

Văzut ieri pe Mitilineu, consilierul Legaţiei noastre din Moscova, venit la Bucureşti într-un scurt concediu. Mitilineu povesteşte lucruri interesante şi liniştitoare din raiul lui Stalin.

După dânsul — şi e un băiat inteligent care ştie să observe — situaţia noastră faţă de Rusia s-a îmbunătăţit sută în sută în comparaţie cu ceea ce era astă-toamnă, la începutul războiului. De unde atunci raporturile reprezentanţilor noştri cu Comisariatul Afacerilor Străine sovietic erau foarte încordate — acum s-au destins de tot. De unde în cercurile diplomatice din Moscova un atac rusesc împotriva noastră era considerat ca probabil astă-toamnă, acum toată lumea este de acord că un asemenea pericol nu mai există. Mitilineu invocă părerile cercurilor diplomatice fiindcă sunt singurele din care se poate afla ceva, căci străinii — inclusiv diplomaţii şi mai ales diplomaţii — *n-au dreptul să stea de vorbă cu muscalii.* Orice moscovit surprins în conversaţie cu un străin e arestat şi *condamnat la 5 ani de Siberie.*

Diplomaţii acreditaţi pe lângă Soviete nu vor comunica cu nici un funcţionar, nu pot intra în nici un Minister afară de al Afacerilor Străine. Când se prezintă unul chiar la Afacerile Străine, trebuie să se legitimeze la poartă, apoi este condus la şeful Protocolului, care la rândul său îl pune în contact cu ministrul (comisarul) sau cu directorul pe care diplomatul doreşte să-l întâlnească. Şeful Protocolului are instrucţiuni foarte severe în această privinţă şi tremură şi de umbra lui, căci doi predecesori ai săi au fost... împuşcaţi. Şefii de Misiuni ajung din când în când până la Molotov, afară de Schulemburg (ambasadorul german) care poate lua contact şi cu ceilalţi şefi de resort şi chiar cu Stalin, cu care ceilalţi ambasadori şi miniştri nu dau ochi niciodată.

În lumea diplomatică, mai toate informaţiile se obţin prin nemţi, care mişună. Misiuni şi paramisiuni, consilieri tehnici şi agenţi ai Berlinului au împănat Rusia şi rasar în fiecare colţ de stradă la Moscova. Şi ei toţi sunt de acord că nu există pentru moment pericol de atac pentru noi, din partea ruşilor. Ruşii n-au decât o grijă, să nu fie atraşi în război şi se tem ca de dracul de un conflict cu turcii, cu francezii şi cu englezii. De aici şi schimbarea lor de atitudine faţă de noi. Davidescu,

care a văzut pe Molotov după *discursul său*, a ieşit de la dânsul cu confirmarea acestor impresii optimiste, în ce priveşte relaţiile noastre. Molotov i-a repetat că vrea pace cu noi, că chestiunea Basarabiei s-o regla odată şi odată paşnic şi a adăugat că dacă a vorbit cum a vorbit a fost fiindcă trebuia să o facă, dat fiind auditoriul său de „austrieci" şi de analfabeţi ce trebuie „ţinut sub presiune". Mitilineu ca şi Davidescu împărtăşesc cu totul părerea mea că, chestiunea Basarabiei nu se va pune decât la pace. La pace va începe războiul nostru... o mai spun o dată.

Din impresiile de alt ordin pe care ni le aduce Mitilineu mai culeg câteva. Din punct de vedere politic intern, situaţia lui Stalin e tare. Cu toate greutăţile vieţii, cu tot regimul poliţist, *nu există reacţie împotriva regimului*, deoarece oamenii n-au cunoscut altul mai bun şi nu pot să compare. Din străinătate nu pot afla nimic, căci limbi străine nu se mai învaţă, toţi ştiu numai ruseşte şi emisiunile străine pe bulgăreşte, pe sârbeşte sau chiar pe ruseşte, emisiuni pe care ruşii le-ar putea pricepe sunt sistematic acoperite prin emisiuni moscovite de aceeaşi lungime de undă. Stalin e stăpân absolut peste tot şi Molotov e executorul său credincios. Nici o altă personalitate politică nu ridică capul, afară de Jdanov, preşedintele Sovietului din Leningrad, *care este chiar desemnat ca succesor al lui Stalin*, în caz de moarte a acestuia. Jdanov a determinat atacul împotriva Finlandei şi era să-şi piardă situaţia — şi capul — în ceasurile grele în care Rusia înregistra numai dezastre pe front. Dar după încheierea păcii, şi-a recâştigat toată influenţa şi situaţia. Voroşilov, un simplu ministru de Război, n-are nici o situaţie politică şi nici trecere în armată.

Armata e dezorganizată. E bine echipată, e bine înzestrată cu arme şi muniţii, dar e lipsită de cadre şi de spirit ofensiv. Bună pentru apărarea regimului în interior, nu constituie un instrument de cucerire sau de luptă cu forţe organizate. Încă un argument pentru menţinerea păcii...

Nu este exact că oamenii pe stradă au aspecte famelice sau de mizerie. Fiecine are ce mânca şi veşminte convenabile dar mediocre, prost tăiate şi murdare. Aspectul general pe stradă, în teatre, prin localuri publice e impresionant prin uniformitate: toţi bărbaţii poartă şapcă şi haine la fel şi la fel de prost întreţinute — toate femeile, o bluză, o fustă şi o basma pe cap. Aşa stau la răscruci, aşa se prezintă la operă, în primele locuri, scuipând seminţe de floarea soarelui... Nu există printre ruşi, „domni" şi „doamne" — ci numai „mujici"...

Nici o viaţă socială, nici un local de petrecere afară de teatre (excelente) şi de cinematografe (infecte). Străinii, chiar diplomaţii, nu pot merge la operă, care este minunată, decât pe bază de cerere formală şi

personală prin notă verbală adresată şefului Protocolului. Tot aşa nici un străin nu poate călători decât pe bază de autorizare (chiar şi diplomaţii acreditaţi), autorizare ce se obţine de altminteri uşor prin birourile „Inturistului". Pe oriunde merge străinul e totdeauna filat de un agent al GPU-ului. Chiar la Afacerile Străine, chiar Molotov, nu primeşte pe un diplomat decât în prezenţa unui *martor*, adică un agent care se dă drept interpret, dar în realitate este un spion. Frumoasă viaţă! Nu există localuri de noapte sau de petrecere. În schimb, se vinde vodcă pretutindeni şi oamenii beţi cad pe stradă. La Poliţie există un serviciu de camioane care adună de pe trotuare pe cei căzuţi...

Mai toate bisericile, mai ales cele mici, au fost redeschise, căci din cele mari, multe au fost destinate altor scopuri, ca de pildă catedrala Sf. Isac din Leningrad devenită „muzeu anti-religios"!

Bisericile ortodoxe sunt de două feluri, unele închinate vechiului cult, altele unui cult nou, „împăcat cu bolşevismul"; în aceste biserici se pomeneşte înaintea tuturor numele lui Stalin! În general, generaţiile tinere, educate de sovietici, nu merg la biserică şi nu cred în nimic...

La Leningrad, casele şi palatele se prezintă urât, toate sunt destrămate, afară de Palatul de Iarnă şi de Muzeul Ermitage, foarte bine întreţinute. Muzeul Ermitage este intact şi i s-a adăugat ca anexă întreg Palatul de Iarnă în care s-au adăpostit toate colecţiile particulare găsite la Petrograd şi în regiunea de Nord a Rusiei.

Fostul Minister de Externe (le palais du Pont aux Chantres), fostul Stat Major (pe piaţa Palatului de Iarnă), ca nişte rămăşiţe neutilizate ale trecutului, au început să se ruineze. Tot aşa şi multe alte clădiri. Un oraş nou, cu locuinţe standardizate e în construcţie la Sudul Leningradului, spre fostul Tsarskoe-Selo.

La Moscova e criză mare de locuinţe. Oamenii stau câte doi, câte trei şi câte patru într-o odaie. S-a construit totuşi mult. Dar populaţia oraşului a crescut enorm şi a ajuns la 4½ — 5 milioane de suflete...

Transporturile mizerabile. Uzinele construite în virtutea planului cincinal sunt în bună parte dezorganizate şi maşinăriile stricate.

Faţă de germani nici un entuziasm. Ruşii se ţin strict de obligaţiile pe care le-au luat *dar nu înlesnesc în nimic eforturile nemţilor*. Dar când pot să saboteze, mai şi sabotează.

....

....

———

Abia azi am putut să-mi procur textul declaraţiilor lui Maniu şi lui Dinu Brătianu, adresate în februarie de fiecare, partizanilor lor. Fiind de interes mediocru, le trec la *anexe*...

———

Din cauza concentrărilor, din cauza măsurilor fiscale şi a sporului de impozit — din tot felul de cauze — începe să se simtă criză în micul comerţ. La Percepţia de Galben erau ieri 400 de cereri de închidere de prăvălii, de rezolvat... Mai ales prăvălii de la periferia Bucureştilor...

———

Epilogul „destinderii“ faţă de Mişcarea Legionară.

După ce s-a terminat (?) cu cei din ţară, doi emisari gardişti — din cei aşa să zicem împăcaţi, au fost trimişi la Berlin să împace şi pe cei 300 de refugiaţi din Germania. Emisarii s-au înapoiat. Legionarii din Germania au declarat *că aprobă* tot ce au semnat tovarăşii lor de credinţă din ţară, *dar au refuzat să se înapoieze*, probabil fiindcă n-au încredere într-un Guvern reprezentat la Interne prin dl Ghelmegeanu şi la Justiţie prin dl Micescu. Emisarii au fost primiţi aseară la Palat într-o lungă audienţă de Excelenţa Sa domunul Urdăreanu („Ernest, vino încoace!“)[1].

Cum pentru moment „ideea mare“ a Domniei e împăcarea cu gardiştii, nu e exclus să sară din posturile lor şi ministrul de Interne şi ministrul de Justiţie.

Un bun cunoscător al psihologiei P.U.M.-ului spunea acum câteva zile că Micescu a fost numit Dregător al Dreptăţii, numai ca să nu-l angajeze Auschnit ca avocat, şi că îndată ce se va termina procesul lui Max va fi dat afară... Probabil după ce va fi trecut şi de hopul Casaţiei...

———

Francezii de pe Dunăre au fost opriţi chiar la Sulina. Pretextul lor fiind că veniseră să ia (ca să le ducă unde?) şlepurile franţuzeşti aflate prin porturile noastre. Guvernul i-a oprit la Sulina şi le-a oferit să le remorcheze el şlepurile până la gurile Dunării... Neavând încotro, francezii au primit — toate transporturile N.F.R.-ului au fost oprite pentru trei zile şi şlepurile duse la Sulina. Unde vor rămâne sub paza francezilor?

———

Luni, 15 aprilie. Petrecut ziua de ieri la Breasta. Vreme urâtă: cerul înnorat şi frig. Pe jos noroi, de nu puteai circula.

O zi posomorâtă de noiembrie. Nimic n-a înverzit încă. Singure, tămâioarele în plină floare pun o notă de nădejde în priveliştea disperată

[1] Aşa grăeşte Regele la telefon, de câte ori i se cere sa ia o hotărâre!!!

a parcului. În casă, sobele dârdâiau, dar culoarele rămase gheţărie mi-au dat pe loc un guturai straşnic... Încolo, la noi câmpul e bun şi însămânţat — în contrast cu ce am văzut de la Piteşti până la Bucureşti: o jale.

———

Pe când eu mă înguturăiam la Breasta, la Bucureşti soseau veştile marilor succese britanice din mările Nordului. La Narvik, scufundarea celor 7 crucişătoare germane de către cuirasatul „Warspite“, ajutat de câteva unităţi mai mici, e mai mult decât un succes, e o adevărată victorie navală. Pentru prima oară în acest război, Germania e nevoită să se retragă de pe un teritoriu cucerit.

Norvegia a cerut ajutorul unui corp expediţionar englez şi se pare, după câte mi-a telefonat Tătărescu, că chiar azi va începe o debarcare aliată în stil mare, la Narvik. Forţele norvegiene se concentrează şi ele şi vor fi aprovizionate cu muniţii din Anglia.

Pe de altă parte, trupele germane din Norvegia au fost complect tăiate de bazele lor în urma barajului supravegheat de submarine pe care englezii l-au aşezat în Marea Baltică. Aşezarea acestor mine constituie un alt mare succes al flotei britanice şi dovedeşte că marina germană nu mai e în stare să se opună la nici o operaţie a inamicului. Nu numai că Germania e acum tăiată de Norvegia dar întreg traficul ei în Baltică e paralizat. Nu numai prin Narvik, dar nici prin Lule (Suedia) nu se vor mai putea face transporturi de minereuri spre coastele nemţeşti...

În asemenea momente critice pentru ţara lui, generalul von Falkenhorst, comandantul trupelor de ocupaţie germane din Norvegia, găseşte nimerit să ameninţe cu desfiinţarea poporului norvegian dacă nu se va supune ordinelor sale...

Pe câmpul de operaţii din Nord, situaţia începe să se lămurească în favoarea Aliaţilor. Două-trei zile şi vom fi lămuriţi de tot...

———

În Belgia, în Olanda, în Ungaria, mare fierbere. Regimul german fiind un regim de prestigiu, în fiecare din aceste ţări domneşte teama că faţă de insuccesele din Scandinavia, Reichul să nu caute succese în alte direcţii. Teama Belgiei şi Olandei este legitimă şi naturală — panica Ungariei (căci la Budapesta după câte ni se telefonează e o adevărată stare de panică) e însă mai greu de înţeles. Guvernul maghiar socoteşte probabil că ocuparea Slovaciei şi a Ungariei s-ar putea face mai

lesne ca a Belgiei sau Olandei, pe care Aliaţii le-ar putea imediat ajuta, pe când flota engleză n-ar putea veni până la Budapesta. Apoi, ocuparea ţărilor dunărene ar apropia Germania de România, pentru orice eventualitate.

La Bucureşti am găsit oarecare îngrijorare faţă de atitudinea Italiei, care a început să se răţoiască şi chiar, după unele informaţii, să-şi mărească contingentele sub arme şi să trimită trupe în Albania.

Ieri, Radio Roma a emis chiar unele declaraţii sfidătoare. Între altele, speakerul ne-a adus la cunoştinţă că evenimentele petrecute în Danemarca şi Norvegia trebuie să dea de gândit tuturor şi că italienii s-ar putea deştepta şi ei într-o dimineaţă în sunetele gorniştilor — „dar", adăuga blânda voce, „nu vor fi sunetele goarnelor străine, ci ale trompetelor italiene care vor chema la arme!".

Eu nu cred însă nici o intenţie belicoasă a italienilor, dar aşa sunt ei lăudăroşi şi hotărâţi să strige „prezent", la fiecare cotitură a evenimentelor...

De altminteri, Radio Paris a răspuns imediat la această ieşire italiană, afirmând că flota germană nu mai constituie azi o ameninţare pentru Aliaţi şi că escadrilele engleze şi franceze sunt libere şi gata să pornească în alte mări pentru apărarea drepturilor celor două ţări, dacă ar fi ameninţate „de către prieteni prea tulburenţi"!

Ieri, organele de conducere FRN, ale ţinutului Olt şi ale judeţelor oltene, s-au întrunit la Craiova într-o conferinţă — mai întâi între ele, apoi împreună cu reprezentanţii autorităţii publice. Slujbă la catedrală, discursuri, banchet, n-a lipsit nimic. A fost oarecum instalarea lui Gigurtu ca preşedinte la Ţinut al FRN-ului. Ca la toţi proştii, s-a urcat şi ăstuia neaşteptata ridicare, la cap. A venit însoţit de Stan Ghiţescu, de Murgăşanu, de o sumă de rable moştenite de la aventura gogistă. A venit cu tren special, a pus să-i întindă covor roşu la gară şi să se pavoazeze oraşul cu steaguri şi ghirlande...

Şi totuşi, dacă la Bucureşti Gigurtu e *Mica* — la Craiova a rămas *Nimica* !!!

Încetul cu încetul toate se află. E o chestiune de răbdare. Voi ajunge să descurc cu vremea şi misterioasele iţe care leagă atât de strâns pe cei trei protagonişti ai P.U.M.-ului.

Sâmbătă, întâmplător, Bursan m-a făcut să ghicesc un mic căpătâi de fir. Vorbindu-mi de Auschnit în treacăt, omul de încredere — adică

de afaceri — al lui Mitiță Constantinescu mi-a spus: „De, dacă n-a avut încredere dl Max[1] și a cerut ca garanție o scrisoare *de Sus care să fie depusă în mâinile lui Gavrilă Marinescu...* "

Mulți naivi au crezut că Gavrilă fusese sacrificat din cauza pungășiilor sale, sau fiindcă prea fusese compromis în asasinatele gardiste; în realitate a fost dat afară fiindcă Auschnit avusese încredere întrânsul și-l desemnase drept chezaș al executării făgăduielilor P.U.M.-ului. Acolo, în jurul lui Auschnit sunt de căutat — și de găsit — cadavrele care leagă strâns pe Popescu de Malaxa și pe Malaxa de Urdăreanu...

---

16 aprilie. Pe vremea tinereții mele, pe când cercetam la Paris *tot felul de școli* (!), știrea că „englezii au debarcat" nu ne făcea nici o plăcere, nici nouă, nici prietenelor noastre... Anunțată ieri la Radio, ne-a încântat!

Comunicatul Amiralității engleze confirmă astăzi dimineață debarcarea forțelor aliate la Narvik și „în alte localități ale coastei norvegiene". Narvikul a fost ocupat de englezi. Germanii au fugit spre granița suedeză.

Aliații declară că, în cazul în care germanii ar intra în Suedia, ei vor ocupa imediat rutele suedeze, înaintând la Narvik.

După comunicatul german, cu toată rezistența norvegienilor, trupele generalului von Falkenhorst înaintează spre granița Suediei. Nu se știe cu ce intenții, față de această țară. Dat fiind că englezii sunt stăpâni pe mare, situația acestor trupe e din cele mai precare...

Multă discuție în jurul liniei minelor pe care Amiralitatea engleză afirmă că le-a așezat de-a lungul Skagerratului, Kategatului, Beltului Mare, Beltului Mic și pe o linie dreaptă în Marea Baltică până în fața de Memel. Se întreabă lumea cum au putut să aducă la fața locului și să așeze un număr atât de considerabil de mine. Dacă au făcut-o englezii, merită admirația noastră. Un francez priceput îmi spunea ieri că nu crede în realitatea acestei linii.

Anunțând așezarea ei, Amiralitatea engleză, atât de respectuoasă față de legile și angajamentele internaționale, a vrut numai să prevină pe neutrii că vasele lor riscă să fie torpilate în acea regiune.

Comunicatul englez sosit azi-dimineață dă lista vaselor germane distruse în utimele 10 zile. E o adevărată hecatombă. După cifrele Amiralității *jumătate din flota germană ar fi scufundată...*

---

[1] Cu privire la o tranzacțiune la care se ajunsese Auschnit sa dea acțiunile și P.U.M.-ul să-i garanteze încetarea oricarei urmariri.

Oricum ar fi, cu toate ştirile contradictorii, nu încape îndoială că Aliaţii au încălecat situaţia, pe câmpul de bătaie din Nord...

Delegaţia economică a Guvernului nostru a hotărât pe ziua de ieri prohibiţia exportului grâului, în vederea recoltei proaste ce se anunţă, toată ţara fiind sub apă.

Din America, Roosevelt a ţinut un mare discurs electoral, fără să-şi mărturisească totuşi candidatura. Probabil că aşteaptă să se mai pronunţe şi alte State în favoarea lui. În discursul său nu vorbeşte decât de binefacerile păcii şi arată că cele două Americi se bucură de pace fiindcă n-au planuri imperialiste şi respectă libertatea fiecăruia. Ceea ce nu este cazul pentru anumite State din Europa care încearcă să cotropească pe vecini, în numele unei ideologii tiranice şi rasiste...

Miercuri, 17 aprilie. Operaţiunile de debarcare aliate în Norvegia fiind în curs, Amiralitatea engleză a încetat să mai dea ştiri şi nu va comunica decât rezultatul final al operaţiunilor.

Nemţii profită de lipsa de ştiri engleze ca să răspândească ei cele mai fanteziste informaţii. Comunicatele germane umflă pierderile britanice, nu vorbesc de cele nemţeşti, neagă debarcarea Aliaţilor, laudă armata germană care continuă să fie stăpână pe Norvegia de Sud.

E cert că Aliaţii sunt în curs de debarcare, dar nu se ştie exact unde. Despre Narvik, Reynaud a afirmat în Senat că e în mâna englezilor, deşi germanii pretind că tot ei îl au în stăpânire. Totul se va lămuri în câteva zile.

Cert e că Guvernul Quisling a demisionat şi că în locul său a preluat administraţia o comisie a Înaltei Curţi de Justiţie, conform Constituţiei norvegiene, care prevede această măsură în cazul în care Guvernul legitim al ţării este împiedicat să-şi exercite atribuţiile. Această comisie va lucra în spiritul Guvernului Regal, refugiat la graniţa Suediei.

Schimbarea de la Oslo numai în avantajul Guvernului german nu e. După declaraţiile oficiale făcute de Paul Reynaud în Parlamentul francez, nemţii au pierdut în 8 zile de lupte navale 30% din vasele lor de linie, din care unele au fost scufundate, altele grav avariate, 20% din crucişătoare (scufundate), 25% torpiloare scufundate şi 15% torpiloare avariate. Dacă bilanţul este exact, Berlinul n-are cu ce să se măgulească...

Guvernul britanic a anunţat oficial ocuparea insulelor Ferroe, posesiune daneză. Ocuparea s-a făcut cu consimţământul guvernatorului local, deşi acest consimţământ n-ar fi fost necesar, dat fiind că Danemarca se află sub stăpânire inamică.

———

Ziarele italieneşti înjură care mai de care Anglia şi laudă acţiunea germană. Această mobilizare a presei pare însă a fi singurul ajutor pe care Ducele îl dă prietenului său Hitler. Toţi cei care vin din Italia spun că întreaga opinie publică e împotriva unui război cu Franţa, încă şi mai mult ca acum un an, când am putut pipăi eu pulsul acestei opinii, la Milano.

———

O viziune à la Edgar Poe:

Comitetul de daune însărcinat cu cercetarea familiilor celor concentraţi şi lipsiţi de mijloace, a dat într-o maghernită din Herăstrău peste un spectacol îngrozitor. Într-o odaie neîncălzită şi fără pardoseală, pe pământ bătut, patru copii lăsaţi în voia Domnului: mama, de meserie spălătoreasă, văduvă, plecase să câştige câţiva lei, să cumpere pâine pentru toţi. Plecase de dimineaţă... Într-o albie, un al cincilea copil, de câteva luni, *mort.* Cei patru copii vii se jucau cu cel mort, ca şi cu o păpuşă... Oribil, oribil!

———

De ieri s-a mai încălzit vremea. Azi a apărut soarele. Să vină primăvara? N-o mai crede nimeni!

———

Joi, 18 aprilie. România e salvată. Ziarele de azi-dimineaţă ne aduc vestea numirii domnului Jean Mihalache ca Consilier Regal... Încă unul care făcea pe grozavul şi care s-a supus...

———

Pe lângă steagul nostru tricolor (frumos nu e, dar reprezintă totuşi o tradiţie) mai avem de ieri încă unul: Steagul muncii! O uşoară alunecare spre stânga. Tot sistemul nenorocit al compromisurilor care a adus şi pe Mihalache, plin de venin, nepocăit, în sfatul Regelui.

Universul are un articol bun în fruntea gazetei, prin care critică înfiinţarea acestui nou steag...

———

Ieri a trecut la Senat o lege prin care se lămuresc atribuţiile de Poliţie în porturile noastre şi se întăreşte autoritatea căpitanului portului. Pe de altă parte la Belgrad, într-o şedinţă a reprezentanţilor României, Bulgariei, Iugoslaviei şi Ungariei în Comisia Internaţională a Dunării s-au fixat reguli de Poliţie pentru navigaţia pe fluviu cu caracter internaţional. Arme, muniţii, materiale obliterante (ciment, piatră etc.) sau explozive nu vor mai putea fi transportate pe Dunăre decât pentru uzul Statelor riverane...

Toate aceste măsuri au fost luate ca consecinţe ale loviturii încercate de englezi împotriva Porţilor de Fier, încercare zădărnicită la Giurgiu, prin confiscarea materialelor importate de marinarii britanici.

Paul Teodorescu mi-a spus ieri că nu au părăsit încă ţara toţi marinarii debarcaţi la Giurgiu. Unii din ei sunt şi acum la Brăila şi fac gălăgie...

În schimb, francezii se poartă foarte bine. Se pare chiar că n-au avut intenţiile ce li s-au atribuit în primul moment. Ei au venit cu un vas purtător de cabluri, pentru repararea cablului Constanţa–Constantinopol, reparaţie cerută de noi. E drept că au cerut şi ei să adune toate şlepurile franţuzeşti din porturile noastre ca să le ducă la Bosfor, şi este iarăşi drept că pe o mare foarte liniştită şlepurile pot fi remorcate — totuşi traversarea unei mări rămâne pentru asemenea vase o încercare îndrăzneaţă. E prin urmare de înţeles că cererea francezilor de a-şi concentra şlepurile la Sulina să fi nedumerit la primul moment autorităţile noastre. Francezii au fost însă foarte mulţumiţi de soluţia Guvernului român de a le aduce şlepurile la gurile Dunării — de unde natural concluzia că n-au avut intenţii rele cu privire la navigaţia pe fluviu însuşi...

Consiliul de Miniştri de ieri a hotărât, în legătură cu măsurile de poliţie luate pe Dunăre, un control mai sever al străinilor aflaţi pe teritoriul României, *precum şi prohibiţia oricărui act de propagandă incompatibil cu neutralitatea.* Această din urmă măsură a fost provocată prin reclamaţiile lui Thierry împotriva propagandei nemţeşti care într-adevăr ne inundă cu broşuri şi cu foi volante în care nu numai că faptele sunt denaturate, dar încă Franţa şi Anglia insultate în modul cel mai trivial. Să vedem dacă se vor supune domnii nemţi...

Alaltăieri şi ieri mare vâlvă la Senat cu prilejul Legii de ratificare a concesiunii masivului păduros Pipirigu-Răşca (judeţul Neamţ) către o societate germano-română înfiinţată pe baza acordurilor noastre cu Germania din primăvara anului 1939. Au luat cuvântul generalii; gene-

ralul Sichitiu a rostit o foarte frumoasă cuvântare. În fond, generalii şi cei care s-au ridicat împotriva concesiunii n-aveau dreptate dar coarda patriotică e lesne de pus în mişcare... Până în cele din urmă s-au convins toţi şi legea a fost votată cu numai 6 voturi contra...

Ionescu-Siseşti era însă fiert; se pusese în cauză *până şi cinstea lui personală!*

Inundaţiile continuă. Apele au făcut mari stricăciuni, din nou în judeţele Brăila şi Tulcea. Dunăre ca anul acesta nu s-a mai văzut să-şi aducă aminte nici cei mai bătrâni!

Vineri, 19 aprilie. Avem şi noi victoriile noastre: Ianis Mihalakis s-a predat, fără arme, dar cu bagaj, Majestăţii Sale. Majestatea Sa l-a numit Consilier Regal. Ce e cucerirea Norvegiei pe lângă cucerirea Topolovenilor!

Campania începută de astă-toamnă în septembrie, a fost dusă după toate regulile tacticii şi strategiei de către generalissimul Urdăreanu (Ernestică) şi a fost încununată cu deplin succes. Ţoapa se va îmbrăca în uniformă de Consilier Regal şi va veni să depună jurământ la Senat. Vom introduce în noul regulament, care e aproape gata, un alineat care să permită senatorilor de drept excluşi să facă „mea culpa" şi să vină să lingă unde au scuipat! Te pomeneşti că vine şi Maniu?

Înainte de a se preda, ţoapa a fost la Cluj, să „vorbească cu Maniu" şi a trecut şi pe la Bistriţa să vadă pe Madgearu. Se zice că Maniu n-a spus nici da, nici nu secundului său, a tăiat o mie de fire în patru, a fost pentru şi a fost contra şi s-a abţinut... Madgearu care nu urmărea decât eliberarea lui, a împins pe Mihalache cât a putut în braţele Regelui...

Alaltăieri, Regele l-a primit pe Mihalache în audienţă, şi l-a uns sfetnic al său. Gurile rele pretind că Guvernul n-a ştiut nimic despre negocierile duse şi că a înghiţit noduri... Nu ştiu de Tătărescu, dar Ghelmegeanu trebuie să fie foarte îngrijorat de portofoliul său.

Odată cu capitularea sa, Mihalache a cerut eliberarea lui Madgearu şi a obţinut-o.

În opinia publică nedumerire. Nimeni nu pricepe această dictatură cu compromisuri. Toată lumea e de acord că Mihalache s-a dezumflat; de unde reprezenta ceva, nu mai reprezintă nimic. Eu zic, că dacă e vorba de dezumflare, apoi ca să-l dezumfle, Regele a trebuit întâi să-l umfle pe nenea Mihalache. *Şi asta a fost greşeala...* Vrea să distrugă partidele, şi cum dă unul din foştii lor conducători semne de moarte, îl învie...

Şi asta se numeşte destindere.

Dictatură cu destindere! Destindere pricep — şi am sfătuit să se facă — *dar faţă de curentele vii şi potrivnice*, nu faţă de epavele fostului regim, aruncate de valuri la mal!

Pentru a-şi explica (?) decapitarea, Mihalache adresează o scrisoare publică lui Maniu prin care declară *că n-a renunţat la nimic, nici la ideile sale, nici la prietenii săi*... Atunci de ce îmbracă haina Regelui???

Scrisoarea e de o platitudine dezgustătoare. Cine săvârşeşte un act urât, mai bine ar face să tacă. În politică mai ales, explicaţiile sunt totdeauna inutile.

Ca să mai devalorizeze numirea lui Mihalache, Regele a numit Consilier Regal şi pe Victor Antonescu, slugă credincioasă. Când a definit situaţia noastră politică în 1917 prin cunoscutele cuvinte: „că e lată rău", Victor Antonescu şi-a pus fără să ştie, sub Regele Ferdinand I, candidatura la înalta demnitate la care a ajuns astăzi sub Regele Carol al II-lea!

Destinderea merge strună. Pe lângă Mihalache cu suita sa, au mai fost împăcaţi şi gardiştii. Meritul acestei operaţiuni strategice nu revine însă numai generalissimului Ernest, ci şi căprarului Ghelmegeanu. Caraghioşii sunt convinşi că au desfiinţat Mişcarea Legionară, tocmai când a început să renască pretutindeni... „Băieţii" au semnat tot ce li s-a cerut, numai să fie liberi să „lucreze" cum ştiu ei... Împăcarea a fost pecetluită printr-o audienţă pe care Regele a acordat-o ieri lui Noveanu, lui Gârneaţă (!) şi altor cinci foşti gardişti. Foşti? N-aş fi vrut să privesc în sufletele acestor 7 legionari când stau în faţa celui ce a ucis atâţia tovarăşi nevinovaţi ai lor...

Se pune o chestiune de înaltă moralitate: dacă trebuia să se ajungă la o împăcare, de ce s-a început cu vărsare de sânge şi cu scârboasele exhibiţii de pe vremea şi de după moartea lui Călinescu? Când se putea canaliza Mişcarea, în 1936, în 1937 — Regele n-a vrut-o şi o vrea acum, când nu se mai poate? De ce? De ce? De ce?

Ieri s-a răspândit zvonul în Bucureşti că Moruzov, cunoscutul poliţist, a fost ucis. Informaţii luate la Tătărescu îmi dovedesc că zvonul era fals. Moruzov e încă în Germania unde a fost trimis să *convingă* pe gardiştii refugiaţi acolo şi se înapoiază peste două zile în Bucureşti.

La Berlin încep să se cânte mai în surdină victoriile din Norvegia... Un colonel, von Eichhorn, de la Statul Major al Ministerului de Război

ar fi scris un articol de critică asupra campaniei din Norvegia — fapt pentru care ar fi fost arestat şi împuşcat în închisoarea de la Moabit. Ştirea este însă din izvor francez... În cercurile politice germane se dă multă importanţă discursului ministrului britanic Cross, în care se văd semnele unei posibile ocupări a Suediei din partea Angliei. Nemţii se tem şi de o ocupare a Belgiei de către Aliaţi...

În Norvegia nimic important. Corpurile expediţionare germane şi Aliate n-au luat încă contact. Englezii continuă însă să fie stăpâni pe mare. Măsurile luate pe Dunăre de cele 4 Puteri riverane au mulţumit foarte mult Guvernul german.

Italia continuă să facă zarvă, fără să sperie pe nimeni. Ba da, pe noi!

Ieri a fost la Bucureşti o adevărată zi de panică. Toţi idioţii mă întâmpinau cu întrebarea: „Merge rău? Ne atacă?“ „Cine, idioţilor?“

Panica n-a fost numai pricinuită de *rodomontandele* Italiei, dar şi de ştirile tendenţioase răspândite de Anglia prin Radiofonie, ştiri după care un atac al Germaniei împotriva noastră era iminent!

Ba, domnii de la Legaţia engleză au mers până a sfătui pe supuşii britanici să părăsească ţara!!! Miss Kenny, a noastră, s-a înapoiat acasă speriată...

E un fapt, că Aliaţii vor cu tot preţul să ne vâre în război cu nemţii, n-a sosit însă ora noastră...

———

Fostul primar Mateescu şi întreg consiliul său comunal au fost daţi în judecată, pe baza Legii patrimoniului public, fiindcă ar fi consimţit la scăderea redevenţelor pe care Cazinoul le plăteşte Comunei Sinaia, de la 1 800 000 la 1 300 000 lei. Condamnaţi la Tribunal şi în Apel, acuzaţii au fost achitaţi în Casaţie. Primesc acum o adresă din partea primarului actual care se plânge că Ministerul de Finanţe a redus această redevenţă de la 1 300 000 lei la o sumă derizorie. Cauza, primarul nu o cunoaşte, dar v-o spun eu: d-na Lupescu e asociată lui Littmann în exploatarea Cazinoului şi a Palace-hotelului...

———

Micescu intentase un proces unui client al său pentru plata unui onorar de un milion de lei. Procesul era sorocit, şi între timp Micescu a fost numit ministru de Justiţie. În loc să ceară amânarea judecăţii până ce nu va mai fi ministru, a silit pe magistraţi să condamne pe pâ-

rât... Ce moravuri! Dar când s-a mai pomenit un escroc *dovedit* în fruntea Ministerului de Justiţie?

———

Indiile Neerlandeze sunt la ordinea zilei. Ministrul de Externe din Tokio a declarat că Japonia nu se dezinteresează de ele şi că, în cazul în care Olanda ar intra în război, de, s-ar interesa şi japonezii de soarta lor. Atât a fost de ajuns pentru ca Statele Unite să se şi vadă în război cu Imperiul Soarelui care Răsare. Deocamdată, în aşteptarea obuzurilor de 1 000 de kilograme, viitorii beligeranţi se împroaşcă cu declaraţii şi cu discursuri.

———

Conferinţa miniştrilor plenipotenţiari, englezi din Sud-Estul Europei s-a terminat şi excelenţele lor vor părăsi Londra. După declaraţiile lui Chamberlain în Camera Comunelor, lozinca dată de Guvern agenţilor săi ar fi „menţinerea păcii".

La o întrebare pusă primului ministru, dacă Anglia ar da ajutor unui stat atacat în Sud-Estul Europei, acesta a răspuns evaziv. Ipocrizii. În realitate Anglia atât aşteaptă, un front nou în Balcani... pe spinarea noastră!

———

Găsesc în hârtiile mele un extras din discursul lui Hitler rostit în 1937 — *acum trei ani* — în faţa Reichstagului: „Orice legătură contractuală germană cu Rusia bolşevică actuală ar fi pentru noi de-a întregul fără valoare. Ar fi de neînchipuit ca soldaţii germani naţional-socialişti să-şi poată vărsa sângele într-o îndatorire de asistenţă, pentru protecţia bolşevismului. Pe de altă parte, nici noi n-am voi să primim ajutor din partea unui stat bolşevic. *Căci mă tem că orice popor ar primi un asemenea ajutor şi-ar pregăti propria sa pieire*".

Sunt lucruri care se uită, dar care nu-şi pierd din savoarea lor...

———

Sâmbătă, 20 aprilie. În băltoaca politică, „împăcarea" lui Mihalache continuă să agite mocirla. Încetul cu încetul ies la iveală amănunte nostime. Pare că Tătărescu a fost în curent cu negocierile şi că le-a chiar înlesnit.

El ar fi acela care, la începutul săptămânii, ar fi dus pe Mihalache de-a dreptul la Rege, la acea faimoasă audienţă în care Regele ar fi spus modârlanului: „Domnule Mihalache, am nevoie de ajutorul

d-tale!". Modârlanul s-a zbătut, a invocat argumentul cu „rezerva ce trebuie păstrată pentru viitor" şi altele — dar în cele din urmă s-a predat. Pare că Tătărescu a împins pe Mihalache, ca prin influenţa lui să scape de „echipa" ţărănistă (cu Ghelmegeanu în cap) moştenită de la Călinescu şi cu care nu e nimic de făcut, dar pe care Regele nu vrea să o sacrifice. Miniştrii, ca şi Vaida (deşi preşedinte al FRN-ului) n-au ştiut nimic despre lovitura ce se pregătea în umbră; echipa ţărănistă pe care Mihalache, *dar mai ales Madgearu* o urăşte de moarte — e fiartă şi convinsă că Madgearu nu se va lăsa până ce Mihalache nu va obţine înlocuirea ei.

Nu iartă armeanul pe belferii care de doi ani de zile se uită de sus la el şi se lăfăiesc în automobilele statului, pe când el aleargă în praf şi noroi. Nu trebuie uitat că zişii belferi erau clasaţi „în partid" cu o sută de trepte sub Madgearu...

Cred că „echipa morţii" s-a emoţionat pe gratis căci *împăcarea* Regelui cu Mihalache nu înseamnă şi *influenţă* din partea acestuia asupra suveranului, care cu greu va găsi mutre pe placul lui mai arătoase ca Andrei, Ghelmegeanu şi Gafencu...

Mihalache a fost la Cluj, la Maniu, după prima sa întrevedere cu Regele. Maniu a ascultat explicaţiile subşefului său, n-a aprobat pasul pe care-l hotărâse, dar în cele din urmă i-a dat binecuvântarea. În acea întrevedere s-a hotărât schimbul a două scrisori. Despre a lui Mihalache am vorbit ieri. Răspunsul lui Maniu, publicat de ziarele de azi-diminează, sună astfel:

„*Iubite domnule Mihalache,*

Întrucât Consilieratul Regal cu care ai fost distins[1] nu te obligă la altceva decât la exprimarea sinceră a convingerilor d-tale, când ele vor fi cerute, numirea d-tale de Consilier Regal *nu poate influenţa asupra legăturilor personale şi ideologice ce ne unesc.*

Primeşte te rog, asigurarea deosebitei mele stime şi prietenii.

Iuliu Maniu"

Scrisoarea e dură şi răsună ca o pereche de palme pe obrazul modârlanului. Publicarea ei cu 24 ore întârziere se datoreşte faptului că aşa cum o adusese Mihalache de la Cluj era nepublicabilă.

Scrisoarea începea cu consideraţiuni asupra devotamentului domnului Iuliu faţă de Rege, dar şi cu aspre critici la adresa politicii dusă de Suveran — şi se sfârşea cu constatarea că dl Ion Mihalache rămânea membru credincios al *Partidului Naţional Ţărănesc*. Mihai Popovici a

[1] Ar fi putut să zică „destins"!

fost expediat la Cluj şi a obţinut suprimarea pasajului iniţial şi schimbarea frazei cu *„Partidul Naţional Ţărănesc"* în fraza subliniată în textul lui Maniu reprodus mai sus.

Se zice că Maniu nu e prea nemulţumit să se fi scăpat de Mihalache, că Mihai Popovici — care a făcut pe samsarul între Mihalache şi Maniu — e mulţumit şi că Madgearu e încântat fiindcă vede de pe acum în veninoasa sa imaginaţie cadavrele rivalilor săi.

Dar e unul care înjură şi scuipă, e dr. Lupu, care voia tocmai să joace el rolul lui Mihalache, rolul de „canalizator" al *ţărănismului* (??) spre coroană şi care se vede distanţat de ţoapă... S-a oferit el lui Vodă în ultima sa audienţă, dar Vodă a preferat ţoapa şi doftorul a rămas cu botul pe labe...

Se vorbeşte în oraş şi de „proxima" numire a lui Dinu Brătianu ca Consilier Regal. Fapt este că va fi primit azi în audienţă. Mie, numirea lui mi-ar face plăcere; e un om cumsecade, şi, vorba francezului: „cu cât sunt mai mulţi nebuni, cu atât se râde mai bine".

Şi „împăcarea" cu gardiştii a supărat rău „echipa lui Călinescu". „Cum, spun ei, de doi ani de zile am lovit, ne-am compromis, am fost coadă de topor — şi acum Regele vine şi se împacă cu vrăjmaşii noştri şi ne dă pradă lor? Exagerează echipa, Regele nu îi dă pradă, Regele nu s-a pus sub papucul epavelor legionare... Împăcarea cu gardiştii rămâne ca un act *întârziat* în politica Regelui, prin urmare ca o greşeală. Putea să se împace cu ei *înainte* de omorurile săvârşite, *nu după*.

Din informaţiile pe care le am, totul dovedeşte că *legionarii care au semnat actele de supunere nu sunt pocăiţi, ci au vrut numai să-şi recâştige libertatea de mişcare şi pentru asta au semnat tot ce li s-a cerut.*

În audienţa pe care le-a acordat-o, Regele a spus că n-ar fi trebuit niciodată să mărturisească: „s-au făcut greşeli de o parte şi de alta", „am fost greşit informat", „n-am provocat eu (!!!) omorurile săvârşite", şi altele!

Pe greşită informaţie nu se întemeiază ordine de execuţie barbare — şi acestea odată săvârşite, *nu se aruncă vina pe alţii*, fără nici o necesitate!

„Băieţii" n-au ieşit entuziasmaţi de la Palat, cu toate declaraţiile lor ditirambice de devotament. Ce se va mai întâmpla, vom vedea...

———

Pare că internarea lui Madgearu, la Bistriţa a fost făcută de Ghelmegeanu care avusese vânt că *ceva* se învârteşte cu Mihalache şi a voit să

rupă punţile între Fustanelă şi Palat... Dar a dat greş şi n-a izbutit decât să înteţească furia lui Madgearu.

Madgearu trebuia să fie eliberat abia mâine. Dar Mihalache a obţinut un ordin direct al Regelui, prin Urdăreanu şi Madgearu a fost pus imediat (joi) în libertate.

De asemenea, cu lagărele de concentrare, unde se mai aflau câţiva legionari, ordinul de desfiinţare generală a pornit tot de la Palat. În timpul audienţei gardiştilor, Regele, la cererea „băieţilor" a chemat pe Urdăreanu, şi i-a poruncit să transmită pe loc ordinul de liberare, la Ministerul de Interne.

Regele a spus „băieţilor" că se va sprijini de acum înainte pe ei (!!!) şi a primit mai toate condiţiile puse de dânşii şi pe care le-am enumerat la timp...

Parlamentul a fost închis ieri. Se va redeschide probabil la 15 mai. Eu plec mâine în Italia de Nord, pentru două săptămâni. Ieri-dimineaţă am avut o şedinţă a Comitetului însărcinat cu revizuirea Regulamentului Senatului. Merge. Vom introduce un articol care să permită şi revenirea senatorilor de drept pocăiţi — tip Mihalache...

Ne-am prăpădit: domnul ministru Radu Portocală a suspendat audienţele sale până după Paşti...

Guvernul Paul Reynaud, ca şi al lui Daladier, a fost întărit în Cameră printr-un vot *unanim* de încredere...

Starea de asediu a fost proclamată în Olanda. Primul ministru a declarat că Ţările de Jos, fanatic neutre,*nu primesc ajutorul nimănui* şi că starea de asediu e motivată de nevoi interne, nu de pericole externe. *Se vede că pe chestiunea ajutorului nu e unanimitate.*

Arita, ministrul de Externe japonez a făcut noi declaraţii ca să explice pe cele dintâi, cu privire la *Indiile Neerlandeze*. Japonezul a declarat că Japonia înţelege ră respecte „statu quo-ul" şi că n-a vorbit de intervenţie decât pentru cazul în care *alţii ar interveni*... În Statele Unite, emoţia nu s-a calmat, şi cei cu răspundere vorbesc dârz...

Atitudinea Norvegiei se clarifică din ce în ce. Tot poporul se ridică împotriva invaziei germane şi se pregăteşte de luptă mână în mână cu

englezii. Primele defecţiuni, primele aşa-zise trădări (Narvik Trondjem) par a fi fost datoare în mare parte ordinelor contradictorii venite de la Oslo, unde nemţii pusese mâna pe Radio şi Telegraf şi induceau garnizoanele în eroare.

S-au convins şi germanii că au tot poporul norvegian împotriva lor şi au gonit din Berlin pe ministrul Norvegiei cu tot personalul legaţiei. Diplomaţii norvegieni au fost transportaţi în Suedia.

Roata se învârteşte:

Stoiadinovici, care domnea peste sârbi acum un an, a fost arestat. I s-a făcut şi o percheziţie serioasă. Motivele n-au fost încă date în vileag...

Miercuri, 24 aprilie. Milano.

Sosit la Milano alaltăieri-seară, luni 22 la ora 7¼ seara, cu un sfert de ceas întârziere. Am plecat din Bucureşti cu Simplonul, la 10 dimineaţa, duminică. Trenul nostru a fost al doilea care a trecut pe la Şimian–Severin fără transbordoare. Dunărea era enormă şi nu reintrase încă în matca ei, dar nu mai ameninţa terasamentul liniei ferate.

Prin Banat, am trecut acum un an cam la aceeaşi epocă; totul era înflorit, lanurile se întindeau verzi şi pe dealuri zăpada florilor de pruni, de meri şi de peri încânta privirile. Anul acesta aspectul câmpului şi al arborilor e încă iernatic — totul e întârziat cu o lună. De la Bucureşti până la Severin, grânele nu sunt cine ştie ce, dar totuşi promit o recoltă şi cu un timp prielnic chiar foarte bună — de la Orşova înainte însă este o jale. Pe atât de mănoasă câmpie, de la Caransebeş la Timişoara grânele sunt aproape distruse, mai mult de trei sferturi sunt degerate.

Cam aceeaşi stare am constatat-o a doua zi de dimineaţă în Croaţia şi mai târziu în toată provincia Veneţiei, în acel Veneto cultivat ca o gospodină. Parcelele de grâu se înfăţişează ca nişte covoare mâncate de molii — se vede mai mult pământ decât verdeaţă. De când sunt n-am văzut aşa ceva în Italia. Afurisita iarnă a prăpădit tot. De la Verona spre Milano, câmpul stă mai bine, dar încă submediocru. Va fi un an deficitar de grâu, pretutindeni.

Am avut un deosebit noroc ajungând la Milano numai cu 15 minute întârziere. Şoneriu şi Giurescu au sosit acum opt zile, cel dintâi cu 12, cel de-al doilea cu 18 ore întârziere, iar aseară Christu, ministrul Comerţului nostru Exterior, a sosit la 12 noaptea în loc de ora 7 seara...

Dejunat ieri la d'Agostina (directorul Băncii Comerciale) cu mai mulți italieni. Lumea e mică!

În programul meu era înscrisă — dacă timpul îmi va permite — o vizită la Vila di Maser (lângă Asolo, nu departe de Treviso), construită de Palladio şi una din cele mai frumoase opere a marelui arhitect. Zugrăvită de Paolo Veronese (frescele sunt în excelentă stare), vila aparține fiicei lui Volpi, despărțită de principele Ruspoli. Or, la masa lui d'Agostino am dat de cealaltă fiică a lui Volpi, cotesa Cicogna pe care nu o cunoşteam (pe Marina Ruspoli am cunoscut-o în țară, când a venit cu tată-său în 1933 şi a asistat la serbările semicentenarului Peleşului).

Cotesa Cicogna e nostimă; mi-a plăcut mai mult ca sora sa.

Ieri după-amiază făcut o vizită senatorului Conti, preşedintele Băncii Comerciale. Stă peste drum de biserica Santa Maria delle Grazie, biserică în dependințele căreia se află Cina cea de taină, zugrăvită de Leonardo da Vinci. Conti şi-a făcut avere în întreprinderi de electricitate; soția sa o persoană foarte cultivată e născută Contesă Casati. Conti a avut în viață o mare pasiune: biserica Santa Maria delle Grazie pe care a restaurat-o pe spezele lui, cu mult gust. A consolidat cupola, a salvat ce s-a mai putut salva din afrescul lui Vinci şi a descoperit în diferitele săli ale Chiostrului mai multe zugrăveli din cele mai interesante. Nepotul său, arhitectul Portaluppi, care a condus restaurarea bisericii (asupra căreia a scos şi un frumos volum cu fotografii, pe care unchiul îl distribuie vizitatorilor mai importanți), a restaurat şi completat în stilul Renaşterii minunata casă a lui Conti. Această casă se ridică, zice-se în via lui Leonardo da Vinci. Prin stil e în tot cazul legată cu construcțiile din jurul bisericii Vinciane. O splendidă grădină continuă „il cortile" cu arcade ce dau pe stradă. Din locuința senatorului, vizitatorul are pe de-o parte priveliştea cupolei Santei Maria delle Grazie, pe de alta grădina tăiată şi amenajată „à la francaise". Casa e plină de opere de artă, picturi, sculpturi, porțelanuri şi mobile contemporane cu Messer Lionardo. Am petrecut un ceas plin de mulțumire în acest adevărat muzeu, în care pedanteria şi îmbulzeala obiectelor sunt eliminate.

Fost şi la bătrânul Poss. Casă banală de om bogat, dar o numeroasă colecție de opere ale lui Canaletto, dintre care unele dintre cele mai bune. Goucourt spunea, mi se pare, că bogăția unei colecții se poate măsura după operele lui Canaletto, pe care le posedă. În acest caz, colecția lui Poss poate fi considerată ca foarte bogată. Totuşi, în afară de

Canaletto, n-am dat peste lucru mare. Conti n-are decât un singur Canaletto, dar... s-a cam grăbit de multe ori şi Goncourt în aprecierile sale artistice.

———

Locomotiva lui Malaxa, la târgul de mostre, exercită curiozitate generală şi are mare succes. E o namilă de maşină, copiată de pe tipuri americane, destinată trenurilor de marfă şi care poate trage 200 de vagoane încărcate! Nu văd economia, căci trebuie să coste cât 4 maşini obişnuite (care trag 50 de vagoane) şi combustibil trebuie şi el de patru ori mai mult... Ca să fie adusă la Milano, namila a provocat greutăţi mari: iugoslavii au refuzat să o tranziteze, căci le-a fost frică că nu rezistă liniilor lor şi a trecut să fie adusă prin Ungaria şi Austria. În unele tuneluri a trebuit să se scoată sârmele electrice, ca să treacă monstrul! Mă întreb de când avem noi terasamente aşa solide, căci mi se spune că s-au comandat 60 de locomotive de acest fel... Dacă maşina lui Malaxa nu e mai economică ca cele vechi, în schimb ne va prăbuşi podeţele şi ne va strica liniile ferate... Dar ce vrea Malaxa, în ţara românească e sfânt...

———

Fost aseară la Scala. Se dă „Manon“ cu Gigli şi Mafalda Farero. Voci frumoase, dar reprezentaţie mediocră...

———

Din Norvegia şi de pe frontul de Vest nici o ştire interesantă ieri şi alaltăieri. Aliaţii continuă să debarce în Norvegia, nu spun în ce locuri şi până acum n-au luat contact cu nemţii, care se fortifică în partea de Sud a ţării.

———

Ziarele franceze povestesc că arestarea lui Stoiadinovici şi a fratelui său — căci a fost arestat şi fratele — ar fi în legătură cu anumite complicităţi pe care fostul prim-ministru iugoslav le-ar fi întreţinut cu Berlinul. Stoiadinovici ar fi întreţinut o corespondenţă cu Hitler (?), corespondenţă găsită şi confiscată cu prilejul percheziţiei făcute la dânsul, din care rezultau planuri pentru întinderea „protecţiunii germane“ în Nordul Balcanilor. Pentru nemţi, Stoiadinovici ar fi fost un fel de Quisling în rezervă, pentru momentul în care Germania nemaiavând cu ce plăti importurile sale din Iugoslavia s-ar fi năpădit asupra ei...

Fraţii Stoiadinovici ar fi fost arestaţi în momentul în care se pregăteau să fugă în Germania, cu un avion pus de nemţi la dispoziţia lor. Ei au fost internaţi în localitatea Rubnik, la Sud de Belgrad, fiindcă jur-împrejur nu există posibilitate de aterizare pentru avioane.

Le Temps se ocupă pe lung de negocierile începute între Iugoslavia şi Rusia pe terenul economic şi se întreabă dacă nu cumva, de pe terenul economic, negocierile nu vor aluneca pe cel politic. Anglia şi Franţa au hotărât să controleze importurile ruseşti din America deoarece, pe la Vladivostok s-au introdus cantităţi mari de molibden şi de aluminiu destinate Germaniei. O escadră anglo-franceză va evolua în acest scop în Pacific.

---

25 aprilie. Azi, e la târgul de mostre „Ziua diplomaţilor". Toţi şefii de misiuni, ale căror ţări sunt reprezentate la „Fiera", au sosit de ieri de la Roma. A venit şi Bosie (Bossy) al nostru. A venit puţin şi pentru Christu, ministrul Comerţului nostru Exterior, poftit la Milano nu se prea pricepe pentru ce.

Bosie e nedumerit asupra politicii italiene. L-am liniştit sfătuindu-l să nu piardă din vedere aceste două *adevărate axe* ale politicii lui Mussolini:

1. hotărârea *de a nu fi atras în război* şi 2. hotărârea de a nu renunţa la revendicările formulate. Consecinţă: amânarea oricărei acţiuni *până la lămurirea situaţiei de forţe ale beligeranţilor.*

Bosie îmi povesteşte că însărcinatul cu afaceri sovietic a venit să-l întrebe cu insistenţă pentru ce România nu intră în vorbă cu Moscova, care nutreşte acum pentru noi cele mai bune sentimente. „Findcă e între noi chestiunea Basarabiei, pe care a pus-o în cuvântarea sa tovarăşul Molotov..." a răspuns foarte bine Bosie. Muscalul a insistat, explicând că chestiunea Basarabiei se poate aranja, că e mai mult o chestiune de amor propriu pentru Rusia, care n-a fost consultată când i s-a luat această provincie... Şi omul a adăugat că Sovietele s-ar lipsi de Basarabia, dacă România i-ar acorda câteva baze militare, cum i-au acordat Statele Baltice... La riposta lui Bosie că România nu poate discuta nici o revendicare de ordin teritorial, diplomatul sovietic a răspuns că, şi fără asemenea puncte de sprijin, Rusia ar fi gata să se înţeleagă cu România. Faţă de insistenţa colegului său, ministrul nostru l-a întrebat dacă a fost însărcinat sau autorizat să-i vorbească. Rusul a spus că nu, dar că poate telegrafia la Moscova pentru a cere o autorizare în toată regula.

Bosie a observat că ar fi mai bine să se numească un titular la Legaţia din Bucureşti şi că acesta ar putea sta de vorbă cu ministrul nostru de Externe...

Intervenţia rusului e ciudată, dar interesantă. Bosie a transmis conversaţia la Bucureşti.

———

Dl Christu, însoţit de văru-său, Logadi (secretar general la ministerul său), de văru-său Nenişor şi de alţi veri a venit de la Bucureşti *cu vagonul său*. Asta e scârbos la neamurile lui Titulescu: cum le dai un deget, cum apucă mâna întreagă şi se urcă în copac, adică în vagon special. Nu putea dl Christu să călătorească ca toată lumea, sau să stea acasă? Când nu mai ştim de unde să scoatem banii, asemenea cheltuieli inutile sunt criminale...

———

Revăzut azi-dimineaţă Santa Maria delle Grazie. E poate ce e mai interesant la Milano. Aruncat o privire în „cortile“ în casa Conti. Încântător...

În această casă au fost celebrate „sposaliziile“ (căsătoria) fiului ducelui Storza (Il Moro) cu o Principesă din Danemarca. Armele casei Storza şi casei regale daneze se văd încă pe căminul bibliotecii lui Conti... Amintiri ilustre la fiecare pas, în acest oraş în care s-a jucat o bună parte din drama europeană între secolele XV şi XVII.

———

Ieri-seară, masă mare oferită de d'Agostino şi de Banca Comercială mie, lui Christu şi parlamentarilor români în turneu pe aici. Masă bună la hotelul „Principe de Savoia“; păcat de banii cheltuiţi...

După masă, filme patriotice şi malaxiste la pavilionul românesc, în prezenţa autorităţilor italiene. A trebuit să merg şi eu, cu ceata. M-am culcat la 12½.

———

Dejun oferit ieri la Puricelli. Profuzie de flori, garoafe formidabile. Garoafele lui Puricelli sunt celebre. Le-a adus speţa din Franţa, de la un horticultor celebru şi a plătit pentru câteva rădăcini 50 000 lire italiene, pe vremea când livra avea valoare de aur. Are un contract cu clauză penală: dacă dă el, Puricelli, o rădăcină cuiva, trebuie să plătească autorului francez, o amendă de 100 000 lire, iar acesta la rândul lui trebuie să plătească o amendă identică lui Puricelli, dacă mai vinde cuiva în Italia din butaşii săi...

E un senator, pe aici, pe la Milano, al cărui nume îmi scapă, care rivalizează cu Puricelli, pe chestiunea garoafelor gigantice albe, dare care se străduieşte în zadar să ajungă la tipul produs de serele din Lumnago. Rivalul lui Puricelli, speră totuşi să ajungă pe cale de selecţie la rezultatul urmărit...

Văzut ieri la Expoziţia trienală macheta noii străzi care duce la Roma, de la ponte Sant'Angelo la Sfântul Petru. Sunt oameni care mi-au spus că suprimarea celor două Borgo — Borgo Vechio şi Borgo Nouvo — s-a făcut în dauna perspectivei Basilicei. Sunt oameni care nu ştiu ce spun. Noua perspectivă e minunată, m-a prins dorul să mă duc să o văd...

La trienală erau şi machetele noii gări din Roma, a Expoziţiei internaţionale din 1942, a Pieţei Domului din Milano cu proiectata ei refacere şi multe altele. Această secţie a edilităţii e cea mai interesantă din toate secţiile expoziţiei. Nu ştiu de ce locul de onoare s-a dat Ungariei. Noi suntem lângă Franţa. Expoziţia noastră, ca şi a Franţei şi a Germaniei, vecine, este mediocră, a Ungariei, cu toate sforţările, nu e mai bună.

Submarinul englez „Thetis", care s-a scufundat în faţa Liverpool-ului în ziua de 2 iunie 1939, a fost scos la suprafaţă, reparat şi repus în serviciu. N-aş vrea să fiu dintre oamenii care au fost din nou rânduiţi să se închidă într-însul...

Ziarul *Le Matin* anunţă că 74 de comunişti au mai fost arestaţi şi alţii puşi în urmărire.

Vineri, 26 aprilie. Ieri, mare dejun oferit şefilor de Misiuni veniţi de la Roma pentru „Fiera", de către Ricardi, „ministrul Comerţului şi al Valutei". Acest Ricardi e deştept, dar vulgar. Un „pungaş" necioplit, prototipul omului împins din spate de vânturi prielnice. Am stat mult de vorbă cu el. Mi-a reamintit că a fost în Bucureşti, trimis de Duce să spună Regelui că România poate conta pe Italia, într-o luptă împotriva Rusiei. El ar dori raporturi cât de intime între ţările noastre; ar vrea o înţelegere politică, definitivă şi strânsă, nu tocmeli comerciale, pe mai mult sau mai puţin petrol, pe o oca de bumbac sau o oca de spanac. Aşa

vrea şi Ducele; Guvernul italian lucrează în acest sens (?) şi mă roagă şi pe mine să susţin în România o asemenea politică de cordială înţelegere. Odată înţelegerea politică făcută, înţelegerile economice vor veni de la sine... I-am atras atenţia că teoria lui e exact teoria pe care am făcut-o lui Farrinacci *acum un an*, tot aici la Milano, dar că, de atunci dacă nu s-a realizat lucru mare între Italia şi România pe terenul politic, vina nu e a noastră: a lăsat-o moale, Roma. Gestul de solidarizare cu noi faţă de Rusia ameninţătoare a fost primul gest inteligent al Guvernului fascist, în ce ne priveşte. E un bun început...

În cele din urmă Ricardi mi-a spus: „Dvs. sunteţi o ţară neutră răstignită între nemţi şi anglo-francezi. Fiecare din beligeranţi vă cere petrol şi vă mai cere să nu daţi adversarului. De ce n-aţi refuza petrolul dvs. şi unora şi altora? *Daţi-ni-l tot nouă*, care suntem şi noi neutri şi trimiteţi şi pe germani şi pe francezi şi englezi să-l cumpere de la noi. *Noi putem rezista mai bine şi în schimb vă putem furniza tot ce vă furnizează şi Germania şi Franţa şi Anglia!*"

Aici vroia să ajungă mascalţonele „care nu are importanţa pe care şi-o dă", după cum zice francezul! Am declarat că ideea era excelentă şi că vom reflecta: eram la el acasă, ce era să-i spun? De trei ori în cursul zilei de ieri, deşteptul a revenit asupra propunerii sale...

Au grozavă nevoie de materii prime; la dejun am fost plasat la stânga lui Ricardi, iar François Poncet, ambasadorul Franţei la dreapta lui, aşa încât am auzit, fără să vreau, tot ce vorbeau între ei. „Materii prime, materii prime", a fost leit-motivul italianului. François Poncet declarându-i că Aliaţii sunt foarte mulţumiţi de furniturile (armament) Italiei, Ricardi s-a plâns că în schimb flota engleză împiedică încărcături cu materii prime să ajungă până în porturile italiene sub pretext că Guvernul italian ar putea reexporta unele mărfuri în Germania.

Ministrul „per gli Scambi", a declarat că era o ofensă pentru Italia, să se bănuiască aşa ceva şi că nimic din ce se importă nu se exportă în Germania. „Să punem zece la sută şi să nu mai vorbim!" a replicat François Poncet — dar Ricardi, jignit în amorul său propriu de italian a început să urle şi să devină grosolan... Am văzut momentul când era să se încurce. Noroc că la masă se făcea mult zgomot, aşa încât incidentul n-a fost observat decât de vecini...

La sfârşitul mesei s-a ridicat mascalţonele şi a spus câteva cuvinte amabile, sau cel puţin amabil intenţionate la adresa tuturor participanţilor străini la „Fiera". Înainte de masă, mi se propusese mie să răspund, socotindu-se că poziţia mea de preşedinte de Senat îmi dă dreptul la această cinste. Am lămurit că ambasadorii, reprezentând persoana Şefilor de Stat, au pasul înaintea tuturor şi că François Poncet

avea dreptul la dreapta gazdei — şi la scuipătoare. François Poncet, deştept al dracului, a vorbit scurt şi foarte elegant, bătându-şi joc de italieni şi obligându-i totodată să-l aplaude. „Târgul acesta dovedeşte — a spus franţuzul — că deşi Italia n-are decât apă şi munca braţelor fiilor săi, e în stare totuşi să rivalizeze cu cele mai bogate ţări..." Brava, brava — au strigat italienii, faţă de această laudă, fără să-şi dea seama că franţuzul definise sărăcia lor... cu apă şi cu braţe, e greu să duci un război!

Dacă acum în neutralitate, Anglia împiedică aprovizionarea Italiei, ce-ar putea fi în caz de război? Cine va furniza Italiei materiile prime? Germania?[1].

După dejun am avut o lungă conversaţie cu François Poncet. Nu e atât de pesimist cât îl arătau fragmentele din rapoartele sale pe care mi le-a citit Thierry. Sau poate că s-a mai schimbat. E perfect de acord cu mine că italienii nu se vor mişca, până ce războiul nu va fi dovedit, fără posibilitate de eroare, de ce parte va fi victoria. Oamenii cu răspundere sunt împărţiţi: revendicările Italiei fiind toate împotriva Franţei şi a Angliei, unii ar vrea victoria Germaniei; alţii dîndu-şi seama că Germania victorioasă ar veni la Triest şi ar paraliza Italia, ar prefera o victorie anglo-franceză, care să dea Italiei câteva din satisfacţiile cerute, ca preţ al unui concurs de ultimă oră...

Poncet mi-a povestit cum a ajuns Ciano la „Collarele" Ordinului Anunziadei. Când a fost trimis astă-toamnă la Salzburg, Ciano a fost primit foarte rău. Şi Hitler şi Göring nu s-au sfiit să trateze de „paiaţă", de „caraghios", de „personagiu perimat", pe Regele Victor Emmanuel, a cărui hotărâre Ciano o invocase ca să explice nemişcarea Italiei împotriva Franţei şi a Angliei. Ciano a declarat net, că nu putea permite ca „Regele său" să fie astfel tratat şi a rupt conversaţia. Nemţii au alergat după el şi cu greu l-au adus să mai stea de vorbă cu ei.

Înapoiat la Roma, Ciano a fost decorat de Rege, „din îndemn propriu", cu supremul ordin.

François Poncet nu poate suferi pe italieni, „sunt nişte puşlamale, nu poţi conta pe vorbele lor..." Nu-i poate suferi, fiindcă n-a reuşit pe lângă ei. Pe cât fusese de popular la Berlin, pe atât s-a clasat de impopular la Roma. Fie că a sosit în Italia într-un moment nepriclnic, fie că n-a ştiut cum să ia pe macaronari, fapt este că a dat kix şi aştcapta din zi în zi să fie înlocuit. François Poncet nu face excepţie decât pentru un singur italian: Regele „e un mare senior"... spune el şi e convins că mai bine ar abdica decât să facă război Franţei...

---

[1] Da. S-a dovedit ulterior ca Germania era în stare sa facă acest efort.

Tot ieri după-amiază, am fost la *Oreno*, nu departe de Monza, să luăm ceaiul la dl Podesta, al Milanului, don Gian Giacomo Gallarate Scotti. Oreno e un sat, în jurul castelului; acesta aduce mult cu Malmaison şi trebuie să fi fost clădit cam în aceleaşi vremuri. Alură Regală, mobile „empire“ de toată frumuseţea, patru candelabre minunate — portretul străbunicului în uniformă de general austriac cu Marele Cordon al ordinului Maria Tereza şi cu Lâna de Aur... Don Gian Giacomo (poartă două nume, dar în schimb numai un braţ, căci pe cel stâng l-a lăsat la Libia) e fratele mai mic al Principelui de Molfetta şi soţia sa, femeie de rară distincţie, e născută Mocenigo, Contesă de Soranza, de la Veneţia. În dosul castelului un parc de toată frumuseţea şi atât de mare încât se confundă la orizont cu Alpii... Lume multă, prea multă. Am revăzut pe Contele de Torino, flăcău baccelit, pe care nu-l mai întâlnisem din 1904, de la *Cacia alla Volpe* din jurul Romei. A.S.R. a binevoit a-şi aduce aminte de mine... vorba vine! Era de faţă şi Ducesa de Genova, care se înfăţişează ca o slujnicuţă fără foc şi prin urmare plicticoasă...

Ziua de ieri a fost supraîncărcată, căci am mai avut seara, masă mare la „Continental“, oferită de Christu, care m-a rugat să o prezidez cu el şi apoi ne-am mai dus la Scala, poftiţi de Podesta. N-am ajuns în patul meu decât la orele 1½.

La masă, care a fost anostă, au luat parte Ricardi, prefectul, perechea Gallarate Scotti şi încă vreo 20. Gallarate Scotti ceruse să vină cu nepoata lui şi mă bucuram nespus să revăd pe divina Contesă Boromeo, pe care o cunoscusem acum un an. Spre marea mea decepţie, nepoata din anul acesta n-a fost Contesa Boromeo, ci o Contestă Sforza — sau o Prinţesă — în tot cazul o jerpelitură anemică şi anostă, ce făcea reverenţe la toată lumea...

La Scala am văzut „Maristella“, o operă nouă a unui compozitor Pietri din insula Elba — rudă cu familia Pietri din Paris, de origine corsicană. *Maristella* e o operă destul de banală, după formule moderne. Noroc că am sosit la sfârşitul primului act... În antract, am fost poftit în salonul prefectului, unde am fost prezentat A.S.R. Ducelui de Bergano, un roşcovan mărunt, redus ca fizic şi bâlbâit ce abia putea să îngâne câteva cuvinte; se zice că e un om foarte cumsecade — dar timid. Signora dl prefect Marziali se înfăţişează în schimb cu multe ifose şi nu e urâtă: se zice că a fost bucătăreasă...

Luni, 29 aprilie, Veneţia. Vineri 26, după ce am terminat rândurile de mai sus, am plecat cu automobilul la Como, împreună cu doamnele

Şoneriu şi Gobbi. Vizitat oraşul. Simpatic. Apoi am cumpărat mătăsuri la Moretti şi la ora 1 ne-am întâlnit cu. d. d. Şoneriu, Gobbi, Gatorno tatăl şi Gatorno fiul, Valaperta, la pavilionul Golfului de Montórfano — golful depinde de Vila d'Este şi este admirabil instalat şi întreţinut. Masă de toată bunătatea... Ne-am mai plimbat pe malul occidental al lacului, dar ne-a prins ploaia şi ne-am înapoiat la Milano unde am luat masa la „Tantalo". Şoneriu a adus două cutii de icre şi am făcut-o lată...

A doua zi dimineaţă, sâmbătă 27 aprilie, la 9,50 am părăsit Milano, plin de recunoştinţă pentru ceasurile fără grijă petrecute şi la ora 12½ am ajuns la Verona unde am descins la hotelul „Colomba d'Oro" (excelent şi foarte curat) — *hotelul de Londres et Royal Deux Tours*, la care trăsesem în 1900, nemaiexistând...

După 40 de ani împliniţi, Verona mi-a dat aproape aceleaşi senzaţii, ceva mai împlinite astăzi, ca pe vremea tinereţii. M-a minunat mai puţin „Piazza della Signoria" (devenită Piaţa Dante), dar am priceput mai bine splendoarea bisericii San Zeno Maggiore, cea mai frumoasă arhitectură romanică din Nordul Italiei. Statuia ecvestră de pe mormântul Scaligerului Can Grande, îmi scăpase la prima mea oprire în Verona; greşeală mare, căci e o minune şi poate fi pusă alături de Colleone de la Veneţia şi de Gatamelata de la Padova...

După ce am petrecut o zi şi o seară de neuitat la Verona — duminică dimineaţa am plecat la Vicenza. Am trecut de zeci de ori prin gara Vicenza de la răsărit spre apus şi de la apus spre răsărit şi împiedicat de vrăjmăşia conjuncturilor, n-am putut niciodată să mă opresc. A fost un vis al meu să văd acest oraş al lui Palladio şi să verific pe Goethe. În fine, mi-am văzut visul cu ochii *şi n-am fost dezamăgit.* Palladio trebuie considerat ca cel mai mare arhitect pe care l-a dat Renaşterea. Iar Vicenza e o minune de piatră. Aproape toate casele se prezintă pe planuri nobile şi cele câteva zeci de palate particulare sau de edificii publice sunt o încântare pentru ochii iubitori de frumos...

Acolo, la Vicenza, trebuie trimişi tinerii arhitecţi să se obişnuiască cu perfecţiunea liniilor şi a proporţiilor... Sunt străzi în care casă lângă casă, fiecare portal sau fiecare faţadă te prind şi nu te mai lasă să pleci...

Am plecat totuşi, ca un nenorocit de craiovean născut în barbarie şi în orori cu jale în inimă. O oră şi un sfert mai târziu, trenul mă debarca la Veneţia, unde nici o comparaţie, chiar inconştientă, nu mai e posibilă, aşa încât Craiova mea nu mi-a mai stat în cale.

Am sosit de astă-dată pe o zi glorioasă de primăvară, aproape de asfinţitul soarelui. Am lăsat gondola să mă ducă la Danieli de-a lungul

Canalului Grande... Era aşa de frumos încât nu-mi venea să cred că Buzăul şi Râmnicul Sărat puteau exista pe acelaşi pământ, şi că, undeva, oamenii se omorau între ei „pentru spaţiul vital"... ultima invenţie a troglodiţilor din miază-noapte.

Trecând pe dinaintea palatelor pe Canal Grande, am priceput de-a binelea toată semnificaţia frescelor lui Tiepolo pe care le văzusem cu trei ceasuri înainte la Vicenza, pe zidurile vilei Valmarana şi pe care le găsisem, în minunata lor prospeţime, fără legătura cu viaţa dimprejur. Tiepolo era venețian şi n-o putea uita nici o clipă, chiar în fața priveliştei severe de la poalele munţilor iberici...

Marţi, dimineaţa, 30 aprilie. Ieri-dimineaţă, după ce am trecut pe la poştă să văd dacă nu mă rechemau cumva neplăcerile, mai repede, la Bucureşti — şi după ce am constatat că nu, m-am dus de-a dreptul la San Giovanni e Paulo, să fac, ca de obicei, prima mea vizită lui Colleone. L-am regăsit cum l-am lăsat, vreau să zic că nimic nu s-a schimbat în sentimentele mele faţă de această formidabilă operă de artă...

Minute de emoţie în biserică. Era goală şi splendidă, cânta orga, probabil pentru morţii de pe pereţi, călări sau întinşi pe sarcofagiile lor... un moment de sufletească înălţare.

După-amiază am fost la Torcello. Neavând altă posibilitate, am luat vaporaşul care face excursia Murano–Burano–Torcello. O jumătate de oră la muzeul de sticlărie şi altă jumătate de oră la fabrica de idem tot din Murano — 40 de minute la Burano, ca să vadă boii dantelele, mi-au stricat tot cheful — deşi nu m-am coborât din vapor, aşa încât am sosit la Torcello obosit şi rău dispus. Poate din cauza asta, Santa Fosco, care mi-a plăcut altă dată până la încântare şi pe care o socoteam ca unul din cele mai reuşite giuvaeruri ale arhitecturii, nu mi-a mai plăcut deloc. Fiecare zi cu impresia ei... În schimb, vecina ei, Santa Maria Assunta, care până aci mă lăsase rece, m-a interesat mult. E drept că de 10 ani, de când n-am văzut-o, s-au făcut lucrări multe şi s-au pus în evidenţă straturi de afrescuri vechi bizantine sub cele existente deja, vechi şi ele.

Aceste zugrăveli, ca şi porţiunile descoperite la San Zeno Maggiore la Verona sub zugrăveala existentă dovedesc şabloanele bizantine, utilizate exact ca în bisericile noastre. La noi arta s-a oprit la şabloanele bizantine şi n-a mai făcut nici un progres, pe când în Italia...

Miercuri, 1 mai. Plouă şi e frig. Prima zi urâtă în această călătorie, în care, mulţumesc lui Dumnezeu, că toate au mers din plin. Toate, până şi cele mai mici lucruri, s-au potrivit...

Ieri, zi bună la Padova. Am alergat după impresiile mele de acum 40 de ani şi am regăsit bună parte din ele. Deşi s-a mărit destul, Padova nu s-a schimbat, cel puţin în aspectele ei caracteristice. Pe Giotto l-am găsit cum îl ştiam. Uitasem complect zugrăvelile lui Mantegno, de la Eremitani. Frumoase, dar — ... zweite Klasse...

Gattamelata! Dacă n-ar fi Colleone la Veneţia, monumentul lui Donatello ar fi cel mai frumos din lume. Să-i punem deopotrivă, şi pe unul şi pe altul, cum au fost şi în viaţă şi să-i proclamăm fericiţi pe aceşti doi geniali, ce apar mai mari după moarte, mulţumită miracolului artei!

Luat masa la *Sturione* după recomandaţia romanului lui Dauli, „la Ruota“ şi mâncat de minune, cum rar se mănâncă în Italia.

Nu mai ştiu nimic despre cele ce se întâmplă pe fronturi. Ziarele italieneşti publică numai ştirile tendenţioase nemţeşti — se vede că astfel, prin presă, îşi plăteşte Ducele datoria sa de aliat faţă de Germania — iar ziarele franceze sau engleze sunt rare. Din câte se poate citi între rânduri, se pare că nimic decisiv nu s-a întâmplat încă în Norvegia (unde nemţii stau totuşi pentru moment mai bine, fiind mai numeroşi). Despre triumfuri germane, cum exaltă macaronarii mici succese locale, nu poate fi vorba...

Nici din ţară nu mai ştiu nimic. N-am primit nici o scrisoare şi am *defius* să mi se trimită ziare. Un *Temps* vechi — de opt zile — îmi aduce informaţia că noul acord româno-german (un acord complementar) a fost semnat. Când am plecat eu, era gata să fie iscălit. Nu conţine nimic nou, câteva puneri la punct, pentru o mai uşoară executare a tranzacţiilor şi atâta tot...

---

2 mai. Italia, ţară dulce: de când am sosit la Milano, mă lovesc la fiecare colţ de stradă mai frecventată de un vânzător de bilete de loterie „perla lotteria di Tripoli“. Toţi fără excepţie, au afişat şi urlă cât pot: „ultimele *ore* ale loteriei!“ La Milano, ca la Verona, ca la Padova, ca la

Veneția! *De zece zile*, această „ultimă oră“ n-a mai sunat încă și e probabil că vor trece multe alte zile până să sune...

Anul trecut, în cele 10 zile petrecute în Italia, impresia care mi-a rămas din conversațiile cu unul și cu altul, din cele auzite în jurul meu, din cele văzute și simțite — a fost, deși eram încă în pace, că toată lumea nu se preocupa decât de război și că nimeni nu vroia să-l facă, mai ales împotriva Franței.

Anul acesta, deși tunul bubuie în vecini, italienii nu par să se mai preocupe de război, nu că sunt siguri că au scăpat de el (cine poate fi sigur de așa ceva astăzi?), dar fiindcă chestiunea nu-i mai interesează și-i apasă altceva mai greu. *Îi apasă sărăcia.* Cunosc de mult Italia, niciodată mizeria nu mi s-a înfățișat ca acum. Sus, toată lumea e îngrijorată — jos, toți mor de foame. Nu te poți opri nici un minut pe stradă fără ca o umbră famelică să-și ofere ceva de vânzare, sau, când n-are ce, vinde serviciile sale. Se vede pe fața oamenilor că sunt nemâncați. În prăvălii, nimeni. De altminteri, prăvăliile își lichidează stocurile vechi și nu mai aduc nimic nou. Restaurantele goale; goale și hotelurile. Nu se mai vede un străin, afară de câțiva nemți răpănoși. Numai trenurile sunt pline de gem, dar toată lumea călătorește gratis cu biletele organizațiilor fasciste și aleargă din oraș în oraș, după „soldi“ și mâncare.

Mistica fascistă nu mai învăluie tot, ca mai înainte. Cămăși negre aproape nu se mai întâlnesc pe stradă. Portretul lui Mussolini, pe la vitrine și pe ziduri în mare scădere, aproape nu se mai vede. Ducele și fascismul continuă să constituie pavăza politică a italianului, dar nici unul nu te mai pisează cu ea, ca odinioară. Am vorbit cu multă lume, nimeni nu mi-a pomenit de Mussolini sau de fascism. Vădit, lumea e obosită de regim și toate discursurile sonore și toată frazeologia goală a sistemului nu mai impresionează pe nimeni.

Dar pericolul mare pentru Italia, în momentul de față este sărăcia. Dacă Ducele nu va găsi o formulă, care să dea cel puțin iluzia pâinei zilnice, lucrurile pot să se strice...

La Milano, fierberea „Târgului“ nu mi-a permis să măsor golul lăsat de străini. La Verona, la Vicenza, la Padova și aici la Veneția, e jale și pustiu. La hotel „Danieli“: câteva camere numai sunt ocupate, restaurantul a fost mutat jos în fumoar și se uită oamenii la un bacșiș ca la o minune...

În toate țările neutre merge greu, fiindcă toate trebuie să se pregătească pentru ziua de mâine și să ia măsuri pentru orice eventualitate de atac — dar în țările care trăiau de pe urma străinilor și în care turismul procura o pâine unei bune părți a populației e un adevărat dezastru. Dacă în Italia, unde mai există și alte motive de sărăcie, în afară de lipsa turismului, mizeria se întinde ca o boală, în Elveția, care n-a cunoscut sărăcia până acum, începe să se simtă o jenă destul de accentuată atât în socotelile particularilor cât și în ale Statului și ale cantoanelor. Ziarele italiene anunță că Guvernul federal a hotărât să legifereze o impunere pe capital care va merge de la 1½% la 4½%...

Vizitat ieri biserica San Marco și Palatul Dogilor. Falnică putere a mai fost și Veneția. În acest colț, între San Marco și Palatul Ducal, inima ei moartă mai bate încă. Veronese și Tiepolo au făcut mai mult pentru faima Republicii decât amiralii și condotierii care au adunat aici în lagune jumătate din averea lumii...

---

3 mai. Petrecut dimineața de ieri la Frari și împrejur. Fiind sărbătoare (ascensiunea) am dat la Frari peste o masă mare (cum să traduc gradi messe, grosse messe, Missa Solemnis). Sub boltele imensei biserici glasurile și orga iau o amploare supraomenească... Stațiune prelungită în fața tripticului lui Giov. Bellini, în care n-am mai găsit încântătoarele senzații de mai înainte. Mă tâmpesc oare, sau mi se rafinează simțurile?

Repede raită prin „Scuola di Sao Rocco“ — ansamblu decorativ impresionant, dar nimic mai mult.

Înapoindu-mă la „Danieli“ să dejunez, am renunțat în ultima clipă la mâncare și am luat la ora 12½ vaporul care pleca la Chioggia. Minunată excursie: 2 ore dusul, 2 ore întorsul și 3 ore la Chioggia — la orele 7½ am fost înapoi la „Danieli“ și m-am aruncat pe ce am găsit în restaurant.

Forfoteala italienilor e de necrezut. Până și vaporul pentru Chioggia, cetate moartă, era plin. Și ce lume! Întotdeauna s-a călătorit greu în Italia, dar ca acum niciodată. Nu voi uita multă vreme aspectul compartimentului meu, după plecarea din Milano. O tânără pereche, ca o caracatiță neagră, se giugiuleau și se pupau în fața mea, apoi caracatița a scos unelte dintr-o tăgârță și a început să-și pilească unghiile și să-și taie pieile pe care mi le sufla în nas. Pe când tăia, junele, un unsuros îi

băga degetele după ceafă, pe gât şi îi susura cuvinte de amor, la ureche. În dreapta mea, „o cucoană!“ rupea dintr-un sandwich ca un tigru dintr-o ciozvârtă de carne, firimiturile le aduna în poale şi după ce a terminat şi-a ridicat fustele până mai sus de genunchi şi s-a dus să le scuture la cabinet. În faţa ei, soţul, un nespălat, vorbea într-una în dialect milanez, sorbea dintr-o sticlă şi oferea din când în când sticla şi doamnei cu firimiturile dar, se vede că dezgustată, aceasta a refuzat într-una... Şi eram în clasa I!!!

De la Veneţia la Chioggia n-am avut şedinţe de unghii, dar urlete, chiote, tot felul de porcării comestibile înghiţite... Noroc că a fost vremea frumoasă şi că am putut sta tot timpul afară pe punte, la dus ca şi la întors.

Chioggia nu mai este azi decât un oraş de pescari, dar un oraş de aproape 30 000 locuitori. Fiind sărbătoare, toate vasele pescarilor erau în port de-a lungul celor două braţe ale lagunei, care limitează oraşul şi îl sprijineau astfel prin pădurea lor de catarge şi de velărie strânsă... Aşezată de secole sub influenţa şi îndrumarea Veneţiei, Chioggia, aproape neschimbată, se înfăţişează şi astăzi sub pecetea Serenisimei. Câteva palate frumoase, câteva biserici, un turn lângă Dom (cu care, dacă am avea unul în toată ţara noastră ne-am putea mândri) câteva poduri peste canale pe care le încalecă cu aceeaşi graţie ca cele din Veneţia — constituie un decor pentru traiul unei populaţii de oameni izolaţi, care şi-au format până şi un grai al lor, un dialect pe care nu-l înţeleg nici veneţienii. Oraşul ca plan are forma unui schelet de peşte: o arteră centrală, largă şi bine întreţinută, Corso Vittoria Emmanuele, pe care dau o serie de ulicioare, fetide, perpendiculare pe ea şi paralele între ele.

Femei urâte. Din cauza sărbătorii ieşise toată populaţia pe stradă: n-am văzut nici o damă simpatică. Plimbarea pe lagună, între Veneţia şi Chioggia e plăcută, dar ce dezolaţie de-a lungul limbii de pământ pe care o urmăreşte vaporul.

În afară de Alberoni, cu plantaţie deasă şi bine reuşită, nici un pom, nici la Malamocco, nici la San Pietro in Volta, nici la Pellestrina. De ce?

Singur cum sunt, n-am altă cale de informaţie decât gazetele italiene. Din ele reiese — sunt toate filogermane — că pentru Aliaţi lucrurile merg prost în Norvegia. Telegramele nemţeşti spun chiar că englezii au fost aruncaţi în mare, ceea ce pare exagerat. Cert este că n-au putut opri forţele germane în înaintarea lor spre Trondhijem. Se pare că

debarcarea Aliaţilor a fost pripită, prost pregătită şi insuficientă ca forţe de uscat şi ca forţe aeriene (această din urmă lipsă mai greu de înţeles). Se mai pare că marina britanică nu e stăpână pe Strâmtori şi pe Marea Baltică cum s-a spus şi că trupele şi aprovizionările germane tot mai pot ajunge în Norvegia. Ca organizaţie, pare că şi de astă dată nemţii au bătut pe Aliaţi. Rămâne de văzut cum rămâne cu strategia... În ziarele franceze şi engleze, care sosesc aici, informaţiile din Norvegia sunt foarte reduse, se vorbeşte de bombardările lagărelor germane de către aviaţia britanică, *dar se mărturiseşte că inamicul n-a putut fi oprit.* În cele franţuzeşti mai ales, multă nervozitate, pe cât a lăsat cenzura să treacă... Abia la Bucureşti voi putea şti tot adevărul.

---

3 mai, amiază. Plouă cu găleata de azi-noapte. Am făcut „un tur“ la Academia de pictură (încântat de sala lui Giov. Bellini) şi o staţie mai prelungită la San Marco. Frumoase linii, deşi nu se apropie de ale Sfintei Sofii. Capitelele coloanelor corintiene şi ornamentele gotice adăugate nu se împacă cu ritmul Bizanţului... Impresie adâncă totuşi...

Întâlnit prin colonadele Pieţei San Marco pe Penescu, pe Olchovski şi toată banda parlamentarilor români, care, de la Milano se dusese la Florenţa unde au stat până aseară. Sunt în panică; au auzit la nu ştiu ce Radio că italienii vor ataca pe iugoslavi (probabil un Radio englezesc!) şi sunt grăbiţi să se înapoieze la Bucureşti. Deşi nu cred că italienii să încerce *încă* o lovitură asupra Dalmaţiei (au parte de pustiurile pietroase!) m-am abţinut de la orice încurajare a simpaticilor mei compatrioţi, care se încadrează mai bine între Mizil şi Tirchileşti decât în Piaţa San Marco...

Duminică, 5 mai. Ultima zi la Veneţia... Vreme frumoasă. Pe jos, m-am dus azi-dimineaţă să mai fac o vizită prietenului Colleone... Cât pe aici era să-l trădez şi să-l pun pe Gatamelata în locul lui, în dragostea mea. Dar nu; rămân credincios lui Colleone. Opera lui Verrochio e mai vie ca a lui Donatello. Dacă aşa cum stă calul lui, Gatamelata ne înfăţişează o minune de echilibru static — Colleone întrupează acţiunea vijelioasă în mersul ei, acţiune ce nimic nu este în stare să i se împotrivească... Nimic, niciăieri, niciodată n-a putut să se apropie măcar, în arta, de aceste două nepieritoare monumente ecvestre.

Înapoindu-mă la Santi Giovanni e Paula, am intrat în muzeul de antichităţi instalat într-o parte din „Libreria“ de pe Piazzeta şi în câteva saloane din Procuraţiile cele noi. Nu-l vizitasem niciodată: mediocru — submediocru chiar.

Ieri-dimineaţa am făcut o lungă vizită la San Lazzaro, insula armenilor. Câţiva oameni de treabă, trăiesc acolo într-un sat încântător, la umbra unui cedru centenar, printre cărţi şi hrisoave ce le amintesc o patrie dispărută de sute de ani...

Pe vremuri, insula servea de lazaret pentru ciumaţi. Doispsprezece călugări armeni, conduşi de Manuc, fiul lui Petre din Sivas — botezat Manuc, dar mai cunoscut sub numele de Mekhitar (consolatorul), goniţi de urgia turcilor au ajuns în 1715 la Veneţia şi s-au pus sub oblăduirea Serenisimei. Trecuţi la ritul catolic, cei 12 armeni se bucură şi de oblăduirea Papei şi obţinură de la Serenisimă, în 1717, închirierea insulei San Lazzaro. Mekhitar construi conventul său pe care-l termină pe la 1740 şi fondă ordinul Mekhitariştilor. Insula, şi tot ce e construit pe dânsa, aparţine azi Ordinului care a cumpărat-o în 1834. Superiorul şi vreo trei călugări m-au primit cu multă afabilitate, mi-au vorbit de lord Byron (care a stat acolo câtva timp) şi de Iorga (! care a oferit bibliotecii câteva cărţi de ale lui.) Superiorul mi-a dăruit două volume, imprimate la ei, în mănăstire.

———

Marţi, 7 mai. Plecat duminică la ora 4 din Veneţia, am sosit ieri-seară la ora 10½ în Bucureşti. De la gară m-au întâmpinat capete consternate. Din cele ce mi s-au spus pe drum până acasă şi acasă, am constatat odată mai mult acea psihoză proprie vremurilor de război: panica. Bucureştiul şi România întreagă sunt într-adevăr, din nou, în stare de panică — şi panica e provocată de astă dată de Italia!! De Italia care va ataca sau Grecia, sau Iugoslavia, sau Franţa, nu se ştie, dar de atacat va ataca sigur! Şi când mă gândesc că în Italia oamenii se temeau de noi, să nu atacam noi Ungaria şi Germania (!!!) ca să facem pe placul Aliaţilor! Am liniştit lumea cât am putut, şi am reuşit. Din nenorocire cercul contactelor mele este restrâns...

Am fost înspăimântat de starea câmpului de la graniţa noastră şi până la Bucureşti. Înainte de graniţă, între Chichinda Mare şi Jimbolia, la dreapta şi la stânga liniei ferate, lanurile sunt acoperite de apă — parcă trecea trenul prin lagunele Veneţiei.

În Banatul nostru, apă mai puţină, dar grâul jerpelit. Semănăturile de primăvară, în parte nefăcute, iar ce s-a semănat n-a ieşit încă, din cauza frigului. Ce e mai întristător însă e starea grâului: recolta va fi

sub — submediocru. În Oltenia grâul se prezintă *ceva* mai bine, iar de la Olt încoace spre Bucureşti începe din nou jalea... Mi-e frică că nu numai nu vom avea ce da nemţilor, dar nici ce să mâncăm noi, valahii...

Miercuri, 8 mai. Au avut dreptate, ziarele italiene să publice numai ştirile germane cu privire la campania din Norvegia. N-au avut dreptate să se bucure şi să terfelească pe Aliaţii care în cursul secolului al XIX-lea au făcut unitatea Italiei, dar au avut dreptate să publice ştirile *fiindcă corespundeau adevărului*... E trist pentru englezi şi pentru francezi, dar campania lor în Norvegia, pe care au început-o cu atâta vâlvă — distrugerea flotei germane la Narvik, tăierea legăturilor maritime între Germania şi Scandinavia, declaraţia ritoasă a lui Paul Reynaud („minereurile suedeze nu vor mai ajunge în porturile inamice“) — s-a terminat cu un complect fiasco. Cei 25 000 oameni debarcaţi în Norvegia centrală au trebuit să fie reîmbarcaţi în grabă şi au lăsat şi *ceva* material pradă nemţilor... Au mai rămas trupe la Narvik care caută să pună mâna pe oraş, până acum necucerit şi apărat de câteva contingente germane. Vor reuşi?

În dezbaterile parlamentare care au început ieri la Londra, şi sunt în curs, Chamberlain a mărturisit că Norvegia meridională şi centrală (până la Trondhijem) au rămas în mâna nemţilor. Criticile aduse Guvernului în Camera Comunelor sunt aspre. Chamberlain răspunde cu seninătate, că pierderile Angliei nu sunt mari şi că voinţa de victorie integrală este intactă, atât în Anglia cât şi în Franţa... A recunoscut însă şi nenea Neville că *prestigiul* Aliaţilor a suferit o lovitură grea...

Ar fi putut să spună că la începutul războiului din 1914 germanii alergau spre Paris: acum aleargă spre Polul Nord — situaţia este prin urmare mai bună, acum ca atunci...

Pe mine nu mă impresionează chestiunea de prestigiu, mă impresionează — şi încă adânc — faptul că cele întâmplate în Norvegia dovedesc forţa de rezistenţă a nemţilor, puterea lor militară şi dacă pe de altă parte se ţine seama de voinţa de victorie, de faimoasa voinţă de victorie a Aliaţilor, concluzia naturală e că războiul va ţine mult, foarte mult. Cred că până în cele din urmă vor învinge Aliaţii, fiindcă cei cu 3 milioane în buzunar vor învinge pe cei cu 3 lei — dar în ce hal vor fi învinşii şi învingătorii, iar noi singuri, singurei faţă de Rusia cu puterile intacte...

Cecropid, care vede regulat pe nemţi, îmi spune că aceştia ar voi cu tot chipul să evite o nouă iarnă de război. Că scopul lor e să dovedească *până la toamnă,* invincibilitatea lor, pe terenul militar şi să obţină ast-

fel de la Aliaţi, pace onorabilă de compromis... Nici nemţii, şi cred că nici englezii şi francezii, nu vor să ajungă la pace istoviţi şi să fie astfel siliţi să treacă prin furiile ruşilor *şi italienilor.* Cecropid crede, chiar din câte a vorbit cu nemţii, că vechea idee hitleristă a unei colonizări germane în Răsăritul Europei, e departe să fie uitată...

Pentru noi, esenţialul nu e *cine* va învinge. Esenţialul e să învingă repede — sau pacea, dacă e vorba de o pace de compromis, să se încheie repede, *să avem alături de cine să stăm de vorbă cu ruşii...*

Dar dacă ceea ce spune Cecropid e adevărat, că nemţii n-ar mai putea ţine o iarnă — atunci pacea până în toamnă ar fi exclusă, căci situaţia din Germania nu poate să nu fie cunoscută şi Aliaţilor şi ei se vor ţine dârji... Cum o învârteşti, tot rău iese...

———

În Turcia, unde „succesele“ aliate din Norvegia trebuie să fi impresionat, a fost proclamată starea de asediu. Cu acest prilej am aflat, cu mirare, că nu fusese proclamată până acum...

———

Se află acum că pe la mijlocul lui aprilie, scrisori au fost schimbate între Regele Gustav al Suediei şi Hitler, scrisori prin care se făgăduia pe de o parte şi se garanta pe de alta o complectă neutralitate a Suediei. Cred că după „succesul“ expediţiei aliate în Norvegia, şi după procedeele fulgerătoare, dovedite de nemţi la îndemnâna lor — suedezii vor avea grijă, să nu iasă cu un pas din neutralitate. Se vorbeşte deja la Stockholm de întreţinerea raporturilor comerciale cu Germania, prin porturile Ţărilor Baltice...

———

Nemţii au făcut — şi fac încă mare caz de conversaţia telefonică pe care ar fi surprins-o (cum?) între Paul Reynaud şi Chamberlain. Conversaţia ar fi avut loc la 30 aprilie — se precizează chiar ora: 20 şi 10 — şi s-ar fi învârtit în jurul „misiunii“ încredinţate armatei Weygand. Chamberlain ar fi cerut ca *totul* să fie gata până la 15 mai, iar Reynaud ar fi răspuns că Weygand nu poate fi gata înainte de 20, din cauza anumitor pretenţii turceşti (!!) De la Paris şi de la Londra se dau cele mai categorice dezminţiri cu privire la această conversaţie telefonică „plăsmuită pe de-a întregul“.

———

9 mai. Dezbaterile asupra conducerii războiului, şi mai ales asupra campaniei din Norvegia, au continuat şi ieri în Camera Comunelor şi

s-au încheiat printr-un vot de încredere în Guvern: 281 voturi pentru și 200 contra. Dat fiind zdrobitoarea majoritate din Cameră a Partidului Conservator, votul este simptomatic. Se crede că Chamberlain va rămâne în capul Guvernului, dar că va proceda la o remaniere. Se vor face noi propuneri opoziției, să intre în Guvern. Partidul Laburist va refuza colaborarea sa unui Guvern în frunte cu Chamberlain.

———

După eșecul din Norvegia s-au dat puteri nelimitate de control asupra conducerii războiului onorabilului Winston Churchill. Laburiștii au primit rău această numire și major Attlee, în cuvântarea sa de marți a făcut o aluzie la ea zicând: „Guvernul e compus din bătrâni și din ratați!“ Winston Churchill are dreptul să figureze în ambele categorii!

———

Restricțiile din Anglia: pentru prima oară de când a fost întemeiat (1792) ziarul *Times* a fost nevoit să-și reducă formatul... Nu mai sunt tradiții, nici în Anglia!

———

Pe când la Narvik vifornița împiedică pe Aliați să izgonească pe cei câțiva nemți debarcați acolo, și să pună mâna pe oraș — la Namsos, autoritățile germane inventariază prada de război. Trupele aliate au părăsit destul material, în precipitata lor retragere...

———

Psihoza războiului se întinde ca o pecingine. Azi, în ziare, nu mai e vorba de atacurile Italiei asupra Balcanului, nici de Sud-Estul Europei — ci de Olanda. Două armate au pornit din centrul Germaniei înspre frontierele Olandei: o afirmă presa și agențiile americane. Olanda e în stare de alarmă, trupele aliate de la granița Belgiei se mișcă etc. De la Berlin, cele mai categorice dezmințiri.

———

După anumite telegrame s-ar părea că Aliații au oferit garanția lor Iugoslaviei, pentru integritatea fruntariilor. Presa din Berlin subliniază faptul că Guvernul iugoslav n-a dezmințit știrea...

———

Curtea de Apel din București a dat ieri sentința în afacerea Auschnit (dezbaterile procesului se încheiaseră acum 15 zile). Curtea a respins

apelul inculpatului, ca şi pe al Ministerului Public şi a menţinut sentinţa tribunalului...

Ieri au fost arestaţi 40 de remizieri clandestini, după o descindere a justiţiei în galeriile Blanduziei, bursa neagră a devizelor şi a comerţului cu aurul.

Se vorbeşte iar cu insistenţă despre lucrările de făcut în oraşul Sf. Gheorghe, al Dunării, braţul Sulina devenind din ce în ce mai neapt pentru navigaţie. De când ar fi trebuit începute aceste lucrări!...

Vineri, 10 mai. Zi de fericire naţională, păcat că ea cade într-o vineri. Lichelele din jurul Regelui caută să scadă în fiecare an importanţa Zecemaiului şi să o prepingă asupra Optiunielui. Şi Regele, sensibil cum e la toate linguşirile, primeşte cu plăcere toate propunerile în acest sens. Anul acesta, sub pretext că armata e pe fronturi (?) s-a redus parada la câteva unităţi şi defilarea a fost transferată de la Cotroceni pe Piaţa Palatului. Nici Te Deum la Mitropolie, nici dejun la Palat, nici nimic. Vom vedea dacă la 8 iunie se vor reduce în aceeaşi proporţie manifestările de tot soiul, sorocite pentru acea zi măreaţă...

Comentariile engleze privitoare la dezbaterile din Camera Comunelor ne sosesc abia azi. Reacţia presei şi a opiniei publice dovedesc o mare enervare. Din câte mărturiseşte chiar agenţia *Reuter* — oficioasă — o schimbare de Guvern pare probabilă. Se vorbeşte de un Cabinet Halifax, de un Cabinet Lloyd George, dar mai ales de un Cabinet Winston Churchill. S-ar dori ca noul Guvern să fie un Guvern naţional. O simplă remaniere a Cabinetului Chamberlain pare acum insuficientă. Criza se va dezlega săptămâna viitoare. Parlamentul a luat vacanţă până la 21 mai.

Evenimentele din Londra sunt viu comentate la Paris şi la New York. În ambele centre...

Pe când scriam rândurile de mai sus (e ora 8 ½ dimineaţa) mă cheamă Dim. Ghika la telefon să-mi spună că nemţii au atacat Belgia şi Olanda... După trei minute mă cheamă Sărăţeanu, de la Radio, să-mi confirme că trupele germane au trecut în Luxemburg şi Olanda, până

acum în Belgia nu — Göebbels urlă la Radio... Prima mea impresie: un pas decisiv spre lămurire — reacţie puternică în America.

Să vedem acum rezistenţa militară a Aliaţilor: lupta se dă pe acest nou front în condiţii egale... Mi-e frică însă de aviaţia germană, care pare sensibil superioară celei Aliate...

———

Mă duc la paradă, cu inimia strânsă — şi nu mai scriu nimic pe ziua de azi...

———

11 mai. Ieri la paradă, umbra tragicelor evenimente din Apus, se întinde peste toţi şi peste toate. „S-au bombardat Parisul şi Londra“, „pardon, nu e Parisul şi Londra, ci Lyon şi gura Tamisei“, „nemţii au pus mâna pe stăvilarele olandeze şi au împiedicat inundarea“, „olandezii au dat drumul zăgazurilor şi ţara e sub apă“ — erau fraze ce săgetau din toate părţile şi se încrucişau. Ne era la toţi inima cât un purice, parcă ceea ce se întâmpla nu era urmarea naturală a războiului şi n-ar fi trebuit să se întâmple deja din septembrie trecut. Ne obişnuisem cu războiul latent pe frontul de Vest şi credeam că va ţine tot aşa. Prins în treacăt pe lângă mine, Gafencu îmi povesteşte că Radu Cruţescu a telegrafiat joi de la Berlin. „Aici se afirmă în toate cercurile că germanii vor ataca mâine România; prin urmare mâine dimineaţă va avea loc atacul împotriva Olandei“. Gafencu adaugă că Regele a făcut mare haz de perspicacitatea agentului nostru de la Berlin şi i-a dat o notă bună.

Întrebat la repezeală, Gafencu îmi mai spune că dinspre Rusia (teama mea) lucrurile nu stau rău pentru moment, pentru noi. Am luat întâlnire pentru azi, cu el şi cu Tătărescu, să mă mai pună la curent şi cu ce ştiu ei...

———

Chamberlain şi-a dat demisia şi Churchill a fost numit în locul lui. Toţi ceilalţi miniştri au rămas la posturile lor, pentru o zi sau două. Refacerea Guvernului, în care vor intra şi laburişti şi liberali sadea (nuanţa Lloyd George) va fi un fapt împlinit azi sau mâine. Partidul Laburist a votat o moţiune prin care declară că-şi va lua răspundera guvernării într-un Cabinet prezidat de altcineva, decât Chamberlain. Se crede că în noul Cabinet vor intra Attlee cu vreo 4–5 laburişti şi Lloyd George. Chamberlain a vorbit la Radio şi a declarat că şi-a dat demisia ca să se

poată constitui un Guvern național. După ce și-a explicat politica în câteva cuvinte, fostul prim-ministru a cerut unirea tuturor în jurul noului conducător al destinelor Angliei...

La Paris, Guvernul s-a complectat cu Louis Marin și cu Ybarnegaray iar mai toți subsecretarii de Stat au demisionat. Se vorbește de un Guvern național sub președinția lui Herriot...

Pe cât e de demnă declarația Belgiei către Germania, pe atât e de nedemnă a Germaniei către victima sa. Reichul pretinde că forțele sale au trecut granița ca să apere neutralitatea Belgiei împotriva Angliei și a Franței! Aceeași declarație o face Guvernul german și față de Olanda, adăugând un lung memoriu menit să demonstreze (!!) că, de la începutul războiului și până azi, Olanda a călcat în continuu regulile neutralității!!! Evident că simțul ridicolului lipsește nemților.

Inutile sforțări pentru a justifica, față de opinia publică universală și mai ales față de America, odiosul atentat săvârșit și împotriva dreptului ginților și împotriva celei mai elementare morale: ce au făcut belgienii și olandezii ca să se reverse asupra lor urgia unui război ivit între alții?

Prin cele trei atentate săvârșite împotriva Norvegiei, Belgiei și Olandei, unul după altul, Germania a izbutit să devină odioasă lumii întregi, lumii civilizate cel puțin, ca să lăsăm Rusia de o parte. În Statele Unite, emoția e mare, căci acolo nu se uită declarația ministrului de Externe japonez Arita: „Dacă Olanda va intra în războiul actual, Japonia nu va rămâne indiferentă față de situația Indiilor Neerlandeze..."

Întrebat de gazetari, pe care i-a primit în delegație, Roosevelt ar fi spus: „nici o schimbare a posibilităților Statelor Unite de a rămâne în afară de război..." Aceste cuvinte cam ambigue ale conducătorului Statelor Unite sunt tălmăcite în diverse sensuri. Opinia generală e că mai devreme sau mai târziu și Statele Unite și celelalte țări neutre vor fi atrase în război...

Voroșilov nu mai e comandantul Armatei Roșii. A fost numit comisar al poporului și vicepreședinte al Sovietului Suprem. O înaintare? Sau o îndrumare spre pivnițele GPU-ului și spre gloanțele de revolver? În locul lui a fost numit generalul Timoșenko, comandantul Corpului din Kiev.

Ieri la paradă, prietenia lui Iorga față de mine era înduioșătoare. Nu mai puteam scăpa de el. Mi-a făgăduit teza de doctorat, de la Leipzig

sau nu ştiu de unde, pe care vrea să o caute şi să o găsească, fiindcă nu mai sunt exemplare în comerţ. M-a întrebat lung de Veneţia şi a trebuit să-i descriu cu amănuntul — amănunte exterioare, căci înăuntru n-am fost — Casa Prinţului Nicolae, de lângă Santa Maria de la Salute şi câte toate din Italia!

Victor Moldovan purta ieri noua ţinută a FRN-ului. Simplă şi fără farfasticuri, e foarte reuşită. De ce nu s-a adoptat aşa ceva de la început şi s-a batjocorit lumea cu scârba de uniformă pe care o purtăm de un an şi mai bine?

Statuia lui Ferdinand va fi aşezată în marginea Şoselei Kiseleff, în locul ocupat azi de Colonade. În Piaţa Victoriei, dată fiind asimetria străzilor care se întâlnesc în acele răscruci, nu s-a putut găsi un loc cumsecade. În faţa monumentului se va amenaja o esplanadă care va merge până la Vila Brâncoveanu (din strada Jianu) pe care a cumpărat-o Primăria. Îmi pare bine de această cumpărătură: s-a scăpat o grădină frumoasă osândită să fie parcelată.

Cred că hotărârea luată cu monumentul Regelui Ferdinand nu e rea — dar de monument şi de Ferdinand ne arde nouă acum?

---

12 mai. Breasta. Ieri, pe neaşteptate s-a schimbat Guvernul — adică nu s-a schimbat nimic. La ora 12 Tătărescu a dat demisia Cabinetului; Regele a primit demisia şi a însărcinat tot pe Tătărescu cu formarea noului Guvern. Guţă s-a dus acasă să dejuneze şi să tragă un somn şi la ora 7 seara noul Minister depunea jurământul. De unde se vorbea cu insistenţă de mazilirea lui Ghelmegeanu, lui Giurescu şi a generalului Ilcuş, au rămas câteşitrei în noua formaţie, ba generalul Ilcuş cu un Minister în plus, căci i s-a dat şi interimatul Ministerului Aerului şi Marinei. Au ieşit Micescu, Costică Angelescu, Nistor şi generalul Paul Teodorescu. La Justiţie a fost numit Bentoiu (!!), la Economia Naţională, Cancicov şi la Culte, Ciobanu, din Basarabia. Celelalte departamente au rămas cu titularii lor.

Că Regele a vrut să schimbe câteva din slugile sale, treaba lui. Înlocuirea de la Economia Naţională şi întrucâtva cea de la Justiţie (unde un gheşeftar mai cu ruşine a luat locul unuia fără nici o ruşine) sunt chiar bine venite — dar n-am priceput pentru ce comedia cu demisia întregului Guvern. Într-un regim autoritar, miniştrii pot fi schimbaţi individual, o chestiune de Cabinet nu se poate pune. Mi-a explicat ches-

tiunea Tătărescu pe care l-am văzut aseară înainte de a părăsi Bucureştii. S-a vorbit prea mult zilele şi săptămânile trecute ba de un Guvern Mihalache, ba de un Guvern Argetoianu, ba de un Guvern național, aşa încât autoritatea Guvernului Tătărescu, puțină câtă era, începuse să o mănânce câinii. Tătărescu s-a dus la Rege şi i-a spus „Sire, dacă Majestatea Ta doreşte să rămân, trebuie să îmi dea o dovadă de încredere care să-mi asigure minimul de autoritate indispensabilă în vremuri ca cele prin care trecem. Eu pun demisia mea la dispoziția Majestății Voastre. Dacă Majestatea Voastră vrea să îmi dea o nouă însărcinare. Dacă nu vrea, eu plec cu inima uşoară..."

Regele a primit demisia şi i-a dat lui Guță satisfacția cerută. Să nu fie semn rău...

Schimbările ministeriale ar fi fost dictate Regelui de următoarele preocupări: la Armată o unificare de comandament — un singur ministru şi trei subsecretari de Stat (Marină, Aer, Armată de uscat); la Culte, posibilitatea de a se introduce un basarabean în Guvern; la Economie, necesitatea de a se pune un om mai destoinic în fruntea unui departament care va fi organizat pe baze cu totul noi, corespunzătoare stărilor de criză prin care trecem.

Cu tot succesul noului său Guvern, Tătărescu n-avea aerul încântat. Plângându-mi-se de tot ce trebuie să îndure mi-a spus: „Să aprinzi dimineața şi seara o lumânare la biserică că ai scăpat «*de acolo...*»" „N-am nevoie să aprind, *fiindcă eu* am preferat să plec, *decât să înghit!!!*"

De pe frontul belgo-olandez nici Tătărescu, nici Gafencu nu ştiau mai multe decât ce ştiam noi toți din telegramele gazetelor.

Se pare că de data asta nemții nu intră în Belgia ca în unt, cum au intrat în 1914... Numai după câteva zile vom fi ceva mai lămuriți. Ce e sigur, e că efectul produs în America de mişelescul atac împotriva Olandei, Belgiei şi Luxemburgului e enorm. Jumătate din drumul pentru intrarea Statelor Unite în război a fost făcut într-o zi...

Dacă nemții nu ajung la Paris, ultima lor sfidare a opiniei publice universale va rămâne de neînțeles.

La Breasta, unde sunt de azi-dimineață, e o feerie. Până acum n-a plouat prea mult, dar ar trebui să se sfârşească cu descărcarea norilor: de la Paşti plouă într-una. Parcul e o frumusețe. Şi grâul la noi e bun...

***14 mai*, *Bucureşti*.** Nemții nu mai intră în Belgia de data asta ca în unt — dar intră. Aseară, sosind la Bucureşti, am aflat că au luat Liége-ul...

Au trecut lângă Liège şi peste Canalul Albert, astfel încât prima linie de apărare a Belgiei este străpunsă. Înaintează şi în Olanda, cu toate inundaţiile olandezilor... O mare bătălie e în curs, de la Mosela până la Marea Nordului, poate cea mai mare bătălie din câte a cunoscut lumea, bătălie la care iau parte câte 2–3 milioane de combatanţi, de fiecare parte. Deşi balanţa pare a înclina de partea germanilor, situaţia nu se va lămuri decât peste câteva zile...

Regina Wilhelmina, Principesa Iuliana cu Principele consort şi copii ei au părăsit Olanda şi au sosit la Londra, unde Regele George a primit augusta şi nenorocita familie la gară...

Camera Comunelor a fost convocată ieri pentru prezentarea Cabinetului Churchill aproape complectat. Churchill s-a aşezat lângă Chamberlain (numit lord preşedinte al Consiliului) şi a fost lung aplaudat. Noul prim-ministru a explicat Camerei că şi-a îndeplinit prima parte a misiunii ce îi fusese încredinţată alcătuind un Cabinet naţional de război, în care sunt reprezentate toate partidele. Churchill a făcut apoi viguroase declaraţii afirmând că singurul program al Ministerului, în fruntea căruia se află, e de a face războiul, războiul integral, până la victorie. Atlee şi Greenwood fiind intraţi în Guvern au răspuns în numele Partidului Laburist... asigurând pe Churchill de tot concursul prietenilor lor politici. În favoarea Guvernului a vorbit şi Lloyd George. La sfârşitul şedinţei Camera a votat *în unanimitate* o moţiune de încredere în Guvern şi s-a amânat până la 21 mai.

În Italia, deşi au avut loc manifestaţii destul de violente împotriva Aliaţilor la Roma şi în câteva oraşe din provincie, nu se crede la o intrare imediată în război. Manifestaţiile par a fi fost puse la cale de agenţi fascişti, din ordin şi protesturile au fost îndreptate împotriva controlului naval englez, prea aspru. Automobilul lui Loraine, ambasadorul Angliei a fost măzgălit cu inscripţie lipsită de curtenie, iar la ferestrele Palatului Farnese s-a urlat. Cred că e mai mult o acţiune de şantaj din partea lui Mussolini *şi o luare de poziţie în furtună.* Şi aceastã chestiune se va lămuri în câteva zile.

Cu toate că Aliaţii au coborât trupe în coloniile olandeze din Antile şi din Insulele Sondei, japonezii n-au mişcat până acum. Pentru Antile, japonezii au declarat chiar că ocuparea Aliaţilor „nu e în contradicţie

cu refuzul Olandei de a încredința apărarea coloniilor sale unei Puteri străine“. Când a făcut Guvernul olandez această declarație era vorba de un protectorat american asupra *Indiilor Neerlandeze*...

În America (Statele Unite) atmosfera pare a se schimba zilnic în favoarea unei intervenții în conflictul european. În acest sens au început să scrie multe gazete importante și să vorbească oameni de Stat cu răspundere. Ultimele cuvântări ale lui Roosevelt și ale lui Cordell Hull, bine trecute prin ciur, lasă să se vadă și ele, o asemenea intenție...

Cu toată schimbarea atmosferei pacifice din Statele Unite, situația generală se poate rezuma astfel: încă nedisperată pentru Aliați — e strălucită pentru germani, care au inițiativa acțiunii pe toate fronturile...

Din ultimele știri oficiale ce mi se comunică acum, rezultă că Olanda e pierdută. Anglo-francezii n-au putut ajunge până acolo și bieții olandezi luptă singuri: soarta lor e hotărâtă... și iată nemții la mare, în fața Angliei!

Visarion Puiu, mitropolitul Cernăuților, *a priceput în fine* și și-a dat demisia care a fost primită. Încurcat rău în afacerile Fondului Bisericesc din Bucovina, nu e exclus să tragă după el și pe Nistor și pe rezidentul Alexianu. Acesta din urmă nici n-ar fi cetățean român — pretind adversarii lui — ci armean din naștere, s-ar numi Hurmuz Alessan și și-ar fi schimbat numele fără nici o îndeplinire a formalităților legale.

Despre Nistor se zice că s-ar fi făcut o percheziție la el (?) și că rezultatul acestei percheziții n-ar fi străin de debarcarea sa din Minister...

---

15 mai. Ieri a fost ziua Italiei și zi de mare spaimă la București. După telegramele sosite de la Roma, lucrurile se întețesc în așa mod încât nu mai părea altă soluție posibilă decât războiul. Pe la amiază, se răspândise chiar știrea că flota italiană ocupase Grecia, sau cel puțin câteva porturi din Grecia. O adevărată panică a cuprins piața, căci fiecare român își zicea că după italieni se vor mișca rușii și poate că și nemții se vor îndrepta înspre noi...

Ştirile războinice din Italia şi posibilitatea unei debarcări din partea lor în Grecia câştigau cu atât mai multă valoare cu cât se spunea că Aliaţii hotărâseră să debarce şi ei la Salonic, să împingă pe turci să atace Dodecanezul şi să treacă ei înşişi cu forţele lor din Egipt în Libia şi din Tunisia în Tripoli. Pe de altă parte, manifestaţiile puse la cale de Guvern în toată Italia împotriva controlului naval, ajunseseră la un grad de violenţă ce cu greu mai putea fi domolit. Mai veneau peste toate acestea, ştirile de înfrângere a Aliaţilor în Belgia, cele despre mobilizarea Elveţiei, cele despre mobilizarea Ungariei...

La Roma, violenţele ajunseseră până la atacuri neaşteptate: lordul Hardwicke fusese pălmuit într-un local public fiindcă aruncase de pe masă un manifest care înjura pe englezi...

Pe mine, subita atitudine belicoasă a Italiei, m-a mirat foarte. Sunt abia opt zile de când am părăsit Veneţia şi lăsasem o ţară disperată de sărăcie, hotărâtă pe pace, *incapabilă să intre în război*. Pentru Italia, războiul ar însemna imediata tăiere a comunicaţiilor cu Etiopia prin închiderea Suezului, imediata sistare a importului materiilor prime, imediata bombardare a oraşelor de pe coastă şi din apropierea coastei...

Şoneriu, sosit duminică seara, a venit să-mi comunice cele vorbite de Puricelli cu Mussolini, *joia trecută*. Era ce e drept înainte de intrarea nemţilor în Belgia şi Olanda, dar era în ajunul acestor operaţiuni şi nu se putea ca Mussolini să nu ştie de ele... Ducele a declarat categoric lui Puricelli *că Italia nu intră în război*, că dânsul e convins de victoria germanilor, că totuşi războiul ar putea să mai dureze *şi nu trebuie*. Dacă cumva războiul n-ar fi terminat la toamnă, atunci va vedea dacă nu va fi cazul să intervină şi Italia... Şoneriu adăuga că sâmbătă la amiază, când a părăsit Milano, totul era liniştit...

Şi totuşi, mărturisesc că, deşi nu mai pricepeam nimic, am avut şi eu ieri impresia că Italia a pornit războiul...

După amiază m-am mai liniştit. Mi-a telefonat Collas[1] că primise o *comunicare oficială* din partea ministrului Italiei prin care acesta afirma că Italia nu are nici o intenţie de a ataca Grecia sau de a debarca trupe în Grecia — dar că, *îndată ce altă sau alte Puteri ar pune piciorul pe teritoriul elin (aluzie la debarcarea de la Salonic) Italia va pătrunde şi ea cu flota ei în porturile greceşti, pentru a apăra neutralitatea Greciei!*

Către seară şi în timpul nopţii au venit ştiri mai liniştitoare. Am rugat pe Şoneriu să telefoneze lui Puricelli. Şoneriu a vorbit întâi la

[1] Ambasadorul Greciei.

Milano, cu Gobbi, care, deşi din banda germanofilă a lui Farinacci, i-a spus că în nordul Italiei e linişte şi că nici un ordin de concentrare sau de mobilizare nu s-a dat. Pe Puricelli l-a prins chiar la Roma şi de la dânsul a aflat *că război nu se face*, dar că Guvernul încurajează pe faţă manifestaţiile contra Angliei şi Franţei pe motivul controlului naval...

Azi-dimineaţă cred că încep să văd clar în jocul Italiei (cred...). Ducele a urmărit prin manifestaţiile sale războinice două scopuri: să îngrijoreze Franţa şi să o împiedice să transporte trupe din sectorul graniţei italiene spre Nord — să intimideze Anglia şi să o aducă să facă concesiuni pe terenul controlului naval... Germania n-are interes să atragă Italia în război; Germania are interes să-şi procure materii prime printr-o Italie neutră, nu să se vadă ea silită să mai dea din stocurile sale macaronarilor... Germania are interes să facă din Italia o sperietoare, nu să o aibe pe braţe, într-un război în care nu are nevoie nici de braţele, nici de armele ei...

Statele Unite au promis Italiei concursul lor pentru aprovizionarea cu materii prime — ori comisia lor continuă să lucreze la Roma, netulburată. E şi asta un semn că n-ar fi pericol de război din partea Italiei, căci Statele Unite au pus o condiţie esenţială pentru ajutorul lor: *liniştea desăvârşită în bazinul Mediteranei*. Dar mai ştii? Omenirea a intrat în zodia nebuniei şi toate sunt posibile...

De pe frontul belgo-olandez ştirile sunt favorabile nemţilor. Olandezii au încetat orice acţiune de apărare. Olanda se poate considera ca şi cucerită. Guvernul olandez s-a refugiat şi el în Anglia şi de acolo a ordonat încetarea rezistenţei, devenită inutilă. În Belgia, forţele belgo-aliate s-au retras pe linia a doua de rezistenţă, în dosul Liége-ului... În Franţa, forţele germane au ajuns la linia Maginot...

Englezii au intrat în mari emoţii: pentru prima oară, de când există alergările de cai în Anglia, au fost suprimate toate cursele... A fost suprimată de asemenea „săptămâna engleză“ (week-end). Toată lumea e la lucru de luni dimineaţă şi munceşte până sâmbătă seara. Nemţii au ajuns în faţă, pe coasta Olandei...

Cruţescu, dovedit chiar de nemţi ca boşofob, a fost rechemat de la Berlin şi trimis ambasador la Ankara, post refuzat şi de Victor Anto-

nescu şi de Micescu. La Berlin, a fost numit Nindi Romalo, germanofil notoriu şi deştept. Vorbeşte bine nemţeşte. Numire bună. Radu Cruţescu trebuie să fie încântat şi el, căci îi plac posturile orientale...

Numirea lui Romalo a fost făcută peste capul lui Gafencu, care s-a plâns lui Lupu Costake, văru-său, de situaţia lui pe care o simte precară...

———

La cele două concerte date de „Filarmonica" din Berlin, sâmbătă seara şi duminică dimineaţa, aproape nu s-au vândut bilete... Cu toată umplutura, au rămas multe loji şi locuri goale. Nici o personalitate oficială, nici o vedetă mondenă, din corpul diplomatic numai ungurul Bardossy. Nici măcar ministrul Italiei... Fabricius şi conducătorii nemţi au fost foarte amărâţi de această manifestaţie vădită de ostilitate faţă de „spiritul" nemţesc...

———

Vaida e foarte supărat de debarcarea lui Costică Angelescu, omul lui. Tătărescu l-a poftit duminică la masă şi a căutat să-l împace, dar n-a izbutit...

———

Mari prefaceri se vor înfăptui la Ministerul Economiei Naţionale şi la Armată, zilele acestea. E vorba de o coordonare a producţiei şi de alta a apărării naţionale. Cancicov lucrează la cea dintâi, generalul Paul Teodorescu la cea de a doua. Vom avea un comisariat general al Industriei cu Malaxa în frunte (!) altul al Agriculturii condus de Vax, altul al Aprovizionării condus de generalul Scărişoreanu (alt Vax!) şi aşa mai departe...

La Armată — secret — se vorbeşte de plecarea lui Slăvescu care ar fi pus într-o situaţie de dependenţă ce nu-i convine...

Toate numirile din urmă au fost făcute direct de Rege. Tătărescu nici n-a fost consultat...

———

Se zice că Rusia ne propune o perfectă neutralitate, dacă primim să dăm ajutor Iugoslaviei în cazul unui atac din partea Italiei. Adică să ne sleim forţele împotriva Italiei, şi când ne vor ataca apoi ruşii să n-avem nici măcar ajutorul aviaţiei Ducelui... Frumoasă politică ar mai fi!

———

Diculescu:

Colonelul aviator Diculescu a fost chemat telegrafic din provincie. Cum a sosit, s-a prezentat la generalul Stoicescu, care a luat telefonul

şi a anunţat generalului Paul Teodorescu: „A sosit Diculescu!“ — „Vino cu el la mine!“ a răspuns Teodorescu. Cum au intrat cei doi ofiţeri la el, Paul Teodorescu a luat telefonul şi a raportat lui Tătărescu: „A sosit Diculescu!“ — „Vino cu el la mine!“ — a fost răspunsul şi de data asta. Paul şi Diculescu s-au dus la Tătărescu care a telefonat numaidecât la Palat: „A sosit Diculescu!“ — „Vino imediat cu el la Majestatea Sa!“ s-a răspuns.

Regele a primit numaidecât pe Tătărescu şi pe Diculescu (era ora 12 noaptea) şi adresându-se acestuia a spus: „Contez pe d-ta ca să pui la punct aviaţia noastră...

— Să trăiţi Majestate, dar la Ministerul Aviaţiei sunt 4–5 generali, iar (eu) nu sunt nici măcar propus pentru gradul de general, cum să le dau eu ordine?

— Mă reprezinţi pe mine, vei da ordine şi te vor asculta...

— Să trăiţi Majestate, dar eu n-am de unde să cumpăr avioane şi n-am nici parale...

— Vei veni la mine, vei lucra numai cu mine. Te voi învăţa eu de unde să cumperi avioane şi îţi voi da şi parale. Vei lucra numai cu mine, ai înţeles?“

Şi toate astea în faţa primului ministru, care asculta ca un idiot şi nu zicea nimic...

Dictatură, nu?

Cine o fi acest „colonel“ Diculescu pe care Regele îl pune acum în capul bucatelor şi ce extraordinare însuşiri o avea?

Şi dacă le are şi cei 4–5 generali de la Aviaţie *nu* le au — atunci de ce nu sunt ei coloneli şi Diculescu general?

Sau poate că Diculescu e numai prieten cu Malaxa sau cu coaforul, sau cu şoferul lui Malaxa?

Dictatură, nu?

———

16 mai. Italienii continuă cu muzica. Sunt plicticoşi. Ei ştiu bine că, chiar de ar voi să facă război, nu i-ar lăsa Germania, căci ar trebui să îi întreţină din stocurile ei de materii prime, în loc să mai ciupească ceva din importurile italiene pe care Anglia le tolerează azi mai ridicate decât se crede. Ei ştiu bine că nu vor porni la război, dar ţipă. După ştirile de ieri, bandele lui Mussolini au ţipat şi în faţa Legaţiei Elveţiei (!) şi în faţa Legaţiei iugoslave.

Toate manifestaţiile acestea sunt făcute numai de militanţi fascişti, din ordin şi de studenţi. Publicul neplătit şi necomandat de pe străzi nu participă la asemenea mascarade, fiindcă vrea pacea, nu vrea războiul.

El aclamă frenetic pe Principele de Piemonte. Acesta a sosit la Roma alaltăieri, de la Napoli şi de la gară, s-a dus direct la Palazzo Venezia la Mussolini. A stat trei sferturi de oră cu Ducele care la plecare l-a însoţit până la automobilul său. De la Palazzo Venezia s-a dus la Quirinal, şi-a luat soţia (care se afla de câteva zile în Roma), s-a plimbat cu ea în tot oraşul, apoi s-a dus la gară şi a plecat cu dânsa la Napoli înapoi.

Pe tot parcursul la Palazzo Venezia, la sosire şi la plecare, publicul a aclamat cu cel mai cald entuziasm perechea princiară. Ducele n-avusese vreme să-şi adune bandele în Piaţa Venezia, căci nu fusese prevenit de vizita Prinţului...

Se vede că e un cuvânt de ordine, căci, ca şi la Roma şi la Berlin se manifestă împotriva Elveţiei, a Iugoslaviei, a Greciei. La Berlin nu se merge până la insulta ministrului Confederaţiei pe stradă, dar se scrie în gazete că Elveţia şi-a călcat neutralitatea... Axa vădit vrea să terorizeze ţările mici.

În parte a şi izbutit, căci Elveţia a proclamat mobilizarea generală, iar Ungaria a mobilizat două corpuri de armată înspre graniţa Germaniei şi a Slovaciei. Ungurii explică că elementele mobilizate sunt recrutate din ţinuturile nou alipite şi că sunt încorporate pentru prima dată în armata maghiară, spre a se familiariza cu spiritul acesteia (!!).

———

Ştirile de pe frontul franco-german nu sunt încă lămurite. O mare bătălie e în curs de-a lungul Meusei, de la Namur până mai jos de Sedan. Nemţii au iniţiativa atacului. Tot ce se poate spera mai bun pentru franco-englezi, e să reziste.

Capitularea Olandei e un fapt de covârşitoare importanţă.

Germania va putea organiza de acum înainte cu mare uşurinţă, de pe coastele Olandei, raiduri aviatice şi de submarine împotriva Angliei...

Cucerirea Olandei a pus în evidenţă o nouă întrebuinţare a aviaţiei. Prin paraşutişti, prin transporturi de trupe, de muniţii şi de aprovizionări, nemţii au putut prinde forţele *neerlandeze* între două fronturi şi să le silească să capituleze.

Faimoasele inundaţii prin care Olanda spera să se apere de o invazie s-au dovedit fără eficacitate. Deşi n-am nici o competenţă în materie, ţin minte că încă din 1931 şi 1932, în Consiliile Apărării Naţionale, am emis parerea că armatele aerului vor determina soarta razboaielor *şi că greşim dând armamentului terestru o importanţă mai mare ca celui aerian.*

Generalii mi-au răspuns cu dispreț și până acum în urmă (pe când eram prim-ministru) unul din ei mi-a afirmat „că tot infanteria este regina bătăliilor". Totuși, nu numai în Olanda, dar și în Belgia, și împotriva francezilor, tot aviația germană prin superioritatea ei determină sensul succeselor...

Ziarul Vaticanului *Observatore Romano* a fost interzis pe teritoriul Italiei! Fiindcă nu țipă împotriva Aliaților și dă informații obiective asupra mersului războiului.

Ieri au fost mari manifestații la Roma, împotriva Papei. Se vorbește tot mai mult despre proiectul de mutare a Sfântului Scaun în Portugalia — în cazul în care Italia ar intra în război...

Rusia își bate joc de lume și face pe neutra. Ziarele moscovite se ridică împotriva Italiei și propovăduiesc Statele balcanice să rămână neutre. Rusia Sovietică va înlesni prin toate puterile ei această atitudine. Ce ascunde acest pacifism, vom vedea mai târziu. Moscova nu poate rămâne indiferentă și liniștită față de succesele Germaniei...

În Statele Unite și în amândouă Americile, agitație din ce în ce mai mare și evoluție vădită spre participare la război... Interesant că mișcarea se intensifică și în America de Sud...

Un nou post de emisiune radiofonică pe unde scurte, foarte puternic, a fost inaugurat ieri. De acum înainte postul București va putea fi auzit în lumea întreagă. Mare fericire...

Dl Victor Alboteanu, domnul care-și permitea articole ironice la adresa mea, în 1938, în foile spurcăciunii de Titeanu, a fost destituit ieri din postul ce ocupa încă la Ministerul Propagandei. Dl Alboteanu e dat în judecată și candidat la câțiva ani de pușcărie...

Vineri, 17 mai. Ieri pe la orele 13,00, sirenele au început să urle. Alarma apărării antiaeriene a speriat lumea... Se zice că 3 avioane germane au trecut fără autorizație peste noi. Recunoaștere spre Salonic?

S-ar fi şi tras asupra lor... Oficial, incidentul s-a negat şi un comunicat ne-a informat aseară că a fost vorba de o punere la punct a aparatelor de alarmă. Ciudată punere la punct a tuturor aparatelor în acelaşi minut...

O zi de mare enervare, dar de data asta justificată, a fost şi ieri. Centrul de gravitate al îngrijorărilor noastre s-a mutat din Italia în Franța, pe frontul Meusei. De dimineață, s-a răspândit ştirea că nemţii au străpuns linia Maginot la Sedan. Apoi, că formidabilele atacuri germane au determinat în acea regiune un intrând de vreo 15 km. Pe la amiază, telegramele anunţau că francezii ar fi restabilit situaţia la Sedan, dar că presiunea cea mare se exercită la Nord de Namur... către seară, Agenţia „Havas“ afirma că linia Maginot e intactă şi n-a fost străpunsă nicăieri. Totuşi, la Radio, Paul Reynaud mărturisea că „nemții au reuşit să deschidă o pungă *pe care trupele noastre se luptă s-o închidă*“.

Zvonurile şi ştirile cele mai contradictorii circulă, cum e şi natural. În realitate, cea mai mare şi mai îngrijorătoare bătălie din câte a cunoscut lumea e în curs, cu modificări de conturare a frontului din zi în zi şi chiar din ceas în ceas. Ce e sigur, e că inițiativa în luptă o au nemții. Francezii şi englezii buimăciți la început de năvala germană, par că rezistă mai bine.

Soarta Europei şi a lumii depinde de rezultatul acestei gigantice bătălii: dacă nemții trec peste linia Maginot au câştigat războiul, dacă nu trec, l-au pierdut...

După ultimele telegrame, atmosfera în Italia s-a mai liniştit. *Convenția de schimburi cu Statele Unite a fost semnată* şi transatlanticul „Conte di Savoia“ şi-a luat drumul spre New York. Se atribuie o mare importanță plecării acestui transatlantic. Alarmiştii pretind că au primit ordine să nu se supună controlului englez. Englezii, întrebați dacă-l vor opri cu forța, ar fi răspuns că desigur. O posibilitate de conflict mai mult...

Roosevelt a trimis miercuri un mesaj secret lui Mussolini, mesaj în jurul căruia presa din toate țările face zgomot mult.

Nu se ştie ce cuprinde mesajul Preşedintelui şi nu se va spune decât după ce se va primi răspunsul Ducelui. Continui să cred că Italia nu va intra în război...

Se zice totuşi că italienii din Turcia ar fi primit instrucţiuni să plece. Instrucțiuni identice ar fi primit şi americanii din Italia...

Roosevelt a cerut Congresului un credit de 1 200 000 dolari pentru înarmări şi autorizaţia de a ridica numărul avioanelor şi hidroavioanelor la 50 000...
Ziarele americane au început să vorbească pe faţă de intrarea Statelor Unite în război; se presupune că în mesajul său Roosevelt a prevenit pe Mussolini despre o asemenea eventualitate.

Mari lupte se dau şi în China. Armata chineză anunţă un mare succes în valea fluviului Han, unde o armată întreagă japoneză ar fi fost nimicită. Se vorbeşte de 3 000 de care luate sau distruse, de un enorm armament...
E cert că Japonia nu parvine să lichideze campania chinezească şi că întâmpină mari greutăţi. Poate din această cauză a lăsat-o mai moale pe chestiunea *Indiilor Neerlandeze*. Purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe din Tokio a anunţat ieri, că Japonia consideră că prin debarcarea forţelor anglo-franceze în coloniile olandeze cu consimţământul Guvernului *neerlandez, statu-quo-ul* nu s-a schimbat şi că nici o intervenţie japoneză nu va avea loc. Bine că e şi aşa.

În Iugoslavia îngrijorarea creşte. S-au luat măsuri de control al străinilor, s-a închis graniţa spre Ungaria, se discută mobilizarea generală. Consiliul de Miniştri a făcut ieri declaraţii categorice de neutralitate...

Ieri a fost inaugurată, cu mare solemnitate, la Bucureşti şi la Sofia, linia de aviaţie organizată de societatea noastră „Lares“ între capitalele celor două ţări.

S-a dispus verificarea autorizaţiilor de apariţie a ziarelor şi a revistelor noastre. Măsură bună, dacă s-ar retrage autorizaţia tuturor foilor de şantaj care mai apar încă...

Procesul mitropolitului Gurie în instanţă în faţa secţiilor reunite ale Curţii de Casaţie, a fost amânat pentru 20 iunie — pentru numire de experţi. Ar fi bine ca acest scandal să se sfârşească odată...

---

18 mai. Ieri am putut să-mi dau seama cât suntem legaţi de Franţa, de cultura franceză, de toată ideologia franceză.

Dezastruoasele ştiri venite de pe front ne-au intrat ca un cuţit în inimă. Fără raţionament, instinctiv, prosteşte, ni s-a părut că nemţii n-au străpuns frontul francez, ci pe al nostru... Cine ştie dacă pentru noi o victorie germană, garantându-se împotriva Rusiei, n-ar fi mai bună. Totuşi resimţim înfrângerile Franţei ca pe ale noastre. N-am dormit toată noaptea... Azi-dimineaţă ziarele îmi aduc vestea că a căzut şi Bruxelles-ul în mâinile nemţilor şi că Guvernul belgian s-a refugiat la Ostende. Reîncepe tragedia din 1914, dar de data asta nemţii nu vor mai face greşelile de atunci, care i-au dus la Marna...

Din puţinele ştiri directe ce ne vin de pe câmpul de luptă ne putem da totuşi seama cât de îngrozitor a devenit războiul. Carele de asalt şi pisălogeala aeroplanelor macină tot. Aproape nu mai există răniţi — spitalele înapoi sunt goale. Cine cade nu se mai ridică. Răniţii sunt striviţi de care, ce trec peste cadavre în goană... E un infern! Doamne, Doamne, la ce a ajuns să slujească inteligenţa omenească! Să fie sfârşitul lumii?

Jimmy Mironescu dejuna liniştit la Capşa. Năzuros cum este, a ciopârţit un biftec şi l-a dat înapoi. Un neamţ, aşezat la o masă alături a observat pe nemţeşte: „Ce porcărie să-şi bată aşa joc cineva de mâncare, când în alte ţări moare lumea de foame!“

Jimmy, care se vede că era cam băut, s-a sculat şi a cârpit neamţului două palme. Lucru de mirare, neamţul n-a ripostat, dar Fabricius a scris lui moş Ghiţă Mironescu o scrisoare „de reclamaţie“. Moş Ghiţă a răspuns cu bunul său simţ, că oricât ar vrea să ridice pe fiu-său, nu-l poate ridica până la rolul de factor reprezentativ al României şi că nu înţelege să se amestece în această scabroasă afacere de palme date, dar nerestituite...

Jimmy e un zevzec, dar simptomatic este că toată lumea s-a bucurat de palmele pe care le-a tras neamţului...

Oamenii lui Vaida pretind că fratele Alexandru s-a retras la Cluj supărat foc. Supărat de cele întâmplate în ziua de 11 mai cu parodia de criză ministerială. Vaidiştii povestesc că Vaida a fost chemat pe la 3–4 mai de Rege care i-a vorbit de constituirea unui Guvern naţional sub preşedinţia lui şi l-a însărcinat chiar să înceapă „conversaţiuni“ în această direcţie. Vaida s-ar fi înţeles cu Tătărescu (?) căruia i-ar fi oferit

vicepreşedinţia Consiliului şi ar fi atacat chestiunea cu Mihalache, iar pe Ionel Pop, omul lui Maniu, l-a şi angajat ca ministru. Era pe punctul să vină la mine (zic ciracii lui) când a izbucnit bomba cu refacerea Ministerului Tătărescu... „Cum rămân eu cu oamenii cu care am vorbit?" — a întrebat Vaida, şi a plecat la Cluj.

O fi, dar mă întreb dacă în toată această afacere, „Regele" n-a fost pur şi simplu — Urdăreanu.

Despre mazilirea lui Micescu (eu nu mă întreb de ce l-a dat afară, ci de ce l-a numit...) mi se spune că, pe lângă potlogăriile pe care le făcea, ea a fost provocată printr-o declaraţie imprudentă pe care a făcut-o fostul logofăt al Dreptăţii într-un cerc indiscret. Dânsul ar fi spus „că acum nu-i mai pasă de nimic căci are o ipotecă asupra Regelui: afacerea Auschnit. Fără dânsul, Auschnit n-ar fi fost condamnat, căci nu exista nici un motiv legal...".

Declaraţia a fost raportată la Palat de Antoine Bibescu, o cutră bine cunoscută...

Marţi, 21 mai, după-amiază. Sfântul Constantin! Până la moartea scumpei mele mame, a fost pentru mine ziua de bucurie a anului! Ziua ei... De când m-am înapoiat din străinătate (1913) în afară de anii pribegiei (1917 şi 1918) am petrecut-o regulat la Breasta, printre flori şi verdeaţă. În ultimii ani, rămas singur, am făcut dintr-însa o zi de reculegere şi de evocare a trecutului. Anul acesta, am trăit ceasurile din Breasta, cu inima strânsă. Sunt de duminică dimineaţă lângă mormântul dragilor mei dispăruţi. Am sosit pe ploaie şi pe noroi; e frig — focul dârdâie în sobe... Deşi sunt însoţit de fiica mea, de prietena mea Marie Mirea, de credinciosul Filip — deşi am găsit aici pe nepoţelele mele Yvona şi Dina, vesele ca două păsărele, e nespus de trist. Mi se bate inima nu numai pe ruinele vieţii mele, dar încă şi pe ruinele unei lumi întregi...

Am vrut să mă izolez câteva zile şi ştirile străbat greu până la mine; aflu totuşi ce n-aş mai fi vrut să aflu: pe rând Bruxelles-ul, Anvers-ul, Namur, Rethel, Maubeuge, St. Quentin, Laon au căzut în mâinile nemţilor. Franco-englezii nu pot opune nicăieri rezistenţă forţelor germane. Azi nemţii merg spre mare — mâine vor fi la Calais şi vor putea bombarda Anglia... La Paris trebuie să fie panică, căci s-a schimbat Guvernul deşi Paul Reynaud a rămas preşedinte al Consiliului. Dar a trecut

de la Externe la Război, Daladier a luat Externele, Mandel Internele iar mareşalul Pétain a fost numit vicepreşedinte al Consiliului... S-au schimbat şi generalii: Gamelin a fost trimis acasă, Weygand a fost numit comandantul armatelor aliate, iar generalul Giraud comandantul armatelor din nordul Franţei...

Italia va comite mare felonie: după discursul lui Ciano ţinut ieri în Piaţa Domului în Milano, nu mai încape îndoială că intră şi macaronarii în luptă, să-şi ia partea lor de pradă... Doamne, Doamne, nu mai e dreptate pe pământ?

Mâine dimineaţa voi fi înapoi în Bucureşti: voi căuta să las la Breasta toată partea sentimentală a firii mele şi mă agăţ de faptul că victoria germană asigură cel puţin ţării mele *securitate* din partea Rusiei. Nu?

Miercuri, 22 mai. Înapoiat la Bucureşti. Înfrângerea francezilor se transformă în dezastru. Starea de primejdie e mărturisită de însuşi Paul Reynaud, în faţa Senatului... Se aşteaptă o minune ca să mai salveze ce e de salvat. Şi toţi, la Paris sunt cu ochii la Weygand şi la Pétain. Ce pot face doi oameni, când armata şi poporul au pierdut încrederea?

Campania nemţilor e fără precedent în istorie. A întrecut şi loviturile napoleoniene, căci cadrul şi rezultatele sunt cu totul altele. Hitler s-a urcat pe un piedestal de pe care numai trăsnetul poate să-l doboare...

Presiunea Italiei se exercită tot mai neruşinată...

Horia Sima şi Pătraşcu, doi dintre teroriştii gardişti cei mai periculoşi, amestecaţi în uciderea lui Călinescu, au fost arestaţi duminică. Amândoi se refugiaseră în Germania şi toate ademenirile pentru a-i aduce în ţară au fost zadarnice. Ce i-a adus acum, nu ştiu. Intenţia unui nou atentat? Îi va fi împins Germania la noi ca să facă plăcere Regelui? Deocamdată nu ştiu...

Dezastrul ploilor şi frigului s-a mai potolit. Ieri a fost frumos şi azi e frumos şi mai cald...

Am aflat de la Miclescu (secretar general la Telefoane) ce a fost cu alarma apărării antiaeriene de joia trecută. Generalul Orăşanu, care co-

mandă la Ploieşti, ceruse colonelului de la Câmpina să dea ordin la biroul telefonic local să satisfacă cererile de comunicare militare cu precădere. Colonelul de la Câmpina, în cazon, n-a mai vorbit de precădere, ci a dat ordinul simplu să nu se mai dea comunicări civililor. Biroul s-a executat. Cum a ajuns la Bucureşti ştirea că Câmpina nu mai comunică nimic *fiind ocupată de inamic (!!!)* — nu se ştie, dar a ajuns şi Bucureştiul, fără să mai controleze a dat cunoscuta alarmă...

---

23 mai. Ieri-dimineaţă s-a răspândit în Bucureşti zvonul că generalul Gamelin s-a sinucis. Vestea, pornită de la Marele nostru Stat Major, nu s-a confirmat încă oficial, dar a produs mare impresie. Comunicatul german informa în acelaşi timp că generalul Giraud, numit de câteva zile comandant al forţelor franceze din Nord, a fost făcut prizonier. Comunicatul dă chiar amănunte: generalul înaintând într-o recunoaştere fără escortă, pe terenuri ce le credea ocupate de trupele franceze, a căzut peste un detaşament motorizat german, căruia a trebuit să i se predea. Confirmarea franceză nu avem încă nici cu privire la acest fapt.

Tot ieri-dimineaţă a venit şi ştirea că oraşele Arras şi Amiens au fost reluate de francezi...

Fulgerătoarea înaintarea germană a fost realizată de unităţile motorizate, aşa încât oraşele cucerite sunt încă slab ocupate de inamic şi pot fi destul de uşor recucerite. Manevra germană a fost foarte îndrăzneaţă şi, dacă francezii ar fi avut o rezervă strategică între front şi Paris, toate aceste grupuri motorizate înaintate ar putea fi azi culese... Dar francezii n-au avut o asemenea rezervă şi nemţii au ştiut-o...

Azi pe tot frontul nu se semnalează nimic important. Probabil că poziţiile se „tasează" pe de o parte şi pe alta. Cele vreo 30 de divizii anglo-belgo-olandeze prinse între Escaut şi Mare caută să apere, după unii, Ostenda şi Coasta — după alţii să răzbească înspre Sud şi să se unească cu grosul armatei franceze. Acestei încercări i s-ar datora recucerirea Arrasului...

Guvernul Weygand, după o inspecţie pe front, ar fi declarat că, dacă Franţa poate ţine o lună de zile situaţia, e salvată — dar de, aici e chestiunea: putea-va „ţine" o lună de zile?

Italia, prin atitudinea ei, enervează lumea întreagă — că va face marele şantaj, o vedem cu toţii dar ne întrebăm dacă va mai adăuga şi un

act de supremă laşitate... Pe de altă parte, aşa e politica, bazată pe realităţi; nimic de zis.

Până să intre în război, Regele-Împărat a mai spurcat o dată Ordinul Anunciadei scuipându-l pe pieptul lui Göring. L-a prostituat de atâtea ori în ultima vreme (Ribbentrop, Ciano etc.) încât o dată mai mult... Vanitosul de Göring trebuie să fie încântat...

În Anglia, s-a votat într-o zi — ieri — şi s-a promulgat o lege prin care se acordă Guvernului depline puteri pentru a lua măsurile necesare privitoare la muncă şi la producţie... Proiectul a fost prezentat în Camera Comunelor de Attlee, laburistul... Dacă un englez din 1840 s-ar scula din mormânt, n-ar mai recunoaşte Anglia...

Ghelmegeanu mi-a povestit ieri amănuntele arestării lui Sima şi Pătraşcu. Au intrat amândoi clandestin, prin graniţa despre Iugoslavia. Surprinşi de un post de grăniceri, Pătraşcu a tras şi a ucis un soldat. După ce au fost arestaţi, acelaşi Pătraşcu a sărit de la etaj, ca să scape şi şi-a fracturat două coaste. Se află acum internat la Spitalul din Oraviţa. Pe lângă fracturi mai are şi o hemoragie internă... În Iugoslavia au mai fost arestaţi doi complici ai lui Sima; cu toţii veneau în ţară în vederea unui atentat de săvârşit la 8 iunie. În sacurile celor arestaţi a fost găsită ecrazită şi diferite unelte necesare perpetuării proiectatei crime... Şi acestora au trimis d. d. Urdăreanu şi Ghelmegeanu emisari în Germania, să-i poftească în România „în pace şi onor"!

Despre Visarion Puiu se povesteşte că demisia i-a fost primită fară să ştie că a dat-o... S-a găsit în nu ştiu care arhivă o demisie pe care o dăduse în 1938, demisie ce nu fusese rezolvată şi pe care o uitase... Ştiindu-se cu musca pe căciulă, I.P.S.S. n-a protestat şi a cerut numai să i se pună la dispoziţie casa pe care Fondul Religionar din Cernăuţi a construit-o la Piatra Neamţ, ca şi casa de repaus pentru mitropolit, şi să i se plătească regulat leafa până la lichidarea pensiunii sale... Guvernul a primit cu plăcere „condiţiunile" oropsitului prelat... Se zice că Visarion a mai fost acuzat şi de „conspiraţie" (!) cu străinii! Când a venit puhoiul polonez peste Bucovina, Visarion, care fusese camarad de studii în Rusia cu Stalin, a propus lui Călinescu să scrie fostului său

coleg şi să intre în vorbă cu el. „Scrie-i repede!" a fost răspunsul fostului prim-ministru.

Scrisoarea a rămas fără răspuns, dar acum se ridică împotriva fostului mitropolit *ca un act de trădare!* Ţara lui Hübsch!

Pe ziua de ieri toate concediile concentraţilor au fost suprimate şi noi contingente de rezervişti au fost chemate.

Tătărescu a fost ieri la mine. Mi-a comunicat că Regele a hotărât, întâi, să nu mai serbeze ziua de 8 iunie şi zece ani de domnie — al doilea să nu mai convoace Parlamentul, deocamdată. N-am putut decât să aprob fără rezervă ambele măsuri, faţă de situaţia internaţională. Serbările de 8 iunie ar putea fi suprimate pentru vecii vecilor; iar Parlamentul n-ar putea decât să încurce Guvernul, căci ce s-ar putea spune azi reprezentanţilor ţării?

Dar Tătărescu nu venise să-mi comunice numai aceste hotărâri, nici să-mi vorbească despre situaţia din Franţa asupra căreia nu are nici el date mai precise decât cele pe care le culegem şi noi din telegramele mai mult sau mai puţin oficiale. Venise să-mi mai spună ceva. Regele şi Guvernul socotesc că a sosit momentul să ne apropiem mai mult de Italia, să cunoaştem planurile ei pentru Balcani şi *să ne asociem lor, dacă, cum ne-a asigurat de atâtea ori Guvernul din Roma, nu sunt îndreptate împotriva noastră* — ajutând pe Duce să le realizeze. Pentru această nouă etapă a politicii româneşti, s-ar dori *Sus*, un contact direct cu Mussolini. Pe când Tătărescu vorbea, muream de frică să nu vrea să mă trimită la Roma... am oroare de asemenea misiuni cu mâna întinsă. Dar nu; venise numai să mă roage *să aduc pe Puricelli aici,* urmând ca Regele să însărcineze pe milanezul nostru cu un mesaj Regal şi special pentru Duce... Am primit cu plăcere — şi cu un „uf!" — să scriu lui Puricelli şi am convenit despre următoarea procedură: Tătărescu să invite pe Puricelli să vină pentru o chestiune de drumuri, iar eu să anexez o scrisoare prin care să-i spun să vină imediat *în intereseul ambelor ţări* şi să-l fac să priceapă că e vorba de altceva... Scrisorile noastre vor fi trimise printr-un curier special la Milano; tot demersul va fi ţinut secret, nici Bossy (de la Roma) nu va fi pus în cunoştinţă. Regele, Tătărescu, Gafencu, eu şi Puricelli vom fi singurii care să ştim. A rămas ca Tătărescu să mai pună azi la punct chestiunea cu Regele şi vom vedea dacă mai e vreme de făcut ceva până la intrarea (??) Italiei în război...

Am găsit pe Tătărescu foarte deprimat. A recunoscut cu mine că numai o minune a lui Dumnezeu mai poate trece victoria de partea Aliaţilor. Frica lui, „covorul verde“ — frica lui, dar totodată speranţa lui, căci se bizuia pe trecerea sa faţă de Aliaţi — s-a dus şi ea dracului. După „dictatul“ de la Versailles din 1919, vom avea acum „dictatul“ lui Hitler şi faţă de acesta atuurile lui Guţă sunt cam egale cu nimic.

Mi-a confirmat că suprimarea concediilor şi concentrarea suplimentară de ieri e în legătură cu aducerea trupelor ruseşti spre graniţa noastră şi cu mobilizarea ungurească. Tătărescu se temea ca nu cumva ruşii să nu profite de faptul că germanii erau cu mâinile prinse în Apus şi să nu facă vreo trăsnaie împotriva noastră. Eu unul nu cred, fiindcă petrolul nostru e şi mai indispensabil Germaniei *acum*, şi Germania *nu poate* rămâne indiferentă faţă de noi. Dacă ne-ar ataca ruşii cred că Germania s-ar vedea nevoită să oprească operaţiunile din Franţa şi să execute un „Blitz-Krieg“ împotriva noastră *ca să ne ocupe înaintea ruşilor.* Dar după succesele lor din urmă, nemţii trebuie să aibă destulă trecere la ruşi ca să-i ţie pe loc şi să-i împiedice să ne atace... Cum o vrea Dumnezeu!

———

Scrisoarea Regelui către Tătărescu prin care cere să se renunţe la serbările de la 8 iunie a apărut în ziarele de azi-dimineaţă, după ce a fost dată ieri seara la Radio.

Din scrisoare reiese că Majestatea Sa renunţă cu regret să nu se sărbătorească minunăţiile înfăptuite în ultimii 10 ani: e un sacrificiu pe care îl impune vrăjmăşia vremurilor...

Aş fi vrut ceva mai multă smerenie şi mai multă căldură — dar ia-o de unde nu e!

———

Vineri, 24 mai. Ploile n-au stat; mai dă în fiecare zi câte o stropitură, dar s-a încălzit bine vremea. Tot e ceva...

———

Ştirile de la război sunt confuze, dar victoria continuă să fie în lagărul german. Ieri după-amiază veniseră ştiri mai bune de pe frontul francez. Se anunţa că trupele prinse în Belgia Occidentală atacaseră spre Sud frontul german şi că aveau şanse să-l străpungă pe la Arras şi să se unească cu grosul armatei franceze la Sudul teritoriului, azi ocupat de nemţi. Azi-dimineaţă aflăm că germanii au respins acest atac, că au trecut ei prin liniile inamice şi că au ocupat Boulogne...

Armata tăiată și izolată în Belgia n-ar cuprinde decât 6 divizii franceze (ar fi deja ceva, dar nu încă un dezastru) restul până la 20 de divizii fiind trupe engleze și belgiene. La Statul nostru Major însă se crede că *60% din carele de asalt* franceze au fost trimise de Gamelin cu aceste nenorocite 6 divizii. O asemenea pierdere ar fi un dezastru, dar e greu de crezut că cu așa de puține divizii să fi fost trimise atâtea care...

Nenorocirea Aliaților a fost că toate aceste unități de tancuri ca și avioanele încolțite în Belgia între Excaut și mare n-au avut benzină ca să poată porni cât au fost germanii încă în mișcare și să taie înaintarea lor. N-au putut să pornească spre Arras decât după ce au fost revitaliate prin Ostende...

La Paris trebuie să domnească mare depresiune, dacă a ajuns Guvernul republican să meargă cu Lebrun în frunte la Notre-Dame, să implore protecția divină... S-au dat de asemenea ordine să se facă pretutindeni rugăciuni publice pentru salvarea Franței...

De la Londra și de la Paris se dezminte sinuciderea lui Gamelin, pe care nemții o afirmă însă. Despre capturarea generalului Giraud, Aliații nu o confirmă, dar nici nu o dezmint.

Tătărescu a venit să-mi comunice ieri că, față de eventualitatea precipitarii evenimentelor (intrarea Italiei în război) ce nu e de exclus, Regele a hotărât să intervină pe lângă Puricelli telegrafic prin Bossy. E soluția pe care o propusesem și eu, întâi, dar Tătărescu nu voia să mai bage și pe Bossy în secret. N-a mai fost astfel nevoie de scrisoarea mea către Puricelli. Rămâne de văzut dacă prietenul nostru va putea părăsi Italia zilele acestea...

Din tot ce ne vine din Italia, din ce se spune și nu se spune acolo, din certificatele de devotament pe care Mussolini le adună de la toate asociațiile, de la industriașii prin gura lui Volpi, de la universitari prin declarațiile rectorilor, de la academii și de la corporații — rezultă că ceva se plămădește și că Ducele a înfrânt o dată mai mult Casa Savoia...

Nu m-ar mira sa ne deșteptăm mâine, poimâine cu Italia în război... Înfrângerea Aliaților și-a făcut efectul. De unde macaronarii nu voiau sa audă de război acum o luna — iată-i acum aproape în jurul Ducelui care mănâncă foc...

Încotro vor porni italienii? Împotriva Franței prin Alpi, împotriva Iugoslaviei prin Dalmația? Eu cred că vor dezlănțui războiul în Africa, prin Libia împotriva Egiptului, prin Tripolitana împotriva Tunisiei... După ce, prin marina lor vor fi ocupat baze solide din Grecia.

Să meargă unde or vrea, numai împotriva Iugoslaviei nu, căci în acest caz se vor dezlănțui și ungurii și ne vom încurca și noi... Dar vor lăsa nemții pe unguri să pornească împotriva noastră, amenințați sau chiar atacați de ruși?

Rușii, rușii... n-am dormit toată noaptea, tot cu gândul la ei. La început, succesele Germaniei în Franța m-au liniștit: nemții luând comanda nu vor lăsa pe ruși să vină peste noi, că doar sug la țâțele noastre și cine e nebun să lase pe altul să-i omoare vaca? Dacă ar pierde petrolul nostru, nemții ar rămâne la cheremul rușilor... Dar m-am gândit azi-noapte că ar mai fi și altă posibilitate: rușii să profite de fapul că nemții sunt încleștați pe frontul occidental ca să se instaleze în Basarabia, *fără să treacă Prutul,* știind bine că domnii de la Berlin nu vor face moarte de om decât pentru petrol și că Basarabia nu-i interesează prea mult...

O să mai încurce lucrurile și Italia, căci și ea are nevoie de benzină...

Suntem în mâinile Domnului...

Dar trebuie să considerăm chestiunea Basarabiei ca pusă...

Pe când ne vin știri că trupe rusești înaintează spre granița noastră (precauție sau intenție de atac?) dl Kukoliev inenarabilul însărcinat cu afaceri al Sovietelor ne invită la cinematograf pentru marți, 28 mai, în noul palat al Legației, construit pe Șoseaua Kiseleff. Dovadă că până marți moscoviți nu ne vor ataca, afară numai dacă Kukoliev nu știe nimic! Dar n-ar fi trimis Moscova filmul...

La Roma avem presă bună. Regele a asistat la deschiderea expoziției organizate de Institutul nostru și toată presa publică articole de laudă la adresa noastră... Se vede că nu ne-au pus gând rău.

Și Japonia începe să se miște — și acolo sunt tendințe către o pace repede cu China: *Indiile Neerlandeze*, Indochina etc. sunt prăzi prețioase care așteaptă... Dacă ar fi prevăzut englezii ce îi așteaptă! Dar cum puteau să prevadă ce n-a prevăzut nimeni? *Ei trebuiau însă să știe.*

Marele colegiu electoral a fost convocat pentru zilele de 11, 12 şi 13 iunie, când se vor alege, în ordine: episcopul Huşilor, episcopul Timişoarei şi mitropolitul Bucovinei.

———

Ieri la masă la Clubul Miliardarilor, Madgearu mi-a povestit pentru ce a fost arestat. La o conferinţă a citat din Colbert o scrisoare adresată lui Ludovic al XIV-lea care începea astfel: „Votre Majesté a augmenté ses richesses au dépens du peuple *en conquérant les Flandres, l'Alsace* etc.". (Majestatea Voastră şi-a mărit bogăţiile în dauna poporului *cucerind Flandra, Alsacia* etc.)

Fraza a fost imediat adusă la cunoştinţa Regelui, dar fără cuvintele subliniate care explicau sensul celorlalte... Regele furios a dat imediat ordinul de internare. Madgearu declară că nu l-a scos de la Bistriţa împăcarea Regelui cu Mihalache. Mihalache nici n-a pus condiţia acestei eliberări. A dat ordin de eliberare chiar Regele, după ce a constatat graţie intervenţiei lui Cancicov[1], că fusese indus în eroare. Madgearu e convins că Ghelmegeanu i-a făcut figura şi-l înjură de mamă...

———

Destinderea:

Se arestează din nou gardişti pe capete, în legătură cu complotul Sima–Pătraşcu. Ieri au fost arestaţi, tatăl Codreanu, Noveanu şi alţii... Cum au putut să creadă domnii de la Interne că legionarii puteau iscăli cu sinceritate declaraţii prin care călcau în picioare tot crezul lor politic şi moral? Dl Ghelmegeanu s-a dovedit un ministru de Interne uşuratic.

———

Radian îmi povesteşte din impresiile cu care Dragu a revenit de la Paris, unde a stat trei săptămâni. Dragu a fost secretar general la Ministerul Propagandei sub Radian şi a fost apoi numit consilier de presă la Paris. Dânsul spune că, cu cine a vorbit la Paris, l-a sfătuit să cedăm ungurilor oraşele de pe graniţa de Vest şi bulgarilor Cadrilaterul. De notat că aceste sfaturi erau date *înainte de ofensiva germană*. Situaţia noastră era aproape pierdută la Paris şi dacă ar fi câştigat Aliaţii, ne-ar fi cerut sacrificii mari. Propaganda ungurească în schimb câştigase tot

[1] Cancicov a povestit Regelui, între altele, că acuzarea adusă lui Madgearu că complotează cu gardiştii e ridicola. Madgearu a venit la dânsul, Cancicov, şi l-a rugat să prevină la Palat: că toată destinderea cu Garda era o farsă, că slăbiciunea lui Ghelmegeanu n-a făcut decât să învie şi sa galvanizeze Mişcarea Legionară *şi că în curând vor începe din nou atentatele*. Madgearu a mai spus lui Cancicov că Maniu era foarte îngrijorat de recrudescenţa mişcării gardiste în Ardeal.

terenul pe care-l pierdusem noi: *un corp voluntar de 5 000 de unguri se înrolase pe frontul franțuzesc* și o societate de propagandă maghiară-franceză, prezidata de Laurent-Eynac, da mese zilnice în cele câteva restaurante unguresti din Paris... Trebuie să fie cam fierți ungurii, azi, de a fi pontat pe cartea franțuzească și s-au învârtit bine lucrurile pentru noi...

Pare că s-a renunțat la schema de reorganizare a Ministerului Economiei Naționale pe trei comisariate generale.

Schema, cu grafice și cu formule magice o concepuse Malaxa și Regele o adoptase imediat. La început erau trei *comisari-supremi*, ce depindeau direct de președintele Consiliului, numit și el *comisar suprasuprem*. Acești trei comisari supremi (agricultura, industria și creditul) urmau să-și aibă reprezentanții lor în toate ministerele și să hotarască activitatea fiecărui departament. De fapt, Ministerul Economiei Naționale era suprimat și redevenea un simplu Minister al Industriei și Comerțului, ca mai înainte. Regele s-a entuziasmat de planul acesta al lui Malaxa, dar Tătărescu n-a vrut să audă de raspunderea supra-supremă ce i se arunca în spinare, ca să-și frângă șalele. A obținut, cu greu, dar a obținu, ca sarcina să treacă asupra lui Cancicov care a primit de voie, de nevoie. Ca să se răzbune asupra lui Malaxa, Tătărescu a propus Regelui pe Malaxa ca comisar suprem al Industriei — la Agricultură, Cancicov a propus pe Alimăneșteanu (Dumitru) și la Credit pe George Crețeanu. Cum a auzit Malaxa că e vorba să fie scos din culise și din întuneric și pus să lucreze la lumina zilei, căci Regele sarise de încântare pe propunerea lui Tătarescu, a schimbat macazul și a convins pe Suveran că proiectul său cu cei trei comisari nu era bun...

Acum Cancicov caută altă soluție și pretinde chiar că a găsit-o deoarece trebuie să vină să ne-o expuna azi la Consiliul Superior Economic.[1]

Toate aceste amănunte mi le-a dat Dumitru Alimaneșteanu, omul de mare încredere al lui Cancicov...

Zvonuri pesimiste, dar evident false sau cel puțin exagerate, despre arestarea lui Micescu. Să fi furat portofelul lui Urdăreanu?

Îl știm escroc, dar nu pick-pocket...

---

[1] Ședința s-a amânat, caci Cancicov a fost doborât de o criza de rinichi — boala lui cronica și silit sa se puna în pat, în repaus complect.

Se mai zice că în scurtul timp cât a fost ministru a furat ca în codru. Ar fi împământenit, el naționalistul, 800 de ovrei contra plată însemnată și peșin, ar fi delapidat fondul timbrului de ajutor al Baroului, ar fi agonisit o moșie, ar fi... ar fi... cât și mai câte. Îl vom vedea în curând prim-ministru...

---

25 mai. După ultimele comunicate, pe ziua de ieri, nimic senzațional pe frontul din nordul Franței și vestul Belgiei. Nemții înaintează încet pe toate direcțiile. Au luat orașul Gand. Pe coasta franceză, comunicatul german afirmă că Boulogne e în mâinile nemților și că armatele lor sunt la 20 kilometri de Calais — iar comunicatul francez dezminte și declară Boulogne încă în mâinile franco-englezilor... și nemții mărturisesc greutăți și pierderi mari.

Fasciștii englezi, cei mai însemnați dintre ei, au fost arestați. A înregistrat astfel și Anglia o victorie...

În Italia, ceva mai multă liniște. Se vorbește chiar de negocieri italo-franceze privitoare la măsurile blocus-ului.

Orchestra filarmonică din Berlin, care a dat săptămâna trecută două concerte în București, a trebuit să contramandeze concertele pe care trebuie să le dea la Belgrad, *de teama unor manifestații ostile.*

Ne-am purtat mai bine noi...

La Moscova a nins... De ar putea să le înghețe mațele într-înșii...

Ieri razii mari printre gardiști. Se pare că au trecut mai mulți dintre 7
teroriștii din Germania granița iugoslavo-română și Siguranța e alarmantă.

Un lucru e sigur; s-a dus dracului destinderea...

Duminică, 26 mai. În marea bătălie ce se dă de 15 zile în Flandra, în Artois, în Belgia, superioritatea desăvârșită a germanilor se afirmă într-una. Dacă potențialul celor două armate ar fi egal, armata germană din Artois aventurată până la mare între grosul trupelor franceze la Sud și grupul anglo-franco-belgian la Nord — ar trebui să fie tragică. De fapt însă ea domină situația și azi probabil că trupele nemțești vor intra în Calais...

De la Berlin se anunță că câmpia din nordul Franței și din Belgia e virtual sfârșită și că un viitor apropiat va arăta în alte direcții, că Germania *n-a făcut încă uz* de armele cele mai perfecționate și mai distrugătoare de care dispune...

Poate să fie și numai intimidare. Pe când nemții se fudulesc cu forța lor, francezii și englezii se roagă la Dumnezeu și afirmă că se vor bate până vor câștiga războiul...

Bossy telegrafiază din Roma că Puricelli va sosi la București, probabil miercuri sau joi, după ce va vedea pe Mussolini. Bossy mai spune că la Roma convingerea victoriei Germaniei e absolută și că intrarea Italiei în război e afacere de zile...

Pentru prima dată raiduri de aviație germane au ucis oameni pașnici în Anglia. Emoția e mare în populația britanică care n-a cunoscut până acum ororile războiului, căci de la descinderea normanzilor, nici un picior vrăjmaș n-a mai călcat pământul mândrei insule...

Sir Samuel Hoare, personalitate politică însemnată, a fost numit ambasador al Angliei la Madrid. Numirea a făcut senzație, mai ales în cercurile spaniole, și dovedește câtă importanță acordă Cabinetul din Londra mișcărilor Spaniei...

Ambasadorii Germanie și Italiei au fost primiți la Moscova de Molotov. Presupun că au vorbit și de noi și sper că au obținut de la reprezentantul lui Stalin să ne lase în pace.

Gafencu, pe care l-am găsit ieri lichefiat, ca de obicei, mi-a spus totuși că el crede că ne-am putea înțelege cu rușii, cedându-le părțile de Nord ale Bucovinei și Basarabiei, locuite de ucraineni și poate ceva pe lângă Cetatea Albă. N-a fost numai o idee de vânt, căci mi-a mai spus că Iorga ar fi aprobat o asemenea tranzacție și m-a întrebat ce cred eu despre dânsa și dacă n-ar fi lapidat în ziua în care ar semna o astfel de cesiune. I-am răspuns că eu aș fi încântat dacă n-am pierde mai mult din Basarabia și chiar Basarabia toată, că aș vrea să scăpăm de Cetatea Albă și Budache. Pentru lapidare, am observat ca o asemenea hotărâre n-ar putea fi luată în spinare numai de el, ci de toți oamenii cu răspundere din țară.

Totul depinde însă de nemţi. Dacă nemţii sunt victorioşi şi vor să ne ajute, putem să păstrăm şi toată Basarabia. Gafencu pretinde că nemţii sunt foarte rezervaţi faţă de dânsul pe chestiunea rusească, mai ales Fabricius. Eu cred că e o politică: să ne ţină cu frica de ruşi în sân ca să obţină, ei, de la noi, tot ce vor în schimbul bunelor lor oficii la Moscova. Cu mine nemţii sunt mult mai deschişi, chiar Fabricius al lui Ribbentrop, şi mă asigură că n-avem nimic de temut de la ruşi...

Ducici, caraghiosul ambasador iugoslav, a fost rechemat la iuţeală şi trimis la Madrid. În locul lui a fost numit Avacumovici, fostul consilier de Legaţie, al cărui nume a fost pomenit de multe ori în aceste „însemnări". Avacumovici e un excelent diplomat, un amic al României, dar cam pisălog.

Simplonul a fost *provizoriu* suprimat în Franţa. Din cauză de economii, fiindcă nu mai erau pasageri, spune comunicatul...

Ieri la amiază, mare serbare a norocului. Adunare genenrală la „Mica", urmată de un dejun de 60 de tacâmuri la Clubul Miliardarilor. Gigurtu era în al 7-lea cer, şi în faţă de Anişoara-Mascotă, mai năduşită ca oricând. Pentru Murgăşanu care a prezidat adunarea şi masa, a fost o zi mare...

Tot ieri, dar după-amiază Caramfil ne-a plimbat cu vaporaşele lui, de la Snagov la Tâncăbeşti şi astfel s-a inaugurat noua lucrare a U.C.B.-ului prin care s-a adus lacul Snagov până la Şoseaua Naţională Bucureşti–Ploieşti.

La debarcader, în frumosul restaurant „La trei stejari" (care în realitate sunt trei ulmi bătrâni), ni s-a oferit o gustare copioasă cu ficăţei şi cârnăţei. Venise multă lume, printre care dl Costinescu, Buşilă, Ghelmegeanu, Giurescu, prefectul de Poliţie Modreanu, primarul Dombrovski şi alţii.

La Snagov, s-au construit deja multe vile şi priveliştea e de toată frumuseţea. Când se vor amenaja şi malurile lacului până la Tâncăbeşti şi se vor planta — tot acel colţ suburban al Bucureştilor, va fi un mic paradis. Peste vreo 50 de ani..

---

27 mai. Comunicatele de pe fronturi germane şi franceze sunt cam contradictorii. Unii pretind că au intrat în Calais, ceilalţi că nu. Pare totuşi că cercul de fier se strânge în continuu în jurul forţelor Aliate izolate în Nord şi că soarta lor este pecetluită...

Numeroase aeroporturi au fost bombardate de nemţi în Anglia. La Londra se iau în grabă măsuri de opunere împotriva unei eventuale debarcări germane. Generalul Ironside, până aici şeful Statului Major General englez, a fost numit comandantul forţelor apărării interne. În locul lui, la Statul Major, a fost numit generalul Dill.

Ziarele engleze scriu că generalul Weygand este mulţumit de situaţia apărării. „Se mulţumeşte cu puţin“ — e cazul să fie spus.

La Florenţa, Farinacci a urlat ieri că toată Italia e alături de Germania şi a enumerat toate plângerile Italiei împotriva Franţei. Din ştirile care sosesc din Italia, din manifestările puse la cale în toate oraşele, din măsurile luate de Guvern — ar reieşi că intrarea macaronarilor în război e o chestiune de zile, dacă nu de ceasuri.

Şi totuşi, se anunţă de la Roma că negocierile anglo-italiene privitoare la controlul maritim sunt aproape încheiate spre satisfacţia celor două părţi. E foarte probabil că Italia va intra în război, *dar şi un enorm şantaj, magistralmente regizat, nu e exclus...*

Petrecut ziua de ieri (duminică) în afară de Bucureşti. Dejunat la Sinaia (cu: fiică-mea ginere-meu, Marie Mirea şi perechea Filip) fost apoi la Predeal, iar la întoarcere la Snagov şi la mănăstirea Ţigăneşti — pe care n-o văzusem niciodată. Mai bine n-o vedeam. Nicăieri oroarea pravoslavnică, totala lipsă de imbold a românilor pentru frumos, nu e mai patentă. Nimic pentru plăcerea ochilor, nici arhitectură, nici zugrăveală, nici privelişti naturale... oroare, oroare, oroare!

La înapoiere spre Bucureşti, admirăm animaţia de la „Trei Stejari“, noul local al U.C.B.-ului, la Tâncăbeşti.

Marie Mirea, care e prietenă cu băicoienii de Tâncăbeşti, îmi face genealogia urâtului. E fiul unei doamne Severineanu, sora bătrânului Luca Niculescu, vestitul toptangiu. Erau două surori, inteligente, destul de frumoase, elegante şi distinse — mai ales pentru treapta lor. Le mergea vorba că erau fiicele lui Vodă Bibescu şi această nobilă filiaţie le da ifose de boierie... Totuşi, una a luat pe băcanul Penopol, iar cealaltă pe marghitanul Severineanu. Penopolii au făcut avere, au cumpă-

rat de la Filitti moşia Tâncăbeşti şi neavând copii au înfiat pe nepotul lor C. I. Severineanu, pe care l-au trimis la studii în Germania şi care, după ce s-a transformat în C. I. Băicoianu, a devenit director şi edec la Banca Naţională. La moartea lui Penopol, a moştenit moşia Tâncăbeşti.

———

28 mai. În Artois şi în Belgia maritimă luptele sunt îngrozitoare. Un infern de fier şi de foc. Nemţii vor să isprăvească cu armata aliată înconjurată şi împinsă spre mare... Ei anunţă că au ocupat Calais şi că au strapuns liniile anglo-belgiene la nord de Memis. Aliaţii pretind că Calais e încă în mâinile lor. Agenţia Reuter mărturiseşte însă că „în cercurile din Londra bine informate situaţia din nordul Franţei e socotită ca „agravată“, după luptele de ieri.

———

Italia continuă cu zdrăngăneala de război. După corespondenţii ziarelor engleze şi franceze se crede că va intra în război pe la jumătatea lui iunie, poate înainte. Totuşi, acordul cu Anglia privitor la controlul naval s-a încheiat şi a fost parafat. Din Belgrad se telegrafiază că în cercurile politice de acolo acest eveniment a fost salutat cu uşurare şi că o destindere generală în Mediterana nu poate să nu fie consecinţa lui...

———

O mai întinsă mişcare în diplomaţia franceză a atins şi pe Thierry care a fost schimbat cu Peyronton: Thierry merge la Buenos Aires în locul acestuia, iar Peyronton vine la Bucureşti în locul lui Thierry. Îl văd plecând pe dl Thierry fără nici o părere de rău. A fost un prieten exigent pentru noi, iar d-na Thierry, nascută Rotschild, o pisăloagă...

Vladimir d'Ormesson a fost numit ambasador pe lângă Sf. Scaun.

———

Ultimele zile de emoţie pe care le-am trăit sub ameninţarea unui eventual atac rusesc sunt în mare parte datorate machiavelismului prietenilor noştri germani. Ei au răspândit *cât au putut* veşti peste veşti — despre relele intenţi moscovite. Fabricius şi oamenii lui adaugau că Germania face ce poate pentru a linişti Moscova, pentru a împiedica un atac pe care conducătorii de la Berlin l-ar deplora cel dintâi — dar că puterile nemţeşti sunt limitate şi că Führerul nu se poate strica în momentul de faţă cu Stalin...

Sâmbătă, am găsit la Externe pe Gafencu şi pe Creţeanu fierţi. Părerea mea că nemţii jucau teatru ca să ne terorizeze şi să ne silească astfel să le dăm tot ce ne cer în schimbul protecţiei lor — i-a lăsat reci. Nu voiau să creadă. Eu unul eram convins că, contrariu celor ce spuneau, nemţii făcuseră la Moscova toate demersurile necesare ca să împiedice o eventuală acţiune ce ar fi putut răsturna toate planurile lor. Căci sunt convins că pentru nimic în lume Germania n-ar abandona ruşilor petrolul şi grâul românesc.

Ieri seară am revăzut pe Gafencu: „Ai avut dreptate — mi-a spus el — nemţii au venit să-mi spună că aranjează ei cu Moscova, dar m-au întrebat care va fi preţul intervenţiei lor!!... Am răspuns lui Fabricius că în această chestiune Germania poate să fie cu noi, contra noastră, sau indiferentă şi că eu aş dori să ştiu care din cele trei poziţii a fost adoptată de Guvernul german, ca să pot îndrepta şi eu în consecinţă politica română...

Am răspuns astfel la întrebarea lui printr-o întrebare şi am evitat un răspuns în chestiunea preţului pe care mi l-a cerut..."

Gafencu mi-a mai spus că vrea să înceapă negocieri directe cu ruşii (cred că a şi început) sau poate prin americani şi că speră să ajungă la o înţelegere fără sacrificii teritoriale...

Ruşii ar cere numai un pact de neagresiune, reciproc. De la deprimarea de sâmbătă, Gafencu trecuse la un optimism exagerat...

Cancicov s-a prezentat ieri la Consiliul Superior şi a vorbit un ceas ca să explice necesitatea decretului-lege prin care se conferă puteri dictatoriale Ministerului Economiei Naţionale în toate domeniile producţiei şi schimburilor. N-a fost amuzant decât în momentul în care şi-a bătut joc, lăudându-l, pe Mitiţă Constantinescu, pe care nu-l poate suferi. Savu şi Oţoni, prezenţi, vor fi raportat fiecare cuvânt lui Mitiţă, aşa încât războiul între Finanţe şi Economie se va înteţi, pentru binele ţării. Oameni mărunţi, toţi domnii pe care îi întrebuinţează Majestatea Sa...

Să vedem ce ispravă va face şi noul dictator al pâinii şi al mezelurilor...

Aurul nostru de la Banca Naţională plus aurul polonez, pe care îl avem în păstrare, au plecat spre America. De frica Moscovei, care ne-a mai înghiţit o dată aurul...

Deşi Berlinul şi-a dat agrementul şi Romalo a fost numit ministru în Germania, se pare că aflându-se despre ascendenţa Seculici a noului diplomat, cercurile politice nemţeşti au început să se strâmbe şi nu se ştie ce primire se va face Wilhelmstrasse ducelui Nindi... Că grand-papa Seculici era târtan botezat, nu încape nici o îndoială.

Pe când scriam rândurile de mai sus mi se comunică ştirea că Regele Belgiei s-a predat împreună cu toată armata sa. Ştirea a fost comunicată la Radio, la Paris, de însăşi Paul Reynaud care ar fi adăugat că Regele Belgiei a înfăptuit gestul său fără să consulte, fără să prevină măcar Înaltul comandament aliat, şi numai din propria lui autoritate. Aseară se spunea că atacul germanilor împotriva frontului belgian era neomenos de violent... Se vede că oamenii n-au mai putut rezista şi că Regele Belgiei a vrut să împărtăşească soarta lor...

În sine, predarea belgienilor nu este cine ştie ce, căci armata lor era osândită la pieire şi se ştia bine că azi sau mâine nemţii vor fi sfârşit cu ea. Dar faptul rediţiunii, cu Rege cu tot, e demoralizator şi poate influenţa şi asupra trupelor engleze şi franceze, în toate sectoarele. Să nu înceapă debandada generală...

Nemţii au câştigat războiul, orice se va mai întâmpla...

---

29 mai. Pe ziua de ieri nu s-a vorbit până şi în Bucureşti decât cu „trădarea“ Regelui Belgiei... Ce trebuie să fi fost şi să fie încă în Franţa şi în Anglia!

Încep să vină amănunte asupra acestui act covârşitor mai ales prin semnificarea lui morală. Regele Leopold nu s-a hotărât brusc; şi-a cumpănit actul zilei întregi, a adus zbuciumul său sufletesc la cunoştinţă miniştrilor săi, Guvernelor aliate şi generalului Blanchard, comandantul suprem al armatelor din Belgia şi nordul Franţei. Decizia capitulării a fost luată de Rege în urma unor lungi convorbiri cu generalii belgieni, convorbiri ce au avut loc în după amiaza zilei de luni. Guvernele de la Paris şi Londra s-au străduit să obţină ca Regele să amâne pentru o săptămână hotărârea sa, însă Leopold III a refuzat să mai lase sânge belgian să se verse inutil.

Bruscul zbor al lui Paul Reynaud la Londra şi al primului ministru belgian Pierlot, acum trei zile[1] — ştirile date luni de *Reuter* asupra agravării situaţiei în Nordul Franţei erau în legătură cu iminentul gest

---

[1] Vineri şi sâmbătă.

pe care Aliații îl așteptau din partea Regelui. Ultima întrevedere între Leopold și generalul Blanchard ar fi fost dramatică. Trupele belgiene ocupau frontul de luptă de la estuarul Escaut-ului până la Armentières, așa încât defecțiunea lor a deschis drumul nemților spre Ostende, Dunkerque și Calais.

Avangardele germane au intrat ieri dimineață în Bruges. Capitularea a fost hotărâtă marți dimineață (ieri) la orele 4 și a fost comunicată la orele 4,15 Înaltului comandament german, cu care Cartierul general belgian era deja în contact de două ore prin comandamentul german de la Gand.

La Paris „trădarea“ Regelui Leopold a făcut o impresie adâncă. Guvernul belgian și președinții corpurilor legiuitoare refugiați în Franța s-au întrunit, au declarat hotărârea Regelui ca nelegală și au decis, în numele poporului belgian, *pe care de azi înainte îl reprezintă legal, în împiedicarea Suveranului prizonier de a guverna,* război până la capăt alături de Aliați.

O nouă armată se constituie în Franța, dintre refugiații belgieni, armată care va purta stegurile Belgiei, alături de trupele franceze și engleze. Conform Constituției belgiene, Consiliul de Miniștri și-a asumat Regența. Sediul Guvernului belgian a fost hotărât la Poitiers.

În Germania și în Italia, gestul Regelui Leopold este justificat prin grija Regelui de a nu sacrifica *inutil* armata și populația civilă. În acel nenorocit colț de pământ care mai rămăsese Belgiei se refugiaseră peste 2 milioane de oameni ce se încurcau cu trupe în *debandadă* (zic nemții, dar contestă franco-englezii) oamenii și trupe supuse zi și noapte celui mai infernal bombardament... Un act de disperare și de slăbiciune — un act cuminte, iată definițiile ce se dau de o parte și de cealaltă a baricadei, defecțiunii Regelui Leopold...

În lumea întreagă această defecțiune este însă mai mult judecată cu severitate. Alături de „Regele cavaler“ Albert I, fiul său Leopold va rămâne „le Roi de la piètre figure“ (Regele care a făcut impresie proastă).

Omul n-avea sământă de erou, dar față de suferințele pe care a trebuit să le îndure, cred că e nedrept să i se arunce piatra fiindcă n-a consimțit să mai sacrifice mii de vieți unei cauze pierdute...

S-a vorbit mult ieri despre posibilitatea unei păci apropiate. Cel puțin a unei păci separate a Franței. Nemții o nădăjduiesc. Ei spun că Germania nu va cere nici un sacrificiu teritorial Franței, și nici de altfel

Italiei, un regim special în Tunisia, egalitate de drepturi la Suez şi Djibouti... Se zice că sunt oameni la Paris care-şi dau seama că războiul e pierdut, că în faza actuală s-ar mai putea încheia o pace onorabilă, dar că mai târziu, după ce va interveni şi Italia şi Germania va ocupa toată Franţa, condiţiile de pace ar deveni mult mai grele. Se vorbea ieri de un Minister Laval–Flandin, care să semneze pacea...

Toţi francezii n-au uitat că sabotarea păcii din 1919 se datoreşte Angliei şi lui Lloyd George, şi că, dacă nemţii au putut să cotropească din nou Franţa, i-au adus de mână englezii care după război au favorizat toate revendicările germane împotriva Franţei...

Să se descurce acum Anglia cum va putea, zic mulţi printre francezi...

Şi mai sunt şi comunişti, mulţi, care vor pacea, dincoace de Mânecă...

Totuşi, cât vor fi la Guvern Reynaud–Daladier–Mandel, de pace nu se va putea vorbi pe faţă, în Franţa.

Pacat. Ar trebui să se facă pace toţi şi englezii. Un război dus până la absurd nu va restabili situaţia celor învinşi azi, dar va mina lumea întreagă...

Cu toate urletele războinice de la Paris şi de la Londra, *eu sper într-o apropiată pace.* Nu se poate ca inteligenţa şi bunul simţ să nu învingă până la sfârşit...

Fost ieri la Legaţia Sovietelor. Caraghiosul de Kukoliev ne poftise la un film, pentru inaugurarea noului palat de la Şosea... Palatul e frumos, ţinut în linii simple, cu un lux însă de amănunte neaşteptat într-un lăcaş sovietic. O serie de anticamere duce la o imensă sală de recepţie. La cele două capete alte saloane în care fuseseră instalate două bufete bogate. Paralel cu sala de recepţie, o sală de cinematograf transformabilă în sală de banchete!

Lume destulă dar nu prea multă. Guvernul aproape tot, dar fără Tătărescu, care nu ştiu de ce n-a venit. Blumenfeld pretindea că plânge acasă asupra defecţiunii Regelui Leopold. Dintre membrii corpului diplomatic, nemţii şi neutrii. Francezii şi englezii lipseau cu totul. Am rugat şi pe nevastă-mea (până acum ireconciliabilă cu Sovietele!) să vină; s-a supus. De ce să ne punem rău cu oameni care ne pot face, ei, atâta rău? Am revăzut acolo cu emoţie toată gazetăria tartănească, dispărută din circulaţie şi care nu se mai vede nicăieri...

Fabricius şi toţi nemţii fericiţi, dar cam jenaţi. Işi dau oamenii seama că cu tot succesul lor *opinia publică românească nu e cu ei*, şi acest fapt îi acreşte. Se simte în tot ce spun.

Kukoliev e interesant pentru noi în acest moment. E prea prost ca să aibe păreri personale, şi de altminteri Sovietele nu i le-ar îngădui — aşa încât ce spune el nu poate fi decât ecoul celor ce-i parvin, pe o cale sau pe alta, de la Moscova. El spune (mi-a spus-o mie şi i-a spus-o lui Ralea) că *Rusia n-are pretenţii teritoriale faţă de noi şi că Basarabia e numai un pretext de discuţie pentru a ajunge la o înţelegere.* Ce înţelegere? Rusia vrea pace. Ea ne va scăpa de război, cum a scăpat de război şi Suedia. Pentru că e pacifică, pentru că vrea pace, ne va cere să încheiem nu un pact de neagresiune, astea sunt fleacuri, ci *un pact de asistenţă mutuală.* Atât spune Kukoliev... Ceea ce nu spune e că, probabil, ca să ne poată garanta şi mai bine pacea, ca să poată sări şi mai lesne în ajutorul nostru (asistenţă mutuală...) *Rusia ne va cere câteva puncte de sprijin, câteva puncte în care să întreţină forţe sovietice gata să răspundă la orice alarmă...* Aici e buba.

Oricum, se pare că şi pesimistul Gafencu e de această părere — fie că au intervenit germanii la Moscova, cu un veto de atingere în ce priveşte vaca lor cu lapte, *fie că ruşii nu vor să se încurce în operaţiuni militare* — pericolul de război cu Rusia s-a îndepărtat deocamdată, pentru noi...

———

Se pregăteşte reluarea relaţiilor diplomatice între Iugoslavia şi Soviete. Misiunile circulă deja între ambele ţări... Au ajuns muscalii la preţ.

———

Numirea lui Nindi Romalo la Berlin şi a lui Radu Cruţescu la Ankara au apărut în *Monitor.*

———

După ce a fost numit Consilier Regal, Ion Mihalache a trimis un copios memoriu Regelui prin care lămurea că nici ce a fost nu mai poate să mai fie, dar că nici ce e azi nu poate să dureze.

În acelaşi timp, dom' Mihalache cerea Suveranului o audienţă... Suveranul n-a răspuns, Mihalache e furios şi spune în gura mare că, dacă lucrurile nu se schimbă până într-o lună, îşi va da demisia din demnitatea de C.R.

Câteva zile în urma lui Mihalache a trimis şi dom' Maniu un memoriu Regelui, dar fără să ceară audienţă. În memoriul său dom' Maniu preciza că Ardealul e expus sa fie smuls României şi că o înţelegere cu Rusia (!) e singura noastră salvare...

Fiindcă vine vorba de Ardeal, mi se spune că domnii de la Statul Major fac prostii pe acolo. Prostii nu numai față de minoritari, dar și față de românii uniți. Îi bagă pe toți într-un sac și-i consideră ca trădători.

Ce să mai zicem de mitropolitul Sibiului, Bălan, care a declarat într-o cuvântare publică, *că cine nu e ortodox în România, e împotriva Regelui!!!*

Șvabii din Banat nu mai vor să primească ofițeri în cvartir, față de insultele ce comandanți locali le-au adresat...

S-au luat măsuri de o severitate excepțională pentru circulația din zonele petrolifere. Nici un străin nu se va mai putea apropia de schele, de rafinării, de depozite. Alarma a fost dată de nemți care pretind că englezii au trimis oameni să distrugă toate exploatările noastre. Să ne ferească Dumnezeu! Fără petrol am înceta să devenim interesanți și ne-ar lăsa nemții pradă rușilor...

Joi, 30 mai. Aliații au luat în fine Narvik-ul. Și două orașe din vecinătate. Succes tardiv care nu compensează dezastrele suferite în Belgia și în Nordul Franței. Succes inutil, căci pe câmpul de bătaie din Flandra, nemții pot aduna mai mult fier decât le-ar fi putut furniza minele din Scandinavia în zece ani. Succes relativ, căci o mână de nemți a rezistat efortului combinat franco-englez timp de două luni...

Toate comunicatele, toate cuvântările, toate declarațiile franceze și engleze se termină cu formula: „până la victoria definitivă asupra inamicului". Știu că moralul poporului trebuie susținut, dar sunt formule și formule... Cea adoptată de Aliați face efectul unei glume sinistre, în lumina evenimentelor de fiecare zi...

Prințul Wilhelm, fiul mai mare al Kronprinzului, a fost ucis în Flandra și înmormântat în Potsdam cu mari onoruri militare... E al doilea prinț al familiei imperiale ucis în război: astă-toamnă, în Polonia, a fost doborât prințul Oskar...

În fine, s-au luat măsuri de poliție pentru urmărirea alarmiștilor și răspânditorilor de tot feluri de zvonuri false. Numai de s-ar executa cum trebuie ordonanța dată ieri.

Măsurile de pază, în regiunile petrolifere, au fost întețite. E teamă mare de un act de sabotaj pus la cale de Aliați ca să lipsească pe nemți de petrolul românesc...

Ploile care au căzut iarăşi cu nemiluita marți și ieri au produs mari stricăciuni la căile ferate, în părțile muntoase ale țării. În Oltenia, după ştiri, pare să fi plouat mai puțin. Ne-om aduce aminte, sub toate privințele, de anul 1940!

Vineri, 31 mai. Ieri la amiază a murti brusc Jean Callimachi. Bolnav de câțiva ani de angină de piept, nu se mai căuta deloc în ultima vreme şi abuza de mese bune şi fuma ca şi cum nu l-ar fi pândit moartea. Am avut câteodată impresia că-şi căuta sfârşitul... Foarte mândru de numele şi de casa lui, n-a putut suferi prăbuşirea din jurul său. Fiul unic, mort la Atena într-un accident absurd, l-a tras spre mormânt, în care l-au împins de la spate nevastă-sa prin viața ei destrăbălată şi fiică-sa devenită pur şi simplu o curvă. Cu moartea lui Callimachi s-a închis ultima casă boierească primitoare din Bucureşti. Cele două nebune, mama şi fata vor toca la repezeală şi averea lor şi cea rămasă de la Callimachi care le-a lăsat-o...

Pentru mine, se duce un prieten. De dânsul şi de casa lui sunt legate nenumărate amintiri ale vieții mele, în ultimii 20 de ani...

Am ajuns „persona grata“ şi la ruşi! Nu numai nemții dar şi muscalii mă vor în fruntea Guvernului. A spus-o Kukoliev lui Ralea şi lui Blumenfeld, după cum la nemți au spus-o şi Fabricius şi Gerstenberg lui Cecropid. Ralea, comunicându-mi cele spuse de muscal, a adăugat că era şi părerea lui. La cinematograful de la Legația sovietică s-a aşezat lângă mine şi mi-a făcut declarații de amor. Omul nu vrea să fie surprins de evenimente... Din nenorocire îşi pierd toți timpul: m-or avea nemții, m-or vrea ruşii, m-o vrea Ralea — nu-i vreau eu pe ei, pe nici unul, fiindcă cu Regele Carol nu e nimic de făcut. Încearcă omul o dată, nu de două ori...

În Guvern pare a fi mare enervare, mai ales în cercurile lui Tătărescu. Se vede că simte omul că trebuie să facă acum loc unuia care să aibă încrederea Berlinului şi va mai fi aflat şi el că ecoul Moscovei, Kukoliev, a spus deunăzi: „Rusia vrea să se înțeleaga cu România, dar

nu se va putea nici odată înțelege cu Tătărescu. Cu Mihalache poate, cu Argetoianu desigur...".

Enervarea Guvernului mai poate să fie datorată şi dificultăților interne. Într-adevăr Mişcarea Legionară e în plină recrudescență şi încercările de sabotaj străine au devenit amenințătoare.

Un manifest anonim, cu portretul lui Zelea Codreanu şi cu data de 16 mai, a fost răspândit în toată țara, manifest prin care se recomanda legionarilor să stea liniştiţi căci ziua izbândei finale se apropie. Mai toți gardiştii „destinşi" au început să se regrupeze convinşi că nemţii vor impune Garda de Fier la Guvern!!! De confruntat cu convingerea că teroriştii veniți de peste graniță şi arestați au fost trimişi de nemți să provoace tulburări la noi!!! Speranțe absurde de pe urma izbânzilor germane hrănesc şi ratații mişcărilor naționaliste. Strigoi de ai politicii vechi ca Nichifor Crainic, Manoilescu, Gheorghe Cuza, Tilică Ioanid şi alte javre se întrunesc aproape zilnic, beau şi pun țara la cale în vederea „proximei" lor guvernări! Oricât ar fi de puțin serioase aceste manifestări, ele îngrijorează oameni ca Tătărescu şi Ghelmegeanu care se tem până şi de umbra lor.

Poate şi mai mult însă preocupă Guvernul încercările de distrugere a instalațiilor noastre petrolifere ce par a fi urmărite de agenți străini, mai ales englezi. S-au găsit explozibile şi unelte de distrugere la asemenea venetici arestați în jurul schelelor. La Brăila şi la Sulina au fost descoperite zilele trecute două vapoare bătând pavilionul Statului Panama, în realitate vase engleze, încărcate şi ele cu material de distrugere. Probabil că aceste vase mai urmăreau şi blocarea Dunării la Porțile de Fier. Măsuri de o severitate aproape exagerată au fost luate împotriva tuturor străinilor — dar primul ministru şi ministrul de Interne traiesc cu frica în sân...

Legea armonizării salariilor a trecut prin Consiliul de Miniştri. După câte-mi spune Cancicov, e complect ratată. Ea nu va mulțumi pe nimeni şi ne va costa 4 miliarde de lei. În Consiliul de Miniştri erau consternați. Mitiță Constantinescu a mai slăbit cu zece kilograme. Deşi sunt la cuțite, Cancicov şi Mitiță au fost de data asta de acord. Dacă n-ar fi făgăduit-o Regele prin Mesajul de deschidere al Parlamentului, legea ar fi căzut.

Aflu de la Statul Major că nemţii ar fi concentrat 18 divizii în Moravia şi Slovacia. Ca să împiedice pe unguri (în cazul unei năzbâtii italiene împotriva Iugoslaviei) să se mişte? Ca să ţină pe ruşi în respect faţă de noi? Chi lo sa... (Cine ştie...).

Ca răspuns la această concentrare de forţe, ruşii ar transporta trupele lor de la Odessa şi de la Nistru, la Nord, spre graniţa ungaro-poloneză. Tot cam atâtea divizii... Joc de război, sau exerciţii igienice?

Neubacher mi-a făcut ieri o lungă vizită. N-am prea priceput de ce, căci n-a venit să-mi ceară nimic, nici să-mi spună ceva special. „Plec poimâine la Berlin pentru câteva zile şi am venit să vă văd înainte de plecare!“ De luni de zile uitase de existenţa mea; a mai fost de atâtea ori la Berlin şi n-a mai venit să mă vadă „înainte de a pleca“. Să fie această vizită în legătură cu dorinţa „lor“ de a mă vedea iarăşi în fruntea Guvernului? Tot ce se poate; ei nu pot şti că „dorinţa lor“ e zadarnică...

Şi dl Neubacher s-a deschis faţă de mine — ceea ce nici unul din ei nu o face faţă de Gafencu şi de Tătărescu — şi mi-a declarat că Berlinul consideră interesele Germaniei comune cu ale României şi că ştie de la Ribbentrop că nu trebuie să avem nici o teamă de ruşi... Mi-a confirmat şi concentrarea diviziilor nemţeşti din Moravia...

Am vorbit de război. Din ce ştie el de la Berlin, Hitler nu vrea să se vrăjmăşească de moarte cu francezii, şi nu va porni împotriva Parisului. O ocupare a Parisului ar fi o umilire a Franţei pe care francezii n-ar uita-o niciodată. Parisul şi Franţa nu sunt obiective urmărite de germani care nu vor reacţiona spre Sud, *decât dacă vor fi atacaţi.* Tot efortul nemţilor se va concentra împotriva englezilor. Neubacher consideră războiul câştigat. Trupele germane vor debarca în Anglia şi o vor constrânge la pace. Nu crede într-o pace separată cu Franţa, deşi toată lumea în Germania ar dori-o, dar francezii sunt prea cavaleri ca să lase Anglia „în Stich“ (în situaţie grea). Mi-a vorbit cu dispreţ de Italia şi de lăcomia italienilor. Hitler face tot ce poate ca să nu-i atragă în război, dar lui Neubacher îi e frică că vor da năvală... Hitler se ocupă de acum *cu organizarea unei păci economic planificate,* care să pună Europa în măsură să lupte cu concurenţa celorlalte continente şi să o învingă...

Ne-am despărţit prieteni, dar fără să pricep pentru ce a venit...

Consiliul de Miniştri belgian s-a întrunit sub preşedinţia lui Pierlot şi a redactat următoarea hotărâre: „În numele poporului belgian şi

având în vedere art. 32 din Constituție, Consiliul de Miniştri constată că Regele fiind în puterea invadatorului se află în imposibilitate de a domni («de régner»)."

———

Până unde a căzut prestigiul Angliei: *Agenția* rusă *TASS* informează că Guvernul sovietic declină să primească misiunea lui sir Stafford Cripps, hotărâtă la Londra. Dacă Guvernul britanic are ceva de comunicat celui din Moscova, n-are decât să o facă prin sir William Seeds, ambasadorul său. Sau dacă sir William nu mai are încrederea Guvernului englez, acesta poate numi un alt ambasador şi chiar pe sir Stafford Cripps... Londra s-a supus şi a cerut agrementul pentru Cripps, care plecase deja spre Moscova, ajunsese la Atena şi va aştepta acolo decizia lui Stalin... Cripps e un simpatizant al comunismului şi al Sovietelor şi englezii aşteaptă mult de la el...

———

Negocierile acordurilor comerciale dintre Iugoslavia şi Soviete s-au terminat şi acordurile vor fi semnate zilele acestea la Belgrad. Din telegrame nu rezultă însă că raporturile diplomatice dintre cele două țări vor fi reluate. Bizar...

Ducici a fost decorat de plecare cu Marele Cordon al Stelei României şi ales membru de onoare al Academiei Române... Ca să ne reamintim de vremurile vechii prietenii cu bieții sârbi...

———

Ruşii au trimis o notă cam aspră Lituaniei, din cauza „răpirii" (!) câtorva ofițeri din garnizoanele sovietice. Lituania a numit o comisie de anchetă. Se speră că conflictul va fi aplanat, dar Germania a declarat de pe acum că de s-ar agrava ea nu se va amesteca în afacerile Rusiei...

———

Primenirea morală:

Dl Teofil Sidorovici, cu degetul în gură până la numirea d-sale în fruntea Strajei Țării, a cumpărat o casă frumoasă pentru uzul d-sale şi un imobil de raport în centrul Bucureştilor... să învețe străjerii de la el...

———

A murit pe front şi un prinţ din familia regală engleză: Frederick of Cambridge.

———

In America agitaţia pe tema războiului e din ce în ce mai mare. Foarte mulţi politicieni, din Partidul Democrat ca şi din cel Republican se pronunţă pentru participarea Statelor Unite în marele conflict. Contra, s-au pronunţat Lindbergh, Ford şi Hearst (cel cu trustul ziarelor). Trei vedete, dar nu vedete politice. Roosevelt manevrează şi se ocupă mai mult de alegerea lui. Odată ales, e foarte probabil că se va da de partea Aliaţilor, dacă va mai fi rămas ceva din ei...

———

Marţi seară, Mitiţa Constantinescu a acordat 50 de audienţe la Ministerul de Finanţe, de la orele 20 la orele 2 dimineaţa. Pe ministrul Olandei l-a primit la ora 23,40... Teatru, ca sa arate cât e de ocupat şi cum îşi sacrifică ziua şi noaptea în serviciul Statului şi al Regelui. Ce caraghios!

———

Sâmbătă, 1 iunie. Jumătate din Camera şi din Senatul belgian s-a întrunit la Limoges şi s-a solidarizat cu Guvernul Belgiei veştejind actul Regelui Leopold „care va duce singur răspundere lui în faţa istoriei". Jumătate de Parlament a mai constatat că exista pentru Regele Leopold, „o imposibilitate juridică *şi morală* de a domni" — Guvernul nu invocase decât imposibilitatea de fapt...

———

Italia vrea Corsica, Spania vrea Gibraltarul — să nu vrea Albania Londra, că ne-a luat dracul!

———

Decretul privitor la deplinele puteri conferite Ministerului Economici Naţionale a apărut în *Monitorul* de azi: Guvernul pune aceste măsuri excepţionale la adăpostul aprobării Consiliului Superior Economic, al cărui aviz e publicat *in-extenso*, îndată după decret. Servim şi noi la ceva...

———

Vâlvătaie mare de partea Italiei. Deşi sunt oameni importanţi la Roma şi la Milano, care pretind încă că Italia nu va intra în război, totul indică că va intra. Demetrio, consulul nostru la Triest sosit la Bucureşti de câteva zile, pretinde că populaţia e consternată şi se întreabă cum are să trăiască după începerea ostilităţilor şi a blocadei.

Demetrio povesteşte că, în ajunul plecării sale din Triest, el şi familia lui au avut 3 scrumbii de împărţit — şi nimic altceva...

Din câte se șoptesc în cercurile italiene informate, pare că cel puțin în ultima vreme Ciano ar fi fost cu totul contra unei intrări în război și că lucrurile au mers până la hotărârea lui Mussolini de a-l scoate din Guvern și de a-l numi guvernator al Libiei, în locul lui Balbo, ca să-l facă să ia răspunderea războiului. Putoarea Edda, fiica Ducelui și soția lui Ciano, a leșinat la picioarele lui Mussolini, a urlat și a țipat și a salvat *situația* lui bărbatu-său. Căci la *situația* lui bărbatu-său, și indirect a ei, mai ține încoronata damă...

Se zice că pornirile pacifice ale umflatului ministru de Externe sunt în mare parte datorate raporturilor sale cu fiica lui Charles Roux, fostul ambasador francez pe lângă Vatican și actualmente secretar general al Ministerului de Externe francez, în locul lui Léger care a fost limojat zilele trecute...

D-ra Charles Roux s-a căsătorit la Roma cu un principe del Drago, dar se ține — o știe toată lumea — cu Ciano...

Se crede în general că Italia va intra în război săptămâna viitoare și va începe prin ocuparea insulei Corfu, ca să împiedice pe englezi să-și creeze o bază la intrarea Mării Adriatice. Va urma apoi un atac împotriva Egiptului sau a Tunisiei, sau împotriva ambelor țări. Pare că am avut dreptate și că, dacă se va declanșa războiul italian, va fi un război african.

———

Couloudre a fost numit ambasador al Franței la Berna. Numirea acestui important diplomat într-un post relativ secundar în timpuri normale, arată câtă importanță dau francezii Elveției în împrejurările de azi. Unii spun că misiunea lui Couloudre ar fi să întrețină dârzenia helveticilor și să-i împiedice să lase pe nemți să se unească prin țara lor cu italienii. Să n-aibe nici o grijă căci elvețienii sunt hotărâți să primească cu tunul și cu pușca pe oricine s-ar aventura pe teritoriul lor. Alții cred că Couloudre a fost trimis la Berna, într-un post înaintat pentru eventuale contacturi cu nemții pe chestiunea unei păci separate... A pune o asemenea intenție în seama *Guvernului francez actual* e curată nebunie.

La dejunul de adio, dat ieri la Ministerul de Externe lui Thierry, acesta ar fi spus că nu merge la Buenos Aires unde a fost numit și că și-a dat demisia...

———

Csaky, ministrul de Externe al Ungariei, semnează în „Buletinul bilunar al partidului de guvernământ", editat în Budapesta, un articol

intitulat „Pacea în Europa Orientală“. Articolul e de un pacifism neașteptat. Csaky face pe europeanul, declară interesele Ungariei strâns legate de ale Germaniei și de ale Italiei și existența ei în funcție de rolul pe care-l joacă în bazinul dunărean. Ministrul maghiar e convins că pacea nu va fi tulburată în țările carpatice. Chiar dacă s-ar auzi focuri de pușcă aiurea, *în Ungaria va domni pacea*... S-au cuminţit boierii, sau știu de frică? De frica Berlinului, care caută între Dunăre și Carpați grâu, porumb și petrol — și nu vrea să se încurce cu revendicările idioate ale unor idioți.

Bătrânul leu britanic primește palme: după Moscova, Roma! Cum s-au schimbat vremurile! Pe când la Londra se afirma că negocierile anglo-italiene privitoare la reglementarea controlului naval ajunseseră la termenul lor și la un rezultat satisfăcător — Guvernul italian le-a rupt, brusc.

Încă un semn că hotărârea de război a fost luată...

Duminică, 2 iunie. Dictatură comică: Majestatea Sa ne-a dat ieri o reprezentație neașteptată. Iată cum s-a desfășurat piesa:

Actul 1. La Ministerul de Externe. Radu Crutescu, ambasadorul nostru la Ankara sosit vineri seară de la Berlin, sta pe la amiază de vorbă cu Alexandru Crețeanu și cu Gafencu, care-l sfătuiau să nu plece imediat la post și să mai stea câteva zile în București, *să se sature.*

Actul 2. La Gigurtu acasă. Gigurtu sta de vorbă cu Murgășanu și discuta afaceri de ale Societății „Mica“ când l-a chemat cu telefonul la Palat. „Ce o mai fi vrând?“ a spus Gigurtu și l-a rugat pe Murgășanu să-l aștepte, că probabil nu-l vor reține mult. Într-adevăr, după o jumătate de ceas, Gigurtu s-a înapoiat, cu fața pleoștită: „Sunt ministru de Externe...“ Nici el, nici Murgășanu — care mi-a povestit scena, nu pricepeau...

Actul 3. La Palat. Macovei, de la C.F.R., a depus jurământul de ministru al Comunicațiilor, în locul lui Gigurtu numit la Externe în locul lui Gafencu demisionat. S-a anunțat în același timp că Gafencu va fi numit ambasador la Ankara. S-a cerut și agrementul.

Crutescu va fi numit secretar general la Externe și i s-a făgăduit „o Legație bună“ cât mai curând...

Rolul mișcării e lămurit. Prin numirea lui Gigurtu, Regele a dat nemților un germanofil notoriu și supus la Externe — dar numind un germanofil de speța bovină, Regele mai socotește că evită orice inițiativă îndrăzneață la acel departament, pe care de acum înainte Palatul îl

va avea complect în mână. Să nu se înșele Regele în socotelile lui, căci sunt şi boi cu iniţiativă...

După obiceiul lui, una la dreapta şi una la stânga, Regele, după ce a dat nemților un gaj prin numirea lui Gigurtu, a dat numaidecât altul Aliaţilor prin numirea lui Gafencu la Ankara, căci prietenia lui Gafencu cu turcii e notorie, ca şi sentimentele sale aliatofile.

Rezultatele mişcării de ieri: nemţii indiferenţi la numirea lui Gigurtu, pe care-l ştiu că lucrează numai cu picioarele, dar nemulțumiți de numirea lui Gafencu la Ankara.

Italienii, *furioşi,* de această numire.

Aliaţii consternaţi de înlocuirea lui Gafencu, printr-un boşofil...

Excesul de abilitate îl omoară pe bietul nostru Rege...

Ce să mai zic de numirea lui Macovei? E domnia lui Malaxa, în plin mers. Înlocuirea lui Gafencu prin Gigurtu va deschide apetitul nemților. În curând vor cere înlocuirea lui Tătărescu. Nu m-ar mira să văd pe Gigurtu şi prim-ministru. Regele are o slăbiciune pentru boi...

Săraca Ţară românească!

Cruțescu îşi trimisese bagajele şi mobilele direct de la Berlin la Ankara! Acum trebuie să le oprească la Constantinopole şi să le aducă pe mare la Bucureşti! Cu aceeaşi repezeală cu care a făcut mişcarea ieri, Regele ar fi putut să o facă acum 10 zile şi să evite situațiile caraghioase pe care le-a creat... Vântul sufla deja atunci în favoarea nemților şi lumea ar fi priceput. Ce nu pricepe lumea — nici azi — e de ce Majestatea Sa nu întrebuințează în serviciul politicii sale decât proşti şi excroci...

Fierbere mare pretutindeni, în ajunul intrării Italiei în război. La Paris s-a ținut un Consiliu Suprem aliat, la care au luat parte pe lângă francezi, Churchill, Attlee, generalul Dill şi alţii. În oraşele Italiei freamăt, deprimare şi sărăcie. În Statele Unite discursuri pentru şi contra intrării Americii în război. În Spania manifestații antibritanice şi cererea Gibraltarului (sir Samuel Hoare va avea de furcă cu pretențiile spaniole...) Roosevelt dezminte că ar fi intervenit acum în urmă în Italia pentru pace. URSS dezminte şi ea că ar fi propus Ungariei să-i garanteze granițele. Zăpăceală şi încurcătură pretutindeni...

Weygand ar porpune, după telegramele engleze, reorganizarea armatei franceze şi sporirea elementelor motorizate spre a le putea opune

forțelor similare germane. Cam târziu... E o reorganizare ce ar fi trebuit să fie întreprinsă acum 5 ani...

Săptămânile ce vin vor fi decisive. Dacă Germania trece peste liniile defensive franceze de la dusul râurilor Somme și Aisne a câștigat războiul. Dacă nu, dacă războiul de mișcare se transformă într-un război de poziție, l-a pierdut — orice ar face Italia...

Ieri au început la Belgrad ședințele conferinței economice a Înțelegerii Balcanice. A deschis dezbaterile dl Tzintzar printr-un discurs pe care nu l-am citit. Rahat! E destul să spun că România e reprezentată prin Tabacovici, ca să subliniez importanța acestor discuții...

Joi a fost o rupere de nori în județul Turda. Apele s-au urcat în unele văi până la 8 metri și patru sate au fost distruse. În același timp o grindină cât oul s-a năpădit asupra județului Mehedinți. În împrejurimile orașului Severin, viile, arborii au fost distruși și oameni și animale au fost răniți și uciși. Prăpădul s-a întins și peste o parte din Gorj. La Craiova ploaie mare fără grindină. A inundat pivnițele în mahalalele de jos.

Am primit la Senat o circulară din partea FRN-ului. Membrii Frontului vor trebui de acum înainte să se salute între ei, dar pe categorii (!!!) Astfel, parlamentarii, unii pe alții... Am transmis fiecărui senator o copie de pe circulară...

Fost azi-dimineață la gară pentru plecarea lui Thierry. Nu m-aș fi ostenit pentru Thierry, dar m-am dus pentru *ambasadorul Franței* și bine am făcut căci printr-un oribil act de lașitate, Guvernul n-a fost reprezentat de nimeni... A fost Gafencu, dar Gafencu nu mai este ministru de ieri. De la Externe, Crețeanu, Grigorcea și Stănescu (protocol); atât ar mai fi lipsit să nu vină nici funcționarii de la Externe. Zevzecul de Thierry a sosit cu 4 minute înainte de plecarea trenului — ce zăpăcit și el. Toți francezii și englezii de seamă din București prezenți. Foarte puțini români. Pe lângă lașitatea noastră, congenitală, mai era și faptul că perechea Thierry nu era deloc simpatizată. M-am fotografiat cu Thierry, ca să fac venin lui Fabricius...

Gafencu cu care am schimbat două vorbe la gară mi-a părut foarte plictisit. El pretinde că n-a mai vrut el să rămână la Externe (!!!), *fiindcă prea se mergea repede* spre *Germania.*

El nu e contra unei politici de apropiere cu Berlinul, dar mai cu demnitate. Tătărescu vrea să meargă „olteneşte" (e propria lui expresie, după câte spune Gafencu, adică să nu se încurce, să se arunce în braţele nemţilor ca să nu-l arunce aceştia din Guvern... Plecarea sa, adăuga Gafencu, era poate necesară şi înlesnea o politică mai intimă cu Germania, dar înlocuirea sa prin Gigurtu e deplorabilă. „Gigurtu — Gafencu vorbeşte — înseamnă *steagul alb al capitulării înfipt la Ministerul de Externe..."* Or, nimeni nu ne-a cerut să capitulăm. Gafencu pretinde că Fabricius regretă chiar plecarea sa... Aici cred că se înşală, căci telegramele sosite de aseară, de la Berlin, ca şi de la Roma, comentează în modul cel mai călduros schimbarea înfăptuită la Ministerul nostru de Externe. Gigurtu e prezentat ca un „eminent om de Stat" (!!!), a fost colaborator al lui Goga şi prin urmare antisemit şi ca un prieten intim (!!!) al lui Göring! Nemţii au aerul să creadă, în comentariile lor, că cu instalarea caraghiosului la Ministerul de Externe, întreaga politică românească s-a schimbat de pe făgaş! Ce păpuşărie mai e şi toată politica asta...

Puricelli vine, dar mai întârzie. N-a vrut să vină decât cu aprobarea Ducelui. Această aprobare a primit-o prin Ciano — dar acesta i-a cerut să mai amâne cu *câteva zile* plecarea sa, ca să poată duce la Bucureşti un mesaj oficial de cea mai mare importanţă... Iată ştirile pe care mi le trimite printr-o scrisoare adusă de Berea, o secătură din diplomaţia noastră.

Ruperea negocierilor anglo-italiene a fost urmată de ruperea negocierilor franco-italiene — şi aşa s-a făcut un pas mai mult spre război, din partea Italiei. Totuşi, cu toate apelurile de rezervişti, cu toate proclamaţiile belicoase, cu toată atitudinea ameninţătoare a Ducelui — toate nădejdile de pace nu sunt încă pierdute. Dar sunt puţine...

---

3 iunie. Prietenii lui Gafencu pretind că demisia lui — care a surprins lumea neiniţiată ca o lovitură de teatru — s-ar datora exclusiv iniţiativei fostului ministru de Externe. Gafencu s-ar fi dus sâmbătă la ora 11 dim. la Tătărescu şi i-ar fi spus că nu mai merge (?) şi că e ferm ho-

tărât să plece. A rugat pe primul ministru să obţină aprobarea Regelui chiar în acea zi. Tătărescu a observat că Regele reînnoise ministrului său de Externe, încrederea sa, cu câteva zile înainte şi a rugat la rândul său pe Gafencu să renunţe la demisie. Acesta a persistat. Tătărescu s-a dus la ora 12½ la Palat, cu demisia. Şi Regele ar fi respins-o mai întâi — dar faţă de încăpăţânarea lui Gafencu, raportată de Tătărescu, a primit-o. A urmat numirea lui Gigurtu. Gafencu n-a cunoscut decât la ora 1½ hotărârea Regelui când a aflat din gura lui Tătărescu intenţia M. Sale de a-l trimite la Ankara. Aşa se explică că la ora 1 a mai putut vorbi cu Cruţescu despre plecarea acestuia la turci.

Toată istorioara asta îmi pare literatură. Care a fost faptul determinant ce a impus lui Gafencu ieşirea lui „instantanee" din Guvern? A fost un gest al Regelui în direcţia Berlinului pe care să nu-l fi putut înghiţi? Nu. Atunci? Cred — şi, după conversaţia avută ieri la Curse cu Urdăreanu, aş putea zice că sunt sigur — că Gafencu a fost scos şi că gestul a fost făcut sub influenţa directă a lui Urdăreanu. *Dacă ar fi plecat de bună voie, Gafencu n-ar face capul de un cot pe care-l face...*

Ieri la Derbi, Regele a venit vesel parcă-ar fi câştigat el bătălia din Flandra... Cu o jumătate de oră înaintea lui, cam odată cu mine a sosit Urdăreanu şi a venit să-mi ceară părerea asupra schimbării de la Externe. I-am spus scurt: „Ştii foarte bine că de la începutul războiului am susţinut că singura grijă a României trebuie să fie Rusia şi că politica noastră trebuie să se alinieze cu cei care ne pot ajuta împotriva barbarilor de la Răsărit. Dacă până în ultima vreme mai putea fi un echivoc, azi lucrurile s-au lămurit — şi oricât ne-ar durea inima de francezi, trebuie să fim alături de nemţi, *care singuri ne mai pot apăra de muscali*. Aşa fiind gestul de apropiere de Berlin, pe care îl reprezintă înlocuirea lui Gafencu printr-un germanofil, îmi pare potrivit. N-aş fi ales pe Gigurtu, dar asta e altă chestiune — fără importanţă. Ceea ce nu pricep e numirea lui Gafencu la Ankara, care anulează tot efectul înlocuirii sale la Externe... „— Chiar dacă se explică că e trimis acolo ca să împiedice pe turci (!!) să intre în război?" — «Copilării», am răspuns numaidecât, cum vrei să împiedice Gafencu pe turci să facă ce le dictează interesele lor? Şi apoi, în politică explicaţiile nu fac cinci parale. Ştiu că nemţii, şi mai ales italienii, sunt furioşi de numirea lui Gafencu..."

Urdăreanu bea lapte. Mi-am dat imediat seama cât îl urăşte pe Gafencu. „Da, a continuat el, şi trimiterea lui Gafencu la Ankara va putea să facă pe germani şi pe italieni să creadă că ne-am bătut joc până acum de ei..." Urdăreanu m-a strâns apoi de braţ şi la ureche: „De ce

nu spui şi Regelui toate astea?" — „Fiindcă nu mai vorbesc politică cu Majestatea Sa. Şi-a luat singur răspunderea faţă de ţară şi faţă de istorie, face cu dvs. ce vrea şi pe noi oamenii cu cap şi cu experienţă ne-a dat la o parte. Foarte bine. Dacă va reuşi, va fi un Rege mare. Dacă nu va reuşi, va plăti oalele sparte..." — „Dar nu v-a chemat *fiindcă nu toţi vorbesc ca d-ta şi cine ştie unde ne-am fi dus...* " — „Să ne cheme *pe toţi împreună*, să-şi aducă fiecare argumentele... *Cântecele din ghitară nu vor rezista expunerii realităţilor* ". Urdăreanu a insistat să vorbească chiar acolo cu Regele că numirea lui Gafencu mai putea fi înlăturată etc. şi că va aranja el ca *Regele să mă întrebe.* I-am replicat că era inutil, că-l autorizasem să repete Majestăţii Sale ceea ce-i spusesem, dar că *eu*, Regelui, nu-i spun nimic.

Regele a fost faţă de mine de o amabilitate cum n-a mai fost de mult. Şi ăsta începe să mă iubească. Am evitat însă orice vorbă politică. Am vorbit despre Jockey Club, despre încasările lui, despre masa care urmează să o dăm în ziua premiului regal, după recolte, despre ploaie, despre Flandra, despre toate — numai despre politica noastră, nu. A încercat el de vreo două-trei ori — dar nu s-a prins. La un moment dat s-a vârât Urdăreanu între noi şi a invocat părerea mea în chestiunea Ankara (o avea la inimă!). M-am mulţumit să spun: „Sire, am spus lui Urdăreanu punctul meu de vedere în această chestiune, şi-l rog să-l raporteze Majestăţii Voastre..." şi am trecut la alt subiect.

Regele a aflat că aş fi ajuns om popular printre ruşi, că am fost foarte „anturat" la recepţia Legaţiei sovietice — „Da, Sire — am răspuns eu — am ajuns popular şi printre comunişti, ceea ce n-aş mai fi crezut în viaţa mea..." — „Lasă, că e bine!" a replicat Regele şi s-a pus pe râs!

Sunt singurele vorbe politice pe care le-am schimbat cu Majestatea Sa.

Regele a fost cam plictisit că n-a câştigat Derby-ul. Începe să fie ambiţios! N-a felicitat pe Schwartz (câştigătorul) adus conform tradiţiei în loja Regală, decât „du bout des lèvres" (din vârful buzelor). Ca să-i facă plăcere, jidanul i-a făgăduit că va câştiga şi derby-ul din anul viitor!

În loja Jockey-Clubului, Gigurtu venise să primească entuziaste felicitări. În lipsa lor, se plimba în faţa scaunelor, ca un bou jenat. Ne-a cinstit cu prezenţa şi dl Ghelmegeanu. Regele nu i-a adresat cuvântul, aşa încât a jucat rol de personaj mut, făcând concurenţă Voievodului, pe acest teren.

———

Inainte de Derby, la ora 3½, au loc funeraliile lui Callimachi. M-am dus un moment. Toată boierimea românească era acolo... şi o profunziune de flori. Sub pretext că trebuie să treacă Regele la curse la ora 4½, cortegiul a fost ţinut aproape un ceas pe loc (Regele n-a trecut decât la ora 5) în curtea lui Callimachi. Ruşine!

Războiul:

În Flandra, cercul german în jurul Dunkerque-ului se tot strânge. Se pare că anglo-francezii cu toate bombardările germane au parvenit să evacueze cu 4/5 din efectivele lor din Flandra. Un succes relativ. Un succes în mijlocul dezastrului... E probabil că azi-mâine Dunkerque-ul va fi ocupat şi el de trupele germane care vor stăpâni astfel toată coasta de la Abbeville, la graniţa germană, peste Belgia şi Olanda.

Pe de altă parte, se anunţă că avioane germane au bombardat portul Marsiliei unde au înecat două vapoare mari şi au stricat linia ferată Lyon–Marsilia. Ce are să fie când o mai veni şi aviaţia italiană... Biata Franţă, cu frumuseţile ei!...

Associated Press din Statele Unite afirmă că în zilele ce vin Germania şi Italia vor face propuneri de pace. Dacă aceste propuneri nu vor fi acceptate, Italia va intra în război.

În Italia preparativele febrile pentru război continuă. Ansaldo, cunoscutul publicist de la *Telegrafo*, (ziarul lui Ciano) a adresat prin Radiodifuziune un discurs armatei, discurs prin care precizează revendicările italiene: Corsica, Tunis, Suez şi Gibraltar — Gibraltarul pentru Spania. Ciudat: a uitat Malta, Savoia şi Djibouti...

Principele de Piemont a sosit în regiunea Torino, fiind comandantul forţelor de la graniţa franceză. Soldaţii l-au aclamat...

Numirea lui Gigurtu a făcut impresie rea, în mai toate cercurile politice. Chiar în cele germane e primită cu un surâs...

---

4 iunie. Senzaţionalul pe ziua de ieri îl reprezintă bombardarea Parisului prin avioane. E prima, în acest război. Un număr de 83 de bombe au căzut asupra Parisului propriu-zis şi 977 asupra zonei suburbane;

6 imobile au fost dărâmate în incinta orașului, provocând 8 morți și 37 răniți. Bilanțul suburbanelor e de 98 de imobile, 54 de morți și 95 de răniți. Nemții pretind că n-au atacat decât aerodromul de la Issy-les-Monlineaux, ceea ce nu corespunde cu adevărul, căci bombe au căzut în mijlocul Parisului. O bombă a căzut chiar în curtea casei în care ambasadorul Statelor Unite, Bullit, dejuna cu Laurent-Eynac, ministrul Aerului, și a explodat cu un zgomot infernal. O a doua bombă a căzut pe acoperișul aceleiași case și din întâmplare n-a explodat. Bullit și Laurent-Eynac au scăpat astfel ca prin minune.

Francezii fac mare caz de pericolul la care a fost supus ambasadorul Statelor Unite, în speranța să emoționeze America. Roosevelt a telefonat lui Bullit și a cerut amănunte... De la Londra se pretinde că bombardarea Parisului constituie represaliile nemților față de bombardarea intensă a Ruhr-ului, unde orașul Essen ar fi suferit rău, și a Hamburgului...

Operațiunile în jurul Dunkerque-ului sunt aproape pe sfârșite. Ultimele unități transportabile anglo-franceze au fost îmbarcate și probabil că ultimul petic de pământ din acea nenorocită regiune va fi ocupată de nemți fără întârziere. Și astfel s-a sfârșit prima fază a războiului din Franța...

Faza a doua, și cea decisivă, va începe probabil imediat. Până săptămâna trecută se credea că nemții își vor îndrepta toată acțiunea lor spre Anglia unde ar fi încercat chiar o debarcare și că frontul francez urma să rămână liniștit. Așa spunea și Neubacher, joia trecută. Acum se zice că Statul Major german nu se mai gândește la o debarcare în Anglia și că forțele nemțești vor căuta să răpună întâi pe cele franceze. Se vorbește de o trecere prin Elveția, de o conlucrare pe valea Rhonului cu forțele aviatice italiene și despre câte și mai câte.

Frontul actual germano-francez se întinde de la Abbeville la frontieră lângă Montmedy, trecând prin Amiens, la Sud de Péronne, de St. Quentin și de Laon și la Nord de Rethel. Această linie se află situată mult mai la Nord ca aceea ce a reprezentat maximum de înaintare germană în 1914. Oamenii care vin din Berlin — între alții Crutescu — pretind că dacă Aliații ar putea rezista pe această linie numai o lună, Germania ar fi pierdută din cauza situației interne... De atâtea ori mi s-a vorbit de situația internă din Germania încât eu unul nu mai cred în amenințările prăbușirilor dinăuntru... Soarta războiului se va decide tot pe front și repede...

Italia îşi continuă palinodiile ei. Marele Consiliu fascist ieri, Consiliul de Miniştri azi. Se zice că vom afla în fine ce vrea. Marele Consiliu, după ce a evocat nedreptăţile Aliaţilor, faţă de Italia în 1919 şi sancţiunile, s-a declarat solidar cu orice hotărâre a Ducelui...

Toate aparenţele sunt că mascalzonii se vor arunca în spatele Franţei îngenunchiate. O porcărie se plăteşte întotdeauna. Vor sfârşi şi italienii prin a simţi cizma nemţească în ceafa lor...

Sir Reginald Hoare a fost ieri la mine, mai mult ca să afle decât ca să spună. Şi ce ar fi putut spune? L-am liniştit cât am putut pe chestiunea numirii lui Gigurtu, care îl îngrijorase mult. I-am explicat că nimic nu era schimbat, că Regele continua mai departe să fie ministru de Externe, că numirea lui Gigurtu nu era decât puţin praf în ochi aruncat nemţilor[1].

Sir Reginald mi-a afirmat că e pozitiv informat despre succesele aviaţiei engleze care provoacă mari pierderi şi mari tulburări în dosul frontului german. El pretinde că proporţia pierderilor e de 1 avion britanic pentru 4 germane şi că peste 1 000 de avioane nemţeşti ar fi fost distruse (sunt vreo 10 000!) şi că din ce în ce superioritatea aviaţiei britanice asupra celei germane se va accentua...

În ce priveşte Italia, Hoare nu părea prea impresionat de intrarea ei eventuală în război. Pare convins că superioritatea anglo-franceză în Mediterana, în nordul Africii şi pe celelalte coaste meridionale e vădită...

Şoneriu vine să-mi spună că Lloyd-ul care suspendase asigurările în Mediterana *le-a reluat pe ziua de azi* şi că i s-ar fi spus că totul e liniştit şi că nu se va declara războiul (???)...

Thyerry s-a înapoiat! Telegrafiase vineri la Quai d'Orsay că pleacă şi cum până duminică dimineaţă nu primise nici un răspuns a conchis ca „qui ne dit rien, consent" (cine nu spune nimic, consimte) şi s-a urcat în tren. După ce a plecat, a sosit însă o telegrama prin care i se cerea să rămână la post până la sosirea lui Peyrouton. Cum acesta vine de la Buenos Aires, Parisului i-a fost teamă că nu va mai putea trece dacă Italia ar intra în razboi şi n-a vrut să lase ambasada din Bucureşti

[1] Telegramele de azi dimineaţă de la Berlin spun că în cercurile politice germane nu se acordă mare importanţă numirii lui Gigurtu care n-a înlaturat suspiciunile existente...

pe mâna unui însărcinat cu afaceri. Telegrama Ministerului de Externe francez a fost trimisă după Thierry şi l-a prins înainte de a ajunge la Timişoara...

Thierry s-a urcat la Timişoara în trenul care pornea spre Bucureşti, unde a sosit ieri, disperat şi cu 5 ore întârziere din cauza inundaţiilor din Oltenia — căci ne-a prăpădit Dumnezeu cu ploile...

———

Gafencu a predat ieri Ministerul de Externe lui Gigurtu. Să fi vrut să fie ironic? În tot cazul a spus de succesorul său că e înzestrat cu „cele mai alese însuşiri de inteligenţă şi de patriotism".

În răspunsul său, Gigurtu a pretins — lucru de necrezut — că are un program!!! Mai aproape de adevăr a fost când a declarat că va lucra „sub înaltele îndrumări ale Majestăţii Sale"... A vorbit şi Macovei la înscăunarea sa la Comunicaţii. Mai bine tăcea...

———

Nimic nu e nou sub soare. Ziarele au descoperit o gravură din 2 iunie 1803 reprezentând o montgolfieră botezată „Thiloriera" (o fi plănuit-o un domn Thilorier?) menită să transporte 3 000 de oameni în Anglia... Şi n-ar fi costat decât 300 000 franci!

———

Pare cert că numirea lui Gigurtu n-a supărat, dar nici n-a încântat pe nemţi. Pe ei nu-i interesează miniştri căci ştiu că nu sunt decât slugile lui Vodă. Ei urmăresc o declaraţie, un gest, o atitudine a Regelui *care să fixeze lămurit* poziţia României în sfera de interese a Germaniei. Ca să evite o asemenea declaraţie sau atitudine a *lui*, Regele aruncă Gigurţi în gura lupului — dar lupul pare că nu se mulţumeşte cu atât...

În lumea noastră politică agitaţia mare şi scârboasă pe tema aceasta a cerinţelor germane... Vaidiştii vor să împingă pe această cale pe Vaida la putere. Sever Dan a şi plecat la Cluj cu Madam von Coler, poftită de Vaida la ţară să-i arate boii lui...

Cum pot oamenii să se coboare până acolo? Aş fi murit de ruşine să mă fi adus străinii în fruntea Guvernului vreodată! Ştiu că acum nemţii m-ar voi pe mine. Dacă cumva Regele m-ar chema, refuzul meu ar fi categoric, *numai din această cauză*, fără să mai am nevoie să invoc şi alte motive de ordin politic şi personal, între mine şi Majestatea Sa...

———

Puricelli a telefonat că soseşte vineri seara cu Simplonul — acum a venit Berea[1]. A mai telefonat că situaţia este gravă, dar că deocamdată nu poate fi vorba de începerea ostilităţilor...

El vine cu autorizaţia Guvernului italian şi pare-se cu ceva în traistă...

Berea, care se afla la Milano când a capitulat Regele Belgiei, povesteşte că din câte a auzit, Mussolini a fost foarte perplex dacă trebuie sau nu să aprobe gestul lui Leopold. L-a aprobat, ca să nu se strice cu Hitler, dar şi-a dat seama că în acel moment a aprobat şi *dreptul unui Rege de a dispune de soarta armatelor*...

---

5 iunie. Pamfil Şeicaru, Radian, Cecropid care sunt bine cu nemţii au venit să-mi raporteze ce se gândeşte şi se spune în cercurile acestora. Schimbarea de la Externe e departe să-i fi mulţumit. Nu dau mare importanţă numirii lui Gigurtu, care prin el însuşi, deşi e un prieten, nu reprezintă lucru mare. Nemţii n-au nici o încredere în Tătărescu şi nu pot suferi pe Mitiţă Constantinescu, pe Ghelmegeanu şi până la un punct şi pe Cancicov. Ei pretind că Guvernul actual n-a executat convenţiile cu Germania decât cu sila, scuzându-se pe lângă Aliaţi şi *pândind momentul când să se poată arunca asupra Germaniei*. Germania vrea o colaborare sinceră şi *de încredere* cu România şi, dacă aceasta s-ar putea realiza, *ar fi gata să ne garanteze pacea şi graniţele noastre ca să putem demobiliza şi munci cu folos*. Omul care le-ar inspira o încredere desăvârşită aş fi eu...

Am spus şi lui Şeicaru şi lui Radian şi lui Cecropid că din nefericire nu sunt disponibil, fiindcă pe de o parte nu vreau să fiu „omul nemţilor“ — iar pe de alta nu mai pot colabora cu Regele Carol sub tutela lui Malaxa şi controlul lui Urdăreanu...

Aş mai primi să fiu „omul nemţilor“ dacă prin acest sacrificiu *aş putea salva ţara* — dar vechilul lui Malaxa *niciodată*.

După Şeicaru, nemţii socotesc că numirea lui Gigurtu a fost ultima încercare a lui Tătărescu de a se crampona de Guvern şi sunt convinşi că ea nu va servi la nimic.

Dunkerque e în mâna germanilor care anunţă 40 000 prizonieri şi o mare pradă de război. Cu căderea Dunkerque-ului s-a încheiat o fază a

[1] Berea s-a logodit cu d-ra Winfried Nielsen, o nepoată a lui Puricelli care zice-se ar fi chiar fiica lui naturală... Cum o fi ajuns Berea până la d-ra Winfried? o să mi-o spună.

războiului. Din știrile din urmă rezultă că a doua fază va începe, aproape cu certitudine, printr-un atac violent german împotriva frontului francez. Atacul masiv al avioanelor nemțești asupra Parisului nu e decât un preludiu la acest atac. La acest atac masiv al forțelor germane aeriene, aviația anglo-franceză a răspuns și ea cu un atac masiv în valea Rinului și spre est până la Osnabruck și Dortmund.

Ieri a avut loc la Consiliul de Miniștri la Roma, după care se aștepta de atâtea zile, cu înfrigurare, declarația Italiei de război. De zece zile presa italiană a înnebunit lumea cu 4 iunie... Consiliul a avut loc, dar... n-a ieșit nimic. *Parturiunt montes, nascitus ridiculus mus*! (s-au ostenit munții și s-a născut un biet șoricel).

Comunicatul Guvernului anunță că Consiliul a examinat legile curente...

Pe de altă parte se telegrafiază de la New York, că transatlanticele italiene, care-și suspendaseră cursele lor, își anunță plecări regulate la diferite date din întreaga lună iunie... La Londra și la Paris, în schimb, se dă intrarea Italiei în război ca sigură. Priceapă-i dracul pe prietenii noștri mascalzoni, că eu nu-i mai pricep!

Camera Comunelor a ținut ședință ieri și Churchill a pronunțat un mare discurs, un discurs patetic în care a mărturisit dezastrul suferit, dar totdeodată și încrederea lui în viitor. În total au fost evacuați prin Dunkerque și alte porturi 335 000 englezi și francezi, ceea ce constituie un mare succes, căci nu s-au pierdut decât 30 000 de oameni (nemții zic 40 000). Acest succes n-ar trebui considerat totuși ca o victorie, căci, adaugă Churchill „cu evacuări nu se câștigă un război!"

Primul ministru englez a insistat asupra meritelor aviației aliate, afirmând că la 1 avion aliat căzut au căzut 4 germane. Flota a avut pierderi neînsemnate, în total 40 de mii de tone, vase mici, din care numai 20 000 britanice — pierderi neînchipuit de mici pentru o operație ca aceea care s-a efectuat sub focul intens inamic. Churchill a adus omagiile sale apărării orașului Calais, care somat să se predea, a rezistat 4 zile cu o mână de oameni și a permis astfel trupelor engleze să se îmbarce la Dunkerque. Apărarea Calais-ului va rămâne în istorie un episod de glorie pentru armata franceză și cea engleză.

Churchill a mai mărturisit pierderea a aproape întregului material de război al armatei de Nord: peste 1 000 de tunuri, toate vehiculele de transport, toate carele de asalt. Pentru „trădarea" Regelui Leopold a

avut cuvinte crude... De notat în perorația lui o frază ciudată: vorbind de hotărârea britanică de a duce războiul până la sfârşit şi până la victorie a strigat „vom lupta *dacă va fi nevoie chiar singuri,* până ce lumea nouă va veni să scape lumea veche..."

———

Johnson, viceministrul Apărării Naționale din Statele Unite, a ținut un discurs în care a spus că America nu va putea evita să intre în războiul din Europa şi că trebuie să se pregătească...

———

„Luna cărții" a fost deschisă ieri, fără prezența Regelui. De mirare.

Tot ieri (sau alaltăieri?) a început şi aşa-zisa săptămână a Restaurației. În fiecare zi şi chiar de două ori pe zi, câte un îmbuibat al regimului va preamări la Radio cei 10 ani de domnie ai Regelui Carol al II-lea şi va cânta gloria Suveranului... Cum nu îi e greață?

———

Ploile continuă. Dezastru. De data asta ne-a nimerit şi pe noi în Oltenia. Între Strehaia şi Butoeşti (valea Motrului) linia ferată Craiova–Severin a fost inundată şi întreruptă. Pe toate văile Mehedințiului curg puhoaiele şi strică tot. La Breasta s-a inundat tot ce se poate inunda. Peste 100 vagoane de semănături sunt pierdute. La Craiova, pivnițele de prin cartierele joase au fost din nou inundate... Doamne, Doamne, nu ne-ai pedepsit destul cu războiul?

———

Börsenzeitung din Berlin scrie că Italia trebuie să mențină pacea în Balcani. Sub nici un pretext pacea din Balcani nu trebuie compromisă — insistă foaia berlineză...

———

Blumenfeld intră pe uşă şi-mi aduce două telegrame. Una relatează manifestul lui Hitler către poporul german prin care preamăreşte victoria din Flandra *şi anunță începutul unei noi ofensive a armatelor din aer şi de pe pământ* — cealaltă conține comunicatul francez de la orele 11½: germanii au dezlănțuit o violentă ofensivă între Amiens şi Laon..."
Începe actul al doilea al tragediei.

———

Joi, 6 iunie. Azi e sărbătoarea Înălțării... dar sufletele noastre nu se înalță deloc. Nu pot — sub greutatea nenorocirilor și îngrijorărilor care ne strâng inima. În Apus luptă lumea cu focul — în Centrul și în Răsăritul Europei cu puhoiul de ape. S-a supărat rău Dumnezeu pe noi...

În Franța lupta e în toiul ei. Începută ieri-dimineață la ora 4, ultimele știri care ne-au venit sunt de aseară, ora 11. Până la acea oră nimic decisiv nu s-a comunicat, de o parte și de alta. Nemții au atacat în mai multe puncte, pe întinsa linie care merge de la Abberville la Montmédy. Pare că deocamdată francezii rezistă și că în general ar fi respins atacurile germane, toate punctele de sprijin ale apărării rămânând în mâinile lor... O impresie exactă a luptelor nu se va degaja însă decât peste o zi sau două.

Italia continuă să amenințe, să mobilizeze și să nu miște. Cu cât se desfășoară palinodiile Ducelui, cu atât mai mult mi se impune în minte faptul că italienii n-au luat nici o precauție pentru adăpostirea tezaurelor lor de artă de prin muzee și biserici, pentru apărarea arhitecturilor și a monumentelor lor publice, faptul că n-am văzut nicăieri nici la Milano, nici la Verona, nici la Vicenza, nici la Padova, nici la Veneția un tablou deplasat sau un sac de nisip așezat lângă o coloană. Statele care au prevăzut intrarea lor în război, Franța, Anglia, Belgia, Germania, au procedat la operațiuni de adăpostire cu luni și luni înainte de începerea ostilităților, căci aceste operațiuni sunt lungi și anevoioase. Nu e posibil ca Italia care întreține cultul tradițiilor ei artistice și care trăiește din turism să-și disprețuiască comorile ei de artă până a le sacrifica... Atunci? N-ar rămâne decât ipoteza că Ducele n-a avut nici odată intenția de a intra în război și că tot zgomotul pe care-l face *e menit să fixeze la granița Italiei un însemnat număr de divizii franceze și în Marea Mediterană flotele aliate*... În această ipoteză — zilele ce urmează ne vor arăta dacă e întemeiată sau nu — Italia nu va lipsi să revendice la sfârșitul războiului partea leului, în victoria germană care se desenează în momentul de față cu atâta intensitate...

Nu știu dacă în legătură cu frontul sau nu, Ministerul Paul Reynaud a demisionat. O telegramă laconică ne anunță faptul și ne previne că probabil tot dl Paul Reynaud va fi însărcinat cu formarea noului Guvern... Ce zbucium, în scumpa noastră Franță!

Prăpădul apelor contiuă, mai ales în Oltenia. Jiul a ieșit din matcă cum n-a mai ieșit de la 1897. De la Filiași la Dunăre e o mare. Nici

nu-mi vine să mă duc până la Craiova să văd ce stricăciuni mi-o fi făcut la Breasta. Linia Filiaşi–Severin e tot întreruptă; stricăciunile făcute de puhoaie între Prunişor şi Butoeşti n-au putut fi încă reparate.

În Bulgaria, o nemaipomenită furtună cu grindină a devastat câmpia dintre Balcani şi Dunăre, distrugând tot în calea ei... În Iugoslavia, potopul ca şi la noi, a făcut şi face daune imense...

Şi nu e nici un semn că cataractele cerului să se închidă. Plouă, plouă şi e frig...

Discursul lui Churchill e foarte comentat. Sinceritatea lui e condamnată de unii. Eu găsesc că a avut dreptate să spună lucrurile pe şleau. Poate că ar fi făcut mai bine să dea cifrele pierderilor fără să le aprecieze urmările. Calificarea sa ca „un uriaş dezastru militar pentru Alianţă" a luptelor din Flandra, a servit mult nemţilor în propaganda lor... E bine să fi sincer şi curajos, dar nu e bine să fii prea impulsiv...

Peyrouton nu mai vine la Bucureşti, a fost renumit înalt comisar în Tunisia, post pe care l-a ocupat deja înainte de a fi trimis la Buenos Aires ca ambasador. Rămâne la noi Thierry, a cărui transferare în Argentina a fost anulată. La Moscova va fi numit Labonne.

Fürher-ul a ordonat să se sune clopotele 3 zile şi să fâlfâie steagurile 8 zile pe toate casele în semn de recunoştinţă pentru victoria din Flandra, „cea mai mare din câte a cunoscut istoria (?)".

Narvik-ul a fost bombardat şi luat de Aliaţi. Acum e zilnic bombardat de nemţi. Şi toate pe spinarea norvegienilor care se întreabă probabil ce vină ispăşesc în momentele de faţă...

Nemţii se plâng că avioane elveţiene au atacat avioane germane — din care au şi doborât unul — deasupra teritoriului francez. Elveţienii se plâng că nemţii au aruncat bombe pe teritoriul federal... Tonul de la Berlin este însă ridicat: să nu se pregătească o trecere a trupelor germane peste Elveţia, în Franţa Centrală?

Japonezii anunţă şi ei începutul unei noi ofensive în China. Chinezii pe de altă parte pretind că au atacat pe japonezi şi că aceştia stau rău... Nebunie pe toată faţa pământului...

———

„Codul funcţionarilor publici“ (legea armonizării salariilor) care trebuie „mussai“ să fie promulgat pe ziua de 8 iunie, a fost supus ieri examenului comisiilor reunite de legislaţie ale Camerei şi Senatului. Probabil ca să i se dea puţin prestigiu, căci toată lumea îi atacă dispoziţiile. Natural, comisiile n-au schimbat nimic şi au votat proiectul aşa cum a fost prezentat de principele d'Orange (dl Radu Portocală). Aştept ca să fie publicat, să-l citesc şi eu.

———

7 iunie. De miercuri dimineaţă ofensiva nemţească în Franţa e în plin toi. După două zile de lupte înverşunate, rezultatele nu sunt încă lămurite. Nemţii afirmă că au străpuns linia Weygand în mai multe locuri şi că înaintează. Francezii recunosc că, care de asalt în mic număr au trecut în dosul frontului, dar afirmă la rândul lor că aceste care nefiind urmate de alte trupe — căci acestea au fost oprite — nu reprezintă nici un pericol: ele ar fi fost chiar distruse. Bătălia este numai la începutul ei — rezultatele nu vor putea fi constatate decât după câteva zile. Cert e că germanii au iniţiativa operaţiunilor şi că dispun de o mare superioritate de avioane şi de care de asalt. Francezii sunt singuri: englezi îşi mărturisesc absenţa lor de pe câmpul de luptă...

Totuşi aviaţia britanică e foarte activă la spatele inamicului. Oficial se anunţă incendierea fabricilor lui J. G. Farben din Ludwigshafen: focul se vede de la graniţa franceză. Se confirmă bombardarea Essenului, Dortmundului, Hamburgului şi Münchenului. Paul Reynaud în declaraţiile lui radiodifuzate de aseară previne pe nemţi că pentru fiecare bombardare de civili în Franţa se vor executa imediat represalii în Germania...

Remanierea Cabinetului francez se explică prin necesitatea unei mai mari coeziuni şi prin faptul că Daladier începuse să enerveze opinia publică care vedea într-însul pe drept sau pe nedrept autorul moral al dezastrelor suferite până acum... Se pare că opinia publică e mulţumită cu schimbarea şi cu noul Guvern. Cu atât mai bine...

Italia a declarat apele sale teritoriale, până la o distanţă de 12 mile de la coastă, ca periculoase, ceea ce înseamnă că a aşezat sau că aşează

mine. Vasele străine nu mai pot intra în porturile italieneşti decât cu autorizaţia autorităților militare...

Puricelli soseşte astă-seară cu Simplonul. Tătărescu are obiceiul să sară dincolo de cal: a trimis pe Şoneriu cu vagonul său ministerial să-l primească la graniţă. Foarte exagerat şi inutil. Eu nu mă voi duce nici măcar la gară să-l primesc. Pentru duminică seara, Tătărescu a pregătit o masă în cinstea italianului, la care m-a poftit şi pe mine „ca să vorbim în cerc restrâns". N-am avut încotro, am primit şi am renunţat să merg la Breasta, cum plănuisem, să-mi văd dezastrele inundaţiilor cu ochii...

Cu inundațiile e prăpăd mare. De zeci şi zeci de ani nu s-a văzut aşa ceva. Pe Valea Jiului 10 000 de hectare de semănături sunt sub apă. La Breasta mi-a luat podul din parc peste Brestuica. A doua oară în 50 de ani. O pagubă mare şi tăierea proprietății în două. Şi plouă, plouă. Aceleaşi dezastre ca în Dolj sunt înregistrate în Gorj, în Mehedinți, în Râmnicul Sărat, în Tecuci, în Tutova etc. An de pacoste, pe tot pământul!

Cancicov a făcut o largă expunere asupra planului său de lucru la Ministerul Economiei Naționale. A spus lucruri bune şi a fost sincer. Să sperăm că va fi lăsat să facă ceva: până acum Ministerul Economiei Naționale a avut 58 de titulari în 32 de ani!

Cancicov a vorbit în termeni foarte călduroşi de Consiliul Superior Economic şi de persoana mea... Îi voi mulțumi astăzi la inaugurarea „Lunii Bucureştiului"...

Pe când scumpa Franță piere sub bombardamentele barbarilor, găsesc printre hârtiile mele următoarea însemnare din 1934:

Les meilleurs restaurants de France:

(Cele mai bune restaurante din Franța)

Macon, Hotel de l'Europe
(Burtin)

Boivy (chateau) 4 kilometres de Roanne (ancien antiguaire a Nancy) découvert par de Dion

Vienne (Isère), hotel des Pyramides (Excellent)

Le seul bon cris de Suisse:
La Glacier Sion
(à l'hotel des Bergues à (Geneve)
reserve de la Rochefoucault)

Sâmbătă, 8 iunie. Ştirile de pe frontul francez sunt succinte, de o parte şi de alta. Se pare că germanii fac uşoare progrese, dar că francezii rezistă. Weygand a adoptat un nou dispozitiv de luptă: lasă să treacă tancurile pe care le distruge apoi în spatele frontului şi după trecerea carelor de asalt astupă gaura cu infanterie pe care o opune infanteriei inamice...

Francezii rezistă... toată chestia e *cât* vor putea rezista? De la englezi nu mai au decât ajutorul aviaţiei, iar o bună parte din armata lor e înşirată la graniţele Elveţiei şi Italiei. După ştirile din Berlin s-ar părea că obiectivele nemţilor sunt mai mult Rouen şi Havre, decât Paris — pentru moment cel puţin...

Italienii n-au intrat încă război, dar continuă cu ameninţările, cu pregătirile şi cu toată muzica lor obişnuită de o lună. Ordine au fost date tuturor vaselor italiene de comerţ să nu mai circule şi să se refugieze în porturi neutre...

Guvernul şi populaţia din Canada au adus telegrafic la cunoştinţa generalului Cort că sunt cu toate puterile lor alături de armata britanică...

Ducele de Windsor, care era ofiţer de legătură (!) cu armata franceză, şi-a dat demisia din postul (!) său.

Gaxatte a republicat articolul lui Weygand din *Revue des Deux Mondes*, apărut în 1937, prin care generalissimul de astăzi prezice tot ce s-a întâmplat, locul pe unde nemţii vor invada în Franţa, tancurile, colaborarea aviaţiei superioare, inutilitatea liniei Maginot etc.

Omul care a prevăzut aşa de bine, a fost însă lăsat la o parte: era clerical şi nu era republican. Se zice că pentru indiscreţia sa, Gaxotte ar fi fost arestat... Arestat pentru că a publicat un articol al generalissimului, iată unde au ajuns în Franţa! Şi-au pierdut bieţii oameni capul!

Tot din Franţa vine ştirea că Rauschning, autorul volumului „Hitler m-a dit", *a fost arestat ca spion german*!!! Se pare că zisul volum în care Führer-ul era prezentat ca un nebun şi ca un prost, fusese scris cu complicitatea Guvernului german şi publicat pentru ca autorul lui să câştige încrederea francezilor şi să-i poată spiona mai bine!!!

În Statele Unite s-a hotărât să se vină în ajutorul Aliaţilor prin cesiune de arme americane, de arme ale armatei americane *zise învechite*.

Se vor da astfel 600 000 de mitraliere, puşti, tunuri. Se zice că se vor trimite chiar aeroplane şi vase de război, dacă va fi nevoie. Roosevelt a adus pe compatrioţii săi la lozinca: să dăm Aliaţilor de toate, numai un corp expediţionar nu! Nici n-ar putea, căci până să-l pregătească se va fi şi sfârşit războiul...

Mittelhauser a fost numit comandantul armatelor din Siria în locul lui Weygand.

Regele Suediei a mai semnat o proclamaţie de neutralitate absolută... Dar mai adaugă în proclamaţia sa că o adevărată neutralitate nu se va putea garanta nimănui decât după încheierea păcii. Cum se pare, Gustav V nu are în venele sale numai sânge de al lui Bernadotte, ci şi de al lui La Palisse.

Peyrouton, care trebuia să vină la noi ca ambasador, şi-a luat postul de la Tunis în primire şi a adresat tunisienilor un apel călduros şi patriotic cerându-le să îşi strângă rândurile în jurul Franţei...

Cu prilejul aniversării de azi, de 10 ani de domnie, Hitler a adresat Regelui o caldă telegramă de felicitare...

Franco a decorat pe Ribbentrop cu Colanul Ordinului Eliberării şi al Săgeţilor (ce o fi aia?) şi pe Muti, secretarul general al Partidului Fascist din Italia, cu Marele Cordon al aceluiaşi ordin.

Ieri s-a inaugurat „Luna Bucureştilor“ în prezenţa Regelui. Atmosferă deprimată...

În alte ţări se creează grade în armată şi se fac înaintări după război, dacă e cazul să se recompenseze merite incontestate. La noi recompensele se dau dinainte, şi cui se dau!!! S-a creat pe ziua de azi gradul de *general de armată* (!) şi s-a dat lui... Ilasievici! O singură consolaţie: dacă a fost numit Ilasievici generalissim e că, cu siguranţă, nu vom avea război...

Armată n-avem, dar vom avea de acum înainte generali de brigadă, de divizie, de corp de armată şi de armată!

Generalii Florescu şi Motaş ieşind la pensie (erau consideraţi ca cei mai buni generali ai noştri, de ce nu i-a ţinut peste limita de vârstă?) Ilasievici a fost numit în locul lui Motaş, comandantul grupului de armate din Răsărit, iar generalul Cornițoiu în locul lui Florescu la Vest. În locul lui Ilasievici care comanda una din armatele lui Motaş a fost numit generalul Ciupercă. Tătărescu pretinde că dacă cumva, Doamne fereşte, am ajunge la război, toţi aceştia vor fi înlocuiţi prin tineri, azi generali de brigadă sau colonei, excelenţi, dar cărora nu li s-a dat încă comanda ca să nu tulbure ierarhia în timp de pace (!!!).

Ei lucrează însă efectiv la organizarea viitoarelor lor comandamente, fiind numiţi şefi de stat major pe lângă actualii comandanţi...

Azi, adică la noapte, se mai mobilizează 8 divizii, ca să răspundem mobilizării aproape complecte a Ungariei şi concentrărilor recente de trupe de la graniţa noastră de Nord-Est...

———

S-a promulgat azi-dimineaţă noul Cod al funcţionarilor publici, cu armonizarea salariilor. N-am avut vreme să-l citesc, dar dintr-o aruncătură de ochi am putut constata că avem 408 000 funcţionari (!) că prin noua lege tipurile de salarii se reduc de la 773 la 52 şi că în administraţie lefurile cele mai mici de 2 900 lei se ridică la 4 000.

———

Duminică, 9 iunie. Ştirile de pe frontul francez, întrucâtva contradictorii dar cu date, de o parte şi de alta, ce se pot îmbina înseamnă o luptă lentă dar continuă înaintare a nemţilor. Francezii declară că rezistă dar mărturisesc „retrageri strategice“. Se pare că cea mai îngrozitoare bătălie din toate timpurile s-a dat ieri şi alaltăieri între râurile Bresle şi Oise, unde germanii au aruncat 20 de divizii proaspete şi 4 000 de tancuri... Francezii pretind că frontul lor n-a fost străpuns, dar că a trebuit să se reconstituie mai înapoi... Afară de o minune, o redresare franceză nu mai e posibilă, mai ales dacă va intra şi Italia în foc...

Toate actele Guvernului italian sunt de aşa natură încât intrarea Italiei în război pare sigură. Dacă totuşi amicul Mussolini joacă teatru, cum cred mulţi şi cum mai cred încă şi eu, cu toată evidenţa contrară — atunci îl joacă de minune. Astfel Ciano a chemat pe François Poncet şi pe ambasadorul Angliei şi le-a spus că Italia de fapt se consideră în stare de război, şi că probabil are cinstea să-i vadă pentru ultima oară

(François Poncet a povestit lui Bossy această întrevedere, Bossy a telegrafiat ştirea la Externe şi Tătărescu mi-a spus-o mie). Cu toată precizia acestei declaraţii reprezentanţii Franţei şi Angliei sunt încă la Roma... Pe de altă parte, la Paris (telegramă Franasovici) ambasadorul italian Guariglia şi-a făcut cuferele şi aşteaptă ora plecării...

———

Trimiterea cvasilimitată de material de război Aliaţilor, din partea Statelor Unite a fost primită foarte favorabil de opinia publică americană. Presa de peste ocean începe să scrie că Statele Unite *nu sunt neutre ci aliate nebeligerante ale Angliei şi Franţei.* Dacă Franţa ar putea ţine numai 6 luni, America intră în război, cum o fi reales Roosevelt. Dar credinţa generală e că nu va putea ţine...

———

Din toate centrele Europei vin ştiri că pacea e asigurată în Sud-Estul Europei. Să ne ajute Dumnezeu!

———

Demisia Ducelui de Windsor din postul ce ocupa de ofiţer de legătură se dezminte oficial. Ducele e cu armatele franceze pe front...

———

Paul Reynaud a chemat pe Franasovici şi i-a vorbit de sus. I-a spus că e treaba Regelui şi a Guvernului român să dea sau să nu dea Germaniei benzină şi mâncare — o chestiune în care Franţa n-are calitate să se amestece — dar că, campania sistematică ce s-a întreprins pentru distrugerea influenţei franceze asupra opiniei publice româneşti, campanie ce n-are scuza necesităţilor de apărare a existenţei Statului românesc — *e o infamie. Guvernul francez face Guvernul român răspunzător de această acţiune*... Săracii francezi... nu văd ei în ce hal au ajuns şi le mai vine să ameninţe? De altminteri pe nedrept, căci toată suflarea românească e cu ei şi nimeni nu duce „o campanie împotriva unor stări sufleteşti atât de naturale..."

———

Ziua de 8 iunie s-a petrecut ieri în relativă linişte. Dimineaţă am avut Te Deum la Patriarhie. La ora 12,50 am fost la Palat să prezentăm felicitări Majestăţii Sale: Consilierii Regali (lipseau Iorga, Cuza şi Vaitoianu), Guvernul, înaltul comandament. Tătărescu a ţinut o cuvân-

tare din care părea să rezulte că România a fost creată în ultimii 10 ani, cuvântare banală și recitată cu glas de trâmbițaș, după obiceiul delincventului... A vorbit scurt și frumos și generalul Ilcuș — Guvernul a oferit Regelui un cap de Christ, *zice-se* de Greco (?), iar oștirea un buzdugan de aur, oribil ca toate buzduganele românești. Suveranul a răspuns prin câteva cuvinte, ne-a strâns mâna și am coborât cu toții la masă. Masă infectă. Carnea era așa de tare încât nici n-am putut să mușc în ea. Pentru prima dată Regele și Voievodul au apărut cu Marele Colan al Ordinului de Hohenzollern, cu atât mai bătător la ochi, cu cât ținuta era de serviciu, fără decorații. Bloncos și urât, colanul nemțesc se lăfăia pe pieptul odraslelor de la Sigmaringen ca un omagiu depărtat adus tancurilor germane din Flandra și Artois... Această delicată atenție n-a fost remarcată decât de câțiva inițiați, care cunoșteau ordinul... De rușine, am ținut constatarea pentru noi, fără să o mai împărtășim și altora...

La masă a asistat și Regina Elisabeta, cu Scanavi care poartă acum uniforma Curții...

După masă, Regele și Elisabeta au făcut cerc și ne-au ținut până la ora 4. Elisabeta mi-a spus cu mulțumire că nemții au recunoscut arhiducelui Anton calitatea de „erzherzog von Oesterrich“ (arhiduce al Austriei) și-l tratează în consecință. Nu mai e „gefreiter Anton Habsburg“ (caporalul Anton Habsburg) și aruncat într-un tanc... O politeță a lui Hitler pentru Regele Carol. Din acest punct de vedere m-a bucurat...

Elisabeta mi-a părut foarte împăcată cu o victorie germană... Mi-am adus aminte de vremea când urla pe ulițele Iașului, în ianuarie 1918, pentru Franța și pentru Misiunea franceză...

Ileana, cu copiii, vine să se instaleze la Banloc... „Să mai mănânce și ea“, a încheiat Elisabeta.

Cu Regele am vorbit numai politică externă. Vede și el cu părere de rău cum se prăbușesc Aliații și pare convins că trebuie să ne înțelegem cu nemții, cu italienii, cu rușii... Eu i-am spus răspicat: „Sire, nu mai putem sta cu fundul pe două scaune...“ E de acord. În ce privește pe ruși mi-a confirmat că ne trimit un ministru. El ar vrea să trimită la Moscova pe Gafencu, dar nu imediat, fiindcă acum nimeni nu poate vorbi, nu cu Stalin, dar nici măcar cu Molotov. Nu primește decât pe Schulemburg și pe ambasadorul Statelor Unite. „Trebuie întâi să deschidem ușa, sper că noul ministru sovietic sau nemții ne vor ajuta, după ce ușa va fi întredeschisă, voi trimite pe Gafencu — am vorbit deja cu el...“ Din cuvintele Regelui trebuie să conchid că Gafencu nu mai merge la Ankara. Atunci, acolo Crutescu. Regele m-a întrebat dacă

am văzut pe Puricelli (a sosit vineri seara). Cum nu-l văzusem ieri-dimineață decât un moment (abia aseară la Tătărescu am stat mai mult de vorbă cu el) i-am spus că l-am zărit, că i-am strâns mâna, dacă n-am vorbit cu el. Pe Puricelli, Regele îl va vedea mâine...

———

Puricelli a sosit vineri seara, mi-a făcut ieri-dimineață o scurtă vizită și am stat cu el mai mult de vorbă, seara, la Tătărescu. Primul ministru a dat în cinstea italianului o masă fără dame, la care în afară de mine mai poftise pe Ghigi, pe Cancicov, pe Gigurtu, pe Christu, pe Macovei, pe Giurescu, pe Gafencu, pe Al. Crețeanu, pe Șoneriu. Masă bună, excelentă.

Ce bine am făcut *că n-am chemat eu* pe Puricelli, că am prevenit pe Tătărescu că nu mai era atât de influent ca mai înainte, că i-am sfătuit să-l cheme *ei*, prin Bossy! Amicul meu Puricelli mi-a dat de data asta o mare decepție. Nu știe nimic și mă întreabă pe mine despre ce va face Italia! *El crede* că Italia nu va intra în război, *ar fi prea rușinos*, așa ceva ar putea să o facă un Farinacci, nu un Mussolini! Nimeni, afară de Mussolini, de Rege, poate de Ciano și de principele de Piemont nu știe ce ne va aduce ziua de mâine! Dar de Italia, de noi, Puricelli nici nu vrea să vorbească; are o idee fixă, să scape Franța! E mult mai impresionant, mai prăpădit, mai nenorocit decât toți francezii pe care i-am văzut! Dacă ar fi el însuși francez nu s-ar putea înfățișa altfel... Îmi strângea mâna, se uita în ochii mei și buzele tremurând îmi susurau: „Spune-mi, ce putem face pentru Franța? N-ar putea face ceva Regele Carol? E prea târziu, e prea târziu!“ Noi l-am chemat să vorbim de afacerile noastre și ale Italiei — el îi dă zor cu Franța! Despre *marea* misiune care l-a făcut să întârzie, despre ce i-a spus *Ciano* sau Mussolini — nimic! Poate e și ăsta un actor și nu se va deschide puțin decât mâine cu Regele!

———

Ieri, la Palat și seara la el, am stat mult de vorbă cu Tătărescu. S-a dat cu nemții până în gât. „Mi se rupe inima de francezi. Au fost proști, englezii n-au făcut nimic ca să întâmpine războiul. Războiul l-au câștigat nemții. Trebuie să ne salvăm țara...“

E convins că e foarte bine văzut de nemți (!), că a ajuns să aibă încrederea lor (!); le-a dat 2 000 000 tone de petrol pe an în loc de 1 300 000, cât ne obligau convențiile, le-a dat tot ce au cerut, le-a dat pe Gigurtu! Se crede stapân pe situație, e plin de nădejde, dar și de teamă. Crede că

vom scăpa cu faţa curată, dar greu. Aducându-mi aminte că-mi spusese la Paris că nu se teme atât de război, cât de *masa verde, de conferința de pace,* l-am felicitat că a scăpat de această grijă, precizând: „Acum nu se va mai discuta la masa verde, acum va veni rândul *dictatului* lui Hitler...“ — „Te înşeli, a replicat el — sunt pozitiv informat că Schacht pregăteşte un statut economic, social şi politic al Europei *care va fi discutat* şi se prepară chiar, la Berlin, *80 de apartamente pentru delegații diferitelor Puteri...!*“

Şi Gafencu e convins că e om de încredere al nemţilor. Cu trei zile înainte de a fi „demisionat“ a venit la vărul său Lupu Kostaki şi i-a spus: „Je crois que je suis sympathique aux allemands!“ (cred că sunt simpatic nemţilor).

Iluziile sunt bune, dar nu totdeauna. Sunt în tot cazul de prisos, pentru un ministru de Externe...

Serbarea „Restaurației“ a avut o presă bună în străinătate. Activitatea Regelui Carol a fost lăudată pretutindeni. Am ajuns şi noi ţară importantă... pe hârtie, pe hârtia de maculatură!

Ieri la masă la Palat, Victor Antonescu a povestit o anecdotă nostimă despre Clemenceau. Tigrul „s-a ţinut“ o viață cu Madame d'Aulnay. Cu timpul au îmbătrânit cu toţi şi Clemenceau şi m-me d'Aulnay şi d'Aulnay. Acesta, după ce a fost scos la pensie (în cele din urmă fusese ambasador la Berna), a murit. Ca să-l încurce, un adversar politic a întrebat pe Clemenceau, ce zicea despre această moarte. Dar Clemenceau a răspuns imediat: „Oh, moi, il y a longtemps que j'avais mis non drapeau en berne!“ Autentic.

---

10 iunie. Telepatie. Ieri toată ziua am fost deprimat ca niciodată, fără nici un motiv fizic sau moral, căci ca sănătate mă simțeam bine, iar ca stare sufletească ar fi trebuit să mă simt vesel deoarece mi-am petrecut vremea printre tineri, la două nunţi. Tocmai seara am avut explicația stării mele. Eram la masă la Gigurtu — a dat şi el o masă în cinstea lui Puricelli! — când a venit feciorul să cheme pe Urdăreanu la telefon. După câteva minute, favoritul Regelui s-a înapoiat şi cu mutra lui de cioclu ne-a spus: „A început evacuarea Parisului. Cei de la Quai d'Orsay au şi plecat. A început exodul corpului diplomatic. Franaso-

vici pleacă încă în seara asta... Nemţii înaintează şi sunt aproape de Rouen..." Am tăcut toţi 12 câţi eram; ne-a trecut pe toţi un fior rece. Numai Gigurtu rânjea ca un bou. Am priceput şi rostul depresiunii mele; presimţisem dezastrul...

Sâmbătă şi ieri atacul nemţilor s-a întins pe tot frontul. Au aruncat 100 de divizii în luptă şi care şi avioane şi iar care... Francezii nu mai pot ţine piept şi dau înapoi, dar în ordine. Probabil că Parisul va fi ocupat până în câteva zile...

Weygand a dat un ordin de zi plin de demnitate, dar printre fiecare linie se citeşte disperarea...

Parisul meu, Parisul meu! Doamne, de ce m-ai învrednicit să văd această ruşine şi această infamie?

———

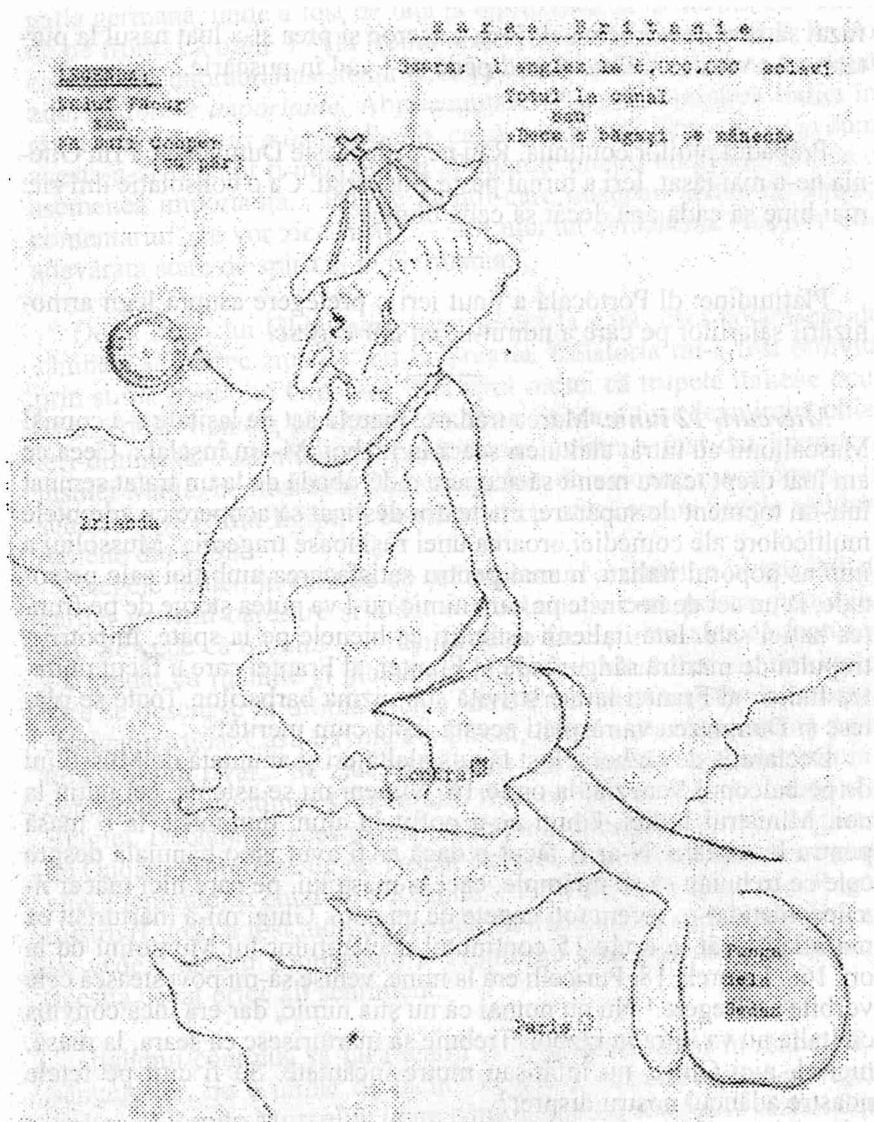
Mascalţonii continua să se răţoiască, să ameninţe, să anunţe intrarea lor în război — dar nu mişcă. Le trebuie un cadavru, ca să se arunce pe el, ca hienele? Deocamdată îşi complectează dosarele şi scriu despre pierderile suferite de ţara lor din cauza blocadei. Dacă intrarea italienilor în război ar putea determina pacea cu Franţa, aş dori să-i văd intraţi mai iute. N-am nici o milă de englezi: tot ce se întâmplă e vina lor: ei au sabotat pacea din 1919 după ce Germania fusese îngenunchiată, ei au permis lui Hitler să se înarmeze, ei au stat cu braţele încrucişate şi n-au construit nici avioane, nici tancuri, când ar fi putut să aibă de 10 ori mai multe ca Germania. Dar de Franţa mi se rupe inima. Când mă gândesc la toate splendorile trecutului care vor fi măcinate cu tunurile şi cu avioanele, pe acel binecuvântat pământ, mă prididesc lacrimile. Cine a zis: „orice om civilizat are două patrii, pe a sa şi Franţa" — a avut dreptate. O simt acum...

———

Eleganţă germană: iată porcăriile pe care le răspândesc agenţii nemţi în tot Bucureştiul:

LEGENDA:	Marea Britanie
Năduf Păcur	Scara: 1 englez la 6.000.000 sclavi
sau	Totul la canal
Nă Duff Cooper	
sau	
(cu păr)	De ce o băgaşi pe mânecă

———

Ieri am avut trei nunți. Dimineața pe a lui Berea cu blonda d-ra Nielson — apoi pe a lui Hodoş cu fata lui Leni Golescu, în fine, după-amiază, la Tătărescu acasă a lui Alexandru Romanescu cu Brina Bellu.

Naşii lui Berea, Cancicov, cu a sa Georgetă, au oferit un mare dejun la Clubul Miliardarilor. Era şi Malaxa. I-am spus bună ziua, dar am re-

fuzat să stau de vorbă cu el. Prea e escroc şi prea şi-a luat nasul la purtare... Aş vrea să trăiesc destul până să-l văd în puşcărie...

———

Prăpădul ploilor continuă. Rău ne pedepseşte Dumnezeu. Prin Oltenia ne-a mai lăsat. Ieri a turnat peste Bucureşti. Ca o consolaţie îmi zic: mai bine să cadă apă decât să cadă bombe...

———

Platitudine: dl Portocală a ţinut ieri o prelegere asupra legii armonizării salariilor pe care a numit-o: *un dar regesc.*

———

Miercuri, 12 iunie. Marea trădare, marele act de laşitate s-a comis! Mascalţonii au intrat alaltăieri seară în război. M-am înşelat... Ceea ce am luat drept teatru menit să acopere o derobadă de la un tratat semnat într-un moment de supărare, era teatru destinat să acopere cu zdrenţele multicolore ale comediei oroarea unei ruşinoase tragedii... Mussolini a împins poporul italian, numai pentru satisfacerea ambiţiei sale personale, la un act de necinste pe care nimic nu-l va putea şterge de pe fruntea naţiei sale. Iată italienii asmuţiţi ca hienele pe la spate, împotriva trupului de martiră sângerândă al Franţei, al Franţei care a făcut unitatea Italiei, al Franţei latine strivită sub cizma barbarilor. Toate se plătesc şi Dumnezeu va răsplăti aceată faptă cum merită!

Declaraţia de război a fost făcută alaltăieri şi anunţată de Mussolini de pe balconul Venezia, la orele 16. Nimeni nu se aştepta, cel puţin la noi. Ministrul Italiei, Ghigi ne-a poftit în ajun, duminică, la o masă pentru luni seara. N-ar fi făcut-o dacă ar fi avut vreo bănuială despre cele ce trebuiau să se întâmple, căci la masa lui, pe care nici măcar n-a decomandat-o, facem toţi capete de un cot... Ghigi mi-a mărturisit că n-a aflat decât la orele 15 conţinutul declaraţiilor lui Mussolini de la ora 16... La orele 18, Puricelli era la mine, venise să-mi povestească cele vorbite cu Regele.[1] Nu nu numai că nu ştia nimic, dar era încă convins că Italia nu va intra în război. Trebuie să mărturisesc că seara, la masă, nici el, nici Ghigi, nu înfăţişau mutre încântate. Să fi citit pe feţele noastre adâncul nostru dispreţ?

Deşi telegramele de agenţie şi presa germană exaltă intrare Italiei în război, Cecropid mi-a povestit ce s-a petrecut luni după-amiază la Le-

---

[1] Conversaţie fără mare importanţă, căci vizita lui Puricelli la Bucureşti e mai mult sau mai puţin ratată. Regele se aştepta să-i aducă ceva din partea Ducelui, iar Puricelli a venit să ducă ceva la Roma din partea Regelui.

gaţia germană, unde a fost de faţă la reprezentarea unui film cu vederi de pe front. La orele 17 (la Roma orele 16) Fabricius a deschis Radio ca să audă onorabila asistenţă declaraţiile Ducelui, anunţate de două zile, *ca foarte importante.* Abia anunţase Mussolini intrarea Italiei în război şi *Fabricius a închis Radio,* ca să dea drumul filmului, ca şi cum acesta n-ar fi putut fi întârziat cu 20 minute pentru un eveniment de o asemenea importanţă... Printre nemţii care mişunau acolo, un singur comentariu: „ce vor zice ruşii?“ — Şi nici un entuziasm. Aceasta este adevărata stare de spirit şi în Germania...

De la masa lui Ghigi am plecat direct la gară, căci hotărâsem de sâmbătă să petrec ziua de ieri la Breasta. Călătoria mi-a fost otravită prin ştirea sosită lui Giurescu în timpul mesei că trupele italiene ocupaseră deja Menton, pe Coasta de Azur. Ştirea a fost dezminţită chiar ieri-dimineaă. Azi aflăm că primul atac italian a fost dat împotriva insulei Malta, bombardată fără mare efect de avioane macaronare. În schimb R.A.F. din Egipt, a bombardat cu efect serios bazele militare italiene din Libia.

Regele Italiei, în calitate de şef suprem al armatei, a plecat într-un cartier general oarecare şi a dat o proclamaţie cam peltea, poporului său. Se vede că omului îi e ruşine de ce face şi mai ales de faptul că s-a predat cu mâinile şi picioarele legate lui Mussolini. În rivalitatea care se desenase în ultima vreme între Casa Savoia şi Duce, acesta a câştigat partida. Casa Savoia s-a plecat, dar n-a amuţit, ci cântă partitura fostului rival... Se zice că la acest „reviriment“ în Casa Savoia a contribuit şi atitudinea Guvernului francez faţă de Regele Leopold al Belgici. Declararea acestuia ca „trădător“, eliminarea sa din Legiunea de Onoare şi aproape de pe Tronul Belgiei, a schimbat atitudinea perechei Piemonte, şi chiar pe a Regelui... Puricelli mi-a spus că şi Regele nostru (Carol) a fost indignat de cele petrecute cu Regele Belgiei; cum se vede exista o solidaritate a Tronurilor mai puternică la oamenii aceştia decât orice alt sentiment.

Italienii continuă să facă teatru şi după intrarea lor în război. E în sângele lor, nu e nimic de făcut! Regele a numit pe prim-mareşalul Italiei (!) Benito Mussolini (care până acum n-a condus în razboi decât o căprărie) comandant al tuturor trupelor italiene de pe pământ. din aer şi de pe mare — şi pe toate fronturile. Mareşalul Mussolini a confirmat pe mareşalul Badoglio ca şef de Stat Major al Înaltului comandament. Miniştrii vor merge cu rândul pe front şi vor îndeplini funcţii militare, timp de 6 săptămâni. Ciano a şi plecat cu prima echipă. Principele de

Piemont comandă armata de Vest; cum şi-a luat comandamentul în primire, a şi telegrafiat cu supunere Ducelui, semnând „Generalul Umberto di Savoia“. Ducele a răspuns „generalului de Savoia“ că e mulţumit de dânsul! Şi toate aceste palinodii umplu coloanele ziarelor şi nimeni nu râde — dar nici nu plânge...

———

De pe frontrul francez, ştirile arată că presiunea germană tot împinge linia franceză înspre Sud. Această linie a ajuns acum la 45 km de Paris. Se pare că francezii vor să-şi facă efortul cel mare pe linia Sena–Marna, linia ce ar trece prin Paris, sacrificat astfel „furiei teutonice, în nădejdea indignării lumii întregi, faţă de sacrilegiul unei asemenea distrugeri, dacă nemţii ar îndrăzni să o săvârşească... De altminteri, Parisul e aproape evacuat. Ieri a apărut ultimul jurnal în Paris, o foaie de informaţii... Fumul pe care incendiile bombardărilor suburbane l-au răspândit, acoperă tot oraşul cu o ceaţă atât de intensă, încât pe Sena nu se vede de la un pod la altul. Ca şi cum mândra cetate se învăluie ca să-şi ascundă supremul sacrificiu al frumuseţii şi al demnităţii sale. Dar nu se poate: Parisul nu va pieri — sau va pieri şi omenirea...

———

Nimeni nu poate lupta peste puterile sale. S-a poticnit şi Norvegia. Cel puţin Regele, familia regală şi primul ministru au căutat să scape faţa, părăsind ţara şi declarând în manifestul lor că renunţarea Norvegici la luptă se face cu asentimentul Aliaţilor „siliţi să-şi concentreze forţele aiurea“ şi că vor lupta mai departe şi ei, pe alte fronturi, pentru independenţa Norvegiei...

Justiţia belgiană nu e mai presus de a noastră. Cu prilejul unui recent proces a calificat de neconstituţională atitudinea Guvernului refugiat în Franţa şi a dat dreptate Regelui Leopold... Are, se vede şi Belgia Iamandii şi Miceştii ei.

———

Ziarele noastre au publicat în ziua de 8 iunie ştirea telegramei trimise de Hitler, Regelui nostru. Cele de azi ne aduc la cunoştinţă şi o telegramă de urări cordiale din partea Regelui George al Angliei... Neutralitatea? Mai avem noi mutră de aşa ceva?

———

Luni-dimineaţa am fost să primesc la gară pe monsignorul Korošec, preşedintele Senatului iugoslav. Cu acest prilej, Avacumovici, noul

ambasador iugoslav care vine de la Madrid mi-a vorbit în termeni foarte pesimişti despre situaţia din Spania. Acolo lucrurile sunt departe de a se fi normalizat. O bună parte din populaţie o constituie „prizonierii", partizanii regimului republican; sute de mii de oameni sunt închişi şi scoşi din puşcărie numai ca să fie puşi la lucrări de interes obştesc. Familiile sunt împărţite după cum norocul a apucat pe unii sau pe alţii din membrii lor la Burgos sau la Barcelona... Ură de moarte nu numai între albi şi roşii, dar chiar printre albi, care se subdivid în mai multe grupări. Franco face echilibristică pe o funie întinsă, dar toată lumea se întreabă câtă vreme va reuşi să se strecoare între atâtea patimi aprinse...

Toţi spaniolii urăsc pe italieni. Avacumovici cita această lozincă: „Vrem Gibraltarul, dar decât să fie al italienilor, mai bine să fie al englezilor!" Iar Puricelli, care a fost şi el în Spania, pretinde „că italienii să fie mulţumiţi dacă spaniolii nu le vor cere până şi plata pământului în care soldaţii lui Mussolini au fost îngropaţi!"

Roosevelt a ţinut un mare discurs la Universitatea Virginia de la Charlotteville, după intrarea italienilor în război. Un mare blam la adresa acestora, tot ajutorul Aliaţilor, dar încă nici un pas decisiv pentru o eventuală schimbare a politicii Statelor Unite de neutralitate... Londra şi Parisul (!) în nădejdea zilei de mâine se mulţumesc şi cu atât. Berlinul şi Roma fulgeră şi ameninţă!

Albania a declarat război Franţei şi Angliei! Egiptul a rupt relaţiile economice cu Italia. Ocupat cum e de trupele engleze care au şi pornit la ofensivă spre Libia, nu încape îndoială că va intra şi el în război. Mai importantă va fi hotărârea Turciei. Pentru noi ar fi bine să stea liniştită, să nu provoace indirect prin acţiunea ei eventuală, tulburări în Balcani. Tătărescu îmi spunea azi, că din ştirile primite ar rezulta că Turcia, deocamdată nu se va mişca...

Escrocul de Mihail Manoilescu caută pe orice cale o reabilitare. S-a declarat germanofil şi a ţinut două conferinţe (mă întreb pe ce limbă, pe franţuzeşte? caci nemţeşte nu ştie) la Berlin şi la Viena, conferinţe în care a preamărit nazismul şi a oferit România Germaniei, pe un taler. Toate în speranţa ca nemţii *să-l aducă* la putere! Nu e vina lui. E vina cui l-a lăsat să treacă peste graniţă şi nu l-a împuşcat...

La alegerea de ieri, a episcopului Huşilor (s-a ales Leu, episcopul Argeşului), alegere la care n-am asistat, deoarece eram la Breasta, dl Lupu a înjurat de mamă, în incintă, pe Negură, de la Vaslui. Acesta l-a tratat apoi de beţiv şi de pungaş... Şi dl Lupu era să fie numit zilele trecute Consilier Regal...

De altminteri, Regele n-are mâna fericită cu alegerea Consilierilor Regali: a numit pe Mihalache, care în schimb nu s-a desistat de procesul intentat Statului pentru admiterea sa în Parlament ca senator de drept — aşa cum se înţelesese — ci dimpotrivă, la ultima înfăţişare (acum câteva zile) a mai adăugat o acţiune la procesul său. Un Consilier Regal în proces politic cu stăpânirea, iată o dictatură *sui generis*...

Ghelmegeanu face mare caz de faptul că Popp Jancsi, nepotul favorit al lui Maniu a trecut la FRN semnând o peltea de supunere Regelui, alături de 30–40 de derbedei fără nici o vază în Ardeal. Ghelmegeanu crede că a distrus astfel pe Maniu! Săracul! Cum spunea foarte bine Vaida, la dejunul de la Palat, Maniu canalizează nemulţumirile, care sunt mari. Când nu va mai fi Maniu, va fi altul care le va canaliza, şi tot „aceeaşi treabă“ va fi! Decât să se alerge după capul lui Maniu, mai bine s-ar reduce numărul nemulţumirilor, prin ceva mai multă omenie...

Ducele a aranjat plecarea ambasadorilor inamici cu eleganţă. A pus un tren de lux la dispoziţia francezilor şi un transatlantic „Il conte Rosso“ la dispoziţia ambasadorului britanic şi a tuturor englezilor care vor fi debarcaţi la Lisabona sau în alt port neutru după cerere...

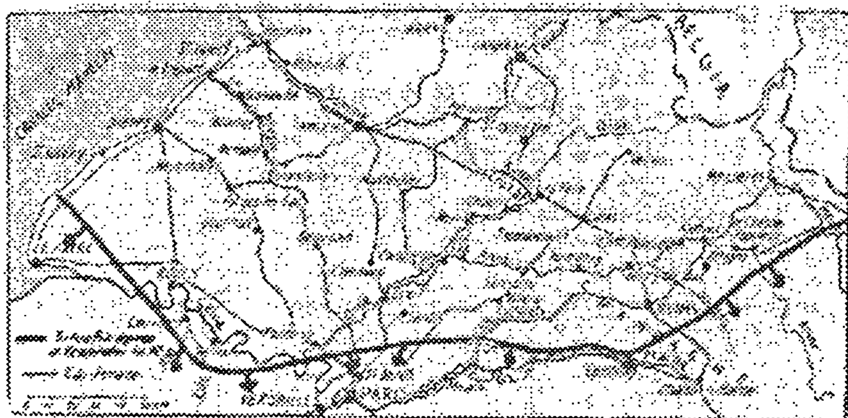
13 iunie. Pe ziua de ieri, punctul nevralgic a fost Turcia. Nu se ştia dacă, după intrarea în război a Italiei, nu va intra automat şi ea. Apropierea războiului de noi şi posibilităţile de complicaţii în Balcani nu ne puteau lăsa indiferenţi. Se anunţase că un Consiliu de Miniştri întrunit la Ankara va hotărî în după-amiaza de ieri soarta Turciei. Consiliul n-a avut loc, dar în ziarul *Olus* a apărut un articol oficios prin care se arată că Turcia nu caută nici o sporire de teritoriu, dar nu înţelege nici să piardă o palmă de pământ. Ea va lua deci o atitudine defensivă şi nu va intra în război, *decât ca să se apere*...Uf!

La Moscova s-a examinat situaţia după intrarea Italiei în război şi luându-se act că, prin declaraţiile lui Mussolini cu privire la Statele

vecine, pacea în Balcani nu e amenințată — Sovietele socotesc că siguranța lor nu este atinsă și că nimic nu impune o schimbare în politica rusească... Uf!

Ungaria afirmă oficial că n-a concentrat, nici n-a trimis trupe la granița românească... Uf!

Pe frontul francez, nemții continuă să înainteze. Rouen și Reims au fost ocupate. Sena a fost trecută între Rouen și Pontoise. Marna a fost atinsă între Chateau-Thierry și Epernay. Parisul e la 20 km de front...

Linia Frontului în seara zilei de 12 iunie

Se zice că Gamelin, hotărât, nu s-a sinucis. În schimb Cot, fostul extremist și ministru al Aerului, ar fi fost împușcat pe front, de câțiva ofițeri aviatori. Leon Blum ar fi trecut în America, iar Daladier ar fi fost debarcat fiindcă voia pace separată... De spus se spun multe, dar câte or fi adevărate?

După nesfârșite tergiversări — va pleca Gafencu, ba rămânea Stoica, ba rămânea bun numit Radu Crutescu — în fine s-a hotărât: ambasador la Ankara va fi acesta din urmă și va părăsi Bucureștiul peste 2–3 zile.

Cum era de aşteptat, italienii şi-au început publicarea comunicatelor prin minciuni. Comunicatul nr. 1 anunţă că încercarea *de pătrundere* în Libia a câtorva avioane britanice a fost zădărnicită şi că două din acestea au fost doborâte. În realitate britanicii au bombardat vase şi un port (mărturisesc în telegramele Stefani), au doborât două avioane italiene şi s-au înapoiat nevătămate acasă.

La Roma s-a dat azi-noapte prima alarmă contra unui atac aerian. Natural, nici un avion inamic n-a apărut pe cer...

La Milano se iau în grabă măsuri pentru apărarea Domului împotriva avioanelor. S-a golit biserica şi s-au ridicat vitraliile. Măsuri identice în toate oraşele Italiei. Cam târziu. Întârziere care m-a înşelat aşa frumos asupra intenţiilor macaronarilor...

Au căzut bombe asupra Elveţiei, din nou. Berlinul pretinde că ar fi bombe franceze. Autorităţile elveţiene ar fi stabilit că sunt engleze. Atunci, vădit, o eroare...

În cercurile germane din Bucureşti domneşte de vreo 8–10 zile mare enervare. Se pretinde că Göring ar fi scris o foarte importantă scrisoare Regelui, care n-ar fi dat nici un răspuns. Din partea Palatului se spune că Regele a scris lui Göring prin Romalo şi că scrisoarea lui Göring nu era ea decât răspuns şi că nu mai era cazul să se dea unul de către Suveranul nostru... Nemţii urlă însă şi spun că prima scrisoare a Regelui nu era decât un bilet de recomandare mai călduros pentru Romalo şi nimic altceva. Şi că scrisoarea lui Göring, fără legătură cu acet bilet cere un răspuns... N-am putut afla ce răspuns şi ce era în scrisoarea lui Göring, dar presupun că e vorba de faimoasa declaraţie ce se cere Regelui de către Guvernul din Berlin, şi pe care Regele a crezut că o poate înlocui prin... numirea lui Gigurtu...

Neubacher s-a înapoiat ieri de la Berlin, şi pare-se cu instructiuni speciale, căci Tătărescu a fost chemat aseară la ora 11 la Palat şi reţinut până la ora 3 dimineaţa... Şi tare era fiert la faţă ieri, la dejunul pe care l-am oferit lui Korošec...

Episcopul Vasile (Lăzărescu) al Caransebeşului a fost ales ieri episcop al Timişoarei, Scaun nou creat. A prezidat la alegere mitropolitul Balan al Ardealului. Era nostim de privit cum proclama cu deferenţă numele episcopului Vasile de câte ori ieşea din urnă şi cu câtă comică

scârbă arunca pe al părintelui Vestemean, un candidat născocit de dl Lupu! A avut şi Iorga un vot! Când l-a citit Bălan, Iorga a întrerupt: „Primesc! Dar n-o să pot să mă înțeleg cu Patriarhul, *fiindcă eu nu mă las*" (aluzie la reputația patriarhului de pederast!). Patriarhul, de față, a înghițit şi n-a spus nimic...

Iorga era furios şi țipa şi înjura din cauza procesului lui Micescu pe care Regele a făgăduit că-l va zădărnici şi nu s-a ținut de cuvânt... Paranoicul e hotărât să citeze pe Rege în fața tribunalului, şi câte şi mai câte... L-am întărâtat cât am putut...

Ieri, mai era să am un bucluc. Trebuiau să fie votați doi candidați italieni la Jockey-Club, ataşatul militar şi ajutorul său. Am fost prevenit că era să fie trântiți. Atât ne mai lipsea. Am fost din fericire prevenit la timp, şi am amânat alegerile...

Ieri la amiază am oferit „colegului meu iugoslav", dr Korošec, un dejun de 40 tacâmuri. Tătărescu, Vaida, miniştri etc. Plictis. Iugoslavia nu mai e în jocul nostru. După dejun m-a plictisit Vaida un ceas. E nemulțumit. Ar vrea să fie prim-ministru (presupun) şi ar vrea să-l ajut. L-am plimbat cu vorba... E confuz la minte, dar e curat la simțire...

---

14 iunie. Pe frontul francez, nemții continuă să înainteze, încet dar sigur. După ce au ocupat Châlons, au trecut şi de Marna. Parisul a fost declarat oficial „oraş deschis şi neapărat". Se va lupta înainte şi îndărătul Parisului, dar în Paris, nu. Generalul Hering (francez) a îndepărtat toate trupele din Paris unde n-au mai rămas decât sergenții de oraş şi pompierii. Ambasadorul american Bullit va rămâne pe loc pentru a asigura trecerea puterilor de la francezi la nemți şi a ocroti pe cât va putea populația... Prin Ambasada de la Berlin, Bullit a şi trimis o notă Guvernului german prin care îi aduce la cunoştință măsurile luate. Parisul nu va putea scăpa de dezonorarea unei invazii inamice, dar cel puțin nu va fi distrus... Scriu şi nu-mi vine să cred că ce scriu e adevărat!...

Statele Unite au hotărât să trimită din armamentul lor tot, ce vor putea, Aliaților. Această hotărâre (deja pusă în executare) şi discursul lui Roosevelt din Charlottesville sunt considerate de mai toată lumea ca o prefață la intrarea Americii în război.

De fapt, politica lui Roosevelt a fost foarte abilă. El a izbutit să aducă nația lui, atât de ostilă unei participări la războiul european, nu numai la o alianță morală cu Anglia și cu Franța, dar și la o susținere cu armament, ce n-ar fi putut fi mai viguroasă dacă Statele Unite ar fi intrat în război. În plus, sub pretext de apărare, Roosevelt a obținut credite enorme care l-au pus în măsură să mobilizeze o armată considerabilă *care va fi gata la acțiune îndată după alegerea președintelui*. Azi, nu mai încape îndoială că Roosevelt va fi reales. Politica lui a fost foarte îndemânatică, nu e nimic de zis... E mai tare ca toți, în America.

Paul Reynaud a trimis un mesaj Președintelui Roosevelt, prin care cere ajutorul Republicii de peste ocean. Mesajul e redactat în termeni înduioșători, dar ce umilință pentru Franța...

Războiul italian e până acum negativ. Au făcut să sară podul de la Ventimiglia, probabil de frica unui atac al crupierilor din Monte Carlo. Bombardamente aeriene... Italienii anunță că au bombardat și distrus lumea întreagă. În realitate, au primit și ei ceva bombe, la Torino, la Milano, în Abisinia, în Libia și chiar în Roma...

Telegramele anunță într-una: „Ducele a numit pe generalul cutare sau cutare", „Ducele a hotărât", „Ducele în sus, Ducele în jos" — oare Regele — Împărat (și Rege al Albaniei) nu mai există?

Telegramele din Roma ne informă că italienii vor să se folosească de război pentru a recupera de la francezi Villa Medici cu grădinile ei, palatul Farnese Trinita de Monti (sacra) etc. Pentru palatul Farnese, italienii au primit însă în schimb „hotel de Doudeauville" la Paris. Dar sunt printre ei unii care cer și restituirea tablourilor și operelor de artă luate de Franța din Italia la începutul secolului al XIX-lea... *Vae Victis*!

La Roma continuă exodul diplomaților. După reprezentanții Franței și Angliei, au plecat și ai Norvegiei, ai Olandei și ai Belgiei care s-au raliat la Guvernul din Franța...

A murit mama lui Malaxa. Să înceapă o eră de nenorociri pentru cel mai mare escroc al Orientului? Dea Dumnezeu. Alimăneșteanu (Dumitru) a făcut o socoteală că avansurile Statului făcute fabricilor lui Malaxa, inclusiv „Astra" și „Reșița", se urcă la peste *5 miliarde lei*. În

schimb furniturile livrate de Malaxa sunt aproape nule, căci fie tunuri, fie care, fie ori ce o fi, *toate sunt aproape gata, dar le lipsește câte ceva care le face inutilizabile.* Și acel ceva, câte un lucru de nimic, *nu poate fi fabricat de Malaxa și din străinătate nu mai vine...* Cu toată această ploaie de milioane, Malaxa e aproape falit. Alimăneşteanu, care-i cunoaşte bine situația, pretinde că, dacă l-ar lăsa Regele din brațe, gata ar fi. Dar iată, Regele nu-l lasă din brațe...

———

Ruşii ne-au cerut agrementul pentru Lavrentiev, actualmente ministrul Sovietelor la Sofia şi negociatorul înțelegerii economice cu Iugoslavia. Agrementul a fost dat numaidecât. Se vorbeşte acum de trimiterea lui Ralea ca ministru la Moscova.

———

Ieri, tot Bucureştiul nu vorbea decât de demisia lui Tătărescu. Despre plecarea lui, nu se mai îndoia nimeni. Ca succesor eram desemnat eu (!!) și — ce cinste pentru mine — Gigurtu...

Natural, criza a fost numai în imaginația oamenilor. Totuşi cred că zilele lui Guță sunt numărate...

———

Gigurtu mi-a confirmat încă o dată că există o cerere de răspuns adresată Regelui, la o anumită întrebare pusă de Göring. Asupra întrebării însuşi n-am putut insista căci mă descopeream față de Gigurtu, care mi-a spus că răspunsul n-a fost dat încă *complect*, presupunând că știu despre ce este vorba... Regele n-ar fi răspuns decât la o parte (presupun în legătură cu neutralitatea noastră), iar la rest ar fi răspuns *verbal* Gigurtu... Eu cred că nemții nu se vor mulțumi cu atât, deși Gigurtu pretinde că Fabricius a fost încântat (!) de răspunsul lui...

Din informațiile mele rezultă că nemții *cer* de la noi fapte, indiferent de cine ar fi la Guvern. În Tătărescu n-au încredere, *dar ei nu vor cere înlocuirea lui.*

Rămâne ca România să decidă *dacă vrea* să intre în legături mai strânse și de încredere cu Germania...

———

Turcia ne-a enervat și ieri. Pare că acolo lucrurile nu sunt încă lămurite și că o intrare în război n-ar fi încă exclusă. Turcii sunt credincioși cuvântului dat — e câteodată și asta o nenorocire...

———

La Palat şi în Serai a fost săptămâna trecută mare enervare. Sfânta familie îşi expediase imensele bogăţii pe care le poseda în safe-urile din Paris şi din Londra, în America şi ştirea a venit că vaporul pe care le încărcaseră fusese torpilat... Regele a fost ca nebun; nimeni nu mai îndrăznea să-i iasă în cale — înjura pe Urdăreanu şi trăgea picioare în fund lui Buchmann... În fine a sosit o telegramă liniştitoare; vaporul fusese atacat şi uşor avariat, dar toată încărcătura fusese salvată...

———

Maimuţa: imitând formula italiană, Spania a declarat că în actuala fază a războiului este „nebeligerantă" — nu neutră. Îi stă în gât Gibraltarul şi a început să emită pretenţii asupra vechilor colonii spaniole, pierdute de sute de ani... Să nu ne mirăm dacă va cere şi Argentina şi Peru şi Chile...

———

În Camera maghiară a avut loc o puternică manifestaţie de dragoste pentru Germania şi Italia, dragoste încălzită prin nădejdea recuperării provinciilor pierdute, în cazul unei victorii a Axei. Nădejdile să nu rămână nădejdi...

———

Ieri a avut loc alegerea mitropolitului Bucovinei. Contrar obiceiurilor, alegerea s-a făcut cu luptă. Guvernul propusese pe Partenie Ciopron, episcopul Armatei. S-a aflat însă că candidatura aşa-zisului Ciopron fusese inventată de Sidorovici şi susţinută de Guvern din ordin de *Sus*. Atât a fost de ajuns pentru ca voturile să meargă cu duiumul spre Tit Simedria şi Nicolae al Oradei.

La primul scrutin, Simedria a întrunit 69 de voturi, Ciopron 43 şi Nicolae 20. Majoritatea absolută fiind de 86 s-a declarat balotaj. La al doilea scrutin a fost ales Simedria cu 103 voturi, Ciopron rămânând cu 40. Simedria e o lichea. Dacă a fost ales, e că colegiul electoral a vrut să dea o palmă unde trebuia... Grozavă are să fie răfuiala, când va veni. Se grămădesc urile...

———

Sâmbătă, 15 iunie. Nemţii au intrat ieri dimineaţă în Paris... Cum nu mi se usucă mâna scriind aceste cuvinte? Le scriu şi nu-mi vine să cred. Toate au mers aşa de repede încât nici n-am putut să ne dumirim şi să ne dăm seama de realităţi... La 10 mai, dimineaţa, germanii au atacat Belgia şi Olanda. O lună şi patru zile mai târziu, adică pe ziua

de ieri, erau stăpâni pe Olanda şi Belgia, pe tot nordul Franţei, inclusiv Parisul, pe coasta mării, până la Havre...

Mintea omului urmăreşte cu greu tot ce înseamnă aceste cuceriri... Nemții la Paris... Oricâtă milă mi-ar fi de bieții francezi, nu mă mişcă atât nenorocirea lor, căci au meritat-o în bună parte. Umilirea prestigiosului oraş îmi spurcă însă toate amintirile tinereţelor mele, toată dragostea mea pentru vechile ziduri pe care le-am iubit cu patimă şi care au însufleţit în mintea mea tot trecutul de glorie al ultimelor veacuri...

Tot acest Paris, al trufiei Luvrului şi Tuilleriilor, al liniştei Luxemburgului, al vechilor hoteluri, al castanilor de la Saint-Cloud, al perspectivelor miraculosului Versailles — mi le spurcase deja motorizarea vieţii şi decăderea intelectuală şi morală a poporului partizan, de la războiul cel mare încoace. Cizmele nemţeşti tropăind rue de la Paix şi pe Champs Elysées strivesc ultimele amintiri care mă legau de locurile în care mi-am plămădit sufletul. E pentru mine o nenorocire mai mare decât pentru mulţi francezi. Simt că am murit pe jumătate.

....

....

Nemții n-au întâmpinat nici o rezistenţă în faţa Parisului, care a putut astfel fi scutit de o parţială sau totală dărâmare... Trupele lui Hitler (!) au găsit străzile goale. Toate prăvăliile închise şi lumea rămasă în oraş, închisă prin case. Totuşi, mai târziu, se zice că ar fi avut loc o manifestare ostilă la Hotel de Ville, căci au început să lipsească aprovizionările, Parisul fiind tăiat de centrele sale de revitaliere. Nemții nu s-au atins de Paris, dar au făcut să sară în aer toate fabricile de muniţii şi armament din zona suburbană. Se zice, de asemenea, că după manifestaţia de la Hotel de Ville, populaţia ar fi devastat un număr însemnat de prăvălii din centrul oraşului...

Ştirile de pe front sunt dezastruoase. Havre a fost ocupat la o extremitate a liniei; la cealaltă au început atacuri masive îndreptate din Sarre asupra linie Maginot. Pe Marna, nemţii au ocupat Vitry-le François şi înaintează vertiginos. Miroase a dezastru. Comunicatul german anunţă că a treia fază a campaniei din Occident a început şi că va fi urmărită *până la distrugerea armatei inamice.*

Guvernul francez mutat întâi la Tours, s-a refugiat la Bordeaux. Pare că se ridică glasuri multe pentru încheiere de pace. Se crede că printre ele ar fi şi al lui Pétain. Se vorbeşte de adevărate mişcări populare pentru încetarea războiului. Un mutilat de război francez a urlat la un post de Radio, probabil german, că cei care au târât Franţa în război sunt criminali şi că soldatul francez nu trebuie să se mai bată...

Umilitul apel pe care Paul Reynaud l-a adresat Statelor Unite pare a fi un semnal de alarmă: dacă nu mă ajutați, sunt silit să mă predau... De o pace separată a Franței pare a se teme și Anglia; declarația de solidaritate britanică radiodifuzată în lumea întreagă, apelul Reginei Angliei aseară îndreptat către femeile franceze — par să fie simptomele acestei temeri... Statele Unite au răspuns: „Vom face tot ce este cu putință ca să ajutăm Franța..." — adică nimic, sau aproape nimic. Și ce ajutor va putea da Anglia? Avioane și încă... *Vae victis, vae victis*!...

———

Tangerul a fost ocupat de spanioli... Cu învoirea Comisiei Internaționale, spun cei de la Madrid — cu învoirea lor spun francezii... statutul internațional continuă să fie în vigoare. Spaniolii pretind că n-au ocupat *militărește* Tangerul decât pentru garantarea neutralității sale.

———

Pe când nemții și francezii se bat, italienii trag comunicate. Șacalii s-au mărginit până acum la încercări...

Cu Egiptul, Italia a pretins până acum că e pe picior de pace, deși toate avioanele engleze care au bombardat Cirenaica au decolat de pe teritoriul egiptean. Din telegramele de azi rezultă că ministrul Italiei la Cairo și întreg personalul Legației au părăsit Egiptul.

———

Turcia continuă să se zbată, dar se pare că cauza păcii e câștigată, cel puțin pentru moment...

———

Guvernul din Nanking (sub influența japonezilor) a cerut Puterilor europene beligerante să evacueze din concesiunile internaționale contingentele lor de trupe. Se pare că la Șanghai o înțelegere ar fi intervenit între *englezi, francezi și italieni* (!) pentru organizarea rezistenței împotriva exigențelor chino-japoneze...

———

Postul de agent telefonist la primaria din Pașcani (Moldova) devenind vacant se publică un concurs, în *Monitorul Oficial*, pentru obținerea lui. Pentru acest post retribuit cu 1 800 lei pe lună se cer la examen cunoștințe înșirate pe o coloană întreagă a *Monitorului*. Candidații trebuie sa fie licențiați (!!) sau cel puțin bacalaureați, sa posede cunoștințe de geografie, de istorie, de literatură — să *posede* codul penal

şi toate legile de organizare a Statului, *şi statistica !!! Ce* statistică, domnule primar? Dl primar e un partizan al selecţionării funcţionărilor, nu glumă! Ţara lui Hübsch, domnule...

Blumenfeld, care s-a împrietenit cu ruşii, îmi povesteşte de la ei. Lavrentiev, noul ministru acreditat la Bucureşti, vine cu mâinile pline de ramuri de măslin. Desigur, Moscova, vrea să preia în Balcani influenţa deţinută până acum de Anglia şi de Franţa, prăbuşite. Dar la acest rezultat vrea să ajungă nu numai prin metode pacifice, *dar încă asigurând pacea în Balcani.* Chestiunea Basarabiei, care se va aranja ea odată, nu poate da loc la acte de ostilitate faţă de România din partea Sovietelor, *care nu înţeleg să zdruncine întru nimic situaţia şi forţa României pe care Rusia contează ca pe un stăvilar al unei exagerate întinderi a Germaniei către Sud-Est...*

Să fie numai aşa...

Blumenfeld mai pretinde că ruşii nu admit decât un singur om la Guvern în România — şi acela aş fi *eu*!!!!!

Expediat azi-dimineaţă pe Korošec, cu un vagon special...

---

16 iunie. Ruşii au ocupat Lituania. Iată „surpriza" pe care ne-au rezervat-o ziarele de azi-dimineaţă. O adevărată surpriză nu e, căci *la ceva* ne aşteptam. De mai bine de 10 zile, Moscova a căutat şi a găsit nod în papură Guvernului din Kaunas, ca să ajungă la o întărire a garnizoanelor ruseşti de pe graniţa germană. Lituanienii au fost învinuiţi că au molestat în unele garnizoane soldaţii lui Stalin, că au negociat pacte militare cu Estonia şi cu Letonia etc. şi un ultimatum le-a fost trimis, care a expirat ieri, 15 iunie. Guvernul din Kaunas a primit condiţiile celui din Kremlin şi trupe masive ruseşti au ocupat diverse localităţi lituane, întinzând imperiul militar moscovit asupra unei ţări rămase pe hârtie independentă... *Et nunc erudimini*!... (Şi acum să luăm aminte).

Evenimentele din Lituania sunt pentru noi mai importante şi mai îngrijorătoare decât cele de pe frontul francez...

Drapelul german a înlocuit drapelul francez pe edificiile publice din Paris şi pe castelul din Versailles, în care „s-a săvârşit ruşinea dictatu-

lui din 1919". Germanii au pus o gardă de onoare la soldatul necunoscut şi la invalizi, la mormântul lui Napoleon. Komandantura a organizat şi o ceremonie, undeva în Paris, în onoarea soldaţilor francezi căzuţi în război. Trupele germane au o purtare exemplară faţă de populaţia civilă... Din fiecare măsură luată apare dorinţa germană de a nu se vrăjmăşi de moarte cu poporul francez...

De pe front ştirile sunt deplorabile pentru francezi. Linia Maginot a fost străpunsă la primul atac pornit dinspre Sarre (pentru ce or mai fi cheltuit francezii 150 miliarde franci pentru aceste uriaşe şi inutile lucrări?) şi Metzul şi Nancy sunt ameninţate. Verdun a fost ocupat la repezeală... Fortul Vaux, eroicul fort Vaux din 1916 n-a rezistat nici două zile...

Până şi italienii înregistrează succese şi încă pe mare: crucişătorul italian „Calatafimi" a atacat şi a scufundat crucişătorul britanic „Calypso"...

În Franţa, deprimarea şi descurajarea par să fie mari. Un Consiliu de Miniştri adunat aseară la Bordeaux a ţinut o lungă şedinţă, care va mai ţine în continuare şi azi-dimineaţă... Ieri au circulat cu intensitate zvonuri de pace separată din partea Franţei. Se spunea chiar — din izvor american — că Weygand şi Pétain erau de partea lui Lebrun pentru o grabnică încheiere a păcii, la care numai Paul Reynaud şi Mandel se opuneau... Se pare totuşi că aceste zvonuri erau false şi că francezii vor să ducă războiul până la istovire... S-ar fi hotărât o scurtare a frontului pe linia Loire-ei, în jurul masivului Central şi până la Alpi *de va fi cu putinţă*, iar de nu, până în valea Rhonului... Oribil, oribil, oribil!

Ziarele de azi-diminează publică două documente de cea mai mare importanţă, interviul lui Hitler, dat ziaristului Wiegand, corespondentul trustului american Hearst, şi răspunsul lui Roosevelt la apelul lui Paul Reynaud.

Cu toate violenţele de limbaj proprii lui Hitler, interviul Führerului este extrem de interesant. Din el reiese *grosso-modo* că Germania urmăreşte o pace în cadrul următoarelor condiţii: 1) Nici un amestec în afacerile Americilor; 2) Nici o intenţie de distrugere a Imperiului Britanic, ci numai acomodarea lui la interesele păcii europene şi la legitimile drepturi de viaţă ale Germaniei (restituirea coloniilor etc.); 3) Instaurarea unei păci durabile în Europa pentru care consimţământul nesilit al tuturor popoarelor de pe continent va fi necesar...

În răspunsul pe care Roosevelt îl dă lui Reynaud, Preşedintele Statelor Unite afirmă că va trimite tot materialul de război, arme şi muniţii, pe care-l va putea îmbarca, pentru a permite armatei franceze să lupte mai departe *pentru apărarea libertăţilor populare care nu sunt numai ale Franţei ci şi ale lumii întregi.*

Aceste transporturi vor fi intensificate din săptămână în săptămână şi vor dura cât timp armata franceză va continua să combată.

Roosevelt adaugă că Statele Unite nu vor recunoaşte nici o cucerire sau încălcare de teritoriu săvârşită prin violenţă...

E prima declaraţie de solidarizare oficială cu Aliaţii venită de peste Ocean. În America şi în Londra a făcut vâlvă mare; în Franţa ea soseşte prea târziu şi în momente prea grele ca să mai poată stârni entuziasmul...

În Turcia se manifestă pentru Aliaţi — dar se menţine starea de „nebeligeranţă" ca şi în Spania... La cele două capete ale Mediteranei, poftele sunt deschise dar prudenţa veghează...

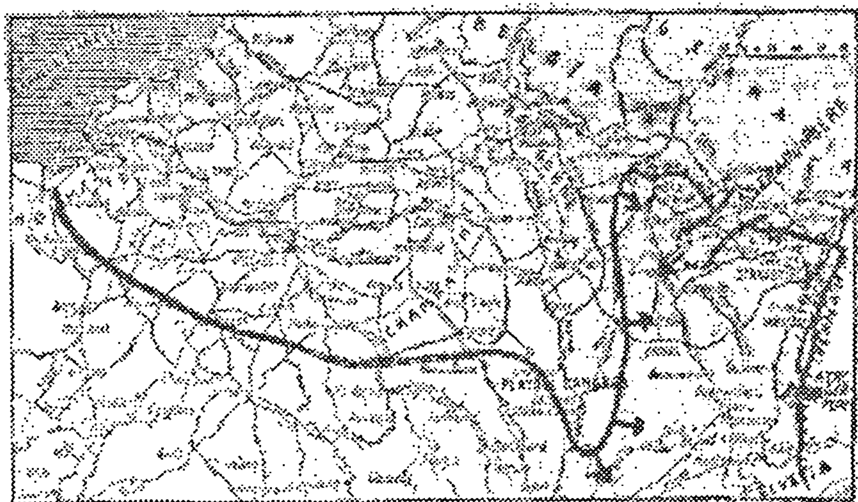
Blumenfeld îmi povesteşte că „verişoara" lui, care e şi „verişoara" d-nei Lupescu — o domnişoară Lucia Bogen, fiica doctorului Bogen de la Iaşi — a venit să-i spună că Duduia e disperată fiindcă simte că Regele se îndepărtează de ea, probabil sub influenţa nemţilor şi a agentului lor, Urdăreanu. De trei săptămâni, Urdăreanu n-ar mai fi călcat la ea şi de 6 nopţi Regele n-a mai adus-o la Palat... S-or fi certat la poker! N-am nici o grijă, îi împacă Malaxa şi „Turcul va plăti"... „Turcul" suntem noi.

Şoneriu vine de la Ralea să-mi spună că marţi, miniştrii „juni ţărănişti" vor face un demers pe lângă Rege, spre a-i declara să nu mai pot sluji cu Tătărescu şi că mă vor cere pe mine! Unde am ajuns!!! De altminteri n-am nici o grijă: miniştrii „juni-ţărănişti" nu vor face nici un demers, şi, dacă l-ar face, Regele îi va trimite la plimbare pe ei, nu pe Tătărescu. Ce s-ar face Malaxa fără Tătărescu?

Luni, 17 iunie. Situaţia de pe front, care se conturează din ce în ce ca un dezastru, a dus la schimbarea Guvernului francez, Reynaud a demisionat şi s-a constituit un nou Minister sub preşedintia bătrânului

mareşal Pétain, cu Weygand ca vicepreşedinte şi ministru al Apărării Naţionale. În noul Minister nu mai figurează Mandel (înlocuit la Interne, prin Marquet, primarul oraşului Bordeaux) dar în schimb figurează Laval, la Justiţie, omul păcii. Aşa cum e constituit noul minister, pare menit să încheie pace separată... Că într-acolo se îndrumă Franţa, o arată şi faptul că, după telegramele *Reuter* şi *Havas*, trei Consilii de Miniştri au discutat ieri răspunsul lui Roosevelt pe care probabil nu l-au găsit suficient, căci el a servit dc pretext demisiei lui Paul Reynaud. Ambasadorul Angliei şi Guvernul englez de legătură au fost în contact constant cu Guvernul francez, toată ziua de ieri şi la Londra s-au ţinut consfătuiri şi Consilii de Miniştri... Până mâine vom fi lămuriţi.

Pe front, lucrurile au ajuns aproape la debandadă. Verdunul a fost ocupat într-o singură zi, linia Maginot a fost străpunsă într-un singur atac, Langres a fost luat din fugă, avangardele motorizate au ajuns până la Dijon. Armata franceză e sleită şi pare a nu mai dispune nici de muniţii, nici de care, nici de aviaţie la înălţimea cerinţelor. Rhinul a fost trecut şi nemţii sunt astăzi din nou în Alsacia. Trupele franceze sunt prinse de o parte în regiunea Vosgilor, între armatele germane care înaintează din Alsacia şi cele care coboară la Sud de Langres — iar de alta cele din regiunea Metzului, între coloanele care au străpuns linia Maginot şi cele din Argonne...

Situaţia aproximativă de pe teatrul de operaţiuni occidental până în seara de 16 iunie

Situația aproximativă de pe teatrul occidental de operațiuni până în seara de 16 iunie.

La Paris, grație disciplinei exemplare de care dau dovadă trupele germane, viața a început să redevină cvasinormală. Ordinea este încredințată sergenților de oraş şi jandarmilor francezi. Până şi factorii poştali au reînceput să circule...

În populația Parisului, germanii pretind că au găsit un profund resentiment împotriva Guvernului francez şi a englezilor, care au forțat mâna Franței, silind-o să intre în război...

Dar ce sunt toate astea pentru noi pe lângă ştirile ce ne vin din Răsărit. După Lituania, Sovietele au ocupat milităreşte ieri şi Letonia şi Estonia, cărora le-a trimis ultimate în genul celui înmânat Guvernului din Kaunas. Se zice că ocuparea acestor trei țări ar fi datorată faptului că Moscova ar fi descoperit o înțelegere încheiată între ele *şi Germania*... De aici şi toate diviziile trimise pe frontul Poloniei şi al Prusiei Orientale...

Să dea Domnul să fie aşa şi să nu fie pur şi simplu planul Sovietelor de a recupera vechile granițe ale Rusiei, căci în acest caz, vine rândul nostru... Mi-e inimia cât un purice. Cu ce va veni în traistă noul ministru al Moscovei? Nu-mi vine totuşi să cred că Germania ne va abandona cum a abandonat Statele Baltice. E petrolul nostru la mijloc...

Ieri, Premiul regal, la curse. Regele ne-a anunțat în ajun că vine, dar ieri la amiază s-a decomandat. Prin simpatie cu dezastrele franceze, din cauză de diaree după veştile din Rusia — sau numai ca să-şi petreacă duminica liniştit la Scrovişte?

Musiu Urdăreanu a poftit la masă sâmbătă seara, în Palatul Excelenței Sale, promoția de ofițeri de cavalerie din 1915, promoție din care face parte. Regele a cinstit pe marele sau om şi pe camarazii lui cu Înalta Majestății sale prezența. După masă, a stat de vorbă cu fiecare ofițer în parte şi i-a încântat pe toți. Din nefericire nu erau mulți şi armata e mare şi mârâie...

Sindrofia a ținut până la ora 3 dimineața, cu abundente libațiuni...

Marți, 18 iunie. Printr-o fericită inspirație, am primit să petrec ziua de ieri (a doua zi de Rusalii) la țară. Plecat la ora 10 dimineața, am dejunat la Florica unde mă invitase Dinu Brătianu — am fost apoi la Golești și am sfârșit prin Costești (lângă Titu) la doctorul și Ivona Burilleanu. Mulțumită acestor deplasări și a îndepărtării de București am aflat cu țârâita apăsătoarele știri din Franța, din scumpa noastră Franță, prăbușită fără vină și martirizată pentru generozitatea pornirilor ei. Primeam știrile pe care le zbârnâia aparatul de Radio în pridvorul de la Florica sau în salonul de la Costești și tot nu ne venea să credem... Încetarea luptei, depunerea armelor, cerere de armistițiu — toate impuse de Germania învingătoare, în mai puțin de o lună și jumătate... Mintea și puterea de închipuire a omului sunt depășite...

De fapt, îndată ce am aflat de demisia lui Reynaud și înlocuirea Ministerului său printr-un Guvern Pétain, mi-am dat seama că pentru francezi lupta se sfârșise... Apelul bătrânului mareșal, către poporul francez e mișcător și înfiorător. Ce a trebuit să sufere „omul de la Verdun“, punând semnătura lui sub asemenea cuvinte de umilință care au trebuit să-l ardă ca focul...

Ministerul Pétain nu s-a constituit așa cum a fost anunțat ieri-dimineață. Laval (ca și Flandin și Bonnet care fuseseră solicitați) a refuzat să intre în Guvern, în locul său la Justiție a fost numit primul președinte al Curții de Casație, Frémincourt. A refuzat și primarul Marquet, Internele și a fost înlocuit prin Pommaret, ministrul Muncii și al Lucrărilor Publice în Ministerele Daladier și Reynaud. A intrat în schimb în Guvern Chautemps, ca vicepreședinte, iar generalul Weygand a rămas numai ministru al Apărării Naționale.

De unde ieri se vorbea de încetarea luptelor de o parte și de alta și se anunțase că de la ora 24 nu se mai trăsese un foc — azi se află că luptele n-au încetat, că Germania consideră cererea franceză ca o cerere făcută numai cu titlu informativ și că până acum nu există nici un armistițiu...

În realitate, francezii nu se mai bat, *fiindcă nu se mai pot bate*. Metzul a capitulat, Besançon și toată regiunea până la granița elvețiană au fost ocupate, așa încât încercuirile despre care însemnasem teama ieri, sunt astăzi fapt îndeplinit...

Nemții se joacă cu francezii ca pisica cu șoarecii — nu e demn, nici frumos...

Mussolini a părasit Roma asear ı la ora 20 30 ca sa se întâlneasca „undeva“ cu Hitler. În întâlnirea de azi-di ni ıcața, între cei doi dicta

tori se va pecetlui soarta Franței... Să vedem dacă ghicesc: i se va cere Corsica, Tunis, Djibouti, drepturi la Suez, mandatele încredințate în 1919 şi... flota de război...

Anglia a declarat oficial că continuă lupta. Churchill după cuvinte de adâncă compătimire pentru Franța aliată, care va renaşte din cenuşile ei, revendică în vorbe frumoase, pentru Anglia, onoarea de a duce singură lupta pentru salvarea libertăților omenirii... Va putea?

....

....

Vizita de ieri la Goleşti mi-a strâns inima. Suntem țara destrămării. Nimic nu ține. În ce hal am găsit toate aşezările Goleştilor! Nu mai călcasem pe acolo de 40 de ani...

Casa aproape prăbuşită, intră în ea şi locuieşte cine vrea şi cum poate; cele două case de la poartă (în cea din dreapta, când intri, a fost arestat Tudor Vladimirescu...), complect ruinate, fără uşi şi ferestre. Parcul devastat, fără împrejmuire; câțiva brazi centenari, câțiva arbori umbroşi mai există încă. Serele şi dependințele dărâmate. Înecat de bălării, mormântul lui Alexandru Golescu Albul (unde a fost îngropat în 1837 şi Alexandru Racoviță, nepotu-său) părăsit de oameni, e în paza Domnului şi a vitelor care pasc împrejur... Şi mai există Goleşti şi Racovițeşti! Nemernicii!

Şi biserica e într-un hal fără hal. Şi e interesantă, şi veche de 300 de ani. Ce păzeşte Comisia monumentelor istorice?

---

19 iunie. Italienii sunt formidabili. Agenții lor au umplut ziarele de aseară şi de azi-dimineață cu călătoria tirumfală a Ducelui până la München. Flori de-a lungul drumului, nemți hipnotizați şi extaziați prin gări, Hitler în genunchi la München, nimic nu lipseşte. Citind, s-ar crede că Mussolini a învins în Belgia, în Olanda şi în Franța, că Germania e la cheremul lui şi că el va hotărî soarta Europei! Ce sinistre puşlamale!

Ducele a sosit la München ieri după-amiază la orele 15. Consfătuirea între cei doi „imperatori“ a avut loc de la ora 16 la ora 18, şi apoi fiecare a plecat în trenul său, unul spre Sud, celălalt spre Nord.

Un comunicat oficial ne informează că Führerul şi Ducele au căzut de acord asupra condițiilor de impus Franței, dar nu ni le spune...

Din unele informaţii ar părea să reiasă că nemţii şi italienii nu vor încheia pace separată cu Franţa, de la care vor cere o simplă capitulare, până la pacea generală. Această capitulare necondiţionată a tuturor forţelor de pe pământ, din aer şi de pe mări, francezii nu o vor primi, aşa încât ocuparea Franţei de către forţele germano-italiene va merge mai departe. După unele ştiri însă, germano-italienii ar fi decişi să se oprească pe un front care ar merge de la Gurile Loirei la Marea Mediterană şi să nu mai supună restul Franţei devenit inofensiv, la prăpădul războiului...

Pe front luptele continuă... Armata franceză încercuită în Alsacia a încercat să scape înspre Langres, dar încercarea a fost zădărnicită de forţele germane, care au făcut 20 000 de prizonieri. La Orléans lupte înverşunate. Nevers şi *Le Creusot*, au fost ocupate de nemţi...

Agenţia Reuter publică oficial, că în ziua de 16 (duminică seara) ambasadorul englez în Franţa a propus Guvernului Republicii o „uniune" între cele două ţări, cu un singur Guvern, cu un singur Parlament, cu un singur Tezaur şi cu o singură voinţă şi cu o singură armată..., o propunere de disperare şi de ultimă oră, menită să împiedice defecţiunea Franţei... Pare că Guvernul din Bordeaux, buimăcit, n-a dat nici o urmare ispititoarei propuneri...

Cu tot pericolul de moarte ce ameninţă democraţiile, Statele Unite par a se îndepărta tot mai mult de ideea unei participări directe la război. Nu prea merge omul cu plăcere la pagubă! Roosevelt pare să o lase şi el mai moale, căci se apropie alegerea! Material de război pentru Anglia şi Franţa din belşug (şi e ceva şi asta) dar — atât.

Ungurii au ţinut şedinţă la Camera lor, în care au pupat pe toate feţele pe nemţi şi pe italieni. Teleky a declarat că nedreptatea de la 1919 a fost ştearsă de pe faţa pământului şi ca tratatele de la Versailles, Trianon şi St. Germain sunt desfiinţate... Groful s-a văzut la Braşov, din nou! Nemţii şi până la un punct şi italienii, au primit cu oarecare răceală manifestările delirante ale maghiarilor. Trebuie recunoscut că coborâtorii hunilor sunt foarte dinamici...

Situația aproximativă de pe teatrul de operațiuni francez până în seara de 18 iunie

Churchill a propunțat ieri în Camera Comunelor un discurs într-adevăr impresionant. De o mândrie sălbatică, de o încredere în destinele neamului său care nu pot lăsa rece pe nimeni, cuvântarea primului ministru britanic va avea mare răsunet. Cu toate nenorocirile de astăzi, recunoscute, purtătorul de cuvânt al poporului englez declară solemn că Anglia va lupta până la victorie, că va ajunge la această victorie și că va minuna lumea prin modul cum își va îndeplini datoria față de civilizația omenirii... Oricum ar fi, oamenii care nu-și pierd capul în momente ca cele de azi, sunt rari. Să-i salutăm cu tot respectul...

———

S-au luat de către Ministerul Economiei Naţionale măsuri excepţionale pentru aprovizionarea armatei cu grâu (?), o blocare pe judeţe, o distribuţie mai raţională la unităţile de trupă şi s-a stabilit un preţ maximal de 57 000 lei vagonul, preţ onorabil dar pe care agricultorii îl găsesc prea mic... Pentru lemne, toţi silvicultorii de prin birouri au fost trimişi la pădure să taie copaci. Dar cu ce se vor transporta lemnele tăiate, mai ales la distanţe mari?

———

Luat aseară masa cu Kukoliev (însărcinatul cu afaceri sovietic) şi cu Ghelmegeanu. O masă combinată de Blumenfeld, care pretinde că sunt omul popular la sovietici... Sub pretext că cu sosirea lui Lavrentiev o eră nouă începe în raporturile diplomatice dintre Rusia şi România, am căutat să explic muscalului tot interesul Sovietelor de a avea o Românie la gurile Dunării, căci altfel, dacă ar dori ele să pună mâna pe aceste guri, s-ar ciocni cu Germania, care nu va permite niciodată ca o porţiune atât de importantă a Dunării să încapă sub control rusesc. Singurul mijloc de a evita războiul cu Germania e, pentru Rusia, o Românie — tampon la gurile Dunării. Noi nu voim acolo nici pe ruşi, dar nici pe germani şi o prietenie între noi şi Rusia ar putea crea acesteia o situaţie economică privilegiată.

Ghelmegeanu a aprobat tot ce spuneam eu, dar Kukoliev, care se exprimă greu în franţuzeşte şi *care se teme*, nu s-a prea avansat. *Singura lui afirmare constantă e că Rusia nu ne cere nimic* şi că pe chestiunea Basarabiei ne vom putea înţelege. Crede că Lavrentiev va veni (vine de la Moscova) cu instrucţiuni pe care el le speră favorabile. Singurul lucru care l-am priceput de la muscal — în ipoteza că e în curent cu intenţiile Kremlinului — e că „ruşii vor deocamdată pace cu noi" şi că le e frică de nemţi... Concentrările lor de la graniţa germană o dovedesc.

Am convenit cu Ghelmegeanu şi cu Kukoliev să întemeiem o asociaţie culturală amicală ruso-română (!!!) şi să înlesnim pe cât se va putea misiunea lui Lavrentiev, în ipoteza că e o misiune de pace şi de prietenie...

———

Ieri-dimineaţă Consiliul de Miniştri cu comunicat enumerând o sumă de realizări programatice la care Guvernul a hotărât să se înhame. Scopul acestui comunicat e să întarească situaţia Guvernului, adânc zdruncinată. Toată lumea dă pe Tătărescu demisionar, deşi el săracul se agaţă cât poate de putere! Zvonurile de schimbare îşi trag mai toate

obârşia din cercurile germane şi germanofile — dar *nu încă* din cele oficiale, căci când se vor amesteca şi astea...

Cu tot comunicatul asigurător de ieri, aseară Ghelmegeanu (la masa lui Kukoliev) vorbind nu mai ştiu despre ce măsură pe care vrea să o ia, adăuga: „dacă voi mai fi ministru..." Şi ca Ghelmegeanu vorbesc aproape toţi miniştrii...

---

20 iunie. Zi tragică ieri la Bordeaux. Nemţii au transmis Guvernului francez, prin ambasadorul Spaniei, răspunsul lor la cererea de încetare a ostilităţilor. Francezii să numească plenipotenţiari, cărora li se vor comunica condiţiile de armistiţiu — „à prendre ou à laisser" (nu încape tocmeală) — întocmai ca în 1918 la Rethondes, sistem Foch-Weygand... Deşi despre condiţiile înseşi nu se ştie încă nimic, secretul hotărârilor de la München fiind bine păstrat, Consiliul de Miniştri francez a decis să trimită plenipotenţiarii ceruţi şi i-a desemnat...

În acelaşi timp, ca să se împace cu sufletul lui, mareşalul Pétain a cerut trupelor franceze să apere mai departe cu îndârjire teritoriul francez...

Germanii, care nu s-au oprit în avântul lor, înaintează însă mereu spre Sud şi Sud-Est. Jumătate teritoriul Franţei este azi ocupat de inamic...

Mascalţonii înjură Franţa la pământ, prin porcăriile lor de gazete. *Ginta Latină* ne-a dat de ruşine: jumătate a mâncat bătaie pe front şi jumătate dă pilda celei mai ignobile laşităţi... Ne-au încălecat germanii!!

Japonezii au început să zbârnâie în jurul Indo-Chinei. Sub cuvânt că vor să apere *statu-quo*-ul economic din acele părţi ale Asiei şi-au pus candidatura la o eventuală succesiune... Nu şi-au dat nenorociţii de englezi şi de francezi seama că în acest război, pe lângă rest, mai riscau să piardă şi imperiul lor asiatic?

Roosevelt anunţă o lege prin care se va institui în USA serviciul obligatoriu. Nu militar, ci de toate. Tinerii cetăţeni americani vor fi obligaţi să se devoteze un an intereselor obşteşti, în orice ramură a activităţii publice — prin urmare şi în armată.

Aflăm prin comunicatul oficial al Curții Regale, că Majestatea Sa a primit ieri în audiență pe dl prof. Horia Sima. Domnul profesor este gardistul refugiat, în Germania, socotit ca cel mai periculos terorist, arestat acum câteva săptămâni la intrarea lui clandestină în țară. De la pușcărie la Palat...

Se pune întrebarea: când a avut Regele dreptate, când i-a împușcat ca pe niște câini, sau azi când îi primește în audiență? O ușoară contradicție nu poate să nu fie constatată. Și mai e încă ceva: au învins nemții... Nu suntem oare și noi *Gintă Latină*?

Ce e mai nostim e că domnul profesor Sima e condamnat la 16 ani pușcărie, în lipsă (pentru „delictele" sale politice) și că în momentul de față nu e încă liberat, ci reținut la Inspectorul de Poliție Nichi Ștefănescu, acasă. Așa încât se poate zice: de la pușcărie la Palat! Am ajuns și noi ca pe vremea lui Milan Obrenovici, în Serbia!

Vineri, 21 iunie. În Franța nemții înaintează vertiginos. Au ocupat Brest, Nantes, Lyon... Pe de altă parte, au mai străpuns linia Maginot aproape de Wissembourg și luptând împotriva armatei franceze încercuită în Alsacia, au ocupat Strassbourgul „oraș german" precizează comunicatul nemțesc.

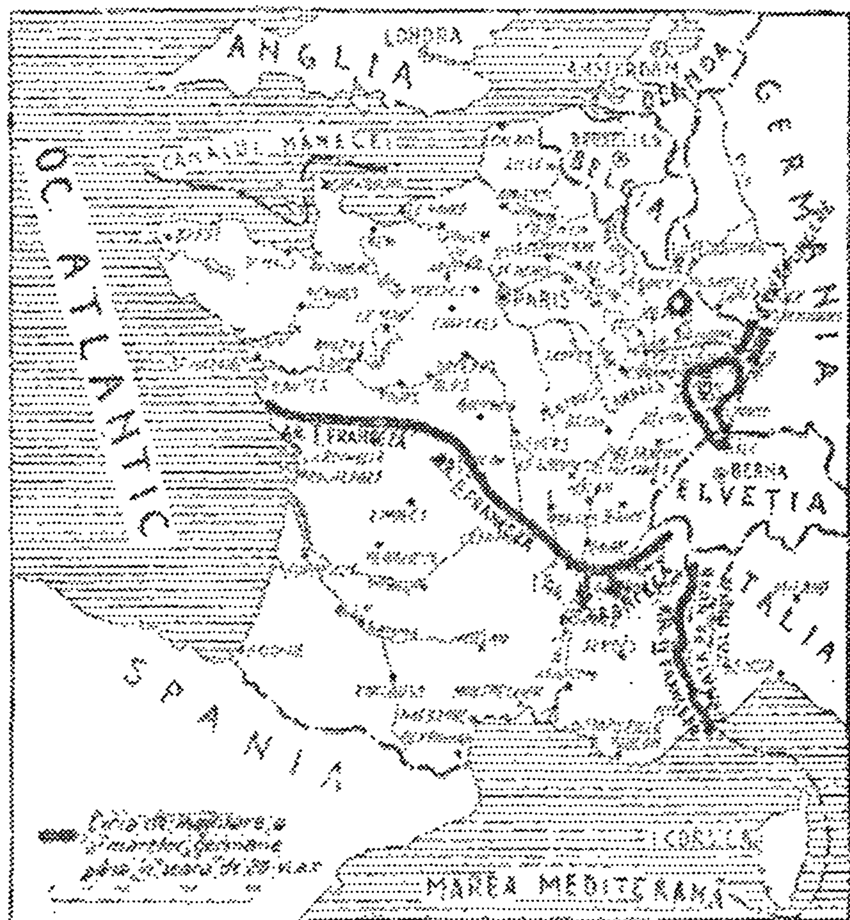
Bordeaux a fost bombardat, cu un mare număr de victime. Guvernul francez a părăsit orașul, *ca să-l poată declara deschis și feri astfel de bombardamente* — spune comunicatul francez...

Asupra negocierilor armistițiului se ține mai departe secret și asupra clauzelor impuse și asupra locului unde au avut loc.

Plenipotențiarii francezi: generalul de armată Huntziger (șeful misiunii), dl Léon Noël, amiralul Le Luc, generalul Parisot și generalul aviator Bergeret plecați de miercuri cu un avion special vopsit în alb (!) au negociat ieri toată ziua și au trebuit să se înapoieze ieri-seară sau azi-dimineață la Bordeaux. Despre condiții nu se știe nimic, dar se crede pretutindeni că ostilitățile vor înceta astăzi sau mâine. Mareșalul Pétain a cerut și Italiei încetarea ostilităților. Guvernul italian a răspuns ca cel german, cerând numirea plenipotențiarilor. Această știre dovedește că germanii nu tratează decât partea lor de pace, lăsând pe italieni să-și precizeze singuri pretențiile lor...

Din informațiile Guvernului nostru, după câte-mi spunea ieri Tătărescu, italienii ar fi mai puțin exigenți ca nemții și că ar căuta să împiedice distrugerea complectă a Franței... Vom vedea.

În ultimul său discurs radiodifuzat, mareșalul Pétain spune: „Mai slabi decât acum 22 de ani, avem astăzi mai puțini prieteni, avem prea

Situația frontului în seara de 20 iunie

puțini copii, prea puține arme și prea puțini aliați. După victoria noastră de atunci, dorința de câștig și de plăceri a înăbușit spiritul de sacrificiu. *Toți au cerut mai mult decât au dat,* s-a căutat să evite orice efort...

Astăzi a venit nenorocirea. Am fost în mijlocul vostru în zilele de glorie și voi rămâne cu voi și în aceste zile întunecate. Stați alături de mine. Lupta rămâne aceeași: este vorba de Franța, de pământul ei și de copiii ei"!

Mișcătoare și sincere cuvinte!

A mai fost însă ceva: a fost deşănţata propagandă comunistă şi slăbiciunea politicienilor care au tolerat-o. Încep într-adevăr să vină acum ştiri care lămuresc nemaipomentiul dezastru al armatelor franceze, din primul moment. Unităţi întregi au făcut defecţiune, cântând „Internaţionala". Se zice că defecţiunea Regelui Leopold a fost pricinuită înainte de toate de această stare de lucruri... Trei regimente vizitate pe front de Regele Angliei l-ar fi primit cu „Internaţionala" şi pe el. Se spune că până şi generali erau infectaţi de comunism şi se şopteşte numele lui Corap, cel care a lăsat pe nemţi să treacă la Sedan. O fi?... Vom afla toate, mai târziu. Sunt însă şi oameni competenţi care pretind că dezastrul francez n-a fost pricinuit decât de masele forţelor germane motorizate...

———

Lavrentiev a sosit. Nu ştim ce ne aduce. Ieri la dejun, la Clubul Miliardarilor, Kukoliev întrebat mi-a răspuns enigmatic: „Si lui venu, lui apporter bonnes choses, puisque venu..." (de vreme ce a venit, e pentru a aduce lucruri bune).

Tătărescu, prezent şi el la dejun, părea liniştit pe chestiunea rusească, „fiindcă Molotov a primit pe Davidescu, i-a surâs şi l-a poftit să şadă" (repet textual cuvintele lui Tătărescu) „de unde până acu, când îl primea din joi în Paşte, îl ţinea în picioare, îi întindea două degete şi se uita încruntat la el!" În ce hal am ajuns, ca un prim-ministru al ţării, să vorbească astfel fără să-i crape obrazul de ruşine...

De când nemţii au sfârşit atât de repede în Franţa, teama mea de un atac rusesc a scăzut foarte mult. Ruşii ştiu şi ei că de ne-ar ataca, Germania ne-ar apăra cu toate forţele ei — ca să-şi apere propria lor aprovizionare cu petrol şi cu bucate. Ruşii au ajuns acum să se teamă ei de un atac german şi pentru o asemenea eventualitate au băgat până acum peste 500 000 de oameni în Ţările Baltice şi mai grămădesc şi trupe în Polonia la graniţa Germaniei... Repezeala loviturilor din Occident a stricat toate planurile lui Stalin. El aşteaptă desigur ca trupele germane *să fie toate* angajate pe frontul franţuzesc şi încleştate acolo, ca să dea drumul atacului său. Acum însă e prea târziu, *Sovietele au pierdut momentul...*

———

Iniţiativele geniale: Frontul Renaşterii Naţionale va fi transformat azi-mâine în partid. Asta o ştie toată lumea (afară de Vaida). Dar ceea ce nu ştie toată lumea, *e că Regele se va proclama şeful noului partid.*

Asta n-o ştim decât foarte puţini. Tătărescu mi-a spus că din cauza aceasta Vaida n-a fost prevenit. N-a fost presimţit nici el, Tătărescu. Regele a pretins să fie o iniţiativă personală a sa, în care Guvernul să nu aibă amestec... Bentoiu a lucrat toată noaptea la Statutele noului partid, după ce s-a cerut la Legaţia germană statutele Partidului Nazist, ca să fie copiate...

Azi-dimineaţă a apărut un nou decret de amnistie de care vor beneficia şi ultimii condamnaţi politici. Milcoveanu şi Budişteanu vor ieşi în fine şi ei din puşcărie. Mai toţi cei care au fost ucişi după asasinarea lui Călinescu (vorbesc de cei închişi la Râmnic) n-au avut conştiinţa mai încărcată ca aceşti doi protagonişti ai legionarismului — dar au avut mai puţin noroc...

Sima, după câte mi-a spus Ghelmegeanu, a fost deja amnistiat prin precedentul decret...

Ghelmegeanu „mi-a mai explicat" rostul audienţei lui Sima. Mai întâi Sima a dovedit că nu a fost amestecat întru nimic (!!) în diferitele acte de terorism săvârşite de legionari. E un mieluşel nevinovat. N-a intrat în ţară clandestin ca să organizeze atentate, ci ca să-şi mai vadă prietenii şi neamurile, de care îi era dor. Apoi, de când a fost arestat, s-a convins că numai lângă Rege e bine şi abandonând tot ce a adorat până acum s-a aruncat în braţele lui Urdăreanu... *Audienţa cu comunicat* a avut de scop să se aducă la cunoştinţa întregii Mişcări Legionare (mai există vreuna?) că unul din principalii ei conducători a trecut de partea stăpânirii...

Foarte frumos. Mi-am permis să fac însă lui Ghelmegeanu următoarea observaţie: „Acum un an Majestatea Sa împuşca pe gardişti — acum îi primeşte în audienţă. Trebuie să admitem că fie acum un an, fie acum, Majestatea Sa a greşit. Şi trebuie să mai conchidem că a greşit *acum,* căci ar fi teribil de tragic să conchidem că a greşit când a curmat atâtea vieţi nevinovate!" Prietenul Ghelmegeanu care nu se preocupă decât de portofoliul său, a dat din umeri...

Ieri, mare dejun la Clubul Miliardarilor. Mare, fiindcă ne-a cinstit cu prezenţa lor dl prim-ministru Tătărescu, d-nii miniştri Ghelmegeanu, Cancicov, general Ilcuş, dl Stelian Popescu, Lugoşianu şi o droaie de foşti şi viitori miniştri. Membri mai de rând ai Asociaţiei căscaseră gura şi mă întrebau dacă s-a întâmplat un eveniment extraordinar, şi dacă s-a format un Guvern naţional...

Deşi toată lumea îl consideră pe ducă, ba unii chiar demisionar, Tătărescu s-a arătat mai puţin copleşit şi deprimat ca zilele trecute. Adevărul este că în orice ţară din lume un Guvern în situaţia Guvernului lui Tătărescu ar fi plecat de mult. Asociaţia de afaceri Rege–Malaxa–Urdăreanu–Tătărescu e însă atât de strânsă încât ţine *contre vents et marées* (contra vânturilor şi mareelor).

Alaltăieri-seară, miercuri, s-a petrecut în plină şedinţă a Consiliului de Miniştri o scenă pe care mi-a povestit-o Christu, ministru prezent, scenă care zugrăveşte în ce hal de anarhie a ajuns Guvernul. Faţă de nevoia de bumbac atât de mare, de imposibilitatea de a mai importa din Egipt, zisul Christu a cerut Consiliului mijloacele necesare ca să cumpere un stoc ce i se oferea din Irak. Pentru aceasta îi trebuiau 450 milioane lei. Mitiţă Constantinescu a scăldat-o şi în cele din urmă a declarat „că va supune chestiunea Consiliului Băncii" — un mijloc de a clasa cererea. Christu a insistat şi a spus că banii trebuie până în trei zile, căci altfel pierde marfa. A intervenit atunci Tătărescu, care a aprobat cererea şi a adăugat „*Ordon* ministrului de Finanţe să găsească suma". Atât a fost de ajuns lui Mitiţă ca să sară ca ars, să declare *că n-are ordine de primit de la nimeni* şi să facă procesul guvernării de 4 ani a lui Tătărescu, *căruia datorăm toate lipsurile de azi şi starea în care ne aflăm*...

A început să strige Tătărescu, a continuat să zbiere Mitiţă şi ca să curme scandalul cel dintâi s-a sculat şi a plecat trântind uşa...

Deşi Mitiţă a declarat alaltăieri seara că, după ce s-au certat ca lăeţii, cei doi servitori devotaţi ai lui Malaxa s-au împăcat şi s-au... pupat.

În momentul de a părăsi Clubul Miliardarilor, Tătărescu mi-a spus *că trebuie să mă vadă peste trei zile*. De ce *trei*, nu ştiu. I-am răspuns că afară de duminică şi de luni când voi fi la Breasta, sunt la dispoziţia sa.

Avakumovici, noul ambasador iugoslav, care vine de la Madrid, povesteşte că de când a izbucnit războiul, în septembrie trecut, mareşalul Pétain (ambasador al Franţei în Spania) se arăta foarte îngrijorat. Avakumovici l-a întrebat într-o zi dacă era pesimist asupra soartei războiului. „Je ne suis pas pessimiste — a răspuns mareşalul — je suis lucide..." (nu sunt pesimist, sunt lucid).

Farinacci, care de când Italia a declarat război face pe grozavul şi a câştigat efectiv enorm în influenţă, a pus pe ai lui să telefoneze lui

Şoneriu ca să afle ce se petrece în România şi pentru ce Tătărescu mai este la putere. Şoneriu i-a trimis un raport scris, prin Valaperta care a plecat tocmai ieri la Milano. Fără să mă întrebe, Şoneriu a aşternut acolo „drepturile mele la Guvern". I-am spălat capul. Să mă ferească Dumnezeu! E un fapt însă că nemţii şi italienii şi chiar ruşii mă vor, ca să nu mai vorbesc de români. Din fericire pentru mine nu mă vrea Malaxa şi astfel n-am nici o grijă: departe de mine paharul răspunderilor şi *oroarea* situaţiei...

———

D.d. Stimson şi Knox, parlamentari *republicani* notorii, au intrat în Ministerul lui Roosevelt. În lumea anglo-saxonă şi aiurea, se dă o mare importanţă faptului, interpretat ca o adeziune a unui grup important de republicani la politica Preşedintelui. Se vorbeşte chiar de Guvern de coaliţie. Candidaţii republicani la Preşedinţie declară însă că nu poate fi vorba de coaliţie şi că d. d. Stimson şi Knox n-au angajat decât răspunderea lor proprie... De notat că cei doi republicani au săvârşit gestul lor în ajunul ţinerii conventului care urmează să desemneze candidatul partidului lor la Preşedinţia Republicii...

———

În Egipt încurcături. Armata britanică îşi are bazele ei pe Nil, iar Regele Faruk şi Guvernul egiptean n-au nici o poftă să intre în război cu Italia. Cred şi eu. Dar ce va ieşi din acest conflict? Ce poate face Egiptul cu cele 3 regimente ale sale de negroizi?

———

Fabricius, întâlnit ieri la recepţia Aristiţei Ghika, mi-a afirmat că până într-o lună e gata şi Anglia. „So meint es der Führer, und der Führer irrt sich nie..." (Astfel crede Führerul şi Führerul nu se înşală niciodată) Ce să-i spun? Până acum a fost cam aşa...

———

Dl Vasile Stoica, numit subsecretar de Stat la Propagandă odată cu formarea Cabinetului Tătărescu, a ramas liniştit la Ankara. Scandalagiul nebun n-a vrut să plece. În fine l-au scos de acolo şi ieri a părăsit Turcia ca să facă loc lui Cruţescu plecat şi el tot ieri, la post...

———

Sâmbătă, 22 iunie. Ciudat — drama petrecută la Rethondes, în pădurea de la Compiègne, dramă înscenată cu atâta artă — şi cu atât ve-

nin — de Hitler şi de oamenii săi, nu m-a emoţionat. Ce deosebire cu sentimentele care m-au scuturat în 1918, cu prilejul încheierii armistiţiului de atunci! Erau într-adevăr atunci două lumi care se ciocniseră şi la Rethondes se prăbuşise ultimul val de despotism medieval. Năzuinţele neamurilor oprimate şi chemate la viaţă izbucniseră într-un zguduitor imn de recunoştinţă... Astăzi, o răzbunare individuală sau colectivă, o parodie a forţei brutale care nu atinge simţirile, o înjosire a unei nobile naţiuni care a meritat poate o pedeapsă pentru uşurinţa ei dar şi recunoştinţa omenirii pentru tot ce i s-a dat — a omenirii din care nu se poate exclude nici Germania...

Condiţiile puse de germani trebuie să fie foarte complicate, căci nici până azi (sunt orele 10) nu se cunoaşte rezultatul negocierilor din istoricul vagon.

Nemţii au hotărât să ducă la Berlin — după ce se vor termina negocierile armistiţiului — şi vagonul şi piatra comemorativă de la Rethondes, dar vor lăsa pe loc statuia lui Foch...

Înaintarea nemţilor spre Sudul Franţei s-a mai domolit, probabil în legătură cu negocierile armistiţiului.

Francezii au sărit în aer tunelul de la Valorbe, care lega Elveţia cu Franţa, pe ruta Simplonului... Zvonul răspândit ieri şi alaltăieri despre strămutarea Guvernului francez de la Bordeaux la Bayonne nu s-a adeverit. Deocamdată Guvernul a rămas la Bordeaux — un semn că armistiţiul se va încheia...

———

Seria de decrete-legi prin care Frontul Renaşterii Naţionale a fost înlocuit prin „Partidul Naţiunii“ — „partid unic şi totalitar“ — sub conducerea supremă şi directă a Regelui, a fost trâmbiţată aseară la Radio şi publicată azi-dimineaţă în ziare.

Luând preşedinţia partidului, Regele consfinţeşte punctul meu de vedere din toamna anului 1938, când l-am rugat cu atâta insistenţă, să se pună în fruntea FRN-ului, *în conformitate cu schema pe care o pregătisem şi care a servit de bază organizării Frontului.* Regele n-a vrut atunci în ruptul capului. Acum vrea! E pentru mine un mare succes: de obicei ideile mele sunt adoptate şi sabotate de alţii — după 5 până la 7 ani de la expunerea lor; de data asta n-au trecut nici doi ani!!!

Despre crearea noului partid am observat urmatoarele:

1. *Un partid* (un parti, eine Partei) (o parte) *e o parte dintr-un tot* şi prin urmare noţiunea de *partid* nu e compatibilă cu calificativul „unic“.

Un partid cere să mai fie şi altul, concurent. Trebuia deci conservată noii formaţii titulatura de *front.*

2. Nici „al naţiunii" n-ar nici un succes, fiindcă nu desluşeşte nimic.

3. Numirea lui Urdăreanu ca şef de Stat Major e scandaloasă şi condamnă noua formaţiune la *sterilitate* de la început.

4. Toate penalităţile edictate pentru cei care nu se vor înscrie sau vor sabota noul partid dovedesc câtă nădejde pun promotorii în entuziasmul pe care îl va provoca „Partidul Naţiunii". Sub ordinele domnilor Urdăreanu şi Malaxa...

Cum n-am fost nimeni chemaţi să ne dăm părerea, declinăm şi răspunderea pentru succesul noii formaţiuni. Ea constituie o mărturisire a falimentului FRN-ului. Să nu vină peste doi ani o altă formulă să mărturisească falimentul „Partidul Naţiunii"...

Cu toate sentimentele mele de îndoială asupra viitorului noului partid, a trebuit să trimit ca preşedinte al Senatului o caldă telegramă de felicitare Regelui... Aşa e soarta mea, să gândesc una şi să fac alta, ca să-mi apăr pâinea cea de toate zilele...

Ministrul american de Război, Woodring, a demisionat în semn de protest pentru slăbirea forţei de apărare a Statelor Unite prin trimiterea de material de război, din stocurile armatei, Angliei. Demisia lui Woodring şi înlocuirea sa prin republicanul Stinson, ca şi numirea lui Knox la Ministerul Marinei, fac o vâlvă enormă în Statele Unite şi pot să compromită alegerea lui Roosevelt... *Vedremo.*

La Lisabona s-a inaugurat o rafinărie de petrol întemeiată de Schein şi de cei de la „Redevenţa", rafinărie construită şi îndrumată de ingineri români, sau „rumuni", nu se ştie. Pangal a asistat la inaugurare şi a înregistrat un succes de prietenie portughezo-română...

Se zice că Stoiadinovici a fost scos din domiciliul forţat şi numit prim-ministru... Oficial nu s-a anunţat încă nimic...

Am telegrafiat felicitări şi lui Urdăreanu, pentru gradul de şef de Stat Major pe care l-a căpătat. Telegrama mea are urmatorul text: „Felicitări cordiale, pentru dumneata *şi pentru mine*"! Aluzie la propunerea mea din 1938... Blumenfeld a venit de altminteri să-mi spună că

Ghelmegeanu declară tuturor că formula cu Regele — şef, e formula mea...

Azi la amiază, Urdăreanu a depus şi jurământul de ministru de Stat, căci l-a făcut şi ministru... Acum pricep tot: azi l-a făcut ministru, peste scurtă vreme îl va face prim-ministru pe scumpul său Ernest! Vom trăi şi înjosirea asta! Toate bune — dacă scapă ţara, dar ce ruşine!

---

25 iunie. În lipsa mea din Bucureşti — am petrecut două zile la Breasta — s-a învârtit pământul. În afară, s-a semnat armistiţiul între Franţa de o parte, Germania şi Italia. Ostilităţile au încetat azi noapte, la ora 1,35... Umilirea Franţei este complectă, sfâşietoare pentru toţi cei care s-au hrănit în cursul vremurilor din comorile ei sufleteşti.

Nu pot pricepe cum o ţară atât de înzestrată de Dumnezeu şi un popor atât de dârz au putut ajunge în câteva săptămâni la o asemenea prăbuşire... Şi mă tem că pacea va fi şi mai oribilă ca armistiţiul...

„Pe frontul intern", abia acum începe lumea să-şi dea seama de radicala şi revoluţionara schimbare de regim pecetluită prin transformarea FRN-ului în Partidul Naţiunii. Când mi-a spus joia trecută Ghelmegeanu: „s-a adoptat programul dumitale" — n-a făcut aluzie, cum am crezut, la propunerea mea din toamna 1938 (Regele şef al Frontului), *ci la sfaturile pe care le-am dat Regelui în momentul în care mi-am dat demisia din postul de prim-ministru.*

E drept că am spus atunci Regelui că nu se poate merge cu două Guverne, cel de la Palat şi cel de la Preşedinţia Consiliului, că era mai bine să nu mai numească un prim-ministru (cel mult un vicepreşedinte al Consiliului pentru nevoile protocolare) şi să prezideze el Consiliul de Miniştri, luându-şi un ajutor, un şef de Cabinet, un secretar general sau aşa ceva. E drept de asemenea că i-am spus: „Ia-ţi unul, doi sau trei Urdăreni" — înţelegând să-şi ia pe lângă dânsul „băieţi" care să-l ajute în sarcina sa de „Führer & Kanzler"(conducător şi cancelar). Dar niciodată n-am înţeles să facă din Urdăreanu primul demnitar al ţării şi să-l cucuţeze pe el în locul primului ministru. Nu ştiu dacă locul de prim-ministru va fi desfiinţat (de patru zile nu se mai vorbeşte de Tătărescu, ci numai de Urdăreanu) sau dacă va fi menţinut şi demonetizat. În tot cazul am intrat în „era Urdăreanu" şi *asta n-a fost sfatul meu.* Nu puteam eu să mă gândesc la înălţarea unui individ ţâşnit din lăturile alcovului, bun de întrebuinţat în umbră, dar nu de pus în lumină...

Tipul e direct inconştient. Pus să vorbească la Radio, duminică seara, a vorbit ca Napoleon de pe Pyramide, cu un ifos, cu nişte apăsări de accente cu totul nepotrivite. Efectul a fost dezastruos; lumea care l-a văzut ridicându-se dintr-un ţucal, e indignată. De teamă, nimeni nu spune nimic — şi cei care ar fi gata să spună, tac şi ei ca să nu mai îngreuieze situaţia internaţională a ţării, deja destul de grea... Dar când câte toate s-or sfârşi, Doamne, Doamne, ce răfuială!

Pe lângă discursul hitlero-napoleonian al lui Urdăreanu, am avut duminică seara stupefacţia să auzim la Radio pe dl Horia Sima care a spus: „*Ordon* tuturor elementelor legionare să se înscrie în Partidul Naţiunii..." Dl Sima e acelaşi domn Sima care a fost arestat acum 15 zile, *care a mărturisit că a participat la uciderea lui Armand Călinescu şi care a jurat să răzbune pe Corneliu Zelea Codreanu!*

Cum pot să creadă „bidetiştii" d-nei Lupescu că toţi aceşti legionari cu ura în sân şi cu setea de răzbunare în gură sunt sinceri când vin să se înscrie în partidul Regelui? Printre primii înscrişi figurează Ion Zelea Codreanu, tatăl lui Corneliu... Sunt pozitiv informat că legionarii au primit să se înscrie în noul partid, *numai ca să se poată mişca în libertate şi legalitate.*

În rezumat, Regele a dat ţara pe mâna lui Urdăreanu şi pe el însuşi pe mâna legionarilor...

Nu acestea au fost sfaturile mele. Acum, să scoată cămaşa pe unde o şti...

Ziarele de ieri şi de azi sunt pline cu portretele lui Urdăreanu, cu biografia lui Urdăreanu, cu laude la adresa lui Urdăreanu, cu enumerarea marilor sale însuşiri! Unde e Tătărescu? a intrat sub pământ, sau l-a acoperit umbra lui Ghelmegeanu?

Spicuiri din cuvântarea de alaltăieri a Noului Mare OM:

„Stăpânit numai de sentimentul de legătură cu pământul Ţării... (a uitat de Lapommeraye, tata-moşul asasin?)

... hotărât fiind a-mi face datoria, toată datoria, cu orice sacrificiu al persoanei mele...".

„Fără ură, fără părtinire (!!), cu sufletul deschis dar cu fermitate voi lucra din răsputeri pentru a împlini legea supremă de care vorbea Majestatea Sa Regele[1] în cuvântarea de ieri seară spunând: „Legea supremă care trebuie să ne călăuzească este *Salvarea Patriei*[2], salvarea *Ei* prin mijloace eroice."

[1] Colegul său.

[2] Cine ameninţă „Patria" în afara de inamicii din afara? Şi pe aceştia nu-i va răpune nici Partidul Naţiunii, nici Regele Carol, nici Regele Ernest, nici Horia Sima!

Biata ţara lui Hübch, la ce încercări e supusă, ca cobaii în laboratoarele de biologie!

Birourile „Partidului Naţiunii" au fost instalate în vechiul Minister al Afacerilor Străine (Casa Sturdza). Acest imobil, care stă ca o tumoare pe faţa noului Minister, trebuie dărâmat. Să fie şi existenţa noului partid vremelnică, ca a localului care l-a adăpostit?

Între Churchill şi mareşalul Pétaine au fost schimburi de vorbe acre, prin Radiodifuziune ... Nu m-ar mira ca Franţa să arunce toată vina dezastrului asupra Angliei şi ca de aci înainte drumul celor două naţiuni să se despartă... Va depinde şi de Hitler, dacă va şti să menajeze Franţa la tratatul de pace, şi să o câştige împotriva Angliei... Deocamdată pare că mergem la două Guverne franceze, din care unul la Londra. Sau cel puţin în Anglia, un corp expediţionar francez. Se zice că generalul de Gaulle — dezavuat la Bordeaux — ar fi la Londra în fruntea unui corp de 300 000 de oameni. De unde i-o fi luat?

O consecinţă a dezastrelor aliate e scăderea prestigiului lui Roosevelt, care se dedese dat, personal cel puţin, de partea Aliaţilor ... Se zice că şansele sale de realegere ar fi scăzut mult...

Cecropid a văzut pe Fabricius şi pe Gerstenberg, înapoiat zilele trecute din Berlin. Ei nu par foarte încântaţi de revirimentul din România. *Nemţii nu ne cer vicleim,* ci două lucruri: *claritate* şi *continuitate* în politica noastră. Göring a trimis Regelui un mesaj (despre care am mai vorbit), mesaj prin care se cerea Majestăţii Sale *să renunţe negru pe alb, adică în scris, la garanţiile acordate de Anglia şi de Franţa.* Regele a căutat să scape prin tangentă, numind întâi pe Romalo la Berlin şi dându-i o scrisoare de recomandaţie către Göring. Berlinul s-a declarat nesatisfăcut; atunci Regele a numit pe Gigurtu la Externe. Şi acest gest fiind judecat insuficient, Regele a însărcinat pe Gigurtu să dea un răspuns verbal. Berlinul continuând să reclame slova regală, Regele a păşit la „legionarizarea" personalului politic românesc, sub Înaltele Sale Auspicii... Dar, după câte spune Cecropid, nemţii continuă să ceară slova Regelui şi vor în România, în politica, *claritate* şi *continuitate...* Până şi negocierile ce par a se agăţa cu Rusia îi supără şi unii din ei

se întreabă dacă Regele nu continuă cumva cu dublul joc de până acum...

Şi Fabricius şi Gerstenberg au spus lui Cecropid, că singurul om în care ar avea încredere, aş fi eu. Din nefericire, pentru ei, eu nu sunt gardist...

———

Au început să curgă ukazurile semnate „din ordin" de dl şef de Stat Major. Printr-o decizie de azi s-a hotărât ca ovreii să nu fie primiţi în noul partid...

———

Consiliul de Miniştri trebuia să se transporte alaltăieri, duminică, la Cernăuţi, să fericească Bucovina pe loc. Sâmbătă seara, transportul Menajeriei s-a contramandat... Să se fi dezgustat Tătărescu de tot sau nu mai are voie să facă act de guvernământ?

La Ministerul cel vechi de Externe, în noul local al Partidului Naţiunii *se amenajează un birou pentru Rege ca şef al partidului...*

Au înnebunit cu toţii...

———

O întrebare: care o fi azi starea sufletească a văduvei lui Armand Călinescu şi a văduvei lui Zelea Codreanu?

Pentru ce? Pentru ce? Pentru ce? Pentru ce acest oribil joc cu revolverele şi cu panglicele celei mai grosolane farse?

Gardiştii vor începe acum seria parastaselor... în fiecare judeţ. Şi nimeni nu va înţelege pentru ce oamenii au fost împuşcaţi astă-toamnă în numele unor idei exaltate şi recompensate acum...

Se zice că Gavrilă Marinescu va fi dat în judecată; Victor Iamandi, favoritul de ieri, se ascunde în gaură de şarpe; generalul Argeşanu mai râde ca un bou, dar inima îi e cât un purice...

Câte o să mai vedem.

Un gardist de seamă a spus prietenului meu C.: „Regele e acum prizonierul nostru..."

———

Principesa Iuliana a trecut Atlanticul cu cele 2 fiice ale sale şi s-a instalat la Ottawa, în Canada. Am progresat: de la „Les Rois en Exil", romanul lui Alphonse Daudet, am trecut la „Les Rois en Fuite". Cine va scrie romanul lor?

———

Gerstenberg a spus lui Cecropid că atacul Angliei, cel mai îngrozitor şi înverşunat atac din câte a fost vreodată, va începe zilele acestea...

Iugoslavia şi Rusia au reluat raporturile diplomatice întrerupte de la întronarea Sovietelor. Miniştri plenipotenţiari au fost numiţi la Belgrad şi la Moscova...

Ovreii sunt în transe. În Franţa caută toţi să fugă în Spania, cu scule, cu devize, cu aur, cu nimic — cu ce pot. La graniţa spaniolă e o învălmăşală de nedescris. S-ar fi arestat şi patru domni care s-au legitimat ca secretarii lui Paul Reynaud, dar care duceau cu ei documente politice de cea mai mare importanţă şi care ar fi îngreunat sarcina marcşalului Pétain. Oamenii au fost arestaţi şi documentele sechestrate...

Să mai vorbesc de ovreii noştri, săracii? Ordonanţa de azi, semnată de Cotoi, principele păcii[1], în calitatea sa de şef de Stat Major al PN-ului, i-a osândit pur şi simplu la moarte prin inaniţie...

Blumenfeld a venit azi la mine descompus, ca şi doctorul Katz care mă îngrijeşte cu atât devotament... Mama lor, tuturor Cotoilor prinţi care persecută pe simpli Cotoi fără vină!

Miercuri, 26 iunie. Armistiţiul franco-italian a ieşit mai puţin aspru decât mă aşteptam. Mă aşteptam la pretenţii de ocupare a întregii coaste mediteranice a Franţei, a Tunisiei, a Algeriei, a Siriei şi a altor puncte africane. Nimic din toate astea; o simplă demilitarizare a zonelor din dreptul fronturilor, pe o adâncime de 50–100 de kilometri, în teritoriul francez...

Pe cât au fost italienii de relativ moderaţi în pretenţiile lor, pe atât au plictisit lumea cu laudele pe care şi le-au tras şi cu fanfaronade de nemaiîntrecute victorii la care s-au dedat până în ultima clipă a ostilităţilor. Dacă n-ar fi venit armistiţiul, cele mai formidabile fortificaţii din lume ar fi fost înfrânte în câteva zile, Alpii ferecaţi prin care nimeni nu s-ar fi gândit să treacă vreodată ar fi fost luaţi în fugă şi tricolorul italian ar fi fâlfâit pe Valea Ronului... Şi toate astea fiindcă francezii

[1] Prostie. Mi-am adus aminte de Godoy, Prince de la Paix, favoritul Regelui Spaniei Carol şi el, dar al IV-lea!

i-au lăsat să înainteze cu câţiva metri în ultima zi a luptelor... Italieni scumpi, scârboşi macaronari mai sunteţi!

———

În Camera Comunelor, Churchill a vorbit ieri despre evenimentele din Franţa şi a făcut câteva destăinuiri. Paul Reynaud, faţă de înaintarea inamicului şi de stările din armata franceză a pus Guvernului britanic întrebarea dacă e dispus să dezlege pe cel francez de obligaţia de a nu încheia pace sau armistiţiu decât împreună. Churchill a răspuns *nu*, dar a autorizat pe Reynaud să adreseze un apel de ajutor Statelor Unite... După răspunsul sosit din Washington, Guvernul francez a comunicat celui englez că acest răspuns era nesatisfăcător. Atunci Churchill a autorizat pe Reynaud să întrebe pe nemţi în ce condiţii ar fi dispuşi să înceteze ostilităţile, fiindcă bineînţeles toate unităţile navale franceze s-ar refugia în prealabil în porturi englezeşti şi ar fi puse la dispoziţia Amiralităţii britanice... Churchill a şi plecat spre Bordeaux să se înţeleagă mai de aproape cu Paul Reynaud, dar pe drum a aflat că acesta demisionase. Guvernul britanic consideră pe cel din Bordeaux ca un Guvern prizonier al nemţilor. Churchill nu ştie ce raporturi va mai putea avea cu dânsul „prin gratiile de fier", în tot cazul Anglia nu va uita poporul francez şi-l va salva din sclavie, după ce va învinge pe Hitler (paşte murgule). Guvernul britanic va susţine orice încercare franceză de a lupta împotriva inamicului comun (aluzie la Guvernul francez înfiinţat în Londra de către generalul de Gaulle) şi în această privinţă Churchill a anunţat de mulţumire că coloniile franceze nu vor recunoaşte armistiţiul şi vor lupta înainte. Cred că Churchill se înşală. Poate că în Maroc, generalul François să ia atitudine de răzvrătit, încolo nu...

———

Hitler a ordonat ca steagurile să fâlfâile 10 zile şi clopotele să sune 7 zile, în toată Germania, în semn de bucurie pentru marea victorie hărăzită de Dumnezeu nemţilor...

———

Windsor-el mititel cu ducesa lui a şters-o din Franţa. Valurile îl poartă ca şi pe Paul Reynaud şi pe Mandel (zice-se) spre malurile Angliei...

———

Cotoi, principele Păcii, a dat instrucţiuni speciale la Radio pentru pronunţarea numelui său. Nu cumva să se zică Urdăreanu, cum am pomenit cu toţii, ci Urda (*a* deschis)-rianu!

Nimic mai caraghios decât paţachinele de la Radio belindu-şi gura ca să pronunţe numele lui Cotoi, după ordin, căci numele lui Cotoi e proslăvit de dimineaţa până seara.

Ieri, la orele 13, Majestatea Sa şi-a primit Guvernul întreg, venit să-l felicite pentru „marele act". Tătărescu i-a tras un discurs după reţeta lui, vorbe goale înşirate, fără miez şi fără sens. Regele a răspuns mai simplu, dar a avut prostul gust să vorbească de morală... În faţa lui Cotoi, şi cu Malaxa şi cu Duduia la spate — orişicum, Sire...

În Belgia, deputaţii naţionalişti flamanzi au cerut darea în judecată a membrilor Guvernului Pierlot, fiindcă au dezlegat pe soldaţi şi funcţionari de jurământul prestat Regelui — şi a parlamentarilor care au părăsit ţara şi s-au întrunit în ţară străină.

Irina Sturdza a fost aleasă ieri preşedinta Crucii Roşii. Acum câteva luni, Regele a cerut să fie dată afară din comitet fiindcă era gardistă... s-au schimbat vremurile...

Joi, 27 iunie. Văzut ieri pe Tătărescu. Face în pantaloni. Se teme că acum, cât mai sunt încă nemţii prinşi în Occident, în Anglia, vor veni şi ruşii şi ungurii şi bulgarii cu „notele lor". Se teme mai puţin de unguri pe care îi ţin nemţii în mână, dar mai ales de ruşi... care au şi început sa zboare deasupra teritoriului nostru. Au trecut şi peste Cernăuţi şi s-a tras asupra lor.. Nemţii sunt foarte rezervaţi şi Fabricius ar fi recomandat multă prudenţă şi „înţelegere" cu ruşii, *pe orice preţ*, căci *acum* Germania nu poate nimic, dar că mai târziu va putea îndrepta lucrurile...

Am arătat lui Tătărescu că nu împărtăşesc temerile lui şi că declaraţiile lui Fabricius mă miră căci nu corespund informaţiilor mele. Temerile: ungurii şi bulgarii nu ne vor ataca nici nu ne vor felicita fără învoirea Germaniei şi a Italiei; ruşii fac şi ei în pantaloni faţă de germani, fiindcă ştiu că Germania poate oricând îndrepta o sută de divizii împotriva lor aşa încât zborurile peste teritoriul nostru se explică prin grija de a şti daca au sosit nemţii la noi.[1] Declaraţiile: Fabricius spune

[1] Zborurile ruseşti mai au probabil şi alt scop. Noul ministru Lavrentiev a fost impresionat în calatoria sa de lucrările de fortificaţie şi de numarul de trupe din Basarabia. Cum ruşii ne considera acum ca flancul drept al armatelor germane, probabil ca au vrut sa-şi dea seama, dupa raportul lui Lavrentiev, de situaţia dintre Nistru şi Prut.

una lui Tătărescu şi alta mie. Din câte mi-a spus el mie, din câte mi-a spus şi Neubacher şi din comunicările făcute de Gerstenberg lui Cecropid rezultă că *dimpotrivă* nemţii *nu vor* să ne apropiem de ruşi şi să ne înţelegem cu ei — şi mai rezultă că în caz de pericol o armată germană suficientă, ca să bage pe ruşi în draci, e disponibilă. Am adăugat — şi atât mi-am permis în direcţia punctului nevralgic al politicii noastre, în acest moment — *că probabil nemţii vorbesc cu fiecare după încrederea ce le inspiră interlocutorul lor.*

Tătărescu a sărit pe ocazie ca să-mi declare că are toată încrederea nemţilor, că are cele mai bune relaţii cu ei, că le-a propus o alianţă intimă şi definitivă pe baza unui Memoriu în care a invocat toate argumentele istorice începând cu 1883... „Şi ce ţi-au răspuns?" — l-am întrebat eu. „Nimic, încă..." mi-a răspuns cu naivitate uşurat Guţă...

Din politica externă am trecut la cea internă. Am fost amândoi de acord că FRN-ul dăduse faliment, că ideea mea iniţială cu Regele în frunte fusese cea bună, că o simplă înlocuire a lui Vaida prin Rege nu era posibilă şi că pentru şefia Suveranului, trebuia o formulă nouă. Am fost asemenea de acord că persoana lui Urdăreanu nu putea fi discutată:de vreme ce se recurgea la Vodă, era natural ca acesta să-şi ia ca ajutor pe cine vrea el, pe omul său de încredere. Că ar fi fost mai bine ca Ernest să nu facă pe Napoleon, e altă chestiune asupra căreia am fost iar de acord. Asupra celui de-al treilea punct esenţial al schimbărilor politice din săptămâna trecută, asupra cucuţarii Gărzii de Fier în capul bucatelor n-am mai fost de acord. Eu am lămurit că învierea Gărzii e o mare greşală, *pe care nu o cer nici nemţii*. Aceştia cer numai un lucru: ca simpatizanţii lor din prima oră *să nu mai fie împuşcaţi,* — dar de acolo până la pupături e o distanţă!

Tătărescu a pretins că mai bine era ca acest curent viu, orice s-ar zice, să fie canalizat de Rege. Am replicat că toţi oamenii aceştia veneau să se alăture de Rege *fără nici o sinceritate* şi numai ca să se poată mişca şi să poată lovi în linişte. „Cum vrei să cred eu — am conchis — în sinceritatea unui Ion Zelea Codreanu în fruntea pocăiţilor, când *ştie* că Regele i-a ucis doi fii?"

Tatărescu pretinde că *nu* se va da un rol prea important gardiştilor. Poate un Subsecretariat sau două, în caz de remaniere, poate pe ici pe colea o prefectură. Despre dizolvarea Corpurilor Legiuitoare (!) nu e vorbă...

Cum aflasem de dimineaţă că Mihalache şi dl Lupu se solidarizeaza cu Maniu şi nu intră în Partidul Naţiunii, am întrebat pe dl prim-ministru cum rămâne cu dl Consilier Regal Jean Mihalache, de două ori

răzvrătit, şi împotriva Partidului Unic şi împotriva Senatului, cu care e în proces... Tătărescu mi-a adus atunci la cunoştinţă că Mihalache îşi dăduse demisia din sarcina de Consilier Regal[1]...

Am mai fost de acord cu Tătărescu că s-a mers prea departe cu ovreii în reglementarea admiterii în noul partid. Nimic şi nimeni nu cerea în ţara noastră crearea a două categorii de cetăţeni, pe care nici Constituţia nu le încuviinţează. Decretele trebuie astfel interpretate: ovreii nu vor putea face parte din consiliile de administraţie şi din comitetele de direcţiune ale colegiilor sau corpurilor constituite. Vor putea fi împiegaţi şi chiar directori de întreprinderi şi exercita profesiile liberale...

După ce am pus mai mult sau mai puţin ţara la cale, Tătărescu mă întreabă dacă aş primi să intru într-un Guvern lărgit, prezidat de oricine (eufemism ca să nu spună că de el), Guvern menit să acopere răspunderea Regală, care nu trebuie lăsată să se expună singură furtunilor ce pot să vină, căci el, Tătărescu nu crede că vom putea scăpa fără sacrificii, acolo unde chiar argumentele etnice sunt împotriva noastră... Aceasta era chestiunea pe care voia să mi-o pună, când mi-a cerut la Clubul Miliardarilor să mă vadă peste 3 zile.

Am răspuns foarte simplu că n-am nici o ambiţie de Guvern, că doresc să rămân ce sunt, dar că n-aş putea refuza concursul meu — fie şi într-un loc de prefect — dacă acest concurs ar fi menit să aducă un cât de mic folos ţării mele... Mulţumit, Tătărescu a întrebat: „Nu pleci din Bucureşti zilele acestea?“ — „Nu“.

După Tătărescu am văzut pe Cancicov. Nu pricepea nimic (deşi e un prieten al lui Urdăreanu) din toată bulversarea politică din zilele trecute. Considera mai ales pactul cu Garda de Fier ca o mare greşeală. Despre Tătărescu mi-a spus că minte de câte ori deschide gura. Guvernul nu mai are nici o autoritate, nici chiar asupra funcţionarilor din ministere. E anarhie peste tot. Cancicov mi-a dat o dovadă despre această anarhie, cuvântarea radiodifuzată ţinută chiar ieri de dl dr. Simionescu, preşedintele „generaţiunii naţionaliste din 1922“ (!!), abia contopit în Partidul Naţiuni şi al Majestăţii Sale, care a urlat 20 de minute cerând plecarea imediată a Guvernului de epave ale trecutului şi înlocuirea lui prin „aşii“ naţionalismului integral. „Plecaţi, căci a venit rândul nostru!“ Iată lozinca acestor domni, difuzată pe socoteala Statului!

[1] Decretul prin care s-a primit această demisie a şi apărut în ziarele de azi.

In ce priveşte „orientările pentru vremuri excepţionale" pe care le elaborează Consiliul Superior Economic, m-am pus repede de acord cu ministrul Economiei Naţionale...

———

Agenţia Reuter anunţă dă d.d. Herriot, Leon Blum şi Paul Boncour sunt în Anglia. Despre Blum se spusese că fugise în America.

———

Hoover a ţinut o mare cuvântare la Congresul Partidului Republican, în care a declarat că Aliaţii, în speţă Anglia, trebuie ajutaţi materialmente de Statele Unite, cât se poate mai intens — dar fără a compromite America în război.

Candidatura lui Hoover a făcut mari progrese — iar şansele lui Roosevelt sunt în scădere. Repercuţia dezastrelor asupra celui care, orice s-ar zice, a încurajat războiul prin atitudinea sa publică...

———

Repatrierea polonezilor de la noi e în plin curs. Până acum am scăpat de peste 3 500 .... De ne-am vedea scăpaţi de toţi, că numai bucluCuri ne fac...

———

De ce a pierdut Franţa războiul... iată un subiect asupra căruia începe să se scrie şi să se vorbească din locuri competente. Pétain, mareşalul, a vorbit ieri la Radio. Cauza înfrângerii a fost înainte de toate ideea greşită că se poate combate cu aurul din bănci şi cu blocada inamicului în locul efectivelor, armamentului şi a artei de a întrebuinţa şi efectivele şi armamentul... Lipsa de efective a fost datorată în Franţa lipsei de natalitate. Aceasta a scăzut în 10 ani de la 1 300 000 (circa) la 600 000 şi ceva...

Ca Pétain vorbeşte şi Weygand... şi mulţi alţii...

———

Fabricius a telegrafiat la Ankara lui Papen „că individul trimis de România în Turcia" (Radu Cruţescu) n-a avut buna-cuviinţă să-i facă o vizită la trecerea sa prin Bucureşti, deşi venise de la Berlin...

———

....
....

Sâmbătă, 29 iunie. De alaltăieri, joi seara, sunt iarăşi „la maşină", adică nu mai sunt om...

Joi dimineaţă la orele 11, mă pregăteam să ies din casă, când telefonul m-a chemat: Palatul Regal; eram poftit la „un Consiliu de Miniştri", la orele 12,20...

N-am mai ieşit şi m-am întrebat ce putea fi. Să fi fost o urmare a propunerilor lui Tătărescu, făcute totuşi în mod atât de vag, de a intra în Guvern? O presupunere, care nu-mi părea totuşi verosimilă, căci înainte de a mă convoca la un Consiliu, m-ar fi chemat Regele să „mă convingă", sau ar fi venit Tătărescu să-mi mai vorbească... Să fie ruşii? Să ne fi făcut o boroboaţă? Mi s-a strâns inima...

M-am îmbrăcat în uniformă şi la orele 12 am plecat la Palat.

La Palat fusese aranjată o masă mare în sala Tronului, pentru Consiliu. Cum am ajuns sus am dat de Ghelmegeanu: „Ce e?" — l-am întrebat. Era mai galben şi mai descompus ca de obicei... Mi-a susurat: „Ruşii..." — „Bine, dar ce?" — „Ultimatum..." Mi s-au tăiat picioarele...

Încetul cu încetul, ne-am strâns cu toţii. Eram toţi Consilierii Regali, afară de Vaida[1], de Cuza, de mareşalul Prezan şi de Văitoianu. Mihalache, prin demisia lui din ajun, a scăpat de răspundere... Mai erau prezenţi şi toţi miniştrii, şi generalul Ţenescu, şeful Statului Major.

La ora 12½ a sosit Regele. Nu era abătut deloc. Regele a expus în trei cuvinte scopul convocării: hotărârea răspunsului de dat ultimatumului Guvernului sovietic şi a dat cuvântul lui Tătărescu care ne-a povestit cele întâmplate: Davidescu, ministrul nostru la Moscova chemat de Molotov şi înmânarea unei note prin care ni se cere *restituirea Basarabiei întregi şi cesiunea părţii de Nord a Bucovinei locuite de ucraineni*, conform unei hărţi pe care a anexat-o notei.

Davidescu a neglijat să ne definească linia de demarcaţie cerută în Bucovina de ruşi, aşa încât la început şi până ieri când am primit lămuririle cerute de mine, ne-am legănat cu nădejdea că această linie în cel mai rău caz ar fi trebuit să urmeze Prutul şi să ne lase Cernăuţiul...

Ultimatumul rusesc ne da termen până la orele 12 noaptea (în acea zi de joi (ora 11 la noi). În caz de neacceptare, acţiune militară a doua zi...

După expunerea lui Tătărescu, care ne-a mai spus că sondajele în vederea unui ajutor posibil din partea Germaniei şi Italiei fuseseră negative, Regele care deschisese şedinţa cu cuvintele: „Ne găsim în unul din momentele cele mai criticie din câte ne-am găsit de foarte mulţi ani

---

[1] La şedinţa de seară a participat şi Vaida, sosit de la Braşov.

şi v-am chemat pentru a vă cere sfatul...“, a chemat pe rând la vorbă pe cei prezenţi. Dau aici, în două cuvinte, părerile celor de faţă în ordinea în care le-au exprimat.

Întâi a vorbit *Mironescu*. Pentru respingerea ultimatumului şi declararea de război, *dacă armata e în măsură să se bată cu ruşii*!!!

Pentru a lămuri acest din urmă punct, Regele dă imediat cuvântul generalului *Ţenescu*. Acesta arată cu cifre şi date în mână că armata nu poate să reziste ruşilor, de 6 ori mai numeroşi, cu divizii motorizate, cu tancuri grele, cu o aviaţie de 6 ori mai mare (numai pe frontul nostru). Planul nostru a fost să rezistăm numai timpul necesar pentru sosirea unui aliat...

Iorga. Pe cât a fost Mironescu de scurt, pe atât a fost Iorga de lung. Invectiva contra pregătirii armatei. S-a cheltuit mult ca să nu avem nimic. Să ne batem totuşi, pentru onoare. Or muri câţi or muri — cei care vor scăpa şi vor mai trăi, vor cunoaşte vremuri mai bune... Respingerea ultimatumului ruşinos şi război...

Dr. Angelescu. Respingerea ultimatumului şi război.

Argetoianu. Eu declar ritos că sunt contra unui război cu Rusia. A începe un război cu Rusia, cu riscul de a fi atacaţi din spate de unguri şi de bulgari, ar fi o nebunie. Nu ne putem bate singuri. Trebuie în toată această afacere să hotărâm în înţelegere cu Germania. Dacă Germania ne sfătuieşte să primim ultimatumul, să-l primim. Dacă, cum nu mă îndoiesc, Germania va câştiga războiul, ea va avea tot interesul să reîntregească România, aceasta cu atât mai mult cu cât nu mă îndoiesc că războiul actual se va termina cu unul între Germania şi Rusia.

Esenţialul pentru noi e să nu ne distrugem armata degeaba contra Rusiei, care ne va înfrânge şi ne va lua îndoit; să facem partea focului, să ne retragem, să ne păstrăm armata intactă ca să ne apărăm împotriva ungurilor sau bulgarilor, contra cărora ne putem bate cu succes. Concluzie: să protestăm, contra abuzului de forţă, dar să primim condiţiile Sovietelor, oricât de dureroase ar fi...

Balif. Respingere şi război.

Victor Iamandi. Idem.

Victor Antonescu. Şi aşa, şi aşa. Să ne batem, dar numai puţin. Un ceas pe zi?

Ciobanu. Respingere şi război.

Silviu Dragomir. Idem.

Traian Pop. Idem.

Gigurtu. Pentru primirea ultimatumului.

Christu. Răspuns simplu: „Sunt de părerea d-lui Argetoianu“.

Dr. Hortolomei. Respingere şi război.

Cancicov. „Sunt de părerea d-lui Argetoianu".
Slăvescu. Primirea ultimatumului.
Ralea. Idem.
Grl Ilcuş. Idem. Nu ne putem bate.
Giurescu. E de părerea d-lui Argetoianu.
Bentoiu. Pentru primirea ultimatumului.
Portocală. Idem.
Ghelmegeanu. E de părerea d-lui Argetoianu.
Mitiţă Constantinescu. (Regele îi dă cuvântul spunându-i: „Mitiţă, fii scurt...!"). Vorbeşte de coordonate, spune prostii inutile şi conchide la primirea ulimatumului.
Andrei. Primirea ultimatumului.
Macovei. E de părerea d-lui Argetoianu.
Urdăreanu. Face pe farsorul. Demnitatea Regelui nu-i permite să primească o umilire fără să reacţioneze. *Să mobilizăm* şi să cerem să tratăm...
Tătărescu. Expune că frontul pe care ne rezemam s-a prăbuşit şi că altul nu a fost ridicat în loc... N-avem altă soluţie decât să ne plecăm — dar să încercăm să mai îmbunătăţim condiţiile.

Tătărescu mai informează Consiliul că Regele s-a adresat personal Germaniei şi Italiei şi că se aşteaptă răspunsurile...

Se hotărăşte să se trimită la Moscova, ca răspuns ultimatumului, o telegramă prin care să se întrebe despre locul şi data la care plenipotenţiarii noştri se vor putea întâlni cu cei sovietici...

Regele se ridică, dar ne declară convocaţi în permanenţă. Să plecăm fiecare pe acasă şi să aşteptăm să fim rechemaţi.

Atitudinea mea în Consiliu a impresionat şi a raliat majoritatea...

Toată după-amiaza de joi am stat acasă, tâmpit, incapabil să scriu o slovă. Prieteni mulţi au venit să mă vadă, toţi au aprobat atitudinea mea.

Am fost rechemat la Palat la ora 9. Răspunsurile Germaniei şi Italiei sunt negative. Nu pot să intervină. Vor interveni însă la Budapesta şi la Sofia ca să menţină acolo linişte. Tătărescu citeşte textul telegramei trimise pe 4 căi la Moscova, ca să ajungă înainte de expirarea termenului ultimatumului.

Pentru cazul în care răspunsul nostru ar fi judecat insuficient, reîncepe discuţia de la amiază ca să se hotărască dacă admitem o capitulare pur şi simplu. Se repetă mărturisirile de la prima şedinţă cu următoarele schimbări: Mironescu, Balif şi Urdăreanu trec de partea noastră, a celor care cu inima sfâşiată primim ultimatumul. La această şedinţă de seară asistă şi Vaida, sosit de la Braşov, care e şi el de părere să primim ultimatumul...

După ședință, Regele ne oprește pe Vaida și pe mine și ne roagă succesiv, cu lacrimile în ochi, să nu-l lăsăm singur și să intrăm în Guvern, Vaida fără portofoliu, iar eu la Externe. Vaida primește. Sunt silit să primesc și eu — un refuz în asemenea împrejurări ar fi fost un act de lașitate și un abandon al țării mele. Pun o singură condiție: să fiu lăsat să fac politica mea, care va merge până la o alianță cu Germania... Condiția e primită... Așteptăm, Tătărescu, Vaida și cu mine, la Palat, să treacă termenul ultimatumului ca să vedem dacă nu cumva rușii atacă.. Suntem buimăciți... Vaida, Sidorovici (la Propagandă, în locul lui Giurescu!!!) și Nistor, fără portofoliu și eu, depunem jurământul... La orele 1,20 nici o știre de atac — în schimb o telegramă de la Moscova. Răspunsul nostru declarat insuficient. Ni se enumeră o serie de condiții care trebuie primite până a doua zi, vineri la amiază...

Consfătuire cu Regele: le primim. Telegramă la Moscova, de data asta semnată de mine. Mă culc la ora 4½ dimineața...

Vineri la ora 11 am luat Ministerul în primire.

La orele 16 Consiliul de Miniștri unde fac o scurtă dar emoționantă expunere a situației și complectez informația miniștrilor cu cele întâmplate din ajun — după ridicarea ședinței de seară a Consiliului de Coroană — și până atunci.

La orele 17 la Consiliul Superior Economic — transmit președinția lui C. Angelescu, vicepreședinte.

La orele 18 primesc pe Fabricius și pun primul jalon al unei ere noi. E încântat. La orele 19 primesc pe Lavrentiev cu Kokuliev — oribil — și le cer permisiunea de mergere la Odessa pentru delegații noștri în comisia specială ce se va întocmi în acel oraș.

Azi-dimineață la ora 11, la Palat. Întâi singur, apoi cu Tătărescu. Cer Regelui să se gândească asupra unui plan politic pentru viitor. Trebuie să prevedem toate ipotezele față de cererile posibile ale Ungariei și ale Bulgariei. Regele e de acord și ne cere o renunțare formală la garanțiile anglo-franceze. Reticențe din partea lui Tătărescu. Aprobare fără rezervă din partea mea. Nu ne aduc nici un folos și stau ca un grăunte de nisip în ochiul Berlinului. Convenim să fac declarația de renunțare cu prilejul expozeului din Parlament, căci Camera și Senatul au fost convocate pe ziua de azi, dar ședință va fi amânată pe luni, 1 iulie. Pe Fabricius îl voi preveni însă în aceeași zi de sâmbătă.

La orele 17 Fabricius la mine. Ca gaj al celor spuse de mine în ajun îi dau vestea renunțării la garanții. E foarte mulțumit.

Informez și pe Ghigi, care s-a prezentat la mine, după Fabricius. Amândoi îmi dau știri liniștitoare despre cele ce se petrec la Budapesta și Sofia.

Totuşi la orele 19½ Bardossy vine cu o falcă în cer şi una în pământ să-mi ceară explicaţii despre mobilizare, idioata de mobilizare. Nota pe care mi-o lasă fiind cam seacă, îl rog să treacă mâine după răspuns...

Duminică, 30 iunie. Evacuarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord şi ocuparea nenorocitelor provincii se face cu încurcături, cu frecături, cu ciocniri între ruşi şi noi, în mijlocul jalei şi a neputinţei... Bat într-una depeşe la Moscova, dar fără mare folos.

Din nenorocire chiar şi ai noştri se poartă rău... Soldaţii basarabeni fug de la tunuri, aruncă armele şi se duc acasă... Nu vor să treacă Prutul în Vechiul Regat!

Bardossy la mine azi-dimineaţă la ora 10. L-am împăcat — dar i-am remis o notă tot atât de seacă ca a lui. I-am cerut să înceteze atacurile presei ungureşti împotriva noastră. Mi-a promis, dacă încetează şi articolele antimaghiare în ziarele noastre. Am făgăduit la rândul meu.

Fabricius la mine azi după-masă. *Ordine* au fost date de Berlin la Budapesta, să se astâmpere. Din toate ştirile ce-mi sosesc de ieri, pare că putem conta pe pace, pentru moment şi dinspre Bulgaria şi dinspre Ungaria. De Ungaria nu mă tem câta vreme nemţii vor avea nevoie de petrol, căci drumurile petrolului românesc trec prin ţara ungurilor. De Bulgaria iarăşi nu mi-e frică să se mişte cât timp ştiu că turcii le vor sări în spinare dacă ne atacă. Şi deocamdată turcii ne-au declarat şi la Ankara şi la Bucureşti, că se ţin de clauzele Pactului Balcanic...

Singura mea teamă sunt şi rămân tot ruşii... Numai să nu ne mai ceară ceva... Şi aci tot nemţii şi petrolul ne vor scăpa.

Am hotarât cu Tătărescu să amânăm pe poimâine, marţi, şedinţa Comisiilor parlamentare de politică externă la Cameră, ca să le facem să cadă mai aproape de sfârşitul ocupării Basarabiei şi Bucovinei de Nord. Să nu se zburlească muscalii de ce s-o spune la Cameră şi să se răzbune asupra a lor noştri pe care îi au în mâna.

Tătărescu crede că trebuie să refacem Ministerul, cu elemente simpatizante *cu* Germania şi simpatizate *de* Germania... Atunci cel dintâi care trebuie să plece ar fi el...

Din Basarabia ne vin şi ştiri întristătoare. Soldaţii basarabeni părăsesc tunurile, în artilerie şi aruncă puştile, în infanterie, ca să plece acasă şi să nu treacă Prutul.

Pretutindeni ovreii se conduc foarte prost, pun focul, devalizează şi omoară chiar.

Se zice că la Chişinău a fost numit primar deputatul nostru Bivol — ispravnic la Bălţi, Leanca şi la Chişinău, Mâţă.

Mă miră. La Cernăuţi a fost numit primar un jidan. Pricep. Fabricius e furios, căci mai ales nemţii au fost molestaţi de jidani...

———

Luni, 1 iulie. M-au lăsat să dorm, ca să aflu azi-dimineaţă atacurile bandelor ungureşti dintre Halmei şi Sighet. Vreo zece pichete româneşti au fost atacate aseară între orele 10 şi 1 după miezul nopţii. Câteva pichete au fost arse; în unele locuri ele au fost cucerite de unguri — pretutindeni au fost însă reluate de români. Printre comitagii se semnalează şi soldaţi. Raportul Statului Major vorbeşte de aruncătoare de mine, de mitraliere, într-un loc chiar de tunuri! Vreo 60–100 de unguri au rămas pe teren, morţi şi răniţi. Avem şi noi pierderi, dar neînsemnate (?).

Am protestat imediat la Budapesta. Am chemat pe Fabricius şi pe Ghigi, le-am povestit cele întâmplate şi le-am declarat lămurit că, dacă ungurii caută război, război vor avea şi imediat. Reprezentanţii Germaniei şi Italiei au părut foarte impresionaţi şi au plecat să telegrafieze la Berlin şi la Roma...

Cu câteva minute înaintea lor a sosit la minister domnul Bardossy cu o notă prin care îmi semnifică că explicaţiile date de Guvernul român cu privire la mobilizare erau insuficiente. L-am primit bine... Se făcea că nu ştie despre cele petrecute azi-noapte. I-am arătat că *astea* erau la ordinea zilei, nu mobilizarea noastră.

———

Şi pe frontul Cadrilaterului au fost incidente între câteva pichete, dar fără victime omeneşti. Enervare pretutindeni, explicabil. Ministrul Bulgariei înţelegător şi amabil a telefonat îndată la Sofia şi măsuri au fost ordonate pentru ca asemenea incidente sa fie evitate...

———

Balbo a fost ucis în aer. S-a spus întâi că în luptă. După ultimele telegrame se pare că a fost un accident căci au fost 9 persoane ucise cu

dânsul; aeroplanul care îi purta pe toți a căzut în flăcări... Am trimis pe Crețeanu să prezinte lui Ghigi condoleanțele Guvernului.

———

Ghiță Crutescu a telegrafiat aseară că subsecretarul de Stat unguresc de la Externe, vorbind de *nebunii* care cer Transilvania, a afirmat că oamenii cu scaun la cap se mulțumesc cu 50% din aceste cereri...

———

Partidul Națiunii face azi un călduros apel la solidaritatea poporului românesc. În manifest sunt lucruri bune şi sunt spuse cum trebuie — păcat că totul e semnat de „Fleur-de-bidet" — am numit pe dl Ernest Urdăreanu...

———

De azi înainte toate localurile de petrecere, restaurantele, teatrele, cinematografele vor trebui să fie închise la orele 23. Cine va răspândi zvonuri alarmante, ştiri necontrolate etc., oriunde, chiar în localuri închise, ca cluburile, va fi trimis la lagăr de concentrare...

———

Guvernul francez a părăsit Bordeaux. Preşedintele Republicii şi Guvernul s-au stabilit la Clermont-Ferrand.

———

Chamberlain a vorbit la Radio și a declarat că Anglia se va bate până la victorie şi că nici un englez nu admite pacea înainte...

———

Aşa nu poate să meargă.

Regele a chemat aseară pe Fabricius să-i spună că vrea numaidecât alianță militară cu Germania... Acum s-a deşteptat! Fabricius i-a spus că va transmite dorința Majestății Sale, dar că trebuie să prevină de la început pe Rege că de o solidarizare a Germaniei împotriva Rusiei, nu poate fi vorba acum...

Azi-dimineață la ora 8 Urdăreanu a telefonat lui Fabricius, după rezultat!!! Îmi povestea neamțul și-mi plesnea obrazul de rușine...

Bineînțeles, aceste demersuri fără știința mea... Dacă i-a cuprins Sus, diareea, în aşa hal, să-şi aleagă un ministru de Externe în haznaua lor; eu nu pot duce față de opinia publică răspunderea prostiilor pe care le comite zilnic banda neagră (mobilizarea, lepădarea tardivă a

garanțiilor engleze, atacurile în presă împotriva vecinilor și ovreilor etc.).

O explicație devine indispensabilă, cu consecințele ei...

———

Marți, 2 iulie. Budapesta nu urlă, nu reclamă, după cum mă așteptam după cei 100 de paladini răpuși de grănicerii noștri. Csaky pretinde că nu s-a întâmplat nimic... Se vede că intervenția germană a fost puternică. Csaky a mai spus lui Crutescu că are greutăți cu opinia publică din Ungaria, că va fi interpelat, că nu va răspunde etc. Și a adăugat, că de ce nu răspundem la invitația făcută prin Iugoslavia și Italia, să negociem în doi. Răspund: înainte de toate fiindcă nici o invitație n-a fost făcută nici prin Italia, nici prin Iugoslavia... Csaky a chemat pe Bardossy la Budapesta, *ad informandum...*

Se poate zice că incidentul de pe granița ungurească „a fait long peu" (a tărăgănat).

Incidentul cu bulgarii aplanat cu ușurință. Găsit multă bunăvoință la Sofia.

———

Ieri la ora 6 Consiliul de Miniștri. Am declarat solemn că *o îndrumare nouă* începe în politica externă: România renunță la garanțiile anglo-franceze din 13 aprilie 1939. Comunicat. Efort enorm, ediții speciale. Toată lumea aprobă alăturarea de Germania...

Înapoiat acasă, în pat, sir Reginald Hoare mă prinde cu telefonul. E furios, mă înjură — îl rog să se calmeze, și-l poftesc azi la ora 10½ la minister. A venit, l-am împăcat.

Am văzut apoi succesiv pe Avakumovici (încântat — ne-am apropiat de politica sârbească), pe turcul, mulțumit și el căci astfel a scăpat și Guvernul său de dandanaua Dardanelelor (libertatea eventuală, cu supărarea Rusiei, a flotei engleze pentru un eventual sprijin al nostru!!! Inverosimil, după câte s-au întâmplat!) Văzut și pe grecul Collas, mulțumit și el...

Am spus balcanicilor: „Rien n'est changé de notre coté parmi les hommes ce n'est que la rapoort des hommes, avec les dieux qui sont changés! Et ce n'est pas de notre faute s'il y a en une révolution dans l'Olympe!" (Nimic nu s-a schimbat din partea noastră în privința oamenilor, s-au schimbat numai relațiile oamenilor cu zeii. Și nu e vina noastră dacă a avut loc o revoluție în Olimp).

Halul în care sunt generalii noștri e îngrijorător. Au venit să ne spună că trebuie să sară în aer toate podurile de pe Prut, fiindcă rușii

vor să treacă în Vechiul Regat... Şi speriaţi ne-au povestit că ne ceruseră capul de pod de la Galaţi, că comandantul nostru refuzase, că atunci tancuri sovietice s-au precipitat şi au trecut podul. La ieşirea din pod, primul tanc a fost doborât de artileria noastră, că tancul astfel căzut a barat şoseaua şi celelalte s-au oprit. Ruşii au deschis un foc de artilerie, la care am răspuns şi noi. Tancurile ruseşti s-au îndepărtat atunci spre Nord, ca să manevreze şi să coboare de-a lungul Brateşului... Atacuri similare s-ar putea produce şi la celelalte poduri, că prin urmare trebuie să le aruncăm în aer. Discuţie mare s-a încins între noi şi cu greu am putut obţine, noi civilii să nu se arunce în aer decât podul de la Reni...

Azi-noapte la orele 1,40 o telegramă de la Odessa a început să-mi lămurească situaţia şi azi de dimineaţă rapoarte complementare au lămurit-o de tot. Telegrama comunica un proiect de convenţie pentru evacuarea Basarabiei, pe baza căruia trupele ruseşti trebuiau să ajungă la Prut ieri la orele 14, — în contradicţie cu prima convenţie în virtutea căreia această linie nu trebuia atinsă de ruşi decât astă-seară. Delegaţii noştri refuzau să semneze această nouă convenţie şi cereau instrucţiuni.[1] Rapoartele complementare lămureau că pe baza noilor propuneri propuse la Odessa, ruşii ceruseră să ocupe *capul de pod dinspre Reni* şi că ai noştri refuzaseră pe temeiul vechilor instrucţiuni... *Faimosul tanc doborât se repezise să ocupe capul de pod dinspre Reni* şi fusese doborât pe malul sâng al Prutului. Lupta s-a închis apoi pentru apărarea *acestui* cap de pod. Ruşii n-au încercat niciodată să treacă Prutul şi podul a fost aruncat în aer degeaba...

Neubacher la mine. A petrecut ziua de ieri la Galaţi, unde s-a dus cu avionul ca să treacă de acolo în Basarabia, să se ocupe de nemţi şi de investiţiile nemţeşti. Ruşii l-au rugat să nu vină în Basarabia decât după termenul fixat pentru întreaga ocupare a ţinutului (astă-seară la ora 12 noaptea). Neubacher s-a supus şi s-a înapoiat ieri-seara târziu la Bucureşti, urmând să replece mâine joi, ca să-şi îndeplinească misiunea. Fiind însă la Galaţi, s-a plimbat în tot oraşul într-un automobil cu fanion german. S-a răspândit zvonul că „un ministru german" a sosit în oraş şi prestigiul german, spunea cu mândrie Neubacher, e atât de mare, încât toată panica a dispărut ca prin încântare, ovreii ţanţoşi şi ucrainenii, care aşteptau zgomotos repatrierea, au amuţit şi au intrat în

[1] Li s-a telegrafiat că nu mai era cazul să semneze nimic, deoarece evacuarea Basarabiei era terminata.

gaură de şarpe... Până şi ruşii dincolo de pod s-au astâmpărat, căci Neubacher s-a dus cu fanionul său până pe linie... Neubacher pretinde că nu este nici un pericol ca ruşii să treacă Prutul...

Azi la ora 4, şedinţă la Senat. A prezidat Anibal Teodorescu. Eu eram pe banca ministerială. S-a observat un minut de reculegere şi s-a ridicat imediat şedinţa în semn de doliu.

Am fost primit cu multă, multă căldură de senatori, dar toţi înjurau pe Tătărescu şi ce este mai grav, pe Rege. Simptomatic: dacă aceasta este atmosfera printre senatori, toţi numiţi de Rege şi care până acum o lună se tăvăleau în praf la simpla enunţare a numelui Suveranului, ce trebuie să fie în cercurile mai puţin dependente *de Sus* şi în straturile poporului.

Îngrijorător, pentru M.S. ...

Mareşalul Pétain şi Guvernul francez vor întruni Adunarea Naţională pentru votarea unor noi legi constituţionale. Se zice că se va conserva Statului forma republicană, dar că se va da Executivului drepturi mult mai mari şi că se vor îngădui libertăţile exagerate, care au dus Franţa în halul de azi...

O nouă nebunie a Regelui. Fără să mă întrebe nici pe mine, nici pe Tătărescu, nici pe Vaida, a trimis pe Victor Moldovan la Berlin, *să obţină o alianţă militară grabnică*?!! E de necrezut, dar e aşa! Am aflat lucrul prin însuşi Victor Moldovan care a venit să-mi ceară sfaturi *şi să mă întrebe cu cine să vorbească* !!! Ce să-i spun? „Mergi d-ta prin cafenele, fă cunoştinţe şi caută să vorbeşti bine de România, dar să nu te pună dracul să vorbeşti de alianţa militară, *că ai de-a face* cu mine!" Moldovan a rămas nedumirit...

Azi la miezul nopţii se termină tragedia evacuării şi ocupării Basarabiei. Mâine la amiază mă voi prezenta Regelui, îi voi spune „ma façon de penser" (modul meu de a gândi) şi-mi voi da demisia. Am trecut hopul, pot să plec. Cu omul acesta nu e nimic de făcut!...

Vineri, 5 iulie. Sunt liber de răspunderi directe... dar nu şi de griji! Iată cum s-au petrecut lucrurile: miercuri seara, între orele 7 şi 8 ne-am întrunit din nou la Externe, Tătărescu, Vaida şi cu mine să discutăm

asupra situației. Cu Tătărescu mai vorbisem eu. El recunoștea că nu mai poate merge. Eu am mărturisit că vârsta și sănătatea mea nu mi-ar permite să-i iau, eventual, succesiunea. Și nu mă atrăgea nici oribila sarcină de a prezida la sacrificiile teritoriale ce ne vor mai fi desigur impuse și nici perspectiva de a colabora cu un Rege de care nu mă mai leagă nimic. El zicea că în afară de mine nu vede pe nimeni, și că, el ca să-mi ușureze sarcina, ar primi să fie vicepreședinte al Consiliului sub mine... Rămăsese să mai vorbim...

Între timp, situația noastră a fiecăruia se lămurise. După cele întâmplate la Cameră[1] și la Senat, Tătărescu ne-a declarat că nu mai putea tărăgăna: trebuia să lase altuia locul... Vaida a replicat numaidecât că dacă nu-și dă Tătărescu demisia și-o dă el, și a scos o hârtie gata scrisă din buzunar. Demisia era întemeiată pe nesocotirea sa și a Ardealului prin trimitrea lui Moldovan la Berlin — o aflase și dânsul — și pe faptul că escrocul Vornic (cel cu bornele lui Aurel Dobrescu, condamnat) fusese numit de Urdăreanu mare redactor al ordinelor și manifestelor semnate de dl șef de Stat Major al Partidului Națiunii...

Am declarat la rândul meu că fixasem ziua de joi pentru o răfuială cu Majestatea Sa din care foarte probabil urma să iasă demisia mea.

Am convenit să renunțăm, Vaida la demisie și eu la răfuială și să meargă Tătărescu chiar în acea seară la Palat, cu demisia întregului Guvern.

Ne-am dus fiecare la treburile noastre și să ne culcăm. Ieri-dimineață iau *Universul* și citesc cu mirare demisia lui Urdăreanu din postul de șef de Stat Major (!) al PN-ului și numirea lui Gigurtu în locul lui... M-am întrebat: aruncare de lest și dizgrație pentru Urdăreanu, sau pregătire pentru un Guvern Gigurtu? Această a doua ipoteză era cea adevărată...

Trebuie să adaug că miercuri seara, pe când deliberam cu Tătărescu și Vaida, a venit Fabricius pentru o chestiune secundară în realitate, cred eu, ca să-mi spună că sosise răspunsul de la Berlin, la chestiunea pusă de Rege duminică cu atâta indiscreție și cu atâta insistența: răspunsul era *da, dar cu condiția să ne înțelegem întâi cu Ungaria și cu Bulgaria și să dăm răspunsul până azi vineri, la amiază...* Nu era un ultimatum de război, dar unul de alianță militară, în speranța probabil ca să spunem *nu* și să scape astfel de plictiseala cererii noastre, *care în conjunctura actuală nu convenea deloc Guvernului german...* Mărturisesc că n-am fost prea tare impresionat; nu mă mai îndoiam de mult

[1] În ședința de miercuri de la Camera erau sa izbucneasca toți deputații împotriva lui...

că trebuie să cedăm ceva şi Ungariei şi Bulgariei, şi socoteam că era mai bine să tratăm acum cât timp Germania avea nevoie de petrolul nostru, decât după sfârşitul ostilităților când Germania n-ar mai fi avut aceleaşi interese în România şi pentru menținerea păcii pe drumul petrolului sfânt... Primisem pe Fabricius într-un mic Cabinet şi mă rugase să nu spun nimic lui Tătărescu şi lui Vaida (ştia că erau la mine) căci trebuia să comunice întâi răspunsul Berlinului la Palat... Nici n-am spus nimic, aşa încât destăinuirea lui Fabricius n-a influențat hotărârile noastre. Dar ştirea de la Berlin a influențat adânc *Sus* şi a contribuit cred mult la hotărârea de panică luată de Rege.

M-am îmbrăcat şi la ora 8½ Tătărescu mi-a telefonat că merge la Palat şi că de acolo vine la mine. A şi venit pe la ora 9½ şi iată ce mi-a povestit. Fusese seara în ajun şi expusese Regelui motivele pentru care se vede silit să dea demisia Guvernului. Regele a mai vorbit de posibilitatea unei remanieri[1], dar şi-a dat repede seama că nu mai era nimic de făcut şi a primit în principiu demisia, spunând lui Tătărescu să vină a doua zi la ora 9 (adică ieri, joi) şi-i va da un răspuns definitiv, că vroia să se mai gândească. A adăugat că, dacă îi va primi definitiv demisia, va merge la un Guvern de extremă dreaptă, *germanofil* sadea.

Tătărescu a mai stat să-l convingă că ar fi o greşală, dar Regele s-a închis în sine însuşi şi n-a mai spus nimic.

„Când am plecat de la Palat — povestea Tătărescu — am avut impresia că va face un Minister numai cu Garda de Fier...“ ... Când s-a înapoiat la ora 9 dimineața, Regele a spus lui Tătărescu că îi primeşte demisia, să strângă Consiliul şi să vină la orele 11 cu hârtia oficială. A adăugat că s-a hotărât să formeze un Minister prezidat de Gigurtu (!!!) cu un general ca vicepreşedinte, cu trei gardişti: Sima, Noveanu şi Dănulescu — cu Leon la Finanțe, cu mine la Externe (!) şi încolo numai generali... A rugat pe Tătărescu să-mi ceară să rămân la Externe, ca un serviciu personal — şi gata. Ascultam şi nu-mi venea să cred. Minister prezidat de Gigurtu, de acelaşi Gigurtu socotit opt zile înainte incapabil să fie ministru de Externe — cu acelaşi Gigurtu pe care Legația germană îl caracterizase om de a 7-a mână şi de numirea căruia nu se încântase deloc! Şi din puțoii din Garda de Fier să facă miniştri!

Şi toate acestea când țara era în convulsii şi inamicii ne pândeau pe trei granițe! Înnebunesc! Tătărescu pretinde că Regele nu se culcase toata noaptea, că era istovit, şi că nu era nimic de făcut. Ba mai adăuga: „Să fim mulțumiți că e Gigurtu şi nu e Sima...“

[1] Tot ce povesteşte Tătarescu trebuie primit cu rezerva, căci mitomania lui e îndeobşte cunoscută...

Am rugat pe Tătărescu să spună la ora 11 când va merge cu demisia că nu putea fi vorba de acceptarea mea.

Pentru mine nu erau decât două soluţii, una bună şi una rea. Cea bună: un Guvern cu reprezentanţii tuturor curentelor noastre politice, cu oamenii experimentaţi ai ţării. Propuneam în fruntea acestui Minister (un fel de ministru gen mareşal Pétain) pe mareşalul Prezan şi mă angajam — dacă această formulă ar fi primită — să aduc consimţământul lui Dinu Brătianu şi al lui Maniu[1] (Pe care aceştia l-au şi adus în persoană Regelui, câteva ceasuri mai târziu) şi să conving Legaţia germană să primească pe Prezan cu aceeaşi favoare cu care a primit în Franţa pe Pétain. Căci cu toate ultimatele pe care le primim, cam la Guverne de capitulare am ajuns şi noi...

Situaţia cea rea era multiplă, *era orice Guvern de panică*. Din acestea, Regele a ales pe cea mai rea: una care fără să satisfacă pe nemţi, va provoca pe ruşi şi va demoraliza ţara. În acel moment, mărturisesc că nu-mi închipuiam încă că va ieşi şi mai rău, cu un Priboianu, samsar veros, la Armament, cu un Manoilescu la Externe, cu un Stan Ghiţescu în P.M. ...

La ora 10¼ Tătărescu ne-a întrunit pe miniştri şi ne-a anunţat oficial demisia Cabinetului.

La ora 11 a dus demisia la Palat.

La ora 12½ vreo 12 oameni politici cu Maniu şi Dinu Brătianu în frunte au depus la Palat un Memoriu prin care arătau că Regele duce ţara la prăbuşire.

La ora 13, semnatarii Memoriului au fost aduşi la Palat, aşa cum au fost găsiţi, în vestoane şi în dril şi au fost primiţi în audienţă colectivă (ceea ce nu s-a mai întâmplat niciodată). Au fost acolo, pe lângă Dinu Brătianu şi Maniu, dr. Costinescu, Stelian Popescu, Madgearu, Mihai Popovici, Chirculescu şi alţii. Au vorbit numai Dinu Brătianu şi Maniu. Dinu Brătianu a fost mai puţin violent în formă ca Maniu, dar se spune că mai dârz. Regele schimba feţe-feţe. La sfârşit şi Brătianu şi Maniu au declarat că erau la dispoziţia Coroanei, pentru un Guvern naţional. Roşu ca un rac, Regele a răspuns de sus, că era tot atât de bun român ca dânşii, că n-avea nevoie de sfatul şi de colaborarea lor şi că *era hotărât să lucreze cu generaţiile tinere*. Oamenii au plecat de acolo consternaţi, conştienţi că cu acest om nu mai era nimic de făcut... Nici nu le-a strâns mâna...

La ora 4½ m-am dus la Regina Elisabeta, care-mi comunicase dimineaţa la ora 10, prin Scanavi, că vrea să mă vadă. M-a ţinut un ceas, de vorbă în trei, ea, „Sandi“ şi eu. Am putut constata o dată mai mult că

întreaga familie e în panică. Mi-a mărturisit că mă chemase ca să mai afle cum stau lucrurile, căci cu frate-său nu poate vorbi nimic, e veşnic Urdăreanu între ei — şi să-mi ceară un sfat, căci nu vrea să *se lase să fie ucisă pe loc...*

Am încurajat-o, dar nu i-am ascuns că pericolul anarhiei interne e mare şi că frăţiorul ei face tot ce poate să ducă ţara de râpă... A recunoscut-o şi dânsa. Am spus atunci mai departe că are o datorie, să meargă să vorbească răspicat cu Regele. Să-l vestească că e ceasul al 11-lea ca să-şi scape Coroana şi capul. Toate straturile sociale, de la cele rurale până la cele intelectuale din oraşe — oamenii de dreapta ca şi cei de stânga, toţi se ridică astăzi împotriva Regelui. Nu mai are cu dânsul decât pe Urdăreanu, pe Buchmann şi pe Malaxa... Dacă vrea să mai scape să facă repede un Guvern de unire naţionale şi să se descotorosească de Camarilă, „die Klicke", cum zic nemţii, căci de scăpat tot n-o scapă, dacă nu o va băga el în puşcărie, o va băga-o Berlinul... Elisabeta mi-a promis că va face demersul pe care i-l cer, dar că n-are multe şanse să reuşească. „Să-mi împac cel puţin conştiinţa" a încheiat ea...

———

Guvernul a depus ieri jurământul la orele 15, dar nu tot. Hans Otto Roth nu-l depusese încă azi-dimineaţă la ora 10, când a venit să mă întrebe ce să facă. Părea disperat: „Ăsta e Guvern, domnule ministru?" repeta omul într-una. Era convins că nu poate ţine nici o săptămână, ce să se mai facă de râs, intrând într-însul... Roth nu e om să vorbească de unul singur — dacă vorbea aşa, e că trecuse pe la Fabricius şi simţise vântul care sufla la Legaţia germană... Ştiu prin Cecoprid, că nemţii nu sunt deloc încântaţi de noua formaţie. Ei ar fi voit *un Guvern serios*, care să facă politică alături de dânşii, nu un Guvern de caraghioşi. Eu unul am sfătuit pe Hans Otto Roth să primească, atât ar mai lipsi ca singurul neamţ din Guvern să dezerteze...

Mi se spune că şi gardiştii n-au vrut să intre în Guvern şi că au primit cu sila. Printre legionari e un curent teribil împotriva Regelui. Dinu Arion şi G. J. Manu *au fost însărcinaţi să mi-o spună...*

———

Nu pricep pentru ce darea de seamă a şedinţei comisiilor de politică externă ale Parlamentului, de marţi, a fost din nou reprodusă în ziarele de azi-dimineaţă (evident din ordin) reducându-se cuvântarea lui Tătărescu la câteva rânduri, dar publicându-se în schimb, *in extenso*, cuvântarea lui Iorga, o parte din cuvântarea lui Ciobanu şi aproximativ cuvintele mele de la sfârşitul şedinţei. Ba pricep: Iorga a spus: „Regele

care n-a vrut pacea“, iar Ciobanu „sub conducerea înțeleaptă a Regelui etc.“ Unde am ajuns, să alergăm după certificate! Dar eu n-am spus nimic despre Rege — atunci de ce și cuvintele mele de disperare?

Senzațional: flota engleză a atacat și bombardat pe cea franceză, în rada din dreptul orașului Oran (Algeria)! Să vedem Franța în război cu Anglia. Iată ceva la care nu s-ar fi așteptat nimeni. Surprinderea a fost mare și în Anglia. Churchill a căutat să justifice în fața oamenilor acest atac explicând că flota franceză nu va putea fi lăsată la discreția Guvernului german... În Franța, indignarea e mare.

Guvernul Gigurtu a pus ovreii în panică. Înapoindu-ma ieri de la Regina Elisabeta am găsit acasă pe dl Katz în lacrimi: cerea nevesti-mi adăpost pentru el și nevastă-sa. După un sfert de ceas a venit și Blumenfeld, cu figura descompusă să mă roage să-i primesc în depozit 500 000 lei, pe care să îi dau soției sale, în cazul în care dânsul ar fi ucis... Am liniștit și pe Katz și pe Blumenfeld, dar nu dau cinci parale pe soarta lor...

În cele opt zile de tortură prin care am trecut, chemasem pe prietenul meu Wily Otto Roth (fostul președinte comunist al Republicii de la Timișoara!) pe Otto Roth pe care-l scosesem din pușcărie în 1920 și care de atunci mi-a rămas devotat — ca să mă ajute față de comuniști. Misiunea lui încheindu-se odată cu a mea, am vrut să-i răsplătesc serviciile: n-a vrut să primească un ban, cu toată insistența mea, și deși e om sărac. Mai sunt și oameni cinstiți și de inimă, dar atât de puțini...

Sâmbătă, 6 iulie. Franța a rupt relațiile diplomatice cu Anglia... Războiul acesta nu seamănă cu nici unul din câte au fost: rapiditatea rezultatelor și varietatea întorsăturilor sunt de uimit! Aștept să intre în curând în război o altă pereche de aliați: Germania și Rusia!

În Franța domnește acum o adevărată dezlanțuire împotriva Angliei și a englezilor făcuți răspunzători de toate dezastrele suferite. În Germania în schimb se face tot ce se poate pentru o apropiere cu opinia publică franceză... S-a sfârșit cu „Entente Cordiale“ — ne îndreptăm spre o alianță cel puțin economică, franco-germană...

A cincea *carte galbenă* germană destăinuieşte documente găsite în Franţa din care reiese că un atac asupra regiunii petrolifere ruseşti din Caucaz (Baku) era gata pregătit. Atacul trebuia să pornească din Siria şi să se efectueze pe calea aerului... Această destăinuire a produs emoţie mare în Rusia, în Germania şi la noi, căci ea confirmă toate informaţiile noastre privitoare la un plan de distrugere sau cel puţin de sabotare a exploatărilor noastre de ţiţei, plan pus la cale de englezi. Aşa încât furia lui Hoare împotriva expulzării unui număr de englezi — m-a înnebunit în ultimele zile ale martiriului meu — se explică.

———

Văzut pe Tătărescu. Guţă pretinde că caraghioşii de la Guvern erau să facă una lată ieri. Voiau să aresteze pe profesorul Petre Constantinescu-Iaşi (comunist notoriu) şi vreo mie de alţi comunişti şi să-i trimită în lagărul de concentrare... Tătărescu aflând prin Ghelmegeanu ce se proiecta, s-a dus la Urdăreanu şi a obţinut revocarea măsurii. Atât mai trebuia ca să ne punem bine cu ruşii şi să-i provocăm să treacă Prutul...

Tatărescu a văzut şi pe Gigurtu şi l-a sfătuit să cheme pe Lavrentiev şi să-i spună că ce a fost a fost, şi ca acum vrem să trăim în prietenie (!) cu Rusia. Gigurtu l-a chemat ieri seară pe muscal şi i-a vorbit cum trebuie. Şi Lavrentiev a declarat că Rusia vrea să trăiască în prietenie cu noi...

Regele îl va primi azi la ora 2, ca să-şi prezinte scrisorile de acreditare...

Urdăreanu a spus lui Tătărescu, că trebuia un Guvern *ca acesta ca să se uzeze* (!!!) şi că în curând se va face Guvernul care trebuie (!!!!). A mai spus că Regele trebuia să se adreseze celor tineri fiindcă cei bătrâni nu-l iubesc... Săracul, dacă ar şti cât îl iubesc cei tineri!

———

De la Ministerul de Externe german ni s-a cerut o hartă etnografică a Transilvaniei şi a Ţărilor Crişului... Desigur în legătură cu nota ultimă...

Aflu precizari asupra acestei note: deşi sosita miercuri seara, ea nu a fost remisă Regelui de catre Fabricius decât joi dimineaţa... Pâna acum nu s-a răspuns...

Cât e de agreat Guvernul actual de nemţi, o dovedeşte faptul că nici până acum n-a depus jurământul Hans Otto Roth. În schimb, probabil

că Bubi Priboianu a şterpelit deja câteva milioane la Înzestrarea Armatei...

Ieri la ora 10½ am predat Ministerul de Externe lui Manoilescu. Publicitara puşlama a adus fotografi, aşa încât am trecut la nemurire alături de ea...

Roosevelt a ţinut o conferinţă nu ştiu unde şi a dezvoltat cele 5 puncte esenţiale ale viitoarei păci, aşa cum crede dânsul că ar trebui încheiată. Aceste puncte sunt:

1. Eliberarea de teamă — prin urmare dezarmare;
2. Libertatea presei;
3. Libertatea religioasă;
4. Libertatea exprimării gândirii.
5. Punerea la adăpost de nevoi.

Mai sunt cum se vede, utopişti în lume. Şi încă la posturi de răspundere.

Gardiştii îmi trimit vorbă prin Medrea (unul din conducătorii lor) că vor cere un nou Guvern, cu mine în frunte şi cu G. Brătianu la Externe. Altfel vor pleca din Guvern. Şi Regele care conta atât pe ei...

Duminică, 7 iulie. Aseară a vorbit la Radio blegul de Gigurtu. Ascultai şi nu-ţi venea să crezi. Gigurtu — România! O asemenea bătaie de joc, şi să nu poată nimeni face ceva, *fiindcă tot ce s-ar face, s-ar sparge în capul nostru!* Trebuie să suportăm tirania gheşeftarilor, şperţarilor şi proştilor — de frica anarhiei! Grozav, grozav ne-ai pedepsit, Doamne!

Mă poartă gândul înapoi şi-mi zic: dacă în 1934 Guvernul Averescu s-ar fi făcut, chiar aşa prost cum ieşise în cele din urmă, cu siguranţă că o alianţă cu Italia s-ar fi realizat (pe acest punct eram de perfect acord cu Averescu) şi poate că toate s-ar fi schimbat. Ne-ar fi luat Italia pe noi în braţe, în loc să ia Ungaria, căci până în 1934 între România şi Budapesta nu se zămislise încă nimic serios... Au ştiut „Aliaţii", Anglia şi Franţa ce au făcut când au torpilat combinaţia noastră...

Noveanu, ministrul gardist (la Inventarul Public!) a venit azi-dimineață la mine. „N-am venit la dvs. ca ministru ci ca *elev*..." — au fost primele sale cuvinte. Ei nu renunță la nimic din crezul lor, n-au făcut nici un compromis, n-au vrut să intre în Guvern și sunt buimăciți de a se vedea miniștri... Nici unul din ei n-a uitat miile de morți jertfiți de o tiranie care vrea să se pună acum la adăpostul unui curent pe care l-a persecutat atât de groaznic. Ei sunt conștienți de ridicolul Guvernului actual, suferă de anumite promiscuități și-și dau seama că căruța nu va putea merge. Ei știu bine că Regele vrea să compromită Mișcarea prin participarea reprezentanților ei într-un Guvern de faliment. Dar Regele se înșală; dacă dânșii, miniștri gardiști, s-ar încurca în acțiunea lor, Mișcarea i-ar repudia pur și simplu și ar merge mai departe pe calea însângerată de atâtea jertfe. Au primit să intre în Guvern fiindcă li s-a spus că s-au obligat să servească Coroana[1] și că e ordinul Regelui să fie miniștri... Dar ca să se vadă ce miniștri sunt, Noveanu mi-a povestit că răspândindu-se ieri zvonul că vor să demisioneze din Guvern, au fost înștiințați, *că în acest caz vor fi imediat închiși*!! Nu pot face un pas fără să fie urmăriți de agenți... Cu trei zile înainte de a-i face miniștri, Poliția îi căuta ca să-i aresteze!!!

Ei mă vor pe mine în capul Guvernului, n-au încredere decât în mine — eu sa fiu dascălul lor...

Bieții băieți!

Noveanu mi-a cerut voie să vină mai des „să mă consulte". L-am autorizat cu plăcere, căci e inteligent și simpatic... Și mișcarea lor are cel puțin meritul de a fi sinceră și cinstită...

Parlamentul a fost închis ieri, prin decret. Pentru ce a făcut, mai bine nu-l deschidea... Dar poate să fi deschis puțin ochii Regelui, copleșiți încă de urdori.

Hitler se înapoiază la Berlin „după campaniile Norvegiei, Belgiei, Olandei și Franței" — și i se pregătește o intrare triumfală. O merită și nemții ar fi ingrați dacă nu l-ar primi ca pe unul din marii eroi ai omenirii...

În Franța nu se mai vorbește decât despre atacul flotei engleze, la Oran. După ruperea raporturilor diplomatice cu Anglia, amiralul

[1] Când cu destinderea...

Darlan, şeful marinei franceze, a dat un ordin de zi în care vorbeşte despre laşitatea atacului britanic şi despre „asasinatele“ de la Oran. Între francezi şi englezi ura s-a deşteptat mai violentă ca pe vremea bătăliei de la Azincourt.

Flotele se bat între ele: cea engleză a mai scufundat un vas francez, crucişătorul „Frondeur“, în apele Cretei — iar cea franceză a bombardat şi atacat Gibraltarul... Căci nemţii care au acum aliaţi în francezi, au dezlegat Guvernul francez de obligaţia de a-şi imobiliza şi dezarma flota în porturile sale...

De la Vichy vin ştiri tot mai neaşteptate! Pare că noile legi constituţionale ce se pregătesc vor fi atât de orientate spre dreapta încât se va decreta şi acolo un singur partid totalitar...

Să nu facă greşeala noastră: dictatura nu e posibilă fără dictator. E drept că ei n-au pe Urdăreanu şi pe Malaxa.

---

8 iulie. Ciano a sosit ieri-dimineaţă la Berlin şi se dă o mare importanţă acestei vizite în care vor fi confruntate punctele de vedere germane şi italiene, cu privire la Europa Centrală şi Sud-Estică.

Sper că Italia îşi va da seama de primejdia care o ameninţă. Planul comunismului rusesc este acum vădit. Comunizare în Bulgaria pe capete, idem în Iugoslavia. Cu ajutorul curentului panslavist, devenit şi comunist, Sovietele vor cauta să cuprindă prin Bulgaria, Iugoslavia, Polonia, Slovacia şi Cehia, jumătate din Europa... România şi Ungaria singurele State ne-slave din partea locului, vor fi supuse cu armele în mână... Pe la noi şi pe la unguri, armatele sovietice vor înainta până la Adriatica şi în inima Europei. Ce va face Italia atunci ameninţată şi de curentul comunist din straturile muncitoreşti ale propriului său popor? Italia trebuie să-şi dea seama că aici în Sud-Estul Europei două mari Puteri luptă pentru hegemonie: Rusia şi Germania. Nu e de ajuns să dea concurs Germania, împreună cu ea trebuie *să se lămurească un plan de acţiune imediată, altfel totul este pierdut.* Să domolească pe tâmpiţii de unguri, să ocupe eventual (prieteneşte, prin înţelegere), Iugoslavia, România şi Ungaria — şi cu toţii să pornim împotriva Răsăritului...

Între Franţa şi Anglia deşi în drept există numai o rupere a raporturilor diplomatice, de fapt există stare de război. Bombardarea vaselor

franceze staţionate la Mers-El-Kebir (lângă Oran) a scos pe francezi din sărite şi vechea ură ancestrală a ieşit la suprafaţă...

Cum era şi natural după un astfel de dezastru, conştiinţele francezilor au început să se frământe în toate direcţiile. Dacă mareşalul Pétain sfătuieşte în public pe compatrioţii săi să se roage la Notre Dame de Lurdes, sunt şi numeroase iniţiative care împing spre extremă stângă... Javrele Pertinax, H. Kerillis şi dna Tabouis (!!) au fost puşi în urmărire şi mandate de arestare au fost lansate împotriva lor. Mulţumescu-ţi Doamne că m-ai lăsat să trăiesc până să văd pe Pertinat şi pe m-me Tabouis în puşcărie! Dreptatea tot vine! Cât m-au înjurat aceste două javre!

Kerillis mi-e indiferent, n-am avut nimic de împărţit cu el...

Mai puţin simpatică e condamnarea generalului de Gaulle (în lipsă) la patru ani închisoare pentru nesupunere la o ordine şi incitare la rebeliune... Generalul de Gaulle e promotorul „diviziilor blindate“ (Panzer-Divizionen) pe care Franţa le-a tratat cu dispreţ, dar pe care Germania le-a adoptat şi mulţumită cărora a învins... „nul n'est prophiète en son pays“... (nimeni nu e profet în ţara lui).

———

Dl Lavrentiev şi-a prezentat sâmbătă scrisorile de acreditare. Ceremonia a avut loc la orele 14,00 când străzile sunt goale şi nici o informaţie n-a fost publicată prin gazete...

———

Tot sâmbătă a fost respins şi recursul lui Max Auschnit de către Curtea de Casaţie. A rămas omul condamnat la 6 ani puşcărie, pe degeaba...

A avut toate nenoroacele: judecata în Casaţie a coincis cu capitularea noastră în faţa Germaniei antisemite — puteam noi să ne supărăm stăpânii prin achitarea unui jidan, fie şi pe trei sferturi nevinovat?

———

Miercuri, 10 iulie. Petrecut ziua de ieri la Breasta... Din ziua morţii mamei mele n-am mai petrecut acolo o zi atât de neagră. Vedeam ruşi şi comunişti pretutindeni, revoluţie la noi, numai prăpăd. La această stare sufletească a contribuit şi ce adusesem eu cu mine de la Bucureşti şi ce am găsit la Breasta: parcul pustiit de ploi, terase şi muchii surpate cu copaci bătrâni cu tot, recolta mizerabilă, via stricată de peronospora, bălţi pretutindeni, ţânţari cu duiumul, tusea măgărească în casă şi numai lume necăjită.

Am fugit de acolo aseară, fără nici o părere de rău, ceea ce nu mi s-a întâmplat până acum...

Guvernul-dezastru continuă să-şi bată joc de ţară şi de lume, sub auspiciile Majestăţii Sale.

Generalul Antonescu a fost arestat şi dus nu ştiu unde, ieri, fiindcă a vorbit pe şleau.

Sima gardistul, a demisionat din Guvern; în locul său a fost numit Radu Budişteanu, o secătură afiliată la mişcarea lui Zelea Codreanu după succesul electoral de sub al doilea Minister Tătărescu. (decembrie 1937). Condamnat la 9 ani puşcărie şi închis la Râmnicu Sărat a scăpat de împuşcare după asasinarea lui Călinescu, prin protecţia lui Gavrilă Marinescu! Bietul Clime, bietul Tell — şi câţi alţii — dacă ar fi avut şi ei un protector astă-toamnă, ar fi acum miniştri, prin graţia ucigaşului lor însuşi...

Până în cele din urmă Hans Otto Roth n-a intrat în Guvern, el, ca şi toţi nemţii considerând „combinaţia" falită şi ridicolă (acelaşi semn al realităţilor a determinat şi gestul lui Sima).

Gigurtu a fost la A.C. Cuza să-i ceară colaborarea şi participarea în Guvern. Cuza i-a răspuns verde, *nu* — fiindcă: 1) Persoana primului ministru era lipsită de orice autoritate! 2) Compunerea Guvernului era ridicolă; 3) Prezenţa anumitor persoane într-însul dovedeşte că aceleaşi interese de afaceri şi de gaşcă predomină...

Ghelmegeanu a venit alaltăieri la mine să mă întrebe: „Crezi că Regele mai poate suporta încă o ocupaţie a teritoriului — căci ştiu că vor mai fi" Am răspuns: „Depinde cine o fi în jurul lui. Cu un Guvern Gigurtu nu, cu un Guvern de unire naţională în care ar fi reprezentate toate curentele inclusiv Maniu, cred că da". A fost şi el de acord cu mine că Guvernul actual trebuie să facă loc unui Guvern mai reprezentativ pentru opinia publică... N-a spus-o, dar am avut impresia lămurită că se gândea la un Guvern Argetoianu, cu el la Interne...

De la Madgearu: Regele a oferit lui Dinu Brătianu demnitatea de Consilier Regal, după scrisoarea prin care şeful fostului Partid Liberal autoriza pe ciracii săi să se înscrie în Partidul Naţiunii. Propunerea a fost comunicată lui Dinu prin colonelul Rusescu la telefon (!) iar Dinu a răspuns: „Te rog a spune Majestăţii Sale să nu se gândeasca la aşa

ceva, căci n-aş putea primi. Îmi iau în schimb angajamentul să nu vorbesc nimănui de propunerea d-tale, aşa încât să nu fie nici o supărare pentru Rege...!" Şi nici n-a vorbit cu nimeni, Dinu Brătianu, despre propunerea ce i se făcuse. Regele a făcut o aluzie la dânsa în audienţa comună din 4 iulie, şi aşa s-a aflat lucrul; Dinu a povestit apoi, în amănunte, lui Maniu, ce se întâmplase...

———

Mi se spune că n-a fost arestat numai generalul Antonescu, dar şi Sima care face naveta între puşcărie şi Guvern, ca sârbii pe vremea Regelui Milan... În frumos hal am ajuns!

Puricelli a sosit sâmbătă seara, sub pretextul contractării lucrărilor pentru şoseaua internaţională Italia–România prin Iugoslavia. Înainte de a veni la mine, duminică dimineaţa, văzuse pe Ghigi, ministrul său. Cum Puricelli îşi manifestase dorinţa să vadă cât mai repede pe Rege, Ghigi i-ar fi spus *să o lase mai moale cu Regele, căci situaţia sa e lichidată şi zilele sale numărate...*

Puricelli mai pretinde că faţă de mişcările comuniste, care iau o mare extindere în Iugoslavia, *nu e exclus ca Italia să ocupe milităreşte Dalmaţia (pe care nu o vor mai da înapoi) şi Croaţia.*

Date fiind mişcările comuniste concentrice, în Iugoslavia, Bulgaria şi Rusia — şi panslavismul care serveşte de aluat acestor mişcări — singura soluţie ar fi ocuparea Ungariei, României, Iugoslaviei şi Bulgariei prin trupe germano-italiene în calitate de aliate, venite să apere ordinea şi liniştea în zisele ţări şi primite ca atare cu bunăvoinţă...

———

Pamfil Şeicaru a fost primit luni dimineaţă la Preşedinţie de Gigurtu. Ţiganul a înjurat ţigăneşte pe dl prim şi urla atât de tare încât îl auzeau oamenii de afară: „Cum ai îndrăznit să-ţi iei o răspundere pe care nu eşti în stare să o porţi...", „cum ai îndrăznit să bagi în Minister leprele consorţiului de afaceri de la Palat?...", „ce, crezi ca are să te sufere naţia, cu adunătura d-tale de escroci şi de proşti?...", „să pleci numaidecât şi să faci loc lui Argetoianu, căci e al lui, nu al d-tale, ai priceput?..." — şi câte de acelaşi soi... Şeicaru urla, dar Gigurtu vorbeşte încet, aşa încât răspunsurile nu s-au auzit... Ţiganul pretinde că omul „Micăi" n-a raspuns nimic... Poate ca exemplul dat cu generalul Antonescu şi cu Sima va mai închide fleanca lui Şeicaru. Regele trebuie să-şi dea însă seama că nu mai poate închide gura lumii şi să nu

dea Dumnezeu să mai piardă din pământul țării, de braț cu Gigurtu și cu Manoilescu, cu Urdăreanu și cu Malaxa lângă el...

Lavrentiev n-a fost primit sâmbătă la ora 2 (când străzile sunt goale) după cum sfătuisem eu, ci luni la ora 3½. O poteră întreagă de soldați împingea lumea cu patul puștii și o gonea de pe Calea Victoriei, speriată, ca să nu vadă alaiul reprezentantului Sovietelor... De ce le facem toate pe dos?

Sir Reginald Hoare a oferit un dejun cu șampanie, la Cina, celor 17 petroliști englezi expulzați după cererea Marelui Stat Major. Dejunul a avut loc vineri (englezii au plecat sâmbătă) și sir Reginald s-a cam cherchelit, căci dejunul a ținut până la orele 5.

Regele a asistat ieri-seara la ora 7 la sfeștania localului Partidului Națiunii (palatul Sturdza, fostul Minister de Externe), sau al „Mutualității Cadavrelor“... Apoi „a lucrat“ cu dl șef de Stat Major Gigurtu. Nici în aceste vremuri tragice nu s-a săturat Majestatea Sa de vicleim?

Azi se întrunește Adunarea Națională Franceză la Vichy pentru a vota o nouă îndrumare constituțională. Se va vota mareșalului Pétain depline puteri pentru a alcătui noi legi constituționale care să vină în ajutorul muncii, familie și patriei. Noile legi vor fi apoi supuse *numai ratificării* Adunării Naționale. S-a ajuns să se evite astfel discuții asupra amănuntelor, din care nu s-ar mai fi ieșit. Ieri, Camera și Senatul franceze au examinat, fiecare în parte, textul deplinelor puteri ce se vor da mareșalului, text prezentat Parlamentului de către Laval. Textul a fost votat aproape cu unanimitate, în ambele Adunări.

Teleky și Csaky au plecat la Berlin, unde au fost chemați. Probabil ca să fie „puși la punct“ în ce privește pretențiile lor față de noi, și să li se deschidă ochii asupra pericolului comunist. Să li se fi făcut și o mică aluzie la o eventuală ocupație? Cred că n-ar fi fost rău...

---

11 iulie. În bănci, era ieri mare enervare. Se da ca sigur că toate disponibilitățile pe care le avem în Anglia vor fi blocate de Guvernul

britanic, ca represalii pentru trecerea noastră spectaculară şi fără mare folos — acum — de partea Germaniei. Pare că numai Banca Națională are un activ la Londra în valoare de peste 1½ miliard lei...

Se vorbeşte mult şi de cedarea intereselor britanice în societățile noastre petrolifere către Soviete... Deşi ştirea nu are un caracter de autenticitate, e posibil să fie adevărată. Englezii ar împinge astfel pe ruşi împotriva nemților pe terenul petrolului românesc. Pentru noi ar fi catastrofal, afară numai dacă lovitura englezilor ar împinge pe nemți în război împotriva sovieticilor...

Arestarea lui Sima nu se confirmă. În schimb a lui Antonescu face multă vâlvă. Se zice că generalul ar fi fost dus la Bistrița...

Puricelli n-a cerut încă audiență Regelui, a văzut însă pe Urdăreanu căruia ar fi lămurit mirarea Guvernului italian față de palinodiile noastre guvernamentale. N-a pronunțat numele meu, dar spune că-şi rezervă să vorbească de mine Regelui și să-i arate decepția italiană față de plecarea mea de la Externe. Să fie italienii mâhniți, dar să fiu eu liniștit... pe cât se poate în momentele acestea...

Regele a primit o delegație de basarabeni condusă de Inculeț şi alta de bucovineni condusă de Nistor. Fusese convocat și Şoneriu, şeful Partidului Națiunii din Dorohoi, ca să reprezinte acest județ ciopârțit şi el. Regele a spus vorbe bune la toți, dar nu le-a dat mari nădejdi. Lui Şoneriu i-a spus să ia contact cu generalul Aldea înapoiat de la Odessa și care discută cu Legația sovietică de aici, noua graniță a Bucovinei şi a județului Dorohoi...

Ziarele de azi-dimineață ne aduc la cunoştință că ne-am retras de la Societatea Națiunilor. Iarăși un gest inutil — ca denunțarea garanțiilor britanice — caci S.D.N. de fapt nu mai există. Ce e mai trist, e că dăm năvală în lagărul Axei nu numai fără să fim poftiți, dar chiar fără să ştim dacă suntem agreați... O politica mai demnă şi mai dibace ne-ar fi dus *poate* la rezultate mai bune...

Fapt e ca ieri şi alaltăieri s-a discutat și hotărât la München soarta noastră, nu numai în lipsa noastră dar chiar fără să știm ce s-a hotărât... Au fost acolo Hitler, Ribbentrop, Ciano şi reprezentanții ungurilor ca să-și pledeze cauza, nu ca să judece. Dar noi n-am fost prezenți ca să

apărăm pe a noastră. Nu suntem prezenți nicăieri... La Berlin avem pe Nindi Romalo, pe care Hitler nu l-a primit încă şi care anunță ca un mare succes că a fost în fine primit de Ribbentrop...

Ne judecă la München, cum au judecat tot acolo în 1938 pe cehi... Să nu avem şi noi soarta lor!

La Vichy, Adunarea Națională a ținut ieri o şedință secretă. Nu se dă nici un amănunt încă. Pétain va fi însărcinat cu promulgarea noii Constituții, care va fi supusă, pare-se unui plebiscit. Se zice că Lebrun va demisiona, că mareşalul Pétain va fi numit în locul lui şi Laval în locul mareşalului...

Cecropid e convins că Regele se joacă cu Garda de Fier pentru a acoperi noile ciuntiri pe care va trebui să le semneze în favoarea Ungariei şi a Bulgariei. Regele va zice: am făcut tot ce am putut pentru a îndupleca Germania, am adus până şi Garda de Fier la putere, dar nici ea n-a fost în stare să obțină nimic... Şi după ce va semna noua ciuntire a teritoriului românesc, va da afară din Guvern pe gardişti şi va re-începe cu prigonirea lor... Numai să fie în măsură să mai prigonească pe cineva.

Cecropid mai povesteşte că nemții de pe lângă Legația germană nu pricep de ce Regele nu se adresează direct lui Hitler, cum a făcut-o Regele Gustav al Suediei. Printr-o acțiune directă, pretind acele cercuri, s-ar obține mult mai repede şi mult mai bine rezultatele ce se urmăresc cu atâta trudă pe căi piezişe sau indirecte...

Gardiştii mai însemnați, în frunte cu Noveanu, s-au solidarizat cu Sima şi au semnat un act prin care declară că un Guvern *hibrid* ca cel actual nu poate face față situației. Prin acest act, legionarii se plâng că ai lor continuă să fie persecutați, că elementele de stânga (pro-comuniste) continuă să fie favorizate şi cer ca să se mobilizeze sufleteşte nația pentru a rezista la noi încercări de mutilare a teritoriului român, *pe care dânşii nu o admit cu nici un preț.* Actul, semnat de conducătorii Mişcării, a fost remis lui Gigurtu cu rugămintea să fie înmânat Regelui...

Abia scrisesem aceste rânduri, şi iată o copie de pe actul gardiştilor, pe care mi-o trimite Noveanu, şi pe care o transcriu:

„Domnule Președinte al Consiliului,

În fața demisiei d-lui Horia Sima, stăpâniți de aceleași sentimente de dragoste față de Rege și patrie, declarăm că ne solidarizăm în întregime cu punctele de vedere exprimate în textul demisiei și anume:

Pe plan intern, privim cu cea mai mare îngrijorare procesul de bolșevizare crescândă a țării[1], cu consimțământul tacit al autorității, în vreme ce atitudinea de dușmănie față de foștii legionari continuă.

Pe plan extern, ne opunem cu toată energia acelei concepții de dedare și resemnare în fața primejdiei de a smulge alte teritorii din trupul țării.

Suntem pentru o uriașă mobilizare a întregului neam românesc în vederea bătăliei frontierelor.

Suntem convinși că Guvernul în forma lui eterogenă de astăzi nu poate să facă față situației grave în care se află țara și dorim un Guvern sincer naționalist strâns unit în jurul Majestății Sale, Regele Carol.

În fața acestor situații de fapt, facem apel la înaltul simț și patriotism al Excelenței Voastre ca să găsească soluția cea mai potrivită pentru Țară și Tron." (Urmează semnăturile, care pe copia ce mi s-a trimis nu sunt reproduse. E semnat numai Noveanu).

Nichifor Crainic (Ivan Dobre) are îndrăzneala să publice telegramele pe care le-a schimbat cu colegul său italian, Pavolini, ministrul Propagandei. La lunga și slugarnica telegramă de frăție supusă pe care a trimis-o Crainic, Pavolini răspunde cu două rânduri în care mulțumește pentru sentimentele exprimate... Radian pretinde că Crainic a telegrafiat și lui Goebbels, dar că acesta nici nu i-a răspuns...

La dejunul de la Clubul Miliardarilor, Macovei, ministrul Comunicațiilor, îmi spune că generalul Aldea i-a raportat că în cele din urmă sovieticii se împrieteniseră cu el la Odessa, și i-au oferit chiar un banchet la plecare. Toți i-ar fi spus că Rusia e satisfăcută cu ocuparea Basarabiei, pe care o vor uni-o cei de la Moscova cu Republica Moldovenească, că de acum înainte Sovietele nu mai au nici o pretenție împotriva noastră și că vor să trăiască în pace și în prietenie cu noi... Aceeași frază, de pace și prietenie a fost introdusă *în înțelegere cu Moscova*, în discursul lui Lavrentiev la prezentarea scrisorilor sale de acreditare Regelui...

[1] Legionarii pretind că această acțiune ar fi dusa de Andrei, Ralea și Ghelmegeanu și ar avea de scop o apropiere de Soviete...

Ruşii au mai declarat că sunt gata să ne dea toate depozitele noastre, câte au mai rămas peste Prut, în schimbul materialului rulant feroviar corespunzător reţelei locale...

De la Berlin — München nu se ştie nimic oficial. Pe căi lăturalnice a transpirat însă că a fost un duş rece pentru unguri. Nemţii vor pace în Balcani, pentru moment şi orice tulburare a apelor a fost interzisă ungurilor, cărora s-a mai spus că rectificările de frontieră nu se fac în bază de urlete ci de argumente etnice şi economice... Să fie aşa?

În tot cazul prima zi mai liniştitoare, de două săptămâni...

Curtea de Casaţie respingând recursul lui Max Auschnit (erau peste 20 de motive valabile de casaţie: tristă magistratură!), acesta a rămas definitiv condamnat la 6 ani închisoare. Ieri, a şi fost îmbrăcat în straie vărgate, urcat într-o dubă şi trimis la Doftana... Câtă ură şi cât venin în sufletele bandei ca să maltrateze aşa pe cel ce juca poker cu Regele acum un an, şi-i umplea pe toţi cu daruri şi parale! Care e secretul acestei implacabile uri?

---

12 iulie. Adunarea Naţională de la Vichy a votat, cu 569 voturi — contra 80, depline puteri mareşalului Pétain pentru promulgarea noilor legi constituţionale. Ultimul Parlament al celei de-a III-a Republici şi-a trăit ultima şedinţă... Un regim ce nu va fi regretat de nimeni...

De altminteri, ştirile din Franţa nu sunt prea lămurite. După unele din ele, mareşalul Pétain ar fi luat asupra sa funcţiunile de prim-ministru şi de Preşedinte al Republicii, care după noua Constituţie vor fi împreunate. După alte ştiri, Preşedintele Lebrun n-ar fi dat încă demisia şi intenţionează numai să o dea. Baudoin, ministrul francez de Externe, declara într-un interviu dat unui ziar american că Franţa va rămâne o democraţie, şi că Parlamentul va continua să existe pe bazele sufragiului universal...

Comunicatul dat după întrunirea de la München nu spune mare lucru, dar între rânduri se poate citi — şi comentariile ziarelor germane şi italiene confirmă acest punct de vedere — ca pretenţiile ungureşti au primit o lovitură grea. Se pare că grofii au fost puşi cu botul pe labe, deşi li s-a dat câte o floricică de pus la ureche. Germania *vrea linişte* pentru moment în Sud-Estul Europei şi în Balcani şi a spus-o răspicat ungurilor. S-a mai adus la cunoştinţa lui Teleky şi a lui Csaky că toate

diferendele din Centrul și Sud-Estul Europei vor fi arbitrate la timpul oportun de către Germania și Italia și că pacea va trebui să fie o pace *echitabilă, care să nu lase uri în urma ei*. Grofii *s-au* înapoiat la Budapesta și după sosirea lor au vorbit de primirea care li s-a făcut, de gentilețea și de prietenia germană — dar n-au spus un cuvânt despre faimoasele lor revendicări... Au adăugat însă că poporul trebuie să fie liniștit și disciplinat și că nu trebuie să se vorbească prea mult... Stăpânii sunt prea ocupați cu războiul cu Anglia, vor coborî printre sălașele ungurești mai târziu...

Pentru moment, presa germană și italiană, care cum se știe nu scrie decât din ordin, n-are decât o lozincă: *nici o lovitură de teatru în Sud-Estul Europei...*

Universul pledează în prima pagină pentru Partidul Națiunii și pentru iubitul nostru Suveran pe care poporul român îi confundă în aceeași dragoste...

A uitat pe domnul inginer, șef de Stat Major, ministru președinte...

Cecropid îmi povestește că Fabricius pe care l-a văzut astăzi e furios. E furios pe Rege, e furios pe Urdăreanu, e furios pe Guvern. Socotește că a fost înșelat cu constituirea Guvernului Gigurtu, incapabil să facă față situației și că Regele vrea să înșele Germania, continuând să joace pe două tablouri. Aici se înșală el, căci Regele *nu mai joacă pe două tablouri* și ar fi în stare să pupe și posteriorul lui Hitler și al lui Göring (și chiar pe al lui Fabricius, dacă i-ar permite Urdăreanu), ca să fie luat de Berlin în cârcă... Toate palinodiile sale n-au decât un scop, să-și scape întâi Tronul, apoi gașca. În Germania însă, poziția lui se strică din ce în ce. D-na Fabricius spunea zilele trecute Martei Bibescu că Führerul ar fi calificat pe Regele Carol de „ein internationaler Hohenzollern".

Legația germană crede că zilele Ministerului Gigurtu sunt numărate, dar regretă schimbările prea dese de Guvern: „n-are cu cine sta de vorbă și abia anunță la Berlin o numire, că alta se face..."

Iar lumea se întreabă ce nebun duce destinele noastre față de contradicțiile la care asistă: uciderea nelegiuită a gardiștilor pentru a face din ei, după câteva luni, miniștri; numirea lui Urdareanu ca șef de Stat Major al Partidului Națiunii pentru a-l scoate după 15 zile și tot așa cu numirea lui ca ministru (în Cabinet); scoaterea lui Gigurtu din Ministerul

de Externe ca incapabil şi numirea lui opt zile mai târziu ca prim-ministru... şi câte altele.

În cercurile intelectuale, în burghezie, în popor — toată lumea înjură pe Rege de-l spurcă... Dacă se va pune şi Germania pe faţă împotriva lui, nu va mai fi de scăpat...

În seria contrazicerilor: arestat marţi şi dus la Bistriţa, generalul Antonescu a fost pus ieri în libertate. Toată lumea se întreabă: dacă l-a arestat, de ce i-a dat drumul — şi dacă i-a dat drumul ca nevinovat, de ce l-a arestat?

Arestarea s-a făcut din ordin direct al Regelui; o nouă serie de oameni se ridică acum împotriva lui...

Marta Bibescu mi-a făcut o lungă vizită aseară. Să fiu în ajun de a revedeni fără voia mea ministru? M-a luat dracul, căci femeia are antene sensibile...

Înainte de a veni îmi scrisese:

„*Dragul meu mare Vornic*,

Nu sunteţi decât dumneavoastră, sau mai degrabă sunteţi dumneavoastră.

A luat masa aici[1] ieri-seara acela cu care luaţi dejunul în dimineaţa aceasta. Acul busolei se îndreaptă spre dumneavoastră. Aş dori să vă vorbesc diseară sau mai degrabă să vă ascult. Ies din oficina mea de aviatori rătăciţi pe la ora 7 şi jumătate. Doriţi să trec pe la dumneavoastră? Doriţi să vă iau să luaţi masa de seară aici? În orice caz simt nevoia de a atinge colacul de salvare[2], adică mâna dumneavoastră.

Marthe Bibesco“

Din viu grai a adăugat că numai eu pot scăpa ţara şi pe Rege. Ţara ca ţara, dar pe Rege cum să-l scap, dacă nu vrea?

Sâmbătă, 13 iulie. S-au lamurit lucrurile şi în Franţa: „Nous Philippe Pétain, maréchal de France, assumons les functions de chef de l'etat“ (Noi Philipe Pétain, mareşal al Franţei ne asumăm funcţiile de şef al Statului), iar drăguţul de Lebrun Albert, „s-a eschivat“ pe portiţa mica...

---

[1] Mogoşoaia. Musafirul la care se face aluzie era Puricelli.

[2] !!!!

Mareşalul a vorbit şi la Radio şi a anunţat că legile constituţionale vor fi schimbate pentru a se scuti puterea executivă de tirania electoratului, pentru a se favoriza familia şi natalitatea, pentru a se proteja munca cinstită. Franţa va fi guvernată de 12 miniştri, în fruntea fiecărei provincii va fi un guvernator. Până la alegerea unui Parlament după normele noi, va funcţiona actualul, dar nu va fi convocat decât la cererea mareşalului...

Guvernul francez se va instala la Versailles, în plină zonă ocupată. Prefacerile din Franţa şi acţiunea mareşalului Pétain sunt pe deplin aprobate la Berlin. Pétain şi-a asumat funcţiile lui Thiers după 1870 şi întrucâtva şi pe ale lui Hindenburg după prăbuşirea Germaniei.

———

Deşi oficial nu s-a primit încă nimic, din ştirile lăturalnice dar mai ales din comentariile presei italiene rezultă clar că München a însemnat o *chemare la ordine a Ungariei*. Atât ziarele din Roma-Milano cât şi cele din Berlin apasă asupra faptului că pacea trebuie menţinută cu orice chip în bazinul dunărean şi în Balcani. Nemţii subliniază că Germania nu întreţine şi nu încurajează nici o tendinţă ostilă împotriva nici unui Stat din Sud-Estul Europei, că o pace de dreptate trebuie să domnească pretutindeni, iar Gaida scrie în *Giornalde d'Italia*, că oricât s-ar supăra ungurii, graniţele din Valea Dunării nu vor fi schimbate...

Radio-Budapesta, care ne înjura în fiecare zi, a amuţit de când s-au înapoiat Teleky şi Csaky de la München. În fine, avem un moment de răgaz în care ne vom putea ocupa de frontul nostru intern. Acolo, situaţia e direct îngrijorătoare...

———

În legătură cu întrevederea pe care am avut-o în ziua de 4 iulie cu Regina Elisabeta, Scanavi a venit ieri să-mi spună că miercuri a avut loc o lungă convorbire între cei doi fraţi încoronaţi. Elisabeta a vorbit pe şleau, a aratat frăţiorului Carol toate greşelile pe care le-a făcut de când s-a urcat pe Tron, i-a reproşat că s-a înconjurat numai cu lichele şi cu escroci şi că s-a îndepărtat tot mai mult de oamenii cumsecade şi care îi puteau da un sfat bun. „Ai ajuns să fii urât de ţara întreagă şi nu poţi sta pe Tron, decât fiindcă eşti fiul Regelui Ferdinand...“ Elisabeta a continuat că tot răul vine de la gaşca celor 3 nemernici care stau în jurul lui şi guvernează ei, printr-însul. Când a numit pe Urdăreanu, pe Malaxa, pe Lupeasca — Regele a sărit în sus şi a început să urle: „Nu-i adevărat, nu-i adevarat!“ Elisabeta nu s-a tulburat şi a demonstrat mai departe dreptatea cauzei pe care o apără. „Dacă vrei, să-ţi mai scap

Coroana, scapă-te întâi de cei 3 «nemernici»..." Carol n-a mai sărit, şi până în cele din urmă i-ar fi spus soru-si: „Ai poate dreptate..." Elisabeta nu s-a lăsat şi a trecut pe rând în revistă ultimele greşeli: inconsecvenţele, formările de Guverne alandala, ridicarea oamenilor dispreţuiţi de toţi etc. A vorbit mult şi despre greşelile în politica externă în care a acuzat pe Rege că a stat prea mult timp sub influenţa lui Gafencu (?) Elisabeta pretinde că Gafencu era plătit de Anglia şi că Legaţia Germaniei din Bucureşti posedă clişeul unei chitanţe privitoare la bani încasaţi de fostul nostru ministru de Externe de la englezi...

Scanavi pretinde că Regina a fost formidabilă, că a scuturat şi a zguduit adânc pe frate-său. Când a fost vorba de mine, Carol a spus că „eram prea dârz"! În ce priveşte Guvernul actual, soarta lui pare pecetluită... Vom vedea în curând dacă într-adevăr Elisabeta a izbutit să schimbe ceva în conştiinţa acestui dement. Căci Regele Carol prezintă fără îndoială toate stigmatele unei demenţe larvare...

———

O zi proastă pentru „bandă" a trebuit să fie ieri, căci comunicatul Curţii ne informează că Regele a primit pe colonelul Gerstenberg, care nu poate suferi pe Urdăreanu, „diser Herr U", cum îl numeşte neamţul. De aproape un an, Urdăreanu a împiedicat pe Gerstenberg să ajungă până la Rege, ponegrindu-l şi afirmând că omul lui Göring lucrează pentru detronarea Majestăţii Sale... Să fie în scădere acţiunile lui „Herr U"? Nu cred, dar panica e mare şi ne agăţăm de fiecare pai ca să scăpăm de înecare... Tot nu va scăpa...

———

Contrar celor ce mi s-au afirmat oficial, generalul Antonescu n-a fost pus încă în libertate: e tot închis la mănăstirea Bistriţa...

———

Noveanu, ministrul gardist, a fost azi-dimineaţă la mine. Ei toţi sunt contra Ministerului Gigurtu, contra Regelui (fără să o prea spună) şi vor o schimbare. Viitorul Minister l-ar vrea cu mine în cap. Le e frică de un Guvern Manoilescu. Cred şi le-am spus-o că un Guvern Manoilescu ar reprezenta sfârşitul domniei Regelui Carol — ar fi un Guvern Protopopov, exact.

———

Duminică, 14 iulie. Pentru prima dată, în timpurile moderne, nu va fi recepţie la Ambasada Franţei, de 14 iulie. Lucrurile se pricep de la

sine, ce și-ar putea spune bieții oameni? Va fi numai un requiem la Catedrala Sf. Iosif, fără invitații, pentru odihna sufletelor celor căzuți...

Din confidențele celor mici: și în casa Malaxa ar fi intrat panica, astfel se spune că mesele zilnice, cu chef, la care asista și d-na Lupescu, au încetat; că servitorii au început să ridice tonul față de cucoană, de coconiță și de coconaș. Furnizorii încep să ceară cu insistență achitarea conturilor: Gisele, croitoreasa, a făcut gălăgie cerând să fie achitată imediat — socotelile dnei și drei Malaxa erau demne de ale unor Regine... A început să simtă și Malaxa și să se simtă și în jurul său, că prăbușirea se apropie...

Decretele lui Pétain („Nous Philippe Pétain, maréchal de France") (Noi, Philippe Pétain, mareșal al Franței) sunt trei: printr-unul mareșalul își asumă funcțiile de șef al Statului, prin al doilea își conferă dreptul de legiferare, de numire a miniștrilor etc., iar prin al treilea menține actualul Parlament, până la alegerea noilor Camere, dar îl amână *sine die*, rezervându-și numai lui dreptul să-l convoace.

Noul Minister s-a format: vicepreședinte Laval dintre vechii politicieni, Pietri (probabil ca corsican), Marquet spițerul radical din Bordeaux și Ybarnegaray. Unii din tehnicienii fostului Guvern au rămas și în cel nou.

Urmând sfatul meu, mitropolitul Olteniei, Nifon a telegrafiat Guvernului că Craiova oferă găzduire Universității din Cernăuți... Un drum deturnat ca să ajungem la o Universitate în Craiova. Rămâne să bat fierul aici, dar din nenorocire n-am cu cine vorbi, Guvernul actual fiind pe ducă...

Ieri-dimineață a avut loc un parastas la Mitropolie pentru odihna sufletelor legionarilor uciși. L-au cerut și l-au obținut legionarii vii. Ca să-și scape Vodă fața, s-a anunțat parastasul ca privind „pe naționaliștii și pe soldații căzuți pentru ideea națională și apărarea hotarelor". În realitate, parastasul a fost al legionarilor. Au fost toți câți au putut fi prezenți și întreg Guvernul afară de Manoilescu care n-a participat de frică să fie huiduit de legionari. A oficiat Patriarhul... De față au fost și familiile celor asasinați...

Nu era mai bine să nu fi fost omorâţi degeaba atâţia oameni?

Cu tot parastasul de ieri-dimineaţă, Sima a fost arestat seara şi dus şi el la domiciliul forţat. Cauza: insistenţele puse pe lângă colegii săi să demisioneze din Guvern, intransigenţa sa legionară (nici o împăcare cu asasinii) şi un nou memoriu de protestare împotriva guvernării actuale, trimis Regelui.

Oricum, Majestatea Sa prea se joacă cu oamenii, aruncându-i din puşcărie în Guvern şi din Guvern în puşcărie... Pare că nu vrea să-şi dea seama că *s-a schimbat ceva* şi se agaţă de ce a fost... Va fi greu să-l aducem pe iubitul nostru Suveran pe calea dreaptă a datoriei sale monarhice...

Întâlnit ieri la Pescăruş pe Hans Otto Roth: „Eşti ori nu eşti ministru, domnule?" — l-am întrebat. „Nu sunt" — a fost răspunsul său, şi mi-a povestit că l-a chemat Gigurtu să-i spună din partea Regelui mirarea Suveranului că într-un Stat totalitar un ostaş nu se supune la ordinul Şefului. Roth a protestat, observând că n-a primit nici un ordin, dacă Şeful vrea, să-i dea ordin şi va vedea atunci ce va face. Sunt şi ostaşi dezertori... Şeful n-a vrut să mai încurce lucrurile şi nici un ordin n-a mai fost dat...

Tot la Pescăruş, am întâlnit şi pe Fabricius, care m-a luat la o parte să-mi spună că situaţia internă îi pare gravă, şi că vrea să-mi vorbească. Am convenit să ne întâlnim zilele astea...

Simptomatic: licheaua de Nichifor Crainic a vorbit alaltăieri la Radio şi n-a spus un cuvânt despre Rege...

O măsură tâmpită: toţi medicii evrei din serviciul Statului şi al asigurărilor sociale au fost scoşi. Câţi oameni de treabă îşi pierd pâinea şi câţi bolnavi rămân fără îngrijiri. Dar Popescu crede că prin asemenea măsuri îşi recâştigă popularitatea în ţară şi îşi câştigă bunăvoinţa Berlinului! Nenorocitul!

Direcţia Poliţiilor şi Siguranţei, Jandarmeria şi Prefectura Poliţiei Capitalei, până acum independente între ele, au fost contopite. Măsură bună.

---

15 iulie. Noveanu la mine „să mă informeze şi să mă consulte". Cei trei gardişti rămaşi în Guvern (Noveanu, Budişteanu şi Bidianu), sfătuindu-se şi cu prietenii lor din afară de Minister, au hotărât să demisioneze. Motivele ar fi următoarele: persecuţii, brutalizări, arestări chiar printre legionarii din Moldova de Nord şi Bucovina sub pretext de înăbuşire a antisemitismului; neţinerea în curent a Guvernului cu nici un act de guvernământ, nici un decret-lege nediscutându-se în Consiliul de Miniştri; lipsa oricărei coeziuni sau înţelegeri măcar reciproce între membrii Guvernului; lipsa acestuia de autoritate faţă de străinătate, mai ales de nemţi, astfel încât nici un avantaj pentru ţară nu e de aşteptat nici din punctul de vedere al unui eventual sprijin german.

Cei trei muşchetari vor să ceară azi audienţă Regelui, împreună şi să-i expună motivele pentru care sunt hotărâţi să demisioneze, demisia însăşi urmând să fie înaintată lui Gigurtu mâine. Dându-mi aceste informaţii, Noveanu mi-a cerut şi sfatul meu.

I-am răspuns că o schimbare de Minister în ritmul existent nu mă interesează. Dacă prin demisia lor se va ajunge la un Guvern Manoilescu sau Străchinescu, în locul lui Gigurtu, puţin îmi pasă. Ceea ce mă interesează pe mine *e o schimbare de regim*. Să înceteze să fie două Guverne. Guvernul nr. 1 (Regele, Urdăreanu şi Malaxa) să hotărască tot şi Guvernul nr. 2 să ducă numai răspunderea legală a actelor săvârşite — e o metodă poate plăcută şi folositoare pentru gangsterii de Sus, *dar pe care ţara n-o mai vrea.* Am adăugat că probabil demisia lor va crea o criză şi că mi-era frică că vor fi înlocuiţi prin cuzeşti şi că Guvernul Gigurtu va merge mai departe. O criză trebuie preparată. Eu unul n-aş putea intra în joc decât după ce aş lua contact cu ministrul Germaniei să văd la ce ne putem aştepta de acolo.

Mareşalul Pétain o ia ca Hitler... Printr-un decret nou a instituit pe Laval succesorul său, în cazul în care dintr-o cauză sau alta ar fi împiedicat să-şi exercite mandatul de şef al Statului. Dacă ar dispare şi Laval, miniştrii ar alege pe succesorul lui. Pétain a hotărât în acelaşi timp să mute reşedinţa Guvernului la Versailles, dacă Germania va consimţi să elibereze teritoriul acestui oraş, precum şi cartierul ministerelor, din Paris.

Berliner Boersen Zeitung ale cărei legături cu Ministerul de Externe german sunt cunoscute, publică un foarte interesant articol din

care reiese că sferele de influenţă între Germania şi URSS au fost delimitate[1] şi că viitoarea pace va fi astfel întocmită încât ţările mici să fie mulţumite (rămâne întrebarea: care?) aşa încât armamentul lor costisitor *şi iluzoriu* să nu mai fie necesar... Articolul încheie prin părerea că înlocuirea etalonului aur prin etalonul muncă va suprima orice rivalitate între State, fiecare popor, sărac sau bogat, putând înfăţişa acelaşi potenţial de muncă... Lume nouă!

Churchill a lansat prin Radio un manifest îndreptat către populaţiile Imperiului şi către poporul Statelor Unite. După câteva vorbe de prietenie la adresa Franţei prăbuşite în luptă, premierul britanic explică că Anglia trebuie să se asigure de armele tovarăşului căzut, ca nu cumva să le folosească inamicul... Penibila operaţie a fost săvârşită. Anglia nu păstrează decât prietenie pentru Franţa pe care o va restabili în toate drepturile şi în toată puterea ei, ca să mai îndrumeze omenirea, ca şi în trecut, pe căile libertăţii omeneşti... Această ofensivă victorioasă a Angliei, Churchill o prevede pentru... 1942! Până atunci, lupta va fi grea, încheie sir Winston.

Cred şi eu!

Marţi, 16 iulie. Fabricius a venit ieri să stea de vorbă cu mine... Am fost repede de acord că Regele a ajuns, prin abilităţile sale ca să-şi salveze gaşca, la o situaţie imposibilă. Asemenea de acord că frontul intern este acum punctul nevralgic la noi. În ce priveşte fronturile externe, Fabricius m-a asigurat *că ruşii s-au oprit*, că nu este nici un pericol să treacă peste Prut, că angajamentele lor sunt formale faţă de Germania. Că la urma urmelor, Germania va trebui să se răfuiască şi cu Rusia, Fabricius o crede, dar pentru un moment şi până nu va lua o iniţiativă Führerul în această direcţie, Sovietele nu vor provoca un dezastru pentru ele. Puterile Axei au domolit pe de altă parte atât Ungaria cât şi Bulgaria. Rămâne frontul intern; România are răgaz ca să-şi rezolve problemele sale constituţionale. Am fost iarăşi de acord cu Fabricius că nenorocirea Regelui Carol, nenorocirea care se răsfrânge şi asupra ţarii, e gaşca din jurul Suveranului, în special trinitatea Urdăreanu, Malaxa şi d-na Lupescu.

M-am deschis faţă de neamţ şi i-am mărturisit că nu văd decât un singur mijloc de a ne scăpa de Camarilă: Germania să impună un pre-

---

[1] Probabil o aluzie la delimitarea din august 1939, când s-a încheiat înţelegerea între ambele Puteri...

şedinte de Consiliu, unul şi nu altul, iar acesta să pună condiţia îndepărtării definitive a lui Urdăreanu şi a lui Malaxa şi provizorie a d-nei Lupescu (până la încheierea păcii). Numai aşa s-ar putea obţine un rezultat. Eu aş primi, ca să-mi scap ţara, să joc rolul de călău... Dar operaţia nu s-ar putea face decât cu *injoncţiunea* Germaniei de a mă numi pe mine (sau pe altul, eu mă ofer, dar nu ţin de loc să joc acest rol şi mă ofer fiindcă nu văd pe altul...) Fabricius mi-a spus că nu crede că Guvernul german să vrea să se amestece atât de direct în hotărârile Regelui Carol; Berlinul socoteşte că Regele Carol nu se va mai putea menţine pe Tron şi nemaiavând nici o încredere în el, *vrea să lase lucrurile să fermenteze şi să ajungă unde trebuie...*

Am recunoscut şi eu că cea mai bună soluţie ar fi o abdicare a Regelui Carol, dar cum să-l aducă la o asemenea soluţie? Eu cred că va renunţa la tot şi la Urdăreanu, şi la Malaxa şi la Duduia — mai repede decât la Coroană... Fără să-mi răspundă direct, Fabricius m-a întrebat ce aş vedea în locul lui Carol... I-am răspuns că tot mai cred că putem scăpa pe Carol, dar dacă nu, tot regim monarhic şi am aruncat în discuţie numele Principelui de Hessa (ginerele Regelui Italiei). Am constatat că numele aruncat de mine a făcut o deosebită plăcere ministrului Germaniei, ca şi cum l-ar fi aşteptat...

În concluzie, Fabricius mi-a spus că va comunica la Berlin ideea mea. A adăugat însă că ar fi bine ca gardiştii să-i dea un pro-memoria în care să facă propunerea unui Guvern de oameni cumsecade (cu mine în cap), în care să figureze şi ei, dar fără să fie ei îndrumători, ci elevi meniţi să înveţe *pentru mâine*, arta de a guverna.

Ministrul Germaniei nu pricepea pentru ce a format Regele un Guvern atât de ridicol şi neviabil ca Guvernul actual. „Guvernul Tătărescu — zice cel — cu dumneata la Externe, era de o mie de ori mai bun. Aceste continue schimbări de Guvern fac efectul cel mai prost şi eu nu ştiu ce explicaţii să mai dau la Berlin...“ A revenit apoi asupra chestiunii Camarilei şi m-a întrebat dacă nu puteam pune eu condiţia, fără injoncţiunea de numire a Berlinului. „Pricepi d-ta, dacă-i cerem ceva, trebuie să-i dăm în schimb ceva — şi noi nu vrem să-i mai dăm lui, nimic...“ Şi a început să-mi povestească pentru a nu ştiu câta oară că de la asasinatul lui Codreanu, după vizita la Berghoff, Hitler a pierdut orice simpatie şi consideraţie pentru Rege... Regele face acum prostii după prostii şi vrea să recâştige simpatiile Führerului prin mijloace cu totul neapropiate situaţiei. „Astfel — continuă Fabricius — *a cerut acum în urmă să vadă pe Führer!* Am trimis cererea, dar nu cred că răspunsul să fie favorabil... Führerul e ocupat pentru moment numai cu ofensiva contra Angliei...

Şi arestarea lui Antonescu a supărat mult pe nemţi. Nu era omul lor, o ştiau — dar ei văd în această arestare dovada că Regele n-a schimbat nimic în metodele sale. A fost de ajuns ca un om să se ridice împotriva „clicei", ca să fie băgat în puşcărie...

„Apoi, vezi, domnule — i-am răspuns eu — pentru ce-ţi cer eu *constrângerea germană*: altfel m-ar băga şi pe mine în puşcărie, dacă i-aş pune ca condiţie pentru formarea unui Guvern, îndepărtarea gangsterilor ce-i sunt scumpi..." Fabricius a râs, m-a părăsit foarte îngrijorat şi a rămas să ne mai vedem.

E şi el de părere (mă mir) că ar trebui să începem imediat negocierile cu Ungaria... şi cu Bulgaria. Ce mai aşteaptă... De m-aş mai fi băgat şi eu în această tărâţă... Poate s-o încăpăţâna Regele — dar în cazul ăsta îl curăţă nemţii. Nu mai am nici o îndoială asupra acestei eventualităţi, după conversaţia mea de azi cu Fabricius...

Noveanu a fost aseară la mine să-mi spună că au cerut audienţă la Rege şi că azi îşi dau demisiile câteşitrei miniştrii gardişti...

I-am spus să facă un pro-memoria cu propunerea unui Guvern format sub preşedinţia mea de câţiva oameni cu vază (G. Brătianu, Garoflid, Mehedinţi şi alţii) cu doi-trei dintre dânşii — şi să-l dea lui Fabricius.

Se va face chiar azi...

Dl Stelian Popeşte publică azi un al treilea articol dintr-o serie, în *Universul* său, cerând să se stabilească *răspunderile*... Dl Stelian uită, sau se face că nu ştie, *că răspunderile sunt pe Tron*... Cenzura n-a spus nimic.

Ce e mai simptomatic, e că în ultimul Consiliu de Miniştri s-a hotărât să nu se mai publice portretul Regelui prin gazete, *ca să nu se irite opinia publică*...

Noul Guvern francez a fost primit favorabil şi în Germania şi în Italia. Nu mai se spune însă cum este primit şi văzut în Franţa...

Paranoicul a deschis ieri cursurile lui de la Vălenii de Munte. În discursul său de inaugurare a declarat că el şi Regele au fost contra cedării Basarabiei — dar că alţii au cedat-o. Ce porc! Până şi în momentele de

nenorocire ale ţării, numai vanitate şi slugărnicie rămân încuibate în sufletul lui. Trei perechi de palme şi un picior în fund, iată ce ar merita...

———

Ieri a început la Chicago congresul Partidului Democrat. Candidatura lui Roosevelt pare asigurată...

———

Lui Antonescu nu i s-a dat drumul până azi. E tot la Bistriţa, unde mănâncă din cazanul trupei de frică să nu fie otrăvit.

———

Miercuri, 17 iulie. Urdăreanu e la Sanatoriul Elias... Luni a venit să mi se spună că după o scenă violentă între Rege şi „Ernest" („tu m-ai adus aici...!"), Regele şi-a plesnit favoritul cu o cravaşă atât de violent, încât i-a tăiat faţa!!! Favoritul a trebuit să fie transportat la Elias, unde i s-a cusut faţa! Acest basm arată în ce stare de supraexcitare bolnăvicioasă a ajuns opinia nostră publică... Informaţii luate, Urdăreanu e într-adevăr la Sanatoriul Elias de trei zile din cauza unui foarte dureros atac de gută care a prins atriculaţiile lombare ale coloanei vertebrale... Poate să fie puţină gută diplomatică, căci Urdăreanu care e deştept şi simte că a devenit odios, s-a dat mult în umbră de două săptămâni, să-l mai uite lumea. În umbră, nu e de ajuns, trebuie să plece de tot, să se ducă în p.m. ...

———

Ghelmegeanu a fost ieri la mine. Să se găsească în treabă. Nu-şi dă omul seama că e ars la nemţi... A venit să stea de vorbă cu mine, căci îşi dă seama şi el că criza internă e extrem de acută. „Ce să mai vorbim degeaba, nemţii nu-l vor pe Rege...", mărturiseşte şi el.

Ghelmegeanu a rămas în bune raporturi cu Urdăreanu şi cu Malaxa şi e bine văzut şi de Rege. Natural că nu m-am deschis faţă de dânsul; m-am mulţumit să-i spun că singura şansă a Regelui de a-şi păstra Coroana e de a înceta cu platitudinile faţă de germani, platitudini dispreţuite şi la Berlin şi la Legaţia Germaniei din Bucureşti, şi de a forma un Guvern de demnitate care să cuprindă elementele cele mai respectate şi mai cu vază din straturile noastre conducătoare. E şi formula lui. Vizita la mine a fost numai ca să vadă dacă aş vrea şi aş fi în stare să constitui un asemenea Guvern, şi ca să-şi pună şi candidatura lui la un portofol...

Răspunsul meu a fost categoric: dacă se găseşte unul mai bun ca mine sunt gata să dau acestuia unul tot concursul meu; dacă nu se ga-

şeşte, sunt gata să mai fac sacrificiul bătrâneţilor mele şi să iau potirul amar în mână — cu o condiţie: *să pot face ceva.* Condiţiile acestui „să pot face ceva" (înlăturarea clicii) nu i le-am spus, căci el e hotărât să lucreze în sensul prevederilor mele tocmai prin Camarilă... Din conversaţia cu Ghelmegeanu am reţinut că toţi cei de la Palat îşi dau seama de sentimentele nemţilor pentru Rege. I-a spus-o pe şleau Urdăreanu, de aici panica de Sus...

Ghelmegeanu mi-a povestit cum au fost ucişi Zelea Codreanu şi nicadorii (cei compromişi în asasinatul lui Duca). Ca ministru de Interne, Ghelmegeanu a făcut o anchetă asupra faptelor şi iată ce a aflat:

Călinescu a chemat pe generalul Bengliu şi i-a spus că trebuie „terminat cu zişii indivizi. Bengliu n-a protestat dar a cerut 3 zile ca să „găsească o formulă tehnică" (!!!) pentru executarea oamenilor... A doua zi Călinescu l-a rechemat: „Numaidecât!" — „Dar nu pot aşa iute!" — a replicat generalul. „Trebuie — a fost răspunsul lui Călinescu , — *altfel cade Guvernul!"* Va să zică *ca să nu cadă Guvernul*, au fost ucişi 14, în afară de orice prescripţie legală! „Cade Guvernul" mărturisire preţioasă *că iniţiativa masacrului venea de Sus...* Bengliu s-a executat şi a executat şi iată cum: gardiştii au fost aşezaţi într-unul din motocarele deschise ale Poliţiei destinate transportului sergenţilor de oraş, motocare prevăzute cu bănci transversale şi paralele. Pe o bancă au fost aşezaţi condamnaţii, pe banca din dosul lor jandarmii şi aşa şi mai multe rânduri. S-a pornit noaptea pe întuneric de la Râmnicul Sărat, s-a spus gardiştilor că sunt transportaţi la Jilava pentru revizuirea procesului lor, ca să stea liniştiţi. La un moment dat, între Ploieşti şi Bucureşti, plutonierul de lângă şoferul primului automobil — căci erau mai multe automobile de escortă pline de jandarmi — a ridicat o lanternă: era semnalul masacrului. Imediat, jandarmul din spatele fiecărui legionar a aruncat peste capul acestuia un laţ şi a început să strângă... În câteva clipe toţi legionarii au fost sugrumaţi...; apoi a urmat înmormântarea la Jilava... Oribil, oribil, oribil... Şi toate se plătesc!

Nu este adevărat că s-a suprimat pensia (50 000 lei pe lună) doamnei Călinescu, dar este adevărat că s-a ridicat placa comemorativă de pe locul unde a fost ucis dictatorul Armand...

Wagner la mine. Descurajat ca orice francez. Vizita lui n-are alt scop decât să se văicărească şi poate, crede şi el, nenorocitul, că voi fi şeful Guvernului de mâine... Francezii tot rău informaţi...

Blumenfeld pretinde a şti că Guvernul pregăteşte un decret prin care ovreii vor fi supuşi următoarelor măsuri:

1. Toate naturalizările se vor anula, afară de cele individuale trecute pe vremuri prin Parlament.

2. Evreii care vor părăsi ţara vor fi supuşi la un impozit de 40% din averea lor;

3. Toţi evreii vor trebui să poarte un rotogol galben la haină, în semn de distincţie;

4. Nici un ovrei nu va mai putea ocupa o slujbă publică, la Stat, comună, judeţ sau la întreprinderile particulare.

Se vede că e şi Blumenfeld în panică!

———

Guvernul japonez prezidat de Yonai a demisionat. Criza, neaşteptată, s-a produs în urma demisiei ministrului de Război Hata. Suntem în faţa unei mişcări militare care tinde la stabilirea unui regim totalitar şi în Japonia. Se crede că viitorul prim-ministru va fi prinţul Konoye.

———

La Congresul din Chicago, agitaţie; se lucrează pentru proclamarea candidaturii lui Roosevelt la primul scrutin şi dacă se poate în unanimitate. Hull, secretarul de Stat, a renunţat la candidatura pentru vicepreşedinţie. Diseară, senatorul Barkley, va ţine o mare cuvântare şi a fost însărcinat de Roosevelt să aducă Congresului răspunsul său cu privire la candidatura care i-a fost propusă...

Marcel Diat publică un articol în *L'Oeuvre* prin care demonstrează că Camera n-a votat declaraţia de război, ci numai anumite credite militare, specificând limpede că votarea acestor credite nu înseamnă o ratificare anticipată a declaraţiei de război. A doua zi după declararea de război a Angliei, Guvernul francez a declarat şi el război Germaniei, fără a mai consulta Parlamentul... Istorie, şi încă istorie veche!

———

Dl Manoilescu se crede Talleyrand şi dă recepţii. A dat una luni (în vechiul local al Ministerului de Externe) la care a poftit pe şefii de Misiuni ai ţărilor victorioase şi pe simpatizanţii lor — şi alta marţi la care a poftit pe învinşi şi pe neutrii stricţi. La ambele recepţii au fost invitaţi şi au asistat toţi membrii Guvernului. Madamele Manoilescu şi Gigurtu (fosta privighetoare a Banatului devenită prepeliţă grasă) au făcut onorurile, cu graţia lor neîntrecută...

———

Ziarul lui Korošec din Lubliana scrie că România n-a ştiut să amalgameze sufletele popoarelor care convieţuiesc în hotarele ei, că românii sunt pretutindeni o minoritate — afară de Vechiul Regat — şi că România Mare e pe cale de descompunere.

Îmi pare rău de mesele pe care le-am dat lui Korošec acum câteva săptămâni şi de toate amabilităţile noastre. S-a terminat, după câte se vede şi cu prietenia sârbească. De altminteri, ofiţerii iugoslavi care serveau în regimentele noastre, ca şi cei români detaşaţi pe lângă unităţi iugoslave — au fost rechemaţi...

Ofensiva germanilor împotriva Angliei, marea ofensivă, tot n-a început încă. Până să vină, se bombardează de o parte şi de alta oraşele, se scufundă vase de război şi vase comerciale — se omoară lumea degeaba...

Cei trei miniştri gardişti au dat ieri demisia, în mâna Regelui. Regele a refuzat-o, sub cuvânt că peste câteva zile Guvernul se va schimba. Aşa zic ei... Numai să nu se schimbe Guvernul în mai rău! Am ajuns să cred că cea mai rea soluţie e totuşi cea mai bună căci grăbeşte schimbarea totală de regim. Cu Regele Carol nu-mi pare să mai fie ceva de făcut...

---

18 iulie. Moscova duce o acţiune infamă, zi de zi, prin Radio. Posturile sovietice informează lumea întreagă despre binefacerile civilizaţiei cu care copleşeşte Basarabia ţinută 20 de ani de noi sub obrocul obscurantismului şi sub călcâiul barbariei. Dispensare, şcoli au ieşit de 15 zile din pământ; tractoarele ruseşti au fost zvârlite peste lanurile *boiereşti* împărţite acum, de ruşi, ţăranilor, ca şi cum reforma agrară atât de radicală, înfăptuită de noi, n-ar fi existat. Propaganda rusească vrea să prezinte cucerirea Basarabiei ca o eliberare, când în realitate ea este o robire... Postul de la Moscova a avut neruşinarea să vorbească ieri de sanatoriul de la Bugaz prezentându-l ca înfiinţat acum de ruşi şi tot aşa despre spitalele rurale create de noi. Ca operă adevărat rusească, am aflat ieri că la Vâlcov, primul act al administraţiei sovietice a fost distrugerea hotelului turistic, abia inaugurat anul trecut... Multe am păcătuit noi, dar le plătim cu prisosinţă...

Nemţii sunt indignaţi pe sârbi. În ziua de 14 iulie, ministrul Franţei la Belgrad (rămas un aderent al Guvernului de Gaulle, din Londra) a

convocat pe ai săi la cimitirul militar, unde s-a desfăşurat o paradă la care au luat parte un mare număr de generali, de ofiţeri şi miniştri. Gestul a trecut limitele unui act de elegantă recunoştinţă şi a avut un caracter politic cu atât mai pronunţat, cu cât sentimente ostile au fost manifestate cu prilejul unei recente serbări germane. De pus în legătură cu marele curent panslavist de apropiere de Rusia Sovietică, care se dezvoltă din ce în ce. Ziarele din Berlin n-au lăsat să treacă aceste fapte, fără să le sublinieze cu necaz şi ameninţări...

În Japonia, prinţul Konoye a fost însărcinat cu constituirea noului Minister. Prinţul a primit, dar a pus condiţie să se înţeleagă cu armata, care vădit, duce azi politica japoneză...

———

Butler, subsecretarul Foreign Office-ului întrebat în Cameră despre garanţiile unilaterale date României, a răspuns că de vreme ce România s-a lepădat de aceste garanţii, Anglia nu se mai ţine legată de ele...
Informaţii oficiale britanice vorbesc de o armă teribilă inventată de englezi, un fel de tun-mitralieră numit „Pompom multiplu“, cu care au fost înarmate toate vasele amiralităţii. Dacă englezii socotesc că vor câştiga razboiul cu „Pompom“ apoi slabă nădejde...

În cercurile militare de la noi se vorbea ieri cu insistenţă că germanii au renunţat la debarcarea în Anglia şi că vor bloca coastele Angliei, distrugând totodată porturile, fiind siguri că vor înfometa mândra insulă...
De unde războiul a pornit cu planul blocării Germaniei, iată după câteva luni se ajunge la blocarea Angliei...

———

Senatorul Barkley a adus Congresului din Chicago mesajul lui Roosevelt: *Preşedintele n-are nici dorinţa, nici intenţia de a se prezenta pentru o a treia oară alegerei — dar membrii Congresului sunt liberi să desemneze pe cine vor.* Barkley a făcut apoi, în aplauzele Congresului, elogiul lui Roosevelt. Atitudinea lui Roosevelt e comentată în sensul că Preşedintele ar vrea să fie proclamat prin aclamaţii candidat la viitoarele alegeri. Adversarii lui din Congres au pus însă imediat alte 4 candidaturi, aşa încât va fi probabil, totuşi, un vot. Desemnarea lui Roosevelt pare însă sigură.

———

Alegeri au avut loc pentru Dietele din Lituania, Letonia şi Estonia. Listele comuniste au întrunit marea majoritate a voturilor, aproape

unanimitatea. După plecarea nemților din aceste țări și „învăluitoarea prietenie“ a Moscovei, nici nu era altceva de așteptat...

Italienii fac mare caz de bătălia navală pe care au dat-o zilele trecute în Mediterana. Ei pretind că au avut un mare succes deoarece au împiedicat flotele britanice din Alexandria și din Gibraltar să se unească. Englezii însă pretind că succesul a fost de partea lor, căci ar fi distrus o bună parte din unitățile italiene. Deși nimeni nu se poate încrede în cuvântul italienilor, pare că de astă dată dreptatea e de partea lor...

———

Președinția Consiliului publică un lung comunicat prin care arată măsurile luate în favoarea agriculturii prin deconcentrarea unui anumit număr de oameni și restituirea de vehicule, de tractoare, de vite etc. Comunicatul e lung și confuz, din el reies antagonisme între civili și militari. Am impresia că ce se dă cu o mână se ia cu cealaltă. Se zice că Guvernul ar fi decis să fixeze prețul grâului nou la 75 000 lei...

———

Poftit ieri de Gigurtu la un dejun dat la Pescăruș în cinstea lui Puricelli. Mai erau acolo: Leon, Macovei, generalul Mihail, Strat — dintre miniștri. Toți, cu Gigurtu în frunte păreau încântați: de ce, Doamne? Că sunt miniștri? Oribilă nație!

———

Și Ralea a fost ieri la mine. Mi-a vorbit ca Ghelmegeanu. Și el vedea situația ca foarte încurcată. De acord să scăpăm de Rege, dar — zice el — o vacanță a Tronului ar da loc imediat la lupte între extrema stângă și extrema dreaptă și ar duce țara la anarhie, iar aceasta la o ocupație germano-rusă... Ce putem face noi? Sa privim cum ne dă Majestatea Sa gata...

———

Vineri, 19 iulie. Răspunsul lui Hitler la nenorocita cerere a Regelui Carol de a-l vizita a sosit: cum ma așteptam e negativă, dar interesant este că se întrebuințeaza și în acest răspuns formula adoptată cu prilejul răspunsului la cererea de alianță militară: înțelegeți-vă întâi cu ungurii și cu bulgarii. Nu cunosc încă textul exact al răspunsului, dar știu că a emoționat adânc, Sus. Raspunsul a fost remis la Palat, alaltăieri-seară, miercuri, într-un plic închis pe care l-a transmis Fabricius.

Și atunci s-a întâmplat ceva nemaipomenit. Urdăreanu fusese transportat de la Sanatoriul Elias în cabinetul său de lucru de la Palat unde

i s-a pus un pat[1], pe care zace întins. Regele, Gigurtu şi Manoilescu s-au întrunit în jurul lehuzei şi aşezaţi pe scăunele au sorbit cuvintele lui Cotoi, Prince de la Paix! Soarta Ţării hotărâtă de Rege în tovărăşia unui prost, a unui escroc, la căpătâiul patului unui alt escroc care mai este şi un peşte — iată în ce hal de prăbuşire morală şi politică am ajuns.

Înalta consfătuire a durat de la ora 8½ la ora 11 seara. Victor Moldovan care s-a înapoiat de la Berlin, trebuia să repleee ieri-dimineaţă cu avionul, dar a fost oprit. Dânsul a venit să mă vadă ca să-mi povestească că la Berlin a stat de vorbă cu „oamenii" partidului de mâna a doua şi a treia prin care nu se poate bineînţeles obţine nimic, dar de la care se pot afla multe. Toţi l-au întrebat dacă Regele Carol mai este pe Tron, şi se mirau de răspunsul afirmativ dat de Moldovan... Această atmosferă ostilă din cercurile naziste berlineze se explică numai prin hotărârea Führerului de a schimba Dinastia românească şi această hotărâre lămureşte şi răspunsurile date de Hitler cercurilor Regelui nostru, şi faptul că Romalo nu a fost primit încă să-şi prezinte scrisorile sale de acreditare, şi atitudinea foarte dârză a lui Fabricius care mi-a vorbit pe şleau, întrebându-mă ce cred că se poate „pune" în locul regimului actual... Moldovan crede *că nemţii ar fi descoperit la Paris documente oficiale din care duplicitatea politicii Regelui Carol rezultă lămurit.* Toate acestea Moldovan le-a raportat Regelui... Când i-a spus că a fost întrebat dacă Regele a „demisionat" (e chiar expresia lui Moldovan, care probabil ignoră termenul de „abdicare"), Majestatea Sa s-a emoţionat, s-a roşit şi a cerut amănunte cât de multe. Moldovan nu pricepea pentru ce a fost oprit să replece la Berlin, căci trebuia să negocieze o întrevedere a Regelui cu Hitler (!!) şi obţinuse chiar o scrisoare de recomandare a lui Fabricius pentru consilierul de Legaţie Luther (!!) I-am explicat eu, că probabil misiunea sa devenise inutilă...

Impresia generală cu care s-a înapoiat Moldovan de la Berlin e că România se bucură de simpatie, dar Regele de nici una — şi că nimeni nu pricepe desele schimbări de Guvern de la noi şi fanteziile Majestăţii Sale în materie de constituire de Ministere...

Alte amanunte n-am. Ieri la parastasul de la Cotroceni, Manoilescu a cerut să mă vadă. I-am spus că sunt în Bucureşti până diseară — dar până acum nu mi-a dat semn de viaţă, fapt pentru care mă simt inconsolabil.

———

[1] Cu boala lui Urdareanu se face mister; întâi s-a vorbit despre guta la şira spinarii, apoi de sciatica, acum se spune ca ar avea două coaste frânte! În ce accident nu se ştie, dar se ştie c i i s-au comandat cârje, ca să poată să umble!

Ieri, 18 iunie, aniversarea de 2 ani a morții Reginei Maria; s-a făcut un parastas aproape clandestin la biserica de la Cotroceni... Nici un aviz, nici o încunoștințare a publicului. De obicei aceste parastase, în primii ani după moartea lor, s-au făcut şi pentru Regele Carol I şi pentru Regele Ferdinand şi pentru Regina Elisabeta — şi chiar pentru Regina Maria anul trecut — la Curtea de Argeş. Pentru ce ne-am ascuns capul în cenuşă anul acesta? Fiindcă *Sus*, se traiește în panică, în frica piciorului în fund, care vine... și asta e trist, infinit de trist!

———

La Galați, explozie serioasă la uzina electrică: mai mulți morți şi pagube multe. Accident sau mână criminală, adică comunistă?

———

Din Cernăuți vine știrea că administrația orașului e în mâna unei comisii mixte sovietico (rusa)-germană, membrii nemți ai Comisiei fiind *necomuniști* și desemnați de Reich...

———

Congresul democrat de la Chicago a ales la primul scrutin, ca candidat la preşedinția Republicii pe Roosevelt cu 946 de voturi. Farley a avut 72 de voturi, Garner 61, Tydings 9. A avut şi Cordell Hull 5 voturi. Roosevelt n-a fost proclamat cum ar fi vrut prin aclamații unanime — a avut totuşi o majoritate zdrobitoare şi se poate declara satisfăcut. A fost însă discuție mare. După rezultat, s-au ridicat și destule ziare contra, iar unii membri marcanți ai Partidului Democrat — au demisionat și au trecut la republicani. De mult nu s-a pus în America atâta patimă într-o luptă prezidențială și vom mai avea multe ciocniri de înregistrat până la noiembrie. Alegerea lui Roosevelt pare însă asigurată...

———

Divizia Brandenburgului și Berlinului a făcut o intrare triumfală în capitala Reichului. Trupele au trecut prin Brandenburger Thor pe Unter den Linden, iar inefabilul Goebbels, trâmbița partidului, a rasunat la toate posturile de Radio... Führerul n-a fost prezent la această mare sărbatoare a armatei germane.

———

Și Reginald Hoare și personalul Legației engleze n-au luat parte la recepția lui Manoilescu de marți. Ziarele noastre publica azi un comunicat al Legației prin care ni se aduce la cunoștința ca ministrul britanic zace bolnav de gripa, de opt zile și se vede prin urmare împiedicat

să-şi exercite funcţiile. Foarte bine — dar restul personalului, e şi el bolnav de gripă?

Mi se raportează că bătrânul Cuza a fost la Gh. Brătianu să-l întrebe dacă ar primi să fie vicepreşedinte şi ministru de Externe într-un Guvern format de dânsul, Cuza. Cuza ar fi spus lui Brătianu că *i s-ar fi sugerat de la Palat* o asemenea formulă, sau una cu Ion Zelea Codrean tatăl (!!!!) ca vicepreşedinte! În faţa acestei alternative, Brătianu a fost foarte măgulit, a mulţumit şi a sfătuit pe Cuza să se adreseze numaidecât lui Zelinski! Deşi nu cred că sugestia să fi venit de la Palat, numai faptul că o asemenea formulă să poată fi dată în vileag, dovedeşte că toţi românii şi-au pierdut capul.

Prinţul Konoye a format un Minister cu militari, cu marinari, cu oameni de ai acestora...

Două tabere de „Hitler junge" săseşti s-au format în judeţul Dâmboviţa şi au fost vizitate cu deferenţă de autorităţile noastre. Mergem bine...

Guvernul francez a promulgat un decret în virtutea căruia *numai cetăţenii francezi de origină* vor mai putea ocupa funcţii publice. Prin „francez de origina" se înţeleg cei care coboară dintr-un tată cetăţean francez — aşa încât marea majoritate a ovreilor vor continua să funcţioneze mai departe...

Tot politica de pripeala: mi se spune ca Manoilescu pleacă deseară la Berlin. Să nu se întâmple să nu-l primească Ribbentrop: ar fi o palmă nemeritată pe obrazul nostru. Calatoria lui Manoilescu e probabil un act de disperare care s-a hotărât miercuri-seara la căpătâiul lui Cotoi, Prince de la Paix. Faptul că n-a plecat aseara şi că pleacă astă-seară, mă face sa sper că s-a obţinut ieri la Berlin, audienţa ceruta...

Regele a primit ieri în audienţa pe Frau von Coller, pe care a refuzat sa o primească până acum. Regele se agaţă de ce poate. Aşa e omul când se îneacă.

Duminică, 21 iulie. De ieri-dimineață la Breasta. Ieri, deși a fost Sf. Ilie, a fost o zi frumoasă și liniștită. Parastasul scumpei mele mame, al 6-lea... A venit să slujească, fără să-l rog, mitropolitul Nifon, de la Craiova. L-am oprit la dejun, pe dânsul, pe primarul Craiovei, general Vasiliu și pe ajutorii lor...

Bre! Radio Moscova a proclamat pe larg drepturile noastre asupra Ardealului întemeindu-se în argumentarea sa pe o hartă etnică ungurească din 1913. Pe baza acestei hărți -- spune Moscova — avem drept la tot teritoriul pe care-l ocupăm, și încă mai mult.

Pare, din câte aflu, că Sovietele, după ce ne-au ciuntit, vor să trăiască în pace cu noi și că nu au alte pretenții. Cel puțin pentru moment. Gafencu va pleca în curând la Moscova, în misiune specială. Regele l-a primit ca să-i propuna misiunea, misiune care a fost agreata și de moscoviți. Gafencu dorea această misiune, mi-a spus-o pe când eram ministru de Externe. El zice că cunoaște bine pe Schulemburg și crede că ar putea face treabă, cu ajutorul acestuia.

Discursul pronunțat de Hitler în fața Reichstagului îmi sosește *in extenso* în *Universul*. L-am citit. Un discurs bun, abil și măsurat. Începe prin a face bilanțul politicii naziste dinainte de război, politică prin care Germania a încercat să restabilească poziția Reichului în Europa și în lume, pe căile pașnice. Încercarea n-a reușit din cauza opunerii Angliei. Deși facut „ad usum causae“, acest bilanț e destul de obiectiv. A urmat bilanțul războiului: campaniile din Polonia, Norvegia, Belgia, Olanda și Franța — simplu, fără fanfaronade, dar cu conștiința meritelor armatei germane pe care a declarat-o intactă și mai tare ca la începutul războiului. Cu acest prilej, distribuție de premii: Göring a fost numit Reichsfeldmareschall și vreo 6 generali printre care un Witzleben, Feldmarschalli. Göring a mai fost numit și Mare Cruce (?) al Crucii de Fier...

Hitler și-a încheiat discursul său printr-o propunere de pace Angliei, propunere principială, fără nici o lămurire de condiții sau de pretenții. Acest punct al propunerii de pace, ca să nu se mai omoare atâta lume degeaba, ca să nu se mai distrugă tot ce tehnica războaielor de astazi distruge, a fost în realitate unicul scop pentru care a luat Führerul cuvântul și a avut un mare rasunet în lumea întreagă, judecând după primele telegrame sosite. Mai ales în America, efectul a fost neașteptat...

Gestul lui Hitler a fost foarte abil. Dacă Anglia va refuza pacea, dânsul va putea să purceadă la un razboi de exterminare — *dosarul său va fi în regulă.* Führerul va putea într-adevăr spune mai târziu că prăpădul n-a fost dezlănțuit de el...

Să mai reținem din discursul lui Hitler, afirmarea bunelor relații dintre Germania și Rusia și mai ales constatarea *că sferele de influență dintre ambele puteri au fost delimitate.* Din această constatare reiese într-adevăr că nu avem să ne mai teme de o nouă înaintare a Rusiei spre Occident, adică peste Prut...

Generalul englez Ironside, comandantul suprem al armatei britanice, a fost înaintat mareșal. Nemții au creat mareșali după victorie — englezii înainte...

Nindi Romalo a fost în fine primit de Hitler, după 6 săptămâni de așteptare. Și-a prezentat scrisorile Führerului odată cu miniștrii Uruguaiului și Chilelui, sau așa ceva. Ne-am cam obișnuit să înghițim.

Jugurtha, Regele numizilor, șef de Stat Major al Partidului Națiunii și prim-ministru al României (!!) a plecat la Mamaia, să petreacă un week-end la Rex împreună cu „Mami"[1], cu Fabricius și cu Ghigi, ca să pună Europa la cale și sa scape România de Urdăreanu...

Ambasada Franței la Londra și-a închis porțile. A plecat și însărcinatul cu Afaceri. Paul Morand (cunoscutul scriitor care ramăsese încadrat în corpul diplomatic, deși în disponibilitate de mulți ani) a fost numit agent de lichidare a diferitelor masuri în Anglia...

O lunga tradiție de prietenie între cele doua lumi care-și găseau expresia în farmecul atât de înrudit sub atâtea raporturi, din Londra și din Paris — a luat sfârșit... Dar ce a mai ramas în picioare din lumea și din concepția lumii de ieri? Noi cei care am cunoscut fericirea de a trai înainte de 1914, nu ne putem obișnui cu ce e și mai ales cu ce vine...

....

....

[1] Doamna Gigurtu.

Vineri, 25 octombrie. Ca să se facă mai atractivă ruşinoasa exhibiţie a locuinţei Lupeascăi, s-au înşirat pe mese fotografii ale diverşilor prieteni ai „favoritei" şi pe fiecare fotografie s-a pus o etichetă cu numele celui de pe poză. Fostul nostru ministru la Moscova, Ciuntu, s-a dus şi el să viziteze „spelunca" (ciudată curiozitate...) şi pe o masă a descoperit portretul unui ofiţer cu eticheta: „N. Tabacovici". Dar nu era Tabacovici. Ciuntu, prieten bun cu acesta, a chemat un legionar din cei care erau de pază şi i-a explicat eroarea. Nedumirit, legionarul a tras fotografia din ramă să vadă dacă nu era ceva scris în dos... Şi în dos s-a găsit: "À ma cousine et amie" — şi semnat „Friedrich de... Hohenzollern"!!! Portretul botezat „Tabacovici" era portretul verişorului Majestăţii Sale, de la Sigmaringen, în uniformă de general român de *vânători de munte*!

Bietul Tabacovici, toată viaţa lui a alergat după mărimi, iată-l acum ajuns şi general şi Prinţ!...

Dedicaţia Prinţului de Hohenzollern" Á ma cousine" ar dovedi că izvorul unei căsătorii clandestine între Carol şi Lupeasca, zvon pe care nu l-am crezut niciodată întemeiat, ar fi totuşi adevărat. Mai ştii... Făţarnicia fostului Rege era atât de mare...

Şi Istrate Micescu a paţit-o cu „expoziţia" Lupescu. Între altele s-a expus o reproducere după „Le Baiser" de Rodin, cu eticheta: „Furat de Istrate Micescu din succesiunea fratelui său şi oferit Domniţei, cu tot devotamentul". Istrate urlă: n-a furat nimic din succesiunea fratelui său, cu care de altminteri era certat. După moartea acestuia, s-au vândut de către executorii testamentari un număr de obiecte; grupul lui Rodin a fost cumpărat de Chefneux, de la Roma, şi revândut de aceasta dată lui Malaxa, care l-a dăruit Duduiei... Toate acestea, Micescu le-a înşirat într-o notiţă de protestare şi a trimis-o spre publicare, la ziare. Cenzura a oprit însă publicarea ei... Micescu a cerut audienţă lui Antonescu, care l-a primit şi l-a împăcat...

„Bine informaţii" m-au asigurat — fiindcă e vorba de Lupeasca — că ultimul ei „béguin" a fost Logadi, cu capul lui de catâr dresat. De necrezut, dar pare că e aşa...

———

Auschnit, care deja se afla la Văcăreşti şi foarte bine tratat, va fi mutat la un Sanatoriu... Revizuirea procesului său e sigură. Norocul lui că a fost persecutat de regimul trecut. Dacă ar fi continuat să fie un favorit, cum fusese, l-ar fi curăţat legionarii în cinci minute... Malaxa trebuie să fie inconsolabil că nu l-a lăsat în pace sub Carol şi Urdăreanu!

———

Vojen, deşi a fost primit cu un oarecare alai la Roma, nu pare să fie foarte bine văzut de italieni. Înainte de a pleca, legionarii i-au oferit o masă, la care au poftit şi pe Ghigi. Ministrul Italiei s-a scuzat însă, şi a trimis pe *al 2-lea secretar* al Legaţiei... Răceala italienilor s-ar datora faptului că Vojen, pe timpul pribegiei sale, ar fi lucrat la Berlin în biroul de Informaţii al Ministerului de Externe, şi macaronarii îl consideră ca un agent al nemţilor... L-a lucrat probabil cât a putut şi cutra de Manoilescu, inconsolabil de pierderea postului de la Roma, care i se făgăduise...

Înapoiat la Bucureşti, Manoilescu a dat un interviu scârbos de platitudine şi faţă de Italia fascistă şi faţă de România legionară. România legionară i-a dat cu piciorul; nu ştiu cu ce şi unde i-or fi dat italienii... Escrocul pretinde că el a aranjat vizita generalului Antonescu la Roma... Dacă o fi aşa, cu atât mai rau pentru generalul nostru...

Radu Ghinea, legionar, a fost numit ministru la Madrid, în locul lui Fred Nano, repus la locul lui într-un frigorifer. Până acum, d-na Ghinea a fost dactilografă la Telefoane, în serviciul lui Andrei Nano, frate cu Fred... Roata se învârteşte!

Fabricius e încântat de numirea tânărului C. Greceanu la Berlin. Aşa, toate negocierile dintre Germania şi noi, vor rămâne în mâinile sale, pe când un ministru român cu autoritate sau cu trecere, la Berlin, ar fi putut să îi facă concurenţă... Ca să-şi tragă spuza pe turta lui a făcut tot ce a putut ca să nu fie numit G. Brătianu, ci Romalo — pe vremea Regelui Carol — iar acum, să nu fie numit Valer Pop (om fără autoritate, dar cu trecere) ci Greceanu...

Legionarii ar fi furioşi că nu pot clinti pe Gafencu de la Moscova. Se zice că ruşii nu vor sa primească alt ministru, or că îl susţine la Berlin şi Schulemburg *care s-a împrietenit cu dânsul şi se serveşte de el, pe lângă ruşi şi pe lângă... englezi!*

———

Beck a încercat să fuga din România cu un paşaport englezesc. A fost prins la... Calafat, şi adus înapoi la Bucureşti. Din ordinul nemţilor, căci noi...

———

Generalul Antonescu a făcut o vizită inopinată la Obor, unde a vizitat târgul şi instalaţiile comunale. A găsit numai murdărie, dezorganizare şi hoţii. O spune fără înconjur printr-un comunicat publicat de ziarele de azi dimineaţă. Ordine severe au fost date autorităţilor com-

petente să remedieze imediat această stare de lucruri şi să dea afară pe vinovaţi... Să o vedem şi pe asta...

Regina Elena şi Regele sunt, după câte se spune, foarte supăraţi fiindcă generalul Antonescu nu le mai dă bani decât cu linguriţa... Aşchia nu sare departe de pom, şi se vede că Mihai a moştenit arghirofilia de la tatăl său şi poate... şi de la mama sa, de lăcomia căreia m-am izbit în 1931...

După întâlnirea lui Hitler cu Laval la Fontainebleau, Führerul a avut ieri alta cu mareşalul Pétain. După câte se spune, Guvernul de la Vichy n-ar fi aşa de maleabil precum s-a crezut în chestiunea unei cooperări cu Germania împotriva Angliei. Pare că şi Spania ar rezista şi că vizita lui Hitler la Hendaye ar fi avut drept scop să se obţină de la Franco ce nu se putuse obţine de la Suner la Berlin şi la Roma...

Nemaipomenita rezistenţă a Angliei şi nervozitatea Reichului faţă de neputinţa sa de a constrânge Imperiul Britanic, par să fi pus pe mulţi pe gânduri...

Roosevelt a rostit primul din cele 5 discursuri electorale pe care a hotărât să le dea drumul înainte de alegerea prezidenţială. În acest prim discurs, după ce arată cu cifre ameliorarea economică rezultată din aplicarea planului său, declară ritos că Statele Unite nu vor trimite un soldat în război, *decât dacă ar fi atacate.*

În război, nu este însă nevoie numai de soldaţi...

Un decret-lege calca în picioare testamentele Saftei şi Zoei Brâncoveanu şi dispune ca de azi înainte Aşezămintele Brâncoveneşti vor fi administrate de doi efori, din care unul, medic ales din personalul Spitalului şi numit de Guvern, va avea toată răspunderea gestiunii. Al 2-lea efor, desemnat de patriarh (subînţeles, din familiile înrudite cu testatoarele) nu va avea decât dreptul de control asupra colegului sau... Pe nimeni nu lasă „câinele roşu“ în pace!!

Sâmbătă, 26 octombrie. *Sf. Dumitru*! S-a mutat şi secetat! Mi se telefonează de la Breasta că ploua bine de aseara. Prima ploaie, de la sfârşitul lui iunie!

De aniversarea naşterii sale (care mi se pare că a fost ieri) Regele Mihai a primit călduroase telegrame de felicitare de la Hitler şi de la Prinţul-Regent Paul al Iugoslaviei. Telegramele şi răspunsurile sunt publicate în gazetele de azi...

Ca lumea să-şi dea seama că mai avem un Rege, ziarele mai dau seamă de vizita pe care a făcut-o ieri, împreună cu Regina Elena şi cu generalul Antonescu, la Spitalul Colţea. La plecare, Regele a dăruit Eforiei 200 000 lei, iar generalul 100 000...

În urma inspecţiei făcute de generalul Antonescu la Obor, a avut loc ieri o consfătuire la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, în care s-au luat o serie de măsuri pentru asanarea administraţiei comunale a Capitalei. S-a hotărât în acelaşi timp ca negustorii şi intermediarii ce s-ar face vinovaţi de speculă şi de ridicare nejustificată a preţurilor *să fie închişi într-un lagăr de concentrare!!*

Chestiunea preţurilor poate fi rezolvată. Preţurile nu variază conform legilor cererii şi ofertei decât în ipoteza unei monede libere şi convertibile şi a unui comerţ tot liber. Cu economia dirijată şi cu o monedă fictivă şi convenţională, Statul poate determina şi fixa preţurile. Exemplul ni-l dă Germania, unde preţurile n-au variat de ani de zile. Ne trebuie, pe lângă Misiunea militară germană şi o *comisie economică*, cu consilieri tehnici la fiecare departament — altfel ne ducem dracului...

Comisia românească, prezidată de subsecretarul de Stat Demetriuc, de la Ministerul Economiei Naţionale, comisie însărcinată să semneze noile acorduri cu Germania, a plecat în fine ieri la Berlin. Condiţiile acordului au fost deja mai mult sau mai puţin stabilite prin intermediarul lui Neubacher, care a negociat în numele nostru! Căci aşa am ajuns! Cred totuşi că Neubacher ne-a apărat mai bine decât ar fi putut-o face ai noştri, căci neamţul îşi dă perfect seama că nu trebuie omorâtă „vaca cu lapte“...

În Ardealul nostru, ca şi în cel furat de unguri, funcţionează câte o comisie mixtă germano-italiană, pentru anchetarea samavolniciilor şi ororilor comise. De fapt, numai ungurii sunt vinovaţi de fărdălegi; la noi nu s-a întâmplat nimic. S-au numit însă două comisii, adica şi una la noi, *în spirit de echitate,* şi ca să se dovedească adevărul. Nemţii se poartă foarte bine în ambele comisii; aflu însă că fraţii noştri macaronarii, se poartă ca nişte porci şi s-au dat de partea ungurilor...

Față de o asemenea atitudine, fără să mai vorbim de faptul sfâșierii Ardealului datorat cel puțin pe jumătate Italiei, lumea nu pricepe rostul călătoriei generalului Antonescu la Roma. Cu toate loviturile pe care le-am primit, facem politica Axei și o facem sincer, ca să nu pierdem și ce ne-a rămas. Dar atât ajunge; să mai mergem să ne mai și ploconim la Roma și la Berlin, e ceva exagerat. Generalul putea foarte bine invoca *imposibilitatea lui de a părăsi în aceste momente teritoriul României*, pentru a evita o nouă umilință... Opinia publică condamnă unanim hotărârea luată și mergerea Conducătorului Statului român să se închine călăilor noștri...

———

Ministerul Agriculturii a hotărât să scoată oamenii la munca câmpului și în zilele de sărbătoare, sub cuvânt că semănăturile sunt întârziate. Își va mai face regimul de drag, la sate, unde deja nu este iubit deloc...

———

Trupurile celor 32 de legionari uciși din lagărul de concentrare de la Vaslui au fost transportate la Predeal unde vor fi înhumate mâine, duminică, alături de trupurile celor omorâți la Miercurea Ciucului. Nimic de zis. În interesul țării, ar fi însă ca regimul legionar să se ocupe mai puțin cu trecutul și mai mult cu viitorul.

———

O mare mișcare a fost făcută în Serviciul diplomatic francez. Mai toți miniștrii și ambasadorii vechi au fost înlocuiți prin oameni tineri și noi. La București, în locul lui Charvériat, care nici nu și-a luat postul în primire, a fost numit un domn Truelle...

———

Și nemții din Dobrogea, după cei din Basarabia, vor fi mutați în Germania. Știrea a produs neliniște: nu cumva Reichul s-ar gândi să abandoneze Rusiei și Dobrogea? *Völkischer Beobachter* publica un articol liniștitor prin care explica ca acest transfer de populație (minimal ca număr) *dovedește prietenia* între ambele țări (Germania și România) care își execută în cea mai perfectă înțelegere programul lor etnic, care este identic.

Nu pot crede că Germania să abandoneze vreodată Rusiei Dobrogea, căci ar fi sa îi abandoneze definitiv gurile Dunării și să paralieze

România, cea mai bogată colonie a Reichului... Şi apoi mai sunt şi *garanţiile,* faimoasele garanţii de la Viena...

Preţul eliberării lui Lobei — adevăratul preţ, căci s-a mai vorbit şi de altele: d-na Călinescu a dat fostului favorit *memoriile lui Armand* şi fostul favorit le-a predat Guvernului... Din memorii — mai mult nişte notaţii zilnice — lipsesc însă foile relative la uciderea lui Codreanu. Umblă acum toţi cu limba scoasă după ele...

Generalul Olteanu îmi spune că generalul Argeşeanu e tot la Jilava, deşi nu a fost pus — încă — în urmărire. El pretinde că *n-a ştiut nimic* despre omorurile din septembrie. Gavrilă Marinescu declară însă că a ştiut, că la Cotroceni, el, Urdăreanu, Regele şi Argeşeanu au urmărit ceas cu ceas telegramele care anunţau execuţiile din judeţe... Nu trebuie uitat că, dacă Argeşeanu a fost prim-ministru titular în septembrie 1939, în momentul masacrelor[1], *a mai fost şi interimar în momentul uciderii lui Zelea Codreanu, în 1938...*

Regele Leopold prizonier: nemţii i-au tot cerut să constituie un Guvern compus din oamenii lor, dar Majestatea Sa a tot refuzat declarând că se consideră „prizonier de război“ şi nimic altceva. A capitulat fiindcă francezii nu se băteau, şi n-a putut altfel şi a cerut să fie tratat *ca un general prizonier.* Comandantul german dându-şi seama că nu poate convinge pe încăpăţânat, l-a ridicat de la Lacken şi l-a internat într-un castel din Ardeni[2]...

Presa germană ca şi cea franceză face mare vâlvă în jurul întrevederii dintre Führer şi mareşalul Pétain. Acesta a fost primit de Hitler în trenul său, în mica gară de la Montoire de pe teritoriul Franţei ocupate. Deşi cel mai desăvârşit secret se păstrează în jurul acestei întrevederi, comentariile îşi fac drumul (prin urmare autorizate de cenzura Reichului) şi caută să stabilească ca Dictatorul german urmăreşte acum *înainte de toate* noua organizare a Europei, din punct de vedere politic şi economic, pentru a putea opune Angliei *Continentul unit şi condus de o singură voinţă...* Pentru aceasta, *pacea şi înţelegerea cu Franţa*

---

[1] Dacă voia sa se desolidarizeze de omoruri făcute fără ştiinţa lui, cum pretinde dânsul, trebuia sa-şi dea demisia imediat dupa ce le-a aflat, *imediat.* Ceea ce n-a făcut!

[2] Ştire dovedită mai târziu inexacta Regele a ramas la Laeken.

sunt indispensabile, căci cu Grecia, un simplu ultimatum va fi de ajuns, şi atât a mai rămas Axei de cucerit în Europa: Franţa şi Grecia...

În Franţa, multă înclinare spre o înţelegere cu Germania. Dar se pare că mai sunt greutăţi de învins...

Herriot, bănuit că a rămas credincios prieteniei cu Anglia, ar fi fost luat de la Lyon (unde exercita de atâţia ani funcţiile de primar) şi internat cu domiciliul forţat într-un castel din centrul Franţei...

———

Roosevelt rosteşte în fiecare zi un discurs, în seria celor cinci făgăduite alegătorilor săi. Subiecte diverse, cu un singur scop: încurajarea Angliei şi trezirea americanilor...

S-a hotărât că comuniştii nu vor fi admişi la vot, pentru alegerea prezidenţială...

———

Războiul a devenit un război pur aerian. Comunicatele, de o parte şi de alta, înregistrează exploziile, dar nu lămuresc nimic. Fiecare parte se declară sigură de ziua de mâine...

Oameni bine informaţi, de partea germană, pretind că Hitler consideră războiul ca terminat, nu se mai preocupă de el şi nu se gândeşte şi nu lucrează decât la planul de reorganizare al Europei...

Naşte întrebarea: atunci de ce pregătesc nemţii noi fronturi, în Orient şi în Spania? Dacă războiul e terminat, de ce trec, masiv, trupe germane, zilnic, peste Dunăre?

Sunt şi oameni care pretind că războiul a fost definitiv pierdut de Germania. Exagerează şi ăştia, evident.

———

Duminică, 27 octombrie. Un decret-lege, promulgat acum câtva timp, a dispus sechestrarea averii celor care s-ar deda, în străinătate, la uneltiri împotriva siguranţei Statului. Acest decret a fost aplicat ieri Alteţei Sale Serenisime Principesa Anne-Marie Callimachi, instalată la Londra de unde vorbeşte o dată pe săptămână valahilor, de la un post de radiodifuziune. Întreaga ei avere, casele de la Şosea, imobilele, moşiile au fost puse sub sechestru. Nu s-a lăsat fiicei sale, Pussy, decât folosinţa averii moştenite de la tatăl său Jean Callimachi. Nobila Pussy, după o serie de aventuri scandaloase, trăieşte acum cu Mociorniţă[1] la

[1] Acum câţiva ani junele Mociorniţă argăsea pieile tatalui său. Împrejurările l-au transformat în milionar.

Mănești. Mociornită, care o știe curvă, o închide cu cheia, când pleacă de la Mănești...

Tot ieri, a fost blocată și declarată indisponibilă, averea Băncii Blank (ce a mai rămas) și a lui Aristide Blank (ce mai are în țară, adică foarte puțin). În legătură cu desființarea Discomului și cu revizuirea portofoliului putred...

Regele Mihai a primit felicitări și de la Regele George al Angliei care a trimis un aghiotant, în acest scop, la însărcinatul nostru cu Afaceri din Londra.

Regele Angliei ar fi trimis și un mesaj „de încurajare" mareșalului Pétain. I-ar fi trimis unul și Roosevelt. Amândouă mesajele ar fi sosit bătrânului mareșal tocmai în momentul în care se întâlnea cu Hitler în vederea unei înțelegeri...

Acțiunea diplomatică a Führerului în Apusul Europei continuă să fie obiectul comentariilor tuturor cercurilor politice.

Deși oficial nu se dă nici o lămurire asupra acestei acțiuni, deși presa din Berlin a încetat să se ocupe de dânsa, pare din ce în ce mai cert că scopul întrevederilor lui Hitler cu Franco, cu Laval, cu Pétain a fost realizarea unei *imediate* reorganizări economice și politice a Europei. Pentru realizarea acestui plan, o înțelegere deplină cu Franța și cu Spania sunt indispensabile. Vom vedea foarte curând dacă scopul a fost atins. Dacă n-a fost, și nu va fi atins, nu se va mai vorbi de întrevederile care au avut loc, și atâta tot.

La Roma, fără să fi amuțit ca la Berlin, presa este foarte rezervată. S-ar părea că Guvernul italian e mai puțin convins de avantajele minunatului plan...

Cercurile noastre politice pun călătoria generalului Antonescu în legătură cu proiectele lui Hitler și pretind ca cu prilejul revizuirii hărții Europei mi se vor retroceda în Ardeal câteva din județele răpite. Legionarii merg până a afirma că ni se vor retroceda 6 județe! Sa îi audă Dumnezeu, dar cine poate crede așa ceva — pentru moment cel puțin?

Presa engleză și cea americană tratează planurile Führerului în „utopii", și înjură...

Radio-Londra ar fi anunțat că Urdăreanu e în drum spre Anglia. Să fi scăpat de la Sitjes? De necrezut. Dar cum să poată zbura spre Anglia? Poate s-a făcut păsărică?

———

Planul economic de patru ani, a cărui executare a fost încredințată lui Göring, a ajuns la termen (1936–1940). Führerul a încredințat lui Göring aplicarea unui nou program economic, pentru următorii 4 ani...

———

Au sosit la Bucureşti delegații Germaniei, Italiei şi URSS-ului pentru alcătuirea unei noi Comisii Internaționale menite să controleze navigația Dunării maritime, în locul fostei Comisii Europene. În ce priveşte Dunărea până la Brăila, negocierile de la Viena, din septembrie, au dus la alcătuirea a două comisii de riverani, una pentru cursul fluviului până la Brăila, alta pentru Porțile de Fier.

———

Lewis, şeful mişcării sindicaliste din Statele Unite, s-a pronunțat pentru candidatura lui Willkie. A lansat chiar un manifest prin care declară că va părăsi preşedinția sindicatelor, dacă nu va fi ales Willkie. Totuşi, se afirmă că marea majoritate a sindicaliştilor a rămas credincioasă lui Roosevelt.

———

În Statele Unite, un negru a fost pentru prima oară înălțat la rangul de general. Roosevelt vrea să-şi asigure prin acest gest, care a făcut senzație, voturile negrilor. Sunt 12 milioane de negri în USA ...

———

A murit faimoasa contesă Larisch, cunoscuta matracucă de pe vremea Arhiducelui Rudolf. Era fiica Ducelui Ludwig in Bayern (fratele Împărătesei Elisabeta) şi a actriței Mendel, căsătorită morganatic cu Ducele. Foarte inteligentă, dar fără scrupule, contesa Larisch a jucat un rol mare în cercurile aristocratic austriace. A scris vreo două volume de amintiri, unul consacrat verişoarei sale Împărăteasă, cu atât mai infam cu cât a fost publicat după prăbuşirea Habsburgilor, din a căror milă autoarea a trăit...

———

Valurile încep să se liniştească, deşi ovreii continuă sa fie molestați. Preşedintele „Uniunii Naționale a Studenților Creştini" publică un apel

adresat camarazilor săi, în care le arată că ocuparea samavolnică a căminelor, boicotarea anumitor profesori şi maltratarea studenților evrei nu sunt compatibile cu demnitatea şi cu morala legionară. Măsuri aspre vor fi luate dacă asemenea incidente s-ar mai întâmpla.

———

Luni, 28 octombrie. Se lămureşte din ce în ce mai mult dispozitivul Axei pentru continuarea războiului. Cucerirea Angliei dând greş, campania italiană împotriva Egiptului dând şi ea greş, s-a hotărât acum, nu mai încape îndoială, un dublu atac în Mediterana[1], german şi italian, îndreptat cu siguranţă împotriva Egiptului şi Suezului şi foarte probabil împotriva Gibraltarului. Atacul spre Egipt, prin Peninsula Balcanică şi Anatolia s-a precizat din momentul în care au început să curgă trupe nemțești prin România peste Dunăre. Transporturile de trupe sunt din zi în zi mai intense. Trec trenuri încărcate, unul după altul, spre Giurgiu și spre schelele din Oltenia...

Se pare că atacul împotriva Greciei e iminent: ziarele de azi sunt pline de „incidente" pe granița dintre Albania şi Grecia. Oile s-au ridicat bineînțeles ele, împotriva lupilor, şi *Agenția Stefani* relatează cu indignare atacuri greceşti în contra posturilor albaneze, înspre Goritza. Grecii afirmă însă că nici un incident nu s-ar fi petrecut pe graniță, că s-ar fi auzit focuri de arme pe teritoriul albanez, dar că nici un măslinar n-ar fi trecut granița. Toate degeaba: soarta Greciei e pecetluită

Nu m-ar mira ca Germania odată ajunsă în Egipt, să procedeze *la cucerirea treptată a întregii Africi.* Negocierile cu francezii n-au avut probabil alt scop. *Cucerirea Africii!* Înstăpânirea pe o parte a Asiei cu ajutorul japonezilor! Hitler s-ar profila pe peretele Eroilor Omenirii mai mare ca Napoleon, și aproape de Gengis Kan!

Dacă acest plan va reuși — în ipoteza că l-am ghicit — Germania și Italia nu vor mai putea fi constrânse de Anglia oricât ar rămâne ea stăpâna Mărilor. Problema spațiului vital şi a materiilor prime, ar fi rezolvată pentru Axă.

....

....

———

Se anunță inundații catastrofale şi în Nordul Italiei... S-a supărat Dumnezeu rău de tot pe oameni...

———

[1] La recitire las aceste informații eronate, ca şi altele mai departe, fiindca oglindesc starea noastra de spirit în momentul dat și posibilitățile noastre de informaţie sub un regim de tainuire..

Guvernul publică un comunicat prin care lămureşte că în interesul siguranţei Statului, măsuri speciale au trebuit să fie luate împotriva polonezilor aflători pe teritoriul nostru. Aluzie la Beck, înainte de toate. Beck a fost internat în garsoniera posedată de Gavrilă Marinescu în blocul de la biserica Albă (imobilul Lahovari-Zănescu). Această garsonieră fusese sechestrată în momentul arestării lui Gavrilă... O bună parte din polonezii secundari vor fi reexpediaţi în Polonia germană, prin îngrijirea nemţilor...

Se vorbeşte de demisia ministrului de Externe francez Baudoin. Să nu fie de acord cu Pétain, pe chestiunea înţelegerii cu Germania?

Cu privire la această înţelegere, Cordell Hull a declarat că, dacă s-ar desăvârşi, ea ar constitui o gravă ameninţare pentru Statele Unite, şi că în acest caz *s-ar pune problema dacă Guvernul din Washington ar mai putea tolera posesiuni franceze pe coastele Americii de Sud şi în Antile, adică pe flancul forţelor federale...*

Şansele de realegere ale lui Roosevelt sunt în continuă creştere...

Ieri a avut loc, în prezenţa generalului Antonescu, reînhumarea victimelor legionare de la Vaslui. Ceremonia a avut loc în gara şi în cimitirul de la Predeal. Lume oficială şi legionari mulţi...

Întâlnit ieri pe Bănescu, preşedintele Comisiei de anchetă care cercetează omorurile legionarilor sub fostul regim. Povesteşte că nici cel mai înfricoşător român poliţist nu poate da o idee despre ororile şi cruzimile ce s-au comis. Ancheta va mai dura 2–3 luni. Are de cercetat 2000 de păcătoşi din care n-a terminat până acum decât cu vreo 30... Gavrilă Marinescu şi Bengliu se pun pe terenul că n-au nici o răspundere, că n-au fost decât *organe de transmisiune* a ordinelor primite! Argeşeanu pretinde că n-a ştiut nimic! La confruntare cu Gavrilă a rămas însă cam buimacit, când acesta i-a spus: „De ce minţi domnule (unde mai e respectul ierarhic!), n-am venit eu în cabinetul d-tale sa-ţi cer să dai ordine sa se sape o groapă la Jilava, *căci vin 14 morţi* (!!!)?“ Jenat, Argeşeanu a răspuns că n-a ştiut despre cine era vorba, că a crezut că erau 14 morţi oarecare, *scăpaţi* (!!) din puşcărie!!!

Partea imorala, în toata aceasta afacere, e ca principalii vinovaţi au fost lăsaţi să treaca peste graniţă, şi că nu vor plati pentru ei, decât cei secundari...

Automobil-Clubul a eliminat din sânul său pe Urdăreanu, pe Gavrilă Marinescu și pe Bengliu, sub cuvânt că au fost trimiși în judecată pentru crimă...

La Jocky Club, nu avem decât pe Urdăreanu. Camarazii mei, consultați de mine ieri, au fost de părere că numai o condamnare ar constitui elementul infamant care ne-ar permite eliminarea lui... Sau un ordin precis al Guvernului, cum a fost pentru legionari, sub Călinescu...

Radu Crutescu, înapoiat de la Ankara, de unde a fost rechemat, a fost poftit zilele trecute la Ambasada turcească, Sufi Tanriöer urmând să-i remită un dar-amintire din partea Președintelui Inonü. Crutescu s-a dus la Ambasadă, și Tanriöer a desfăcut în fața lui un pachet ce conținea un mare portret al Președintelui... „Ce frumos! Dar ce amabilitate! Sunt adânc mișcat..." Și câte altele a lăsat Crutescu să cadă de pe buzele lui... Pe cartonul portretului era și o dedicație: „Să o citim" — a propus Tanriöer... Și au citit: „Excelenței Sale, bunului meu prieten Stoica!" Capul lui Crutescu și al lui Tanriöer! Poate că va primi mai târziu și Crutescu portretul lui — deocamdată, zăpăcitul de Tanriöer, confundase pe „fostul" ambasador la Ankara cu „fostul-fost"!

Lucă Sturdza, ministrul nostru de Externe a spus fratelui său Costăchel: „Nu-ți vorbesc ca ministru de Externe, *ci ca frate*, și-ți afirm că până la Paști *ni se vor retroceda Ardealul și Bucovina, și vom fi în război alături de germani, cu Rusia...*" Pare că Lucă Sturdza a rămas tot simpaticul țicnit pe care l-am cunoscut...

Ministerul de Externe, abia mutat în noul său local, se remută în cel vechi, păstrând din cel nou pentru birouri parterul și etajul 4. În etajele 2 și 3 se mută Președinția Consiliului, până se va termina aripa nouă a Palatului Regal. În palatul Cantacuzino, sediul actual al Președinției, vor fi instalate „Misiunile germane", altfel zis „Komandantura", căci vom avea una, ca pe vremea lu Mackensen... Palatul Sturdza nu va fi dărâmat decât după ce Președinția se va instala în Palatul Regal...

Neubacher ar fi spus în cursul unui dejun într-o casă română, că „poporul românesc e un popor de slugi" („ein Dienstvolk..."). Indignată, Elisa Brătianu a vrut să-i trimită o scrisoare „cum știe ea". N-a

trimis-o, însă, căci a fost împiedicată de prietenii ei. Şi bine a făcut, căci cu siguranţă cuvintele lui Neubacher i-au fost răstălmăcite. Neubacher e un sincer filo-român (spre deosebire de Fabricius) şi-mi dau seamă de ceea ce a spus în realitate, căci mi-a făcut şi mie teoria lui. După dânsul ţăranul român trebuie ridicat la conştienţa propriei sale demnităţi, *căci azi el este exclusiv în slujba altora care-l exploatează, şi are o mentalitate slugarnică.* „Ein Dienstvolk“ în slujba altor clase româneşti, nu în slujba nemţilor, cum a priceput Elisa.

E o nuanţă...

Incident penibil ieri la curse, unde din întâmplare, şi pentru prima dată în anul acesta, m-am dus şi eu. Un individ s-a apropiat de Costică Manu şi l-a acuzat că i-a furat „un instrument topografic“, şi i-a cerut să i-l dea înapoi... „Înapoi“, ar putea fi deviza lui Costică, ale cărui „sentimente“ invertite sunt bine cunoscute... Scandal; lumea s-a adunat, a venit şi comisarul de poliţie. „Domnul a fost la mine, au fost şi alţii, nu ştiu care din ei, dar unul mi-a furat un instrument popografic — pardon topografic — şi cine mi l-a luat trebuie sa mi-l dea înapoi...“ — „Ştii cine e domnul?“ a întrebat comisarul pe popograf. — „Nu ştiu“, a răspuns tipul. „Cum, domnul vine la d-ta şi nu ştii cum îl cheamă?“ Manu schimba feţe, de deodată s-a răstit la el: „Dobitocule, obraznicule, cum îndrazneşti...“ — „Domnule, a replicat ţaţa, nu-ţi permit să-mi vorbeşti aşa, sunt legionar...“ A sărit atunci unul care-l însoţise pe comisar şi l-a întrebat: „Eşti legionar? Legitimează-te, căci eu reprezint aci Mişcarea Legionară...“ Tipul n-a putut să se legitimeze, şi atunci adevaratul legionar l-a luat de ceafă şi cu un „haide la Prefectura Poliţiei să dai socoteala de cuvintele d-tale“ — l-a ridicat şi a plecat cu el...

Penibil, penibil. Tot e putred la noi...

Incidentul a avut mulţi martori şi până seara istorioara a făcut deliciile cercurilor „stricate“ din Bucureşti...

Portretul lui Tabacovici de la Lupeasca nu era a lui Friderich de Hohenzollern, cum s-a povestit, ci al lui Friederich de Hohenlohe (tot var cu Regele, dar prin mame), faimosul „Driedl“, împuşca-fianc, care pentru câteva parale semna orice... Nu ajunsese el într-o vreme, sa serveasca lui Hefter de secretar?

Mă miram şi eu, căci ştiam pe Hohenzollern *rău* cu Lupeasca — fapt pentru care se şi raciseră raporturile sale cu Regele Carol...

Ora 2 p.m. Ceea ce se bănuia de mult, ceea ce mă aşteptam să se întâmple, după cum am însemnat-o mai sus — s-a întâmplat: trupele italiene au intrat în Grecia.

O ediţie specială de gazete, apărută la amiază, ne aduce la cunoştinţă că în urma incidentelor de la graniţa dintre Albania şi Epir(!!!), Italia a trimis azi-noapte la ora 3 un ultimatum Greciei, ultimatum al cărui cuprins nu e încă dat publicităţii, dar pe care Guvernul din Atena trebuia sa-l primească în interval de 3 ore, până la ora 6 dimineaţa. Guvernul grec a respins acest ultimatum, şi la orele 6 azi-dimineaţă trupele italiene au trecut graniţa...

Regele Greciei a semnat un manifest adresat poporului elen, iar generalul Metaxas a declarat că grecii îşi vor apăra ţara până la ultimul om. Vorbe frumoase, dar atât. Grecia va fi îngenunchiată fără greutate.

Deocamdată nu se ştie mai mult. Axa continuă să-şi aducă programul la îndeplinire, fără şovăire. Greutaţile vor începe abia cu Turcia.

Se zice că Hitler şi Mussolini se întâlnesc astăzi la Florenţa...

Marti, 29 octombrie. Lovitura dată de Axă Greciei, e viu discutată în cercurile noastre politice şi trebuie să notez că opinia publică nu e deloc favorabilă Italiei, cu tot acel „bounage de crâne" al regimului în cunoscutele direcţii. Ultimatumul italian, publicat astăzi nu conţine decât afirmări neîntemeiate ce caută să dovedească, fără să parvină, că Grecia a călcat legile neutralităţii în favoarea Angliei. Ultimatumul e lung, prea lung, şi cere Greciei baze strategice pentru forţele italiene menite *să apere independenţa Greciei ameninţată de Marea Britanie!* În documentul remis de ministrul Grazii generalului Metaxas se afirmă că Guvernul italian nu va ocupa aceste baze decât până la sfârşitul războiului...

Grecia a raspuns ultimatumului prin mobilizarea generală...

Iugoslavia declară că va păstra cea mai deplină neutralitate, faţa de noul conflict. Asemenea şi Turcia se declară neutră. De noi să nu mai vorbim. Unde e „Înţelegerea Balcanică" şi ameninţarile ei? Nu se mai vorbeşte de ea, o dovada mai mult a valorii pactelor artificiale întemeiate pe vorbe, pe comunicate şi banchete...

În Bulgaria, bineînţeles, mulţumire şi asteptare plină de nadejde: le va mai cadea bulgarilor o bucaţică în gură...

Macedonenii noştri se agita, şi s-au întrunit ieri sub preşedinţia lui Papanace, subsecretarul de la Finanţe. Acesta a afirmat că Guvernul nostru a făcut demersurile necesare pentru protecţia românilor din Tesalia...

Să mulţumim lui Dumnezeu că am scăpat cum am scăpat din vâltoarea evenimentelor: ar fi putut să fie şi mai rău *şi mai definitiv*. Acum, pe masa de operaţie e Grecia, iar Iugoslavia aşteaptă, în sala de anestezie...

Ducele şi Führerul s-au întâlnit ieri la Florenţa şi au ţinut două conferinţe la palazzo Veechio. Între ele, au mâncat şi au ascultat un concert la palazzo Pitti („la musique adoucit les moeurs"). La prima conferinţă au asistat şi Ciano şi Ribentrop; la a doua n-au participat decât Mussolini şi Hitler.

Nimic din cele discutate n-a fost dat publicităţii. Ca de fiecare dată, un comunicat laconic, e comentat de presa italiană şi de cea germană în sensul că evenimente mari vor urma schimbului de vederi dintre cei doi conducători ai Axei.

E probabil că întrevederea a fost provocată prin dorinţa Führerului de a pune pe Duce în curent cu tratativele pe care le-a dus cu Franco, cu Laval şi cu Pétain — ca urmare a celor hotărâte la Brenner — şi de a fixa cadrul viitoarelor operaţiuni militare.

În ce priveşte tratativele cu Franţa, trebuie să fie greutăţi, căci presa germană a adoptat o ţinută foarte rece faţă de Guvernul din Vichy. Ziarele din Berlin subliniază că Franţa a provocat războiul, că l-a pierdut şi că trebuie să plătească. Se lasă totuşi de înţeles că Guvernul francez se găseşte faţă de un moment prielnic pentru o posibilă îmbunătăţire a condiţiilor de pace. Şi vorbind de pace adaugă, că nu poate fi vorba decât de o *pace de fapt* — *pacea de drept* neputându-se încheia decât la sfârşitul războiului... Presiunea Berlinului asupra Guvernului francez apare astfel evidentă...

Deşi în sferele franceze domneşte oarecare optimism, trebuie să fie greutăţi mari de învins şi acolo, căci altfel nu se explică înlocuirea lui Baudoin la Ministerul de Externe prin Laval — fapt îndeplinit ieri. Baudoin rămâne ca subsecretar de Stat pe lângă vicepreşedinţia Consiliului, al cărui titular continuă să fie Laval...

Vom vedea ce vor mai aduce zilele care vin...

Un „Witz" berlinez:

„Warum ist est *Dunkel* în London? — Weil der Führer auf dem *Brenner* sitzt!"

Un comunicat al Casei Regale ne informează că la masa de la 25 octombrie (ziua de naştere a Regelui) a asistat şi Regina Elisabeta... A fost prima ei întâlnire cu Regina Elena, de la faimoasa palmă...

Se continuă cu publicarea telegramelor de felicitare primite de Regele Mihai, azi a venit rândul Regelui Victor Emanuel, Regelui Boris şi al Împăratului Japoniei. De ce această publicitate? Sub Regele Carol se publicau telegramele de felicitare pentru lovitura de Stat din februarie '38 — acum, o serie mai modestă, dar totuşi plictisitoare pentru opinia publică...

În *Porunca Vremii* alaltăieri o pagină întreagă pentru preamărirea „eroului legionar“ *Prinţul* Alexandru Cantacuzino. Cel puţin aşa spune titlul, iar subtitlul sună: „Cum a a murit *Prinţul*“. În realitate, afară de o mică scrisorică a lui Alexandru Cantacuzino, nu e vorba din tot articolul decât de Didina. Articolul a fost dictat de ea, e stilul ei, sunt apucăturile ei. Această speculare a unui fiu mort de către mama lui, e oribilă. Didina a înnebunit de tot; vorbeşte de un triptic: ea, fiul său Alexandru şi Napoleon Bonaparte, şi vorbeşte de casa ei din Calea Victoriei ca de „citadela în care în cursul veacurilor s-au desfăşurat gloria şi tradiţiile neamului cantacuzinesc“. În realitate, casa ei a fost construită de Grigore Olănescu, cumpărată de Nababul, şi n-a adăpostit decât graţiile Marucăi Cantacuzino, pe timpul lui Mişu, şi osânza Didinei...

Porunca Vremii de ieri, publică un violent articol împotriva lui Aristide Blank şi îi cere restituirea „banilor furaţi“. Scris de seniorul Prundeni, articolul nu e rău, dar a călca un cadavru în picioare nu e lucru frumos...

Conferinţa pentru alcătuirea unui Statut al Dunării maritime şi-a început ieri lucrările sub preşedinţia lui V. Pella. Prezidând Pella, nu se puteau începe lucrările fară discursuri. După cuvântarea lui (peltea) s-au ridicat pe rând reprezentanţii Statelor prezente, neamţul, italianul şi rusul. Discursul reprezentantului Sovietelor a fost foarte paşnic...

Avut ieri-seară o lungă conversaţie cu profesorul Panaitescu, fiul vechiului meu prieten, inginerul Panaitescu. Am ţinut să-i vorbesc în tripla lui calitate de gardist cu influenţă, de director al noului ziar legionar *Cuvântul* şi de rector al Universităţii Bucureşti — ca sa-mi des-

carc conştiinţa — şi am arătat marile greşeli pe care regimul le săvârşeşte dezorganizând producţia economică a ţării şi altoind o revoluţie economică inutilă şi periculoasă pe revoluţia politică impusă de împrejurări. I-am spus tot ce aveam pe suflet. A părut că pricepe şi că aprobă punctul meu de vedere, dar mi-a făcut importanta declaraţie *că partea economică a guvernării nu priveşte Mişcarea Legionară şi a fost lăsată complect pe seama generalului Antonescu.*

A recunoscut şi el că echipa economică a Guvernului e cu totul insuficientă...

Aflu azi, că generalul Antonescu şi Horia Sima ar fi făcut o lungă vizită, sîmbătă seara, lui Cancicov... Să fie cu o intenţie de schimbare la Ministerul Economiei Naţionale? Cancicov e mai bun ca Leon, dar nu e nici ei „omul care ne trebuie“, cum zice Iorga.

Nu există decât o soluţie: o Misiune economica germană, care să ne înveţe cu un consilier tehnic la fiecare Minister, cum să trecem hopul. Şi să aducă pe Schacht să facă un plan financiar...

Am spus-o lui Panaitescu...

———

Miercuri, 30 octombrie. Italienii înaintează în Grecia. Au bombardat cu avioanele lor portul Patras, stabilimentele militare de la Tatoi şi cele din preajma canalului de Corint. Grecia a făcut apel la ajutorul Angliei, care a şi răspuns că îi dă tot ce poate: aparare navală şi avioane...

———

Cu prilejul aniversării Republicii turceşti am fost ieri la Ambasadă, la recepţie. Erau acolo în păr, şi în uniforme, toţi membrii Legaţiilor germană şi italiană, ceea ce m-a bucurat, căci am văzut în aceasta manifestaţie dovada că un atac din partea Axei nu e iminent.

Vorbit acolo cu Gerstenberg, inteligentul ataşat al Aerului şi confident al lui Göring. El pretinde că Germania nu va ataca Turcia, ca trupele trimise în Bulgaria sunt acolo în scop defensiv, în vederea unui posibil atac al turcilor — şi ca să desăvârşească „curăţirea Peninsulei Balcanice de influenţa engleză“ (aluzie la Grecia). Declaraţia de neutralitate a Turciei a satisfăcut pe deplin Axa, care nu va provoca un conflict cu această Putere. Gerstenberg susţine şi el teza, deja auzită, că Hitler consideră războiul ca terminat (!!) prin eliminarea influenţei Angliei din Europa Continentală. Singura lui grijă este acum să organizeze Europa, o Europă nouă, din punct de vedere politic şi economic. Politicul bazat pe echitate, iar economicul pe neatârnarea Europei de

celelalte continente. Toate întrevederile şi ultimele lui călătorii nu urmăresc alt scop. „Hitler, spune Gerstenberg, nu e un aventurier, un cuceritor, un om care să nu se gândească la ziua de mâine. Dimpotrivă, *numai ziua de mâine îl preocupă.* După ce va fi organizat Europa nouă, şi va putea opune Angliei blocul ei, dânsul e convins că şi Imperiul Britanic îşi va da seamă de inutilitatea războiului, şi va încheia pacea..." La întrebarea mea dacă nu cumva Führerul se gândeşte la cucerirea Africii, ca să-şi mărească spaţiul vital şi să-şi procure materii prime — Gerstenberg a răspuns: „Hotărât nu. Spaţiu vital? Materii prime? De ce Africa? E Rusia mult mai aproape...". Ne-am strâns mâna, şi ne-am despărţit.

Vom vedea. Deocamdată ce e sigur e că Axa, şi în special Germania, are iniţiativa, atât în ce priveşte operaţiunile de război, cât şi acţiunea diplomatică. Iar Anglia parează cu greu loviturile pe care le primeşte...

———

Telegrame, telegrame! Generalul Antonescu a telegrafiat lui Mussolini pentru a 18-a aniversare a marşului asupra Romei — şi Preşedintelui Inönü pentru aniversarea întemeierii Republicii turceşti. Pentru aniversarea marşului, a telegrafiat — ca să se afle în treabă — şi Sturdza (Lucă) lui Ciano şi dl subsecretar de Stat Constant lui Pavolini...

———

O serie de magistraţi militari au fost scoşi din armată: toţi cei care sub regimul trecut, au instrumentat împotriva Gărzii de Fier. Măsură exagerată, căci oamenii erau gata să instrumenteze şi împotriva adversarilor Gărzii de Fier, patronii lor de ieri...

———

Şi sporturile au fost legionarizate. Uniunea Federaţiilor Sporturilor Române a fost dizolvată; atribuţiunile şi averea ei au fost trecute asupra „Organizării Sporturilor Române", preluata de Mişcarea Legionară. În fruntea acestei organizări a fost pus Stroici, cunoscut ca „gurist" şi „chanteur mondain"...

———

Din cauza evenimentelor din Balcani, cursele vaselor Serviciului Maritim Român, au fost suspendate. Chiar cursele motonavelor pe linia Constanţa–Constantinopole. Deocamdată, cel puţin.

———

Joi, 31 octombrie. Italienii au început să înainteze în Epir. Primele obiective către care se îndreaptă sunt sate locuite de români. Regele Greciei s-ar fi adresat Regelui Victor Emmanuel cerându-i ca Atena să nu fie bombardată. Regele Italiei ar fi da un răspuns favorabil.

De la Berlin se telegrafiază că germanii aprobă acțiunea Italiei, dar nu se vor amesteca în conflict. Operațiunile împotriva Greciei au loc în sectorul italian al războiului, după cum operațiunile împotriva Danemarcei, de pildă, au avut loc în sectorul german. Nu este exclus însă ca Bulgaria să intre și ea în acțiune, având revendicări de valorificat împotriva Greciei...

Deși amănuntele ultimelor întrevederi ale Führerului continuă să fie ținute secrete, cele petrecute cu prilejul întrevederii sale cu mareșalul Pétain încep să se lămurească. La Berlin, în anturajul Ministerului de Externe se afirmă că atât Laval cât și Pétain au recunoscut victoria politică și morală a Germaniei care îi dau dreptul să îndrumeze viitoarea organizație politică și economică a Europei — și au recunoscut că Franța a provocat și declarat războiul și că prin urmare *trebuie* azi să plătească.

Pe de altă parte mareșalul Pétain a dat și el prin radiodifuziune câteva lămuriri asupra întrevederii sale cu Hitler. Mai întâi a declarat că întrevederea nu i-a fost impusă (se vede că așa s-a spus în unele cercuri franceze) ci a fost liber acceptată de dânsul. Apoi a cerut compatrioților săi să nu fie nici prea optimiști, nici prea pesimiști și a lămurit mai departe că Franța trebuie de acum înainte să renunțe la politica ei trecută și să primească o leală colaborare cu învingătorul... A afirmat — fără să dea nici el alte amănunte — *că aceasta este politica lui* și a încheiat prin declarația „că a vorbit până astăzi ca părinte, dar vorbește acum ca un șef."

Un comunicat al Guvernului dezminte știrea dată de Radio-Budapesta cum că fostul senator Gyarfas ar fi propus generalului Antonescu alcătuirea unei comisii mixte româno-ungare pentru aplanarea conflictelor din Ardeal, și ca generalul ar fi refuzat...

Un decret-lege fixează lista civilă a noului Rege Mihai: 40 milioane pentru dânsul și 7 pentru Regina Elena...

Economii, economii...

Colonelul Filitti, fostul aghiotant care a însoţit pe Rege până la Sitjes, ne-a dat ieri la Club câteva informaţii interesante asupra exodului regal. Ne-a confirmat şi dânsul asaltul de la Timişoara; până la graniţa Spaniei vagoanele au călătorit cu toate geamurile sparte — prin pereţii vagoanelor n-a străbătut însă nici un glonţ. Trenul regal, de la graniţa noastră la cea spaniolă, era compus din două vagoane saloane, un vagon restaurant, un vagon plin cu bagaje, *şi trei vagoane platforme pe care erau încărcate 3 automobile.* Că vagoane cu bagaje au fost plumbuite la graniţa noastră şi înapoiate la Bucureşti (s-a spus...) e o poveste. A fost plumbuit vagonul cu bagaje, *dar pentru tranzit* prin diferitele ţări până la graniţa spaniolă... Sosit la Barcelona, şi devenit oaspetele generalului Franco, Regele şi-a ales singur Sitjes ca rezidenţă, şi i s-a pus în vedere că poate să se stabilească oriunde în Spania. Nu e adevărat că era *reţinut* la hotel, la Sitjes. Hotelul era păzit de agenţi, şi aceştia aveau şi ordinul să-l urmărească, pe Rege, în plimbările sale, *ca să-l apere de vreo eventuală neplăcere.* De fapt însă, cât a stat Filitti, la Sitjes, Regele n-a ieşit din casă, aşa încât n-a avut prilejul să circule sub escortă...

Sitjesul e un vechi oraş spaniol, din cele mai pitoreşti. Uliţe strâmte dar curate, case vechi caracteristice, biserici interesante din nenorocire însă toate devastate, ca şi în Barcelona şi în toate oraşele care au fost ocupate de roşii. Greco, la sosirea lui în Spania, a trăit 7 ani la Sitjes, unde a lăsat o sumă de opere. Cele din biserică au dispărut, dar muzeul local conţine o serie de tablouri de ale marelui pictor, foarte puţin cunoscute.

La Barcelona, aproape nici o casă n-a fost distrusă, ci numai portul, care în cea mai mare parte n-a fost refăcut. În schimb Madridul e plin de ruine. Filitti a fost şi la Madrid; s-a dus cu trenul, 14 ore, într-un sleeping aşa de murdar încât n-a putut să se debarce...; de la Madrid s-a înapoiat la Barcelona cu aeroplanul, în 2 ore.

La Barcelona, şi în toată Catalonia, e ordine, *Franco e popular*, dar populaţia e bolşevizată în atitudinile ei. Agenţii de poliţie propuşi la paza Regelui, stăteau lăfăiţi în jeţuri, şi nu salutau pe nimeni din anturajul Regelui. Filitti a crezut la început că era o atitudine *specială* faţă de dânsul, şi era chiar jignit. Văzând însă că aveau aceeaşi atitudine şi faţă de Guverantorul General al Cataloniei, care a venit într-o zi în vizită la Rege, s-a consolat. Notă caracteristică: nimeni în Spania *nu vrea război*, erau toţi disperaţi de plecarea lui Serrano Suner la Berlin, *dar aveau toţi încredere în Franco care îi va scăpa de această pacoste.*

Viaţa în Spania foarte scumpă. Pensiunea la Sitjes — cameră şi mâncare — revenea la 5 000 lei pe zi, de cap. Sărăcie lucie. Nimic de cumpărat. Prăvăliile goale. Nimic de mâncare. La Sitjes au trăit numai

cu produsele mării: languste, peşte, scoici — dar acestea în abundenţă. Carne cu totul excepţional şi legume mai deloc.

Filitti povesteşte de asemenea cât au fost de impresionaţi de aspectul Franţei meridionale, pe care au străbătut-o de la Modane la graniţa spaniolă. Totul mort. Nici o mişcare, de o parte şi de alta a liniei ferate. Impresia unei ţări pustiite, nu se vedeau nici oameni, nici animale. Gările goale şi ele. Nu mai există trenuri directe, ci numai locale. Cine vrea să meargă de la graniţa spaniolă la cea elveţiană trebuie să schimbe de 7–8 ori trenul şi în loc de 6 ore să piardă 3–4 zile... Şi în Spania trenurile merg greu. Toată lumea călătoreşte cu avionul. Între Lisabona şi Anglia circulă zilnic un avion, de asemenea între Barcelona şi Roma. Filitti, la înapoierea sa în ţară a luat această linie şi a zburat în 5 ore de la Barcelona la Roma...

Cifre sigure: aflu că Germania a intrat în război, în Polonia, cu 7 divizii motorizate; acum are *27* şi continuă să sporească numărul lor.

Regele Carol nu mai e la Sitjes. De acolo, s-a dus în apropiere de Sevilla, şi acum e la [e spaţiu alb în mss.], mai aproape de graniţa Portugaliei. Radio Londra a anunţat că Regele Carol a cerut, prin mijlocirea ministrului Statelor Unite la Lisabona, intervenţia lui Roosevelt pe lângă generalul Franco ca să obţină libera trecere în Portugalia... Nu se ştie dacă ştirea este întemeiată, dacă Roosevelt a intervenit, şi dacă ex-Regele Carol a obţinut să treacă graniţa spaniolă. Nu se ştie — adică noi, cei neiniţiaţi nu ştim, nici ce s-a întâmplat cu Urdăreanu. Nu ştim dacă a fost extrădat, dacă a fugit, cum s-a spus, în Anglia, sau dacă este tot pe lângă Regele Carol.

Fabricius a dat însă ieri o veste neaşteptată lui Cecropid: Pangal ar fi fost numit de ex-Regele Carol şambelanul său, şi nu se va mai înapoia în ţară... Mi-au căzut braţele, vorba francezului; nu pot crede aşa ceva, deşi afirmaţia lui Fabricius a fost categorică... Să o văd şi pe asta!

Dacă ştirea e adevărată, ar însemna că Urdăreanu nu mai e pe lângă ex-Rege. În câteva zile vom fi lămuriţi...

Radio-Londra de aseară a dat următoarele condiţii de pace impuse de Hitler lui Laval şi Pétain:

Cedarea Alsaciei catre Germania, a departamentului Alpes Aritimes; a Tunisiei şi a unei părţi din Algeria catre Italia; a unei părţi din

Maroc către Spania. Restul imperiului colonial francez (mai puțin Indo-China cedată Japoniei) ar fi pus sub protectorat germano-italo-francez. În fine, flota franceză ar fi imediat reînarmată împotriva Angliei şi în schimb Germania ar elibera prizonierii de război francezi... Laval ar fi primit aceste condiții, dar Pétain încă nu...

Toate acestea le spune Radio-Londra...

Păstorel Teodoreanu îmi trimite carta lui de vizită cu următoarele stihuri:

„Italienii sunt subţiri
Şi război ei fac aşa:
Cartierul... undeva
Şi armata... nicăieri!"

Vineri, 1 noiembrie. Italienii vestesc că au pătruns pe teritoriul grecesc până la o adâncime de 90 kilometri. Telegramele străine, mai ales cele de la Berlin, prezintă situația cu un oarecare optimism, încă: o înțelegere între cele două țări beligerante n-ar fi imposibilă, în ceasul de față, cu prețul unor mari schimbări interne, în Grecia. Adică abdicarea Regelui George...

Turcii nu vor mişca, dacă nu mişcă bulgarii. Regele Boris a declarat că Bulgaria rămâne neutră şi Berlinul afirmă că neutră va rămâne. Cum Bulgaria e împănată de trupe germane, afirmarea nemţilor e decisivă.

Pe de altă parte, Papen *însoțit de mai mulți funcționari* germani a sosit aseară în Bucureşti, venind de la Ankara. Papen trebuia să plece de la Constanța direct la Berlin cu avionul. Din cauza vremii rele a fost nevoit sa ia trenul şi să se oprească la Bucureşti peste noapte, unde a fost primit la gară de Fabricius şi găzduit la Legaţie. E puţin probabil că plecarea lui Papen să constituie „un exod". E mai probabil că merge la Berlin purtător de propuneri şi de planuri pentru viitor...

Ieri, am avut o lungă conversație cu Ervin Antonescu, la Banca de Credit. I-am expus şi lui greşelile pe care regimul le săvârşeşte. E întradevăr o mare greşeală — am mai spus-o — să îngreunezi revoluția politica săvârşită sub presiunea împrejurărilor, printr-o revoluție economică pe care nimic n-o impune, dimpotrivă. Se dezorganizează tot, şi se sărăceşte țara într-un moment de mare criza. Am dezvoltat pe lung aceste idei şi Antonescu a fost de perfect acord cu mine şi mi-a făgă-

duit că va vorbi cu Sima şi cu Mişu Antonescu. Am adus apoi în discuţie panica produsă prin nesfârşitele călcări de domiciliu ce se fac de haimanale, de nechemaţi, în numele Legiunii, şi am recunoscut că *cei de Sus* fac ce pot ca să stârpească răul. Oamenii sunt însă terorizaţi şi nu îndrăznesc, de frică, să reclame când vin bandele şi le devastează domiciliul. Am sfătuit să se dea un comunicat categoric, şi să se indice numerele de telefon unde victimele pot cere ajutor.

Azi-dimineaţă a şi apărut un comunicat semnat de Horia Sima, foarte categoric, şi s-au dat trei numere de telefon prin care autorităţile poliţieneşti pot fi chemate în ajutor. Să sperăm că şi sfaturile mele pe terenul economic — mult mai importante pentru o încercare de normalizare relativă a traiului — vor fi ascultate...

———

Journal de Genève publică un foarte judicios articol sub titlul *La perplexité de la Russie.* Autorul se întreabă ce va face Rusia, faţă de ultimele hotărâri ale Axei. Moscova poate alege între trei formule: 1) Să se alăture de Axă mai departe, cu posibilităţi de mici câştiguri; 2) Să se ridice împotriva Axei, ca să ajute Anglia că continue războiul; 3) Să rămână neutră *şi să aştepte sfârşitul.* Soluţiunea nr. 1, n-ar satisface în întregime apetiturile imperialiste ale Sovietelor şi n-ar exclude mai târziu o răfuială cu Germania în Europa şi cu Japonia în Exremul Orient; soluţiunea nr. 2 ar fi plină de riscuri — *Journal de Genève* conchide prin urmare că Rusia va adopta soluţia nr. 3, *până îi va veni apa la moară, prin istovirea beligeranţilor actuali.* Ziarul genevez crede, şi mulţi cred ca dânsul, că admiratul şi *cel din urmă învingător al războiului nu va fi Hitler, ci Stalin...*

———

Miniştrii Economiei s-au întrunit ieri şi au luat mai multe hotărâri, care nu cred că vor îmbunătăţi sensibil situaţia. Nu există nici plan de coordonare, nici posibilităţi de coordonare, cu toată înfiinţarea Ministerului zis al Coordonării.

Ca un exemplu al pripelii măsurilor luate poate servi hotărârea reluării construcţiilor publice, unde lucrul a fost brusc oprit acum două luni, numai fiindcă fuseseră puse la cale de regimul trecut... Acum îşi dau toţi seamă de imensele pagube pricinuite atâtor ramuri de activitate prin această oprire necugetată...

Un decret-lege nou se ocupă azi de *sabotajul economic!* Şi prevede că acest sabotaj va fi pedepsit cu închisoare până la 25 de ani! Dar, pentru Dumnezeu, cine sabotează la noi? Sunt fabrici care nu mai lu-

crează fiindcă n-au materii prime, altele fiindcă li s-a descomplectat personalul, altele fiindcă au fost dezorganizate prin atâtea măsuri nesăbuite luate. Numai cu o continuă amenințare de pușcărie nu se poate guverna o țară...

În legătură cu numirea lui Pangal pe lângă Regele Carol, Puiu Filitti, care nu știe nici el nimic, mărturisește însă că Regele a văzut pe zisul Pangal, la Sitjes. Filitti, plimbându-se prin Barcelona, a dat peste un automobil cu fanion românesc, și informându-se a aflat că era mașina „d-lui ministru Pangal". A dat și de Pangal care i-a spus că era în drum spre Lisabona. Filitti l-a invitat să vină să dejuneze la Sitjes, ca să mai distreze pe Rege, care va fi încântat să vadă un român. Pangal a primit, deși îmi spusese mie, înainte de a pleca, că nu vrea să dea ochii cu fostul Suveran.

....

....

Prin urmare, când Fabricius a spus lui Cecropid că Pangal a văzut pe Regele Carol, a avut dreptat. Să fi avut dreptate și alaltaieri, când i-a spus că Pangal a devenit șambelanul ex-Regelui, și că nu se mai înapoiază în România? Dombrovski[1], întrebat ieri de mine, nu știa nimic...

Laval a făcut declarații presei la Paris și s-a declarat optimist, cu privire la înțelegerea dintre Franța și Germania. Probabil că condițiile de pace date de Radio-Londra nu sunt exacte...

Arhiducesa Ileana a trimis o sută mii lei Ajutorului Legionar — donație pentru care a primit recunoscătoare mulțumiri...

Vreme rea în Iugoslavia; ploi enorme, inundații — pagube imense.. Probabil că de acolo ne vine si ploaia care ține de la începutul săptămânii. Agricultorii, care se plângeau până ieri de secetă, se plâng acum de prea multă ploaie...

---

[1] Cumnatul lui Pangal.

În momentul în care Lobei (fostul şef de cabinet al lui Călinescu) a fost pus sub cercetare, i s-a luat şi automobilul. După câteva zile un legionar a mers la el şi i-a spus că pentru 20 000 lei îi obţine el restituirea maşinii. Lobei a dat banii şi legionarul i-a adus automobilul.

A mai trecut câtva timp, şi într-o zi Lobei a primit vizita a patru legionari ce însoţeau un individ legat la cap. „E adevărat — au întrebat legionarii pe Lobei — că acest individ v-a cerut 20 000 lei şi că i-aţi dat?“ — „E adevărat. I-am dat“ — a răspuns Lobei. Legionarii i-au numărat imediat 20 de bilete de o mie şi au adăugat: „Domnul şi-a primit pedeapsa...“. Îi tăiaseră urechea...

Sâmbătă, 2 noiembrie. Ziua morţilor; e o zi tristă şi ceţoasă, cum e şi inima noastră...

Legea „Sabotajului“ publicată ieri a speriat lumea. Din conţinutul articolului relativ la „sabotajul financiar“ (!!) reieşea că orice sumă de bani găsită în sertarul, în casa, în safe-ul cuiva, sau chiar în cont curent la o bancă putea fi considerată ca *tezaurizată* şi scoasă din circulaţie şi, ca consecinţă, confiscată. Toţi deţinătorii de numerar sub o formă oarecare, s-au repezit la banci, la safe-uri, au scos paralele din sertare şi au năvălit la bursă să cumpere titluri. Toate valorile au făcut un salt enorm, dar cu totul artificial, în sus...

În toate casele a fost o zi de panică. *Panica*, e atmosfera sub care toţi traim sub actualul regim. În fiecare zi o lovitură... Într-o asemenea atmosferă nu se poate guverna.

Măsura cu „tezaurizarea“ mai era şi stupidă, fiind anticconomică. Pentru motive cunoscute, emisiunea noastră monetară a fost sporită în doi ani de la 25 la 65 miliarde: singurul corectiv al acestei inflaţii *era tocmai tezaurizarea.* Dacă s-ar arunca toţi banii în circulaţie, cererea ar creşte în aşa fel *încât toate preţurile s-ar urca imediat şi o nouă scumpire a traiului ar urma.*

Se vede că a vazut şi Guvernul că a comis o greşeală: regulamentul legii, apărut astăzi pune lucrurile la punct, definind tezaurizarea şi categoriile de cetăţeni ce nu vor fi supuşi controlului... De ce numai măsuri pripite?

Telegramele ne dau astăzi discursul preşedintelui Inönü, în faţa Parlamentului turcesc. E un discurs precis şi curajos. Preşedintele subli-

nială, fără ocol, alianța Turciei cu Anglia și prietenia țării sale cu Sovietele. Prevede că războiul va fi lung, subliniază hotărârea poporului turcesc de a-și apăra libertatea și integritatea teritoriului. Singura concesiune făcută Axei, e declarația lămurită, că Turcia în starea ei de nebeligeranță nu va ataca pe nimeni *și nu va pune nimănui la dispoziție baze navale sau aeriene*... Se vor mulțumui nemții cu atât? Vom vedea reacția Berlinului...

Nu încape îndoială că călătoria lui Papen e în legătură cu situația din Turcia și cu hotărârile de luat. Ambasadorul Reichului, după o noapte petrecută la București, a plecat ieri cu avionul la Berlin...

De pe frontul italo-grecesc, știri puține și stagnațiune. Italienii înaintează încet, sub cuvânt că vremea e oribilă, că plouă într-una, și n-au umbrele. Într-adevăr, întreaga Peninsulă Balcanică e sub puhoaie de apa. Din Herțegovina, din părțile de jos ale Muntenegrului, din Albania se anunță adevărate catastrofe pricinuite de ape... S-a supărat Dumnezeu, rău de tot...

De pe frontul anglo-german, nimic senzațional: obișnuita contabilitate dublă de avioane doborâte și de incendii provocate...

Constantin Gane, cel cu „Viețile de Domnițe", vechi legionar, a fost numit ministru la Atena. Petrescu-Comnen, Gurănescu și Rădulescu-Mehedinți au fost puși în disponibilitate.

Ieri a fost deschiderea oficială a cursurilor în Universități. La București, a rostit un discurs rectorul Panaitescu și a vorbit și un student. Vorbe frumoase pentru vremuri noi. Să așteptăm și faptele... A asistat și o delegație de studenți din Germania. Acum nimic nu se mai face la noi fără nemți...

Delegația de studenți germani va merge și la Iași, care a fost proclamat „orașul Mișcării Legionare", în amintirea acțiunii inițiale întreprinse acolo acum 19 ani de Corneliu Zelea Codreanu...

Ziua de 8 noiembrie (arhanghelul Mihail) va fi sărbătorită în toți anii la Iași, de întreaga Mișcare Legionară, arhanghelul Mihail fiind socotit ca patronul Mișcării...

Azi a apărut un decret-lege privitor la revizuirea întregului corp profesoral de la Universități și Școlile Superioare. Comisii speciale, compuse din delegații Facultăților și Școlilor Superioare vor examina situația fiecărui profesor din multiplul punct de vedere al însușirilor sale științifice, pedagogice, morale și politice și vor dispune eliminări, mutari, schimbari de atribuții sau confirmari în post. Catedrele sau

funcțiile devenite vacante, nu vor mai fi ocupate decât prin concurs de ordin științific...

Intenții bune, dar ce perturbări, ce nemulțumiri, ce urlete în perspectivă!

Sunt mulți profesori care au fost numiți ilegal, mai ales în ultima perioadă a domniei Regelui Carol. Nimeni nu se va plânge de eliminarea lor. Dar sunt alții care vor suferi desigur nedreptăți pe care nu le-au meritat. Ce să-i faci: așa suflă vântul, și suflă tare...

Mi se spune că și d-na Titulescu a vorbit pentru noi, de la Radio-Londra. Nu știu dacă e adevărat; în acest caz însă, am fi duși să credem că și Titulescu ar fi în Anglia, și că s-ar expune, eroic, bombardamentelor germane...

Manucurista Linica povestește despre Gavrilă Marinescu, pe care l-a cunoscut ofițer fără frac. Mi-a mai povestit ea de pe vremea când cumnatul său Ștefănescu ținea restaurant și Gavrilă venea să joace poker cu zisul Ștefănescu și cu alții, și trișa. Azi-dimineață îmi povestește cum venea și „tapa" pe rând chelnerii cu câte un pol... Într-o zi s-a încins și bataie...

Pavlu[1] pretinde că s-a cerut lui Auschnit „une rançon" de 2 miliarde lei, ca să i se dea un pașaport cu vize în regulă până în America... Auschnit a fost transportat lunea trecută la Sanatoriul Sf. Vincent de Paul, unde Dan Pericțeanu, directorul general al Societății „Reșița", ar fi stat cu el de vorbă trei ceasuri. Auschnit a declarat că nu are atâta avere, că nu poate dispune decât de părțile lui, pe care le are în diferitele societăți și întreprinderi pe care le-a condus, că e gata să abandoneze tot ce are în România, dar că cere revizuirea procesului său. Răspunsul său a fost considerat ca un refuz, și a doua zi a fost retransferat la Văcărești. Basm, sau adevăr? Pavlu e un om cinstit, dar poate și el fi indus în eroare. Cine poate ști? Întreaga afacere Auschnit e atât de fantastică, încât toate sunt posibile...

Vizita lui Puricelli, venit pentru greutățile pe care le întâmpina cu contractul lui de șosele...

[1] Administrator-delegat la „Titan-Nadrag".

El crede că războiul se va termina în curând, printr-o pace de compromis. În interesul superior al lumii, războiul nu trebuie să se termine printr-o prăbuşire a Angliei. Axa să nu ajungă decât „la o rază de victorie“ (sunt propriile lui expresii) — altfel extremiştii, în Germania ca şi în Italia, ar da mâna cu comuniştii... Puricelli crede, că în Italia, dacă cumva s-ar întâmpla ca Mussolini să dispară, s-ar institui imediat un Guvern militar, sub auspiciile Coroanei, şi chiar cu asentimentul marii majorităţi a fasciştilor... „Ar fi de ajuns — spunea Puricelli — cinci carabinieri, doi la Milano, unul la Torino şi doi la Roma, pentru o asemenea schimbare de regim...“ În gura unui italian, asemenea cuvinte au un sens adânc...

———

Azi soseşte Clodius în Bucureşti, pe neaşteptate. Neurath şi ai lui, care trebuiau să plece la Berlin, nu mai pleacă. Să fie venirea lui Clodius justificată numai de tratativele economice? E un fapt, că nemţii nu sunt mulţumiţi de regim, în special de iniţiativele lui economice. Să fi fost trimis Clodius „să dea sfaturi“? Vom vedea...

N-a plecat Neurath, dar în schimb a plecat la Berlin Medrea şi alţi câţiva legionari din apropierea lui Sima... Între legionari şi general Antonescu scârţâie... Puricelli îmi vorbea azi-dimineaţă de „schimbări în Guvern“, zvonuri pe care le-a cules probabil în anturajul lui Ghigi, sau poate de la Ghigi însuşi...

Încurcătură, încurcătură... Să nu o plătim cu capetele noastre...

———

Adânca filosofie a ţăranilor noştri: Nicu Ottescu a fost la ţară, în Vlaşca, şi a stat de vorbă cu un grup de săteni pe care i-a întrebat ce zic despre schimbarea de regim. Unul din ei a răspuns: „De, domnule! Mai bine foamea celor sătui, decât foamea celor flămânzi!“...

Admirabilă formulă...

———

Duminică, 3 noiembrie. Războiul italo-grec stă pe loc. Fie din cauza vremii rele, fie pentru altceva, italienii nu prea înaintează. Acest *altceva* ar putea fi o supunere a grecilor la ultimatumul primit. S-ar părea că ceva se fierbe la Atena. Noi nu ştim însă, căci nici măcar comunicatele greceşti nu au dreptul să apară la noi... Aşa s-a putut publica că italienii au înaintat 90 de kilometri în Epir, când în realitate au înaintat cu 9...

———

Ciano și Ribbentrop se întâlnesc din nou, azi-mâine. De data asta se întâlnesc la fazani, la o vânătoare în pădurile Sudeților. Sosirea lui Pappen în Germania pare în legătură cu această întrevedere. Discursul lui Inönü e foarte puțin comentat la Berlin. *Se ia act* de declarațiile repetate de alianță cu Anglia și se constată că poziția internațională a Turciei nu s-a schimbat. Discursul n-a mulțumit, desigur, sferele politice germane...

La Berlin se comentează mai mult un articol al lui Weygand, publicat într-o revistă din Maroc, un articol prin care generalul subliniază că onoarea Franței nu-i va permite să cedeze nici o palmă de pământ. Presa berlineză constată că comandantul forțelor franceze din Africa e în contrazicere cu mareșalul Pétain și cu Laval care au recunoscut înfrângerea Franței...

Impresie mai bună a făcut la Berlin interviul acordat de Bonnet, primul de când a părăsit Ministerul de Externe. Bonnet afirmă că numai o înțelegere leală a Franței cu Germania poate asigura pacea de mâine. În acest scop Germania un trebuie să facă greșala pe care Franța și Anglia au făcut-o în 1919 și să impună învinsului o pace prin „diktat". Bonnet mai reamintește ca și Führerul a declarat că nu vrea să umilească Franța și conchide că politica lui Pétain e cea bună. O înțelegere definitivă între Franța și Germania ar mulțumi și Statele Unite și ar contribui la o apropiere între marea democrație americană și Germania...

———

Până acum, cheltuielile impuse Franței prin ocupația germană se urcă la 50 miliarde franci...

———

Fierberea provocată de alegerea prezidențială în Statele Unite e la apogeul ei, caci alegerea are loc poimâine, marți. După telegramele pe care le primim noi — sursă axistă — șansele lui Roosevelt ar fi în descreștere și ar sta față de ale lui Willkie ca 5 la 4. Vom fi lamuriți miercuri...

———

Ziarele noastre au fost iar lăsate să polemizeze cu ungurii care continuă sa ne înjure. Radio-Budapesta revine asupra propunerilor Gyarfas, iar Guvernul nos ru dă un nou comunicat prin care arată ca stă pe punctul dezvoltat în memoriul remis de Valer Pop Guvernului ungar. Nu noi tulburăm apele, nu noi comitem fărădelegi și orori. Ungurii trebuie sa priceapa ca, *dacă vor să trăiască în pace cu noi, trebuie să în-*

ceteze cu persecuțiile împotriva românilor. La Cluj nu mai e un român; 40 000 de oameni au fost expulzați. Orașul e ca și mort, prăvălii multe sunt închise, prețurile au ajuns nebune. Înșiși maghiarii cei mai aprigi sunt consternați de starea lucrurilor...

Pe ziua de ieri generalul Antonescu s-a ocupat cu porumbeii. Un decret-lege ne învață cum să-i creștem și cum să-i îngrijim. Când se va hotărî oare Măria Sa să dea drumul și porumbelului cu ramura de măslin în cioc?

De două zile tot Bucureștiul e răscolit prin decretul împotriva stocării aprovizionărilor. Decretul e destul de larg în ce privește cantitățile permise, dar vizitele domiciliare supară lumea. Se zice că legionarii ar fi fost și la generalul Văitoianu (are două fete măritate cu evrei...), căruia generalul Antonescu, aflând ce s-a întâmplat i-ar fi făcut scuze personale. N-am putut controla exactitatea faptelor...

Luni, 4 noiembrie. Fost ieri după amiază și luat seara masa la Afumați, la Negroponte. Prin satul Afumați mai trecusem, dar la Negroponte nu fusesem niciodată. Casă foarte simpatică pe dinăuntru, dar pe dinafară și primprejur, nici un farmec. Zona suburbană spre Afumați, fără să fie mai urâtă ca altele, pare ursuză, nu știu pentru ce. Ieșind prin bariera Moșilor, m-am simțit prididit de aceeași deznădejde care mă copleșea acum 50 de ani, când ieșeam din Paris pe barierele din spre Nord, spre St Denis. Și fără să vreau mi-am simțit inima strânsă...

Generalul Antonescu, ca să-și mai atraga simpatiile legionarilor, a vorbit aseară la Radio despre Zelea Codreanu Căpitanul și despre acțiunea lui. Din cuvântarea sa rețin urmatoarele cuvinte: *„nu trebuie să surpăm, ci să înălțăm“*. Numai să se conformeze toți acestei înțelepte lozinci...

Și Lucă Sturdza a vorbit. Ministrul nostru de Externe a dat un interviu italienilor. Cum era să vorbească Luca Sturdza? Așa cum ne așteptam toți să vorbească, și așa a și vorbit! Un imn de proslăvire îndreptat catre Berlin și Roma — iar politica externa a României n-a intrat pe caile mântuirii, decât odată cu dânsul.. Amin.

Negocierile pentru noua alcătuire a Comisiei Maritime a Dunării merg greu. Sovieticii au venit cu o bombă: au propus ca Comisia să fie compusă numai din membrii României şi ruşi... Germania era cât pe aci să primească, dar ordine de la Berlin au pus lucrurile la punct. Probabil că venirea lui Clodius nu e străină de soluţionarea acestei probleme. Nemţii rămân pe poziţia lor iniţială: Comisia să se compună din reprezentanţii României, Germaniei, Italiei şi Rusiei. Probabil că aşa va fi; ruşii au făcut o încercare de torpilare a planurilor germane, dar până la urmă se vor supune...

———

Ziarul francez *Le Moniteur,* ale cărui legături cu Laval sunt cunoscute, combate cu vigoare curentele opuse unei cooperări cu Germania, ceea ce dovedeşte că toată lumea nu este de acord în Franța cu politica Pétain–Laval.

Emisiunile radiofonice engleze şi toate cele aşa-zise „anti-naţionaliste" au fost puse la carantină de Guvernul din Vichy, printr-un decret-lege. Ele nu vor mai putea să zbârnâie deocamdată în localurile publice — până să vină rândul şi aparatelor particulare.

Baudoin, fostul ministru de Externe, nu a fost numit subsecretar de Stat la vicepreşedinţia Consiliului, ci secretar de Stat, adică ministru plin — aşa încât nu poate fi vorba de nici o retrogradare...

———

Göring adresează un călduros apel muncitorimii germane pentru noul plan economic de patru ani, după ce enumeră minunile săvârşite în perioada expirată. Reichrmarschalul cere nemţilor dragoste şi încredere în Führer — şi sacrificii...

———

Sâmbătă-seara Roosevelt a ţinut al cincilea şi ultimul său discurs electoral. A trâmbiţat că năzuinţa lui a fost şi va fi să ţină America în afară de război — şi războiul cât mai departe de America... A treia lui candidatură o justifică prin necesitatea de continuitate politică, în mijlocul furtunii...

———

Pe frontul italo-grec, mişcare puţină. Italienii nu înaintează, sau înaintează greu. Englezii au ocupat, sau sunt pe punctul de a ocupa Creta, unde va fi şi ultimul refugiu al Regelui George şi al Guvernului generalului Metaxas...

———

Primit ieri vizita lui de Metz, de la „Steaua Françoise“, sosit alaltăieri cu avionul, cu voia nemților, via Wiesbaden. De Metz a venit cu un avion german care, din cauza ceții, n-a nimerit aeroportul de la Băneasa, şi a aterizat forțat între Afumaţi şi Ştefăneşti. Avionul e rupt; copiii Negroponte îmi povesteau ieri-seară că au fost să-l vadă şi se miră cum cei dintr-însul au scăpat cu viață...

De Metz n-a venit pentru afacerile „Stelei“; mai mult, nemții i-au interzis să se ocupe de ele. A venit ca să obțină petrol românesc pentru Franța. Germania ar pune trenuri-cisterne la dispoziția „clientei“ sale... De Metz a văzut pe Leon, dar nu crede să ajungă la ceva. Francezii n-au multe mijloace de plată, şi ar voi ca o parte din preț să meargă în plata vechilor datorii româneşti în Franța... Leon a declarat însă că vechile datorii nu mai există, și că petrolul pe care l-am dat Franței ar trebui plătit integral... Dacă nu se va ajunge la un rezultat direct între Franța şi noi, vor lua petrolul nemții și-l vor ceda francezilor!!...

Întrebând pe de Metz dacă ştie ceva despre o eventuală cesiune a acțiunilor „Stelei“ aparținând grupului francez, mi-a spus că a fost o întrebare din partea nemților, care au vrut *să cumpere* o parte din acțiunile „Stelei“ și „Columbiei“ aparținând acelui grup, dar că apoi Berlinul a lăsat afacerea să cadă[1]...

Despre Paris, de Metz povestește lucruri triste... Lipsă de toate, dar mai ales de combustibil: parizienii vor duce o iarnă grea. Au cartele, dar drepturile de pe cartele sunt greu valorificate, caci ofițerii și soldații germani fac o teribilă concurență francezilor. Marca e valorificată 20 de franci, așa încât autohtonii nu pot să lupte cu musafirii lor... Lipsa de benzină, de ulei, de cauciucuri face circulația automobilelor aproape imposibilă; afară de ofițerii nemți, lumea nu mai circulă decât cu bicicleta şi în metrou. Nemții sunt peste tot locul; prăvăliile, sălile de spectacol câte mai sunt, străzile — sunt pline numai de uniforme germane. Parizienii stau în casă și tremură, și nu mai ies decât dacă sunt siliți... O deznădejde generală a cuprins pe toți...

Din prietenii de la „Steaua“, Mény și ai lui, Mercier, Champin și fiii săi sunt la Paris. Cei doi din urmă foarte îmbătrâniți, foarte deprimați, trăiesc retrași... Salem cu toți ai sai au trecut în America... Câte schimbări?

Marți, 5 noiembrie. Se împlinesc azi 90 de ani de la naşterea scumpei mele mame. Aproape în fiecare an, de la moartea ei, am petrecut această zi de reculegere lângă mormântul său... Împrejurările politice,

[1] Au cumpărat numai acțiunile „Columbiei“.

comisiile de anchetă, mă pun în neputinţă să îndeplinesc anul acesta obişnuitul meu pelerinaj... Gândul meu este însă la Breasta, şi la tot trecutul nostru...

Lungă conversaţie, ieri, cu un bun cunoscător al situaţiei internaţionale, şi în special a Germaniei. Nu mi s-a arătat prea optimist. „Germania — spunea el — a început războiul pe baza unui program *de dominaţie mondială* („Weltbehenschung"), program care s-a prăbuşit prin neaşteptata rezistenţă britanică şi prin solidarizarea Statelor Unite cu Anglia. S-a trecut apoi la un program mai restrâns, care nu mai cuprindea decât *înstăpânirea, prin organizare, a Europei.* Şi acest program este însă pe punctul de a da greş, din cauza rezistenţei Franţei, care, deşi învinsă, refuză până acum a încheia pace, în condiţiile ce i se oferă... Führerul intră acum într-o a treia etapă, şi mai restrânsă din punctul de vedere al ambiţiilor sale, etapă caracterizată prin formula *Sud-Estul, Germaniei.* Dar şi pentru aducerea la îndeplinire a acestui program minimal, Germania va întâlni mari dificultăţi, pe care i le va pune în cale Rusia. I le pune deja: cuvântarea lui Inonü, atât de precisă şi de tăioasă, de o ţinută atât de hotărâtă, nu se poate explica decât printr-o făgăduială de susţinere a Sovietelor. Moscova ar fi mers sincer cu Germania dacă aceasta i-ar fi garantat Strâmtorile. Cum Germania nu i le poate însă abandona, Rusia, în continuarea logică a politicii sale, inclină acum balanţa spre Anglia, ca să facă războiul să dureze, şi prin el să ajungă la mistuirea forţelor europene... Ieşirea Sovietelor, cu prilejul Comisiei Dunării, e un simptom al politicii ruseşti... Situaţia Germaniei, în contradicţie cu aparenţele, începe să devină grea..."

În contradicţie cu pesimismul interlocutorului meu, citesc azi o telegramă a *Agenţiei TASS* din care reiese că Sovietele au respins o reclamaţie a Angliei, care a protestat la Moscova împotriva alcătuirii noii Comisii a Dunării fără prezenţa şi consimţământul Imperiului Britanic. Anglia a pretins că era o călcare a neutralităţii din partea Rusiei. Rusia răspunde că numai ţările riverane şi *cele apropiate* au dreptul să îndrumeze navigaţia la Gurile Dunării... Iată Sovietele iar de acord cu teza susţinută de Reich...

Pe mine unul, un program german mărginit la Sud-Estul Europei mă satisface pe deplin, şi nu mă îndoiesc că Germania îl va putea realiza chiar împotriva Rusiei...

Clodius, Fabricius, Neubacher — au petrecut ziua de ieri la Predeal, cu generalul Antonescu. Vor fi discutat şi chestiunea Dunării şi pro-

blemele economice şi financiare în curs de rezolvare între Germania şi România — dar desigur că au examinat şi *situaţia noastră internă*, ajunsă la o fază critică. Aşa nu mai merge, îşi dau seamă şi nemţii, după toate informaţiile mele. Un popor nu poate trăi *şi munci* (asta interesează mai mult pe nemţi) într-o stare de panică şi de nesiguranţă şi sub regim de fanteziste experimente economice şi politice...

Până acum a fost cel puţin linişte, liniştea deprimării — dar iată că elementele subversive încep să se agite. Alaltăieri, duminică, a avut loc o ciocnire sângeroasă la Obor. Nu se spune ce a fost: ziarele de azi se mărginesc să anunţe moartea legionarului Niţă Chirică, căzut la datorie. Unii spun că lupta s-a dat între legionari şi comunişti, alţii între două tabere de legionari. Indiferent: sângele a curs, sunt mai mulţi morţi şi răniţi. Armata a intervenit şi a tras...

Au început să circule, cu insistenţă, ştirile despre o schimbare radicală de regim, sau cel puţin despre o „modificare“ a lui, impusă de nemţi... Tot oraşul, ieri, era plin de fel de fel de zvonuri: Cancicov va fi numit la Finanţe, Manoilescu la Economie, G. Brătianu la Externe... Până şi numele meu era dat la Interne!!! Toate după cererea nemţilor...

Pare aproape sigur că ceva se fierbe, şi că nemţii sunt foarte nemulţumiţi de situaţia actuală... Socotesc că nu e decât o soluţie: să rămână regimul actual (cu schimbarea lui Leon, dar nu Manoilescu!) şi să se numească un consilier tehnic german la fiecare departament...

Locul de întâlnire, la vânătoarea din Boemia, între Göring, Ciano şi Ribbentrop e ţinut secret, probabil de frica aeroplanelor engleze. Nici o indiscreţie nu s-a făcut nici asupra scopului întâlnirii, dacă e un scop precis. Mai probabil e că se vor discuta toate problemele războiului la ordinea zilei.

Se vorbeşte iarăşi şi de o vizită a lui Molotov la Berlin... Zvonul nici nu se confirmă, nici nu se dezminte...

În schimb se dezminte categoric de la Berlin, că Germania ar fi făcut noi propuneri de pace...

La Berlin, de altminteri, toată lumea nu e preocupată decât de alegerea lui Roosevelt, pe care nemţii o cred compromisă...

Englezii anunţă oficial că au debarcat în Creta. De fapt, contingente britanice au debarcat deja de mult acolo...

Ştirile ce ne parvin nouă, cel puţin din Statele Unite, arată situaţia electorală, în ajunul votului, ca foarte nesigură. Agenţiile socotesc ca o mică majoritate este totuşi asigurată lui Roosevelt şi democraţilor.

Odată cu Preşedintele se realege întreaga Cameră, o treime din Senat, şi un mare număr de guvernatori de State... Din cauza diferenţei de oră, nu vom cunoaşte rezultatele decât mâine spre amiază.

———

Regele a primit preşedinţia de onoare a Jockey-Clubului, a Automobil-Clubului, a Societăţii Scriitorilor Români şi a câtorva alte societăţi...

———

Un nou regulament al Ordinului „Mihai Viteazul" a fost promulgat. Capul Ordinului rămâne Regele, dar cel mai înalt în grad printre decoraţi, sau cel care ocupă cea mai înaltă funcţie în Stat, va fi preşedintele activ al asociaţiei Ordinului...

———

Ungurii continuă cu expulzările românilor. Un transport de 600 de pribegi, dintre care unii bătuţi şi răniţi, a sosit alaltăieri la Arad...

———

Deşteptii de la Coordonarea Economică:

Ca să poată face un plan de raţionalizare a traiului şi a face faţă şi cerinţelor nemţilor, s-a făcut un inventar, cu proces-verbal în regulă, a bucatelor aflate în magaziile agricultorilor — şi deocamdată s-au blocat în magazii produsele găsite. Nimic de zis — ca să faci un plan, trebuie să ştii pe ce baze îl faci. Acum trei zile, au venit însă agenţii prefecturilor şi au pus peceţi pe uşile magaziilor! Tocmai în momentul semănăturilor!

Am reclamat la Ministerul Agriculturii şi la al Economiei Naţionale, şi ieri peceţile au fost ridicate la Breasta... cu scuze!

———

Anarhie la Prahova:

Fabrica de postav *Dorobanţul* a fost ocupată de legionari care au dat tot personalul afară şi au declarat „că fabrica e a muncitorilor". De vineri seara şi până azi, n-au putut fi evacuaţi...

Legionarii au ocupat şi viile de la Valea Călugarească şi refuză să le predea refugiaţilor pe care Ministerul de Interne i-a trimis să le lucreze (e vorba de viile expropriate de la evrei...).

———

Ieri la ora 6 am fost să expun „luminile mele" (aşa s-a exprimat preşedintele Sbârcea în convocarea telefonică pe care mi-a adresat-o) la

Comisia pentru cercetarea portofelului putred, în special cel vărsat de defuncta Bancă Blank. Am spus ce am ştiut. Comisia foarte curtenitoare. Mi-a cerut să pun şi în scris lămuririle pe care le-am dat. Ce plictis...!

Regele continuă să înveţe. Profesori universitari îi fac cursuri. Cum e însă Rege şi major, buletinul Casei Regale nu vorbeşte „de lecţii“, *ci de audienţe.*

Joia trecută, a fost rândul lui Alexandru Oteteleşanu. Regele l-a întrebat ce este Suveranitatea unui Stat şi după lămuririle primite a continuat: „Domnule profesor, cum rămâne cu Suveranitatea unui Stat, când e ocupat de trupe străine, chiar venite fără intenţii inamicale?“ Şi cum Oteteleşanu se cam încurca în răspunsul său, Regele l-a întrerupt: „Domnule profesor, m-am gândit la... Danemarca!“ — Şi noi care credeam că Mihăiţă nu e deştept!

Anecdota mi-a fost povestită chiar de Oteteleşanu...

Gh. Brătianu a spus lui Şoneriu, că generalul Antonescu ar fi început din nou „să vorbească“ cu dânsul despre o colaborare pe baza formulei abandonate în preziua constituirii „Statului Legionar“. Dacă e adevărat, dacă Brătianu n-a visat, confidenţele lui ar constitui o confirmare a zvonurilor de remaniere ministerială care circulă.

Pe de altă parte, din toate părţile îmi vin ştiri despre nemulţumirile nemţilor... Ce ne mai aşteaptă?

Miercuri, 6 noiembrie. De ieri, lumea întreagă are ochii aţintiţi asupra Statelor Unite, ca şi cum de rezultatul alegerii prezidenţiale va atârna soarta războiului. În America e o fierbere nemaipomenită; sume enorme se irosesc în pariuri. Primele ştiri sosite până azi-dimineaţă par a da o uşoară majoritate lui Roosevelt — dar e luptă grea.

În realitate, asupra războiului, alegerea nu va avea o mare înrâurire. Statele Unite sunt o ţară de opinie publică; nimeni nu poate merge împotriva curentului. În America curentul este bine stabilit pentru o ajutorare cât se poate de eficace a Angliei, dar pentru neparticipare efectivă la război. De va fi Roosevelt, de va fi Willkie, asta va fi şi mai departe politica Statelor Unite.

Din comunicatele de azi, chiar din cel italian, rezultă că Grecia rezistă în mod neaşteptat. Comunicatul grecesc anunţă că trupele elene

au pătruns în Albania, iar cel italian vorbeşte numai de bombardări aeriene efectuate... Că la urma urmelor italienii vor război, nu încape îndoială, dar comparaţia între cuceririle fulgerătoare germane în Polonia, în Belgia, în Franţa şi bătaia pe loc a italienilor în Grecia, dă o slabă idee despre forţa ofensivă a trupelor lui Mussolini...

Instrucţia în afacerea Titeanu a fost terminată şi dosarul a fost trimis la Parchet pentru trimiterea în judecată... Când mă gândesc cât de obraznic şi de închipuit era acest nenorocit în ultimii ani, şi când îl văd acum terfelit, îmi e milă de el, oricât de păcătos ar fi...

Banca Comercială Română, care deşi „Română" aparţinea francezilor şi belgienilor, a fost cumpărată de nemţi şi anume de Deutsche Bank. E o lovitură pentru Banca de Credit, care spera să se înţeleagă cu Deutsche Bank... Şi întrucâtva şi pentru Bancara mea, căci nu va mai fi singura bancă germană în România. E drept că e loc şi pentru doi...

Se pare că negocierile de la Predeal au avut de scop principal tot chestiunea valorificării mărcii. Generalul Antonescu nu vrea să audă, cu drept cuvânt, de o sporire a preţului mărcii, în lei. Nu ştiu la ce concluzii s-a ajuns. La urma urmelor vom face ce vor vrea nemţii, căci suntem în mâna lor.

Din toate părţile mi se confirmă că germanii sunt foarte nemulţumiţi de regim. Ieri se vorbea cu insistenţă despre înlocuirea lui Leon prin Cancicov...

Ervin Antonescu mi-a mărturisit că conducerea legionară e foarte preocupată de infiltrarea comunistă în rândurile gardiste. S-a creat o miliţie legionară speciala, compusă din vechi elemente de încredere, şi înarmată cu revolvere şi mitraliate, menite că curețe „mişcarea" de tulburatorii veniţi de la comunişti. Anume mahalale din Bucureşti, şi Ploieştiul, au ajuns sub teroarea acestor transfugi.

Numai de nu s-ar întrebuinţa mitralierele şi împotriva oamenilor cumsecade.

În *Cuvântul* de ieri, un articol în care sunt înjurat şi tratat de asasin de către un scrib cu numele de Andrieş. Insensibil la atacuri, m-am bucurat chiar de acest atac: se vede ca tot mai însemnez ceva în aceasta ţară...

Un „Witz“ nemțesc:

La Berlin se spune că tot au câștigat ceva nemții de pe urma ofensivei ratate împotriva Angliei: în loc de o epopee națională, au acum două — adică pe lângă „Niebelungen — Lied“ mai au și „Niegelungen[1] — Lied“!

Un comunicat al Guvernului ne anunță că Regele, Regina Elena și generalul Antonescu vor asista la serbarea Sfântului Mihail... la Iași. Programul solemnităților de poimâine, fixat pentru biserica Mihai Vodă (unde trebuia să meargă Regele și Antonescu) a fost modificat în consecință. Recepția de la Palat a fost suprimată. Oficial, se spune că e un omagiu pe care familia regală și generalul vor să-l aducă Mișcării Legionare, care-și comemorează solemn, vineri, la Iași, obârșia... În realitate s-a căutat să se evite încurcăturile cu primirea diplomaților la Palat, și a șefilor de Misiuni militare germane... Momentul de față nu e prielnic pentru asemenea recepții...

Joi, 7 noiembrie. Roosevelt a fost ales cu mare majoritate. Cea dintâi telegramă de felicitare a primit-o de la contracandidatul său, Willkie. Partidul Democrat s-a asigurat prin alegerile de ieri și de o majoritate compacta în Camera Reprezentanților și în Senat.

Ziarele americane care au combătut pe Roosevelt, recunosc marea victorie a acestuia și declară că, deoarece poporul american s-a pronunțat, toți trebuie să se strângă în jurul Președintelui și să-l ajute să apere interesele vitale ale Uniunii și ale omenirii...

Să sperăm că cea dintâi încercare a lui Roosevelt va fi să obțină pacea... *Dacă vrea*, cred că ar putea să-o obțină...

Față de rezultatul alegerilor de peste ocean, presa germană ca și cea italiană „fout boune figure á mauvais jeu“ și schimbând tactica de până acum pretind că menținerea lui Roosevelt în fruntea Statelor Unite nu interesează decât politica locală americană și ramâne fără influență asupra mersului războiului...

Presa engleză exultă...

Pare că armata italiană ce operează la granița Albaniei spre Epir a fost încercuita de greci și se găsește într-o poziție foarte critică, nepu-

[1] Niegelungen – niciodata – reușit .

tând nici măcar să se retragă. E un neaşteptat succes pentru greci. Italienii, în comunicatele lor, ascund situaţia dezastruoasă în care se află, de frica unei reacţii dezagreabile în opinia lor publică. Aci în Bucureşti, nemţii pe care i-am văzut îşi freacă mâinile şi sunt încântaţi. Ei ştiu bine că totul se va sfârşi cu Grecia conform programului stabilit, dar le pare bine că italienii au fost puşi cu botul pe labe. Se zice că italienii n-au mai putut trimite provizii trupelor lor încercuite decât prin paraşute, dar majoritatea acestora ar fi căzut în liniile grecilor...

———

Serbarea de mâine la Iaşi se pregăteşte cu alai mare. Au sosit ieri două foarte numeroase delegaţii a Partidului Naţional-Socialist German şi a Partidului Fascist Italian. În afară de aceste două delegaţii, vor mai merge la Iaşi şefii Misiunilor militare germane, miniştrii şi ataşaţii militari ai Axei. După cum se vede ne-am „integrat“ de tot...

Nimic de zis, numai să se termine toate cu bine...

———

Un decret-lege a modificat Codul Penal. Darea şi luarea de mită a fost transformată din delict *în crimă*, şi pedepsită cu 3 până la 10 ani de „închisoare grea“. Ce o să devină românul fără spert şi fără sperţari?

———

Odată cu Clodius (sosit sâmbătă şi replecat ieri-dimineaţă) a sosit şi prietenul nostru Langenhahn care povesteşte că în noaptea de 1 spre 2 noiembrie a avut loc un teribil atac aerian asupra Berlinului. Aeroplanele engleze au sosit în două serii, şi au făcut stricăciuni mari. Dar nu sunt atât stricăciunile cât enervarea publicului, care dau de gândit Guvernului. Neamţul suportă greu alarmele, refugierea prin subterane, zgomotul şi lumina cu care aparatele aruncate de englezi îneacă obiectivele bombardate. Aceste aparate luminoase sunt lăsate cu paraşute, pun 8 minute până la pământ şi ajung complect consumate, aşa încât nemţii n-au putut să le afle încă secretul.

Să vedem ce ne va povesti Cecropid care a plecat alaltăieri la Berlin şi se înapoiază la începutul săptămânii viitoare.

———

Vineri, 8 noiembrie *(Sf. Mihail).* Ieri a fost aniversarea revoluţiei bolşevice din Rusia, şi Guvernul s-a temut — avea informaţii în acest sens — de mişcări comuniste mai violente şi la noi. Măsuri de eventuală represiune au fost luate. Iscoade de legionari înarmaţi au cutreie-

rat toată noaptea cartierele suspecte şi armata a fost consemnată în cazărmi. Nu s-a întâmplat însă nimic...

Un scurt decret-lege modifică pe cel precedent relativ la societăţile anonime. S-a mai dat o lună răgaz pentru refacerea consiliilor de administraţie, dar nu s-a sporit nici numărul membrilor în consiliile mari de la 7 la 10 cum era vorba, şi nici de la 2 la 4, cum s-a spus, consilii din care fiecare are dreptul să facă parte. O concesie din partea generalului Antonescu nici nu era de aşteptat — îl îneacă veninul...

Deşi mai lipsesc câteva rezultate, se ştie acum că Roosevelt va dispune de peste 468 delegaţi, contra 60–70, pentru finala alegerii prezidenţiale. În ce priveşte numărul voturilor, Roosevelt întrece pe Willkie cu peste 4 1/2 milioane glasuri...

Radu Polizu, peştele, a fost arestat. Se ştie că după uciderea lui Duca s-a dus la Poliţie, a înjurat pe cei trei ucigaşi, i-a lovit şi a tras chiar o lovitură de revolver împotriva unuia din ei, rănindu-l. Acum plăteşte pentru gestul pe atât de inutil cât de laş, pe care l-a făcut în 1934 sub oblăduirea lui Gavrilă Marinescu...

Se zice ă Guvernul spaniol refuză să extrădeze pe Urdăreanu. Mi-a spus-o Mociony, dar ştirea nu e încă oficial confirmată...

S-a aflat unul din depozitele de bani ai Regelui Carol în străinătate. Un extras de cont, sosit prin poştă, arată că fosta Majestate are un credit de circa 700 000 dolari (exact 692 de mii şi câteva sute) la Chase-Bank din New York. În lei, suma face vreo 400 milioane. Bună afacere să domneşti peste o ţară bogată şi... supusă!

Mestrovič, care a fost la Bucureşti pentru ridicarea monumentului Regelui Ferdinand, a povestit Elizei Brătianu că vaporul iugoslav care a adus porfirul destinat monumentului, din Spania la Split[1], a fost oprit

[1] E de necrezut, dar piatra piedestalelor monumentelor regale (Carol şi Ferdinand) a fost adusa din Spania! Pe mare până la Split şi cu drumul de fier de la Split la Bucureşti! Câte zeci de milioane irosite, când România e plină de piatră!

de 13 ori în Mediterană, pentru legitimare şi control. De fiecare dată de către un vas britanic. Vase şi control italian, nicăieri... Ajuns în canalul Otranto, vaporul sârbesc a văzut un submarin ieşind din valuri lângă el... În fine o unitate italiană — şi-a zis căpitanul iugoslav! Dar şi submarinul era englezesc!

Cineva comentând această istorioară faţă de Gino Quaranta, trimis la noi cu un pol pe zi ca să facă atmosferă, — acesta a replicat: „Ei, ştie Ducele ce face... Să ne riscăm flota cu englezii, ca să nu mai avem nimic de opus germanilor la sfârşitul războiului, şi să ne şterpelească Mediterana?..."

Autentic şi... delicios!

Cu prilejul a două comemorări — nu mai ştiu care — Mitiţă Constantinescu ne-a trimis, foştilor miniştri de Finanţe, câte un „étui" cu şase monede de aur bătute la Monetăria noastră. Nimica tot; le-am aruncat într-un sertar, şi acolo au rămas. Un decret-lege al generalului Antonescu ne obligă să le restituim. Ce meschinărie! Noroc că nu le-am daruit şi eu mai departe — de unde le-aş fi luat astăzi? Şi aş fi intrat în puşcărie, căci cu puşcărie ameninţă dulcele general pe cei care nu vor „restitui"... Înţeleg pedeapsă (!) pentru cel care a dat, dar pentru cel care a primit? Ce? Era să le arunc în obrazul nenorocitului de Mitiţă?

De pe fronturi, nimic special. Situaţia neschimbată...

Toată Curtea şi Guvernul, cu tutorii noştri nemţi şi cu musafirii noştri italieni au plecat aseară la Iaşi. Legionarii vor să facă din Iaşi un fel de München al Mişcării lor...

Radian a avut o mai lungă conversaţie cu generalul Vasiliu, comandantul Jandarmerici. Şi generalul i-a mărturisit că lucrurile nu merg. Din rapoartele sale rezultă nu numai lipsa oricărui curent, la ţară ca şi prin oraşe, pentru regim, dar că se manifestă chiar sentimente de ură. Între generalul Antonescu şi legionari, mai mult decât frecături; nu mai există, reciproc, nici o încredere. În Mişcarea Legionară însăşi, mai multe curente care se vrăjmaşesc. Şi nemţii sunt foarte neliniştiţi. Garda le-a dat decepţii mari, iar după dânşii, generalul Antonescu merge prea departe cu măsurile de răzbunare. Starea de panică nu convine

nemţilor. Dezorganizarea Poliţiei şi Jandarmeriei prin ancheta asupra omorurilor de sub fostul regim, care a fost împinsă prea departe, neliniştește şi ea cercurile germane...

După generalul Vasiliu, se merge la o ocupare germană mărturisită. *Sunt deja (afirmă generalul) 9 divizii germane în ţară.* Himmler, omul de încredere al lui Hitler şi faimosul poliţist e de 8 zile la Braşov, şi lucrează... Vasiliu crede că aşa nu poate să mai meargă. Sau impun nemţii pe Antonescu, sau pe legionari (şi unul şi alţii secondaţi de personalităţi cu experienţă pe terenul economic), sau iau dânşii totul şi pe faţă în mână... (Asta ar fi cea mai bună soluţie...).

Tot de la Radian aflu că iubita noastră Frau von Coller e de mai multe săptămâni în Statele Unite unde a fost trimisă să lucreze împotriva lui Roosevelt...

A şi reuşit! Sincere felicitări!...

Sâmbătă, 9 noiembrie. Comemorarea şi Serbarea de ieri, la Iaşi, pare să fi fost bine organizate, şi impunătoare. Cuvântările lui Sima şi generalului Antonescu excelente. Generalul a evocat suferinţele îndurate în Iaşi de Regele Ferdinand şi a urat Regelui Mihai să ajungă şi el la clipele de izbăvire, ca şi bunicul său — şi a rostit aceste cuvinte în faţa miniştrilor Axei...

Păcat că a fost lasat să vorbească şi vechea puşlama de Zelea Codreanu tatăl... Cei care l-au ascultat la Radio pretind că era cherchelit. În tot cazul a pus picioarele în străchini şi a vorbit alandala...

Universul de azi-dimineaţă, în fruntea dării sale de seamă citează următoarele cuvinte din cartea lui Corneliu Zelea Codreanu, *Pentru Legionari:*

„Dragostea nu poate aduce nici tiranie, nici împilare, nici nedreptate, nici razvrătire sângeroasă, nici războire sociala. Ea nu înseamnă niciodată conflict..."

De şi-ar aduce aminte şi generalul Antonescu şi conducătorii de azi ai Mişcării Legionare, aceste frumoase cuvinte...

De subliniat, în cuvântarea lui Sima, declaraţia de încredere şi de supunere faţă de generalul Antonescu. Avea nevoie să o spună, ca răspuns la anumite curente ce-şi fac drum în Mişcare?

Regele n-a deschis gura. Ar fi fost bine să fi spus şi dânsul ceva...

Mâine se vor deschide la Sibiu cursurile Universităţii din Cluj. Vor asista la această solemnitate şi generalul Antonescu şi Sima. Se zice că

generalul Antonescu va pleca apoi în Italia. În timpul scurtei sale absențe, puterile de „Conducător al Statului“ vor trece *asupra întreg Consiliului de Miniștri*, iar nu asupra vicepreședintelui Consiliului...

———

Ieri după amiază m-am pomenit cu Ciudin, alarmat (?!). „Vin, în legătură cu sinuciderea lui Blumenfeld (Scrutator)...“ Nici nu aflasem despre această sinucidere... Ciudin mi-a povestit că Blumenfeld făcea însemnări zilnice în care, pe lângă altele, consemna toate conversațiile sale cu diverșii oameni politici pe care îi vizita... Fiindu-i frică de o percheziție a încredințat caietele sale unui nepot dar din întâmplare, primul percheziționat a fost chiar nepotul, și caietele au fost luate... Ciudin pretinde că Blumenfeld s-ar fi sinucis fiindcă nu putea să suporte ideea că „secretele“ (!!) oamenilor politici care au avut încredere în el, să ajungă din vina lui, în mâinile Guvernului! Nu știu ce o fi cu alții, dar în ce mă privește pe mine, *dacă* Blumenfeld n-a însemnat decât ce i-am spus eu, apoi n-am nici o grijă! Eu cred că era altceva la mijloc, dacă fatalele caiete au provocat într-adevră sinuciderea nenorocitului... Blumenfeld, în calitatea lui de ovrei și de democrat, ura Garda de Fier. Poate va fi scris în mărturisirile sale că uciderea lui Zelea Codreanu, și a altora a fost binevenită, și va fi regretat chiar că n-au fost uciși mai mulți... Știu eu? Era în perfectă comuniune de idei cu Călinescu, cu Ghelmegeanu, cu Andrei — cu tot grupul trecut de la țărăniști la Camarilă... În această ipoteză, se va fi sinucis, de frică să nu fie trecut înainte de moarte prin grele chinuri... Mai avusese el o dată de simțit mâna legionarilor...

Blumenfeld era o canalie, dar foarte inteligent; un informator prețios, căci pătrundea pretutindeni... În această calitate de informator l-am primit și eu, deseori, dar bineînțeles îl lăsam pe el să vorbească... În ultima vreme n-a mai venit pe la mine. La cea din urmă vizită pe care mi-a făcut-o, mi-a părut foarte deprimat și mi-a spus chiar că se gândește la sinucidere. Credincios, în adevăratul înțeles al cuvântului, n-a fost decât lui Stere, și de la moartea acestuia, luase înfățișare de orfan... Dispariția lui se încadrează în vremurile în care trăim; în stările de azi un om ca el nu mai avea nici un rost în viață... și s-a dus!

———

Polizu (Radu) a fost pus în libertate. Cineva care l-a văzut îmi povestește că e prăbușit... L-au ținut 16 ore în picioare! Un pește în picioare, și încă 16 ore, iată ceva de neînchipuit! A fost pus în libertate, dar nu scos din urmărire... Gestul de „voinicos“ pe care l-a săvârșit

după moartea lui Duca — fără nici un risc momentan — îl va costa probabil scump...

———

Ieri la orele 14 şi ceva, din nou un cutremur... dar mult mai uşor. Institutul Meteorologic pretinde că a fost de gradul 4. Dar ne-a tras la toţi o spaimă, căci ne-a fost frică să nu fie urmat de altul mai tare... Dar n-a fost.

———

Pe fronturi nimic important. Între nemţi şi englezi continuă bombardările aeriene. Agenţiile Axei pretind că Parlamentul englez a fost mutat din Londra într-o localitate necunoscută, ceea ce ar fi indiciul unei hotărâri de evacuare a Guvernului întreg provocată prin succesul bombardamentelor germane... Ştirile britanice nu pomenesc însă despre aşa ceva...

Tot Agenţiile Axei mai anunţă că starea sănătăţii lui Neville Chamberlain s-a înrăutăţit mult...

Roosevelt a întrunit Consiliul Apărării Naţionale şi i-a cerut autorizarea să livreze Angliei 12 000 aeroplane noi. O spun telegramele de la Berlin — care mai lămuresc, că în schimb, De Valera a declarat Irlanda definitiv neutră, aşa încât teritoriul irlandez nu va putea adăposti baze militare engleze, aeronautice sau navale. Şi telegramele din Berlin consideră acest succes al Axei ca o compensaţie de egală valoare, faţă de noul gest inamical al Statelor Unite...

Pe de altă parte, cererea Cabinetului din Washinngton privitoare la garantarea securităţii vapoarelor ce ar transporta cetăţeni americani repatriaţi din Irlanda în Statele Unite — a fost refuzată de Guvernul german sub cuvântul că aceste vapoare, contravin instrucţiunilor generale ale amiralităţii Reichului, trec „prin zona de război..."

Pe frontul greco-italian, *statu-quo*. Italienii pretind că nu pot înainta „fiindcă în Grecia, şoselele sunt proaste!" În schimb, aviaţia italiană bombardează ce poate. Grecii afirmă că au distrus sau capturat din nou, un însemnat material de război italian...

Papen s-a întors la Ankara. Vizita sa în Germania n-a fost lungă...

———

Duminică, 10 noiembrie. Sunt de la ora 4 în picioare, cuprins de oroare, şi nu parvin să mă liniştesc... La ora 4 fără un sfert a început să se mişte casa, să trosnească în încheieturi... Deşteptat, am văzut pe fereastră mai multe văpăi, şi în acelaşi timp, în mijlocul bubuiturilor am

avut senzația netă că cade casa pe mine. Dar casa s-a ținut bine; au căzut obiectele de pe mese, unele rame din perete — și tencuială din tavan și de pe ziduri... Nu știu cum a trecut, dar a trecut. Am aprins și m-am sculat. Toată casa era plină de zob, și în toate odăile, vase sparte și nesparte, hârtii, fel de fel de lucruri pe pardoseală... Nevastă-mea, Dinu[1] și toate femeile din casă urlau și se boceau. Și peste ele căzuse zobul. Am scăpat cu puțin: tencuială căzută, ziduri plesnite dar nevătămate, țigle și cărămizi de pe acoperiș căzute în curte. Un coș cam amenință, dar rezistă...

Abia ne liniștisem puțin, a început telefonul să zbârnâie. Prietenii voiau să știe dacă scăpasem... Am aflat că imobilul „Charlton" de pe Bulevardul Brătianu se prăbușise, omorând o sumă de lume... Trebuie să mai fie și altele...

Cutremurul de acum câteva săptămâni a fost cel mai tare din câte am trăit, dar pe lângă cel de azi, n-a fost nimic. Cel de azi, a fost întradevăr catastrofal — pentru prima dată în București și în România s-au prăbușit case...

E ora 8, sunt 4 ceasuri de când a trecut groaza peste mine, și tot nu m-am liniștit...

Pentru mari păcate trebuie sa ne pedepseasca Dumnezeu, de ne da tot ce ne dă de suferit... Eu unul, am încrucișat brațele, și nu mă mai apăr... Dea peste mine ce o vrea Domnul, se vede că așa mi-a fost scris să sfârșesc viața...

———

Ziarele de azi-dimineață ne anunță fără alt comentariu, că dl Cancicov a fost numit ministru al Economiei Naționale în locul d-lui Leon, demisionat. De înlocuirea lui Leon, dovedit cu totul incapabil, și anume cu Cancicov, s-a vorbit mult zilele din urmă. Miercuri, la „Steaua Română", am sfătuit pe Cancicov să nu primească *căci curățirea e sigură în conjunctura de azi* — și am avut impresia ca nu va primi. Totuși...

Bine că s-a dus dracului Leon. Cancicov tot are mai mult bun simț...

Odată cu Cancicov, a fost numit subsecretar de Stat, tot la Economie, un anume Petra... Cine o fi? Presupun un legionar, ca sa compenseze numirea lui Cancicov...

———

Călatoria lui Molotov la Berlin e oficial confirmată de *Agenția D.N.B.*

[1] Copilul lui Ion Lahovari și al lui Peggy Leonida.

Ministrul de Externe sovietic va întoarce astfel vizita pe care i-a făcut-o Ribbentrop la Moscova, și va răspunde în același timp invitației ce i-a fost adresată de Guvernul Reichului...

Nimic bun pentru noi nu va ieși din această vizită, mi-e teamă...

Pe fronturi, nimic nou. Obișnuitele bombardamente aeriene pe cel anglo-german — iar pe cel italo-grec, italienii anunță și ei bombardamente, iar grecii... că au luat 150 prizonieri.

În schimb, vorbărie multă. Churchill a vorbit la banchetul Lord-Mayor-ului și a exprimat nadejdi de victorie. Dacă Anglia nu poate lua încа ofensiva, *e că înarmarea ei e de-abia în anul al doilea*... Dar până la 1939 ce au făcut? Primul-englez a făgăduit ajutor Greciei, în limitele posibilităților. Tot discursul lui Churchill e pe o strună cam pesimistă, spre deosebire de cele ținute până acum. E drept că darea de seamă publicată de ziarele noastre e transmisă de *Agenția Stefani*...

Führerul a vorbit și el la întrunirea foștilor luptători ai revoluției național-socialiste. Foarte dârz. Germania vrea sa trăiască în pace, să se dezvolte în pace, dar pentru cucerirea acestei păci — nici un compromis nu va fi primit de Reich, astăzi stăpân pe situație. O pace de compromis, n-ar fi decât un armistițiu... Are și Hitler dreptate.

În fine și Roosevelt a rupt tacerea după alegerea sa. A vorbit presei americane. A declarat ca nu are nici o cunoștință despre un proiect de mediație pentru pace din partea Statelor Unite... Și a mai spus că 50% din fabricația de război americană trebuie să meargă în Anglia... Toate bune, cum se vede.

Luni, 11 noiembrie. Bucureștenii au trăit ieri o zi de groază. Nici azi nu ne-am liniștit de tot; și cum sa te liniștești? Cu câteva minute înainte de a scrie aceste rânduri, un nou mic, foarte mic cutremur... o codiță a celui de ieri dar care n-a mai stricat nimic. Și aseară la ora 11,45 a mai fost unul, tot neînsemnat. Oricum, oricât de neînsemnate sunt aceste mișcări, după tot ce am văzut ieri, ele pun nervii într-o stare de încordare insuportabilă... A trebuit sa ajung la 70 de ani, ca sa-mi dau seama că mai ușor trece omul printr-o boala grea decât printr-un cutremur...

Catastrofa a fost mult mai teribilă de cum am crezut ieri, după ce a trecut peste capul meu...

Pe lângă prăbușirea celor 12 etaje ale imobilului Charlton, s-au mai darâmat și o seamă de case, de biserici etc. Între orele 10 și 12 am făcut

ieri o raită prin oraş. O jale... Pe toate străzile, cărămizi de la coşurile căzute. Pe ici, pe colea câte o casă strivită sub acoperiş, câte un colţ dărâmat, cărămizi şi pietre sărite de nu se ştie unde... Pe Calea Victoriei, pietroaie mai mari decât mine căzute din friza hotelului Continental, altele şi mai mari din părţile superioare ale palatului Poştelor. Orologiul şi postamentul de piatră de la Palatul de Justiţie prăbuşite pe treptele exterioare ce duc la Sala paşilor pierduţi. Aproape toate imobilele mari „lezardate". Ministerul de Externe, cel nou, plesnit de sus până jos. Imobilul din Calea Victoriei în faţa străzii Berthelot, gata să se prăbuşească. Bisericile Popa Tatu şi Schitu Măgureanu, pe lângă care am trecut, pe jumătate doborâte...

Toate spitalele sunt pline de răniţi, cu sutele. Şi morţi mulţi. De sub Charlton, unde se lucrează cu înfrigurare, s-au scos până acum 45 de morţi. Trebuie însă să fie mulţi, căci erau peste 20 de apartamente locuite şi dintre locatari vreo 4–5 numai nu se aflau în casă. Se povestesc lucruri înspăimântătoare: de sub moloz, probabil din subsoluri s-ar mai fi telefonat încă ieri la amiază după ajutor... O fi? Echipele germane, cele dintâi la faţa locului , au lucrat cu un devotament şi cu o pricepere demne de toată lauda. Până aseară nu se putuse însă ajunge la subsoluri, prin enormul morman de dărâmături.

Se spunea ieri că prăbuşirea se datora faptului că betonul armăturii edificiului a fost de proastă calitate: antreprenorul Schinde ar fi întrebuinţat var hidraulic în loc de ciment... Se mai spunea că unul din fraţii Schinde s-ar fi şi sinucis. Arhitect al imobilului a fost George Cantacuzino...

Cutremurul a fost resimţit, dar mai slab, în toată Bulgaria şi până în Italia, de o parte — până la Moscova, de alta. La noi, cele mai încercate localităţi, afară de Bucureşti au fost Ploieştii, Câmpina, Buzău, Râmnic, Focşani şi Galaţi. Focşani, mai ales. Panciu ar fi ras. Satele Bărcăneşti, Pucheni, Româneşti — pe şoseaua Bucureşti–Ploieşti ar fi distruse. Pagube mari şi la Băicoi. Mai mici la Sinaia, Predeal, Braşov. La Titu gara ar fi prăbuşită. Oficial se dă ca foarte atinsă Mănăstirea Dealul (liceul) de unde toţi elevii şi profesorii au fost evacuaţi...

Ieri, toate trenurile au fost oprite, până la inspecţia lucrărilor de artă— poduri, tuneluri etc. — şi această oprire a încurcat şi mai mult lucrurile...

Doamne, doamne, crunt ne mai pedepseşti! Ce an, anul 1940!

....

....

———

La înapoierea sa la Berlin, Clodius s-a oprit o zi la Arad, însoțit de noul nostru ministru în Germania, Greceanu. Probabil că a vrut să vadă halul românilor expulzați de unguri din părțile Ardealului pe care le-au luat în stăpânire. De ne-ar fi de folos... Să nu plătim tot noi oalele sparte...

Neville Chamberlain a murit... L-a doborât cancerul de care suferea, dar probabil că toată inima rea pe care i-au făcut-o evenimentele a contribuit la accelerarea procesului său morbid... A fost un om cumsecade, dar n-a știut să prevadă în politică, sau, dacă a prevăzut, n-a făcut ce trebuia ca să le întâmpine... Mă gândesc la înarmarea Angliei, pentru care s-a pierdut atâta timp...

Molotov a părăsit ieri Moscova, și a luat drumul Berlinului. La gară l-au dus pe lângă înalți funcționari sovietici și reprezentanții Axei, printre care Gafencu. Schuleinburg a plecat cu dânsul. *Agenția D.N.B.* comunică că plecarea lui Molotov a produs o adâncă emoție (?) în opinia publică sovietică (?) E pentru prima oară că președintele Consiliului Comisarilor și comisar special la Afacerile Străine părăsește Rusia. La Berlin se face mare caz de această vizită care înseamnă, după presa germană, spulberarea tuturor știrilor tendențioase, din izvor britanic, despre o schimbare în politica rusească și despre o slăbire a legăturilor dintre Soviete și Reich...

Ieri au fost deschise la Sibiu cursurile Universității clujene. Generalul Antonescu a rostit și aci un foarte bun discurs. Dar cine l-a ascultat, deși a fost redat la Radio... Eram toți cu inima strânsă și gândurile noastre siderate de catastrofa pe care o trăisem...

Printre victimele scoase de sub ruinele Charltonului a fost identificată și d-na Bălașa Djuvara, văduva lui Trandafir...

Infiltrația comunistă în rândurile legionare e tot mai accentuată. Caranfil îmi povestește cum li s-au luat demisiile, de la U.C.B. și Societatea de Gaz, sub presiunea unor muncitori de la U.C.B. conduși de unul Nicolau și îmbrăcați toți în cămăși verzi — dar comuniști sadea...

Antonescu şi Sima sunt hotărâţi să curețe mişcarea de comunişti, dar se pune întrebarea: vor reuşi? Caranfil raportând cele întâmplate la U.C.B. lui Antonescu — generalul a dat acest senzaţional răspuns: „Dacă vor merge tot aşa, *nu mai avem decât ocupația germană...* ". Zic şi eu...

Aşa cutremur n-a mai fost în Bucureşti de la 1802, când s-a răsturnat turnul Colței... Dar pe vremea aceea nu erau „blocuri" şi coşuri de 20–30 de metri, la fabrici şi la caloriferele edificiilor publice...

Coşul caloriferului de la Palatul Regal, ca şi cele de la fabricile din jurul oraşului s-a prăbuşit. În interiorul Palatului de Justiţie, daunele sunt mari. Un luminator s-a dărâmat sub presiunea unui coş căzut pe el tocmai în sala de Consiliu a Secţiilor unite. În alte săli, a căzut lustrul, au fost stricate mobilele..

La Ministerul de Industrie (fosta casă Vernescu), crăpături în zid atât de adânci, încât localul trebuie să fie evacuat. Ministerul Coordonării se va muta în localul Adunării Deputaţilor...

Pavlu soseşte de la Craiova şi-mi spune că şi acolo s-au prăbuşit case şi au fost câţiva morţi. La Breasta, crăpături prin ziduri, căderi de tencuieli — în total stricăciuni fără mare importanţă...

Asemenea la Sinaia, după câte mi se telefonează, n-ar fi fost stricăciuni grave...

Marţi, 12 noiembrie. Şi ziua de ieri, ca şi ziua de duminică, a fost o zi de groază. Nu izbutim să ne liniştim. La fiecare camion care trece pe stradă, mi se pare că începe iar cutremurul... Către seară, având nevoie să mă duc la Banca Naţională, de la mine de acasă până în Lipscani şi de acolo la Jockey-Club, a trebuit să fac cu automobilul ocoluri peste ocoluri, şi am pus o jumătate de ceas numai de la Bancă la Club... Mai toate străzile sunt barate; blocuri de piatră, bucăţi de zid, coşuri, ameninţă să cadă peste trecători... Blocul, de dimensiunile lui Charlton şi el, din colţul Bulevardului Take Ionescu şi strada Atena, a fost evacuat, fiind gata să se prabuşească... De duminică dimineaţă până luni dimineaţă (ieri) au mai fost înregistrate la Observator 8 cutremure, dintre care 3 mai sensibile duminică la ora 12 fără un sfert şi la ora 7 seara, luni dimineaţă la ora 8,35... Cel mai puternic, cel de luni dimineaţa n-a trecut însă de gradul 3...

Centrele care au fost mai rau încercate sunt Bucureştii, Valea Prahovei, Focşani şi Galaţi. La Câmpina, aproape toate casele au fost vă-

tămate; la Panciu n-a mai rămas una în picioare. Se zice că frații Apostoleanu, care se aflau acolo la via lor, au scăpat cu viața dar răniți...

Numărul total al victimelor nu e încă stabilit: de sub molozul de la Charlton se scot în continuu cadavre... Nu se mai speră nici o salvare, de sub mormanul de ruine. Beciurile, în care probabil că duminică dimineață mai erau încă oameni vii, au fost în parte înecate de apă (s-au spart țevile) iar în parte distruse de foc căci s-a aprins și rezervorul de păcură ce alimenta caloriferul...

D-na Djuvara a fost găsită cu capul zdrobit și cu pântecele deschis: în brațe strângea o perină în care se aflau 3 milioane lei numerar, câteva scule și titluri... Cum este exclus să fi avut timpul să-și adune avutul, e probabil *că dormea pe el*, cum fac mulți avari — și avariția d-nei Djuvara era cunoscută... Avocatul Stoenescu (invalid de război) a fost găsit încă viu, dar a murit după câteva ore la spital... Până ieri se scoseseră de la Charlton vreo 70 de morți...

Numărul victimelor, în toată țara, se urcă la mai multe sute de morți și la peste o mie de răniți; numărul exact nu va putea fi cunoscut decât după o zi sau două...

Parchetul a audiat ieri pe cei doi frați Schinde (antreprenorii blocului Charlton) și pe arhitectul G. N. Cantacuzino. Nici unul n-a fost încă arestat, după cum se zvonise ieri...

Spectacolele au fost suprimate pe trei zile, până joi. Toate sălile vor fi examinate și nu se vor redeschide decât în măsura în care vor fi constatate ca nepericuloase pentru public.

Trenurile au reînceput să circule, dar sosesc cu mari întârzieri...

Curtea de Casație anunță că ședințele ei sunt suspendate pentru câteva zile, până se vor face reparațiile necesare...

Generalul Antonescu a afișat un scurt dar călduros apel prin care caută să îmbărbăteze lumea. Greu...

În străinătate — opinia publică e adânc emoționată de nenorocirile noastre, până și Camera din Budapesta a votat o moțiune de simpatie, „în numele solidarității omenești"!

....

....

Deși s-a spus că generalul Antonescu nu mai pleacă la Roma, călătoria sa a fost confirmată ieri în Consiliul de Miniștri. Conducătorul Statului va sosi în capitala Italiei la 13 noiembrie, adică poimâine, însoțit de Lucă Sturdza. Interimatul președinției Consiliului îl va deține Horia Sima, al Ministerului Apărării Naționale generalul Petrovicescu.

iar al Externelor Mihai Antonescu. Puterile de „Conducător al Statului“ trec asupra întregului Consiliu.

Molotov soseşte azi la Berlin, unde va fi primit cu mare alai. Asupra scopului vizitei, domneşte cea mai mare rezervă, dar presa germană subliniază importanţa evenimentului, care confirmă perfecta înţelegere dintre Reich şi Soviete... Numai de nu ne-ar mai cădea o cărămidă pe cap...

O telegramă de la Washington ne informează că dl George va fi numit preşedintele Comisiei Afacerilor Străine a Senatului american în locul faimosului Pittman, şi cu acest prilej aflăm că zisul Pittman a decedat... George, deşi democrat, nu pare a fi din apropierea lui Roosevelt, aşa încât acesta va mai trăi zile plăcute, ca pe vremea decedatului.

Se vorbeşte de criză în Anglia şi în special de demisia lui Halifax. E drept că ştirea e dată de *Agenţia Stefani*...

Grecii anunţă succese în Epir. Comunicatul elen vorbeşte de înfrângerea şi împrăştierea Diviziei a 3-a Alpină, cu amănunte... S-ar fi capturat cu acest prilej un numeros material de război şi prizonieri... Sa fie aşa? E fapt că italienii nu vorbesc decât despre bombardamentele lor, iar asupra operaţiunilor militare tac...

Oricare va fi soarta lor finală, nu încape îndoială că grecii scriu o frumoasă pagină în istoria lor naţională.

Miercuri, 13 noiembrie. Generalul Antonescu a plecat aseara, cu tren special la Roma. Cu dânsul au plecat Sturdza, subsecretarul Propagandei Constant, Mânzatu directorul general al Radiofoniei şi alţii. La gară a fost însoţit de tot Guvernul şi de miniştrii Axei. În tren s-a suit şi Ghigi, ministrul Italiei Horia Sima a citit înainte de plecare o mica cuvântare prin care, pe lânga laude aduse lui Mussolini şi generalului Antonescu, a subliniat solidaritatea Mişcării Legionare cu Conducătorul Statului... Ca să taie aripile pescuitorilor în ape tulbure... Generalul va sta la Roma cinci zile.

Pe fiecare zi se constată tot mai mult întinderea dezastrului provocat de cutremur. La Charlton se lucrează zi şi noapte, şi nu se poate ajunge până în fundul acestui iad. Nici o nădejde nu mai e să se mai găsească cineva în viaţă. Din subsol, unde focul nu poate fi stins, se ridică aburi ca dintr-un vulcan... Obiecte, mobile frânte, covoare şi din când în când un cadavru ies la iveală...

Nenumărate imobile din Bucureşti au trebuit să fie evacuate. Blocuri şi case ameninţă cu prăbuşirea. Circulaţia prin oraş a devenit foarte grea: nu e stradă care să nu fie întreruptă şi interzisă pe câte o bucată din parcursul ei.

Panciu e complect distrus. Epicentrul cutremurului a fost stabilit în munţii Vrancei, iar linia principală a cataclismului merge din Vrancea până la Galaţi...

Regele a vizitat ieri şantierul de la Charlton şi punctele cele mai lovite ale Capitalei. Apoi, împreună cu Regina Elena a cercetat spitalele şi răniţii...

Din toate ţările au sosit condoleanţe. Führerul a telegrafiat Regelui Mihai. Lumea trăieşte în panică; fiecare îşi zice: „Ce va fi de va mai veni un cutremur! Nu va mai rămâne casă în picioare!“ Şi în asemenea împrejurări, regimul ne dă în fiecare zi la cap. Vom mai cunoaşte noi oare vremuri liniştite?

Pe ziua de azi următoarele decrete: unul relativ la căsătoriile funcţionarilor cu femei etnic străine — căsătorii ce sunt interzise; unul relativ la imobilele urbane părăsite (?), „spre a fi păzite“ (!!); unul privitor la uneltirile împotriva ordinii stabilite în Stat, cu închisoare de la 5 la 15 ani...

Presupun — şi sper — că acesta din urmă a fost promulgat în vederea acţiunii hotărâte împotriva mişcării comuniste devenită foarte periculoasă prin infiltrarea ei în Mişcarea Legionară...

Victor Medrea, directorul general al Presei, a fost numit „Şeful Protocolului Legionar“. Nu pricep bine...

Molotov a sosit ieri-dimineaţă la Berlin unde a fost primit ca un suveran, cu gara Anhalt decorată, cu steaguri, cu armată, cu tot dichisul şi tot alaiul. A fost găzduit la palatul Bellevue. Înainte de dejun a avut o lungă convorbire cu Ribbentrop, după dejun una şi mai lungă cu

Hitler... Despre ce a venit să trateze la Berlin nu se știe încă. Probabil că a fost invitat în vederea planului de reconstrucție al Europei şi mai ales pentru discutarea problemelor de ordin economic. Că s-a vorbit și se vorbeşte şi politică, nu încape îndoială — dar pe acest teren presupun că Sovietele vor rămâne rezervate ca şi până acum. Să aşteptăm să răsufle ceva... din cele discutate între actualii stăpâni ai lumii...

După *Agențiile Stefani* și *D.N.B.*, la Londra ar fi fierbere mare. Churchill ar fi hotărât o încercare disperată la Moscova, încercare împotriva căreia s-ar fi pronunțat Halifax, de unde zvonurile despre demisia sa... Încercarea ar fi şi fost făcută de Cripps, pe lângă Kremlin, zilele trecute şi n-ar fi dat nici un rezultat... Descurajarea ar fi mare la Londra, pretind Agențiile Axei...

Pe de altă parte, Roosevelt a ținut primul său discurs, după realegere, cu prilejul aniversării Armistițiului din 11 noiembrie — aniversare, care, fie zis în treacăt, n-a mai fost celebrată anul acesta decât în America — Roosevelt a ținut primul său discurs după realegere și n-a făcut decât literatură... Nimic precis, nimic din ce se aşteaptă în Anglia.

De aci, şi mai multă deprimare pe malurile Tamisei, pretind Axiştii...

Italienii dezmint înfrângerea Diviziei a 3-a Alpină, și pretind din contra că trupele acestei unități înaintează cu vigoare în Epir... Totuși, din toate comunicatele reiese că războiul e dus momentan într-un ritm mai încetinit. Să fie obosiți toți beligeranții?... Unde e norocul!

Joi, 14 noiembrie. Toată viața Bucureștilor e încă sub apăsarea oribilei catastrofe. Mormanele de cărămizi şi de zoburi, pe aproape toate străzile, închiderea multora din ele din cauza clădirilor care amenință să cadă, tragicul spectacol de la Charlton, care nu se mai sfârşeşte, știrile din țară ce aduc tot mai multe amănunte despre cele întâmplate — dar mai presus de toate zilnicele mici cutremure contribuie să mențină o atmosferă de groaza... Nimeni nu e sigur de ziua de mâine şi nimeni nu mai are capul la nimic... Eu stau cu acoperișul desfundat şi cu trei coşuri darâmate. Am pus mâna pe zidari, pe cărămizi — dar n-am var... Şi fiecare cu pasul său...

Deocamdată ne plouă condoleanțe din toate țările. Ziarele de azi publica și telegrama lui Hitler către Regele Mihai, și raspunsul acestuia

în care se arată toată recunoştinţa noastră pentru ajutorul dat de trupele germane...

Să ne ajute Dumnezeu!

———

Ieri am avut un cutremur uşor la ora 7,46 dimineaţa şi altul de gradul al 3-lea la orele 18,57, seara...

———

Teatrul Naţional a fost atât de zdruncinat încât a fost închis şi va trebui reconstruit. Bătrâna construcție, aproape centenară și-a trăit viața. A fost închisă şi Opera Română (Teatrul Liric, de lângă Cişmigiu). De când trebuia închisă! E de mirare că nu s-a prăbuşit toată, ci numai o parte...

Iată Bucureştii fără teatre mari. Nici o pagubă... Dar și Ateneul a fost serios zdruncinat, şi nici acolo nu se vor mai putea ține ședințe. Orchestra Filarmonicii e în căutarea unei săli pentru concerte. Nu va găsi uşor, una.

———

Cei doi fraţi Schinde, Schuster şi încă doi nemți care au construit blocul Charlton au fost interogaţi şi arestaţi. Arhitectul George Cantacuzino a fost şi el chemat la instrucție, dar n-a fost arestat şi pare că va scăpa, căci se zice că de vină n-ar fi fost planurile, ci modul cum s-a executat construcția.

Până aseara se scoseseră de sub dărâmănturile de la Charlton 98 de morţi...

Păstorel Teodoreanu, ultimul locatar al imobilului, care a scăpat numai prin deprinderile lui de boem ce-l țin tot departe de casă, e singurul bucureştean rămas vesel căci a mai găsit un prilej să binecuvânteze darul său de betic... Ieri spunea: „Mai bine beat mort, decât mort beat...“ şi adăuga: „morții cu morții, şi vii cu... viile!“

———

Zâzanie mare şi serioasa printre conducătorii regimului...

Mai întâi între generalul Antonescu şi Legiune. Generalul nu are nici o încredere în Legiune, şi Legiunea în General. Înțeleg prin Legiune masa legionarilor, căci cu Sima şi cu colaboratorii săi, Generalul e de perfect acord. Apoi, masa Mişcării pare a nu mai fi de acord cu Sima... Pe lângă disidența lui Noveanu şi Bidianu, a mai intrat acum în joc Moş Zagreb, adică bătrânul Zelea Codreanu. Sosit luni de la Iaşi

s-a instalat la sediul Mişcării (strada Imprimeriei), s-a declarat reprezentantul lui fiu-său, Căpitanul, pe pământ, şi a numit o serie de adversari ai lui Sima în cele mai înalte grade ale Legiunii... Între alţii şi pe părintele Dumitrescu-Borşa, unul din vechii tovarăşi ai Căpitanului, până acum ostil (chiar dacă nu pe faţă) lui Sima şi legionar cu mare vază printre camarazii săi... Se zice chiar că părintele Dumitrescu este cel care mână în acţiunea lui pe moş Zagreb... În urma acestei intervenţii a bătrânului Codreanu, mari certuri s-au ridicat în sânul Mişcării... La acestea se mai adaugă şi acţiunea elementelor dizolvante comuniste şi a haimanalelor intrate în Legiune şi nerăbdătoare de gheliruri. Duminică şi luni a fost agitaţie mare în jurul sediului legionar din strada Imprimeriei. Se povestesc de tot felul: un legionar comunist ar fi împuşcat pe altul, un automobil necunoscut ar fi trecut prin faţa sediului şi din el s-ar fi tras cu o puşcă mitralieră: doi legionari ar fi căzut morţi. Se mai vorbeşte de un grup de legionari, necunoscut şi el, care ar fi încercat să pună mâna, tot luni, pe Ministerul de Justiţie şi să taie telefoanele, dar a fugit în faţa gărzii Ministerului, alarmată de portar...

Se mai povesteşte că bătrânul Codreanu, cu doi fii ai săi, vestiţi că ai lui Sima vin să-i aresteze, s-au pus în genunchi în faţa icoanei Arhanghelului Mihail, poziţie în care nimeni n-a îndrăznit să pună mâna pe ei. Despre alt zvon, bătrânul Codreanu, cu baieţii lui, a fost arestat aseară... Mişcarea lui nu e însă de dispreţuit fiindcă în dosul ei se ascunde părintele Dumitrescu-Borşa, luptator cu multă trecere în Legiune...

Şi văduva lui Corneliu, d-na Lileta, ar fi intrat în dans, susţinând altă disidenţă, e a lui Ciorogariu...

Şi Neagoe Flondor e supărat. A scris o demisie din funcţiile de comisar la Reşiţa, de o nebună obrăznicie, a trimis-o lui Antonescu şi a plecat cu „Leni“[1] şi copil, la Sibiu... Rioşanu, rămas fără Leni urlă şi spumegă şi înjură pe Flondor, „cu care trebuie sfârşit“...

Şi nemţii sunt foarte nemulţumiţi...

De la instrucţia omorurilor de legionari savârşite sub fostul regim, se spune că singura atitudine demnă e a lui Iamandi.

Deşi închis la Jilava, nu e deloc speriat. Pe când toţi ceilalţi au o atitudine lamentabilă, Iamandi declară că a ştiut tot, că a aprobat tot, că dacă ar trebui să reînceapă ar face acelaşi lucru şi ca nu are decât un

[1] Leni e soţia lui, născută Grigorcea...

regret: că n-au fost ucişi toţi legionarii... A impresionat până şi pe judecători! Iamandi şi demnitatea — iată ce nu s-a aşteptat nimeni! Câte mai trăim şi mai vedem şi noi!

Colonelul Romniceanu, mareşalul Palatului, a fost numit administrator-sechestru al bunurilor fostului Rege Carol şi al bunurilor Casei Regale, până la sfârşitul anchetei care descurcă potlogăriile de la Palat, şi partea fiecăruia, inclusiv Statul...

Numirea unui administrator-sechestru a fost făcută după cererea Băncii de Credit, al cărui acţionar majoritar e fostul Rege. Acţiunile fiind blocate, nimeni nu putea exercita drepturile lui. Pe baza numirii sale ca sechestru, le va exercita de acum înainte colonelul Romniceanu...

Molotov pleacă azi din Berlin. Presa germană dă o importanţă covârşitoare vizitei sale iar cea italiană declară că, cu prezenţa şefului Guvernului sovietic în capitala Germaniei, s-a dat ultima lovitură Angliei, exclusă din organizarea noilor rosturi ale Europei.

Asupra celor vorbite sau hotărâte la Berlin, se păstrează un secret absolut. Până acum nu s-a dat măcar un comunicat, şi nu se ştie dacă se va da... De nu s-ar fi hotărât ceva pe spinarea noastră...

Şocariciu era omul de nădejde al lui Sima. Terorist şi rău, îl pusese în fruntea poliţiei legionare din Bucureşti. Alaltăieri alergând cu un automobil în goană spre Ploieşti, în cine ştie ce urmărire, a ieşit cu maşina din şosea la o curbă. Maşina s-a facut praf, cei doi tovaraşi ai săi au fost omorâţi iar el, Şocariciu, a avut ambele picioare rupte. Au trebuit să fie amputate. E o pierdere importantă pentru Sima...

Cei care ascultă Londra la Radio, povestesc:

Ieri la Camera Comunelor, în mijlocul entuziasmului general, Churchill a citit raportul Amiralităţii din care rezulta că escadrilele de avioane engleze au atacat escadra italiana de unitaţi mari, în rada de la Tarant. Din 9 mari cuirasate, 6 au fost scufundate... E un succes nesperat pentru britanici, care marturisesc ca au pierdut foarte multe avioane în lupta pe care acestea au dat-o „în picaj". Numai 2–3 avioane s-au înapoiat la bazele lor. Aceste pierderi, spun englezii, sunt larg compensate prin faptul ca puterea ofensiva a flotei italiane a fost nimicită...

Tot Londra dă comunicatul grecesc în care se lămureşte că întreaga armată italiană, compusă din 10 divizii, e în retragere... În fruntea ei era a 3-a divizie de Alpini, de un an în Albania, şi prin urmare aclimatată — totuşi ea a fost mai întâi încercuită şi apoi distrusă...

În ziarele noastre de două zile nu mai apar comunicatele greceşti şi engleze. În schimb, cel italian, vorbeşte de bombardări cu avioanele, dar, strategic, despre frontul grecesc — nimic.

Ştirile engleze, prinse prin Radio, par să descrie astfel o situaţie reală...

Generalul Antonescu nu va găsi la Roma o atmosferă prielnică pentru încercările sale — şi e păcat. Singura noastră nădejde rămâne Germania, care ne-a garantat solemn graniţele noastre, aşa ciuntite cum sunt...

Vineri, 15 noiembrie. Văzut ieri pe Medrea care mi-a povestit „evenimentele“ petrecute la sediul Mişcării Legionare şi la Ministerul de Justiţie. A fost o încercare de „putsch“ în miniatură dar în toată regula, cu automobile, cu puşti mitraliere şi tot dichisul. Asaltatorii erau însă puţini şi legionarii credincioşi stăpânirii şi preveniţi la timp, au putut înfrânge uşor pe răzvrătiţi. Lovitura a fost încercată nu luni, cum mi se spusese, ci marţi, chiar în ziua plecării generalului Antonescu... Cuvântarea lui Horia Sima la gară a fost consecinţă a celor întâmplate şi „soluţionate“ până în preajma plecării generalului. Sima n-a avut alt mijloc de a mărturisi perfecta lui solidaritate cu Antonescu...

În toată această afacere batrânul Zelea Codreanu a fost, pretinde Medrea, manevrat de alţii, de popa Dumitrescu-Borşa mai ales. Moş Zelea Codreanu va fi internat la o mănăstire. Preotul Dumitrescu-Borşa, Ciorogaru, Dumitrescu-Zăpadă şi alţi 16 legionari complici ai acestora vor fi eliminaţi din Legiune, *şi judecaţi*. Horia Codreanu (frate cu Corneliu) n-a făcut niciodată parte din Legiune în care chiar Căpitanul n-a vrut să-l primească.

O serioasă acţiune de „epurare“ a fost întreprinsă în Mişcarea Legionară. Nu numai foştii comunişti, dar şi orice elemente dubioase vor fi eliminate. Deja s-au îndreptat multe. Legionarii au fost scoşi din Poliţie şi nu mai au drept să calce pe la oameni... Poliţia legionară nu mai are competenţe decât în diferendele dintre legionari — zice Medrea. Studenţii vor trebui să reintegreze şcoala. Aparatul de Stat va fi aparatul de Stat, şi Legiunea Legiune... Dea Dumnezeu!

Am lămurit şi eu lui Medrea, ca să spună lui Sima, că un Guvern nu poate dăinui fără consensul general — şi ca acest consens lipseşte ac-

tualului regim din cauza revoluției economice inutile adăugată la revoluția politică...

Medrea, care este directorul Presei, și în legătură cu nemții m-a asigurat că zvonurile ce au circulat cu atâta insistență în zilele acestea, despre o revendicare a Moldovei din partea rușilor (vizita lui Molotov la Berlin) nu sunt întemeiate, și că garanțiile germane privitoare la integritatea garanțiilor noastre sunt mai solide decât oricând...

Despre vizita lui Antonescu la Roma, mi-a povestit că s-a făcut după insistența italienilor, care au cerut (și obținut de la nemți) *prioritatea* (!!!). Generalul se va înapoia la București și va merge la Berlin la 22 noiembrie...

Medrea mi-a confirmat înfrângerile italienilor și mi-a mai povestit că nemții sunt plini de ironie față de italieni de care își bat joc (Medrea vine de la Berlin), că Just, noul atașat militar german la București, a trimis un raport la Statul său Major prin care demonstra că Bucovina și țara Secuilor sunt indispensabile pentru apărarea Moldovei; că Moldova e plină de trupe germane...

Înainte de a mă părăsi, directorul general al Presei noastre mi-a destăiunit că Pamfil Șeicaru e curățat, că *Curentul* nu mai trage decât 15 000 exemplare pe zi și că țiganul nu îndrăznește să se mai înapoieze la București... A așteptat pe Antonescu la Roma, ca să se pună sub protecția lui...

Ieri la ora 16,38 a mai fost un cutremur de gradul 3. Lucru de necrezut, eu nu l-am simțit, deși scriam la biroul meu în acel moment...

Pe când la noi scoarța pământului trosnește, aproape la antipode, în Statele Unite furtuni catastrofale nenorocesc lumea. Agricultura a suferit pagube formidabile, și ar fi și vreo sută de morți.

Ieri a fost arestat și G. Cantacuzino, arhitectul (autorul planurilor blocului Charlton). Tribunalul a confirmat chiar ieri arestarea, cu toată mișcătoarea pledoarie a lui Emil Otulescu...

Din Spania se anunță că Urdareanu a fost arestat, și că va fi extrădat. Informațiile cercurilor palatiste erau prin urmare inexacte... Un eveniment plin de consecințe, căci în procesul său e foarte probabil că Urdareanu se va acoperi cu autoritatea Regelui Carol...

Întâlnire ieri cu Cancicov la Ministerul lui. L-am găsit destul de deprimat. Deşi a primit postul de ministru al Economiei Naţionale *pe baza unui program precis* şi după insistenţele generalului Antonescu — cum şi-a luat Departamentul în primire au venit sovietele legionare să îi discute îndrumările şi să încerce să îi impună pe ale lor... Cancicov s-a arătat dârz, dar mărturiseşte şi el că nu ştie dacă va putea sta... În nici un caz nu se va supune injoncţiunilor lui Dan Rădulescu, preşedintele Comitetului legionar de planificare, care pe lângă planurile sale a venit să îi impună... pe toţi pungaşii daţi afară de la „Rimma"! „De unde vor fi adunat atâtea capete patibulare — adăuga Cancicov — să îi vezi, au toţi aerul scăpaţi din casa de nebuni sau din spitale..."

M-am pus de acord cu Cancicov asupra Consiliului „Stelei". El ar voi să rămân şi la Banca de Credit, dacă, cum crede, numărul Consiliilor din care poate cineva face parte se va spori la 3 sau 4. Vom vedea...

Generalul Antonescu a fost primit la Roma cu alai şi cordialitate. Drapele, vizite, mese, întrevederi. Asupra acestora nu s-a comunicat încă nimic.

Înfrângerile italiene, care par certe, au trebuit totuşi să imprime recepţiei o notă tulburătoare...

Comunicatul de azi italian, tratează de fanteziste ştirile englezeşti referitoare la operaţiunile de la Tarent, şi adaugă că se vor da lămuriri exacte asura lor *îndată ce se va putea*... Aproape o mărturisire...

Radio-Londra de aseară anunţă alte succese navale britanice: o serie de submarine (multe) şi de contratorpiloare scufundate... Collas, ambasadorul Greciei, a povestit tot aseară că nu i se mai transmitea comunicatul grecesc (despre publicarea lui în ziare, nici vorbă), dar că i se telefonase de la Atena că grecii au făcut 12 000 prizonieri, că au înaintat în Albania, că englezii au distrus bazele navale italiene de pe coasta orientală a Adriaticii şi că sunt stapâni asupra Canalului de Otranto. Aprovizionarea trupelor italiene din Albania ar fi devenit imposibilă. Comunicatul italian nu spune nimic despre operaţiunile din Albania, ci numai că a fost schimbat comandamentul... E şi asta o mărturisire...

Molotov a parasit Berlinul. Nici un comunicat. Presa spune numai că înţelegerea a fost deplina. Poate îmi va aduce ceva Cecropid, care a sosit aseară din capitala Reichului...

A apărut azi un decret prin care se hotărăşte *demobilizarea generală.* Se menţin însă concentrările şi rechiziţiile... Lumea nu pricepe. Lucrul e însă foarte simplu. În caz de *mobilizare*, tot comandamentul Armatei se împarte pe diferite etape, şi anume dispoziţii legale intră în vigoare. Prin demobilizare anumite formaţiuni şi comandamente se desfiinţează şi, reintrându-se în normal, se fac mari economii...

Încorporarea contingentului nou a fost amânată pentru o dată ce se va fixa. Pretextul: cutremurul a deteriorat un mare număr de cazărmi...

Sâmbătă, 16 noiembrie. După câte aflu din sferele Ministerului de Externe, chestiunea Moldovei nu s-a pus nici un moment la Berlin. Au inventat-o pe de-a-ntregul născocitorii noştri de ştiri false, alarmiştii şi ovreii. La Berlin s-a tratat cu Molotov, pe lângă problemele economice, cele privitoare la Extremul-Orient şi la o expansiune către Mesopotamia şi Golful Persic. Pentru un motiv sau pentru altul, secretul e încă *oficial* păstrat asupra negocierilor. Ruşii au dat un comunicat scurt, prin care constată comunitate de vederi între cele două Puteri, cu privire la toate chestiunile examinate...

Agenţia TASS mai dă o dezminţire afirmaţiilor americane, după care Japonia ar fi oferit Sovietelor jumătate din Indii (!!) în schimbul Siberiei Orientale. Nici o propunere n-a fost făcută de către japonezi, Rusiei — afirmă *TASS*...

Mareşalul Keitel a avut o întâlnire cu mareşalul Badoglio, la Innsbruck. După ştirile de la Berlin, nu este exclus să se fi discutat despre operaţiunile din Albania... Pare că situaţia Italiei este acum centrul preocupărilor germane. După informaţiile ce ne sosesc, vizita lui Molotov a ieşit din cercul interesului obştesc, nimeni nu mai vorbeşte despre ea pe Unter den Linden, ceea ce ar putea da de gândit asupra rezultatelor obţinute: nu este exclus ca acordul să nu fi fost atât de deplin, între cele două Guverne...

La Roma, generalul Antonescu a făcut presei declaraţii excelente şi curajoase: n-a ezitat să sublinieze şi nedreptatea ce ni s-a făcut cu Ardealul şi hotărârea noastră de a nu abandona nimic din drepturile noastre...

Preşedintele Roosevelt a respins demisia lui Bulitt, ambasadorul Statelor Unite la Vichy; omul care duce o mare răspundere în declanşarea războiului prin încurajările pe care le-a dat Franţei, a rămas pe loc, ca să mai încurce şi pe viitor lucrurile...

Printre multe alte cusururi am şi pe acela de a nu asculta la Radio. Dacă aş fi ascultat discursurile ţinute în ziua de 8 noiembrie la Iaşi, mi-aş fi dat seamă *că acolo, în faţa Regelui şi a lui Antonescu*, iar nu la sediul din strada Imprimeriei, s-a proclamat bătrânul Zelea Codreanu „reprezentantul fiului său pe pământ" — că acolo la Iaşi „a numit" o serie de băieţi în înaltele comandamente ale Legiunii, şi a afurisit pe conducătorii actuali... A doua zi în ziare, discursul lui moş Zagreb a fost redat cu totul altfel şi nici una din nebuniile lui n-a mai apărut...

„Putsch-ul" a fost mai serios decât s-a crezut în primul moment. S-a descoperit la cei răzvrătiţi ordine scrise de ucidere, în care erau înscrise şi victimile (începând cu Horia Sima şi vreo 12 la număr) *şi numele celor însărcinaţi cu executarea*. În urma acestor descoperiri, unii din cei arestaţi şi puşi ieri-dimineaţă în libertate, au fost arestaţi din nou aseara... Lupta, în sânul Mişcarii Legionare, e acum pe viaţă şi pe moarte. Nemţii de la Legaţie urmăresc pas cu pas evenimentele; e probabil că cele ce se întâmpla vor precipita hotărârile privitoare la o eventuală „ocupaţiune" germană...

La Berlin se discută pe faţă „forma" acestei ocupaţiuni... Se zice ca nu se va crea un „Protectorat" românesc, ci un „Inspectorat"... Va fi bineînţeles ocupata şi Ungaria şi se va crea un „Zollvereim" între cele trei State, la care se va adauga probabil şi Bulgaria si Iugoslavia. Se va ajunge astfel la „spiritualizarea" graniţelor din sud-estul Europei, realizându-se unul din visurile lui Titulescu...

Berlinul a fost din nou atacat masiv de aeroplane britanice în noaptea de miercuri spre joi. Pagube mari n-au fost înregistrate însă Avioanele engleze nu pot lua încărcături prea mari, aşa încât efectele bombardamentelor lor nu se pot compara cu ale germanilor asupra Londrei.

Cecropid, care a petrecut câteva zile la Berlin, povesteşte ca alarmele" sunt mult mai neplacute ca „bombardamentele". Toata lumea trebuie să coboare în adaposturi ca sa se apere mai ales împotriva schijelor de obuze trase de artileria antiaeriană şi care cad pretutindeni...

Tot prin Cecropid am aflat că Frau von Coller nu s-a mişcat de la Berlin şi n-a fost nicidecum trimisă în Statele Unite. Informaţia mea, culeasa de la gazetarii străini din Bucureşti, fusese greşita...

Azi-dimineaţă s-a publicat şi comunicatul grecesc, deşi înregistrează uşoare succese împotriva italienilor... Situaţia nu pare să se fi îmbu-

nătățit pentru aceştia, pe frontul albanez, iar pe de altă parte, englezii le bombardează serios bazele militare.

Dar şi avioanele germane au revărsat prăpădul asupra Angliei. Peste 500 de avioane nemțeşti au bombardat oraşul Coventry şi fabricile sale...

Georgescu-Cocoş a venit să-mi povestească nenorocirile lui Iorga. Toate clădirile lui de la Vălenii de Munte s-au prăbuşit mai mult sau mai puțin din pricina cutremurului. Casa lui de locuință a fost cel mai greu atinsă, era să fie sugrumați şi el și coana Catinca... Au trebuit să se mute într-o casă țărănească, din mahalaua Vălenilor, de unde bietul fost semi-zeu trebuie să alerge în fiecare dimineață, la distanță mare, să-şi faca treburile într-un garaj, pe un țucal. De ruşine, îşi goleşte apoi singur oala, şi o şterge cu foi... Nici tiparnița nu mai poate funcționa, căci zidurile sunt așa de crăpate încât n-ar mai suporta vibrațiile motorului... Bietul paranoic, lipsit deja de toate funcțiile şi ghelirurile lui, decăzut din situația de profet al Neamului, mai cad şi zidurile pe el!... Să fie o Dreptate, pe pamânt? Oricum mi-e milă de el; Cocoş pretinde că nu va rezista la toate nenorocirile ce-i cad pe cap...

Medrea îmi povesteşte despre Iamandi. Nu e adevărat că atitudinea lui e trufașă și ca se lauda cu ce a făcut și că regretă că nu s-au stârpit legionarii pe o scara mai mare... E drept însă că nu se arată umilit ca ceilalți. Și spune: „Toată nădejdea mea este în dreptatea legionară..." Frumos și atât!

Despre Urdăreanu, situația lui ar fi *exact* urmatoarea: spaniolii, primind cererea română de extrădare l-au arestat *și examinează procedura.* N-au dat până acum un răspuns. O greutate ar fi că, Convenția noastră de extrădare cu Spania n-a fost încă ratificată de noi — şi dacă s-ar ratificat acum, ar fi greu de aplicat cazului Urdăreanu pentru care ratificarea ar fi avut aerul să fie făcută... Mai e și latura „politică" a învinuirilor ce se aduc fostului „factotum" al fostului Rege... Nu se poate ști încă care va fi hotararea Guvernului spaniol...

Oroarea cutremurului.

Pe fiecare zi se adâncesc crapăturile în cele mai multe case. În *Universul* de azi sunt 4 coloane pline de evacuările ordonate, de dărâmările sau reparațiile impuse, pe zilele de ieri şi alaltăieri...

Şi ieri s-au mai simţit scurte şi mici ondulaţii terestre şi lumea trăieşte tot sub groază. Specialiştii pretind că de data asta prăbuşirea a fost enormă — s-a înregistrat până în Noua Zeelandă — dar foarte adâncă, spre norocul nostru. După domnii de la Observator, prăbuşirea straturilor s-ar fi petrecut la o adâncime de peste 100 de kilometri...

La Charlton se scot morţi într-una... Pare că s-a ajuns în fine la etajele inferioare şi la subsol... Cadavrele se scot descompuse...

Cazarea tuturor evacuaţilor întâmpină mari greutăţi. Se rechiziţionează tot ce se găseşte. Ieri-seară a fost rechiziţionat şi Jockey-Clubul. Sper să-l scape Rioşanu...

———

Duminică, 17 noiembrie. Ziarele publică un comunicat al Observatorului Astronomic prin care ni se vesteşte că „pământul se linişteşte" şi că oscilaţiile ce se mai înregistrează (am simţit una şi azi-noapte, la ora 11 1/2) sunt din ce în ce mai rare şi mai slabe. Comunicatul e menit să combată panica care se agaţă de tot ce poate; aşa de pildă ieri, oamenii simpli mai ales erau înspăimântaţi de o predicţie a lui Petrache Lupu, faimosul Petrache Lupu de la Maglavit, care pretinde că mai vine un cutremur mare...

S-o fi liniştit pământul, dar noi oamenii nu ne liniştim.

Şi cum să ne liniştim, când pe lângă cele ce ni le trimite Dumnezeu, nu e zi în care să nu primim o lovitură de la vremelnicii noştri stăpâni. Parcă n-aş fi avut destul cu toate anchetele, cu toate impunerile, cu toate pierderile pe care mi le pricinuiesc legile nebuneşti decretate, cu toate ameninţările pentru ziua de mâine, ce rezultă din anarhia de azi — mi-au mai căzut ieri două belele pe cap care mi-au otrăvit sufletul: rechiziţia Jockey-Clubului şi ocuparea localului Asociaţiei Marii Industrii şi Finanţe (Miliardarii). Rechiziţia Jockey-Clubului, dezagreabilă, a fost cel puţin făcută cu forme legale — la Miliardari, ocupare pur şi simplă de către legionari fără nici o formă...

Graţie lui Rioşanu, am scăpat Jockey-Clubul. Pentru Miliardari, deşi mi s-a făgăduit imediata evacuare, până azi-dimineaţă nu s-a făcut încă nimic. Au intervenit şi nemţii de la Legaţia germană (solicitaţi de Witzleben) la Sima, care a făgăduit măsuri drastice şi repezi, şi totuşi, domnii legionari sunt încă stăpâni pe local, de unde au dat toţi oamenii noştri afara... Vom vedea ce se va petrece azi...

Mai toţi Suveranii şi Şefii de Stat au trimis călduroase telegrame Regelui Mihai, cu prilejul nenorocirii noastre. Ziarele le publică azi-dimineaţă...

Pagubele sporesc pe zi ce trece. În fiecare zi noi construcţii sunt evacuate. Până la sfârşit pierderile noastre se vor ridica la miliarde. Şi

cupola Ateneului trebuie doborâtă şi refăcută. Noua Şcoală de Război de la Cotroceni, inaugurată cu atâta mândrie acum un an, e crăpată şi ea. Blocurile de lângă Biserica italiană şi de lângă Charlton sunt şi ele gata de prăbuşire...

Din provincie, din unele locuri vin ştiri tot mai dezastuoase; înspre Moldova, cele mai frumoase conacuri, ca Sihlea (Ghika), Slobozia (Suţu), Ţigăneşti (Cincu), Soleşti (Rosetti), Ţibăneşti (Carp), Geoseni (Jurgea), Buftea (Stirbei) şi altele sunt ruinate. La Câmpina, unde mai toate casele au suferit, frumoasa vilă Hamilton („Steaua Română") e prăbuşită...

Regele a vizitat ieri Mizilul şi Buzăul, oraşe printre cele mai încercate...

Ieri s-au deschis mai multe teatre şi cinematografe, după ce comisii tehnice au constatat soliditatea lor. Se vor deschide pe rând cele care vor fi constatate în bună stare...

La Charlton, operaţiunile de deblocare continuă; s-a ajuns la parter şi s-au scos până acum 116 morţi. În subsol trebuie să mai fie mulţi...

Generalul Antonescu a părăsit ieri Roma. Înainte de a pleca, a dat presei un mesaj ditirambic prin care exaltă Italia şi fascismul. Amintind cuvintele lui Mazzini şi ale lui Crispi care pretindeau că Italia va minuna lumea daca va găsi un om care sa o conducă — generalul Antonescu exclama: „Acest om providenţial, Italia l-a găsit. Şi el este cu atât mai puternic *cu cât este ieşit din brazdă !* (?)." Nu ştiu dacă aceste exagerări vor fi apreciate şi la Berlin — dar ce ştiu e că toţi nemţii cu care am vorbit zilele acestea sunt dezgustaţi de italieni şi îi consideră ca un balast greu de dus în spinare...

Ultima zi a lui Antonescu la Roma, a fost consacrata Papei şi Vaticanului. Conform protocolului...

Nemţii sunt tare nemulţumiţi de tot ce se întâmplă la noi. Regimul legionar le e o mare decepţie. *Cred că foarte curând vor lua ei direcţia afacerilor noastre în mână...* Rezulta clar din tot ce raporteaza Cecropid de la Berlin, din tot ce mi-a spus ieri Krüge de la J. G. Farben, din confidenţele făcute de Hofmann[1] mai multor prieteni români faţă de care n-a ezitat a califica regimul de „San-Wirtschaft"!

---

[1] Directorul presei germane la Legaţia din Bucureşti.

Cu prilejul a celei de-a 2060 (!!!) aniversare a Dinastiei Imperiale Japoneze, Hitler a telegrafiat Mikado-ului un mesaj prin care, în afară de felicitări cuvenite, recunoaşte Japoniei rolul de *conducătoare a Asiei...*

Cordell Hull rămâne secretar de Stat şi în noua etapă a Preşedinţiei lui Roosevelt...

Schimbare de Guvern în Egipt. Prin urmare zbucium şi acolo... Între frica de război şi englezi...

Iar nu s-a permis azi publicarea comunicatului grecesc... La Radio-Londra de aseară s-a dat că grecii au capturat 100 de tunuri, mii de puşti şi de mitraliere şi mari cantităţi de muniţii...

Celelalte comunicate publicate, dau obişnuita contabilitate de bombardări şi de avioane doborâte...

Seranno Suner a plecat iar la Berlin... Gibraltarul?

Aflu că Clubul Tinerimii şi Clubul Agricol au fost rechiziţionate (legal) pentru găzduirea familiilor din imobilele evacuate... Putea-vom salva Jockey-Clubul până în cele din urmă?

Liciu, faimosul Liciu, se răzbună acum împotriva lui Victor Iamandi, care pretinde el, i-a deschis pe nedrept acţiune de omor... Iamandi nu face cinci parale, dar Liciu şi mai puţin. Pe cel căzut, tabără însă toţi...

Ieri, ovreii au primit două lovituri. Una cu totul nedreaptă şi tâmpită, prin care se interzice medicilor evrei să îngrijească pe creştini — alta prin care evreii sunt eliminaţi din toate întreprinderile, din toate societăţile. Pentru aplicarea acestei din urmă măsuri se dă cel puţin un termen, până la 31 decembrie 1941. Până atunci...

Luni, 18 noiembrie. Generalul Antonescu soseşte astăzi dimineaţa, venind direct de la Roma. Şi dânsul şi însoţitorii lui au tras de la Postu-

mia (granița italiană) telegrame de recunoștință pentru memorabila primire ce li s-a făcut. Toată această călătorie n-a fost decât teatru. Călătoria serioasă, va fi la 22 noiembrie, la Berlin...

———

Asociația „Pro Transilvania" a fost recunoscută joi persoană morală, iar sâmbătă seara a fost dizolvată prin decizia Președinției Consiliului...

Întemeiată de Maniu și ai lui în scopuri de propagandă politică, m-am mirat de hotărârea Tribunalului de joi. Mi se spune că procurorul a făcut imediat recurs și că hotărârea Președinției Consiliului a intervenit fiindcă *s-ar fi* aflat că recursul urma să fie respins. Se mai spune că Ilie Lazăr, trepădușul lui Maniu ar fi fost arestat în legătură cu aceste uneltiri ale lui Maniu și că dl Prezident Julius ar fi fost înștiințat că i-ar putea veni și lui rândul...

———

Invazia de la „Miliardari" s-a sfârșit cu bine. Banda care pusese stăpânire pe local era condusă de un anumit Zăgănescu, condamnat deja de trei ori... Au venit ieri la fața locului și Sima și Rioșanu. Ordine au fost date. Banda lui Zăgănescu a fost dizolvată și pedepsită, iar aseară tot ce furaseră (în valoare de peste 300 000 lei) a fost adus înapoi... Ce anarhie! Rioșanu m-a asigurat că un nou regulament al Poliției e gata și că legionarii nu vor mai putea invoca atribuții polițienești. Pe de altă parte un triaj serios este în curs — în legătură cu diferitele „mișcări" notate în paginile precedente — și că haimanalele vor fi excluse din Legiune... Să dea Dumnezeu! În ce privește „curățirea" de sus a Mișcării, se așteaptă sosirea lui Antonescu pentru aplicarea măsurilor *radicale* ce s-au proiectat... S-o vedem și pe asta!

———

Stricăciunile cutremurului din 10 noiembrie apar tot mai numeroase. Imobilele continuă să fie evacuate, în București, cu zecile. E un dezastru. Și mănăstirea Căldărușani, vechea ctitorie a lui Matei Basarab a fost pe jumătate dărâmată...

La Charlton, lucrările continuă. O mare macara, ce poate ridica 7 tone deodată, a fost instalată. Se scot într-una morți de sub dărâmături. Oribil...

Aproape toate „blocurile" sunt atinse. Se procedează la un examen amănunțit. Multe vor trebui să fie doborâte...

———

Două istorioare care zugrăvesc anarhia morală a timpurilor:

Prima:

Un caraghios, care se intitulează „cuţo-valah adică macedonean“ şi legionar din 1935, a înaintat ministrului Comunicaţiilor o petiţie prin care cerea ca restauratorul Poenaru din Gara de Nord să fie dat afară ca liberal, iar restaurantul să îi fie dat lui „căci avea aptitudini serioase pentru comerţ“ (!!!). Petiţia era apostilată „pentru executare“de un „Comandant al Bunei Vestiri! (!!).“ Ministrul, în loc să o arunce la coş, a trimis-o la C.F.R. „spre executare“! Direcţia generală C.F.R., terorizată, a trimis-o mai departe, tot „spre executare“, la Direcţia Mişcării, de care depind restaurantele din gări... Aceasta neîndrăznind să o respingă — a trimis-o şi ea la Contencios... Restauratorul Poenaru plăteşte o chirie de 500 000 lei pe an, are contract pe 5 ani, şi obligaţia să facă refaceri şi reparaţii în valoare totală de 1 800 000 lei! În plus, ţine perfect restaurantul! Contenciosul a avizat că nu există nici un motiv juridic de reziliere al contractului, dar că totuşi el ar putea fi anulat pe baza decretului-lege recent care prevede asemenea anulări faţă de contractele *oneroase* pentru Stat... Macedoneanul-legionar nu s-a gândit însă un moment să dea *mai mult* decât actualul chiriaş: el nu vrea să dea nimic!!! Nu se ştie ce hotărâre va lua ministrul!!!

A doua:

Simpatica Toutou Georgescu (soţia capelmaistrului Gogu Georgescu) a fost printre intimele d-nei Lupescu. Prin protecţia ei a scos pe bietul Nona Ottescu de la Operă şi a pus pe bărbatul său în locul lui... Prezentă la toate chefurile Duduiei, organiza şi ea la dânsa, la ferma de lângă Bucureşti chefuri pentru favorită...

Întâlnind acum câteva zile pe Fabricius, a avut îndrăzneala să-l întrebe *cum de au lăsat nemţii să fugă pe Lupeasca odioasă...*

— „En effet — a răspuns ministrul Germaniei — ou aurait peut-être pu l'arrêter á une de vos réceptions!...“

Toutou „n'a pas demandé son reste“!

Comunicatul grecesc n-a aparut nici azi-dimineaţa... Italienii au mâncat din nou papara! După comunicatul radiodifuzat ieri-seară la ora 11, de la Atena, şi ascultat în casa Negroponte, grecii au înfrânt pe toata linia pe adversarii lor. Daca ar fi lasaţi *în dos* italienii ar fi repede alungaţi din Albania şi aruncaţi în mare! Comunicatul italian vorbeşte „de atacuri şi contraatacuri“, fâra nici un amănunt — şi de bombardari cu avionul...

Deşi foarte mândru de succesele greceşti, Collas, întâlnit ieri, nu-şi face nici o iluzie asupra soartei ţării sale, fiindcă ştie că Germania nu va putea lăsa pe italieni bătuţi şi va interveni...

Dar prestigiul Italiei s-a dus — s-a dus mai ales faţă de germani, care vor dicta de acum înainte voinţele lor, simpaticilor macaronari!

Acum începem să pricepem şi rostul vizitei lui Antonescu la Roma şi ditirambele lui la adresa „*marei* Italii"! Puţină reclamă, pentru popor, pentru aliaţi, pentru restul lumii... Copilării! Lumii, îi vorbeşte Londra, şi Londra nu se jenează să spună adevărul!

Blum, Daladier şi generalul Gamelin, care până acum au fost numai cu domiciliu forţat — au fost arestaţi pentru a fi judecaţi...

Laval face naveta între Paris şi Vichy şi duce tratative strânse cu nemţii. Păţaniile italienilor vor înlesni probabil aceste tratative...

Forţele „Franţei Libere", cum îşi intitulează de Gaulle Guvernul, după ce au cucerit acum câtva timp Libreville, pe coasta occidentală a Africii, au pus mâna şi pe Port-Gentil, al doilea oraş al Gabonului. Se pare că garnizoanele franceze din Libreville şi Port-Gentil s-au predat fără luptă... De Gaulle e stăpân pe tot Gabonul...

Trupe chinezeşti au pătruns în Indochina. Forţele franceze le-au respins însă, dincolo de graniţă...

Journal de Genève din 8 noiembrie, publică o informaţie din care reiese că Regele Carol ar fi declarat autorităţilor spaniole că este căsătorit cu d-na Lupescu. Căsătoria ar fi fost celebrată acum câţiva ani în Londra.

Că fostul Rege face şi spune ce poate ca să nu fie despărţit de Lupeasca, nu încape nici o îndoială. Eu nu cred însă în povestea căsătoriei. Dacă ar fi fost căsătorită, nu se lăsa Lupeasca de căruţă şi ar fi pretins *soţului ei* altă situaţie decât aceea de curvă regală, şi slab cum era de îngeri, „soţul" ei i-ar fi acordat tot ce ar fi cerut...

Oameni destul de bine informaţi pretindeau ieri că Spania nu va acorda extrădarea lui Urdăreanu... Mai bine ar fi: prea ar fi mare scandalul dacă Urdăreanu va fi silit să vorbească, ca să se apere...

Marţi, 19 noiembrie. Generalul Antonescu înapoindu-se ieri, cu Lucă Sturdza, diferitele interimate ale înlocuitorilor lor au încetat. S-a ţinut ieri un Consiliu de Miniştri în care s-a hotărât cum se vor repara

stricăciunile cutremurului. Credite speciale au fost acordate în acest scop mai multor instituții chemate să facă față cheltuielilor necesitate de localurile publice și de locuințele oamenilor nevoiași...

Asupra vizitei de la Roma, generalul a făcut miniștrilor o dare de seamă, dar nu s-a publicat nimic...

În cercurile noastre politice se subliniaza două fapte: întâi că telegrama de condoleanțe a lui Hitler, pentru dezastrul cutremurului, a fost adresată Regelui Mihai, iar nu lui Antonescu — al doilea, că la diferitele mese oferite generalului la Roma, *nu s-a ținut nici un discurs*...

Era și greu să se vorbească despre înfrângerile din Epir...

Axa e în fierbere. Ciano a părăsit Roma duminică seara și a sosit ieri-dimineață la Salzburg, unde a găsit și pe Serrano Suner. Întrevederi cu Ribbentrop, apoi cu Hitler la Berchtesgaden. Acolo a venit pe neașteptate (pe neașteptate pentru noi) și Regele Boris al Bulgariei. Conciliabule, palavre — toate secrete. Nu încape îndoială că toată această tevatură a fost provocată de situația foarte grea a Italiei în Epir și Albania. Întrevederile de la Fuschl și Berchtesgaden nu pot fi decât o urmare a întâlnirii generalilor de la Innsbruck. Prezența lui Boris ar întări presupunerea că se plănuiește ceva prin Bulgaria — a lui Serrano Suner, că se va încerca ceva spre Gibraltar. În legătură cu ocuparea Tangerului de către spanioli, azi fapt îndeplinit...

Cum Ciano a plecat aseară cu Ribbentrop la Viena, se vorbește și de posibilitatea întrunirii unei Conferințe Sud-Est Europene (??) în acel oraș, conferință la care ar lua parte, pe lângă țările afiliate Axei, și Bulgaria și Iugoslavia.

Pe de altă parte, Berlinul comunică că prezența lui Boris la Berchtesgaden, unde nu mai venise din 1937, n-ar avea alt scop decât *să clarifice* situația Bulgariei și să dea o dezmințire informațiilor engleze care pretind că această țară ezită și nu și-ar fi fixat încă atitudinea față de beligeranți... Sunt și glasuri care pretind că Conferința de la Viena, dacă va avea loc, nu va fi decât o urmare naturala a negocierilor de la Berlin cu Molotov, și că va servi la o punere la punct a raporturilor din Răsăritul Europei...

Azi se publică comunicatul grecesc, deși conține știri de noi succese împotriva italienilor. De ce se publică azi, și zilele trecute, nu? Mister.

Cu prilejul aniversării aplicării sancțiunilor (!!!) Mussolini a rostit un mare discurs în care a exaltat forțele și menirea Imperiului italian, ca să ridice probabil moralul poporului — și a afirmat că Grecia va fi sfărâmată...

A murit Louis Louis-Dreyfus, miliardarul șef al firmei mondiale de cereale cunoscută de toată lumea. Ca și tatăl său, a fost consulul nostru general la Paris multă vreme. Era anost, dar foarte influent în lumea radicală, și filoromân...

Generalul Argeșeanu, colonelul Gherovici (fostul comandant al închisorii Jilava) și Radu Pascu (fostul procuror general), până acum numai la dispoziția „Comisiunii de cercetare a omorurilor legionare“, prezidată de Bănescu — au fost arestați ieri.

Procedura de revizuire a proceselor care au dus la condamnarea lui Corneliu Zelea Codreanu, va începe la 29 noiembrie în fața Comisiei speciale prezidată de primul președinte al Casației, Lupu.

Ziarele de azi publică raportul Comisiei de anchetă referitor la prima condamnare în procesul de calomnie intentat Căpitanului de Iorga...

Ieri, au venit să rechiziționeze și Automobil-Clubul, care până aci scăpase, pentru Radiofonie. Se pare însă că localul nu le convine...

Bănescu a povestit lui G. Duca (de la Casație) că Urdăreanu n-ar fi fost arestat în Spania în vederea extrădării, ci pentru că ar fi încercat să fugă.. S-ar fi îndreptat spre Gibraltar, unde voia să se strecoare și de acolo să plece mai departe sub protecție engleză... A fost însă descoperit și arestat fiindca Guvernul spaniol se obligase să nu lase pe Regele Carol *și suita sa* sa părăsească Spania. Asupra extrădării, autoritățile spaniole nu s-au pronunțat încă...

Dombrovski mi-a povestit ieri o lungă conversație pe care a avut-o cu Neubacher. Sunt amândoi foarte prieteni, și au făcut duminică, alal-

tăieri, o vânătoare împreună, după care Dombrovski a reţinut pe neamţ la masă, la ferma lui din Buciumeni.

Au stat târziu, şi la un păhăruţ de vin, Neubacher i-a spus multe...

S-a arătat înainte de toate foarte nemulţumit de regim. Îşi dă seama că nu există nici un curent pentru Mişcarea Legionară şi că nemulţumirea generală este justificată de nesăbuitele măsuri economice ce se iau. Continua ameninţare a proprietăţii, a întreprinderilor industriale şi tâmpita războire cu ovreimea nu sunt deloc aprobate de nemţi. Ei au făcut deja serioase obiecţii şi dacă lucrurile vor merge tot aşa, Germania va interveni cu toată greutatea ei. Garda de Fier şi generalul Antonescu au dezamăgit mult la Berlin... Anumite proceduri, ca cea întrebuinţată împotriva lui Caranfil, la U.C.B. şi la Compania de gaz au indignat chiar.

„Se vor îndrepta însă toate" — spunea Neubacher. „Şi în Germania a fost aşa la începutul nazismului. Führerul a lăsat pe nebuni să-şi încure caii. Dacă i-ar fi oprit din primul moment *n-ar fi făcut ce au făcut şi n-ar fi dat lui Hitler prilejul să pună mâna pe toată îndrumarea Mişcării, în aplauzele întregului popor german*... Aşa şi la dvs. Lăsaţi pe nebuni să-şi dea arama pe faţă, vom interveni noi la timp...".

Cum Dombrovski se mira că tot ce e cu experienţă, cu competenţă, cu scaun la cap a fost pus la o parte şi duşmănit, ca să se lase soarta ţării pe mâinile unor copii, fie şi bine intenţionaţi, dar neputincioşi — Neubacher l-a întrerupt: „Lasă, că vine iar rândul oamenilor cu experienţă..."

Despre italieni, Neubacher a vorbit cu un desăvârşit dispreţ. A recunoscut că au mâncat o serioasă papară, şi se bucura, fiindcă sunt nesuferiţi şi stau în calea Führerului, în realizarea planurilor sale de reconstruire a Europei. *Hitler i-a sfătuit să nu se încurce în campania din Epir*, dar Ducele n-a vrut. „Cum? a spus el, voi germanii să cuceriţi Polonia, Danemarca, Norvegia, Belgia, Franţa, să faceţi *Blitz-Kriege* şi noi nimic? Avem şi noi dreptul să arătăm ce putem şi să ocupăm Grecia în câteva zile...". N-au ocupat Grecia, a observat Neubacher, dar au deschis englezilor poarta acestei ţări şi le-au permis să creeze baze navale şi aeriene în insulele greceşti. Rezultatul e că avioanele britanice vor putea acum bombarda Italia în isihie, de unde până aci trebuiau să vină tocmai din Cipru sau de la Alexandria.

Sub un aspect, înfrângerea italiană îl plictisea pe Neubacher, căci ea reprezenta *prima victorie serioasă engleză în acest război*... La întrebarea lui Dombrovski dacă Germania va sări în ajutorul Italiei, Neubacher a răspuns că crede că *nu*, căci ar fi o lovitură grea dată prestigiului italian. Italia trebuie să termine singură campania începută contra unei ţări atât de reduse în mijloacele ei ca Grecia... E poate opinia lui Neu-

bacher — eu cred însă, că fără ajutorul nemților, lucrurile s-ar încurca greu...

Neubacher făcea mare haz de succesul repurtat de Antonescu la Roma: ar fi obținut și o Misiune militară italiană, pe lângă cea germană! Va veni o Misiune *navală* (!) și alta *aeriană*! „Ce să vă învețe — mârâia Neubacher — să fugiți?“

Războiul va fi lung, ofta neamțul și vorbea cu mare respect de îndârjirea englezilor și de calitățile aviației britanice. A explicat lui Dombrovski că avioanele engleze care bombardau Berlinul veneau tocmai din Scoția, căci aviația germană a distrus toate aeroporturile din sudul Angliei... Totuși efectele bombardării britanice asupra Berlinului nu sunt de neglijat: au izbutit să enerveze adânc populația... Neubacher cita cazul soției lui Göring, care a părăsit Berlinul și s-a mutat cu copiii ei la Viena...

———

Radio-Belgrad pretinde că 600 de soldați italieni *cu 150 de tancuri* au trecut frontul și s-au predat grecilor...

———

A murti azi-noapte Ion Inculeț. A murit brusc, de cord, la vârsta de 56 de ani... Douăzeci de ani a fost omul reprezentativ al Basarabiei, și cu siguranță cel mai inteligent, din câți ne-au venit de peste Prut. Despre însușirile și scăderile lui morale am scris destul în *Amintirile* mele și în aceste *Însemnări*. Îl pierdem cam o dată cu ținutul pe care îl întrupa... Să-i fie țărâna ușoară, e tot ce pot spune în fața sicriului său...

———

Miercuri, 20 noiembrie. *Universul* de azi publică în prima pagină, sub titlul „Lupte înverșunate pe teatrul de operațiuni din Grecia“, o dare de seamă a celor întâmplate zilele trecute; dare de seamă din care înfrângerea italiană iese lamurit și confirmată de chiar comunicatele italiene. Articolul se termină prin reproducerea afirmației lui Mussolini, în ultimul sau discurs: „De va ține războiul 2 luni sau 12, Grecia va fi sfărâmată. De altminteri, Ducele a avut grija în același discurs, să aducă la cunoștința lumii ca în Epirul muntos nu poate fi vorba de un „Blitz-Kreig“ (!!), ci de o campanie anevoioasă și lunga... De câte ori iau armele în mâna, italienii n-au noroc!

———

Ieri, Suphi Tanriöer, ambasadorul Turciei, mi-a făcut o lungă vizită. Ca să afle de la mine — dar ce putea afla? Și el socotește că planifica-

rea economică şi politică a Europei e principalul ţel al tuturor conferinţelor provocate de Axă. Impresia lui e că la Berlin întrevederea cu Molotov n-a prea dat rezultate... Ruşii se arată foarte rezervaţi faţă de toate propunerile germane. Moscova continuă politica ei de a înteţi războiul între ce numeşte ea „Statele capitaliste" şi în tot cazul o Germanie puternică la graniţele ei, o Germanie stăpânind tot spaţiul dintre Baltică şi Marea Neagră, nu-i convine deloc...

Tanriöer constată o continuă răcire a raporturilor dintre cele două ţări, cu toate declaraţiile oficiale contrare. Ceea ce se întâmplă la Bucureşti cu negocierile relative la organizarea Comisiei Dunării, e tipic. Ruşii n-au primit nici o sugestie din partea nemţilor, şi până acum, tot aceştia sunt nevoiţi să cedeze, şi sunt furioşi, şi nu se jenează să o spună... Turcul vede des pe Lavrentiev şi pe cei de la Legaţia Sovietelor: ura cu care aceşti reprezentanţi ai Moscovei vorbesc de Germania şi de nemţi este impresionantă...

Despre negocierile de la Berlin n-are nici Tanriöer informaţii precise, dar crede că s-a cam vorbit despre toate, şi că la *înţelegere* nu s-a ajuns aproape asupra nici unei chestiuni...

Turcii vor rămâne neutri, cât timp nu vor mişca bulgarii. Dacă bulgarii atacă pe greci, vor porni şi turcii război... Turcia nu are decât un vrăjmaş: Italia...

Una nostimă a lui Neubacher: „Mihai Antonescu (ministrul Justiţiei) e Urdăreanul generalului Antonescu!"... Aşa e.

Ribbentrop şi Ciano n-au sosit la Viena decât ieri după amiază. Azi sunt convocaţi Teleky şi Csaki. Ai noştrii — generalul Antonescu şi Sturdza (!) — vor fi „marinaţi" la Berlin, la sfârşitul săptămânii. Aflu că pleacă la Berlin şi Cancicov, cu Antonescu...

La Viena ca la Salzburg, la Berlin ca la Berchtesgaden a fost şi va fi vorba de toate, dar în special de „Europa de mâine" scumpă lui Hitler...

Amicii noştri: bulgarii au interzis limba română în Cadrilater... Biata limbă română!...

Lewis, preşedintele Sindicatelor muncitoreşti din Statele Unite, şi adversar neînduplecat al lui Roosevelt, şi-a dat demisia, după cum se angajase în cazul unei realegeri a inamicului său...

În locul lui a fost ales I. Murray, partizan al lui Roosevelt..

———

Printr-un decret apărut astăzi, s-a înfiinţat „Creditul Naţional Agricol“, prin transformarea Binagului (Banca pentru Industrializarea şi Valorificarea Produselor Agricole). Noua instituţie va avea un capital de 1 miliard lei (Binagul avea unul de 500 milioane) şi va putea sconta efecte la Banca Naţională cu o dobândă de 2%. Transformarea Binagului inutil într-un Credit Agricol ieftin este fericită; numai să se găsească oameni care să facă treabă...

———

Joi, 21 noiembrie. S-au lămurit rosturile tevaturii conducătorilor Axei, chemărilor şi întâlnirilor din ultimele zile. Ieri Führerul a sosit la Viena şi în faţa lui, ungurii au semnat adeziunea lor la „Pactul Tripartit“, încheiat între Germania, Italia şi Japonia la 27 septembrie 1940. Deja faptul că tratatul îşi conservă numele de „pact tripartit“ arată că Ungaria, ca şi cei care vor veni după ea, nu sunt primiţi în asociaţie cu parte egală, ci pe un picior de inferioritate. Această situaţie mai este subliniată şi printr-un articol al protocolului semnat ieri, în care se specifică că, în cazul în care, în conformitate cu art. 4 al „Pactului Tripartit“ s-ar discuta chestiuni interesând Ungaria, reprezentanţi speciali ai acestei ţări vor fi admişi la deliberări...

„Pactul Tripartit“ a fost încheiat „în vederea împiedicării extinderii războiului, *în vederea restabilirii păcii şi în vederea unei reconstrucţii naţionale politice şi economice a Europei*“. Neputând ajunge să-şi realizeze imediat planul unei Europe reînnoite, aşa cum o vede el, din cauza greutăţilor pe care le-a întâlnit în cale (Franţa–Italia, Rusia), Hitler în nerăbdarea sa a vrut cel puţin să-şi afirme hotărârea printr-un gest şi astfel a găsit formula cu „adeziunea la pactul tripartit“. La prima adeziune a fost constrânsă Ungaria şi s-a dat semnăturii ei o importanţă neobişnuită. A venit Hitler în persoană la Viena, a adus şi pe Ciano şi pe ambasadorul Japoniei din Berlin, pe Ribbentrop şi pe Keitel bineînţeles — şi a dat mese şi recepţii, transformând un fapt divers într-un eveniment mondial...

Mâine vom semna şi noi la Berlin, cu mare alai, acest „pact tripartit“ şi după noi vor semna şi alţii, pe rând, desigur Bulgaria, poate Jugoslavia etc. şi aşa cel puţin, daca n-a ajuns încă la scopul său final, Hitler va fi jalonat totuşi calea pe care vrea să păşească...

———

Generalul Antonescu pleacă azi-dimineață la Berlin. Însemnând în foile precedente că trebuia să plece la 22 mă înşelasem: la 22 trebuie să fie sosit în capitala Germaniei...

Deşi a fost invitat numai dânsul cu Sturdza, mai ia cu el pe Cancicov, pe Iaşinschi (ministrul Sănătății), pe Papanace, pe Constant, pe Medrea — droaie de oameni, 14 în total. Aşa e românul, îi place sindrofia. Afară de Medrea, niciunul din „voiajori“ nu ştie nemţeşte. Pe Iaşinschi îl ia ca să-l domolească nemţii în chestiunea ovreiască...

Pe ziua de azi următoarele două decrete-legi:

1) Se transformă Creditul Industrial în Creditul Național Industrial — numai ca să scoată pe toți cei de acolo şi să înlocuiască pe Victor Slăvescu printr-un domn Pascu;

2) Se constituie „Consiliul de Patronaj al Operelor Sociale“ şi se numeşte un Comitet compus din următoarele 4 dame: d-na general Antonescu, d-na Horia Sima, d-na Elena Corneliu Codreanu şi d-na Veturia Goga. Cum a intrat Veturia în Almanahul de Gotha al Mişcării, nu ştiu. Ma bucur însă că în acest Almanah, n-a fost băgată şi Didina Cantacuzino. Trebuie să turbeze... Numai să nu ne muşte!

A murit părintele Moța, ilustru prin paternitatea sa, căci e tatăl eroului legionar cu acelaşi nume, fost cumnat al lui Corneliu Zelea Codreanu...

L-am văzut pentru ultima oară la Consiliul de Coroană întrunit la Palat, în noaptea Arbitrajului...

Nu era bătrân şi moare de pneumonie. Era un om cumsecade şi cu scaun la cap...

Herr von Ritgen mi-a făcut ieri o lungă vizita. Trimis la Legația din Bucureşti în Serviciul Presei, e de mai bine de doi ani în mijlocul nostru şi cunoaşte perfect stările noastre...

Am examinat împreună situația regimului, şi am fost de acord asupra tuturor punctelor. Nebuniile, pe tărâmul economic mai ales, îl speriau şi pe dânsul. Deşi a fost un mare simpatizant al Mişcarii Legionare, deşi *dânsul* a făcut legatura între Legația germana şi Garda de Fier (şi o mai face şi azi), marturiseşte că regimul a dat mari decepții nu numai românilor, dar şi la Berlin. E în curent cu tot, dar absolut cu tot ce se petrece.

Mi-a făcut o declarație senzațională: „Deutschland ist beschlossen einzugreifen!“ („Germania e hotărâtă să intervină“). Căci așa nu mai merge... După Ritgen, două schimbări trebuie imediat aduse la îndeplinire: pe terenul economic, desființarea comisarilor — pe terenul politic, desființarea poliției legionare... Şi apoi toate măsurile vexatorii, anchete, procese, regim impozitiv pentru ovrei — lăsate să cadă sau revizuite. În ce privește partea economică. *Neubacher a obținut de la Berlin depline puteri și trimitere de specialiști care să încadreze pe români...*

Ritgen, care este prietenul lui Neubacher, regretă că acesta n-are depline puteri și pentru partea politică. Fabricius e slab — zice el — și nu pricepe situația. Ia în brațe un regim și se prăbușește cu el. Așa a lucrat cu Urdăreanu până în ultimul moment; așa se dă acum pe mâna legionarilor fără nici un discernământ. Ar fi bine ca de partea românească să se vorbească cu el des, și să i se aducă la cunoștință tot ce se întâmplă, căci este influențabil... Ritgen adaugă că probabil directivele politice, în România, vor trece din ce în ce mai mult asupra generalului Hansen... Eu i-am spus că singura noastră nădejde, ca să scăpăm de anarhie, sunt ei, nemții... A convenit și el că Germania are nu numai datoria, dar și interesul ca economia românească să nu ajungă la faliment, și ca ordinea să fie păstrată neatinsă...

Ritgen mi-a mai spus că văzuse chiar ieri pe Mişu Antonescu și că ministrul Justiției a recunoscut că decretele-legi referitoare la Societăți, că și cele referitoare la situația ovreilor au nevoie urgentă să fie revăzute. Nemții socotesc că problema ovreiască nu trebuie rezolvată decât *după pace*, și că pentru moment ei trebuie lăsați să muncească în liniște.

Din vorbele lui Ritgen am înțeles că Cancicov a fost numit prin influența lui Neubacher, că numirea lui a fost rău văzută în lumea legionară, dar că Nubacher îl va susține „envers et contre tous“.

Ritgen mai crede că Medrea va fi însărcinat cu reorganizarea Legiunii din care trebuiesc eliminate elementele subversive și haimanalele care s-au infiltrat în Mișcare de la septembrie încoace...

Complectare a celor spuse de Ritgen:

Abia plecase acesta de la mine și a venit Alimănescu să-mi povestească că: Medrea i-a spus că poliția legionară va fi suprimată și că el, Medrea, va fi numit subsecretar de Stat la Interne (în locul numitului Biriş care a încurcat tot) și însărcinat cu „curățirea“ Mișcării...

Pe de altă parte, telegrame de la Berlin, publicate în ziarele de azidimineață, anunță, că, deoarece „rândurile Mişcării Legionare au fost foarte rărite prin prigoana vechiului regim“ (aceasta este formula gă-

sită pentru justificarea unei noi intervenții germane), o Misiune economică se impune paralel cu cea militară. Apoi asta vrem și noi!

———

Desființarea poliției legionare pare că a și început, la București...

———

Mihai Popovici a venit azi-dimineață să mă vadă și mi-a povestit cele întâmplate cu „Pro Transilvania". Ideea lui Maniu a fost să creeze un organ de propagandă în favoarea reîntregirii Ardealului, organ în afară de orice scop politic intern (pretinde Popovici...) și întru nimic îndreptat împotriva Germaniei. Propagandă documentară, în toate țările, dar tocmai și mai ales în Germania. Maniu a fost la generalul Antonescu și i-a expus planul său. Acesta a aprobat cu singura rezervă să vada Statutele și să propună eventual unele modificari. Cu acest prilej Maniu ar fi întrebat pe Antonescu dacă nu crede că ar fi bine ca fostele partide — și vorbea în numele partidului său — să fie lăsate să își reconstituie cel puțin cadrele, deoarece nu se știe cum se pot întoarce evenimentele și țara poate să mai aibe nevoie de o rezervă. Generalul a aprobat și această cerere, cu condiția să nu se treacă la nici o acțiune publică, să organizeze Comitete de cadre, dar numai la Centru și în capitalele de județe, *și în nici un caz la sate*, unde ciocniri cu legionari ar putea fi de temut...

Maniu a comunicat lui Dinu Brătianu rezultatul întrevederii sale cu Antonescu și l-a rugat sa ia și dânsul contact cu generalul, ca să vadă dacă îi vorbește la fel. Dinu a delegat pe Gheorghe Brătianu, care a văzut pe Conducătorul Statului; și lui, i-a vorbit exact ca lui Maniu...

În același timp, Antonescu a cerut să vadă și pe Mihalache, și a repetat și acestuia cele spuse lui Maniu...

După opt zile, pe baza acestei autorizări, Serdici a întrunit la Sighișoara, la el acasă, Comitetul national-țaranesc din Târnava Mare. Poliția a venit și a împraștiat oamenii și toți au fost dați în judecată și judecati la Craiova (?!), unde Serdici a fost condamnat la 5 000 lei amendă, iar ceilalți achitați...

Maniu a hotarât atunci să convoace Comitetul Central al partidului, în Bucuresti, și ca sa nu aibă neplaceri, a prevenit Poliția, adaugând ca facuse convocarea pe baza autorizarii principiale date de generalul Antonescu Totuși, Politia a interzis întrunirea — iar a doua zi a aparut decretul prin care orice acțiune politică, afara de Mișcarea Legionara, era interzisă sub aspre sancțiuni...

S-a pretins că acest decret fusese dat împotriva încercărilor de disidență din însași Mișcarea Legionara... Dar au fost de fapt suprimate și

libertățile acordate înainte de Conducătorul Statului. Dat fiind spiritul regimului, eu mă întreb cum putuse să le dea...

În ce privește „Pro Transilvania“, se cunosc cele întâmplate. Cu toată aprobarea prealabilă a generalului, cu toată aprobarea legală a Tribunalului — Asociația a fost dizolvată prin decret-lege. Popovici pretinde *că a fost ordinul nemților*, deși Gh. Brătianu avusese grijă să explice lui Fabricius că acțiunea proiectatei Asociații nu era întru nimic îndreptată împotriva Germaniei... Fabricius nu fusese convins însă, și obiectase, că o asemenea inițiativă ar putea să încurce lucrurile. Nici chiar faptul că Gh. Brătianu, cu cunoscutele sale convingeri filo-germane, era vicepreședintele Asociației, n-a dezarmat pe reprezentantul Germaniei — care probabil a cerut dizolvarea...

Întâmplarea că dizolvarea a fost decretată sub interimatul lui Horia Sima, *ardelean*, a supărat foc pe transilvăneni, și i-a îndepărtat și mai mult de Mișcarea Legionară...

Glume bucureștene:

— Care e activitatea legionarilor?

Dezgroapă morții și dezbracă vii...;

— Pentru ce au intrat românii în Axă?

Ca să nu aibă ce mânca ca în Germania, ca sa nu se bată ca în Italia și ca să se certe ca în Spania...;

— Din România Mare, Regele Carol a dat Estul, Manoilescu Vestul și generalul Antonescu, restul...;

— Cine poarta pene și nu e cocoș?

Cine poartă pușcă și nu e soldat?

Cine merge de-a îndăratele și nu e rac?

(Italianul...).

Vineri, 22 noiembrie. Generalul Antonescu cu suita sa n-a plecat ieri-dimineață, cum am crezut, ci miercuri seara. Nu știu pentru ce, plecarea sa a fost ținuta secreta în sensul că n-a fost dată la jurnale, sau mai bine zis, Cenzura a scos-o în cursul nopții de miercuri spre joi, din zațuri. Sa fi fost teama de un atentat pe drum până la granița? Traim într-un regim de mister, și nu putem nici macar ghici gândurile stapânilor...

Vestea că generalul a plecat cu 12 ori întârziere a fost provocată prin tevatura de ieri-dimineața de la Gara Bancasa, de unde a plecat într-adevăr cu alai cineva, dar nu generalul Antonescu, ci Regina Elena. Regina merge la Florența, să-și destinda câteva saptamâni nervii...

Abia ieri la amiază, Radio, şi seara ziarele, ne-au informat despre plecarea generalului. Ca să nu fie plecarea la Berlin mai prejos ca cea spre Roma, Horia Sima a ţinut şi miercuri seara o scurtă cuvântare (devine acum o tradiţie) pe care a încheiat-o urând generalului „drum bun *şi reîntoarcere de biruitor*“ (sic). Pe cine să biruie? Pe Hitler? Pe toţi nemţii? Pe el însuşi? Alt mister...

Telegramele de azi-dimineaţă ne informează că la Berlin întreaga presă se ocupă de sosirea generalului şi îi dă o importanţă mare, probabil ca să umfle şi importanţa „pactului tripartit“ pe care Conducătorul Statului Român îl va semna, şi care e menit să înlocuiască deocamdaă „marele plan“ de reconstituire a Europei Noi...

Telegramele *D.N.B.* ne mai aduc la cunoştinţă că generalul a sosit ieri la Bruck, la graniţa Reichului şi că a fost primit acolo de Şeful Protocolului, Dörnberg, şi de colonelul von Mantenffel în numele armatei germane... Onoruri speciale — adaugă Agenţia *D.N.B.* ...

La Berlin, Antonescu cu suita va sta 2 zile. Va fi găzduit la palatul Bellevue şi Hitler va da un dejun în cinstea lui, iar Ribbentrop un „diner“. Duminică dimineaţă, misiunea română va pleca spre Bucureşti, unde va sosi luni seară...

Se zice că săptămâna viitoare, primul ministru bulgar şi ministrul său de Externe vor sosi şi ei la Berlin, tot pentru semnarea „Pactului Tripartit“. După ştirile din Berlin, cu Iugoslavia nu s-ar fi luat încă contact într-un asemenea scop. Se vede că Iugoslavia rămâne să fie în prealabil ciopârţită. Până acum, numai noi am fost puşi la punct...

Nici azi n-a fost publicat comunicatul grecesc. Cel italian vorbeşte de bombardări aeriene, pretutindeni, iar despre frontul grecesc o linie: „trupele noastre au rezistat la atacurile inamice“...

Se vede că iar au avut grecii succese...

În Anglia, bombardări teribile — mai ales în regiunile industriale...

Sesiunea Parlamentului englez a fost deschisă printr-un Mesaj Regal citit de Rege. Mesajul e scurt şi prin el se afirmă că Anglia va continua războiul până la salvarea libertăţii lumii...

În Camera Comunelor, Churchill a afirmat că Guvernul este satisfăcut de măsurile luate în Egipt, unde forţele britanice vor face faţă fără grijă învaziei italiene... Guvernul britanic dă de asemenea tot sprijinul

posibil rezistenței grecești, a cărei importanță nu-i scapă, pentru viitoarea dezvoltare a războiului...

Mareșaul Pétain a făcut declarații presei, prin care a reamintit că Franța a fost înfrântă și că trebuie să plătească în consecință. Mareșalul cere tuturor francezilor să nu uite prin ce au trecut...

Banditul Berilă a scăpat în ziua cutremurului. Transportat în acea noapte cu mai mulți „camarazi" de la Brăila (unde fusese judecat) la Adjud, s-a folosit de zăpăceala cutremurului ca să scape din vagonul-dubă... Berliă a fost însă prins și arestat, ieri, la Slatina.

Unul care știe să se învârtească: Petre Dragomirescu, de la Iași. După ce s-a înțeles, pe rând, cu toate Guvernele de la război încoace — după ce a fost averescan și liberal, iată-l acum numit decan al Facultății de Drept din Iași și sub regimul legionar...

Ieri, între orele 6 și 8 seara, a avut loc o mare procesiune religioasă, cu racla Sfântului Dumitru, care a fost plimbată de la Mitropolie la Sf. Gheroghe și de acolo peste bulevarde și cheuri înapoi la Mitropolie. O lume nebună, cu lumânări în mână, cerând protecția sfântului împotriva cutremurelor... În fruntea procesiunii, natural, Didina Cantacuzino — fetidă fetiță...

Două ore, circulația a fost paralizată în inima Bucureștilor — dar nimeni n-a protestat, căci toată suflarea românească nu mai are încredere decât în Dumnezeu și în Sfinți...

Sâmbătă, 23 noiembrie. Pământul nu se liniștește încă; în fiecare zi se mai înregistrează câte un mic cutremur. Pe unele le simțim, pe altele nu și sunt numai înregistrate de aparate. Dar toate aceste mici zguduiri ale pamântului se răsfrâng asupra zidurilor deja dezgradinate de cutremurul cel mare din 10 noiembrie. Cea mai mare parte din cladirile Bucurestiului sunt atinse; ziarele publica în fiecare dimineața liste nesfârșite de case ce urmeaza să fie evacuate spre a fi întărite sau darâmate. Dupa blocul Gălățescu (colț Bulevard cu strada Atena), a fost evacutat și urmeaza sa fie doborât enormul bloc clădit pe locul lui Mișu Pherekyde (Bulevard și strada Vasile Conta), blocul de lângă biserica Italiană, și probabil și cel construit de Malaxa (Bulevard colț cu str. C.A.

Rosetti) — şi altele... Lumea trăieşte tot cu groaza în sân şi cu ochii la tavan, să le prindă ameninţările...

De la Berlin nimic important. Greceanu a fost primit ieri dimineaţă în audienţă de Hitler, ca să-şi prezinte scrisorile de acreditare. Führerul a primit apoi pe Valer Pop, care se află încă la Berlin în misiune specială...

După dejun a primit pe generalul Antonescu şi a stat cu el de vorbă 3 ore şi jumătate — spun depeşele...

Despre ce s-a vorbit sau făcut, nu s-a dat încă nici un comunicat...

Ervin Antonescu, membru secundar al ilustrei dinastii, dar bine informat căci în calitatea sa de ministru desemnat la Budapesta, îşi petrece viaţa la Externe — mi-a destăinuit ieri nădejdile regimului. Germania, foarte plictisită de rezistenţele pe care le întâlneşte la Varşovia, a propus Sovietelor un schimb — anume ruşii să preia fosta capitală a Poloniei cu regiunile învecinate (inutilizabile pentru nemţi) şi să dea Reichului Lembergul, Galiţia Meridională şi Bucovina. Pentru Germania schimbul ar fi de o importanţă capitală, căci ar câştiga o cale de comunicaţie suplimentară spre România, iar pentru noi ar rezulta din el reîntoarcerea Bucovinei şi Nordului Moldovei la matcă.

Guvernul spera ca toate să fie terminate până la sosirea lui Antonescu la Berlin, astfel încât Conducătorul Statului să se înapoieze la Bucureşti cu acest dar împărătesc... Pare însă că ruşii n-au consimţit la schimb, căci nu văd nici o ştire în telegramele de azi care să ne încurajeze în nădejdile noastre... Chestiunea a fost tratată şi cu prilejul vizitei lui Molotov, şi rămăsese ca un răspuns definitiv să fie dat de Moscova...

Cum o să deschidă Sovietele o cale nouă nemţilor spre graniţa lor? E copilăresc. Şi mai au şi argumentul că regiunea Varşoviei e locuită de polonezi, pe când Galiţia aproape numai de ruşi (ruteni)...

Să aşteptăm — dar să nu uităm că suntem în serie neagră...

Hitler a dăruit 10 milioane de lei pentru victimile cutremurelor noastre... Mai bine ne da Bucovina!

Ieri la amiază, s-a sinucis Sidorovici, fostul comandant al Străjii Ţării şi favorit al Regelui Carol. Din nimic, numai cu uniforma în spinare, a fost ridicat de fostul Rege la înălţimi pe care nu le visase nici el, dar şi-a pierdut capul... Comandant al Străjii, cu grad de ministru, trecutul regim plănuia să facă din el un şef de Guvern, după cum am notat-o în aceste însemnări...

Incorect, Sidorovici adunase o frumoasă avere pe care n-a putut-o justifica în fața Comisiilor de anchetă... În momentul în care trebuia să fie arestat, şi-a pus capăt vieţii cu un glonte...

În cursul zilei de ieri s-a mai produs şi altă dramă. Mai mulţi legionari au fost tocmiţi şi plătiţi ca să scape de la Jilava pe Gavrilă Marinescu şi pe generalul Argeşeanu. Complotiştii au venit la Jilava cu o dubă, să ia pe preveniţi şi să-i ducă la instrucţie. Nu cunosc amănuntele şi nu ştiu cum au fost descoperiţi. Ce ştiu e că doi legionari compromişi s-au sinucis, sau au fost sinucişi (nu ştiu bine), *iar un al treilea a fost legat în curtea din dos a Prefecturii Poliției de „stâlpul infamiei", cu o placardă pe piept pe care stă scris! „Trădător"!!* Ca în Evul Mediu!

Cele întâmplate la Jilava au impresionat adânc conducerea Mişcării Legionare... În fine văd şi şefii Mişcării Legionare unde a dus recrutarea tuturor derbedeilor, primiţi fără nici o selecţionare, de la septembrie încoace.

Până la desfiinţarea poliţiei publice legionare, şi la reorganizarea ei ca poliţie internă de partid, s-a oprit deocamdată orice înscriere şi orice confirmare a celor recent înscrişi...

Se zice (dar cine poate şti?) că legionarii ademeniţi să scape pe Gavrilă şi pe Ghiță Ostaşul ar fi primit 5 milioane lei...

Ziarele nu suflă un cuvânt despre cele întâmplate, deşi sute şi mii de oameni au defilat ieri în curtea Poliției în fața nenorocitului legat de „pilor"!

....

....

Secătura de Pârvu Boerescu s-a descoperit camarad de clasă cu generalul Hansen! Au fost împreună, şi camarazi de bancă în nu ştiu ce şcoală militară din Germania! Pârvu şi viitorul stăpân politic al României (?) îşi zic „per tu"! O să se folosească şi de asta, nenea Pârvu!

Prigoana ovreilor duce la rezultate diametral opuse celor urmărite. Astfel la Braşov, principalele firme ovreieşti supuse „românizării" au trecut în mâinile... saşilor! Din ale ovreilor mai puteau odată românii să le scoată, dar din ale şasilor!

Mi s-a citat astfel celebra firmă Neumann (croitorie, mode etc.) şi alte trei ale căror nume nu le ţin minte, toate preluate de şasi. La Braşov

e fierbere mare... Legionarii se instalează acum în prăvăliile ovreieşti ca să împiedice pe saşi să le preia... Dar Braşovul, să nu uităm, e plin de armată nemţească...

———

Grecii continuă să bată pe italieni. Aceştia mărturisesc în comunicatul lor de azi că au evacuat Goritza şi că trupele lor „se reformează pe o linie noua" — cunoscuta formulă austriacă, din 1914–1918...

Cu logica care caracterizează Cenzura noastră, s-a dat azi drumul şi la comunicatul grecesc, din care aflăm pe lângă înaintarea armatei elene şi capturarea unui destul de însemnat material de război, printre care 15 tunuri, şi anume 7 grele de asediu...

În schimb, italienii înregistrează o mare victorie în... Sicilia. Vicemareşalul forţelor aeriene britanice din Mediterana, Boyd, a fost silit să aterizeze, din cauza unui defect de motoare, şi a fost capturat cu însoţitorii săi!!!

———

Circulă zvonuri despre înlocuirea lui Alexandru Otulescu, la Banca Naţională. Otulescu e bolnav şi obosit, şi pare a nu fi la înălţimea postului de guvernator. Se zice că va fi înlocuit prin Manoilescu (!) susţinut de nemţi, sau prin Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Colonizări, sau aşa ceva.

———

Duminică, 24 noiembrie. Deşi alaltaieri s-a împlinit o lună de la prima zguduire puternică (22 octombrie), ieri pe la orele 5 (17) am mai avut un cutremur, foarte scurt dar destul de tare. Observatorul Astronomic îl califică de gradul 3–4. În public enervarea e mare şi se citează cazuri multe de depresiune nervoasă. Unele merg până la acte de nebunie, şi la sinucidere precum a fost în cercul meu de cunoştinţe cazul capitanului în retragere Zossima.

....
....

———

Pe ziua de ieri evenimentul de seama e adeziunea noastră la „Pactul Tripartit", savârşita în mod solemn la Berlin de catre generalul Antonescu. Ceremonia semnaturii a avut loc în Palatul Reichului, în prezenţa lui Ribbentrop şi a tuturor demnitarilor germani si români calificaţi sa fie prezenţi Nuanţă puţin măgulitoare pentru noi: Führerul n-a

fost de faţă, deşi solemnitatea a avut loc în Palatul său... Pentru unguri, s-a deranjat să vină dinadins la Viena, ca şi Ciano de altminteri... În trenul Axei, suntem pasageri de clasa a II-a. În toamna anului 1938 ni s-a oferit un vagon-salon; vina cui e, că n-am ştiut să profităm de el? Führerul n-a asistat la semnătura noastră; în schimb a trimis o telegramă de prietenie Regelui Mihai...

Cu obişnuita noastră megalomanie, am taxat, la Radio şi în gazete, adeziunea noastră la „Pactul Tripartit", ca *un eveniment istoric epocal.* Îmi amintesc că în 1938, septembrie, acelaşi Radio şi aceleaşi ziare au taxat tot de istoric şi epocal un biet discurs ţinut la Cernăuţi de Victor Iamandi, prin care vestea înfiinţarea unui partid unic (FRN-ul care a urmat)...

În realitate politica aceasta de adeziune solicitată la „Pactul Tripartit" acoperă o înfrângere — Führerul a pornit acum o lună şi mai bine la o acţiune de reconstruire definitivă politică şi economică a Europei, reconstruire ce trebuia să încununeze victoriile germane. Întâlnirile cu Mussolini (Brenner), cu Pétain şi Laval, cu Franco, cu Molotov n-au avut alt scop. Acţiunea n-a izbutit însă, din cauza Franţei şi a Rusiei, cu care Führerul n-a putut să ajungă la rezultate pozitive... Adeziunea la „Pactul Tripartit", pact de înţelegere numai, pentru o îndrumare spre o nouă alcătuire a Europei şi a Asiei, e menită să arunce praf în ochi, şi să ascundă maselor în aşteptare adevărata situaţie... Fromula „inquiétude á terme" îşi găseşte şi aci aplicarea...

Cu privire la aceste adeziuni la „Pactul Tripartit", citesc în ziarele de azi o dezminţire interesantă de notat. *United Press* din America a publicat o informaţie în care se afirma că Ungaria a aderat la Pact în înţelegere cu Guvernul de la Moscova şi după sfatul lui. Deşi o asemenea informaţie putea fi lăsată să treacă fără să fie relevată, *Agenţia* sovietică *TASS îi dă o dezminţire categorică*... Ca să facă plăcere Berlinului, probabil!

Nici azi nu se publică la noi comunicatul grecesc. Radio-Londra informa aseară că urmărirea trupelor italiene în retragere, de către greci, continuă... În schimb, comunicatul italian consacră o linie situaţiei de pe frontul albanez, aratând *că noua linie de apărare* a armatei „imperiale" se întăreşte...

Ziarele macaronarilor continuă să facă mare tămbălău în jurul capturării vicemareşalului Boyd şi pretind că au găsit asupra lui documente de o importanţă covârşitoare...

Comunicatul german afirmă că Coventry nu mai e decât un maldăr de ruine, iar englezii pretind că au distrus uzine importante din Ruhr şi pe Rin..

Din Franța se vesteşte că Puanx, guvernatorul Siriei, va fi înlocuit prin Chiappe, fostul prefect de poliție. Chiappe este socrul lui Carbuccio, proprietarul ziarului *Gringoire*, care susține politica mareşalului Pétain...

În cercurile politice berlineze se vântură ideea unei noi Societăți a Națiunilor, constituită pe baza adeziunii la „Pactul tripartit". Acest nou S.D.N. „ar înlocui vorbăria de la Geneva prin fapte" şi ar avea sediul său la Viena...

Până acum, Hitler şi Mussolini au protestat cu energie şi împotriva pactelor în general şi împotriva instituției de la Geneva... Iată-i acum pe cei doi dictatori pe urmele lui Titulescu şi ale lui Beneş... „Plus ça change, et plus c'est la même chose!"

Roosevelt a numit pe amiralul William Leahy, ambasador la Vichy în locul lui Bullit. Radio-Londra socoteşte că Roosevelt a ales un amiral ca să arate că îşi acreditează ambasadorul mai mult pe lângă persoana mareşanului Pétain, decât pe lângă neputinciosul Guvern francez...

În vilaetele occidentale turceşti s-a proclamat starea de asediu. S-au luat de asemenea măsuri de precauție „prebelice" în ce priveşte circulația automobilelor şi consumația benzinei...

Acum câtva timp s-a răspândit ştirea că germanii evacuează în Franța locuitorii francezi din Lorena. N-am vrut să notez în caietele mele aceste ştiri grave, până să n-am confirmarea lor. Astăzi, faptul mi-a fost oficial confirmat de Fabricius... Metzul va deveni un oraş nemțesc! „Poor France!"

Lucrările de curățire la Charlton sunt aproape terminate... Bulevardul va fi redat circulației săptămâna aceasta...

Luni, 25 noiembrie. Cu prilejul împlinirii a 13 ani de la moartea lui Ionel Brătianu, a avut loc ieri un parastas la biserica Amzei, şi o pomenire la monumentul defunctului. Până acum, parastas şi pomenire s-au făcut la Florica — dar anul acesta liberalii au vrut să arate Bucureştiului că mai există, şi să manifesteze oarecum pe terenul politic. Deoarece am făcut parte din ultimul Minister al defunctului, m-am dus şi eu. Nu era lume prea multă, dar asistenţa mi-a făcut o penibilă impresie. Deşi n-au trecut decât câteva luni de când toţi aceşti oameni erau în fruntea bucatelor, mi s-au înfăţişat ca o adunare de stafii, ca nişte epave ale unui regim dispărut de veacuri... Şi totuşi, câte ambiţii inutile erau zugrăvite pe feţele unora din cei prezenţi... Dinu Brătianu făcea pe Şeful, fiindcă era Şeful partidului. Gheorghe Brătianu poruncea şi el, ca fiu al celui mort — dar nici Lia Brătianu nu se lăsa mai prejos, ca văduvă de fost Şef... După parastas am trecut în grădina Casei Brătianu, la Statuia cioplită de Mestrovič, unde doctorul Angelescu şi studentul Tudor Trancu urmau să ţină scurte şi patriotice cuvântări. După ce am strâns multe mâini, am plecat tiptil prin Victor Emmanuel, discursurile pe frig (ca şi pe cald) neconstituind pentru mine nici o atracţie. Pe când mă îndepărtam, a venit după mine Şoneriu să-mi spună că un comisar de poliţie s-a prezentat lui Angelescu şi a interzis în numele Guvernului cuvântările...

Se vede că s-au tocmit însă cu stăpânirea, căci după câte citesc azi în *Universul*, şi Angelescu şi studentul Trancu şi-au rostit discursurile... Şi e bine că le-au rostit. De ce numai noi n-am avea voie să ne spunem păsurile şi să ne mărturisim nădejdile?

Eliza Brătianu n-a fost de faţă, căci a asistat la parastasul celebrat la aceeaşi oră la Florica.

Din partea Guvernului, nici un reprezentant, probabil ca să nu se supere nemţii... Greşeală.

Pământul, cu toate aparenţele de liniştire, pe care ni le dă de câteva zile, e tot în fierbere. Din satul Mierla, de lângă Vălenii de Munte (Prahova) se semnalează importante alunecări de teren. Vreo 8 gospodării au fost distruse şi vreo 30 altele au trebuit să fie evacuate... Din Căpriori (Dâmboviţa) se semnalează zgomote puternice din adâncime, iar Mircea Solacolu îmi povestea că ieri-dimineaţă la ţară a auzit urlete ca de tunet prelungit fără să le poată determina direcţia... De sâmbătă la ora 6 p.m., n-am mai simţit nici un cutremur, în schimb s-a înregistrat unul destul de puternic în Iugoslavia, la Belgrad, cu epicentrul la 170

kilometri de acest oraş. De pe urma acestui cutremur nu se semnalează însă nici o stricăciune.

———

Generalul Antonescu cu suita sa a părăsit ieri-dimineaţă la ora 10,20 Berlinul. A fost dus la gară de Ribbentrop. Înainte de plecarea misiunii româneşti, Lucă Sturdza a dat un interviu. Renegarea trecutului — ploconire şi recunoştinţă faţă de Germania. Platitudine inutilă...

A aderat şi Slovacia la „Pactul Tripartit". Semnătura a avut loc ieri la Berlin, cu ceremonial ceva mai redus ca al nostru (a lipsit dejunul cu Hitler). Semnătura ungurilor s-a îndeplinit cu ceremonial de clasa I, a noastră cu unul de clasa a II-a, a slovacilor cu unul de clasa a III-a...

———

Grecii continuă să înainteze şi să împingă pe italieni în retragere.

Nemţii bombardează masiv oraşe englezeşti. Southampton a fost atacat de 250 avioane, deodată.

Bombardează şi englezii. Au lăsat bombe şi asupra Marsilliei (!!) şi asupra porturilor coastei franceze de Nord, de la Brest până la Dunkereque.

———

Despre cele întâmplate la Jilava nu se cunosc până acum exact decât pedepsele suferite: două sinucideri şi o expunere la stâlpul infamiei. Încolo, diferite versiuni. Am înregistrat una, cea cu planul de evadare. O altă versiune ar fi că legionarii mituiţi s-au mărginit să aducă haine şi accesorii de costumare destinate lui Gavrilă şi lui Zeciu (iar nu lui Argeşeanu). Banescu, preşedintele Comisiei de anchetă mi-a mărturisit ieri la parastasul lui Brătianu că nici el nu e în curent cu ce s-a întâmplat şi crede că n-a fost decât „transmitere de corespondenţă", ceea ce după dânsul nu constituia un delict, *căci nici unul din acuzaţi nu e la „secret"*...

Totuşi, trebuie să fi fost ceva mai grav, dată fiind asprimea pedepselor...

———

Brutalitatea vremurilor:

Doctorul Porfiriu, român rămas în Silistra şi proprietarul unor case în oraş şi al unei vii în afară de oraş, a fost atacat de o bandă de bulgari şi crunt bătut. Toate reclamaţiile lui, la autorităţile locale au fost zadarnice...

Disperat, bietul om a trecut Dunărea şi s-a refugiat în România. Probabil că asta voiau şi bulgarii...

Societatea culturală *ASTRA* şi-a ţinut ieri adunarea la Sibiu. A luat parte şi Maniu — dar cuvântarea sa, dacă a ţinut una — şi nu se poate să nu fi ţinut — nu este nici măcar menţionată în dările de seamă ale ziarelor!

Ziarele reproduc alte cuvântări, probabil pieptănate de Cenzură, căci sunt toate moderate, ca formă şi ca fond.

Se mai reproduc şi telegramele adresate Regelui, generalului Antonescu, lui Sima şi ministrului Brăileanu. În nici una din ele nu se vorbeşte de „mişcare legionară", ci numai de „curent naţional"...

Collas a primit ştirea oficială că un regiment italian a trecut şi s-a predat la iugoslavi, care l-au dezarmat, şi că oraşul Argirocastro a fost ocupat de greci...

Din izvor german se află acum şi rostul bombardării aeriane a Monastirului (Iugoslavia) de către italieni, efectuat *din eroare*, cum s-a spus după săvârşirea lui. Pare că n-a fost eroare, ci că bombardamentul a avut de scop *sa oprească trupe italiene pornite să se predea în Iugoslavia*... După un protest din partea Belgradului, şi scuze din partea Italiei, incidentul a fost înăbuşit cu grijă...

Dona Marta Bibescu a avut neplăcerea unei percheziţii legionare la Mogoşoaia, percheziţie datorita probabil legăturilor ei cu Lupeasca... Legionarii au venit cu directorul general al Siguranţei Ghica în frunte, au stat de dimineaţa pană seara la ora 5, au cercetat peste tot, dar s-au purtat foarte bine şi n-au luat decât 2–3 scrisori...

Ţin faptele de la Brâncoveanu, care s-a mutat cu familia în dependinţele de la Mogoşoaia[1] şi a fost prezent la operaţie...

Victor Slăvescu e indignat împotriva lui Cancicov şi a lui Creţeanu care *nu l-au prevenit măcar* despre transformarea Creditului Industrial şi despre exoflisirea lui. A aflat dimineaţa din jurnale că Creditul In-

---

[1] Vila Brâncoveanu din Şoseaua Jianu a fost vanduta Băncii Comerciale, şi de către aceasta Primăriei Bucureşti..

dustrial fusese transformat prin decret şi că în locul lui fusese pus Paşcu, un fost elev al său... Nici Banca Naţională, care avea 8 miliarde angajate în Creditul Industrial, n-a ştiut nimic despre cele întâmplate...

Mi se spune că poliţia legionară a fost desfiinţată, cel puţin la Bucureşti, pe ziua de sâmbătă. Somată să părăsească etajul al patrulea de la Prefectura Poliţiei, unde se instalase, n-a vrut. Ministrul de Interne Petrovicescu a fost însărcinat, după acest refuz, cu evacuarea forţată a domnilor poliţişti amatori. A arestat pe Stângă, şeful lor[1] şi a dat pe ceilalţi afară „manu militari"...

Legionarul expus la stâlpul de infamie (afacerea Jilava) se numeşte Drăgulănescu şi avea grad de *comandant legionar*...

Marţi, 26 noiembrie. Generalul Antonescu s-a înapoiat aseară de la Berlin. Miniştrii Cancicov şi Sturdza au mai rămas probabil în străinătate, căci interimatele la Ministerele lor se menţin — şi nu cred să-şi fi dat demisia.

Despre rezultatele mai amănunţite ale vizitei continuăm să nu ştim nimic, în afară de declaraţia generalului că se întoarce de la Berlin cu încrederea Führerului şi a poporului german în destinele ţării noastre...

Regele Mihai a răspuns, printr-o călduroasă telegramă, urărilor pe care i le-a adresat Hitler cu prilejul semnării „Pactului Tripartit".

Primul ministru şi ministrul de Externe bulgari nu vor mai merge la Berlin. Bulgaria nu va adera pentru moment la Pact. De la Berlin se anunţă oficial, că „prima fază" a adeziunilor s-a terminat... Poate că s-a renunţat la adeziunea Bulgariei spre a se evita complicaţii eventuale în raporturile cu Turcia — nu de dragul turcilor, ci de al ruşilor...

Situaţia de pe frontul greco-italian este acum centrul preocupărilor, la Berlin. Cercurile politice germane socotesc că Reichul nu se poate considera în război cu Grecia, deoarece *oficial* nici Italia n-a declarat încă război Greciei. Totuşi, Grecia trebuie să priceapă consecinţele atitudinii ei, că Germania consideră Anglia exclusă din afacerile Europei şi cine merge cu Imperiul Britanic nu poate fi considerat decât ca inamic comun al Puterilor Europene...

[1] Care înlocuise pe Socariciu, grav rănit într-un accident de automobil...

De pe frontul din Albania aceeaşi situaţie: grecii înaintează, sunt la 20 kilometri Vest de Goritza şi pretind că fac prizonieri şi iau material însemnat de război... Italienii nu neagă avansul grecesc, afirmă însă că n-au pierdut, ca material de război, decât sârmă ghimpată... La Roma se vorbeşte de pregătirea unei noi expediţii în Albania...

———

Ambasadorul sovietic la Berlin a fost schimbat. În locul lui Schwarţev a fost numit Dekanosov. Această numire, dată fiind importanţa politică a tovarăşului Dekanosov, e interpretată în Germania ca o dovadă de strângere a raporturilor dintre Reich şi Soviete...

Mâine, miercuri vor fi deshumate rămăşiţele lui Zelea Codreanu şi ale tovarăşilor săi de suferinţe. Osemintele vor fi depuse la biserica Sf. Ilie Gorgani şi sâmbătă vor fi înmormântate solemn la Casa Verde a legionarilor. Toată săptămâna aceasta a fost decretată săptămână de doliu pentru Legiune, iar sâmbătă va fi zi de post negru pentru legionari...

Lumea găseşte că legionarii abuzează de parastase şi de înmormântări. Se poate răspunde: e vina lor dacă au fost omorâţi atâţia?

———

În Iugoslavia, pe valea Savei, inundaţiile au luat un ritm catastrofal. Zeci de sate au fost cuprinse de ape, şi pagubele sunt enorme. Au pierit vite şi oameni, s-au prăbuşit case şi s-au distrus zeci de mii de hectare de recolte... S-a supărat rău Dumnezeu pe noi!

———

Miercuri, 27 noiembrie. În cercurile politice se comenta mult fraza rostită de generalul Antonescu, la coborârea sa din tren, drep răspuns urarilor lui Sima de bună sosire. Generalul a spus: „România va merge la biruinţă, *România va avea drepturile ei!*" Unii susţin că asemenea declaraţii n-ar fi trebuit fi făcute, dacă s-a obţinut ceva la Berlin, şi cu atât mai puţin dacă nu s-a obţinut nimic... Guvernul fiind mut[1], toate ipotezele sunt permise. Din atitudinea generală a oamenilor regimului, din puţinul pe care l-am aflat pe căi lăturalnice, dar mai ales din deprimarea vădită a cămăşilor verzi — pare a reieşi că singurul rezultat obţinut la Berlin e o punere la punct a metodelor actuale româneşti de guvernare... Cred că o radicală schimbare în aceste metode a fost hotă-

[1] E atât de mut, încât nici macar ramânerea lui Cancicov la Berlin, pentru încă câteva zile, n-a fost dată în vileag...

râtă. Această schimbare mi-a fost de altminteri confirmată aseară de Neubacher şi de Hofmann, fără să mai reamintesc că mi-o anunţase deja, săptămâna trecută, Ritgen...

E simptomatic, că articolele ditirambice, publicate după înapoierea generalului de la Roma, lipsesc cu totul după înapoierea sa de la Berlin... Se publică numai schimbul de telegrame între Antonescu, Hitler şi Ribbentrop, pe de o parte — între Regele Victor Emmanuel (care a felicitat şi el pe Regele nostru pentru semnarea „Pactului Tripartit") şi Regele Mihai, pe de alta...

———

Ieri-seară au reînceput mesele săptămânale la Asociaţia Finanţei şi Marii Industrii. În ultimele luni, Asociaţia a trecut prin mari încercări. Evenimentele care s-au succedat de la septembrie au pus în chestiune până şi existenţa ei. M-am întrebat dacă sub un regim care urăşte şi persecută *tot ce a fost,* „Clubul Miliardarilor" nu va fi „expropriat" într-o bună dimineaţă prin decret — şi ca să nu provocăm o asemenea măsură, l-am ţinut închis...

N-am fost „expropriaţi" prin decret, dar după cum am însemnat-o în paginile precedente, am fost aproape „expropriaţi" de fapt de o bandă de legionari...

Ca să apăr prestigiul instituţiei, şi ca să ies de alta parte din marasmul în care ne aflam, am hotărât să redeschid ieri-seară porţile Clubului, şi să pun aceasta redeschidere, oarecum, sub protecţia stăpânilor noştri, germanii. Am rugat pe Neubacher să ne facă o conferintă înainte de masă, şi am poftit şi pe toţi cloncanii de la Legatia şi de pe lângă Legaţia germană. Foarte gentil, Neubacher a primit, şi ne-a făcut o interesantă prelegere asupra „Ideii Europei Centrale între anii 1918 şi 1940".

Au răspuns la invitaţia mea Fabricius, generalul Hansen, Hofmann, Kluggist, colonelul Just (ataşat militar), Ritgen şi alţi vreo 10 nemţi din jurul lor. Cei câţiva miniştri şi subsecretari de Stat poftiţi n-au putut veni din cauza Consiliului de Miniştri adunat la aceeaşi oră... A venit însă din partea legionarilor Medrea (în cămaşă verde) şi Dan Rădulescu, planificatorul ...

A fost un succes: la masă au luat parte 135 de persoane, ceea ce nu s-a mai întâmplat la Asociaţie ...

Sper că am asigurat, pentru câtva timp cel puţin, existenţa Clubului.Vom avea de acum înainte în fiecare săptămână o masă colegială, iar din două în două saptămâni, şi câte o conferinţă. Pe cea viitoare, ne-o va ţine Dan Rădulescu...

La masă, am avut pe Neubacher în dreapta şi pe Hofmann în stânga. Amândoi n-au făcut decât să înjure toate *nebuniile* regimului, pe cele economice bineînţeles... Hofmann.

....

....

***Miercuri 25 decembrie.** Crăciun.*

Astăzi se împlinesc patru săptămâni, de când am fost brusc întrerupt în semnările mele şi am văzut moartea cu ochii... De atunci, mi-a fost cu neputinţă să mai scriu un rând. Am trăit cu inima strânsă, *fără să pot pricepe pentru ce am fost osândit la moarte de oameni cărora nu le făcusem decât bine...*

Reiau azi condeiul, să încerc să aştern pe hârtie cele întâmplate, pe care nici până în ceasul de faţă nu le pot desluşi pe deplin. Poate că voi putea să o fac mai târziu, dacă Dumnezeu îmi va mai da zile.

Să ne înapoiem la miercuri 27 noiembrie. Era cam ora 8 ½ dimineaţa, poate ora 9, scriam liniştit la biroul meu, cu lampa aprinsă căci era o zi întunecoasă. Deodată — uşile camerei mele de lucru erau deschise — văd năvălind în hol pe Filip extrem de agitat, perorând şi gesticulând şi însoţit de doi inşi necunoscuţi.

„Am găsit pe dumnealor la poartă şi vor cu tot preţul să vă vorbească..."

Filip vorbea repede şi cu emoţie, ca şi cum ar fi dat de dracul... Eau doi tineri, îmbrăcaţi sumar, dar fără bluză verde, din care unul şchiopăta[1] şi părea să fie mai mult „asistentul" celuilalt. Foarte politicoşi, cei doi tineri au înaintat spre biroul meu şi cel care nu şchiopăta mi s-a adresat cu următoarele cuvinte: „Domnule Argetoianu, s-a întâmplat azi-noapte ceva foarte grav la Jilava; viaţa dvs. nu este în siguranţă şi am venit să vă rugăm să ne urmaţi la Poliţie, căci numai acolo putem să garantăm că nu vi se va întâmpla nimic. Veţi petrece câteva ore într-un fotel confortabil, până se vor linişti lucrurile..." Am întrebat ce se întâmplase la Jilava. N-au vrut să-mi spună; „ceva grav"... atât am putut scoate de la ei. Am întrebat mai departe pe cel care vorbise, dacă avea un mandat împotriva mea, şi în ce calitate venea la mine. S-a legitimat ca „comisar al poliţiei legionare", mi-a spus că n-avea un mandat propriu-zis, dar că era în interesul siguranţei mele să îl urmez la Poliţie.

Eram nedumerit, între timp sosise şi Alimănescu din faţă[2] — şi dânsul şi Filip au început să se certe cu legionarii şi să le declare că nu

---

[1] Acesta s-a prezentat drept „comisarul" Malcasian — schiopul nu s-a prezentat dar am aflat apoi că ar fi fost Dragomir, şeful garajului de la Prefectura Poliţiei...

[2] Instalasem pe Alimanescu în casa din faţa pe care o aveam cu chirie până la aprilie viitor.

mă vor lăsa să plec. Socotind că tovarăşii lor erau în minoritate, alţi trei legionari ce fuseseră lăsaţi afară la automobil (o splendidă limuzină nouă cu număr din Suceava — după cum am putut constata la plecare) au intrat în anticameră, unde până la sfârşitul scenei au jucat rol de personaje mute — şi de rezervă.

Pe când Alimănescu şi Filip se certau cu cei doi legionari, a ieşit sus în galerie şi nevastă-mea, atrasă de zgomot, şi dându-şi seamă de ce se petrece, a telefonat repede lui Rioşanu. Acesta era în baie[1], şi a răspuns: „Cum? după ce s-a întâmplat azi noapte?“ (făcea şi el aluzie la evenimentele de la Jilava, pentru mine încă tot necunoscute). Rioşanu a spus nevesti-mi să nu plec, că se îmbracă şi vine numaidecât la noi...

Era uşor de spus dar greu de făcut. Cei doi legionari erau cât se poate de politicoşi — trebuie să o mărturisesc — dar tot atât de insistenţi pentru îndeplinirea mandatului lor. Timpul trecea repede, Rioşanu nu putea sosi la timp, era evident. Soţia mea tot ţipa „nu te duce, nu te duce...“ şi disperată a chemat din nou la telefon pe Rioşanu. Acesta a răspuns să vin cu legionarii la el, şi a cerut să vorbească cu „comisarul“. Se vede că i-a spus acelaşi lucru şi lui şi dl. Malcasian a consimţit printr-un „bine“ în doi peri. Apoi, întorcându-se spre mine a pronunţat cu dispreţ numele lui Rioşanu, adăugând cu ironie: „Îl cunoaştem pe dl Rioşanu, se amestecă în toate, apoi când se întâmplă ceva, se spală pe mâini şi pune toata vina pe noi, legionarii...“

Dl Malcasian mi-a făcut după aceasta o propunere: să-i dau *în scris* că nu am nici o pretenţie pentru apararea vieţii mele, *şi că orice mi s-ar îmtâmpla, Mişcarea Legionară nu poartă nici o vină*... Dacă le-aş da o asemenea scrisoare la mână, ei n-ar mai avea nici o pretenţie şi aş putea să rămân acasă şi să mă păzesc singur. Nu ştiam ce să fac. Nevastă-mea, Filip şi Alimănescu tot strigau să nu plec — şi era cât pe aci să scriu scrisoarea. Ignorând masacrul de la Jilava şi cu conştiinţa curată, neputând un minut să-mi intre în cap ideea că Garda de Fier ar fi în stare să îmi facă un rau, mie, care fusesem simpatizantul ei şi care făcusem tot ce făcusem sub vechiul regim ca sa ocrotesc Mişcarea — m-am hotărât însă până în cele din urmă să merg cu legionarii la Rioşanu şi să iau ultimele hotarâri acolo. Am ieşit cu dânşii, şi cum era şi automobilul lui Filip la poartă, m-am urcat în el. Alimanescu s-a pus la volan, eu m-am aşezat lângă dânsul, iar Filip în fund. Au sărit imediat şi cei doi legionari (comisarul şi şchiopul) lânga Filip — şi cum am pornit, au scos revolverele, le-au îndreptat spre Alimanescu şi l-au forţat astfel, în loc să o apuce la stânga prin Amiral Urseanu spre Rioşanu

[1] Rioşanu petrecuse noaptea la Jilava şi se înapoiase acasă să facă o baie... de destindere.

(Calea Dorobanților), să o ia drept înainte prin Victor Emanuel spre Poliție... Alimănescu protesta, Filip urla — cu greu i-am făcut să tacă, și am rugat pe Alimănescu să meargă la Poliție...

După cum nu știam ce se petrecuse la Jilava, nu știam nici ce era la Poliție. Cu Zăvoianu, prefectul Poliției, avusesem pe vremuri relații bune și îi făcusem chiar câteva servicii. Ideea de a mă pune sub ocrotirea Prefecturii îmi părea chiar foarte nimerită. Numai după ce am ajuns la Poliție, mi s-au deschis ochii!

La Poliție, platforma cea nouă era plină de automobile, iar când am pătruns pe ușa care da pe această platformă, am intrat în plină revoluție...

Intrarea, scara, culoarele mișunau de legionari; un freamăt de tropote, de voci năbușite din care ieșeau din când în când țipete de protest, câte o interpelare, câte un protest... Cei care ne aduseseră ne-au croit drum prin mulțime, spre ușa unui birou și m-au despărțit de Filip și de Alimanescu, cu toate opunerile lor. Ușa biroului era însă închisă. A venit un domn și m-a întrebat cum mă cheamă. „Argetoianu“, am răspuns eu. „Ce profesie?“ a continuat domnul. „Nici una“ — iar la această replică, domnul, amabil, care se făcuse că nu știe cine sunt, a lăsat să cadă: „Încă un tâlhar care intrighează împotriva noastra“. Până aci, toți fuseseră foarte politicoși față de mine. Domnul, cine o fi fost, cu o mustață și o țăcălie roșie a fost de altminteri singur de felul său, căci toți cei cu care am mai venit în contact după dânsul, nu s-au abatut de la cea mai corectă atitudine, trebuie să o mărturisesc. Ușa în fața căreia mă aflam neputând fi deschisă, am fost dus în alt birou, încăpător, în care la două mese stau față în față doi chestori (legionari) iar pe o canapea și pe scaune, în șir, Gigurtu, generalul Ilasievici, Ghelmegeanu, doctorul Marinescu (fostul ministru al Sanătații) și fratele său, colonelul Victor Marinescu. Am fost poftit să stau și eu. Ușa salonului era închisă cu cheia, și de câteori batea cineva la ușă, unul din chestori se ducea, deschidea și parlamenta cu cel de afară, apoi închidea ușa la loc. După câteva minute a fost adus și Guță Tătărescu... Sonor cum e din fire, a vrut să ne faca un discurs dar unul din chestori l-a rugat să nu comunice cu noi, iar pe noi, să păstrăm o discretă tăcere... până vine dl prefect.

Am așteptat mai bine de o jumatate de oră, pâna a venit un domn fercheș, cu un pardesiu „pepite“ în spinare, care, după ce ni s-a prezentat ca dl. Biriș, secretar general al Ministerului de Interne, în cuvinte foarte politicoase *s-a scuzat că am fost deranjat* și ne-a rugat să avem încă puțină răbdare. Au mai trecut vreo zece minute, și dl Biriș a venit iarăși sa ne roage să-l urmărim în cabinetul prefectului. L-am urmat,

unul după altul, în coloană. Eu, din întâmplare, eram primul după dânsul. Abia pornisem, Biriş s-a întors către mine şi mi-a spus: „Veţi avea o plăcută surprindere[1]. În cabinetul prefectului, în loc să dăm de Zăvoianu, am găsit pe Sima. Conducătorul Mişcării Legionare ni s-a înfăţişat într-o stare de extremă tensiune nervoasă. Palid, alb aproape ca hârtia, îi tremurau buzele, şi vorbele îi ieşeau pripite, ca gloanţele dintr-un revolver. Cum a văzut pe Gigurtu şi pe Ilasievici le-a spus: „Dar dvs. ce căutaţi aci, duceţi-vă acasă..." Gigurtu şi Ilasievici „ne se le sout pas fait dire deux fois" şi au plecat îndată. Lăsând apoi pe fraţii Marinescu la o parte, Sima ne-a luat pe Tătărescu, pe Ghelmegeanu şi pe mine într-un colţ, şi ne-a sfătuit să părăsim *imediat* ţara *„pentru câtva timp"*. Eu ascultam, tâmpit, şi continuam să nu pricep. Dar până să întreb „pentru ce" trebuia să ne expatriem, a luat cuvântul Tătărescu şi a întâmpinat că nu se putea pleca aşa, cu una, cu două, că trebuia paşaport, că trebuiau vize, că mai trebuiau şi devize... Pe când discutam şi cu Sima, care ne întrebase între altele, şi dacă avusesem neplăceri de suferit din partea legionarilor, întrebare la care am răspuns cu toţii că cei ce veniseră să ne ridice se purtaseră foarte bine cu noi — pe când discutam cu Sima, s-a deschis o uşă în fund şi a apărut Zăvoianu, şi mai palid, şi mai nedormit, şi mai zăpăcit decât vicepreşedintele Consiliului. Acesta s-a precipitat spre „domnul prefect" (!!) şi au început să discute amândoi, foarte animat, dar pe şoptite. Cum erau departe de noi, n-am auzit nimic, dar am avut impresia că Sima se străduia să convingă pe Zăvoianu să facă sau să nu facă ceva... Pe când vorbeau încă, a făcut Rioşanu irupţie în birou, şi de la uşă, văzând pe Sima: „Ah, bravo Sima, eşti aici!". Apoi, întorcându-se spre noi: „Am venit să vă iau să vă duc acasă!" „Hai veniţi! Vom vedea mai târziu ce e de făcut!" Ne-am luat ziua bună de la Sima, şi în naivitatea noastră am mulţumit şi lui Zăvoianu şi am pornit cu Rioşanu care a ieşit în fruntea noastră şi cu doi agenţi a dat la o parte mulţimea ce forfotea în anticameră şi astfel am ajuns în două minute iarăşi pe platformă. Aici ne-am urcat repede în două automobile — în al lui Rioşanu, el, Tătărăscu, Ghelmegeanu şi cu mine, într-un al doilea, fraţii Marinescu.

Pe drum, şi de la Rioşanu au început lămuririle... Am aflat astfel că în cursul nopţii, la Jilava, după dezgroparea osemintelor lui Zelea Codreanu şi a tovarăşilor săi de suferinţă, legionarii prezenţi uciseseră, cu focuri de revolver, pe toţi deţinuţii arestaţi de Comisia prezidată de Bănescu (anchetă asupra omorurilor din noaptea de 29/30 noiembrie

---

[1] Biriş era omul lui Sima. Atitudinea lui, în evenimentele pe care le povestesc aci a fost foarte corectă şi amicala chiar — deşi cred că nu nutrea omul multa simpatie pentru noi.

1938), 64 la număr, printre care generalul Argeşanu, Gavrilă Marinescu, Iamandi, general Bengliu etc. Am mai aflat că noi fuseserăm ridicaţi ca să fim şi noi judecaţi la repezeală de un tribunal revoluţionar, întrunit la Poliţie şi prezidat de Zăvoianu, apoi executaţi în beciuri. Rioşanu a adăugat că nu ne putea duce acasă, ci la Ministerul de Interne, unde ne ruga să stăm *câteva ceasuri*, până se vor linişti lucrurile...

Aduşi la Interne pentru câteva ceasuri, am stat acolo şase zile... Abia acolo, în biroul lui Rioşanu, am priceput prin ce trecusem, şi m-am prăbuşit sufleteşte... Nu atât de spaima pericolului prin care mă strecurasem — şi care nu mi se înfăţişase decât după ce mă aflasem la adăpost — cât din pricina răsturnării întregului meu rost politic...

Până atunci, cu toată părerea de rău pentru greşelile comise, simpatia care mă legase în trecut de Mişcarea Legionară nu fusese înabuşită... Şi faţă de tot ce făcusem pentru gardişti sub fostul regim, eram în drept să socotesc că şi conducătorii Mişcării nutreau pentru mine simţăminte de prietenie. Scuzele lui Sima după incidentul din septembrie de la Sinaia, atitudinea mai multor fruntaşi legionari şi chiar a generalului Antonescu mă întăriseră în această idee... Şi iată-mă deodată într-un sac cu inamicii Mişcării şi cu profitorii vechiului regim şi osândit la moarte... Cădeam de sus!

Cum? Eu care am tratat cu Zelea Codreanu şi cu Zizi Cantacuzino împăcarea între Mişcarea Legionară şi Regele Carol, eu care n-am făcut parte din Guvernele asasine, eu care am protestat cu cea mai scârbită revoltă contra omorurilor, eu care am salvat de la moarte şi din lagăre câţi am putut, eu care am un dosar întreg de emoţionante scrisori de recunoştinţă din partea legionarilor şi a neamurilor lor — *eu*, să ajung să fiu pus pe o linie cu Iamandi şi cu Gavrilă Marinescu?

Dar ce să mă mai mir? N-am ajuns tot eu şi în faţa comisiunilor de anchetă, deşi n-a fost ministru mai cinstit ca mine — deşi (cu tot cât am câştigat în Consiliile de Administraţie) averea mea a mers tot diminuând şi mă găsesc astăzi cu 15 milioane datorii ipotecare...

Dar ce să mai zic; natiunea şi-a pierdut drepturile ei — suntem în plina anarhie, morală şi materială...

Vineri 27 decembrie. Reiau condeiul cu sila; nu mai am nici o poftă să scriu. Vreau însă să închei acest caiet...

La anul ce vine, dacă Dumnezeu îmi va mai da zile, voi vedea de va mai fi cazul şi de voi mai fi în stare să duc mai departe aceste însemnări...

Reiau dar firul celor întâmplate la 27 noiembrie ca s-o sfârşesc. Toată ziua am petrecut-o în biroul lui Rioşanu, la Minister, tâmpiţi şi

nedumeriți. După sosirea noastră, după o jumătate de oră a fost adus de la Poliție și Ralea, și a mai venit să se pună la adăpost și Bentoiu, amenințat și el. Rioșanu, care ne salvase de la moarte, ne-a îngrijit mai departe ca un tată, ne-a servit un excelent dejun rece de la Capșa[1], în sala cea mare a Ministerului, unde am luat și masa de seară, tot de la Capșa, împreună cu cei doi ofițeri ai Gărzii, cu Marinescu, șeful de cabinet al generalului Petrovicescu și cu d.d. Stoia și Ștefănescu, și ei de la cabinetul Ministerului — și din care cel dintâi (Stoia) trebuia să ne trădeze în cursul nopții...

Toată după-amiaza am petrecut-o în mijlocul știrilor alarmante sau mai liniștitoare pe care nu le aduceau pe rând Rioșanu, Mânzatu sau Borșan (cei doi șefi de cabinet ai lui Alecu) — și nevestele noastre autorizate să ne vadă... Pe nevastă-mea a adus-o chiar Rioșanu, și mai către seară a venit o a doua oară cu fiică-mea... Ce emoție! Au venit și Filip și Alimănescu, și am aflat astfel că nu li se întâmplase nimic, căci fuseseră amenințați și ei...

Pe când eu unul stam pleoștit într-un jeț și căutam să despic absurditatea situației mele; pe când ceilalți făceau fel de fel de planuri cum să-și salveze viața — pe când Tătărescu, incorigibil, ne făcea discursuri sonore și vorbea de Poiana, de pandurii și de carabinele lui — Rioșanu se ocupa de siguranța noastră...

Cine ar fi crezut vreodată că simpaticul Rioșanu, bun numai de petreceri, să se reveleze nu numai ca un adevărat erou, dar și ca un organizator de frunte! În acele zile teribile, în care toți își pierduseră capul în Guvern, până și generalul Antonescu (amenințat și el, ca și Sima, de altminteri) — numai Rioșanu a rămas cu sânge rece și a organizat rezistența împotriva extremiștilor Mișcării, și înfrângerea lor!

Toată ziua de miercuri, ca și joi a doua zi, plecarea noastră *imediată* din țară, a fost lozinca generală. Rioșanu ne-a pus pe Radovici, un funcționar de la Interne, la dispoziție ca să ne facă pașapoartele — și pe de altă partea ne-a cerut să ni se facă acasă valizele, noi urmând *să mergem direct la la Minister la gară.*

Anticipez: de unde miercuri trebuia să plecăm peste graniță, a doua zi, joi, sau cel mai târziu vineri, chestiunea plecării noastre s-a tot diluat — și până azi, 27 decembrie, tot n-am plecat, niciunul...

[1] A doua zi, mai dumeriți, am cerut să nu ni se mai întindă masa în sala cea mare, ci sa ni se aducă o mancare mai simpla, de la restaurantul Garii de Nord, în biroul lui Rioșanu. transformat în „sala comună" pentru noi. Alături de biroul lui Rioșanu era un mic cabinet, cu o privată, o casă de fier, un spălator și o canapea. Acolo primeam pe rând soțiile și vizitatorii noștri — acolo am petrecut eu, pe canapea, prima noapte, noaptea tragica, pe care o descriu mai la vale...

Ni s-au dat pe rând mai multe explicaţii: ba că nu sosiseră valizele[1], ba că nu se luaseră măsurile de siguranţă până la frontieră etc. etc. În realitate, generalul Antonescu n-a vrut să ne dea drumul, fie că se temea de reacţiile unora din noi în străinătate, fie că nu voia să mărturisească prin expedierea noastră că nu ne poate păzi, fie că voia să ne ţină la dispoziţia diferitelor Comisiuni de anchetă în faţa cărora eram chemaţi...

Până miercuri seara nici unul din noi nu se dumirise bine; eram toţi ca tâmpiţi faţă de neaşteptata pacoste ce ne căzuse pe cap, aşa încât *tot ce nu era noi*, ne lăsa indiferenţi. Către seară, am aflat că Madgearu şi Iorga dispăruseră de acasă, dar nu am dat prea mare importanţă ştirii, căci nu ne-am închipuit un moment că ar fi putut fi urmăriţi, Madgearu mai ales...

Abia a doua zi joi am aflat oribilul adevăr...

În noaptea de miercuri spre joi, am mai văzut o dată moartea cu ochii... Ne întâlnisem cum putusem, îmbrăcaţi cum eram, pe fotelele şi canapelele din biroul lui Rioşanu şi din biroul alăturat al şefilor de cabinet. Eu mă culcasem pe dormeza din cabinetul de toaletă, şi cu tot gâlgâitul closetului, adormisem — căci eram istovit de nervi. Pe la ora 4 dimineaţa, îmi bate Tătărescu la uşă şi îmi spune: „Scoală-te, căci îmi pare că vin camarazii peste noi..."

Sar în picioare şi trec dincolo. Pe sală voci — nu multe — bătăi în uşă, şi rugăminte să deschidem... Clonţa, chestorul care se închisese cu noi, a crăpat uşa şi a închis-o repede: recunoscuse pe doi din cei mai cunoscuţi ucigători, pe camarazii Socariciu şi Găină... cu ei era tânărul şi blajinul Stoia, care în ajun la masă se îndignase de cele întâmplate şi se bucurase de salvarea noastră... Toţi trei erau cu revolvere...

După zece minute de bătaie în uşă şi de somaţiuni de deschidere, cei din afară au încercat să forţeze intrarea, dar n-au reuşit, căci uşile groase de stejar, nu s-au clintit. Un moment de tăcere şi a zbârnâit telefonul... Vocea lui Stoia: ne chema din biroul vecin (biroul lui Biriş) ca să ne convingă să deschidem. Mai întâi a căutat sa ne ademenească, apoi a început cu ameninţările. Şapte câţi eram, nu aveam un revolver: ei aveau trei automate — soarta noastră, dacă am fi deschis, ar fi fost pecetluită...

Am început să negociem pe rând la telefon, Ralea, Tătărăscu şi eu căci ne chemau pe unul după altul ca să ne convingă să dechidem. Am sfârşit prin a le spune că vom deschide, numai să ne lase să ne îmbrăcăm (deşi eram îmbrăcaţi), că nu era rea-voinţă din partea noastră dar că primisem consemnul să nu deschidem nimănui, şi câte şi mai câte.

[1] Trebuia să mergem toţi în Italia, Tatărescu ar fi preferat Belgradul, dar nu i s-a aprobat.

Căutam să câştigăm timp, căci de la alt telefon vestisem Comandamentul Militar Central despre cele ce se petreceau şi cerusem ajutor... Asaltul (căci au mai venit să împingă în uşi) şi palavrele noastre au durat 25 de minute. În cele din urmă ni s-au dat 2 minute ca să deschidem, iar de nu vom deschide ni s-a spus că vor sparge uşa cu topoarele... Am cerut 5 minute; pe când ne tocmeam, un zgomot de motoare pe piaţă ne-a dat să înţelegem că sosiseră ajutoarele cerute... „Dar dacă or fi dimpotrivă, *de ai lor*?" — a observat Tătărescu... N-au trecut două minute şi am fost nu numai dumiriţi, dar şi salvaţi... Căpitanul Andreescu, un vlăjgan simpatic, plin de curaj şi de optimism, s-a prezentat la uşa noastră... Venise cu două tancuri şi cu un pluton de soldaţi într-un camion... Cum au simţit că urcă soldaţii scara, cei trei muschetari au şters-o, pe o poartă dosnică...

Mai târziu, dimineaţa, am aflat amănuntele atacului îndreptat împotriva noastră... Se făcuse greşeala să nu se pună gardă decât la uşile exterioare, şi acestei gărzi *nu* se dase consemnul să nu lase să intre pe nimeni, *oricine ar fi*. La poarta din dos a Ministerului, pe unde au intrat, Stoia s-a legitimat ca funcţionar al Departamentului şi a fost lăsat să treacă cu cei doi tovarăşi ai săi... Ce s-a petrecut apoi, a rămas cam confuz... Comandantul gărzii pare că dormea, şi nimeni nu s-a dus să îl scoale, iar Marinescu, şeful de cabinet al lui Petrovicescu, în paza cui fusesem lăsaţi, a dat bir cu fugiţii (frică sau complicitate?), mulţumindu-se să ne telefoneze din depărtare: „Nu deschideţi!"

Îndrăzneala acestui atac în însuşi localul Ministerului, a făcut vâlvă mare... În urma unei anchete imediate, Stoia şi Ştefănescu[1] au fost destituiţi — dar Stoia a fost numit a doua zi şeful organizaţiei legionare din judeţul Constanţa... Marinescu a scăpat, susţinând că plecase după ajutor... În locul pichetului de gardă, au fost aduse joi dimineaţa 3 companii cu mitraliere, sub comanda unui locotenent colonel ajutat de 2 maiori, de 3 căpitani şi de alţi ofiţeri! Căci Rioşanu a venit să ne spună că nu ne dă drumul acasă, cum fusese vorba, şi că ne organizează un dormitor mai confortabil.

Ni s-au adus dormeze, noi am adus rufe de acasă, şi am fost instalaţi în cele trei odăi ale contabilităţii Ministerului, sus la etajul al 2-lea. Toate culoarele au fost ocupate militareşte, cu consemnul să se tragă, de la ora 8 seara înainte, împotriva oricui n-ar fi însoţit de unul din ofiţerii gărzii.

....

....

---

[1] Un coleg al lui Stoia, la cabinetul lui Petrovicescu, care mâncase şi el cu noi seara în ajun, dar a carui prezenţă, noaptea, în Minister, n-a fost dovedită...

Norocul nostru a fost că nu fusesem instalaţi de miercuri seara în camerele de sus. Căci aceste camere sunt despărţite între ele *şi de culoare* prin uşi cu geamlâc, prin care ucigaşii puteau da buzna cu uşurinţă, şi chiar trage în noi, fără să intre, prin geamuri...

După cum miercuri dimineaţă am scăpat fiindcă am avut norocul să fim duşi la Poliţie, de unde ne-a ridicat Rioşanu[1], miercuri noapte spre joi, am scăpat fiindcă am avut iarăşi norocul să fim lăsaţi în cabinetul aceluiaşi Rioşanu, în loc să fim instalaţi „mai comod"(!!) pentru noapte, în birourile Contabilităţii...

De ce atârna viaţa unui om! De două ori în 24 de ore, Rioşanu ne-a salvat de la o moarte sigură...

....

....

Tot aşteptând paşapoartele şi învoirea de plecare, am petrecut 6 zile la Ministerul de Interne... Ce au fost aceste 6 zile, în care abia am putut să ne spălăm sumar şi să ne primenim, ce au fost aceste 5 nopţi dormite ca vai de noi, îmbrăcaţi pe jumătate şi cu inima strânsă — nu o mai pot spune aci...

Situaţia noastră la Ministerul de Interne nu mai era tenabilă. Noi, enorma gardă pe care prezenţa noastră o impunea, vizitele necontenite pe care le primeam — totul contribuia să dea Ministerului un aspect de puşcărie... Apoi între noi, ne enervam unii pe alţii, prin veştile colportate şi aduse fiecăruia prin familiarii săi.

În fine, luni 2 decembrie, plecarea noastră în străinătate devenind tot mai problematică şi lucrurile mai liniştindu-se, Roşianu a hotărât să ne ducă acasă, punând casele noastre sub pază bună. Cum nu putea însă păzi prea multe case, s-a convenit ca Tătărescu să ia la el pe Ghelmegeanu, eu pe Ralea, iar fraţii Marinescu să fie găzduiţi la Inspectoratul Jandarmeriei.[2]

Şi astfel, luni seara, la orele 8 mi-am reintegrat domiciliul, cu mare emoţie. Mi-am găsit casa păzită de 39 de jandarmi, comandaţi de sublocotenentul Voinescu[3]. Santinele în jurul casei şi în casă... Şi de atunci trăiesc aşa. Prizonier voluntar, primesc prieteni şi prietene — dar n-am ieşit din casă. Aşa m-a sfătuit şi mă sfătuieşte Rioşanu, salvatorul meu — şi, ce să fac? Îl ascult ...

---

[1] Madgearu şi Iorga n-au mai fost duşi la Poliţie, ci direct la locul martiriului lor...

[2] Bentoiu ne părăsise după noaptea zbuciumată de miercuri spre joi, socotindu-se mai în siguranţă la o prietenă legionară, iar fraţii Marinescu până în cele din urmă n-au fost duşi la Jandarmerie, ci la doctorul acasă.

[3] După câteva zile, postul a fost redus la 20 oameni. sub. lt. Voicescu, lt. Călina, loc. Bădescu şi sub. lt. Mihăescu, au făcut cu rândul, fiecare câteva zile.

Nu-mi vin în fire şi nu pot să pricep... Eu care n-am nici o vină în prigoana legionarilor; eu care m-am pus luntre-punte ca să-i scap sau să le îmbunătăţesc situaţia; eu care am făcut ce am putut ca să-l împac pe Zelea Codreanu cu Regele Carol şi care m-am despărţit de fostul Suveran *fiindcă nu voia să se înduplece la politica mea* — să ajung proscrisul lor!!!

La toate mă aşteptam, dar la asta nu!

Proscris politic, şi urmărit în faţa diferitelor comisiuni de anchetă — eu care am administrat banul Statului cu scrupulozitate, care am rămas omul cinstit cunoscut ca atare de toată lumea!! N-am făcut parte nici din guvernele de prigoană a Mişcării Legionare, nici din guvernele de pricopseală ale Camarilei. Atunci de ce toată năpasta pe capul meu?

Nu pricep, nu pricep...

Şi nedreptatea *morală* ce mi se face, mă deprimă şi mă roade, şi simt cum îmi subţiază firul vieţii...

Cât va mai ţine această stare de lucruri? Rioşanu mă asigură că toate se îndreptă spre bine...

Să dea Dumnezeu să fie aşa...

....
....

Luni 30 decembrie. Nu mai am nici o poftă de scris... Mă simt atât de singur şi dezlegat de restul lumii! Trecutul e mort, şi nu pot contura încă cadrul viitorului!...

Închei aici însemnările mele. Dacă voi mai fi pe lumea asta, şi dacă voi mai avea ceva de scris — voi deschide un nou caiet — când voi reintra printre cei vii, dacă voi mai fi vreodată în rândul lor...

(*Urmează volumul IX, 1941*)

INDICE*
nume de persoane

* Întocmit de Sanda Cincă şi Veronica Iftode.

CUPRINS

Apărut: 14 mai 2007

Redactor: ***Cristina Arvatu***
Tehnoredactare computerizată:
Sanda Stroescu

Imprimarea executată prin Decizia nr. 3/2007,
de către Serviciul Tipografic
al Institutului de Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale
Bucureşti – 6, B-dul Iuliu Maniu, nr. 1-3
Telefon: 402 4777

ISTORIE & POLITICĂ

DOCUMENTE OFICIALE

IZVOARE NARATIVE

Un Regat pentru o femeie

Regele Carol al II-lea cu Elena Lupescu

Editura *MACHIAVELLI*

ISBN 973-96599-9-21